

Digitized by the Internet Archive
in 2025

W. V. Harris

SCRIPTORVM CLASSICORVM
BIBLIOTHECA OXONIENSIS

OXONII
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

THUCYDIDIS

HISTORIAE

ITERUM RECOGNOVIT
BREVIQUE ADNOTATIONE CRITICA INSTRUXIT

HENRICUS STUART JONES

APPARATUM CRITICUM CORREXIT ET AUXIT
JOHANNES ENOCH POWELL

TOMUS POSTERIOR

OXONII

E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO

OXONII

Excudebat Vivianus Ridler

Architypographus academicus

PA

4452

.A2

1966

v. 2

FIRST EDITION 1901

SECOND EDITION 1902

REPRINTED 1907, 1914, 1923, 1928, 1933,
WITH EMENDED AND AUGMENTED APPARATUS
CRITICUS 1942, 1949, 1953, 1956, 1960
WITH REVISED INDEX NOMINUM 1963

1967

PRINTED IN GREAT BRITAIN

CONSPPECTUS SIGLORUM

I. Codices medii aevi :

A = Parisinus suppl. gr. 255	saeculi xi-xii
B = Vaticanus 126	xi
C = Laurentianus LXIX 2	x
E = Palatinus (Heidelbergensis) 252	xi
F = Monacensis 430	xi
G = Monacensis 228	xiii

(G) = verba in codice G exesa sed auxilio recentiorum restituta ; v. praef. pp. vii sq.

M = Britannicus (Londinensis) add. 11727 xi

II. Papyri et membranae Aegyptiacae :

Π ¹ = PWess. (Hudii W) *	continens libri 8, c. 91 sq. saeculi p.C. v	
Π ² = POxy. 16 + 696 (Hudii O)	4, cc. 28-41	i
Π ³ = „ 17	2, cc. 7 sq.	ii-iii
Π ⁴ = „ 225	2, cc. 90 sq.	i
Π ⁵ = „ 451	2, cc. 73 sq	iii
Π ⁶ = „ 452	4, c. 87	ii-iii
Π ⁷ = „ 453	6, c. 32.	i-ii
Π ⁸ = „ 853	scholia in l. 2, cc. 1-45	ii
Π ⁹ = „ 878	libri 2, cc. 22-5	i
Π ¹⁰ = „ 879	3, cc. 58 sq.	iii
Π ¹¹ = „ 880	5, cc. 32-4, 39-40, 96-8, 103-5, 111	ii
Π ¹² = PGenav. 2 † + PRyl. 548	2, cc. 2-5, 13, 15	iii
Π ¹³ = POxy. 1180	5, cc. 60-3	iii
Π ¹⁴ = PGiss. 12 ‡	2, cc. 59 sq.	iv-v
Π ¹⁵ = POxy. 1245	1, cc. 139-41	iv
Π ¹⁶ = „ 1246	7, c. 38	ii
Π ¹⁷ = „ 1247	8, cc. 8-11	ii
Π ¹⁸ = „ 1376	7, cc. 54-68, 72 sq., 78-82	ii-iii
Π ¹⁹ = „ 1620	1, cc. 11-14	ii-iii
Π ²⁰ = „ 1621	2, cc. 11, 35	iv
Π ²¹ = „ 1622	2, cc. 65, 67	ii
Π ²² = „ 1623	3, cc. 7-9	v-vi

* C. Wessely, *Stud. Vind.* vii. (1885) 116 sqq.

† J. Nicole, *Textes gr. inédits de Genève*, (1909) 13 sqq

‡ F. Fischer, *Thucyd. reliquiae in pap. et membr. Aeg. servatae*, (1913)

Π^{23} = PRainer. 29247 *	continens scholia in l. 1, cc. 1-9	saeculi iii
Π^{24} = POxy. 2100	libri 4, cc. 15 sq.; l. 5, cc. 4, 18, 42 sq., 72 sq.; l. 8, cc. 6, 23-5, 52-4, 96, 103	ii
Π^{25} = PBerol. 13236 †	2, cc. 65, 67 sq., 79-82	iv
Π^{26} = PCair. 47993 **	1, c. 3	i
Π^{27} = PSI. 1195	1, cc. 71-3	ii
Π^{28} = PLund. 2 ‡	1, cc. 49-50	ii
Π^{29} = PHarr. 41	1, cc. 52-4	ii-iii
Π^{30} = PMich. 141	7, c. 57	ii
Π^{31} = PAnt. ined. §	8, cc. 80-2	iii

III. Aliae notae :

A¹B¹ etc. = scriptura a prima manu correcta

a b etc. = scriptura a manu recentiore substituta vel adscripta

[A] [B] etc. = scriptura in codice olim exarata hodie deperdita

$\gamma\rho$. = scriptura signo $\gamma\rho(\acute{\alpha}\phi\epsilon\rho\alpha\iota)$ addito adscripta

codd. = consensus codicum ABCEFGM

recc. = unus vel plures e codicibus recentioribus

m. 1 = manu prima

---

* H. Gerstinger, *Acta Acad. Vind. phil.-hist.* lxvii. (1925) 2.

† A. H. Salenius, *Soc. Scient. Fenn. Comm. Hum. Litt.* ii. (1927) 2.

** W. G. Waddell, *Études de papyrologie*, i. (1932) 15.

‡ A. Wifstrand, *Bulletin de la société royale des lettres de Lund*, ii. 934-51.

§ Fragmento nondum publici iuris facto ut uterer, benigne mihi permisit Societas Aegyptio Explorandae.

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Ε

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους αἱ μὲν ἐνιαύσιοι σπονδαὶ 1
 διελέλυντο μέχρι Πυθίων, καὶ ἐν τῇ ἐκεχειρίᾳ Ἀθηναῖοι
 Δηλίους ἀνέστησαν ἐκ Δήλου, ἡγησάμενοι κατὰ παλαιάν
 τινα αἰτίαν οὐ καθαρὸν ὄντας ἱερῶσθαι, καὶ ἅμα ἐλλιπὲς
 5 σφίσιν εἶναι τοῦτο τῆς καθάρσεως, ἣ πρότερόν μοι δεδήλωται
 ὥς ἀνελόντες τὰς θήκας τῶν τεθνεώτων ὀρθῶς ἐνόμισαν
 ποιῆσαι. καὶ οἱ μὲν Δήλιοι Ἀτραμύτιον Φαρνάκου δόντος
 αὐτοῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ ᾤκησαν, οὕτως ὥς ἕκαστος ὥρμητο.

Κλέων δὲ Ἀθηναίους πείσας ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία 2
 10 ἐξέπλευσε μετὰ τὴν ἐκεχειρίαν, Ἀθηναίων μὲν ὀπλίτας ἔχων
 διακοσίους καὶ χιλίους καὶ ἱππέας τριακοσίους, τῶν δὲ ξυμ-
 μάχων πλείους, ναῦς δὲ τριάκοντα. σχῶν δὲ ἐς Σκιώνην 2
 πρῶτον ἔτι πολιορκουμένην καὶ προσλαβὼν αὐτόθεν ὀπλίτας
 τῶν φρουρῶν, κατέπλευσεν ἐς τὸν Κωφὸν λιμένα τῶν Τωρω-
 15 ναίων ἀπέχοντα οὐ πολὺ τῆς πόλεως. ἐκ δ' αὐτοῦ, αἰσθό- 3
 μενος ὑπ' αὐτομόλων ὅτι οὔτε Βρασίδας ἐν τῇ Τωρῶνῃ οὔτε
 οἱ ἐνόντες ἀξιόμαχοι εἶεν, τῇ μὲν στρατιᾷ τῇ περὶ ἑὴν ἐχώρει ἐς
 τὴν πόλιν, ναῦς δὲ περιέπεμψε δέκα (ἐς) τὸν λιμένα περι-
 πλεῖν. καὶ πρὸς τὸ περιτείχισμα πρῶτον ἀφικνεῖται, ὃ 4
 20 προσπεριέβαλε τῇ πόλει ὁ Βρασίδας ἐντὸς βουλόμενος
 ποιῆσαι τὸ προάστειον, καὶ διελὼν τοῦ παλαιοῦ τείχους μίαν
 αὐτὴν ἐποίησε πόλιν. βοηθήσαντες δὲ ἐς αὐτὸ Πασιτελίδας 3

2 post ἐκεχειρίᾳ add. οἱ Β 7 φαρνάκους C E F G M 14 Κωφὸν
 Pluygers: Κολοφωνίων codd. 16 ὑπ'] ἀπ' Krüger prius οὔτε
 Haacke: οὐδὲ codd. 18 περιέπεμψαν A B C E G ἐς add. Bekker

- τε ὁ Λακεδαιμόνιος ἄρχων καὶ ἡ παρούσα φυλακὴ προσβα-
 λόντων τῶν Ἀθηναίων ἡμύνοντο. καὶ ὡς ἐβιάζοντο καὶ αἱ
 νῆες ἅμα περιέπλεον (αἱ) ἐς τὸν λιμένα περιπεμφθεῖσαι,
 δείσας ὁ Πασιτελίδας μὴ αἷ τε νῆες φθάσωσι λαβοῦσαι
 ἐρήμον τὴν πόλιν καὶ τοῦ τειχίσματος ἀλISCOμένου ἐγκατα- 5
 2 ληφθῇ, ἀπολιπὼν αὐτὸ δρόμῳ ἐχώρει ἐς τὴν πόλιν. οἱ δὲ
 Ἀθηναῖοι φθάνουσιν οἷ τε ἀπὸ τῶν νεῶν ἐλόντες τὴν Τορώνην
 καὶ ὁ πεζὸς ἐπισπόμενος αὐτοβοεῖ κατὰ τὸ διηρημένον τοῦ
 παλαιοῦ τείχους ξυνεσπεσών. καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτειναν τῶν
 Πελοποννησίων καὶ Τορωναίων εὐθὺς ἐν χερσὶ, τοὺς δὲ 10
 3 ζῶντας ἔλαβον, καὶ Πασιτελίδαν τὸν ἄρχοντα. Βρασίδας
 δὲ ἐβοήθει μὲν τῇ Τορώνῃ, αἰσθόμενος δὲ καθ' ὁδὸν ἐάλωκυῖαν
 ἀνεχώρησεν, ἀποσχὼν τεσσαράκοντα μάλιστα σταδίους μὴ
 4 φθάσαι ἐλθών. ὁ δὲ Κλέων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖά τε
 ἔστησαν δύο, τὸ μὲν κατὰ τὸν λιμένα, τὸ δὲ πρὸς τῷ 15
 τειχίσματι, καὶ τῶν Τορωναίων γυναῖκας μὲν καὶ παῖδας
 ἡνδραποδίσαν, αὐτοὺς δὲ καὶ Πελοποννησίους καὶ εἴ τις
 ἄλλος Χαλκιδέων ἦν, ζύμπαντας ἐς ἑπτακοσίους, ἀπέπεμψαν
 ἐς τὰς Ἀθήνας· καὶ αὐτοῖς τὸ μὲν Πελοποννήσιον ὕστερον
 ἐν ταῖς γενομέναις σπονδαῖς ἀπήλθε, τὸ δὲ ἄλλο ἐκομίσθη 20
 5 ὑπ' Ὀλυνθίων, ἀνὴρ ἀντ' ἀνδρὸς λυθείς. εἶλον δὲ καὶ
 Πάνακτον Ἀθηναίων ἐν μεθορίοις τείχος Βοιωτοὶ ὑπὸ τὸν
 6 αὐτὸν χρόνον προδοσίᾳ. καὶ ὁ μὲν Κλέων φυλακὴν κατα-
 στησάμενος τῆς Τορώνης ἄρας περιέπλει τὸν Ἄθων ὡς ἐπὶ
 τὴν Ἀμφίπολιν. 25
- 4 Φαίᾱξ δὲ ὁ Ἐρασιστράτου τρίτος αὐτὸς Ἀθηναίων πεμπόν-
 των ναυσὶ δύο ἐς Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν πρεσβευτὴς ὑπὸ τὸν
 2 αὐτὸν χρόνον ἐξέπλευσεν. Λεοντῖνοι γὰρ ἀπελθόντων Ἀθη-
 ναίων ἐκ Σικελίας μετὰ τὴν ζύμβασιν πολίτας τε ἐπεγρά-
 ψαντο πολλοὺς καὶ ὁ δῆμος τὴν γῆν ἐπενόει ἀναδάσασθαι. 30
 οἱ δὲ δυνατοὶ αἰσθόμενοι Συρακοσίους τε ἐπάγονται καὶ

3 αἱ add. Haacke (recc.)
 corr. F¹ 18 post ἄλλος add. τῶν B
 cett.

8 τείχους τοῦ παλαιοῦ A B E F
 24 περιέπλει C: περιπλεῖ

ἐκβάλλουσι τὸν δῆμον. καὶ οἱ μὲν ἐπλανήθησαν ὥς ἕκαστοι, οἱ δὲ δυνατοὶ ὁμολογήσαντες Συρακοσίοις καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπόντες καὶ ἐρημώσαντες Συρακούσας ἐπὶ πολιτείᾳ ᾤκησαν. καὶ ὕστερον πάλιν αὐτῶν τινὲς διὰ τὸ μὴ ἀρέσκεσθαι ἀπολι- 4
 5 πόντες ἐκ τῶν Συρακουσῶν Φωκαίας τε τῆς πόλεως τι τῆς Λεοντίνων χωρίον καλούμενον καταλαμβάνουσι καὶ Βρικιν-
 νίας δὲ ἔρυμα ἐν τῇ Λεοντίνῃ. καὶ τῶν τοῦ δήμου τότε ἐκπεσόντων οἱ πολλοὶ ἦλθον ὥς αὐτούς, καὶ καταστάντες ἐκ τῶν τειχῶν ἐπολέμουν. ἃ πυνθανόμενοι οἱ Ἀθηναῖοι τὸν 5
 10 Φαίακα πέμπουσιν, εἴ πως πείσαντες τοὺς σφίσιν ὄντας αὐτόθι ξυμμάχους καὶ τοὺς ἄλλους, ἣν δύνωνται, Σικελιώτας κοινῇ ὥς Συρακοσίων δυνάμιν περιποιουμένων ἐπιστρατεῦσαι, διασώσειαν τὸν δῆμον τῶν Λεοντίνων. ὁ δὲ Φαίαξ ἀφικό- 6
 15 μενος τοὺς μὲν Καμαριναίους πείθει καὶ Ἀκραγαντίνους, ἐν δὲ Γέλα ἀντιστάντος αὐτῷ τοῦ πράγματος οὐκέτι ἐπὶ τοὺς ἄλλους ἔρχεται, αἰσθόμενος οὐκ ἂν πείθειν αὐτούς, ἀλλ' ἀναχωρήσας διὰ τῶν Σικελῶν ἐς Κατόνην καὶ ἄμα ἐν τῇ παρόδῳ καὶ ἐς τὰς Βρικιννίας ἐλθὼν καὶ παραθαρσύνας ἀπέπλει. ἐν δὲ τῇ παρακομιδῇ τῇ ἐς τὴν Σικελίαν καὶ πάλιν 5
 20 ἀναχωρήσει καὶ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τισὶ πόλεσιν ἐχρημάτισε περὶ φιλίας τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ Λοκρῶν ἐντυχάνει τοῖς ἐκ Μεσσήνης ἐποίκοις ἐκπεπτωκόσιν, οἱ μετὰ τὴν τῶν Σικελιωτῶν ὁμολογίαν στασιασάντων Μεσσηνίων καὶ ἐπαγαγομένων τῶν ἐτέρων Λοκροὺς ἐποικοὶ ἐξεπέμφθησαν, καὶ
 25 ἐγένετο Μεσσήνη Λοκρῶν τινὰ χρόνον. τούτοις οὖν ὁ Φαίαξ 2 ἐντυχὼν τοῖς κομιζομένοις οὐκ ἠδίκησεν· ἐγεγένητο γὰρ τοῖς Λοκροῖς πρὸς αὐτὸν ὁμολογία ξυμβάσεως πέρι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. μόνον γὰρ τῶν ξυμμάχων, ὅτε Σικελιώται 3
 30 μὴ αὐτοὺς κατεῖχεν ὁ πρὸς Ἰππωνίας καὶ Μεδμαίους πόλεμος

6 καταλ[αμβάνουσι . . . 9 τ[ῶν Π²⁴ 7 δὲ om. Π²⁴ 18 παρα-
 θρασύνas C 22 τῶν recc.: om. codd. 26 τοῖς κομιζομένοις secl.
 Classen 28 ὅτε] οὔτε A B E F M 30 Ἰππωνίας (sic) Beloch:
 Ἰτωνέας codd. Μεδμαίους Weidner: Μελαίους codd.

ὁμόρους τε ὄντας καὶ ἀποίκους. καὶ ὁ μὲν Φαίλαξ ἐς τὰς
Ἀθήνας χρόνῳ ὕστερον ἀφίκετο.

- 6 Ὅ δὲ Κλέων ὡς ἀπὸ τῆς Τορώνης τότε περιέπλευσεν ἐπὶ
τὴν Ἀμφίπολιν, ὁρμώμενος ἐκ τῆς Ἡϊόνης Σταγίρῳ μὲν
προσβάλλει Ἀνδρίων ἀποικία καὶ οὐχ εἶλε, Γαληψὸν δὲ τὴν 5
2 Θασίων ἀποικίαν λαμβάνει κατὰ κράτος. καὶ πέμψας ὡς
Περδίκκαν πρέσβεις, ὅπως παραγένοιτο στρατιᾷ κατὰ τὸ
ξυμμαχικόν, καὶ ἐς τὴν Θράκην ἄλλους παρὰ Πολλῇν τὸν
Ὀδομάντων βασιλέα, ἄξοντας μισθοῦ Θρᾶκας ὡς πλείστους,
3 αὐτὸς ἡσύχαζε περιμένων ἐν τῇ Ἡϊόνι. Βρασίδης δὲ πυνθα- 10
νόμενος ταῦτα ἀντεκάθητο καὶ αὐτὸς ἐπὶ τῷ Κερδυλίῳ· ἔστι
δὲ τὸ χωρίον τοῦτο Ἀργιλίων ἐπὶ μετεώρου πέραν τοῦ ποτα-
μοῦ, οὐ πολὺ ἀπέχον τῆς Ἀμφιπόλεως, καὶ κατεφαίνετο
πάντα αὐτόθεν, ὥστε οὐκ ἂν ἔλαθεν αὐτὸν ὁρμώμενος ὁ Κλέων
τῷ στρατῷ· ὅπερ προσεδέχετο ποιήσῃν αὐτόν, ἐπὶ τὴν Ἀμφί- 15
πολιν, ὑπεριδόντα σφῶν τὸ πλήθος, τῇ παρουσίᾳ στρατιᾷ
4 ἀναβήσεσθαι. ἅμα δὲ καὶ παρεσκευάζετο Θρᾶκὰς τε μισθω-
τοὺς πεντακοσίους καὶ χιλίους, καὶ τοὺς Ἠδῶνας πάντας
παρακαλῶν, πελταστὰς καὶ ἱππέας· καὶ Μυρκινίων καὶ
Χαλκιδέων χιλίους πελταστὰς εἶχε πρὸς τοῖς ἐν Ἀμφιπόλει. 20
5 τὸ δ' ὀπλιτικὸν ξύμπαν ἡθροίσθη δις χίλιοι μάλιστα καὶ ἱππῆς
Ἑλληνες τριακόσιοι. τούτων Βρασίδης μὲν ἔχων ἐπὶ Κερ-
δυλίῳ ἐκάθητο ἐς πεντακοσίους καὶ χιλίους, οἱ δ' ἄλλοι ἐν
7 Ἀμφιπόλει μετὰ Κλεαρίδου ἐτετάχατο. ὁ δὲ Κλέων τέως
μὲν ἡσύχαζεν, ἔπειτα ἠναγκάσθη ποιῆσαι ὅπερ ὁ Βρασίδης 25
2 προσεδέχετο. τῶν γὰρ στρατιωτῶν ἀχθομένων μὲν τῇ ἔδρᾳ,
ἀναλογιζομένων δὲ τὴν ἐκείνου ἡγεμονίαν πρὸς οἷαν ἐμπειρίαν
καὶ τόλμαν μετὰ οἷας ἀνεπιστημοσύνης καὶ μαλακίας γενή-
σοιτο καὶ οἴκοθεν ὡς ἄκουτες αὐτῷ ξυνῆλθον, αἰσθόμενος τὸν
θροῦν καὶ οὐ βουλόμενος αὐτοὺς διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ καθη- 30

3 δς C G   τότε ante ἀπὸ habet C, post τῆς G   9 ἄξοντας
Linwood: ἄξαντα codd.   14 αὐτὸν recc.: αὐτόθεν codd.   16 ὑπερ-
ιδόντας A¹ B E F M (ὑπερδ.)   20 τοὺς C   29 ξυνεξῆλθον Dobree

μένους βαρύνεσθαι, ἀναλαβὼν ἦγεν. καὶ ἐχρήσατο τῷ τρόπῳ 3
 ᾧ περ καὶ ἐς τὴν Πύλον εὐτυχήσας ἐπίστευσέ τι φρονεῖν· ἐς
 μάχην μὲν γὰρ οὐδὲ ἠλπισέν οἱ ἐπεξιέναι οὐδένα, κατὰ θεῶν
 δὲ μᾶλλον ἔφη ἀναβαίνειν τοῦ χωρίου, καὶ τὴν μείζω παρα-
 5 σκευὴν περιέμενεν, οὐχ ὥς τῷ ἀσφαλεῖ, ἣν ἀναγκάζεται,
 περισχέσων, ἀλλ' ὥς κύκλῳ περιστὰς βία αἰρήσων τὴν
 πόλιν. ἐλθὼν τε καὶ καθίσας ἐπὶ λόφον καρτεροῦ πρὸ τῆς 4
 Ἀμφιπόλεως τὸν στρατὸν αὐτὸς ἐθεάτο τὸ λιμνῶδες τοῦ
 Στρυμόνος καὶ τὴν θέσιν τῆς πόλεως ἐπὶ τῇ Θράκῃ ὥς ἔχει.
 10 ἀπιέναι τε ἐνόμιζεν, ὅποταν βούληται, ἀμαχεί· καὶ γὰρ οὐδὲ 5
 ἐφαίνετο οὗτ' ἐπὶ τοῦ τείχους οὐδεὶς οὔτε κατὰ πύλας ἐξήκει,
 κεκλημέναι τε ἦσαν πᾶσαι. ὥστε καὶ μηχανὰς ὅτι οὐκ
 ἀνῆλθεν ἔχων, ἀμαρτεῖν ἐδόκει· ἐλεῖν γὰρ ἂν τὴν πόλιν
 διὰ τὸ ἐρήμον. ὁ δὲ Βρασιδᾶς εὐθὺς ὥς εἶδε κινουμένους 8
 15 τοὺς Ἀθηναίους, καταβὰς καὶ αὐτὸς ἀπὸ τοῦ Κερδυλίου
 ἐσέρχεται ἐς τὴν Ἀμφίπολιν. καὶ ἐπέξοδον μὲν καὶ ἀντί- 2
 ταξιν οὐκ ἐποιήσατο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, δεδιὼς τὴν αὐτοῦ
 παρασκευὴν καὶ νομίζων ὑποδεεστέρους εἶναι, οὐ τῷ πλήθει
 (ἀντίπαλα γὰρ πῶς ἦν), ἀλλὰ τῷ ἀξιώματι (τῶν γὰρ Ἀθη-
 20 ναίων ὅπερ ἐστράτεψε καθαρὸν ἐξῆλθε καὶ Λημνίων καὶ
 Ἰμβρίων τὸ κράτιστον), τέχνη δὲ παρεσκευάζετο ἐπιθησό-
 μενος. εἰ γὰρ δείξειε τοῖς ἐναντίοις τό τε πλήθος καὶ τὴν 3
 ὅπλισιν ἀναγκαίαν οὔσαν τῶν μεθ' αὐτοῦ, οὐκ ἂν ἡγείτο
 μᾶλλον περιγενέσθαι ἢ ἄνευ προόψεως τε αὐτῶν καὶ μὴ
 25 ἀπὸ τοῦ ὄντος καταφρονήσεως. ἀπολεξάμενος οὖν αὐτὸς 4
 πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν ὀπλίτας καὶ τοὺς ἄλλους Κλεαρίδᾳ
 προστάξας ἐβουλεύετο ἐπιχειρεῖν αἰφνιδίως πρὶν ἀπελθεῖν
 τοὺς Ἀθηναίους, οὐκ ἂν νομίζων αὐτοὺς ὁμοίως ἀπολαβεῖν
 αὐθις μεμονωμένους, εἰ τύχοι ἐλθοῦσα αὐτοῖς ἡ βοήθεια.

5 περιέμενεν C
οὐ κατήλθεν codd.

9 τὴν Θράκην CG
13 ἀμαρτάνειν CG

12 οὐκ ἀνῆλθεν Haacke:
17 αὐτοῦ f: αὐτοῦ codd.

22 δείξειε C(G): δείξοιεν cett.

23 αὐτῶν ABF

28 ὁμοίως

αὐτοὺς CG

29 αὐθις recc.: αὐτῖς codd.

ξυγκαλέσας δὲ τοὺς πάντας στρατιώτας καὶ βουλόμενος
 παραθαρσύναι τε καὶ τὴν ἐπίνοιαν φράσαι, ἔλεγε τοιάδε.

- 9 Ἐνδρες Πελοποννήσιοι, ἀπὸ μὲν οἷας χώρας ἤκομεν, ὅτι
 αἰεὶ διὰ τὸ εὐψυχον ἐλευθέρας, καὶ ὅτι Δωριῆς μέλλετε ἴωσι
 μάχεσθαι, ὧν εἰώθατε κρείσσους εἶναι, ἀρκείτω βραχέως 5
 2 δεδηλωμένον· τὴν δὲ ἐπιχείρησιν ᾧ τρόπῳ διανοοῦμαι
 ποιεῖσθαι, διδάξω, ἵνα μή τῳ τὸ κατ' ὀλίγον καὶ μὴ ἅπαντας
 3 κινδυνεύειν ἐνδεὲς φαινόμενον ἀτολμίαν παράσχη. τοὺς γὰρ
 ἐναντίους εἰκάζω καταφρονήσει τε ἡμῶν καὶ οὐκ ἂν ἐλπί-
 σαντας ὥς ἂν ἐπεξέλθοι τις αὐτοῖς ἐς μάχην ἀναβῆναί τε 10
 πρὸς τὸ χωρίον καὶ νῦν ἀτάκτως κατὰ θεῶν τετραμμένους
 4 ὀλιγωρεῖν. ὅστις δὲ τὰς τοιαύτας ἁμαρτίας τῶν ἐναντίων
 κάλλιστα ἰδὼν καὶ ἅμα πρὸς τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν τὴν
 ἐπιχείρησιν ποιεῖται μὴ ἀπὸ τοῦ προφανοῦς μᾶλλον καὶ
 ἀντιπαραταχθέντος ἢ ἐκ τοῦ πρὸς τὸ παρὸν ξυμφέροντος, 15
 5 πλείστ' ἂν ὀρθοίτο· καὶ τὰ κλέμματα ταῦτα καλλίστην δόξαν
 ἔχει ἂν τὸν πολέμιον μάλιστ' ἂν τις ἀπατήσας τοὺς φίλους
 6 μέγιστ' ἂν ὠφελήσειεν. ἕως οὖν ἔτι ἀπαράσκευοι θαρσοῦσι
 καὶ τοῦ ὑπαπιέναι πλέον ἢ τοῦ μένοντος, ἐξ ὧν ἐμοὶ φαίνονται,
 τὴν διάνοιαν ἔχουσιν, ἐν τῷ ἀνειμένῳ αὐτῶν τῆς γνώμης καὶ 20
 πρὶν ξυνταθῆναι μᾶλλον τὴν δόξαν, ἐγὼ μὲν ἔχων τοὺς μετ'
 ἑμαντοῦ καὶ φθάσας, ἣν δύνωμαι, προσπεσοῦμαι δρόμῳ κατὰ
 7 μέσον τὸ στράτευμα· σὺν δέ, Κλεαρίδα, ὕστερον, ὅταν ἐμὲ
 ὁρᾷς ἤδη προσκείμενον καὶ κατὰ τὸ εἶκος φοβούμενα αὐτούς,
 τοὺς μετὰ σεαυτοῦ τοὺς τ' Ἀμφιπολίτας καὶ τοὺς ἄλλους 25
 ξυμμάχους ἄγων αἰφνιδίως τὰς πύλας ἀνοίξας ἐπεκθεῖν καὶ
 8 ἐπείγεσθαι ὥς τάχιστα ξυμμεῖξαι. ἐλπίς γὰρ μάλιστα αὐτοὺς
 οὕτω φοβηθῆναι· τὸ γὰρ ἐπιδὼν ὕστερον δεινότερον τοῖς πολε-
 9 μίοις τοῦ παρόντος καὶ μαχομένου. καὶ αὐτός τε ἀνὴρ
 ἀγαθὸς γίγνου, ὥσπερ σε εἶκος ὄντα Σπαρτιάτην, καὶ ὑμεῖς, 30
 ὦ ἄνδρες ξύμμαχοι, ἀκολουθήσατε ἀνδρείως, καὶ νομίσατε

5 ἄρκει τὸ A B E F M   7 τῳ τὸ Porro: τὸ τε c G: τῷ τε cett.
 13 αὐτοῦ G   21 ξυνταθῆναι Krüger: ξυνταχθῆναι codd.   23 ὁρᾷς
 ἐμὲ G

(τρία) εἶναι τοῦ καλῶς πολεμεῖν τὸ ἐθέλειν καὶ τὸ αἰσχύνεσθαι καὶ (τὸ) τοῖς ἄρχουσι πείθεσθαι, καὶ τῇδε ὑμῖν τῇ ἡμέρᾳ ἢ ἀγαθοῖς γενομένοις ἐλευθερίαν τε ὑπάρχειν καὶ Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις κεκλῆσθαι, ἢ Ἀθηναίων τε δούλοις, ἢ
 5 τὰ ἄριστα ἄνευ ἀνδραποδισμοῦ ἢ θανατώσεως πράξῃτε, καὶ δουλείαν χαλεπωτέραν ἢ πρὶν εἶχετε, τοῖς δὲ λοιποῖς Ἑλλησι κωλυταῖς γενέσθαι ἐλευθερώσεως. ἀλλὰ μήτε ὑμεῖς μαλα- 10 κισθῇτε, ὀρώντες περὶ ὅσων ὁ ἀγὼν ἐστίν, ἐγὼ τε δείξω οὐ παραινέσαι οἷός τε ὦν μᾶλλον τοῖς πέλας ἢ καὶ αὐτὸς ἔργω
 10 ἐπεξελθεῖν.

Ὁ μὲν Βρασιδᾶς τοσαῦτα εἰπὼν τὴν τε ἔξοδον παρε- 10 σκευάζετο αὐτὸς καὶ τοὺς ἄλλους μετὰ τοῦ Κλεαρίδα καθίστη ἐπὶ τὰς Θρακίας καλουμένας τῶν πυλῶν, ὅπως ὥσπερ εἴρητο ἐπεξίοιεν. τῷ δὲ Κλέωνι, φανεροῦ γενομένου αὐτοῦ ἀπὸ 2
 15 τοῦ Κερδυλίου καταβάντος καὶ ἐν τῇ πόλει ἐπιφανεῖ οὕσῃ ἔξωθεν περὶ τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς θυομένου καὶ ταῦτα πρᾶσσοντος, ἀγγέλλεται (πrouκεχωρήκει γὰρ τότε κατὰ τὴν θέαν) ὅτι ἢ τε στρατιὰ ἅπασα φανερά τῶν πολεμίων ἐν τῇ πόλει καὶ ὑπὸ τὰς πύλας ἵππων τε πόδες πολλοὶ καὶ ἀνθρώπων
 20 ὥς ἐξιόντων ὑποφαίνονται. ὁ δὲ ἀκούσας ἐπήλθεν· καὶ ὥς εἶδεν, οὐ βουλόμενος μάχῃ διαγωνίσασθαι πρὶν οἱ καὶ τοὺς βοηθοὺς ἤκειν καὶ οἰόμενος φθήσεσθαι ἀπελθὼν, σημαίνειν τε ἅμα ἐκέλευεν ἀναχώρησιν καὶ παρήγγειλε τοῖς ἀπιούσιν ἐπὶ τὸ εὐώνυμον κέρας, ὥσπερ μόνον οἷόν τ' ἦν, ὑπάγειν ἐπὶ
 25 τῆς Ἡϊόνος. ὥς δ' αὐτῷ ἐδόκει σχολὴ γίνεσθαι, αὐτὸς 4 ἐπιστρέψας τὸ δεξιὸν καὶ τὰ γυμνά πρὸς τοὺς πολεμίους δοὺς ἀπῆγε τὴν στρατιάν. κὰν τούτῳ Βρασιδᾶς ὥς ὀρᾷ τὸν 5
 καιρὸν καὶ τὸ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων κινούμενον, λέγει τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τοῖς ἄλλοις ὅτι 'οἱ ἄνδρες ἡμᾶς οὐ
 30 μενοῦσιν. δῆλοι δὲ τῶν τε δοράτων τῇ κινήσει καὶ τῶν κεφαλῶν· οἷς γὰρ ἂν τοῦτο γίγνηται, οὐκ εἰώθασι μένειν τοὺς

1 τρία add. Schol. et Stobaeus
 σεσθαι fg M: ὀφθήσεσθαι cett.
 Krüger

2 τὸ add. Stahl
 23 παρήγγελλε C E G

22 φθῆ-
 τοῖς secl.

ἐπιόντας. ἀλλὰ τὰς τε πύλας τις ἀνοιγέτω ἔμοι ἄς εἴρηται,
 6 καὶ ἐπεξίωμεν ὡς τάχιστα θαρσοῦντες.' καὶ ὁ μὲν κατὰ τὰς
 ἐπὶ τὸ σταύρωμα πύλας καὶ τὰς πρώτας τοῦ μακροῦ τείχους
 τότε ὄντος ἐξελθὼν ἔθει δρόμῳ τὴν ὁδὸν ταύτην εὐθείαν,
 ἥπερ νῦν κατὰ τὸ καρτερώτατον τοῦ χωρίου ἰόντι τροπαῖον 5
 ἔστηκε, καὶ προσβαλὼν τοῖς Ἀθηναίοις πεφοβημένοις τε
 ἅμα τῇ σφετέρᾳ ἀταξίᾳ καὶ τὴν τόλμαν αὐτοῦ ἐκπεπλη-
 7 γμένους κατὰ μέσον τὸ στράτευμα τρέπει. καὶ ὁ Κλεαρίδας,
 ὥσπερ εἴρητο, ἅμα κατὰ τὰς Θωρακίας πύλας ἐπεξελθὼν τῷ
 στρατῷ ἐπεφέρετο. ζυνέβη τε τῷ ἀδοκῆτῳ καὶ ἐξαπίνης 10
 8 ἀμφοτέρωθεν τοὺς Ἀθηναίους θορυβηθῆναι, καὶ τὸ μὲν
 εὐώθυμον κέρας αὐτῶν τὸ πρὸς τὴν Ἡϊόνα, ὅπερ δὴ καὶ
 προυκεχωρήκει, εὐθὺς ἀπορραγὲν ἔφευγεν· καὶ ὁ Βρασίδας
 ὑποχωροῦντος ἤδη αὐτοῦ ἐπιπαριῶν τῷ δεξιῷ τιτρώσκεται,
 καὶ πεσόντα αὐτὸν οἱ μὲν Ἀθηναῖοι οὐκ αἰσθάνονται, οἱ 15
 9 δὲ πλησίον ἄραυτες ἀπήνεγκαν. τὸ δὲ δεξιὸν τῶν Ἀθη-
 ναίων ἔμενέ [τε] μᾶλλον, καὶ ὁ μὲν Κλέων, ὡς τὸ πρῶτον
 οὐ διενοεῖτο μένειν, εὐθὺς φεύγων καὶ καταληφθεὶς ὑπὸ
 Μυρκινίου πελταστοῦ ἀποθνήσκει, οἱ δὲ αὐτοῦ ξυστραφέντες
 ὀπλῖται ἐπὶ τὸν λόφον τόν τε Κλεαρίδαν ἡμύνοντο καὶ δις 20
 ἢ τρεῖς προσβαλόντα, καὶ οὐ πρότερον ἐνέδοσαν πρὶν ἢ τε
 Μυρκινία καὶ ἡ Χαλκιδικὴ ἵππος καὶ οἱ πελτασταὶ περι-
 10 στάντες καὶ ἐσακοντίζοντες αὐτοὺς ἔτρεψαν. οὕτω δὴ τὸ
 στράτευμα πᾶν ἤδη τῶν Ἀθηναίων φυγὸν χαλεπῶς καὶ
 πολλὰς ὁδοὺς τραπόμενοι κατὰ ὄρη, ὅσοι μὴ διεφθάρησαν 25
 ἢ αὐτίκα ἐν χερσὶν ἢ ὑπὸ τῆς Χαλκιδικῆς ἵππου καὶ τῶν
 11 πελταστῶν, οἱ λοιποὶ ἀπεκομίσθησαν ἐς τὴν Ἡϊόνα. οἱ δὲ
 τὸν Βρασίδαν ἄραυτες ἐκ τῆς μάχης καὶ διασώσαντες ἐς τὴν
 πόλιν ἔτι ἔμπνουν ἐσεκόμισαν· καὶ ᾗσθητο μὲν ὅτι νικῶσιν οἱ
 12 μεθ' αὐτοῦ, οὐ πολὺ δὲ διαλιπὼν ἐτελεύτησεν. καὶ ἡ ἄλλη 30
 στρατιὰ ἀναχωρήσασα μετὰ τοῦ Κλεαρίδου ἐκ τῆς διώξεως

13 ἔφυγε AB   17 τε om. f(G)
 30 μεθ' αὐτοῦ AB : μετ' αὐτοῦ c G

23 δὴ Krüger: δὲ codd.

νεκρούς τε ἐσκύλευσε καὶ τροπαῖον ἔστησεν. μετὰ δὲ ταῦτα 11
 τὸν Βρασίδαν οἱ ξύμμαχοι πάντες ξὺν ὅπλοις ἐπισπόμενοι
 δημοσίᾳ ἔθαψαν ἐν τῇ πόλει πρὸ τῆς νῦν ἀγορᾶς οὐσης· καὶ
 τὸ λοιπὸν οἱ Ἀμφιπολίται, περιείρξαντες αὐτοῦ τὸ μνημεῖον,
 5 ὥς ἡρώϊ τε ἐντέμνουσι καὶ τιμὰς δεδώκασιν ἀγῶνας καὶ
 ἐτησίους θυσίας, καὶ τὴν ἀποικίαν ὥς οἰκιστῇ προσέθεσαν,
 καταβαλόντες τὰ Ἀγνώνεια οἰκοδομήματα καὶ ἀφανίσαντες
 εἴ τι μνημόσυνόν που ἔμελλεν αὐτοῦ τῆς οἰκίσεως περι-
 ἔσεσθαι, νομίσαντες τὸν μὲν Βρασίδαν σωτήρᾳ τε σφῶν
 10 γεγενῆσθαι καὶ ἐν τῷ παρόντι ἅμα τὴν τῶν Λακεδαιμονίων
 ξυμμαχίαν φόβῳ τῶν Ἀθηναίων θεραπεύοντες, τὸν δὲ
 Ἀγνώνα κατὰ τὸ πολέμιον τῶν Ἀθηναίων οὐκ ἂν ὁμοίως
 σφίσι ξυμφόρως οὐδ' ἂν ἡδέως τὰς τιμὰς ἔχειν. καὶ τοὺς 2
 νεκροὺς τοῖς Ἀθηναίοις ἀπέδωκαν. ἀπέθανον δὲ Ἀθηναίων
 15 μὲν περὶ ἑξακοσίους, τῶν δ' ἐναντίων ἑπτὰ, διὰ τὸ μὴ ἐκ
 παρατάξεως, ἀπὸ δὲ τοιαύτης ξυντυχίας καὶ προεκφοβήσεως
 τὴν μάχην μᾶλλον γενέσθαι. μετὰ δὲ τὴν ἀναίρεσιν οἱ μὲν 3
 ἐπ' οἴκου ἀπέπλευσαν, οἱ δὲ μετὰ τοῦ Κλεαρίδου τὰ περὶ τὴν
 Ἀμφίπολιν καθίσταντο.
 20 Καὶ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τελευτῶντος 12
 Ῥαμφίας καὶ Αὐτοχαρίδας καὶ Ἐπικυδίδας Λακεδαιμόνιοι
 ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης χωρία βοήθειαν ἦγον ἐνακοσίων ὀπλιτῶν,
 καὶ ἀφικόμενοι ἐς Ἡράκλειαν τὴν ἐν Τραχίνι καθίσταντο
 ὅτι αὐτοῖς ἐδόκει μὴ καλῶς ἔχειν. ἐνδιατριβόντων δὲ 2
 25 αὐτῶν ἔτυχεν ἡ μάχη αὕτη γενομένη, καὶ τὸ θέρος ἐτελεῦτα.
 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος εὐθὺς μέχρι μὲν Πιερίου 13
 τῆς Θεσσαλίας διήλθον οἱ περὶ τὸν Ῥαμφίαν, κωλύνοντων
 δὲ τῶν Θεσσαλῶν καὶ ἅμα Βρασίδου τεθνεώτος, ᾧπερ ἦγον
 τὴν στρατιάν, ἀπετράποντο ἐπ' οἴκου, νομίσαντες οὐδένα
 30 καιρὸν εἶναι τῶν τε Ἀθηναίων ἥσση ἀπεληλυθότων καὶ
 οὐκ ἀξιόχρεων αὐτῶν ὄντων δρᾶν τι ὧν κἀκείνους ἐπενόει.

4 περιείρξαντες recc. : περιέρξαντες codd. 8 οἰκήσεως A B F G M
 16 ξυμμαχίας A B F 25 ἐτύγχανεν A 28 ὥσπερ B 30 εἶναι
 εἴ τι A B

- 2 μάλιστα δὲ ἀπῆλθον εἰδότες τοὺς Λακεδαιμονίους, ὅτε ἐξ
 ἦσαν, πρὸς τὴν εἰρήνην μᾶλλον τὴν γνώμην ἔχοντας.
 14 ξυνέβη τε εὐθὺς μετὰ τὴν ἐν Ἀμφιπόλει μάχην καὶ τὴν
 Ῥαμφίου ἀναχώρησιν ἐκ Θεσσαλίας ὥστε πολέμου μὲν
 μηδὲν ἔτι ἄψασθαι μηδετέρους, πρὸς δὲ τὴν εἰρήνην μᾶλλον 5
 τὴν γνώμην εἶχον, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πληγέντες ἐπὶ τε τῷ
 Δηλίῳ καὶ δι' ὀλίγου αὖθις ἐν Ἀμφιπόλει, καὶ οὐκ ἔχοντες
 τὴν ἐλπίδα τῆς ῥώμης πιστὴν ἔτι, ἥπερ οὐ προσεδέχοντο
 πρότερον τὰς σπονδάς, δοκοῦντες τῇ παρουσίᾳ εὐτυχίᾳ καθυ-
 2 πέρτεροι γενήσεσθαι· καὶ τοὺς ξυμμάχους ἅμα ἐδέδισαν 10
 σφῶν μὴ διὰ τὰ σφάλματα ἐπαιρόμενοι ἐπὶ πλέον ἀποστῶσι,
 μετεμέλονται τε ὅτι μετὰ τὰ ἐν Πύλῳ καλῶς παρασχὼν οὐ
 3 ξυνέβησαν· οἱ δ' αὖ Λακεδαιμόνιοι παρὰ γνώμην μὲν ἀπο-
 βαίνοντος σφίσι τοῦ πολέμου, ἐν ᾧ ὦντο ὀλίγων ἐτῶν
 καθαιρήσειν τὴν τῶν Ἀθηναίων δύναμιν, εἰ τὴν γῆν τέμνοιν, 15
 περιπεσόντες δὲ τῇ ἐν τῇ νήσῳ ξυμφορᾷ, οἷα οὕτω ἐγεγέννητο
 τῇ Σπάρτῃ, καὶ ληστευομένης τῆς χώρας ἐκ τῆς Πύλου καὶ
 Κυθήρων, αὐτομολούντων τε τῶν Εἰλώτων καὶ αἰεὶ προσ-
 δοκίας οὔσης μή τι καὶ οἱ ὑπομένοντες τοῖς ἔξω πίσυνοι
 πρὸς τὰ παρόντα σφίσιν ὥσπερ καὶ πρότερον νεωτερίσωσιν. 20
 4 ξυνέβαινε δὲ καὶ πρὸς τοὺς Ἀργεῖους αὐτοῖς τὰς τριακοντού-
 τεις σπονδὰς ἐπ' ἐξόδῳ εἶναι, καὶ ἄλλας οὐκ ἤθελον σπένδε-
 σθαι οἱ Ἀργεῖοι εἰ μὴ τις αὐτοῖς τὴν Κυνουρίαν γῆν ἀπο-
 δώσει, ὥστ' ἀδύνατα εἶναι ἐφαίνετο Ἀργείοις καὶ Ἀθηναίοις
 ἅμα πολεμεῖν. τῶν τε ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων ὑπώπτευνόν 25
 τινας ἀποστήσεσθαι πρὸς τοὺς Ἀργεῖους· ὅπερ καὶ ἐγένετο.
 15 Ταῦτ' οὖν ἀμφοτέροις αὐτοῖς λογιζόμενοις ἐδόκει ποιητέα
 εἶναι ἢ ξύμβασις, καὶ οὐχ ἦσσαν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐπι-
 θυμία τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκ τῆς νήσου κομίσασθαι· ἦσαν γὰρ
 οἱ Σπαρτιάται αὐτῶν πρῶτοί τε καὶ †ὁμοίως† σφίσι ξυγ- 30

6 τε om. A B E F M

codd., corr. Stahl

similia codd.

ἀδύνατα add. δ'

12 παρασχὼν A C E F M

21 τριακοντούτεις recs : τριακονταέτεις vel

23 Κυνοσουρίαν A B

24 ὥστ' secl. Stahl, qui post

30 ὁμοίοις Bekker : ὁμοιοί Rauchenstein

γενεῖς. ἤρξαντο μὲν οὖν καὶ εὐθὺς μετὰ τὴν ἄλωσιν αὐτῶν 2
 πρᾶσσειν, ἀλλ' οἱ Ἀθηναῖοι οὐπὼς ἤθελον, εὖ φερόμενοι,
 ἐπὶ τῇ ἴσῃ καταλύεσθαι. σφαλέντων δὲ αὐτῶν ἐπὶ τῷ
 Δηλίῳ παραχρήμα οἱ Λακεδαιμόνιοι, γνόντες νῦν μᾶλλον
 5 ἂν ἐνδεξαμένους, ποιοῦνται τὴν ἐνιαύσιον ἐκεχειρίαν, ἐν ᾗ
 ἔδει ξυνιόντας καὶ περὶ τοῦ πλέονος χρόνου βουλευέσθαι.
 ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ ἐν Ἀμφιπόλει ἦσσαν τοῖς Ἀθηναίοις ἐγεγέ- 16
 νητο καὶ ἐτεθνήκει Κλέων τε καὶ Βρασίδας, οἵπερ ἀμφοτέ-
 ρωθεν μάλιστα ἠναντιοῦντο τῇ εἰρήνῃ, ὁ μὲν διὰ τὸ εὐτυχεῖν
 10 τε καὶ τιμᾶσθαι ἐκ τοῦ πολεμεῖν, ὁ δὲ γενομένης ἡσυχίας
 καταφανέστερος νομίζων ἂν εἶναι κακουργῶν καὶ ἀπιστό-
 τερος διαβάλλων, τότε δὴ ἑκατέρᾳ τῇ πόλει σπεύδοντες τὰ
 μάλιστα τὴν ἡγεμονίαν Πλειστοάναξ τε ὁ Πανσανίου βασι-
 λεὺς Λακεδαιμονίων καὶ Νικίας ὁ Νικηράτον, πλείστα τῶν
 15 τότε εὖ φερόμενος ἐν στρατηγίαις, πολλῷ δὴ μᾶλλον προ-
 θυμοῦντο, Νικίας μὲν βουλόμενος, ἐν ᾧ ἀπαθὴς ἦν καὶ
 ἡξιούτο, διασώσασθαι τὴν εὐτυχίαν, καὶ ἔς τε τὸ αὐτίκα
 πόνων πεπαῦσθαι καὶ αὐτὸς καὶ τοὺς πολίτας παῦσαι καὶ
 τῷ μέλλοντι χρόνῳ καταλιπεῖν ὄνομα ὥς οὐδὲν σφήλας τὴν
 20 πόλιν διεγένετο, νομίζων ἐκ τοῦ ἀκινδύνου τοῦτο ξυμβαίνειν
 καὶ ὅστις ἐλάχιστα τύχῃ αὐτὸν παραδίδωσι, τὸ δὲ ἀκινδυνον
 τὴν εἰρήνην παρέχειν, Πλειστοάναξ δὲ ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν
 διαβαλλόμενος περὶ τῆς καθόδου, καὶ ἐς ἐνθυμίαν τοῖς Λακε-
 δαιμονίοις αἰεὶ προβαλλόμενος ὑπ' αὐτῶν, ὁπότε τι πται-
 25 σειαν, ὥς διὰ τὴν ἐκείνου κάθοδον παρανομηθεῖσαν ταῦτα
 ξυμβαίνειν. τὴν γὰρ πρόμαντιν τὴν ἐν Δελφοῖς ἐπητιῶντο 2
 αὐτὸν πείσαι μετ' Ἀριστοκλέους τοῦ ἀδελφοῦ ὥστε χρῆσαι
 Λακεδαιμονίοις ἐπὶ πολὺν τάδε θεωροῖς ἀφικνουμένοις, Δίδος
 υἱοῦ ἡμιθέου τὸ σπέρμα ἐκ τῆς ἀλλοτρίας ἐς τὴν ἑαυτῶν

2 οὕτως C: οὐπὼ E G (rasura facta) et Schol. ad Ar. Pac. 478
 (οὐπὼς etiam Phot. et Suid.) 5 ἐνδεξαμένους G: ἐνδεξομένους cett.

12 διαβαλὼν A B E F δὴ recc.: δὲ codd. 13 μάλιστ' αὐτήν. secl.
 ἡγεμονίαν, Stahl 15 πολλῷ F: πολλῶν cett. 21 αὐτὸν C:

αὐτὸν cett. 23 ἐνθύμιον Cobet 27 ἀδελφοῦ] Δελφοῦ Cobet

- 3 ἀναφέρειν, εἰ δὲ μή, ἀργυρέα εὐλάκα εὐλαξεῖν· χρόνῳ δὲ
 προτρέψαι τοὺς Λακεδαιμονίους φεύγοντα αὐτὸν ἐς Λύκαιον
 διὰ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς ποτὲ μετὰ δώρων δοκίσεως ἀνα-
 χώρησιν, καὶ ἡμῖς τῆς οἰκίας τοῦ ἱεροῦ τότε τοῦ Διὸς
 οἰκοῦντα φόβῳ τῷ Λακεδαιμονίων, ἔτει ἐνὸς δέοντι εἰκοστῷ 5
 τοῖς ὁμοίοις χοροῖς καὶ θυσίαις καταγαγεῖν ὥσπερ ὅτε τὸ
 πρῶτον Λακεδαίμονα κτίζοντες τοὺς βασιλέας καθίσταντο.
- 17 ἀχθόμενος οὖν τῇ διαβολῇ ταύτῃ καὶ νομίζων ἐν εἰρήνῃ
 μὲν οὐδενὸς σφάλματος γιγνομένου καὶ ἅμα τῶν Λακεδαι-
 μονίων τοὺς ἄνδρας κομιζομένων καὶ αὐτὸς τοῖς ἐχθροῖς 10
 ἀνεπίληπτος εἶναι, πολέμον δὲ καθεστῶτος αἰεὶ ἀνάγκην
 εἶναι τοὺς προύχοντας ἀπὸ τῶν ξυμφορῶν διαβάλλεσθαι,
- 2 προθυμήθη τὴν ξύμβασιν. καὶ τὸν τε χειμῶνα τοῦτον
 ᾗσαν ἐς λόγους καὶ πρὸς τὸ ἔαρ ἤδη παρασκευή τε προ-
 επανεσείσθη ἀπὸ τῶν Λακεδαιμονίων περιαγγελλομένη κατὰ 15
 πόλεις ὥς (ἐς) ἐπιτειχισμὸν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἐσ-
 ακοοῖεν, καὶ ἐπειδὴ ἐκ τῶν ξυνόδων ἅμα πολλὰς δικαίωσεis
 προενεγκόντων ἀλλήλοις ξυνεχωρεῖτο ὥστε ἂ ἐκάτεροι
 πολέμῳ ἔσχον ἀποδόντας τὴν εἰρήνην ποιείσθαι, Νίσαιαν
 δ' ἔχειν Ἀθηναίους (ἀνταπαιτούντων γὰρ Πλάταιαν οἱ Θη- 20
 βαῖοι ἔφασαν οὐ βία, ἀλλ' ὁμολογία αὐτῶν προσχωρησάν-
 των καὶ οὐ προδόντων ἔχειν τὸ χωρίον, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τῷ
 αὐτῷ τρόπῳ τὴν Νίσαιαν), τότε δὴ παρακαλέσαντες τοὺς
 ἐαυτῶν ξυμμάχους οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ψηφισαμένων πλὴν
 Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων καὶ Ἡλείων καὶ Μεγαρέων τῶν 25
 ἄλλων ὥστε καταλύεσθαι (τούτοις δὲ οὐκ ἤρεσκε τὰ πρᾶσ-
 σόμενα), ποιοῦνται τὴν ξύμβασιν καὶ ἐσπείσαντο πρὸς τοὺς
 Ἀθηναίους καὶ ὤμοσαν, ἐκείνοί τε πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους,
 τάδε.
- 18 Ὑπονδᾶς ἐποίησαντο Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ 30
 2 οἱ ξύμμαχοι κατὰ τάδε, καὶ ὤμοσαν κατὰ πόλεις. περὶ

3 δοκίσεως in recc. adscriptum: δόκησιν f M Schol.: δόκησιν ἐς g:
 δοκοῦσαν ἕως cett. 5 τῶν A ἔτι C E F M 16 ἐς ἐπιτειχισμὸν
 Porpo: ἐπὶ τειχισμὸν codd.

μὲν τῶν ἱερῶν τῶν κοινῶν, θύειν καὶ ἰέναι καὶ μαντεύεσθαι
 καὶ θεωρεῖν κατὰ τὰ πάτρια τὸν βουλόμενον καὶ κατὰ γῆν
 καὶ κατὰ θάλασσαν ἀδεῶς. τὸ δ' ἱερὸν καὶ τὸν νεῶν τὸν
 ἐν Δελφοῖς τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Δελφούς αὐτονόμους εἶναι
 5 καὶ αὐτοτελεῖς καὶ αὐτοδίκους καὶ αὐτῶν καὶ τῆς γῆς τῆς
 ἑαυτῶν κατὰ τὰ πάτρια. ἔτη δὲ εἶναι τὰς σπονδὰς πεντήκοντα 3
 Ἀθηναίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς Ἀθηναίων καὶ Λακεδαι-
 μονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις τοῖς Λακεδαιμονίων ἀδόλους καὶ
 ἀβλαβεῖς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. ὅπλα δὲ μὴ 4
 10 ἐξέστω ἐπιφέρειν ἐπὶ πημονῇ μήτε Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς
 ξυμμάχους ἐπ' Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους μήτε Ἀθη-
 ναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς
 ξυμμάχους, μήτε τέχνη μήτε μηχανῇ μηδεμιᾶ. ἦν δέ τι
 διάφορον ἢ πρὸς ἀλλήλους, δικαίῳ χρήσθων καὶ ὅρκοις, καθ'
 15 ὅτι ἂν ξυνθῶνται. ἀποδόντων δὲ Ἀθηναίοις Λακεδαιμόνιοι 5
 καὶ οἱ ξύμμαχοι Ἀμφίπολιν. ὅσας δὲ πόλεις παρέδωσαν
 Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις, ἐξέστω ἀπιέναι ὅποι ἂν βούλων-
 ται αὐτοὺς καὶ τὰ ἑαυτῶν ἔχοντας· τὰς δὲ πόλεις φερούσας
 τὸν φόρον τὸν ἐπ' Ἀριστείδου αὐτονόμους εἶναι. ὅπλα δὲ
 20 μὴ ἐξέστω ἐπιφέρειν Ἀθηναίους μηδὲ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ
 κακῷ, ἀποδιδόντων τὸν φόρον, ἐπειδὴ αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο.
 εἰσὶ δὲ Ἀργίλος, Στάγιρος, Ἀκανθος, Σκῶλος, Ὀλυνθος,
 Σπάρτωλος. ξυμμάχους δ' εἶναι μηδετέρων, μήτε Λακεδαι-
 μονίων μήτε Ἀθηναίων· ἦν δὲ Ἀθηναῖοι πείθωσι τὰς
 25 πόλεις, βουλομένας ταύτας ἐξέστω ξυμμάχους ποιεῖσθαι
 αὐτοὺς Ἀθηναίοις. Μηκυβερναίους δὲ καὶ Σαναίους καὶ 6
 Σιγγαίους οἰκεῖν τὰς πόλεις τὰς ἑαυτῶν, καθάπερ Ὀλύνθιοι
 καὶ Ἀκάνθιοι. ἀποδόντων δὲ Ἀθηναίοις Λακεδαιμόνιοι καὶ 7
 οἱ ξύμμαχοι Πάνακτον. ἀποδόντων δὲ καὶ Ἀθηναῖοι Λακε-

I καὶ ἰέναι secl. Classen: ἐξεῖναι Kirchhoff 14 δίκαις recc.
 16 post Ἀμφίπολιν lacunam statuit Stahl παρέλαβον Kirchhoff
 17 Ἀθηναίους Kirchhoff (recc.) 22 Στῶλος Kirchhoff 25 βουλο-
 μένας ταύτας secl. Stahl: post ταύτας distinguit Kirchhoff 27
 Σιγγίους Kirchhoff

- δαιμονίοις Κορυφάσιον καὶ Κύθηρα καὶ Μέθανα καὶ Πτελεὸν
καὶ Ἀταλάντην καὶ τοὺς ἀνδρας ὅσοι εἰσὶ Λακεδαιμονίων ἐν
τῷ δημοσίῳ τῷ Ἀθηναίων ἢ ἄλλοθί που ὅσης Ἀθηναῖοι
ἄρχουσιν ἐν δημοσίῳ· καὶ τοὺς ἐν Σκιώνῃ πολιорκούμενους
Πελοποννησίων ἀφείναι καὶ τοὺς ἄλλους ὅσοι Λακεδαι- 5
μονίων ξύμμαχοι ἐν Σκιώνῃ εἰσὶ καὶ ὅσους Βρασίδας ἐσέ-
πεμψε καὶ εἴ τις τῶν ξυμμάχων τῶν Λακεδαιμονίων ἐν
Ἀθήναις ἐστὶν ἐν τῷ δημοσίῳ ἢ ἄλλοθί που ἧς Ἀθηναῖοι
ἄρχουσιν ἐν δημοσίῳ. ἀποδόντων δὲ καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ
οἱ ξύμμαχοι οὓστινας ἔχουσιν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων 10
8 κατὰ ταῦτά. Σκιωναίων δὲ καὶ Τορωναίων καὶ Σερμυλιῶν
καὶ εἴ τινα ἄλλην πόλιν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι, Ἀθηναίους βου-
λεύεσθαι περὶ αὐτῶν καὶ τῶν ἄλλων πόλεων ὅτι ἂν δοκῇ
9 αὐτοῖς. ὅρκους δὲ ποιήσασθαι Ἀθηναίους πρὸς Λακεδαι-
μονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κατὰ πόλεις. ὁμνούντων δὲ τὸν 15
ἐπιχώριον ὅρκον ἑκάτεροι τὸν μέγιστον ἐπτὰ καὶ δέκα ἐκά-
στης πόλεως. ὁ δ' ὅρκος ἔστω ὁδε· “ἐμμενῶ ταῖς ξυν-
θήκαις καὶ ταῖς σπονδαῖς ταῖσδε δικαίως καὶ ἀδόλως.” ἔστω
δὲ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις κατὰ ταῦτά ὅρκος
10 πρὸς Ἀθηναίους, τὸν δὲ ὅρκον ἀνανεοῦσθαι κατ’ ἐνιαυτὸν 20
ἀμφοτέροισι. στήλας δὲ στήσαι Ὀλυμπίασι καὶ Πυθοῖ καὶ
Ἰσθμοῖ καὶ Ἀθήνῃσιν ἐν πόλει καὶ ἐν Λακεδαίμονι ἐν
11 Ἀμυκλαίῳ. εἰ δέ τι ἀμνημονοῦσιν ὀποτεροιοῦν καὶ ὅτου
πέρα, λόγοις δικαίοις χρωμένοις εὖορκον εἶναι ἀμφοτέροις
ταύτῃ μεταβεῖναι ὅπῃ ἂν δοκῇ ἀμφοτέροις, Ἀθηναίοις καὶ 25
Λακεδαιμονίοις.
- 19 “Ἀρχεῖ δὲ τῶν σπονδῶν (ἐν μὲν Λακεδαίμονι) ἔφορος
Πλειστόλας Ἀρτεμισίου μὴνὸς τετάρτη φθίνοντος, ἐν δὲ
Ἀθήναις ἄρχων Ἀλκαῖος Ἐλαφηβολίωνος μὴνὸς ἕκτη φθί-

1 Μέθανα Stahl (Strab. ad iv. 45. 2) : Μεθώνην codd. 6 ἐσέπ[ε] [μψε
... 10 Ἀθη[ναίων] Π²⁴ 8 ἧς] ὅσης Stahl [Π²⁴] 16 ἐπτὰ καὶ δέκα
Ullrich : ἐξ codd. 17 ἐμμενῶ F. Portus : ἐμμένω codd. 19 post
ξυμμάχοις add. καὶ A B F M 22 Ἰσθμοῖ Aem. Portus : Ἰσθμῷ codd.
Ἀθήνῃσιν recc. : Ἀθήναις codd. 23 ὅτου recc. : εἰ του c G : οἱ τοῦ
vel οἱ του cett. : ὅτουσιν Kirchhoff 27 ἐν μὲν Λακεδαίμονι add.
Kirchhoff

νους. ὦμνον δὲ οἶδε καὶ ἐσπένδοντο. Λακεδαιμονίων 2
 μὲν <Πλειστοάναξ, Ἁγίς,> Πλειστόλας, Δαμάγητος, Χίονις,
 Μεταγένης, Ἀκανθος, Δάιθος, Ἰσχαγόρας, Φιλοχαρίδας,
 Ζευξίδας, Ἀντιππος, Τέλλις, Ἀλκινάδας, Ἐμπεδίας, Μη-
 5 νᾶς, Λάφιλος. Ἀθηναίων δὲ οἶδε. Λάμπων, Ἰσθμίωνικος,
 Νικίας, Λάχης, Εὐθύδημος, Προκλῆς, Πυθόδωρος, Ἄγνων,
 Μυρτίλος, Θρασυκλῆς, Θεαγένης, Ἀριστοκράτης, Ἰώλκιος,
 Τιμοκράτης, Λέων, Λάμαχος, Δημοσθένης.'

Αὗται αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος 20
 10 ἅμα ἦρι, ἐκ Διουνσίων εὐθὺς τῶν ἀστικῶν, αὐτῷδεκα ἐτῶν
 διελθόντων καὶ ἡμερῶν ὀλίγων παρενεγκουσῶν ἢ ὡς τὸ
 πρῶτον ἢ ἐσβολὴ ἢ ἐς τὴν Ἀττικὴν καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ πολέμου
 τοῦδε ἐγένετο. σκοπεῖτω δέ τις κατὰ τοὺς χρόνους καὶ μὴ 2
 τῶν ἐκασταχοῦ ἢ ἀρχόντων ἢ ἀπὸ τιμῆς τινὸς ἐς τὰ προ-
 15 γεγενημένα σημαινόντων τὴν ἀπαρίθμησιν τῶν ὀνομάτων
 πιστεύσας μᾶλλον. οὐ γὰρ ἀκριβές ἐστιν, οἷς καὶ ἀρχο-
 μένοις καὶ μεσοῦσι καὶ ὅπως ἔτυχέ τῳ ἐπεγένετό τι. κατὰ 3
 θέρη δὲ καὶ χειμῶνας ἀριθμῶν, ὥσπερ γέγραπται, εὐρήσει,
 ἐξ ἡμισείας ἐκατέρου τοῦ ἐνιαυτοῦ τὴν δύναμιν ἔχοντος,
 20 δέκα μὲν θέρη, ἵσους δὲ χειμῶνας τῷ πρώτῳ πολέμῳ τῷδε
 γεγενημένους.

Λακεδαιμόνιοι δέ (ἔλαχον γὰρ πρότεροι ἀποδιδόναι ἢ 21
 εἶχον) τοὺς τε ἄνδρας εὐθὺς τοὺς παρὰ σφίσιν αἰχμαλώτους
 ἀφίεσαν καὶ πέμψαντες ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης πρέσβεις Ἰσχα-
 25 γόραν καὶ Μηνᾶν καὶ Φιλοχαρίδαν ἐκέλευον τὸν Κλεαρίδαν
 τὴν Ἀμφίπολιν παραδιδόναι τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τοὺς ἄλλους
 τὰς σπονδάς, ὡς εἴρητο ἐκάστοις, δέχεσθαι. οἱ δ' οὐκ 2
 ἤθελον, νομίζοντες οὐκ ἐπιτηδεΐας εἶναι· οὐδὲ ὁ Κλεαρίδας

2 Πλειστοάναξ, Ἁγίς add. Arnold quaedam ex nominibus propriis
 ad scripturam cap. 24 accommodata 12 ἢ ἐσβολὴ ἢ om. C) ἐς
 τὴν Ἀττικὴν καὶ secl. E. H. O. Müller 14, 15 τὴν ἀπαρίθμησιν
 τῶν ὀνομάτων in codd. post τινὸς leguntur, transp. Arnold : τῇ ἀπαριθ-
 μῇ Wilamowitz-Möllendorff, qui σημαινόντων post τινὸς transp.
 ἐς secl. Classen, qui τὴν ἀπ. τῶν ὀνομ. post μὴ (l. 13) transp.
 16 πιστεύσας] ποιήσας legisse Schol. censet Hude

- παρέδωκε τὴν πόλιν, χαριζόμενος τοῖς Χαλκιδεῦσι, λέγων
 3 ὥς οὐ δυνατὸς εἶη βία ἐκείνων παραδιδόναι. ἔλθων δὲ
 αὐτὸς κατὰ τάχος μετὰ πρέσβειων αὐτόθεν ἀπολογησόμενός
 τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα, ἣν κατηγορῶσιν οἱ περὶ τὸν Ἴσχα-
 γόραν ὅτι οὐκ ἐπείθετο, καὶ ὅμα βουλόμενος εἰδέναι εἰ 5
 ἔτι μετακινήτῃ εἶη ἢ ὁμολογία, ἐπειδὴ ἡῦρε κατειλημ-
 μένους, αὐτὸς μὲν πάλιν πεμπόντων τῶν Λακεδαιμονίων καὶ
 κελυόντων μάλιστα μὲν καὶ τὸ χωρίον παραδοῦναι, εἰ δὲ
 μή, ὅποσοι Πελοποννησίων ἐνεισιν ἐξαγαγεῖν, κατὰ τάχος
 ἐπορεύετο. 10
- 22 Οἱ δὲ ξύμμαχοι ἐν τῇ Λακεδαίμονι αὐτοὶ ἔτυχον ὄντες,
 καὶ αὐτῶν τοὺς μὴ δεξαμένους τὰς σπονδὰς ἐκέλευον οἱ
 Λακεδαιμόνιοι ποιεῖσθαι. οἱ δὲ τῇ αὐτῇ προφάσει ἥπερ καὶ
 τὸ πρῶτον ἀπεώσαντο οὐκ ἔφασαν δέξεσθαι, ἣν μή τινας
 2 δικαιοτέρας τούτων ποιῶνται. ὥς δ' αὐτῶν οὐκ ἐσήκουον, 15
 ἐκείνους μὲν ἀπέπεμψαν, αὐτοὶ δὲ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους
 ξυμμαχίαν ἐποιοῦντο, νομίζοντες ἥκιστα ἂν σφίσι τοὺς τε
 Ἀργείους, ἐπειδὴ οὐκ ἤθελον Ἀμπελίδου καὶ Λίχου ἐλθόν-
 των ἐπισπένδεσθαι νομίσαντες αὐτοὺς ἄνευ Ἀθηναίων οὐ
 δεινοὺς εἶναι, καὶ τὴν ἄλλην Πελοπόννησον μάλιστ' ἂν 20
 ἡσυχάζειν· πρὸς γὰρ ἂν τοὺς Ἀθηναίους, εἰ ἐξῆν, χωρεῖν.
- 3 παρόντων οὖν πρέσβειων ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων καὶ γενομένων
 λόγων ξυνέβησαν, καὶ ἐγένοντο ὅρκοι καὶ ξυμμαχία ἥδε.
- 23 Ῥκατὰ τάδε ξύμμαχοι ἔσονται Λακεδαιμόνιοι (καὶ Ἀθη-
 ναῖοι) πεντήκοντα ἔτη. ἦν [δέ] τινες ἴωσιν ἐς τὴν γῆν 25
 πολέμιοι τὴν Λακεδαιμονίων καὶ κακῶς ποιῶσι Λακεδαι-
 μονίους, ὠφελεῖν Ἀθηναίους Λακεδαιμονίους τρόπῳ ὁποῖω
 ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν· ἦν δὲ δηώσαντες

3 ἀπολογησόμενος G M: ἀπολογησάμενος cett 6 κατειλημμένους
 Krüger: κατειλημμένας codd. 11 αὐτοῦ Krüger, post quod ἔτι
 add. Stahl 14 δέξεσθαι Markland: δέξασθαι codd. 17 ἐποική-
 σαντο C G (suprascr. ἐποιοῦντο G¹) 19 νομίσαντες . . . οὐ secl.
 Heilmann 21 πρὸς γὰρ . . . χωρεῖν post εἶναι (l. 20) transp. Stahl
 23 post ἥδε distinxit Krüger, post τάδε codd. 24 κα: Ἀθηναῖοι
 add. F. Portus 25 δέ secl. Krüger ἐς] ἐπὶ Kirchhoff

οἷχωνται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις
καὶ Ἀθηναίοις καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ ἀμφοτέρων, κατα-
λύειν δὲ ἅμα ἅμφω τῷ πόλει. ταῦτα δ' εἶναι δικαίως καὶ
προθύμως καὶ ἀδόλως. καὶ ἦν τινες ἐς τὴν Ἀθηναίων γῆν 2
5 ἴωσι πολέμιοι καὶ κακῶς ποιῶσιν Ἀθηναίους, ὠφελεῖν Λακε-
δαιμονίους (Ἀθηναίους) τρόπῳ ὅτῳ ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ
κατὰ τὸ δυνατόν. ἦν δὲ δηρώσαντες οἷχωνται, πολεμίαν εἶναι
ταύτην τὴν πόλιν Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις καὶ κακῶς
πάσχειν ὑπ' ἀμφοτέρων, καταλύειν δὲ ἅμα ἅμφω τῷ πόλει.
10 ταῦτα δ' εἶναι δικαίως καὶ προθύμως καὶ ἀδόλως. ἦν δὲ ἡ 3
δουλεία ἐπανιστῆται, ἐπικουρεῖν Ἀθηναίους Λακεδαιμονίοις
παντὶ σθένει κατὰ τὸ δυνατόν. ὁμοῦνται δὲ ταῦτα οἷπερ 4
καὶ τὰς ἄλλας σπονδὰς ὥμνουν ἐκατέρων. ἀνανεοῦσθαι δὲ
(τὸν ὅρκον) κατ' ἐνιαυτὸν Λακεδαιμονίους μὲν ἰόντας ἐς
15 Ἀθήνας πρὸς τὰ Διονύσια, Ἀθηναίους δὲ ἰόντας ἐς Λακε-
δαίμονα πρὸς τὰ Ὑακίνθια. στήλην δὲ ἐκατέρους στήσαι, 5
τὴν μὲν ἐν Λακεδαίμονι παρ' Ἀπόλλωνι ἐν Ἀμυκλαίῳ, τὴν
δὲ ἐν Ἀθήναις ἐν πόλει παρ' Ἀθηνᾶ. ἦν δὲ τι δοκῇ Λακε- 6
δαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις προσθεῖναι καὶ ἀφελεῖν περὶ τῆς
20 ξυμμαχίας, ὅτι ἂν δοκῇ, εὖορκον ἀμφοτέροις εἶναι.

Ἐτὸν δὲ ὅρκον ὥμνον Λακεδαιμονίων μὲν οἶδε, Πλει- 24
στοάναξ, Ἁγίς, Πλειστόλας, Δαμάγητος, Χίονις, Μεταγένης,
Ἀκανθος, Δάιθος, Ἰσχαγόρας, Φιλοχαρίδας, Ζευξίδας, Ἀν-
τιππος, Ἀλκινάδας, Τέλλις, Ἐμπεδίας, Μηνᾶς, Λάφίλος,
25 Ἀθηναίων δὲ Λάμπων, Ἰσθμίωνικος, Λάχης, Νικίας, Εὐθύ-
δημος, Προκλῆς, Πυθόδωρος, Ἀγνων, Μυρτίλος, Θρασυκλῆς,
Θεαγένης, Ἀριστοκράτης, Ἰώλκιος, Τιμοκράτης, Λέων,
Λάμαχος, Δημοσθένης.'

Αὕτη ἡ ξυμμαχία ἐγένετο μετὰ τὰς σπονδὰς οὐ πολλῶ 2
30 ὕστερον, καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐκ τῆς νήσου ἀπέδωσαν οἱ

4 ἐς] ἐπὶ Kirchhoff
ναίους add. Ullrich
add. Kirchhoff

post τὴν add. τῶν A C E F M
ἔτῳ] ὁποῖῳ Herwerden
23 Ζευξίλας A B E F M

6 Ἀθη-
14 τὸν ὅρκον

Ἀθηναῖοι τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ τὸ θέρος ἦρχε τοῦ ἐνδεκά-
του ἔτους. ταῦτα δὲ τὰ δέκα ἔτη ὁ πρῶτος πόλεμος ξυν-
εχῶς γενόμενος γέγραπται.

- 25 Μετὰ δὲ τὰς σπονδὰς καὶ τὴν ξυμμαχίαν τῶν Λακεδαι-
μονίων καὶ τῶν Ἀθηναίων, αἱ ἐγένοντο μετὰ τὸν δεκέτη 5
πόλεμον ἐπὶ Πλειστόλα μὲν ἐν Λακεδαίμονι ἐφόρου, Ἀλ-
καίου δ' ἄρχοντος Ἀθήνησι, τοῖς μὲν δεξαμένοις αὐτὰς
εἰρήνην ἦν, οἱ δὲ Κορίνθιοι καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων
τινες διεκίουν τὰ πεπραγμένα, καὶ εὐθὺς ἄλλη ταραχὴ
2 καθίστατο τῶν ξυμμάχων πρὸς τὴν Λακεδαίμονα. καὶ ἅμα 10
καὶ τοῖς Ἀθηναίοις οἱ Λακεδαιμόνιοι προϊόντος τοῦ χρόνου
ὑποποτοὶ ἐγένοντο ἔστιν ἐν οἷς οὐ ποιοῦντες ἐκ τῶν ξυγκει-
3 μένων ἂν εἴρητο. καὶ ἐπὶ ἕξ ἔτη μὲν καὶ δέκα μῆνας ἀπ-
έσχοντο μὴ ἐπὶ τὴν ἐκατέρων γῆν στρατεῦσαι, ἕξωθεν δὲ
μετ' ἀνοκωχῆς οὐ βεβαίον ἔβλαπτον ἀλλήλους τὰ μάλιστα· 15
ἔπειτα μέντοι καὶ ἀναγκασθέντες λῦσαι τὰς μετὰ τὰ δέκα
ἔτη σπονδὰς αὖθις ἐς πόλεμον φανερόν κατέστησαν.
- 26 Γέγραφε δὲ καὶ ταῦτα ὁ αὐτὸς Θουκυδίδης Ἀθηναῖος
ἐξῆς, ὥς ἕκαστα ἐγένετο, κατὰ θέρη καὶ χειμῶνας, μέχρι οὗ
τὴν τε ἀρχὴν κατέπαυσαν τῶν Ἀθηναίων Λακεδαιμόνιοι καὶ 20
οἱ ξύμμαχοι, καὶ τὰ μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ κατέλαβον.
ἔτη δὲ ἐς τοῦτο τὰ ξύμπαντα ἐγένετο τῷ πολέμῳ ἑπτὰ καὶ
2 εἴκοσι. καὶ τὴν διὰ μέσον ξύμβασιν εἴ τις μὴ ἀξιῶσει
πόλεμον νομίζειν, οὐκ ὀρθῶς δικαιώσει. τοῖς [τε] γὰρ
ἔργοις ὥς διήρηται ἀθρεῖτω, καὶ εὐρήσει οὐκ εἰκὸς ὅν εἰρήνην 25
αὐτὴν κριθῆναι, ἐν ᾗ οὔτε ἀπέδοσαν πάντα οὐτ' ἀπεδέξαντο
ἂν ξυνέθεντο, ἕξω τε τούτων πρὸς τὸν Μαντινικὸν καὶ Ἐπι-
δαύριον πόλεμον καὶ ἐς ἄλλα ἀμφοτέροις ἀμαρτήματα ἐγέ-
νοντο καὶ οἱ ἐπὶ Θράκης ξύμμαχοι οὐδὲν ἦσσαν πολέμοιοι
3 ἦσαν Βοιωτοὶ τε ἐκεχειρίαν δεχήμερον ἦγον. ὥστε ξὺν τῷ 30
πρῶτῳ πολέμῳ τῷ δεκέτει καὶ τῇ μετ' αὐτὸν ὑπόπτῳ ἀνο-

9 post ἄλλη add. τε Stahl
σταντο B 22 ἐγένοντο CG

14 ἐκατέραν AB EF
24 τε secl. Stahl

17 καθί-

κωχῇ καὶ τῷ ὕστερον ἐξ αὐτῆς πολέμῳ εὐρήσει τις τοσαῦτα
 ἔτη, λογιζόμενος κατὰ τοὺς χρόνους, καὶ ἡμέρας οὐ πολλὰς
 παρενεγκούσας, καὶ τοῖς ἀπὸ χρησμῶν τι ἰσχυρισαμένοις
 μόνον δὴ τοῦτο ἐχυρῶς ξυμβάν. αἰεὶ γὰρ ἔγωγε μέμνημαι, 4
 5 καὶ ἀρχομένου τοῦ πολέμου καὶ μέχρι οὗ ἐτελεύτησε, προ-
 φερόμενον ὑπὸ πολλῶν ὅτι τρὶς ἑννέα ἔτη δέοι γενέσθαι
 αὐτόν. ἐπεβίων δὲ διὰ παντὸς αὐτοῦ αἰσθανόμενός τε τῇ 5
 ἡλικίᾳ καὶ προσέχων τὴν γνώμην, ὅπως ἀκριβές τι εἴσομαι·
 καὶ ξυνέβη μοι φεύγειν τὴν ἑμαυτοῦ ἔτη εἴκοσι μετὰ τὴν
 10 ἐς Ἀμφίπολιν στρατηγίαν, καὶ γενομένῳ παρ' ἀμφοτέροις
 τοῖς πράγμασι, καὶ οὐχ ἥσσον τοῖς Πελοποννησίων διὰ τὴν
 φυγὴν, καθ' ἥσυχίαν τι αὐτῶν μᾶλλον αἰσθέσθαι. τὴν οὖν 6
 μετὰ τὰ δέκα ἔτη διαφοράν τε καὶ ζύγχυσιν τῶν σπονδῶν
 καὶ τὰ ἔπειτα ὡς ἐπολεμήθη ἐξηγήσομαι.

15 Ἐπειδὴ γὰρ αἱ πεντηκοντούταις σπονδαὶ ἐγένοντο καὶ 27
 ὕστερον ἢ ξυμμαχία, καὶ αἱ ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου πρε-
 σβείαι, αἵπερ παρεκλήθησαν ἐς αὐτά, ἀνεχώρουν ἐκ τῆς
 Λακεδαιμόνος· καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐπ' οἶκον ἀπῆλθον, Κορίνθιοι 2
 δὲ ἐς Ἄργος τραπόμενοι πρῶτον λόγους ποιοῦνται πρὸς
 20 τινὰς τῶν ἐν τέλει ὄντων Ἀργείων ὡς χρή, ἐπειδὴ Λακε-
 δαιμόνιοι οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ, ἀλλ' ἐπὶ καταδουλώσει τῆς Πελο-
 ποννήσου σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς Ἀθηναίους τοὺς
 πρὶν ἐχθίστους πεποιήνται, ὁρᾶν τοὺς Ἀργείους ὅπως σω-
 θήσεται ἡ Πελοπόννησος καὶ ψηφίσασθαι τὴν βουλομένην
 25 πόλιν τῶν Ἑλλήνων, ἣτις αὐτόνομός τέ ἐστι καὶ δίκας ἴσας
 καὶ ὁμοίας δίδωσι, πρὸς Ἀργείους ξυμμαχίαν ποιείσθαι
 ὥστε τῇ ἀλλήλων ἐπιμαχεῖν, ἀποδείξαι δὲ ἄνδρας ὀλίγους
 ἀρχὴν αὐτοκράτορας καὶ μὴ πρὸς τὸν δῆμον τοὺς λόγους
 εἶναι, τοῦ μὴ καταφανεῖς γίγνεσθαι τοὺς μὴ πείσαντας τὸ
 30 πλῆθος· ἔφασαν δὲ πολλοὺς προσχωρήσεσθαι μίσει τῶν

11 Πελοποννησίους AB EFM
 μαχίαι codd. αἱ καὶ ABC F
 recc.

16 ἡ ξυμμαχία Cobet: αἱ ξυμ-
 17 αὐτάς Stahl 18 καὶ om.

- 3 Λακεδαιμονίων. καὶ οἱ μὲν Κορίνθιοι διδάξαντες ταῦτα
 28 ἀνεχώρησαν ἐπ' οἶκον· οἱ δὲ τῶν Ἀργείων ἄνδρες ἀκού-
 σαντες ἐπειδὴ ἀνήμεγκαν τοὺς λόγους ἔς τε τὰς ἀρχὰς καὶ
 τὸν δῆμον, ἐψηφίσαντο Ἀργεῖοι καὶ ἄνδρας εἴλοντο δώδεκα,
 πρὸς οὓς τὸν βουλούμενον τῶν Ἑλλήνων ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι 5
 πλὴν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων· τούτων δὲ μηδετέροις
 2 ἐξεῖναι ἄνευ τοῦ δήμου τοῦ Ἀργείων σπείσασθαι. ἐδέξαντό
 τε ταῦτα οἱ Ἀργεῖοι μᾶλλον ὀρώντες τὸν τε Λακεδαιμονίων
 σφίσι πόλεμον ἐσόμενον (ἐπ' ἐξόδῳ γὰρ πρὸς αὐτοὺς αἱ
 σπονδαὶ ἦσαν) καὶ ἅμα ἐλπίσαντες τῆς Πελοποννήσου 10
 ἡγήσεσθαι· κατὰ γὰρ τὸν χρόνον τοῦτον ἢ τε Λακεδαίμων
 μάλιστα δὴ κακῶς ἤκουσε καὶ ὑπερώφη διὰ τὰς ξυμφοράς,
 οἷ τε Ἀργεῖοι ἄριστα ἔσχον τοῖς πᾶσι, οὐ ξυναράμενοι
 τοῦ Ἀττικοῦ πολέμου, ἀμφοτέροις δὲ μᾶλλον ἔνσπονδοι
 3 ὄντες ἐκκαρπώσαμενοι. οἱ μὲν οὖν Ἀργεῖοι οὕτως ἔς τὴν 15
 ξυμμαχίαν προσεδέχοντο τοὺς ἐθέλοντας τῶν Ἑλλήνων,
 29 Μαντινῆς δ' αὐτοῖς καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν πρῶτοι προσ-
 εχώρησαν, δεδιότες τοὺς Λακεδαιμονίους. τοῖς γὰρ Μαν-
 τινέσσι μέρος τι τῆς Ἀρκαδίας κατέστραπτο ὑπήκοον ἔτι
 τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου ὄντος, καὶ ἐνόμιζον οὐ περι- 20
 ὄψεσθαι σφᾶς τοὺς Λακεδαιμονίους ἄρχειν, ἐπειδὴ καὶ σχολὴν
 ἦγον· ὥστε ἄσμενοι πρὸς τοὺς Ἀργεῖους ἐτράποντο, πόλιν
 τε μεγάλην νομίζοντες καὶ Λακεδαιμονίοις αἰεὶ διάφορον,
 2 δημοκρατουμένην τε ὥσπερ καὶ αὐτοί. ἀποστάντων δὲ τῶν
 Μαντινέων καὶ ἡ ἄλλη Πελοπόννησος ἔς θροῦν καθίστατο 25
 ὥς καὶ σφίσι ποιητέον τοῦτο, νομίσαντες πλέον τέ τι εἰδότας
 μεταστῆναι αὐτοὺς καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἅμα δι' ὀργῆς
 ἔχοντες, ἐν ἄλλοις τε καὶ ὅτι ἐν ταῖς σπονδαῖς ταῖς Ἀττικαῖς
 ἐγγέγραπτο εὖορκον εἶναι προσθεῖναι καὶ ἀφελεῖν ὅτι ἂν
 ἀμφοῖν τοῖν πολέοιν δοκῇ, Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀθηναίοις. 30
 3 τοῦτο γὰρ τὸ γράμμα μάλιστα τὴν Πελοπόννησον διεθορύβει
 καὶ ἔς ὑποψίαν καθίστη μὴ μετὰ Ἀθηναίων σφᾶς βούλονται

Λακεδαιμόνιοι δουλῶσασθαι· δίκαιον γὰρ εἶναι πᾶσι τοῖς
 ξυμμάχοις γεγράφθαι τὴν μετάθεσιν. ὥστε φοβούμενοι οἱ 4
 πολλοὶ ὥρμητο πρὸς τοὺς Ἀργεῖους καὶ αὐτοὶ ἕκαστοι
 ξυμμαχίαν ποιεῖσθαι.

- 5 Λακεδαιμόνιοι δὲ αἰσθόμενοι τὸν θροῦν τοῦτον ἐν τῇ 30
 Πελοποννήσῳ καθεστῶτα καὶ τοὺς Κορινθίους διδασκάλους
 τε γενομένους καὶ αὐτοὺς μέλλοντας σπείσεσθαι πρὸς τὸ
 Ἄργος, πέμπουσι πρέσβεις ἐς τὴν Κόρινθον βουλόμενοι
 προκαταλαβεῖν τὸ μέλλον, καὶ ῥητιῶντο τὴν τε ἐσθήγησιν τοῦ
 10 παντὸς καὶ εἰ Ἀργείοις σφῶν ἀποστάντες ξύμμαχοι ἔσονται,
 παραβήσεσθαι τε ἔφασαν αὐτοὺς τοὺς ὅρκους, καὶ ἥδη
 ἀδικεῖν ὅτι οὐ δέχονται τὰς Ἀθηναίων σπονδὰς, εἰρημένον
 κύριον εἶναι ὅτι ἂν τὸ πλῆθος τῶν ξυμμάχων ψηφίσηται,
 ἢν μὴ τι θεῶν ἢ ἡρώων κώλυμα ᾖ. Κορίνθιοι δὲ παρόντων 2
 15 σφίσι τῶν ξυμμάχων ὅσοι οὐδ' αὐτοὶ ἐδέξαντο τὰς σπονδὰς
 (παρεκάλεσαν δὲ αὐτοὺς αὐτοὶ πρότερον), ἀντέλεγον τοῖς
 Λακεδαιμονίοις, ἃ μὲν ἡδικοῦντο οὐ δηλοῦντες ἄντικρυς, ὅτι
 οὔτε Σόλλιον σφίσιν ἀπέλαβον παρ' Ἀθηναίων οὔτε Ἀνα-
 κτόριον εἰ τέ τι ἄλλο ἐνόμιζον ἐλασσοῦσθαι, πρόσχημα δὲ
 20 ποιούμενοι τοὺς ἐπὶ Θράκης μὴ προδώσειν· ὁμόσαι γὰρ
 αὐτοῖς ὅρκους ἰδίᾳ τε, ὅτε μετὰ Ποτειδεατῶν τὸ πρῶτον
 ἀφίσταντο, καὶ ἄλλους ὕστερον. οὐκ οὐκ παραβαίνειν τοὺς 3
 τῶν ξυμμάχων ὅρκους ἔφασαν οὐκ ἐσιόντες ἐς τὰς τῶν
 Ἀθηναίων σπονδὰς· θεῶν γὰρ πίστει ὁμόσαντες ἐκείνοις
 25 οὐκ ἂν εὖορκεῖν προδιδόντες αὐτούς. εἰρησθαι δ' ὅτι ἢν
 μὴ θεῶν ἢ ἡρώων κώλυμα ᾖ· φαίνεσθαι οὖν σφίσι κώλυμα
 θεῖον τοῦτο. καὶ περὶ μὲν τῶν παλαιῶν ὅρκων τοσαῦτα 4
 εἶπον, περὶ δὲ τῆς Ἀργείων ξυμμαχίας μετὰ τῶν φίλων
 βουλευσάμενοι ποιήσειν ὅτι ἂν δίκαιον ᾖ. καὶ οἱ μὲν 5
 30 Λακεδαιμονίων πρέσβεις ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· ἔτυχον δὲ
 παρόντες ἐν Κορίνθῳ καὶ Ἀργείων πρέσβεις, οἳ ἐκέλευον

- τοὺς Κορινθίους ἰέναι ἐς τὴν ξυμμαχίαν καὶ μὴ μέλλειν· οἱ δὲ ἐς τὸν ὕστερον ξύλλογον αὐτοῖς τὸν παρὰ σφίσι προεῖπον
- 31 ἦκειν. ἦλθε δὲ καὶ Ἡλείων πρεσβεία εὐθύς καὶ ἐποιήσατο πρὸς Κορινθίους ξυμμαχίαν πρῶτον, ἔπειτα ἐκείθεν ἐς Ἄργος ἐλθόντες, καθάπερ προεῖρητο, Ἀργείων ξύμμαχοι 5 ἐγένοντο. διαφερόμενοι γὰρ ἐτύγχανον τοῖς Λακεδαιμονίοις 2 περὶ Λεπρέου. πολέμου γὰρ γενομένου ποτὲ πρὸς Ἀρκάδων τινας Λεπρεάταις καὶ Ἡλείων παρακληθέντων ὑπὸ Λεπρεατῶν ἐς ξυμμαχίαν ἐπὶ τῇ ἡμισείᾳ τῆς γῆς καὶ λυσάντων τὸν πόλεμον Ἡλείοι τὴν γῆν νεμομένοις αὐτοῖς τοῖς Λε- 10 πρεάταις τάλαντον ἔταξαν τῷ Διὶ τῷ Ὀλυμπίῳ ἀποφέρειν. 3 καὶ μέχρι μὲν τοῦ Ἀττικοῦ πολέμου ἀπέφερον, ἔπειτα πανσαμένων διὰ πρόφασιν τοῦ πολέμου οἱ Ἡλείοι ἐπηνάγκαζον, οἱ δ' ἐτράποντο πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. καὶ δίκης Λακε- δαιμονίοις ἐπιτραπίσης ὑποτοπήσαντες οἱ Ἡλείοι μὴ ἴσον 15 ἔξειν ἀνέντες τὴν ἐπιτροπὴν Λεπρεατῶν τὴν γῆν ἔτεμον. 4 οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι οὐδὲν ἡσσον ἐδίκασαν αὐτονόμους εἶναι Λεπρεάτας καὶ ἀδικεῖν Ἡλείους, καὶ ὥς οὐκ ἐμμεινάντων 5 τῇ ἐπιτροπῇ φρουρὰν ὀπλιτῶν ἐσέπεμψαν ἐς Λέπρεον. οἱ δὲ Ἡλείοι νομίζοντες πόλιν σφῶν ἀφεστηκυῖαν δέξασθαι 20 τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τὴν ξυνθήκην προφέροντες ἐν ᾗ εἶρητο, ἃ ἔχοντες ἐς τὸν Ἀττικὸν πόλεμον καθίσταντό τινες, ταῦτα ἔχοντας καὶ ἐξελθεῖν, ὥς οὐκ ἴσον ἔχοντες ἀφίστανται πρὸς τοὺς Ἀργείους, καὶ τὴν ξυμμαχίαν, ὥσπερ προεῖρητο,
- 6 καὶ οὗτοι ἐποιήσαντο. ἐγένοντο δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι εὐθύς 25 μετ' ἐκείνους καὶ οἱ ἐπὶ Θωράκης Χαλκιδῆς Ἀργείων ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ δὲ καὶ Μεγαρῆς τὸ αὐτὸ λέγοντες ἡσύχαζον, περιορώμενοι ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ νομίζοντες σφίσι τὴν Ἀργείων δημοκρατίαν αὐτοῖς ὀλιγαρχουμένοις ἡσσον ξύμφορον εἶναι τῆς Λακεδαιμονίων πολιτείας. 30
- 32 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου Σκιω-

3 ἐποιήσαντο Duker (errore, credo, typographico) 9 καταλυσάντων Krüger 11 τάλαντα c(G) 12 μὲν M: om. cett. 28 ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων secl. Dobree 31 τοῦ]s . . . τά[s τε Π¹¹ τοῦ θέρους om. Π¹¹ Dion. Hal.

ναίους μὲν Ἀθηναῖοι ἐκπολιορκήσαντες ἀπέκτειναν τοὺς
 ἡβώντας, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἠνδραπόδισαν, καὶ τὴν
 γῆν Πλαταιεῦσιν ἔδοσαν νέμεσθαι, Δηλίου δὲ κατήγαγον
 πάλιν εἰς Δῆλον, ἐνθυμούμενοι τὰς τε ἐν ταῖς μάχαις ξυμ-
 5 φορὰς καὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς θεοῦ χρήσαντος. καὶ Φωκῆς 2
 καὶ Λοκροὶ ἤρξαντο πολεμεῖν.

Καὶ Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι ἤδη ξύμμαχοι ὄντες ἔρχονται 3
 εἰς Τεγέαν ἀποστήσοντες Λακεδαιμονίων, ὁρῶντες μέγα
 μέρος ὃν καί, εἰ σφίσι προσγένοιτο, νομίζοντες ἅπασαν ἂν
 10 ἔχειν Πελοπόννησον. ὥς δὲ οὐδὲν ἂν ἔφασαν ἐναντιωθῆναι 4
 οἱ Τεγᾶται Λακεδαιμονίοις, οἱ Κορίνθιοι μέχρι τούτου προ-
 θύμως πράσσοντες ἀνείσαν τῆς φιλονικίας καὶ ὠρρώδησαν
 μὴ οὐδεὶς σφίσιν ἔτι τῶν ἄλλων προσχωρή. ὅμως δὲ 5
 ἐλθόντες εἰς τοὺς Βοιωτοὺς ἐδέοντο σφῶν τε καὶ Ἀργείων
 15 γίγνεσθαι ξυμμάχους καὶ τᾶλλα κοινῇ πράσσειν· τὰς τε
 δεχημέρους ἐπισπονδάς, αἱ ἦσαν Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς
 πρὸς ἀλλήλους οὐ πολλῷ ὕστερον γεγόμεναι [τούτων] τῶν
 πεντηκοντουτῖδων σπονδῶν, ἐκέλευον οἱ Κορίνθιοι τοὺς
 Βοιωτοὺς ἀκολουθήσαντας Ἀθήναζε καὶ σφίσι ποιῆσαι,
 20 [ὥσπερ Βοιωτοὶ εἶχον,] μὴ δεχομένων δὲ Ἀθηναίων ἀπει-
 πεῖν τὴν ἐκεχειρίαν καὶ τὸ λοιπὸν μὴ σπένδεσθαι ἄνευ
 αὐτῶν. Βοιωτοὶ δὲ δεομένων τῶν Κορινθίων περὶ μὲν τῆς 6
 Ἀργείων ξυμμαχίας ἐπισχεῖν αὐτοὺς ἐκέλευον, ἐλθόντες δὲ
 Ἀθήναζε μετὰ Κορινθίων οὐχ ἠὔρουτο τὰς δεχημέρους σπον-
 25 δάς, ἀλλ' ἀπεκρίναντο οἱ Ἀθηναῖοι Κορινθίοις εἶναι σπονδάς,
 εἴπερ Λακεδαιμονίων εἰσὶ ξύμμαχοι. Βοιωτοὶ μὲν οὖν οὐδὲν 7
 μᾶλλον ἀπέπειον τὰς δεχημέρους, ἀξιούντων καὶ αἰτιω-
 μένων Κορινθίων ξυνθέσθαι σφίσιν· Κορινθίοις δὲ ἀνοκωχῇ
 ἄσπονδος ἦν πρὸς Ἀθηναίους.

30 Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ θέρους πανδημεὶ ἐστράτευσαν, 33
 Πλειστοάνακτος τοῦ Πausανίου Λακεδαιμονίων βασιλέως

13 προσχωρεῖ A B E F M
 secl. Dobree

14 κἀργείων A B E F M
 20 ὥσπερ Βοιωτοὶ εἶχον non vertit Valla, secl. Stahl

17 τούτων

- ἡγουμένους, τῆς Ἀρκαδίας ἐς Παρρασίους, Μαντινέων ὑπη-
 κόους ὄντας, κατὰ στάσιν ἐπικαλεσαμένων σφᾶς, ἅμα δὲ
 καὶ τὸ ἐν Κυψέλοις τεῖχος ἀναιρήσונτες, ἦν δύνωνται, ὃ
 ἐτείχισαν Μαντινῆς καὶ αὐτοὶ ἐφρούρουν, ἐν τῇ Παρρασικῇ
 2 κείμενον ἐπὶ τῇ Σκιρίτιδι τῆς Λακωνικῆς. καὶ οἱ μὲν 5
 Λακεδαιμόνιοι τὴν γῆν τῶν Παρρασίων ἐδήουν, οἱ δὲ Μαν-
 τινῆς τὴν πόλιν Ἀργείοις φύλαξι παραδόντες αὐτοὶ τὴν
 ξυμμαχίδα ἐφρούρουν· ἀδύνατοι δ' ὄντες διασῶσαι τό τε
 ἐν Κυψέλοις τεῖχος καὶ τὰς ἐν Παρρασίοις πόλεις ἀπῆλθον.
 3 Λακεδαιμόνιοι δὲ τοὺς τε Παρρασίους αὐτονόμους ποιή- 10
 σαντες καὶ τὸ τεῖχος καθελόντες ἀνεχώρησαν ἐπ' οἶκον.
 34 Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους ἤδη ἡκόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ
 Θράκης μετὰ Βρασίδου ἐξελθόντων στρατιωτῶν, οὓς ὁ Κλεα-
 ρίδας μετὰ τὰς σπονδὰς ἐκόμισεν, οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐψη-
 φίσαντο τοὺς μὲν μετὰ Βρασίδου Εἰλωτας μαχεσαμένους 15
 ἐλευθέρους εἶναι καὶ οἰκεῖν ὅπου ἂν βούλωνται, καὶ ὕστερον
 οὐ πολλῷ αὐτοὺς μετὰ τῶν νεοδαμῶδων ἐς Λέπρεον κατ-
 ἔστησαν, κείμενον ἐπὶ τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς Ἡλείας, ὄντες
 2 ἤδη διάφοροι Ἡλείους· τοὺς δ' ἐκ τῆς νήσου ληφθέντας
 σφῶν καὶ τὰ ὄπλα παραδόντας, δέισαντες μή τι διὰ τὴν 20
 ξυμφορὰν νομίσαντες ἐλασσωθήσεσθαι καὶ ὄντες ἐπίτιμοι
 νεωτερίσωσιν, ἤδη καὶ ἀρχάς τινας ἔχοντας ἀτίμους ἐποίη-
 σαν, ἀτιμίον δὲ τοιάνδε ὥστε μήτε ἄρχειν μήτε πριαμένους
 τι ἢ πωλοῦντας κυρίους εἶναι. ὕστερον δὲ αὐθις χρόνῳ
 ἐπίτιμοι ἐγένοντο. 25
- 35 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους καὶ Θυσσὸν τὴν ἐν τῇ Ἄθῳ Ἀκτῇ
 Διῆς εἶλον, Ἀθηναίων οὖσαν ξύμμαχον.
- 2 Καὶ τὸ θέρος τοῦτο πᾶν ἐπιμειζία μὲν ἦσαν τοῖς Ἀθη-
 ναίοις καὶ Πελοποννησίοις, ὑπώπτεον δὲ ἀλλήλους εὐθὺς
 μετὰ τὰς σπονδὰς οἷ τε Ἀθηναῖοι καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ 30

8 ξυμμαχίδα Jones: ξυμμαχίαν codd. ἀδύ]να[τοι . . . 24 κ[υρίου
 Π¹¹ 18 τῇ Λακωνικῇ καὶ τῇ Ἡλ]είᾳ Π¹¹ 26 Ἄθῳ Didot: Ἄθῳ
 codd. Ἀκτῇ Διῆς Didot: Δεικτηδιῆς, ut videtur, A: Δικτηδιῆς
 B E F M: Δικτιδιῆς (i ex η) C: Δικτυδιῆς G: Χαλκιδῆς Porpo
 30 alterum οἱ om. CG

- τὴν τῶν χωρίων ἀλλήλοις οὐκ ἀπόδοσιν. τὴν γὰρ Ἀμφί- 3
πολιν πρότεροι λαχόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι ἀποδιδόναι καὶ
τᾶλλα οὐκ ἀπεδεδώκεσαν, οὐδὲ τοὺς ἐπὶ Θράκης παρείχον
ξυμμάχους τὰς σπονδὰς δεχομένους οὐδὲ Βοιωτοὺς οὐδὲ
5 Κορινθίους, λέγοντες αἰεὶ ὡς μετ' Ἀθηναίων τούτους, ἦν
μὴ ᾔθλωσι, κοινῇ ἀναγκάσουσιν· χρόνους τε προύθεντο ἄνευ
ξυγγραφῆς ἐν οἷς χρήν τοὺς μὴ ἐσιόντας ἀμφοτέροις πολε-
μίους εἶναι. τούτων οὖν ὁρῶντες οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἔργῳ 4
γιννόμενον ὑπώπτευν τοὺς Λακεδαιμονίους μηδὲν δίκαιον
10 διανοεῖσθαι, ὥστε οὔτε Πύλον ἀπαιτοῦντων αὐτῶν ἀπεδίδω-
σαν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκ τῆς νήσου δεσμώτας μετεμέλυντο
ἀποδεδωκότες, τὰ τε ἄλλα χωρία εἶχον, μένοντες ἕως σφίσι
κἀκέينوι ποιήσειαν τὰ εἰρημένα. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὰ μὲν 5
δυνατὰ ἔφασαν πεποικέναι· τοὺς γὰρ παρὰ σφίσι δεσμώτας
15 ὄντας Ἀθηναίων ἀποδοῦναι καὶ τοὺς ἐπὶ Θράκης στρατιώτας
ἀπαγαγεῖν καὶ εἴ του ἄλλου ἐγκρατεῖς ἦσαν· Ἀμφιπόλεως
δὲ οὐκ ἔφασαν κρατεῖν ὥστε παραδοῦναι, Βοιωτοὺς δὲ
πειράσεσθαι καὶ Κορινθίους ἐς τὰς σπονδὰς ἔσαγαγεῖν καὶ
Πάνακτον ἀπολαβεῖν καὶ Ἀθηναίων ὅσοι ἦσαν ἐν Βοιωτοῖς
20 αἰχμάλωτοι κομιεῖν. Πύλον μέντοι ἡξίουσιν σφίσιν ἀπο- 6
δοῦναι· εἰ δὲ μὴ, Μεσσηνίους γε καὶ τοὺς Εἰλωτας ἐξαγαγεῖν,
ὥσπερ καὶ αὐτοὶ τοὺς ἀπὸ Θράκης, Ἀθηναίους δὲ φρουρεῖν
τὸ χωρίον αὐτοῦς, εἰ βούλονται. πολλάκις δὲ καὶ πολλῶν 7
λόγων γενομένων ἐν τῷ θέρει τούτῳ ἔπεισαν τοὺς Ἀθη-
25 ναίους ὥστε ἐξαγαγεῖν ἐκ Πύλου Μεσσηνίους καὶ τοὺς
ἄλλους Εἰλωτάς τε καὶ ὅσοι ἠῦτομολήκεσαν ἐκ τῆς
Λακωνικῆς· καὶ κατῴκισαν αὐτοὺς ἐν Κρανίοις τῆς Κεφα-
ληνίας. τὸ μὲν οὖν θέρος τοῦτο ἡσυχία ἦν καὶ ἔφοδοι παρ' 8
ἀλλήλους.
- 30 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος (ἔτυχον γὰρ ἔφοροι ἕτεροι 36

9 ὑπώπτευν Aldina: ὑπετόπτευν (in ὑπεπώπτευν correctum) C:
ὑπετόπτευν cett. 21 γε Reiske: τε codd. 23 αὐτοῖς A B E F M
26 τε secl. Classen 29 ἀλλήλοις A B F

καὶ οὐκ ἐφ' ὧν αἱ σπονδαὶ ἐγένοντο ἄρχοντες ἤδη, καὶ τινες αὐτῶν καὶ ἐναντίοι (ταῖς) σπονδαῖς) ἐλθουσὼν πρεσβειῶν ἀπὸ τῆς ξυμμαχίδος καὶ παρόντων Ἀθηναίων καὶ Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων καὶ πολλὰ ἐν ἀλλήλοις εἰπόντων καὶ οὐδὲν ξυμβάντων, ὥς ἀπῆσαν ἐπ' οἴκου, τοῖς Βοιωτοῖς καὶ Κοριν- 5 θίοις Κλεόβουλος καὶ Ξενάρης, οὗτοι οἵπερ τῶν ἐφόρων ἐβούλοντο μάλιστα διαλύσαι τὰς σπονδὰς, λόγους ποιοῦνται ἰδίους, παραινοῦντες ὅτι μάλιστα ταυτὰ τε γινώσκειν καὶ πειρᾶσθαι Βοιωτοὺς, Ἀργείων γενομένους πρῶτον αὐτοὺς ξυμμάχους, αὐθις μετὰ Βοιωτῶν Ἀργείους Λακεδαιμονίοις 10 ποιῆσαι ξυμμάχους (οὕτω γὰρ ἦκιστ' ἂν ἀναγκασθῆναι Βοιωτοὺς ἐς τὰς Ἀττικὰς σπονδὰς ἐσελθεῖν· ἐλέσθαι γὰρ Λακεδαιμονίους πρὸ τῆς Ἀθηναίων ἔχθρας καὶ διαλύσεως τῶν σπονδῶν Ἀργείους σφίσι φίλους καὶ ξυμμάχους γενέσθαι· τὸ γὰρ Ἄργος αἰεὶ ἠπίσταντο ἐπιθυμοῦντας τοὺς Λακεδαι- 15 μονίους καλῶς σφίσι φίλιον γενέσθαι), ἡγούμενοι τὸν ἕξω 2 Πελοποννήσου πόλεμον ῥᾶω ἂν εἶναι. τὸ μέντοι Πάνακτον ἐδέοντο Βοιωτοὺς ὅπως παραδώσουσι Λακεδαιμονίοις, ἵνα ἀντ' αὐτοῦ Πύλον, ἣν δύνωνται, ἀπολαβόντες ῥᾶον καθι- 37 στῶνται Ἀθηναίοις ἐς πόλεμον. καὶ οἱ μὲν Βοιωτοὶ καὶ 20 Κορίνθιοι ταῦτα ἐπεσταλμένοι ἀπὸ τε τοῦ Ξενάρους καὶ Κλεοβούλου καὶ ὅσοι φίλοι ἦσαν αὐτοῖς τῶν Λακεδαιμονίων 2 ὥστε ἀπαγγεῖλαι ἐπὶ τὰ κοινά, ἐκάτεροι ἀνεχώρουν. Ἀργείων δὲ δύο ἄνδρες τῆς ἀρχῆς τῆς μεγίστης ἐπετήρουν ἀπιόντας αὐτοὺς καθ' ὁδὸν καὶ ξυγγενόμενοι ἐς λόγους 25 ἦλθον, εἴ πως οἱ Βοιωτοὶ σφίσι ξύμμαχοι γένοιντο ὥσπερ Κορίνθιοι καὶ Ἠλεῖοι καὶ Μαντινῆς· νομίζειν γὰρ ἂν τούτου προχωρήσαντος ῥαδίως ἤδη καὶ πολεμεῖν καὶ σπένδεσθαι καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους, εἰ βούλουτο, κοινῶ λόγῳ χρω- 3 μένους, καὶ εἴ τινα πρὸς ἄλλον δέοι. τοῖς δὲ τῶν Βοιωτῶν 30

2 ταῖς add. recc. πρεσβειῶν A B G : πρέσβων cett. 8 ταῦτα
 Reiske II ἦκιστ' ἂν Porpo : ἦκιστα codd. 12 ἐπελθεῖν A B E F :
 ἐλθεῖν M 16 ἡγουμένους Krüger 18 post Βοιωτοὺς lacunam
 statuit Stahl παραδώσωσι F M : παραδῶσι A B

πρέσβεσιν ἀκούουσιν ἤρεσκειν· κατὰ τύχην γὰρ ἐδέοντο
 τούτων ὦν περ καὶ οἱ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος αὐτοῖς φίλοι
 ἐπεστάλκεσαν. καὶ οἱ τῶν Ἀργείων ἄνδρες ὡς ἦσθοντο
 αὐτοὺς δεχομένους τὸν λόγον, εἰπόντες ὅτι πρέσβεις πέμ-
 5 ψουσιν ἐς Βοιωτοὺς ἀπῆλθον. ἀφικόμενοι δὲ οἱ Βοιωτοὶ 4
 ἀπήγγειλαν τοῖς βοιωτάρχαις τὰ τε ἐκ τῆς Λακεδαίμονος
 καὶ τὰ ἀπὸ τῶν συγγενομένων Ἀργείων· καὶ οἱ βοιωτάρχαι
 ἠρέσκοντό τε καὶ πολλῶ προθυμότεροι ἦσαν, ὅτι ἀμφοτέ-
 ρωθεν ξυνεβεβήκει αὐτοῖς τοὺς τε φίλους τῶν Λακεδαιμονίων
 10 τῶν αὐτῶν δεῖσθαι καὶ τοὺς Ἀργείους ἐς τὰ ὁμοῖα σπεύδειν.
 καὶ οὐ πολλῶ ὕστερον πρέσβεις παρήσαν Ἀργείων τὰ εἰρη- 5
 μένα προκαλούμενοι· καὶ αὐτοὺς ἀπέπεμψαν ἐπαινέσαντες
 τοὺς λόγους οἱ βοιωτάρχαι καὶ πρέσβεις ὑποσχόμενοι ἀπο-
 στελεῖν περὶ τῆς ξυμμαχίας ἐς Ἀργος.
 15 Ἐν δὲ τούτῳ ἐδόκει πρῶτον τοῖς βοιωτάρχαις καὶ Κοριν- 38
 θίοις καὶ Μεγαρεῦσι καὶ τοῖς ἀπὸ Θράκης πρέσβεσιν ὁμόσαι
 ὅρκους ἀλλήλοις ἢ μὴν ἔν τε τῷ παρατυχόντι ἀμυνεῖν τῷ
 δεομένῳ καὶ μὴ πολεμήσειν τῷ μηδὲ ξυμβήσεσθαι ἄνευ
 κοινῆς γνώμης, καὶ οὕτως ἤδη τοὺς Βοιωτοὺς καὶ Μεγαρέας
 20 (τὸ γὰρ αὐτὸ ἐποιοῦν) πρὸς τοὺς Ἀργείους σπένδεσθαι.
 πρὶν δὲ τοὺς ὅρκους γενέσθαι οἱ βοιωτάρχαι ἐκοίνωσαν ταῖς 2
 τέσσαρσι βουλαῖς τῶν Βοιωτῶν ταῦτα, αἵ περ ἅπαν τὸ κῦρος
 ἔχουσιν, καὶ παρήνουν γενέσθαι ὅρκους ταῖς πόλεσιν, ὅσαι
 βούλονται ἐπ' ὠφελίᾳ σφίσι ξυνομνύναι. οἱ δ' ἐν ταῖς 3
 25 βουλαῖς τῶν Βοιωτῶν ὄντες οὐ προσδέχονται τὸν λόγον,
 δεδιότες μὴ ἐναντία Λακεδαιμονίοις ποιήσωσι, τοῖς ἐκείνων
 ἀφεστώσι Κορινθίοις ξυνομνύντες· οὐ γὰρ εἶπον αὐτοῖς οἱ
 βοιωτάρχαι τὰ ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, ὅτι τῶν τε ἐφόρων
 Κλεόβουλος καὶ Ξενάρης καὶ οἱ φίλοι παραινοῦσιν Ἀργείων
 30 πρῶτον καὶ Κορινθίων γενομένους ξυμμάχους ὕστερον μετὰ
 τῶν Λακεδαιμονίων γίγνεσθαι, οἰόμενοι τὴν βουλήν, κὰν μὴ
 εἴπωσιν, οὐκ ἄλλα ψηφιεῖσθαι ἢ ἂ σφίσι προδιαγνόντες

- 4 παραινούσιν. ὥς δὲ ἀντέστη τὸ πρᾶγμα, οἱ μὲν Κορίνθιοι καὶ οἱ ἀπὸ Θράκης πρέσβεις ἄπρακτοι ἀπῆλθον, οἱ δὲ Βοιωτάρχαι μέλλοντες πρότερον, εἰ ταῦτα ἔπεισαν, καὶ τὴν ξυμμαχίαν πειράσασθαι πρὸς Ἀργεῖους ποιεῖν, οὐκέτι ἐσήνεγκαν περὶ Ἀργείων ἐς τὰς βουλάς, οὐδὲ ἐς τὸ Ἄργος 5 τοὺς πρέσβεις οὓς ὑπέσχοντο ἔπεμπον, ἀμέλεια δέ τις ἐνῆν καὶ διατριβὴ τῶν πάντων.
- 39 Καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι τούτῳ Μηκύβερναν Ὀλύνθιοι, Ἀθηναίων φρουρούντων, ἐπιδραμόντες εἶλον.
- 2 Μετὰ δὲ ταῦτα (ἐγίνοντο γὰρ αἰεὶ λόγοι τοῖς τε Ἀθη- 10 ναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις περὶ ὧν εἶχον ἀλλήλων) ἐλπίζοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, εἰ Πάνακτον Ἀθηναῖοι παρὰ Βοιωτῶν ἀπολάβοιεν, κομίσασθαι ἂν αὐτοὶ Πύλον, ἦλθον ἐς τοὺς Βοιωτοὺς πρεσβευόμενοι καὶ ἐδέοντο σφίσι Πάνακτόν τε καὶ τοὺς Ἀθηναίων δεσμώτας παραδοῦναι, ἵνα αὐτ' αὐτῶν Πύλον 15 κομίσωνται. οἱ δὲ Βοιωτοὶ οὐκ ἔφασαν ἀποδώσειν, ἦν μὴ σφίσι ξυμμαχίαν ἰδίαν ποιήσωνται ὥσπερ Ἀθηναῖοις. Λακεδαιμόνιοι δὲ εἰδότες μὲν ὅτι ἀδικήσουσιν Ἀθηναίους, εἰρημένον ἄνευ ἀλλήλων μῆτε σπένδεσθαί τῳ μῆτε πολεμεῖν, βουλόμενοι δὲ τὸ Πάνακτον παραλαβεῖν ὥς τὴν Πύλον αὐτ' 20 αὐτοῦ κομιούμενοι, καὶ ἅμα τῶν ξυγχεαί σπευδόντων τὰς σπονδὰς προθυμωμένων τὰ ἐς Βοιωτοὺς, ἐποιήσαντο τὴν ξυμμαχίαν τοῦ χειμῶνος τελευτῶντος ἤδη καὶ πρὸς ἔαρ· καὶ τὸ Πάνακτον εὐθὺς καθηρεῖτο. καὶ ἐνδέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. 25
- 40 Ἄμα δὲ τῷ ἡρὶ εὐθὺς τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους οἱ Ἀργεῖοι, ὥς οἱ τε πρέσβεις τῶν Βοιωτῶν οὓς ἔφασαν πέμψειν οὐχ ἦκον τό τε Πάνακτον ἦσθοντο καθαιρούμενον καὶ ξυμμαχίαν ἰδίαν γεγενημένην τοῖς Βοιωτοῖς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, ἔδεισαν μὴ μονωθῶσι καὶ ἐς Λακεδαιμονίους πᾶσα ἡ ξυμμαχία 30 χωρήσῃ· τοὺς γὰρ Βοιωτοὺς ᾤοντο πεπεῖσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τό τε Πάνακτον καθελεῖν καὶ ἐς τὰς Ἀθηναίων

σπονδὰς ἐσιέναι, τοὺς τε Ἀθηναίους εἰδέναι ταῦτα, ὥστε
 οὐδὲ πρὸς Ἀθηναίους ἔτι σφίσιν εἶναι ξυμμαχίαν ποιήσασθαι,
 πρότερον ἐλπίζοντες ἐκ τῶν διαφορῶν, εἰ μὴ μένειαν αὐτοῖς
 αἱ πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδαί, τοῖς γοῦν Ἀθηναίοις
 5 ξύμμαχοι ἔσεσθαι. ἀποροῦντες οὖν ταῦτα οἱ Ἀργεῖοι, καὶ 3
 φοβούμενοι μὴ Λακεδαιμονίοις καὶ Τεγεάταις, Βοιωτοῖς καὶ
 Ἀθηναίοις ἅμα πολεμῶσι, πρότερον οὐ δεχόμενοι τὰς Λακε-
 δαιμονίων σπονδὰς, ἀλλ' ἐν φρονήματι ὄντες τῆς Πελοπον-
 νήσου ἡγήσεσθαι, ἔπεμπον ὥς ἐδύναντο τάχιστα ἐς τὴν
 10 Λακεδαίμονα πρέσβεις Εὐστροφον καὶ Αἰσωνα, οἱ ἐδόκουν
 προσφιλέστατοι αὐτοῖς εἶναι, ἡγούμενοι ἐκ τῶν παρόντων
 κράτιστα πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς ποιησάμενοι, ὅπῃ ἂν
 ζυγχωρῇ, ἡσυχίαν ἔχειν. καὶ οἱ πρέσβεις ἀφικόμενοι αὐτῶν 41
 λόγους ἐποιοῦντο πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἐφ' ᾧ ἂν σφίσιν
 15 αἱ σπονδαὶ γίνουιντο. καὶ τὸ μὲν πρῶτον οἱ Ἀργεῖοι ἡξίου 2
 δίκης ἐπιτροπὴν σφίσι γενέσθαι ἢ ἐς πόλιν τινα ἢ ἰδιώτην
 περὶ τῆς Κυνουρίας γῆς, ἣς αἰεὶ πέρι διαφέρονται μεθορίας
 οὔσης (ἔχει δὲ ἐν αὐτῇ Θυρέαν καὶ Ἀνθήνην πόλιν, νέμονται
 δ' αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι). ἔπειτα δ' οὐκ ἐώντων Λακεδαιμονίων
 20 μεμνήσθαι περὶ αὐτῆς, ἀλλ', εἰ βούλονται σπένδεσθαι ὥσπερ
 πρότερον, ἐτοῖμοι εἶναι, οἱ Ἀργεῖοι πρέσβεις τάδε ὅμως
 ἐπηγάγοντο τοὺς Λακεδαιμονίους ζυγχωρῆσαι, ἐν μὲν τῷ
 παρόντι σπονδὰς ποιήσασθαι ἔτη πεντήκοντα, ἐξεῖναι δ'
 ὁποτεροισὺν προκαλεσαμένοις, μήτε ῥόσον οὔσης μήτε
 25 πολέμου Λακεδαίμονι καὶ Ἀργεῖ, διαμάχεσθαι περὶ τῆς γῆς
 ταύτης, ὥσπερ καὶ πρότερόν ποτε ὅτε αὐτοὶ ἐκάτεροι ἡξίωσαν
 νικᾶν, διώκειν δὲ μὴ ἐξεῖναι περαιτέρω τῶν πρὸς Ἀργος καὶ
 Λακεδαίμονα ὄρων. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις τὸ μὲν πρῶτον 3
 ἐδόκει μωρία εἶναι ταῦτα, ἔπειτα (ἐπεθύμουν γὰρ τὸ Ἀργος
 30 πάντως φίλιον ἔχειν) ξυνεχώρησαν ἐφ' οἷς ἡξίου καὶ
 ξυνεγράψαντο. ἐκέλευον δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι, πρὶν τέλος

17 Κινουρίας M: Κυνουρίας AB
 codd. Ἀνθήνην C (G): Ἀθήνην cett.
 codd.

18 αὐτῇ Stephanus: αὐτῇ
 30 φίλιον recc.: φίλον

- τι αὐτῶν ἔχειν, ἐς τὸ Ἄργος πρῶτον ἐπαναχωρήσαντας αὐτοὺς δεῖξαι τῷ πλήθει, καὶ ἦν ἀρέσκοντα ἦ, ἤκειν ἐς τὰ Ἷακίνθια τοὺς ὅρκους ποιησομένους. καὶ οἱ μὲν ἀνεχώρησαν.
- 42 ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ ᾧ οἱ Ἀργεῖοι ταῦτα ἔπρασσον, οἱ πρέσβεις τῶν Λακεδαιμονίων Ἀνδρομένης καὶ Φαίδιμος καὶ 5 Ἀντιμενίδας, οὓς ἔδει τὸ Πανάκτον καὶ τοὺς ἄνδρας τοὺς παρὰ Βοιωτῶν παραλαβόντας Ἀθηναίοις ἀποδοῦναι, τὸ μὲν Πανάκτον ὑπὸ τῶν Βοιωτῶν αὐτῶν καθηρημένον ἡῦρον, ἐπὶ προφάσει ὡς ἦσαν ποτε Ἀθηναίοις καὶ Βοιωτοῖς ἐκ διαφορᾶς περὶ αὐτοῦ ὅρκοι παλαιοὶ μηδετέρους οἰκεῖν τὸ χωρίον, ἀλλὰ 10 κοινῇ νέμειν, τοὺς δ' ἄνδρας οὓς εἶχον αἰχμαλώτους Βοιωτοὶ Ἀθηναίων παραλαβόντες οἱ περὶ τὸν Ἀνδρομένην ἐκόμισαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ἀπέδωκαν, τοῦ τε Πανάκτου τὴν καθάρεσιν ἔλεγον αὐτοῖς, νομίζοντες καὶ τοῦτο ἀποδιδόναι· πολέμιον γὰρ οὐκέτι ἐν αὐτῷ Ἀθηναίοις οἰκήσειν οὐδένα. 15
- 2 λεγομένων δὲ τούτων οἱ Ἀθηναῖοι δεινὰ ἐποιοῦν, νομίζοντες ἀδικεῖσθαι ὑπὸ Λακεδαιμονίων τοῦ τε Πανάκτου τῇ καθαρῇ, ὃ ἔδει ὀρθὸν παραδοῦναι, καὶ πυνθανόμενοι ὅτι καὶ Βοιωτοῖς ἰδίᾳ ξυμμαχίαν πεποιήνται, φάσκοντες πρότερον κοινῇ τοὺς μὴ δεχομένους τὰς σπονδὰς προσαναγκάσειν. 20
- τά τε ἄλλα ἐσκόπουν ὅσα ἐξελελοίπεσαν τῆς ξυνηθείας καὶ ἐνόμιζον ἐξηπατηθῆναι, ὥστε χαλεπῶς πρὸς τοὺς πρέσβεις ἀποκρινάμενοι ἀπέπεμψαν.
- 43 Κατὰ τοιαύτην δὴ διαφορὰν ὄντων τῶν Λακεδαιμονίων πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, οἱ ἐν ταῖς Ἀθήναις αὖ βουλόμενοι 25
- 2 λῦσαι τὰς σπονδὰς εὐθὺς ἐνέκειντο. ἦσαν δὲ ἄλλοι τε καὶ Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, ἀνὴρ ἡλικία μὲν ἔτι τότε ὢν νέος ὡς ἐν ἄλλῃ πόλει, ἀξιώματι δὲ προγόνων τιμώμενος· ᾧ ἐδόκει μὲν καὶ ἄμεινον εἶναι πρὸς τοὺς Ἀργεῖους μᾶλλον χωρεῖν, οὐ μέντοι ἀλλὰ καὶ φρονήματι φιλονικῶν ἡναντιοῦτο, 30 ὅτι Λακεδαιμόνιοι διὰ Νικίου καὶ Λάχηςτος ἔπραξαν τὰς

3 ποιησαμένους CG

12 Ἀνδρομέδην F¹ MΠ²⁴ 24 δῆ] ἥδη M

5 Ἀνδρομέδης A B E F M suprascr. G

19 post ἰδίᾳ add. καὶ CG

27 ὢν ἔτι τότε A B

21 ὅσα incipit

σπονδάς, ἑαυτὸν κατὰ τε τὴν νεότητά ὑπεριδόντες καὶ κατὰ
τὴν παλαιὰν προξενίαν ποτὲ οὔσαν οὐ τιμήσαντες, ἦν τοῦ
πάππου ἀπειπόντος αὐτὸς τοὺς ἐκ τῆς νήσου αὐτῶν αἰχμαλώ-
τους θεραπεύων διανοεῖτο ἀνανεώσασθαι. πανταχόθεν τε 3
5 νομίζων ἐλασσοῦσθαι τό τε πρῶτον ἀντεῖπεν, οὐ βεβαίους
φάσκων εἶναι Λακεδαιμονίους, ἀλλ' ἵνα Ἀργεῖους σφίσι
σπεισάμενοι ἐξέλωσι καὶ αὖθις ἐπ' Ἀθηναίους μόνους ἴωσι,
τούτου ἕνεκα σπένδεσθαι αὐτούς, καὶ τότε, ἐπειδὴ ἡ διαφορὰ
ἐγεγέννητο, πέμπει εὐθὺς ἐς Ἄργος ἰδίᾳ, κελεύων ὥς τάχιστα
10 ἐπὶ τὴν ξυμμαχίαν προκαλουμένους ἤκειν μετὰ Μαντινέων
καὶ Ἡλείων, ὥς καιροῦ ὄντος καὶ αὐτὸς ξυμπράξων τὰ
μάλιστα.

Οἱ δὲ Ἀργεῖοι ἀκούσαντες τῆς τε ἀγγελίας καὶ ἐπειδὴ 44
ἔγνωσαν οὐ μετ' Ἀθηναίων πραχθεῖσαν τὴν τῶν Βοιωτῶν
15 ξυμμαχίαν, ἀλλ' ἐς διαφορὰν μεγάλην καθεστῶτας αὐτοὺς
πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους, τῶν μὲν ἐν Λακεδαίμονι πρέσβειων,
οἱ σφίσι περὶ τῶν σπονδῶν ἔτυχον ἀπόντες, ἡμέλουν, πρὸς
δὲ τοὺς Ἀθηναίους μᾶλλον τὴν γνώμην εἶχον, νομίζοντες
πόλιν τε σφίσι φιλίαν ἀπὸ παλαιοῦ καὶ δημοκρατουμένην
20 ὥσπερ καὶ αὐτοὶ καὶ δύναμιν μεγάλην ἔχουσαν τὴν κατὰ
θάλασσαν ξυμπολεμήσειν σφίσιν, ἣν καθιστῶνται ἐς πόλε-
μον. ἔπεμπον οὖν εὐθὺς πρέσβεις ὥς τοὺς Ἀθηναίους 2
περὶ τῆς ξυμμαχίας· ξυνεπρεσβεύοντο δὲ καὶ Ἡλείοι καὶ
Μαντινῆς.

25 Ἀφίκοντο δὲ καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις κατὰ τάχος, 3
δοκοῦντες ἐπιτήδειοι εἶναι τοῖς Ἀθηναίοις, Φιλοχαρίδας καὶ
Λέων καὶ Ἐνδῖος, δείσαντες μὴ τὴν τε ξυμμαχίαν ὀργιζόμενοι
πρὸς τοὺς Ἀργεῖους ποιήσωνται, καὶ ἅμα Πύλον ἀπαιτή-
σουντες ἀντὶ Πανάκτου καὶ περὶ τῆς Βοιωτῶν ξυμμαχίας
30 ἀπολογησόμενοι, ὥς οὐκ ἐπὶ κακῷ τῶν Ἀθηναίων ἐποιήσαντο.
καὶ λέγοντες ἐν τῇ βουλῇ περὶ τε τούτων καὶ ὥς αὐτοκρά- 45

1 ἑαυτῶν A B E [Π²⁴] 7 αὐθις recc. : αὐτῆς codd. [Π²⁴] 10 προ-
κυλούμενος C G [Π²⁴] 12 μ[α]λ[ισ]τα desinit Π²⁴ 23 post καὶ
add. οἱ A B E F suprascr. M¹ 26 ἐπιτήδειον A B E F M

- τορες ἤκουσι περὶ πάντων ξυμβῆναι τῶν διαφόρων, τὸν
 Ἄλκιβιάδην ἐφόβουν μὴ καί, ἣν ἐς τὸν δῆμον ταῦτα λέγωσιν,
 ἐπαγάγωνται τὸ πλήθος καὶ ἀπωσθῇ ἡ Ἀργείων ξυμμαχία.
 2 μηχανᾶται δὲ πρὸς αὐτοὺς τοιόνδε τι ὁ Ἄλκιβιάδης· τοὺς
 Λακεδαιμονίους πείθει πίστιν αὐτοῖς δοῦς, ἣν μὴ ὁμολογή- 5
 σωσιν ἐν τῷ δήμῳ αὐτοκράτορες ἦκειν, Πύλον τε αὐτοῖς
 ἀποδώσειν (πείσειν γὰρ αὐτὸς Ἀθηναίους, ὥσπερ καὶ νῦν
 3 ἀντιλέγειν) καὶ τᾶλλα ξυναλλάξειν. βουλόμενος δὲ αὐτοὺς
 Νικίου τε ἀποστήσαι ταῦτα ἔπρασσε καὶ ὅπως ἐν τῷ δήμῳ
 διαβαλὼν αὐτοὺς ὥς οὐδὲν ἀληθὲς ἐν νῷ ἔχουσιν οὐδὲ 10
 λέγουσιν οὐδέποτε ταῦτά, τοὺς Ἀργείους καὶ Ἡλείους καὶ
 4 Μαντιέας ξυμμάχους ποιήσῃ. καὶ ἐγένετο οὕτως. ἐπειδὴ
 γὰρ ἐς τὸν δῆμον παρελθόντες καὶ ἐπερωτῶμενοι οὐκ ἔφασαν
 ὥσπερ ἐν τῇ βουλῇ αὐτοκράτορες ἦκειν, οἱ Ἀθηναῖοι οὐκέτι
 ἠνείχοντο, ἀλλὰ τοῦ Ἄλκιβιάδου πολλῷ μᾶλλον ἢ πρότερον 15
 καταβοῶντος τῶν Λακεδαιμονίων ἐσήκουν τε καὶ ἐτοιμοὶ
 ἦσαν εὐθὺς παραγαγόντες τοὺς Ἀργείους καὶ τοὺς μετ' αὐ-
 τῶν ξυμμάχους ποιείσθαι· σεισμοῦ δὲ γενομένου πρὶν τι
 46 ἐπικυρωθῆναι, ἡ ἐκκλησία αὕτη ἀνεβλήθη. τῇ δ' ὕστεραία
 ἐκκλησίᾳ ὁ Νικίας, καίπερ τῶν Λακεδαιμονίων αὐτῶν ἡπατη- 20
 μένων καὶ αὐτὸς ἐξηπατημένος περὶ τοῦ μὴ αὐτοκράτορας
 ὁμολογήσαι ἦκειν, ὅμως τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔφη χρῆναι
 φίλους μᾶλλον γίνεσθαι, καὶ ἐπισχόντας τὰ πρὸς Ἀργείους
 πέμψαι ἔτι ὥς αὐτοὺς καὶ εἰδέναι ὅτι διανοοῦνται, λέγων ἐν
 μὲν τῷ σφετέρῳ καλῷ, ἐν δὲ τῷ ἐκείνων ἀπρεπεῖ τὸν πόλεμον 25
 ἀναβάλλεσθαι· σφίσι μὲν γὰρ εὖ ἐστῶτων τῶν πραγμάτων
 ὥς ἐπὶ πλείστον ἄριστον εἶναι διασώσασθαι τὴν εὐπραγίαν,
 ἐκείνοις δὲ δυστυχοῦσιν ὅτι τάχιστα εὖρημα εἶναι διακινδυ-
 2 νεῦσαι. ἔπεισέ τε πέμψαι πρέσβεις, ὧν καὶ αὐτὸς ἦν,
 κελεύοντας Λακεδαιμονίους, εἴ τι δίκαιον διανοοῦνται, 30
 Πάνακτόν τε ὀρθὸν ἀποδιδόναι καὶ Ἀμφίπολιν, καὶ τὴν

1 ἡκασι A B E F M διαφορῶν A B E F M 2 ἣν καὶ Porpo
 ταῦτά Stahl 3 ἀποστῇ C G 11 ταῦτά E F (G) M: ταῦτα cett.
 19 αὐτῇ C G 30 κελεύοντας recc.: κελεύσαντας codd.

Βοιωτῶν ξυμμαχίαν ἀνείναι, ἣν μὴ ἐς τὰς σπονδὰς ἐσίωσι, καθάπερ εἴρητο ἄνευ ἀλλήλων μηδενὶ ξυμβαίνειν. εἰπεῖν τε 3 ἐκέλευον ὅτι καὶ σφεῖς, εἰ ἐβούλοντο ἀδικεῖν, ἤδη ἂν Ἀργείους ξυμμάχους πεποιήσθαι, ὥς παρεῖναι γ' αὐτοὺς αὐτοῦ τούτου 5 ἔνεκα. εἴ τέ τι ἄλλο ἐνεκάλουν, πάντα ἐπιστείλαντες ἀπέπεμψαν τοὺς περὶ τὸν Νικίαν πρέσβεις.

Καὶ ἀφικομένων αὐτῶν καὶ ἀπαγγειλάντων τά τε ἄλλα 4 καὶ τέλος εἰπόντων ὅτι εἰ μὴ τὴν ξυμμαχίαν ἀνήσουσι Βοιωτοῖς μὴ ἐσιούσω ἐς τὰς σπονδὰς, ποιήσονται καὶ αὐτοὶ 10 Ἀργείους καὶ τοὺς μετ' αὐτῶν ξυμμάχους, τὴν μὲν ξυμμαχίαν οἱ Λακεδαιμόνιοι Βοιωτοῖς οὐκ ἔφασαν ἀνήσειν, ἐπικρατούντων τῶν περὶ τὸν Ξενάρη τὸν ἔφορον ταῦτα γίνεσθαι καὶ ὅσοι ἄλλοι τῆς αὐτῆς γνώμης ἦσαν, τοὺς δὲ ὅρκους δεομένου Νικίου ἀνερέωσαντο· ἐφοβεῖτο γὰρ μὴ πάντα ἀτελῇ ἔχων 15 ἀπέλθῃ καὶ διαβληθῇ, ὅπερ καὶ ἐγένετο, αἴτιος δοκῶν εἶναι τῶν πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδῶν. ἀναχωρήσαντός τε αὐτοῦ ὥς 5 ἤκουσαν οἱ Ἀθηναῖοι οὐδὲν ἐκ τῆς Λακεδαίμονος πεπραγμένον, εὐθὺς δι' ὀργῆς εἶχον, καὶ νομίζοντες ἀδικεῖσθαι (ἔτυχον γὰρ παρόντες οἱ Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι) παραγαγόντος Ἀλκι- 20 βιάδου ἐποιήσαντο σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς τήνδε.

Σπονδὰς ἐποιήσαντο ἑκατὸν Ἀθηναῖοι ἔτη καὶ Ἀργεῖοι 47 καὶ Μαντινῆς καὶ Ἡλείοι (πρὸς ἀλλήλους), ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὧν ἄρχουσιν ἑκάτεροι, ἀδόλους καὶ ἀβλαβεῖς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. ὅπλα δὲ μὴ 2 25 ἐξέστω ἐπιφέρειν ἐπὶ πημονῇ μήτε Ἀργεῖους καὶ Ἡλείους καὶ Μαντινέας καὶ τοὺς ξυμμάχους ἐπὶ Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους ὧν ἄρχουσιν Ἀθηναῖοι μήτε Ἀθηναίους καὶ τοὺς ξυμμάχους (ὧν ἄρχουσιν Ἀθηναῖοι) ἐπὶ Ἀργεῖους καὶ Ἡλείους καὶ Μαντινέας καὶ τοὺς ξυμμάχους, τέχνη μηδὲ 30 μηχανῇ μηδεμιᾷ. κατὰ τὰδε ξυμμάχους εἶναι Ἀθηναίους 3

21 sqq] fragmenta huius foederis in titulo IG. 1². 86 servantur
22 πρὸς ἀλλήλους add. titulus post ὑπὲρ add. τε Kirchhoff
23 ἕκαστοι Kirchhoff 25 ἐξέστω] ἐξεῖναι Kirchhoff 28 ὧν
ἄρχουσιν Ἀθηναῖοι add. titulus

καὶ Ἀργείους καὶ Μαντινέας καὶ Ἡλείους ἑκατὸν ἔτη. ἦν
πολέμιοι ἴωσιν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν Ἀθηναίων, βοηθεῖν Ἀργείους
καὶ Μαντινέας καὶ Ἡλείους Ἀθήναζε, καθ' ὅτι ἂν ἐπαγγέλ-
λωσιν Ἀθηναῖοι, τρόπῳ ὁποῖω ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ
τὸ δυνατόν· ἦν δὲ δηώσαντες οἰχονται, πολεμίαν εἶναι ταύτην 5
τὴν πόλιν Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι καὶ Ἡλείοις καὶ Ἀθη-
ναίοις καὶ κακῶς πάσχειν ὑπὸ ἀπασῶν τῶν πόλεων τούτων·
καταλύειν δὲ μὴ ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν
4 μηδεμιᾶ τῶν πόλεων, ἦν μὴ ἀπάσαις δοκῇ. βοηθεῖν δὲ καὶ
Ἀθηναίους ἐς Ἄργος καὶ Μαντινείαν καὶ Ἥλιον, ἦν πολέμιοι 10
ἴωσιν ἐπὶ τὴν γῆν τὴν Ἀργείων ἢ τὴν Μαντινέων ἢ τὴν
Ἡλείων, καθ' ὅτι ἂν ἐπαγγέλλωσιν αἱ πόλεις αὗται, τρόπῳ
ὁποῖω ἂν δύνωνται ἰσχυροτάτῳ κατὰ τὸ δυνατόν· ἦν δὲ
δηώσαντες οἰχονται, πολεμίαν εἶναι ταύτην τὴν πόλιν Ἀθη-
ναίοις καὶ Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι καὶ Ἡλείοις καὶ κακῶς 15
πάσχειν ὑπὸ ἀπασῶν τούτων τῶν πόλεων· καταλύειν δὲ μὴ
ἐξεῖναι τὸν πόλεμον πρὸς ταύτην τὴν πόλιν (μηδεμιᾶ τῶν
5 πόλεων), ἦν μὴ ἀπάσαις δοκῇ [ταῖς πόλεσιν]. ὅπλα δὲ μὴ
ἔαν ἔχοντας διέναι ἐπὶ πολέμῳ διὰ τῆς γῆς τῆς σφετέρας
αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὧν ἄρχουσιν ἕκαστοι, μηδὲ κατὰ 20
θάλασσαν, ἦν μὴ ψηφισαμένων τῶν πόλεων ἀπασῶν τὴν
δίοδον εἶναι, Ἀθηναίων καὶ Ἀργείων καὶ Μαντινέων καὶ
6 Ἡλείων. τοῖς δὲ βοηθοῦσιν ἡ πόλις ἡ πέμπουσα παρεχέτω
μέχρι μὲν τριάκοντα ἡμερῶν σῖτον, ἐπὶν ἔλθωσιν ἐς τὴν
πόλιν τὴν ἐπαγγείλασαν βοηθεῖν, καὶ ἀπιούσι κατὰ ταῦτά· 25
ἦν δὲ πλεόνα βούληται χρόνον τῇ στρατιᾷ χρῆσθαι, ἡ πόλις

1, 3 Μαντινέας καὶ Ἡλείους titulus: Ἡλείους καὶ Μαντινέας codd.
2 ἐπὶ Kirchhoff: ἐς codd. 4 Ἀθηναῖοι fort. οὗτοι in titulo fuit

7, 16 ἀπασῶν, ut videtur, titulus: πασῶν codd. 10 post utrumque
καὶ, ut videtur, ἐς in titulo additum 11 Ἀργείων . . . Ἡλείων titulus:

Ἡλείων . . . Ἀργείων codd. 12 ἐπαγγείλωσιν B 17 μηδεμιᾶ

τῶν πόλεων add. titulus (recc.) 18 ταῖς πόλεσιν om. titulus 20

ὧν E: ὧν ἂν cett. ἄρχουσιν B: ἄρχωσιν cett. 24 ἐλθωσιν Kirchhoff:

ἐλθῇ codd. 25 ταῦτά Aldina: ταῦτα codd. 26 βούληται

Kirchhoff: βούλωνται codd. στρατιᾷ E: στρατείᾳ cett.

ἡ μεταπεμψαμένη διδότη σῖτον, τῷ μὲν ὀπλίτῃ καὶ ψιλῷ καὶ
τοξότη τρεῖς ὀβολοὺς Αἰγινάιους τῆς ἡμέρας ἐκάστης, τῷ δ'
ἰππεὶ δραχμὴν Αἰγινάϊαν. ἡ δὲ πόλις ἡ μεταπεμψαμένη 7
(τῇ στρατιᾷ) τὴν ἡγεμονίαν ἐχέτω, ὅταν ἐν τῇ αὐτῆς ὁ
5 πόλεμος ᾗ· ἣν δὲ ποι δόξῃ (ἀπάσαις) ταῖς πόλεσι κοινῇ
στρατεύεσθαι, τὸ ἴσον τῆς ἡγεμονίας μετεῖναι ἀπάσαις ταῖς
πόλεσιν. ὁμόσαι δὲ τὰς σπονδὰς Ἀθηναίους μὲν ὑπὲρ τε 8
σφῶν αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων, Ἀργεῖοι δὲ καὶ Μαντινῆς
καὶ Ἡλείοι καὶ οἱ ξύμμαχοι τούτων κατὰ πόλεις ὁμνύντων.
10 ὁμνύντων δὲ τὸν ἐπιχώριον ὅρκον ἕκαστοι τὸν μέγιστον κατὰ
ιερώων τελείων. ὁ δὲ ὅρκος ἔστω ὅδε· “ἐμμενῶ τῇ ξυμμαχίᾳ
κατὰ τὰ ξυγκείμενα δικαίως καὶ ἀβλαβῶς καὶ ἀδόλως, καὶ οὐ
παραβήσομαι τέχνη οὐδὲ μηχανῇ οὐδεμιᾷ.” ὁμνύντων δὲ 9
Ἀθήνησι μὲν ἡ βουλὴ καὶ αἱ ἔνδημοι ἀρχαί, ἐξορκούντων
15 δὲ οἱ πρυτάνεις· ἐν Ἀργεὶ δὲ ἡ βουλὴ καὶ οἱ ὀγδοήκοντα καὶ
οἱ ἀρτῦναι, ἐξορκούντων δὲ οἱ ὀγδοήκοντα· ἐν δὲ Μαντινείᾳ
οἱ δημιουργοὶ καὶ ἡ βουλὴ καὶ αἱ ἄλλαι ἀρχαί, ἐξορκούντων
δὲ οἱ θεωροὶ καὶ οἱ πολέμαρχοι· ἐν δὲ Ἡλιδι οἱ δημιουργοὶ
καὶ οἱ τὰ τέλη ἔχοντες καὶ οἱ ἐξακόσιοι, ἐξορκούντων δὲ οἱ
20 δημιουργοὶ καὶ οἱ θεσμοφύλακες. ἀνανεοῦσθαι δὲ τοὺς ὅρκους 10
Ἀθηναίους μὲν ἰόντας ἐς Ἡλιν καὶ ἐς Μαντίνειαν καὶ ἐς
Ἀργος τριάκοντα ἡμέραις πρὸ Ὀλυμπίων, Ἀργεῖους δὲ καὶ
Ἡλείους καὶ Μαντινέας ἰόντας Ἀθήναζε δέκα ἡμέραις πρὸ
Παναθηναίων τῶν μεγάλων. τὰς δὲ ξυνθήκας τὰς περὶ τῶν 11
25 σπονδῶν καὶ τῶν ὅρκων καὶ τῆς ξυμμαχίας ἀναγράψαι ἐν
στήλῃ λιθίνῃ Ἀθηναίους μὲν ἐν πόλει, Ἀργεῖους δὲ ἐν ἀγορᾷ
ἐν τοῦ Ἀπόλλωνος τῷ ἱερῷ, Μαντινέας δὲ ἐν τοῦ Διὸς τῷ
ἱερῷ ἐν τῇ ἀγορᾷ· καταθέντων δὲ καὶ Ὀλυμπίᾳσι στήλην
χαλκὴν κοινῇ Ὀλυμπίοις τοῖς νυνί. ἐὰν δέ τι δοκῇ ἄμεινον 12

4 τῇ στρατιᾷ add. titulus αὐτῆς (sic) Duker: αὐτῇ codd.
5 ἀπάσαις add. titulus 6 πάσαις A B F M 11 ἐμμενῶ F. Portus:
ἐμμένω codd. post ἐμμενῶ add. ταῖς σπονδαῖς καὶ Kirchhoff
16 prius οἱ Götter (tentavit Duker): αἱ codd. 25 καὶ τῶν ὅρκων
secl. Kirchhoff

εἶναι ταῖς πόλεσι ταύταις προσθεῖναι πρὸς τοῖς ξυγκειμένοις, ὅτι [δ'] ἂν δόξῃ ταῖς πόλεσιν ἀπάσαις κοινῇ βουλευομέναις, τοῦτο κύριον εἶναι.'

- 48 Αἱ μὲν σπονδαὶ καὶ ἡ ξυμμαχία οὕτως ἐγένοντο, καὶ αἱ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Ἀθηναίων οὐκ ἀπείρηντο τούτου ἔνεκα 5
 2 οὐδ' ὑφ' ἐτέρων. Κορίνθιοι δὲ Ἀργείων ὄντες ξύμμαχοι οὐκ ἐσῆλθον ἐς αὐτάς, ἀλλὰ καὶ γενομένης πρὸ τούτου Ἡλείοις καὶ Ἀργείοις καὶ Μαντινεῦσι ξυμμαχίας, τοῖς αὐτοῖς πολεμεῖν καὶ εἰρήνην ἄγειν, οὐ ξυνώμοσαν, ἀρκεῖν δ' ἔφασαν σφίσιν τὴν πρώτην γενομένην ἐπιμαχίαν, ἀλλήλοισι βοηθεῖν, ξυνεπι- 10
 3 στρατεύειν δὲ μηδεμίαν. οἱ μὲν Κορίνθιοι οὕτως ἀπέστησαν τῶν ξυμμάχων καὶ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους πάλιν τὴν γνώμην εἶχον.
- 49 Ὀλύμπια δ' ἐγένετο τοῦ θέρους τούτου, οἷς Ἀνδροσθένης Ἀρκὰς παγκράτιον τὸ πρῶτον ἐνίκα· καὶ Λακεδαιμόνιοι τοῦ 15
 ἱεροῦ ὑπὸ Ἡλείων εἰρχθησαν ὥστε μὴ θύειν μηδ' ἀγωνίζεσθαι, οὐκ ἐκτίνοντες τὴν δίκην αὐτοῖς ἢ ἐν τῷ Ὀλυμπιακῷ νόμῳ Ἡλεῖοι κατεδικάσαντο αὐτῶν φάσκοντες (ἐς) σφᾶς ἐπὶ Φύρκον τε τείχος ὅπλα ἐπενεγκεῖν καὶ ἐς Λέπρεον αὐτῶν ὀπλίτας ἐν ταῖς Ὀλυμπιακαῖς σπονδαῖς ἐσπέμψαι. 20
 2 ἡ δὲ καταδίκη δισχίλιαί μναὶ ἦσαν, κατὰ τὸν ὀπλίτην ἕκαστον δύο μναῖ, ὥσπερ ὁ νόμος ἔχει. Λακεδαιμόνιοι δὲ πρέσβεις πέμψαντες ἀντέλεγον μὴ δικαίως σφῶν καταδικασθαι, λέγοντες μὴ ἐπηγγέλλθαι πω ἐς Λακεδαίμονα 25
 3 τὰς σπονδάς, ὅτ' ἐσέπεμψαν τοὺς ὀπλίτας. Ἡλεῖοι δὲ τὴν παρ' αὐτοῖς ἐκεχειρίαν ἤδη ἔφασαν εἶναι (πρώτοις γὰρ σφίσιν αὐτοῖς ἐπαγγέλλουσιν), καὶ ἡσυχάζοντων σφῶν καὶ οὐ προσδεχομένων ὥς ἐν σπονδαῖς, αὐτοὺς λαθεῖν ἀδική- 30
 4 σαντας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι ὑπελάμβανον οὐ χρεῶν εἶναι αὐτοὺς ἐπαγγεῖλαι ἔτι ἐς Λακεδαίμονα, εἰ ἀδικεῖν γε ἤδη

2 δ' non vertit Valla, secl. Bekker   βουλευσαμέναις M   4. ἡ
 ξυμμαχία Herwerden : αἱ ξυμμαχίαι codd.   17, 20 Ὀλυμπικῶν
 Ὀλυμπιακαῖς CG   18 ἐς add. Shilleto   19 post Λέπρεον
 add. χιλίους Classen   24 πω] ποτε C   28 ὥς om. CG

ἐνόμιζον αὐτούς, ἀλλ' οὐχ ὥς νομίζοντας τοῦτο δρᾶσαι, καὶ
 ὄπλα οὐδαμόσε ἔτι αὐτοῖς ἐπενεγκείν. Ἡλείοι δὲ τοῦ αὐτοῦ 5
 λόγου εἶχοντο, ὥς μὲν οὐκ ἀδικοῦσι μὴ ἂν πεισθῆναι, εἰ
 δὲ βούλονται σφίσι Λέπρεον ἀποδοῦναι, τό τε αὐτῶν μέρος
 5 ἀφίεναι τοῦ ἀργυρίου, καὶ ὃ τῷ θεῷ γίγνεται αὐτοῖς ὑπὲρ
 ἐκείνων ἐκτίσειν. ὥς δ' οὐκ ἐσήκουον, αὐθις τάδε ἡξίου, 50
 Λέπρεον μὲν μὴ ἀποδοῦναι, εἰ μὴ βούλονται, ἀναβάντας δὲ
 ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου, ἐπειδὴ προθυμοῦνται
 χρῆσθαι τῷ ἱερῷ, ἐπομόσαι ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ἢ μὴν
 10 ἀποδώσειν ὕστερον τὴν καταδίκην. ὥς δὲ οὐδὲ ταῦτα ἤθελον, 2
 Λακεδαιμόνιοι μὲν εἶργοντο τοῦ ἱεροῦ [θυσίας καὶ ἀγώνων]
 καὶ οἴκοι ἔθνον, οἱ δὲ ἄλλοι Ἕλληνες ἐθεώρουν πλὴν Λε-
 πρεατῶν. ὅμως δὲ οἱ Ἡλείοι δεδιότες μὴ βία θύσωσι, 3
 ξὺν ὄπλοις τῶν νεωτέρων φυλακὴν εἶχον· ἦλθον δὲ αὐτοῖς
 15 καὶ Ἀργεῖοι καὶ Μαντινῆς, χίλιοι ἑκατέρων, καὶ Ἀθηναίων
 ἱππῆς, οἱ ἐν Ἀρπίνῃ ὑπέμενον τὴν ἑορτὴν. δέος δ' ἐγένετο 4
 τῇ πανηγύρει μέγα μὴ ξὺν ὄπλοις ἔλθωσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι,
 ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ καὶ Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου Λακεδαι-
 μόνιος ἐν τῷ ἀγῶνι ὑπὸ τῶν ράβδούχων πληγὰς ἔλαβεν,
 20 ὅτι νικῶντος τοῦ ἑαυτοῦ ζεύγους καὶ ἀνακηρυχθέντος Βοιωτῶν
 δημοσίου κατὰ τὴν οὐκ ἐξουσίαν τῆς ἀγωνίσεως προελθὼν
 ἐς τὸν ἀγῶνα ἀνέδησε τὸν ἡνίοχον, βουλόμενος δηλῶσαι
 ὅτι ἑαυτοῦ ἦν τὸ ἄρμα· ὥστε πολλῶ δὴ μᾶλλον ἐπεφόβηντο
 πάντες καὶ ἐδόκει τι νέον ἔσεσθαι. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι
 25 ἡσύχασάν τε καὶ ἡ ἑορτὴ αὐτοῖς οὕτω διήλθεν.

Ἐς δὲ Κόρινθον μετὰ τὰ Ὀλύμπια Ἀργεῖοί τε καὶ οἱ 5
 ξύμμαχοι ἀφίκοντο δεησόμενοι αὐτῶν παρὰ σφᾶς ἐλθεῖν.
 καὶ Λακεδαιμονίων πρέσβεις ἔτυχον παρόντες, καὶ πολλῶν
 λόγων γενομένων τέλος οὐδὲν ἐπράχθη, ἀλλὰ σεισμῷ
 30 γενομένου διελύθησαν ἕκαστοι ἐπ' οἴκου. καὶ τὸ θέρος
 ἐτελεύτα.

7 ἀναβάντας recc. : ἀναβάντες codd.
 μόσαι codd. 11 εἶργον A B E F

16 Ἀρπίνῃ Michaelis : Ἀργεῖοι codd.

9 ἐπομόσαι Stahl : ἀπο-
 θυσίας καὶ ἀγώνων secl. Krüger
 21 προσελθὼν A B E F

- 51 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Ἡρακλεώταις τοῖς ἐν
 Τραχίνι μάχῃ ἐγένετο πρὸς Αἰνιάνας καὶ Δόλοπας καὶ
 2 Μηλιᾶς καὶ Θεσσαλῶν τινάς. προσοικοῦντα γὰρ τὰ ἔθνη
 ταῦτα τῇ πόλει πολέμια ἦν· οὐ γὰρ ἐπ' ἄλλῃ τινὶ γῇ ἢ τῇ
 τούτων τὸ χωρίον ἐτειχίσθη. καὶ εὐθύς τε καθισταμένη 5
 τῇ πόλει ἡναντιοῦντο ἐς ὅσον ἐδύναντο φθείροντες καὶ τότε
 τῇ μάχῃ ἐνίκησαν τοὺς Ἡρακλεώτας, καὶ Ξενάρης ὁ Κνίδιος
 Λακεδαιμόνιος ἄρχων αὐτῶν ἀπέθανε, διεφθάρησαν δὲ καὶ
 ἄλλοι τῶν Ἡρακλεωτῶν. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ δω-
 δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. 10
- 52 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθύς ἀρχομένου τὴν Ἡρά-
 κλειαν, ὥς μετὰ τὴν μάχην κακῶς ἐφθείρετο, Βοιωτοὶ παρέ-
 λαβον, καὶ Ἀγησιππίδαν τὸν Λακεδαιμόνιον ὥς οὐ καλῶς
 ἄρχοντα ἐξέπεμψαν. δείσαντες δὲ παρέλαβον τὸ χωρίον
 μὴ Λακεδαιμονίων τὰ κατὰ Πελοπόννησον θορυβουμένων 15
 Ἀθηναῖοι λάβωσιν· Λακεδαιμόνιοι μέντοι ὠργίζοντο αὐτοῖς.
- 2 Καὶ τοῦ αὐτοῦ θέρους Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου στρατηγὸς
 ὢν Ἀθηναίων, Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων ξυμπρασσόντων,
 ἐλθὼν ἐς Πελοπόννησον μετ' ὀλίγων Ἀθηναίων ὀπλιτῶν
 καὶ τοξοτῶν καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παραλαβὼν τά τε 20
 ἄλλα ξυγκαθίστη περὶ τὴν ξυμμαχίαν διαπορευόμενος Πε-
 λοπόννησον τῇ στρατιᾷ, καὶ Πατρείας τε τείχῃ καθεῖναι
 ἐπεισεν ἐς θάλασσαν καὶ αὐτὸς ἕτερον διανοεῖτο τειχίσαι
 ἐπὶ τῷ Ῥίῳ τῷ Ἀχαϊκῷ. Κορίνθιοι δὲ καὶ Σικυνώνιοι, καὶ
 οἷς ἦν ἐν βλάβῃ τειχισθὲν βοηθήσαντες διεκώλυσαν. 25
- 53 Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους Ἐπιδαυρίοις καὶ Ἀργείοις πόλεμος
 ἐγένετο, προφάσει μὲν περὶ τοῦ θύματος τοῦ Ἀπόλλωνος
 τοῦ Πυθαέως, ὃ δέον ἀπαγαγεῖν οὐκ ἀπέπεμπον ὑπὲρ βοτα-
 μίων Ἐπιδαύριοι (κυριώτατοι δὲ τοῦ ἱεροῦ ἦσαν Ἀργεῖοι)·
 ἐδόκει δὲ καὶ ἄνευ τῆς αἰτίας τὴν Ἐπίδανρον τῷ τε Ἀλκι- 30
 βιάδῃ καὶ τοῖς Ἀργείοις προσλαβεῖν, ἦν δύνωνται, τῆς τε

Κορίνθου ἔνεκα ἡσυχίας καὶ ἐκ τῆς Αἰγίνης βραχυτέραν
ἔσεσθαι τὴν βοήθειαν ἢ Σκύλλαιον περιπλεῖν τοῖς Ἀθηναίοις.
παρεσκευάζοντο οὖν οἱ Ἀργεῖοι ὥς αὐτοὶ ἐς τὴν Ἐπίδαυρον
διὰ τοῦ θύματος τὴν ἔσπραξιν ἐσβαλοῦντες.

- 5 Ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι κατὰ τοὺς αὐτοὺς 54
χρόνους πανδημεῖ ἐς Λεῦκτρα τῆς ἑαυτῶν μεθορίας πρὸς τὸ
Λύκαιον, Ἄγιδος τοῦ Ἀρχιδάμου βασιλέως ἡγουμένου· ἦδει
δὲ οὐδεὶς ὅποι στρατεύουσιν, οὐδὲ αἱ πόλεις ἐξ ὧν ἐπέμφθη-
σαν. ὥς δ' αὐτοῖς τὰ διαβατήρια θυομένοις οὐ προυχώρει, 2
10 αὐτοὶ τε ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου καὶ τοῖς ξυμμάχοις περιήγγειλαν
μετὰ τὸν μέλλοντα (Καρνεῖος δ' ἦν μὴν, ἱερομηνία Δωριεῦσι)
παρασκευάζεσθαι ὥς στρατευσομένους. Ἀργεῖοι δ' ἀναχω- 3
ρησάντων αὐτῶν τοῦ πρὸ τοῦ Καρνείου μηνὸς ἐξελθόντες
τετράδι φθίνοντος, καὶ ἄγοντες τὴν ἡμέραν ταύτην πάντα
15 τὸν χρόνον, ἐσέβαλον ἐς τὴν Ἐπίδαυρίαν καὶ ἐδήουν.
Ἐπιδαῦριοι δὲ τοὺς ξυμμάχους ἐπεκαλοῦντο· ὧν τινὲς οἱ 4
μὲν τὸν μῆνα προυφασίσαντο, οἱ δὲ καὶ ἐς μεθορίαν τῆς
Ἐπίδαυρίας ἐλθόντες ἡσύχαζον. καὶ καθ' ὃν χρόνον ἐν τῇ 55
Ἐπιδαύρῳ οἱ Ἀργεῖοι ἦσαν, ἐς Μαντίνειαν πρεσβεῖαι ἀπὸ
20 τῶν πόλεων ξυνῆλθον, Ἀθηναίων παρακαλεσάντων. καὶ
γινομένων λόγων Εὐφαιμίδας ὁ Κορίνθιος οὐκ ἔφη τοὺς
λόγους τοῖς ἔργοις ὁμολογεῖν· σφεῖς μὲν γὰρ περὶ εἰρήνης
ξυγκαθῆσθαι, τοὺς δ' Ἐπιδαυρίους καὶ τοὺς ξυμμάχους καὶ
τοὺς Ἀργεῖους μεθ' ὅπλων ἀντιτετάχθαι· διαλυῖσαι οὖν
25 πρῶτον χρῆναι ἀφ' ἑκατέρων ἐλθόντας τὰ στρατόπεδα, καὶ
οὕτω πάλιν λέγειν περὶ τῆς εἰρήνης. καὶ πεισθέντες ὥχοντο 2
καὶ τοὺς Ἀργεῖους ἀπήγαγον ἐκ τῆς Ἐπίδαυρίας. ὕστερον
δὲ ἐς τὸ αὐτὸ ξυνελθόντες οὐδ' ὥς ἐδυνήθησαν ξυμβῆναι,
ἀλλ' οἱ Ἀργεῖοι πάλιν ἐς τὴν Ἐπίδαυρίαν ἐσέβαλον καὶ
30 ἐδήουν. Ἐξεστράτευσαν δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς Καρύας, 3

4 ἐσβαλόντες A B E F M
codd.

15 ἐσέβαλλον BC

legit Schol.)

20 παρακελευσάντων M

11 ἱερομηνία recc. : ἱερομήνια

17 προφασίσαντες C (fort.

22 ὁμολογεῖν] ὁμιλεῖν M

25 ἐφ' g

- καὶ ὥς οὐδ' ἐνταῦθα τὰ διαβατήρια αὐτοῖς ἐγένετο, ἐπανε-
 4 χώρησαν. Ἀργεῖοι δὲ τεμόντες τῆς Ἐπιδaurίας ὥς τὸ
 τρίτον μέρος ἀπῆλθον ἐπ' οἴκου. καὶ Ἀθηναίων αὐτοῖς
 χίλιοι ἐβοήθησαν ὀπλίται καὶ Ἀλκιβιάδης στρατηγός·
 πυθόμενος δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐξεστρατεῦσθαι, καὶ ὥς 5
 οὐδὲν ἔτι αὐτῶν ἔδει, ἀπῆλθεν. καὶ τὸ θέρος οὕτω διήλθεν.
- 56 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι λαθόντες
 Ἀθηναίους φρουροὺς τε τριακοσίους καὶ Ἀγρησιππίδαν ἄρ-
 2 χοντα κατὰ θάλασσαν ἐς Ἐπίδαυρον ἐσέπεμψαν. Ἀργεῖοι
 δ' ἐλθόντες παρ' Ἀθηναίους ἐπεκάλουν ὅτι γεγραμμένον ἐν 10
 ταῖς σπονδαῖς διὰ τῆς ἑαυτῶν ἐκάστους μὴ ἔαν πολεμίους
 διέναι ἑάσειαν κατὰ θάλασσαν παραπλευσαί· καὶ εἰ μὴ
 κἀκεῖνοι ἐς Πύλον κομιούσιν ἐπὶ Λακεδαιμονίους τοὺς Μεσ-
 3 σηνίους καὶ Εἰλωτας, ἀδικήσεσθαι αὐτοί. Ἀθηναῖοι δὲ
 Ἀλκιβιάδου πείσαντος τῇ μὲν Λακωνικῇ στήλῃ ὑπέγραψαν 15
 ὅτι οὐκ ἐνέμειναν οἱ Λακεδαιμόνιοι τοῖς ὄρκοις, ἐς δὲ Πύλον
 ἐκόμισαν τοὺς ἐκ Κρανίων Εἰλωτας λήξεσθαι, τὰ δ' ἄλλα
 4 ἡσυχάζον. τὸν δὲ χειμῶνα τοῦτον πολεμοῦντων Ἀργείων
 καὶ Ἐπιδaurίων μάχῃ μὲν οὐδεμία ἐγένετο ἐκ παρασκευῆς,
 ἐνέδραι δὲ καὶ καταδρομαί, ἐν αἷς ὥς τύχοιεν ἐκατέρων τινὲς 20
 5 διεφθείροντο. καὶ τελευτῶντος τοῦ χειμῶνος πρὸς ἔαρ ἤδη
 κλίμακας ἔχοντες οἱ Ἀργεῖοι ἦλθον ἐπὶ τὴν Ἐπίδαυρον, ὥς
 ἐρήμον οὔσης διὰ τὸν πόλεμον βία αἰρήσοιτες· καὶ ἄπρακτοι
 ἀπῆλθον. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ τρίτον καὶ δέκατον
 ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα. 25
- 57 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους μεσοῦντος Λακεδαιμόνιοι,
 ὥς αὐτοῖς οἷ τε Ἐπιδaurιοὶ ξύμμαχοι ὄντες ἐταλαιπώρουν
 καὶ τὰλλα ἐν τῇ Πελοποννήσῳ τὰ μὲν ἀφειστήκει, τὰ δ' οὐ
 καλῶς εἶχε, νομίσαντες, εἰ μὴ προκαταλήψονται ἐν τάχει,
 ἐπὶ πλεον χωρήσεσθαι αὐτά, ἐστράτευον αὐτοὶ καὶ οἱ Εἰλωτες 30
 πανδημεὶ ἐπ' Ἄργος· ἡγείτο δὲ Ἅγις ὁ Ἀρχιδάμου Λακε-

5 πυθόμενοι B δὲ secl. F. Portus 6 ἀπῆλθεν recc.: ἀπῆλθον
 codd. διήλθεν] ἀπῆλθεν C 29 καταλήψονται A B F

δαιμονίων βασιλεύς. ξυνεστράτευον δ' αὐτοῖς Τεγεᾶται 2
 τε καὶ ὅσοι ἄλλοι Ἀρκάδων Λακεδαιμονίοις ξύμμαχοι ἦσαν.
 οἱ δ' ἐκ τῆς ἄλλης Πελοποννήσου ξύμμαχοι καὶ οἱ ἔξωθεν
 ἐς Φλειοῦντα ξυνελέγοντο, Βοιωτοὶ μὲν πεντακισχίλιοι ὀπλῖται
 5 καὶ τοσοῦτοι ψιλοὶ καὶ ἱππῆς πεντακόσιοι καὶ ἄμιπποι ἴσοι,
 Κορίνθιοι δὲ δισχίλιοι ὀπλῖται, οἱ δ' ἄλλοι ὡς ἕκαστοι,
 Φλειάσιοι δὲ πανστρατιᾷ, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων ἦν τὸ στρά-
 τευμα.

Ἀργεῖοι δὲ προαισθόμενοι τό τε πρῶτον τὴν παρασκευὴν 58
 10 τῶν Λακεδαιμονίων καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸν Φλειοῦντα βουλό-
 μενοι τοῖς ἄλλοις προσμεῖξαι ἐχώρουν, τότε δὴ ἐξεστρά-
 τευσαν καὶ αὐτοί· ἐβοήθησαν δ' αὐτοῖς καὶ Μαντινῆς, ἔχοντες
 τοὺς σφετέρους ξυμμάχους, καὶ Ἡλείων τρισχίλιοι ὀπλῖται.
 καὶ προῖοντες ἀπαντῶσι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐν Μεθυδρίῳ 2
 15 τῆς Ἀρκαδίας. καὶ καταλαμβάνουσιν ἑκάτεροι λόφον· καὶ
 οἱ μὲν Ἀργεῖοι ὡς μεμονωμένοι τοῖς Λακεδαιμονίοις παρε-
 σκενάζοντο μάχεσθαι, ὁ δὲ Ἅγις τῆς νυκτὸς ἀναστήσας τὸν
 στρατὸν καὶ λαθὼν ἐπορεύετο ἐς Φλειοῦντα παρὰ τοὺς
 ἄλλους ξυμμάχους. καὶ οἱ Ἀργεῖοι αἰσθόμενοι ἅμα ἔφ 3
 20 ἐχώρουν, πρῶτον μὲν ἐς Ἄργος, ἔπειτα δὲ ἥ προσεδέχοντο
 τοὺς Λακεδαιμονίους μετὰ τῶν ξυμμάχων καταβήσεσθαι,
 τὴν κατὰ Νεμέαν ὁδόν. Ἅγις δὲ ταύτην μὲν ἦν προσεδέ- 4
 χοντο οὐκ ἐτράπετο, παραγγείλας δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις
 καὶ Ἀρκάσι καὶ Ἐπιδαυρίοις ἄλλην ἐχώρησε χαλεπὴν καὶ
 25 κατέβη ἐς τὸ Ἀργείων πεδῖον· καὶ Κορίνθιοι καὶ Πελληνῆς
 καὶ Φλειάσιοι ὄρθιον ἐτέραν ἐπορεύοντο· τοῖς δὲ Βοιωτοῖς
 καὶ Μεγαρεῦσι καὶ Σικυνωνοῖς εἴρητο τὴν ἐπὶ Νεμέας ὁδὸν
 καταβαίνειν, ἥ οἱ Ἀργεῖοι ἐκάθηντο, ὅπως, εἰ οἱ Ἀργεῖοι
 ἐπὶ σφᾶς ἰόντες ἐς τὸ πεδῖον βοηθοῖεν, ἐφεπόμενοι τοῖς

2 τε om. A B F M   5 τετρακόσιοι M   ἄμιπποι Harpocr., Suid.,
 An. Ox.: ἀνιπποι codd. (καὶ ἅμ. ἴσοι om. M)   9 τό τε primus dis-
 tinxit Heilmann   10 καὶ secl. Classen (qui l. 9 τότε legit)   20 δὲ
 om. A B   21 μετὰ τῶν ξυμμάχων τοὺς Λακεδαιμονίους A B F (corr. F¹)
 26 ὄρθιον recc.: ὄρθιον codd.   28 ἐκάθηντο c G: καθήντο vel
 κάθηντο cett.   alterum οἱ om. C

- 5 ἵπποις χρῶντο. καὶ ὁ μὲν οὕτω διατάξας καὶ ἐσβαλὼν ἐς
 59 τὸ πεδῖον ἐδήρην Σάμινθόν τε καὶ ἄλλα· οἱ δὲ Ἄργεῖοι
 γνόντες ἐβοήθουν ἡμέρας ἤδη ἐκ τῆς Νεμέας, καὶ περιτυ-
 χόντες τῷ Φλειασίων καὶ Κορινθίων στρατοπέδῳ τῶν μὲν
 Φλειασίων ὀλίγους ἀπέκτειναν, ὑπὸ δὲ τῶν Κορινθίων αὐτοῖς 5
 2 οὐ πολλῷ πλείους διεφθάρησαν. καὶ οἱ Βοιωτοὶ καὶ οἱ
 Μεγαρῆς καὶ οἱ Σικυνῶνιοι ἐχώρουν, ὥσπερ εἴρητο αὐτοῖς,
 ἐπὶ τῆς Νεμέας, καὶ τοὺς Ἄργεῖους οὐκέτι κατέλαβον, ἀλλὰ
 καταβάντες, ὡς ἐώρων τὰ ἐαυτῶν δηούμενα, ἐς μάχην παρε-
 τάσσοντο. ἀντιπαρεσκευάζοντο δὲ καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι. 10
 3 ἐν μέσῳ δὲ ἀπειλημμένοι ἦσαν οἱ Ἄργεῖοι· ἐκ μὲν γὰρ τοῦ
 πεδίου οἱ Λακεδαιμόνιοι εἵργον τῆς πόλεως καὶ οἱ μετ'
 αὐτῶν, καθύπερθεν δὲ Κορίνθιοι καὶ Φλειάσιοι καὶ Πελ-
 ληνῆς, τὸ δὲ πρὸς Νεμέας Βοιωτοὶ καὶ Σικυνῶνιοι καὶ
 Μεγαρῆς. ἵπποι δὲ αὐτοῖς οὐ παρήσαν· οὐ γάρ πω οἱ 15
 Ἄθηναῖοι μόνοι τῶν ξυμμάχων ἦκον.
- 4 Τὸ μὲν οὖν πλήθος τῶν Ἀργείων καὶ τῶν ξυμμάχων
 οὐχ οὕτω δεινὸν τὸ παρὸν ἐνόμιζον, ἀλλ' ἐν καλῷ ἐδόκει
 ἢ μάχῃ ἔσσεσθαι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπειληφέναι ἐν
 5 τῇ αὐτῶν τε καὶ πρὸς τῇ πόλει. τῶν δὲ Ἀργείων δύο 20
 ἄνδρες, Θράσυλός τε τῶν πέντε στρατηγῶν εἰς ὧν καὶ
 Ἀλκίφρων πρόξενος Λακεδαιμονίων, ἤδη τῶν στρατοπέδων
 ὅσον οὐ ξυνιόντων προσελθόντε Ἄγιδι διελεγέσθην μὴ
 ποιεῖν μάχην· ἐτοίμους γὰρ εἶναι Ἀργεῖους δίκας δοῦναι
 καὶ δέξασθαι ἴσας καὶ ὁμοίας, εἴ τι ἐπικαλοῦσιν Ἀργεῖους 25
 Λακεδαιμόνιοι, καὶ τὸ λοιπὸν εἰρήνην ἄγειν σπονδὰς ποιη-
 60 σαμένους. καὶ οἱ μὲν ταῦτα εἰπόντες τῶν Ἀργείων ἀφ'
 ἐαυτῶν καὶ οὐ τοῦ πλήθους κελεύσαντος εἶπον· καὶ ὁ Ἄγις
 δεξάμενος τοὺς λόγους αὐτός, καὶ οὐ μετὰ τῶν πλεόνων
 οὐδὲ αὐτὸς βουλευσάμενος ἀλλ' ἢ ἐνὶ ἀνδρὶ κοινώσας τῶν 30

10 ἀντεπαρεσκευάζοντο C E F M

12 post εἵργον add. ἀπὸ c G

13 καθύπερθεν G : καθύπερ E F : καθύπερθε cett.

23 προσελθόντε

C E : προσελθόντες cett.

27 τῶν Ἀργείων secl. Herwerden

30 κοινώσασθαι A F M : κοινώσθαι (sic) B

ἐν τέλει ξυστρατευομένων, σπένδεται τέσσαρας μῆνας, ἐν
 οἷς ἔδει ἐπιτελέσαι αὐτοὺς τὰ ῥηθέντα. καὶ ἀπήγαγε τὸν
 στρατὸν εὐθύς, οὐδενὶ φράσας τῶν ἄλλων ξυμμάχων. οἱ 2
 δὲ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἶποντο μὲν ὥς ἡγείτο
 5 διὰ τὸν νόμον, ἐν αἰτία δ' εἶχον κατ' ἀλλήλους πολλῇ τὸν
 Ἅγιν, νομίζοντες ἐν καλῷ παρατυχὸν σφίσι ξυμβαλεῖν καὶ
 πανταχόθεν αὐτῶν ἀποκεκλημένων καὶ ὑπὸ ἱππέων καὶ
 πεζῶν οὐδὲν δράσαντες ἄξιον τῆς παρασκευῆς ἀπιέναι.
 στρατόπεδον γὰρ δὴ τοῦτο κάλλιστον Ἑλληνικὸν τῶν μέχρι 3
 10 τοῦδε ξυνήλθεν· ὦφθη δὲ μάλιστα ἕως ἔτι ἦν ἀθρόον ἐν
 Νεμέᾳ, ἐν ᾧ Λακεδαιμόνιοί τε πανστρατιά ἦσαν καὶ Ἀρ-
 κάδες καὶ Βοιωτοὶ καὶ Κορίνθιοι καὶ Σικυνῶνιοι καὶ Πελληνῆς
 καὶ Φλειάσιοι καὶ Μεγαρήες, καὶ οὗτοι πάντες λογάδες ἀφ'
 ἐκάστων, ἀξιόμαχοι δοκοῦντες εἶναι οὐ τῇ Ἀργείων μόνον
 15 ξυμμαχία ἀλλὰ καὶ ἄλλῃ ἔτι προσγενομένη. τὸ μὲν οὖν 4
 στρατόπεδον οὕτως ἐν αἰτία ἔχοντες τὸν Ἅγιν ἀνεχώρουν
 τε καὶ διελύθησαν ἐπ' οἶκον ἕκαστοι, Ἀργεῖοι δὲ καὶ αὐτοὶ 5
 ἔτι ἐν πολλῷ πλέονι αἰτία εἶχον τοὺς σπεισαμένους ἄνευ
 τοῦ πλήθους, νομίζοντες ἀκείνοι μὴ ἂν σφίσι ποτὲ κάλλιον
 20 παρασχὸν Λακεδαιμονίους διαπεφευγέναι· πρὸς τε γὰρ τῇ
 σφετέρᾳ πόλει καὶ μετὰ πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων τὸν
 ἀγῶνα ἂν γίγνεσθαι. τὸν τε Θράσυλον ἀναχωρήσαντες ἐν 6
 τῷ Χαράδρῳ, οὐπερ τὰς ἀπὸ στρατείας δίκας πρὶν ἐσιέναι
 κρίνουσιν, ἥρξαντο λεύειν. ὁ δὲ καταφυγὼν ἐπὶ τὸν βωμὸν
 25 περιγίγνεται· τὰ μέντοι χρήματα ἐδήμευσαν αὐτοῦ.

Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀθηναίων βοηθησάντων χιλίων ὀπλιτῶν 61
 καὶ τριακοσίων ἱππέων, ὧν ἐστρατήγουν Λάχης καὶ Νικό-
 στρατος, οἱ Ἀργεῖοι (ὅμως γὰρ τὰς σπονδὰς ὥκνουν λῦσαι
 πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους) ἀπιέναι ἐκέλευον αὐτοὺς καὶ πρὸς
 30 τὸν δῆμον εὐ προσήγον βουλομένους χρηματίσαι, πρὶν δὴ
 Μαντινῆς καὶ Ἡλεῖοι (ἔτι γὰρ παρήσαν) κατηνάγκασαν

3 ξυμμάχων secl. Krüger 15 καὶ Bekker: καὶ codd. 23 στρα-
 τείας f: στρατιάς codd. 28 σ[π]ον[δ]ὰς incipit Π¹³ 30 δὴ Haase:
 ἢ codd. Π¹³ 31 Ἡλεῖοι ἐπ[ι]παρήσ[αν] Π¹³

- 2 δεόμενοι. καὶ ἔλεγον οἱ Ἀθηναῖοι Ἀλκιβιάδου πρεσβευτοῦ
παρόντος ἔν τε τοῖς Ἀργείοις καὶ ξυμμάχοις ταῦτα, ὅτι οὐκ
ὀρθῶς αἱ σπονδαὶ ἄνευ τῶν ἄλλων ξυμμάχων καὶ γένοιτο,
καὶ νῦν (ἐν καιρῷ γὰρ παρῆναι σφεῖς) ἄπτεσθαι χρῆναι τοῦ
3 πολέμου. καὶ πείσαντες ἐκ τῶν λόγων τοὺς ξυμμάχους 5
εὐθὺς ἐχώρουν ἐπὶ Ὀρχομενὸν τὸν Ἀρκαδικὸν πάντες πλὴν
Ἀργείων· οὗτοι δὲ ὁμῶς καὶ πεισθέντες ὑπελείποντο πρῶτον,
4 ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ οὗτοι ἦλθον. καὶ προσκαθεζόμενοι
τὸν Ὀρχομενὸν πάντες ἐπολιόρκουν καὶ προσβολὰς ἐποιοῦντο,
βουλόμενοι ἄλλως τε προσγενέσθαι σφίσι καὶ ὁμηροὶ ἐκ 10
5 τῆς Ἀρκαδίας ἦσαν αὐτόθι ὑπὸ Λακεδαιμονίων κείμενοι. οἱ
δὲ Ὀρχομένιοι δείσαντες τὴν τε τοῦ τείχους ἀσθένειαν καὶ
τοῦ στρατοῦ τὸ πλῆθος καί, ὥς οὐδεὶς αὐτοῖς ἐβοήθει, μὴ
προαπόλωνται, ξυνέβησαν ὥστε ξύμμαχοί τε εἶναι καὶ ὁμή-
ρους σφῶν τε αὐτῶν δοῦναι Μαντινεῦσι καὶ οὓς κατέθεντο 15
62 Λακεδαιμόνιοι παραδοῦναι. μετὰ δὲ τοῦτο ἔχοντες ἤδη τὸν
Ὀρχομενὸν ἐβουλεύοντο οἱ ξύμμαχοι ἐφ' ὅτι χρὴ πρῶτον
ἰέναι τῶν λοιπῶν. καὶ Ἡλεῖοι μὲν ἐπὶ Λέπρεον ἐκέλευον,
Μαντινῆς δὲ ἐπὶ Τεγέαν· καὶ προσέθεντο οἱ Ἀργεῖοι καὶ
2 Ἀθηναῖοι τοῖς Μαντινεῦσιν. καὶ οἱ μὲν Ἡλεῖοι ὀργισθέντες 20
ὅτι οὐκ ἐπὶ Λέπρεον ἐψηφίσαντο ἀνεχώρησαν ἐπ' οἴκου· οἱ
δὲ ἄλλοι ξύμμαχοι παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Μαντινείᾳ ὥς ἐπὶ
Τεγέαν ἰόντες. καὶ τινες αὐτοῖς καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τῇ
πόλει ἐνεδίδοσαν τὰ πράγματα.
- 63 Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν ἐξ Ἄργους τὰς 25
τετραμήνους σπονδὰς ποιησάμενοι, Ἄγιν ἐν μεγάλῃ αἰτία
εἶχον οὐ χειρωσάμενον σφίσιν Ἄργος, παρασχὸν καλῶς ὥς
οὕτω πρότερον αὐτοὶ ἐνόμιζον· ἀθρόους γὰρ τοσοῦτους ξυμ-
2 μάχους καὶ τοιούτους οὐ ῥάδιον εἶναι λαβεῖν. ἐπειδὴ δὲ
καὶ περὶ Ὀρχομενοῦ ἠγγέλλετο ἐάλωκέναι, πολλῶ δὴ μᾶλλον 30
ἐχαλέπαινον καὶ ἐβούλευον εὐθὺς ὑπ' ὀργῆς παρὰ τὸν τρόπον

1 *oi om.* Π¹³ 2 *παρίοντος* Stahl post καὶ add. τοῖς Π¹³ ταῦτὰ
Classen 3 καὶ *om.* Π¹³ *recc.* 7 τὸ πρῶτον Π¹³ 8 *οἱ οὗτοι* desinit
Π¹³ 15 post δοῦναι add. καὶ C(G) 23 τῶν Stahl: Τεγεατῶν
codd. 28 αὐτοὶ ἐνόμιζον *secl.* Krüger

τὸν ἑαυτῶν ὡς χρὴ τήν τε οἰκίαν αὐτοῦ κατασκάψαι καὶ
 δέκα μυριάσι δραχμῶν ζημιῶσαι. ὁ δὲ παρητεῖτο μηδὲν 3
 τούτων δρᾶν· ἔργῳ γὰρ ἀγαθῷ ῥύσεσθαι τὰς αἰτίας στρα-
 τευσάμενος, ἣ τότε ποιεῖν αὐτοὺς ὅτι βούλονται. οἱ δὲ 4
 5 τὴν μὲν ζημίαν καὶ τὴν κατασκαφὴν ἐπέσχον, νόμον δὲ
 ἔθεντο ἐν τῷ παρόντι, ὅς οὔπω πρότερον ἐγένετο αὐτοῖς·
 δέκα γὰρ ἄνδρας Σπαρτιατῶν προσεείλοντο αὐτῷ ξυμβούλους,
 ἄνευ ὧν μὴ κύριον εἶναι ἀπάγειν στρατιὰν ἐκ τῆς πόλεως.

Ἐν τούτῳ δ' ἀφικνεῖται αὐτοῖς ἀγγελία παρὰ τῶν ἐπιτη- 64
 10 δέων ἐκ Τεγέας ὅτι, εἰ μὴ παρέσονται ἐν τάχει, ἀποστή-
 σεται αὐτῶν Τεγέα πρὸς Ἀργεῖους καὶ τοὺς ξυμμάχους καὶ
 ὅσον οὐκ ἀφέστηκεν. ἐνταῦθα δὴ βοήθεια τῶν Λακεδαι- 2
 μονίων γίγνεται αὐτῶν τε καὶ τῶν Εἰλώτων πανδημεὶ ὀξεῖα
 καὶ οἷα οὔπω πρότερον. ἐχώρουν δὲ ἐς Ὀρέσθειον τῆς 3
 15 Μαιναλίας· καὶ τοῖς μὲν Ἀρκάδων σφετέροις οὔσι ξυμμά-
 χοις προεῖπον ἄθροισθεῖσιν ἰέναι κατὰ πόδας αὐτῶν ἐς
 Τεγέαν, αὐτοὶ δὲ μέχρι μὲν τοῦ Ὀρεσθείου πάντες ἐλθόντες,
 ἐκεῖθεν δὲ τὸ ἕκτον μέρος σφῶν αὐτῶν ἀποπέμψαντες ἐπ'
 οἶκου, ἐν ᾧ τὸ πρεσβύτερόν τε καὶ τὸ νεώτερον ἦν, ὥστε τὰ
 20 οἶκοι φρουρεῖν, τῷ λοιπῷ στρατεύματι ἀφικνοῦνται ἐς
 Τεγέαν. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον οἱ ξύμμαχοι ἀπ' Ἀρκάδων
 παρήσαν. πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν Κόρινθον καὶ Βοιωτοὺς 4
 καὶ Φωκέας καὶ Λοκρούς, βοηθεῖν κελεύοντες κατὰ τάχος
 ἐς Μαντίνειαν. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἐξ ὀλίγου τε ἐγίγνετο, καὶ
 25 οὐ ῥάδιον ἦν μὴ ἡθρόοις καὶ ἀλλήλους περιμεῖνασι διελθεῖν
 τὴν πολεμίαν (ξυνέκληγε γὰρ διὰ μέσου), ὅμως δὲ ἡπείγοντο.
 Λακεδαιμόνιοι δὲ ἀναλαβόντες τοὺς παρόντας Ἀρκάδων 5
 ξυμμάχους ἐσέβαλον ἐς τὴν Μαντινικὴν, καὶ στρατοπεδεύ-
 σάμενοι πρὸς τῷ Ἡρακλείῳ ἐδήουν τὴν γῆν.

30 Οἱ δ' Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ὡς εἶδον αὐτούς, κατα- 65
 λαβόντες χωρίον ἐρυμνὸν καὶ δυσπρόσοδον παρετάξαντο ὡς
 ἐς μάχην. καὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι εὐθὺς αὐτοῖς ἐπήσαν· καὶ 2

- μέχρι μὲν λίθου καὶ ἀκοντίου βολῆς ἐχώρησαν, ἔπειτα τῶν
 πρεσβυτέρων τις Ἄγιδι ἐπεβόησεν, ὁρῶν πρὸς χωρίον καρ-
 τερὸν ἰόντας σφᾶς, ὅτι διανοεῖται κακὸν κακῶ ἰᾶσθαι, δηλῶν
 τῆς ἐξ Ἄργους ἐπαιτίου ἀναχωρήσεως τὴν παροῦσαν ἄκαιρον
 3 προθυμίαν ἀνάληψιν βουλόμενον εἶναι. ὁ δέ, εἴτε καὶ διὰ 5
 τὸ ἐπιβόημα εἴτε καὶ αὐτῷ ἄλλο τι ἢ κατὰ τὸ αὐτὸ δόξαν
 ἐξαίφνης, πάλιν τὸ στράτευμα κατὰ τάχος πρὶν ξυμμεῖξαι
 4 ἀπῆγεν. καὶ ἀφικόμενος πρὸς τὴν Τεγεᾶτιν τὸ ὕδωρ
 ἐξέτρεπεν ἐς τὴν Μαντινικὴν, περὶ οὐπὲρ ὥς τὰ πολλὰ
 βλάπτουτος ὁποτέρωσέ αὖ ἐσπίπτῃ Μαντινῆς καὶ Τεγεᾶται 10
 πολεμοῦσιν. ἐβούλετο δὲ τοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου βοηθοῦντας
 ἐπὶ τὴν τοῦ ὕδατος ἐκτροπὴν, ἐπειδὴν πύθωνται, καταβιβά-
 σαι [τοὺς Ἀργεῖους καὶ τοὺς ξυμμάχους] καὶ ἐν τῷ ὁμαλῷ
 5 τὴν μάχην ποιεῖσθαι. καὶ ὁ μὲν τὴν ἡμέραν ταύτην μείνας
 αὐτοῦ περὶ τὸ ὕδωρ ἐξέτρεπεν· οἱ δ' Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμ- 15
 μαχοι τὸ μὲν πρῶτον καταπλαγέντες τῇ ἐξ ὀλίγου αἰφνιδίῳ
 αὐτῶν ἀναχωρήσει οὐκ εἶχον ὅτι εἰκάσωσιν· εἴτα ἐπειδὴ
 ἀναχωροῦντες ἐκείνοί τε ἀπέκρυσαν καὶ σφεῖς ἡσύχαζον καὶ
 οὐκ ἐπηκολούθουν, ἐνταῦθα τοὺς ἑαυτῶν στρατηγούς αὖθις
 ἐν αἰτία εἶχον τό τε πρότερον καλῶς ληφθέντας πρὸς Ἀργεῖ 20
 Λακεδαιμονίους ἀφεθῆναι καὶ νῦν ὅτι ἀποδιδράσκοντας οὐδεὶς
 ἐπιδιώκει, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν οἱ μὲν σφύζονται, σφεῖς δὲ
 6 προδίδονται. οἱ δὲ στρατηγοὶ ἐθορυβήθησαν μὲν τὸ παραν-
 τίκα, ὕστερον δὲ ἀπάγουσιν αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ λόφου καὶ
 προελθόντες ἐς τὸ ὁμαλὸν ἐστρατοπεδεύσαντο ὥς ἰόντες ἐπὶ 25
 τοὺς πολεμίους.
- 66 Τῇ δ' ὕστεραίᾳ οἳ τε Ἀργεῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ξυνε-
 τάξαντο, ὥς ἐμελλόν μαχεῖσθαι, ἣν περιτύχωσιν· οἳ τε
 Λακεδαιμόνιοι ἀπὸ τοῦ ὕδατος πρὸς τὸ Ἡράκλειον πάλιν ἐς
 τὸ αὐτὸ στρατόπεδον ἰόντες ὁρῶσι δι' ὀλίγου τοὺς ἐναντίους 30

5 βουλόμενον Plutarchus: βουλομένην codd.

secl. Dobree

cett.

10 ὁποτέρωσέ αὖ C: ὁποτέρων ἐὰν B: ὁποτέρως ἐὰν

12 πύθωνται fg M: πείθωνται cett.

13 τοὺς Ἀργεῖους

καὶ τοὺς ξυμμάχους secl. Haacke

25 προσελθόντες A B F

- ἐν τάξει τε ἤδη πάντας καὶ ἀπὸ τοῦ λόφου προεληλυθότας.
 μάλιστα δὴ Λακεδαιμόνιοι ἐς ὃ ἐμέμνητο ἐν τούτῳ τῷ 2
 καιρῷ ἐξεπλάγησαν. διὰ βραχείας γὰρ μελλήσεως ἢ παρα-
 σκευὴ αὐτοῖς ἐγίγνετο, καὶ εὐθὺς ὑπὸ σπουδῆς καθίσταντο
 5 ἐς κόσμον τὸν ἑαυτῶν, Ἀγίδος τοῦ βασιλέως ἕκαστα ἐξη-
 γουμένοι κατὰ τὸν νόμον. βασιλέως γὰρ ἄγοντος ὑπ' ἐκεί- 3
 νου πάντα ἄρχεται, καὶ τοῖς μὲν πολεμάρχοις αὐτὸς φράζει
 τὸ δέον, οἱ δὲ τοῖς λοχαγοῖς, ἐκείνοι δὲ τοῖς πεντηκοντῆρσιν,
 αὐθις δ' οὗτοι τοῖς ἐνωμοτάρχοις καὶ οὗτοι τῇ ἐνωμοτίᾳ.
 10 καὶ αἱ παραγγέλσεις, ἣν τι βούλονται, κατὰ τὰ αὐτὰ χω- 4
 ροῦσι καὶ ταχεῖαι ἐπέρχονται· σχεδὸν γάρ τι πᾶν πλὴν
 ὀλίγου τὸ στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων ἄρχοντες ἀρ-
 χόντων εἰσὶ, καὶ τὸ ἐπιμελὲς τοῦ δρωμένου πολλοῖς προσήκει.
 τότε δὲ κέρας μὲν εὐώνυμον Σκιρίται αὐτοῖς καθίσταντο, 67
 15 αἰεὶ ταύτην τὴν τάξιν μόνοι Λακεδαιμονίων ἐπὶ σφῶν αὐτῶν
 ἔχοντες· παρὰ δ' αὐτοὺς οἱ ἀπὸ Θράκης Βρασίδειοι στρα-
 τιῶται καὶ νεοδαμώδεις μετ' αὐτῶν· ἔπειτ' ἤδη Λακεδαιμόνιοι
 αὐτοὶ ἐξῆς καθίστασαν τοὺς λόχους, καὶ παρ' αὐτοὺς Ἀρκά-
 δων Ἡραιῆς, μετὰ δὲ τούτους Μαινάλιοι, καὶ ἐπὶ τῷ δεξιῷ
 20 κέρα Τεγεᾶται καὶ Λακεδαιμονίων ὀλίγοι τὸ ἔσχατον ἔχοντες,
 καὶ οἱ ἱππῆς αὐτῶν ἐφ' ἐκατέρῳ τῷ κέρα. Λακεδαιμόνιοι 2
 μὲν οὕτως ἐτάξαντο· οἱ δ' ἐναντίοι αὐτοῖς δεξιὸν μὲν κέρας
 Μαντινῆς εἶχον, ὅτι ἐν τῇ ἐκείνων τὸ ἔργον ἐγίγνετο, παρὰ
 δ' αὐτοὺς οἱ ξύμμαχοι Ἀρκάδων ἦσαν, ἔπειτα Ἀργείων οἱ
 25 χίλιοι λογάδες, οἷς ἡ πόλις ἐκ πολλοῦ ἄσκησιν τῶν ἐς τὸν
 πόλεμον δημοσίᾳ παρείχε, καὶ ἐχόμενοι αὐτῶν οἱ ἄλλοι
 Ἀργεῖοι, καὶ μετ' αὐτοὺς οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν, Κλεωναῖοι καὶ
 Ὀρνεᾶται, ἔπειτα Ἀθηναῖοι ἔσχατοι τὸ εὐώνυμον κέρας
 ἔχοντες, καὶ ἱππῆς μετ' αὐτῶν οἱ οἰκείοι.
 30 Τάξις μὲν ἦδε καὶ παρασκευὴ ἀμφοτέρων ἦν, τὸ δὲ 68
 στρατόπεδον τῶν Λακεδαιμονίων μείζον ἐφάνη. ἀριθμὸν 2

2 δὴ] δ' οἱ vel δὲ recc.   9 ἐνωμοτάρχους Stahl: ἐνωμοτάρχαις codd.
 15 τὴν om. A B E F M   16 αὐτοὺς Stahl: αὐτοῖς codd.   ἀπὸ Haase:
 ἐπὶ codd.

δὲ γράψαι ἢ καθ' ἐκάστους ἐκατέρων ἢ ξύμπαντας οὐκ ἂν
 ἐδυνάμην ἀκριβῶς· τὸ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων πλήθος διὰ
 τῆς πολιτείας τὸ κρυπτὸν ἡγνοεῖτο, τῶν δ' αὖ διὰ τὸ ἀν-
 θρώπειον κομπῶδες ἐς τὰ οἰκεία πλήθη ἠπιστεύτο. ἐκ
 μέντοι τοιοῦδε λογισμοῦ ἕξεστί τῳ σκοπεῖν τὸ Λακεδαι- 5
 3 μονίων τότε παραγενόμενον πλήθος. λόχοι μὲν γὰρ ἐμά-
 χοντο ἐπτα ἄνευ Σκιριτῶν ὄντων ἐξακοσίων, ἐν δὲ ἐκάστῳ
 λόχῳ πεντηκοστῦες ἦσαν τέσσαρες, καὶ ἐν τῇ πεντηκοστῷ
 ἐνωμοταίαι τέσσαρες. τῆς τε ἐνωμοτίας ἐμάχοντο ἐν τῷ πρῶ-
 τῳ ζυγῷ τέσσαρες· ἐπὶ δὲ βάθος ἐτάξαντο μὲν οὐ πάντες 10
 ὁμοίως, ἀλλ' ὡς λοχαγὸς ἕκαστος ἐβούλετο, ἐπὶ πάν δὲ κατέ-
 στησαν ἐπὶ ὀκτώ. παρὰ δὲ ἅπαν πλήν Σκιριτῶν τετρακό-
 σιοι καὶ δυοῖν δέοντες πεντήκοντα ἄνδρες ἢ πρώτη τάξις ἦν.
 69 Ἐπεὶ δὲ ξυνιναίαι ἔμελλον ἤδη, ἐνταῦθα καὶ παραινέσεις
 καθ' ἐκάστους ὑπὸ τῶν οἰκείων στρατηγῶν τοιαῖδε ἐγίνοντο, 15
 Μαντινεῦσι μὲν ὅτι ὑπὲρ τε πατρίδος ἢ μάχῃ ἔσται καὶ
 ὑπὲρ ἀρχῆς ἅμα καὶ δουλείας, τὴν μὲν μὴ πειρασσάμενοις
 ἀφαιρεθῆναι, τῆς δὲ μὴ αὖθις πειρασθαι· Ἀργείοις δὲ ὑπὲρ
 τῆς τε παλαιᾶς ἡγεμονίας καὶ τῆς ἐν Πελοποννήσῳ ποτὲ
 ἰσομοιρίας μὴ διὰ παντὸς στερισκομένους ἀνέχεσθαι, καὶ 20
 ἄνδρας ἅμα ἐχθροὺς καὶ ἀστυγείτονας ὑπὲρ πολλῶν ἀδικη-
 μάτων ἀμύνασθαι· τοῖς δὲ Ἀθηναίοις καλὸν εἶναι μετὰ
 πολλῶν καὶ ἀγαθῶν ξυμμάχων ἀγωνιζομένους μηδενὸς λεί-
 πεσθαι, καὶ ὅτι ἐν Πελοποννήσῳ Λακεδαιμονίους νικήσαντες
 τὴν τε ἀρχὴν βεβαιοτέραν καὶ μείζω ἔξουσιν καὶ οὐ μὴ ποτέ 25
 2 τις αὐτοῖς ἄλλος ἐς τὴν γῆν ἔλθῃ. τοῖς μὲν Ἀργείοις καὶ
 ξυμμάχοις τοιαῦτα παρηγέθη, Λακεδαιμόνιοι δὲ καθ' ἐκάστους
 τε καὶ μετὰ τῶν πολεμικῶν νόμων ἐν σφίσιν αὐτοῖς ὧν
 ἠπίσταντο τὴν παρακέλευσιν τῆς μνήμης ἀγαθοῖς οὖσιν
 ἐποιοῦντο, εἰδότες ἔργων ἐκ πολλοῦ μελέτην πλείω σφύζουσιν 30
 ἢ λόγων δι' ὀλίγου καλῶς ῥηθεῖσαν παραίνεσιν.

2 δυνάμην Stahl   4 πλήθη secl. Krüger (om. recc.)   29 ἀγαθοῖς
 οὖσιν post πλείω (l. 30) transponenda censuit Classen

Καὶ μετὰ ταῦτα ἡ ξύνοδος ἦν, Ἀργεῖοι μὲν καὶ οἱ ξύμ- 70
 μαχοι ἐντόνως καὶ ὀργῇ χωροῦντες, Λακεδαιμόνιοι δὲ βρα-
 δέως καὶ ὑπὸ αὐλητῶν πολλῶν ὁμοῦ ἐγκαθεστῶτων, οὐ τοῦ
 θεοῦ χάριν, ἀλλ' ἵνα ὁμαλῶς μετὰ ῥυθμοῦ βαίνοντες προσ-
 5 ἔλθοιεν καὶ μὴ διασπασθεῖν αὐτοῖς ἡ τάξις, ὅπερ φιλεῖ τὰ
 μεγάλα στρατόπεδα ἐν ταῖς προσόδοις ποιεῖν. ξυνιόντων 71
 δ' ἔτι Ἅγισ ὁ βασιλεὺς τοιόνδε ἐβουλεύσατο δρᾶσαι. τὰ
 στρατόπεδα ποιεῖ μὲν καὶ ἅπαντα τοῦτο· ἐπὶ τὰ δεξιὰ κέ-
 ρατα αὐτῶν ἐν ταῖς ξυνόδοις μᾶλλον ἐξωθεῖται, καὶ περι-
 10 ἴσχουσι κατὰ τὸ τῶν ἐναντίων εὐώνυμον ἀμφοτέροι τῷ
 δεξιῷ, διὰ τὸ φοβουμένους προσστέλλειν τὰ γυμνὰ ἕκαστον
 ὥς μάλιστα τῇ τοῦ ἐν δεξιᾷ παρατεταγμένου ἀσπίδι καὶ
 νομίζειν τὴν πυκνότητα τῆς ξυγκλήσεως εὐσκεπαστότατον
 εἶναι· καὶ ἡγείται μὲν τῆς αἰτίας ταύτης ὁ πρωτοστάτης
 15 τοῦ δεξιοῦ κέρως, προθυμούμενος ἐξαλλάσσειν αἰεὶ τῶν
 ἐναντίων τὴν ἑαυτοῦ γύμνωσιν, ἔπονται δὲ διὰ τὸν αὐτὸν
 φόβον καὶ οἱ ἄλλοι. καὶ τότε περιέσχον μὲν οἱ Μαντινῆς 2
 πολὺ τῷ κέρα τῶν Σκιριτῶν, ἔτι δὲ πλέον οἱ Λακεδαιμόνιοι
 καὶ Τεγεᾶται τῶν Ἀθηναίων, ὅσῳ μείζον τὸ στράτευμα
 20 εἶχον. δέισας δὲ Ἅγισ μὴ σφῶν κυκλωθῇ τὸ εὐώνυμον, 3
 καὶ νομίσας ἄγαν περιέχειν τοὺς Μαντινέας, τοῖς μὲν
 Σκιρίταις καὶ Βρασιδείοις ἐσήμηνεν ἐπεξαγαγόντας ἀπὸ
 σφῶν ἐξισῶσαι τοῖς Μαντινεῦσιν, ἐς δὲ τὸ διάκενον τοῦτο
 παρήγγελλεν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ κέρως δύο λόχους τῶν πολεμάρ-
 25 χων Ἴππουοῖδᾶ καὶ Ἀριστοκλεῖ ἔχουσι παρελθεῖν καὶ ἐσβα-
 λόντας πληρῶσαι, νομίζων τῷ θ' ἑαυτῶν δεξιῷ ἔτι περιουσίαν
 ἔσεσθαι καὶ τὸ κατὰ τοὺς Μαντινέας βεβαιότερον τετά-
 ξεσθαι. ξυνέβη οὖν αὐτῷ ἅτε ἐν αὐτῇ τῇ ἐφόδῳ καὶ ἐξ 72
 ὀλίγου παραγγείλαντι τὸν τε Ἀριστοκλέα καὶ τὸν Ἴππουοῖ-
 30 δαν μὴ θελῇται παρελθεῖν, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦτο τὸ αἰτίημα

3 ὁμοῦ recc.: νόμῳ recc., A. Gellius (*ex lege* Valla): νόμον codd.

4 προσέλθοιεν Gellius et Schol.: προέλθοιεν codd. 6 προσόδοις G

8 ποιεῖ... τοῦτο secl. Stahl II προσστέλλειν Stahl: πρὸς πέλλειν

E: προστέλλειν cett. 19 μείζω CG

- ὑστερον φεύγειν ἐκ Σπάρτης δόξαντας μαλακισθῆναι, καὶ τοὺς πολεμίους φθάσαι τῇ προσμείξει, καὶ κελεύσαντος αὐτοῦ, ἐπὶ τοὺς Σκιρίτας ὡς οὐ παρήλθον οἱ λόχοι, πάλιν αὐτῷ σφίσι προσμείξαι, μὴ δυνηθῆναι ἔτι μηδὲ τούτους ξυγ-
 2 κλῆσαι. ἀλλὰ μάλιστα δὴ κατὰ πάντα τῇ ἐμπειρίᾳ Λακε- 5
 δαιμόνιοι ἐλασσωθέντες τότε τῇ ἀνδρείᾳ ἔδειξαν οὐχ ἥσσαν
 3 περιγενόμενοι. ἐπειδὴ γὰρ ἐν χερσὶν ἐγίγνοντο τοῖς ἐναν-
 τίοις, τὸ μὲν τῶν Μαντινέων δεξιὸν τρέπει αὐτῶν τοὺς
 Σκιρίτας καὶ τοὺς Βρασιδεῖους, καὶ ἐσπεσόντες οἱ Μαντινῆς
 καὶ οἱ ξύμμαχοι αὐτῶν καὶ τῶν Ἀργείων οἱ χίλιοι λογάδες 10
 κατὰ τὸ διάκενον καὶ οὐ ξυγκλησθὲν τοὺς Λακεδαιμονίους
 διέφθειρον καὶ κυκλωσάμενοι ἔτρεψαν καὶ ἐξέωσαν ἐς τὰς
 ἀμάξας καὶ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἐπιτεταγμένων ἀπέκτεινάν
 4 τινας. καὶ ταύτῃ μὲν ἥσσωντο οἱ Λακεδαιμόνιοι· τῷ δὲ
 ἄλλῳ στρατοπέδῳ καὶ μάλιστα τῷ μέσῳ, ἥπερ ὁ βασιλεὺς 15
 Ἄγις ἦν καὶ περὶ αὐτὸν οἱ τριακόσιοι ἱππῆς καλούμενοι,
 προσπεσόντες τῶν [τε] Ἀργείων τοῖς πρεσβυτέροις καὶ πέντε
 λόχοις ὠνομασμένοις καὶ Κλεωναίοις καὶ Ὀρνεάταις καὶ
 Ἀθηναίων τοῖς παρατεταγμένοις, ἔτρεψαν οὐδὲ ἐς χεῖρας
 τοὺς πολλοὺς ὑπομείναντας, ἀλλ' ὡς ἐπῆσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι 20
 εὐθὺς ἐνδόντας καὶ ἔστιν οὗς καὶ καταπατηθέντας τοῦ μὴ
 φθῆναι τὴν ἐγκατάληψιν.
- 73 Ὡς δὲ ταύτῃ ἐνεδεδώκει τὸ τῶν Ἀργείων καὶ ξυμμάχων
 στράτευμα, παρερρήγνυντο ἤδη ἅμα καὶ ἐφ' ἐκάτερα, καὶ
 ἅμα τὸ δεξιὸν τῶν Λακεδαιμονίων καὶ Τεγεατῶν ἐκυκλοῦτο 25
 τῷ περιέχοντι σφῶν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἀμφοτέρωθεν
 αὐτοὺς κίνδυνος περιειστήκει, τῇ μὲν κυκλουμένους, τῇ δὲ
 ἤδη ἥσσημένους. καὶ μάλιστ' ἂν τοῦ στρατεύματος ἔταλαι-
 πώρησαν, εἰ μὴ οἱ ἱππῆς παρόντες αὐτοῖς ὠφέλιμοι ἦσαν.
 2 καὶ ξυνέβη τὸν Ἄγιον, ὡς ἦσθετο τὸ εὐώνυμον σφῶν πονοῦν 30

4 τούτοις Classen

μενοι Porpo [Π²⁴]add. oi Krüger [Π²⁴]Schol. 21 τοῦ μὲν μὴ Π²⁴

25 ἐκυκλοῦντο ABF

5 Λακεδαι]μόν[ιοι incipit Π²⁴16 ἦν Ἄγις (sic) CG [Π²⁴]17 τε om. A B E F M [Π²⁴]

24 παρερρήγνυντο M

29 οἱ] οἱ γὰρ Π²⁴

7 περιγιγνώ-

post τριακόσιοι

πεντελόχοις c f g

ἅμα om. Π²⁴

τὸ κατὰ τοὺς Μαντινέας καὶ τῶν Ἀργείων τοὺς χιλίους, παραγγεῖλαι παντὶ τῷ στρατεύματι χωρῆσαι ἐπὶ τὸ νικώμενον. καὶ γενομένου τούτου οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν τούτῳ, 3 ὥς παρῆλθε καὶ ἐξέκλινεν ἀπὸ σφῶν τὸ στράτευμα, καθ' ἣσυχίαν ἐσώθησαν καὶ τῶν Ἀργείων μετ' αὐτῶν τὸ ἥσσηθέν· οἱ δὲ Μαντινῆς καὶ οἱ ζύμμαχοι καὶ τῶν Ἀργείων οἱ λογάδες οὐκέτι πρὸς τὸ ἐγκέλσθαι τοῖς ἐναντίοις τὴν γνώμην εἶχον, ἀλλ' ὀρώντες τοὺς τε σφετέρους νενικημένους καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐπιφερομένους ἐς φυγὴν ἐτράποντο. 10 καὶ τῶν μὲν Μαντινέων καὶ πλείους διεφθάρησαν, τῶν δὲ Ἀργείων λογάδων τὸ πολὺ ἐσώθη. ἡ μὲντοι φυγὴ καὶ ἀποχώρησις οὐ βίαιος οὐδὲ μακρὰ ἦν· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι μέχρι μὲν τοῦ τρέφαι χρονίους τὰς μάχας καὶ βεβαίους τῷ μένειν ποιοῦνται, τρέψαντες δὲ βραχείας καὶ οὐκ ἐπὶ πολὺ 15 τὰς διώξεις.

Καὶ ἡ μὲν μάχη τοιαύτη καὶ ὅτι ἐγγύτατα τούτων ἐγένετο, 74 πλείστου δὴ χρόνου μεγίστη δὴ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ ὑπὸ ἀξιολογωτάτων πόλεων ξυνελθοῦσα. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι 2 προθέμενοι τῶν πολεμίων νεκρῶν τὰ ὄπλα τροπαῖον εὐθὺς ἵστασαν καὶ τοὺς νεκροὺς ἐσκύλευον, καὶ τοὺς αὐτῶν ἀνείλονται καὶ ἀπήγαγον ἐς Τεγέαν, οὐπερ ἐτάφησαν, καὶ τοὺς τῶν πολεμίων ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν. ἀπέθανον δὲ Ἀρ- 3 γείων μὲν καὶ Ὀρνεατῶν καὶ Κλεωναίων ἑπτακόσιοι, Μαντινέων δὲ διακόσιοι, καὶ Ἀθηναίων ξὺν Αἰγινήταις διακόσιοι 25 καὶ οἱ στρατηγοὶ ἀμφότεροι. Λακεδαιμονίων δὲ οἱ μὲν ζύμμαχοι οὐκ ἐταλαιπώρησαν ὥστε καὶ ἀξιόλογόν τι ἀπογενέσθαι· αὐτῶν δὲ χαλεπὸν μὲν ἦν τὴν ἀλήθειαν πυθέσθαι, ἐλέγοντο δὲ περὶ τριακοσίου ἀποθανεῖν.

Τῆς δὲ μάχης μελλούσης ἔσεσθαι καὶ Πλειστοάναξ ὁ 75 30 ἕτερος βασιλεὺς ἔχων τοὺς τε πρεσβυτέρους καὶ νεωτέρους ἐβοήθησε, καὶ μέχρι μὲν Τεγέας ἀφίκετο, πυθόμενος δὲ τὴν

4 στρ[άτευμα] desinit Π²⁴
pro καὶ recc.)

10 post alterum καὶ add. οἱ Stahl (οἱ
20 αὐτῶν recc. : αὐτῶν codd.)

- 2 νίκην ἀπεχώρησεν. καὶ τοὺς ἀπὸ Κορίνθου καὶ ἔξω Ἴσθμοῦ
 ζυμμάχους ἀπέστρεψαν πέμψαντες οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ
 αὐτοὶ ἀναχωρήσαντες καὶ τοὺς ζυμμάχους ἀφέντες (Κάρνεια
 3 γὰρ αὐτοῖς ἐτύγχανον ὄντα) τὴν ἑορτὴν ἤγον. καὶ τὴν ὑπὸ
 τῶν Ἑλλήνων τότε ἐπιφερομένην αἰτίαν ἔς τε μαλακίαν διὰ 5
 τὴν ἐν τῇ νήσῳ ζυμφορὰν καὶ ἔς τὴν ἄλλην ἀβουλίαν τε
 καὶ βραδυτῆτα ἐνὶ ἔργῳ τούτῳ ἀπελύσαντο, τύχη μὲν, ὥς
 ἐδόκουν, κακιζόμενοι, γνώμη δὲ οἱ αὐτοὶ ἔτι ὄντες.
 4 Τῇ δὲ προτέρᾳ ἡμέρᾳ ξυνέβη τῆς μάχης ταύτης καὶ τοὺς
 Ἐπιδανρίους πανδημεὶ ἐσβαλεῖν ἐς τὴν Ἀργεῖαν ὥς ἐρήμον 10
 οὖσαν καὶ τοὺς ὑπολοίπους φύλακας τῶν Ἀργείων ἐξελ-
 5 θόντων αὐτῶν διαφύεῖραι πολλούς. καὶ Ἠλείων τρισχιλίων
 ὀπλιτῶν βοηθησάντων Μαντινεῦσιν ὕστερον τῆς μάχης καὶ
 Ἀθηναίων χιλίων πρὸς τοῖς προτέροις ἐστράτευσαν ἅπαντες
 οἱ ξύμμαχοι οὗτοι εὐθὺς ἐπὶ Ἐπίδαυρον, ἕως οἱ Λακεδαι- 15
 μόνιοι Κάρνεια ἤγον, καὶ διελόμενοι τὴν πόλιν περιετείχιζον.
 6 καὶ οἱ μὲν ἄλλοι ἐξεπαύσαντο, Ἀθηναῖοι δέ, ὥσπερ προσε-
 τάχθησαν, τὴν ἄκραν τὸ Ἡραῖον εὐθὺς ἐξειργάσαντο. καὶ
 ἐν τούτῳ ξυγκαταλιπόντες ἅπαντες τῷ τειχίσματι φρουρὰν
 ἀνεχώρησαν κατὰ πόλεις ἕκαστοι. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα. 20
 76 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἀρχομένου εὐθὺς οἱ
 Λακεδαιμόνιοι, ἐπειδὴ τὰ Κάρνεια ἤγαγον, ἐξεστράτευσαν,
 καὶ ἀφικόμενοι ἐς Τεγέαν λόγους προύπεμπον ἐς τὸ Ἄργος
 2 ζυμβατηρίους. ἦσαν δὲ αὐτοῖς πρότερόν τε ἄνδρες ἐπιτή-
 δειοι καὶ βουλόμενοι τὸν δῆμον τὸν ἐν Ἄργει καταλῦσαι 25
 καὶ ἐπειδὴ ἡ μάχη ἐγεγένητο, πολλῶ μᾶλλον ἐδύναντο πεί-
 θειν τοὺς πολλοὺς ἐς τὴν ὁμολογίαν. ἐβούλουντο δὲ πρῶτον
 σποιδᾶς ποιήσαντες πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους αὐθις ὕστερον
 3 καὶ ξυμμαχίαν, καὶ οὕτως ἤδη τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι. καὶ
 ἀφικνέεται πρόξενος ὢν Ἀργείων Λίχας ὁ Ἀρκεσιλάου παρὰ 30
 τῶν Λακεδαιμονίων δύο λόγῳ φέρων ἐς τὸ Ἄργος, τὸν μὲν

καθ' ὅτι εἰ βούλονται πολεμεῖν, τὸν δ' ὡς εἰ εἰρήνην ἄγειν.
καὶ γενομένης πολλῆς ἀντιλογίας (ἔτυχε γὰρ καὶ ὁ Ἀλκι-
βιάδης παρών) οἱ ἄνδρες οἱ τοῖς Λακεδαιμονίοις πράσσοντες,
ἤδη καὶ ἐκ τοῦ φανεροῦ τολμῶντες, ἔπεισαν τοὺς Ἀργεῖους
5 προσδέξασθαι τὸν ξυμβατήριον λόγον. ἔστι δὲ ὁδε.

‘Καττάδε δοκεῖ τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν Λακεδαιμονίων ξυμ- 77
βαλέσθαι ποττῶς Ἀργεῖως, ἀποδιδόντας τὼς παῖδας τοῖς
Ὀρχομενίοις καὶ τὼς ἄνδρας τοῖς Μαιναλίοις, καὶ τὼς
ἄνδρας τὼς ἐν Μαντινείᾳ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀποδιδόντας,
10 καὶ ἐξ Ἐπιδαύρῳ ἐκβῶντας καὶ τὸ τεῖχος ἀναιρίζοντας.
αἱ δὲ κα μὴ εἴκωντι τοῖς Ἀθηναίοις ἐξ Ἐπιδαύρῳ, πολεμῶς 2
ἦμεν τοῖς Ἀργείοις καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς τῶν
Λακεδαιμονίων ξυμμάχοις καὶ τοῖς τῶν Ἀργείων ξυμμάχοις.
καὶ αἱ τίνα τοῖς Λακεδαιμόνιοι παῖδα ἔχοντι, ἀποδόμεν ταῖς 3
15 πολίεσσι πάσαις. περὶ δὲ τῷ σιῶ σύματος, αἱ μὲν λῆν, 4
τοῖς Ἐπιδαυρίοις ὄρκον δόμεν, (αἱ) δέ, αὐτῶς ὁμόσαι. τὰς 5
δὲ πόλιας τὰς ἐν Πελοποννήσῳ, καὶ μικρὰς καὶ μεγάλας,
αὐτονόμως ἦμεν πάσας κατὰ πάτρια. αἱ δὲ κα τῶν ἐκτὸς 6
Πελοποννήσῳ τις ἐπὶ τὰν Πελοπόννησον γὰν ἦ ἐπὶ κακῷ,
20 ἀλεξέμεναι ἀμόθι βωλευσαμένως, ὅπα κα δικαιοτάτα δοκῇ
τοῖς Πελοποννασίοις. ὅσσοι δ' ἐκτὸς Πελοποννήσῳ τῶν 7
Λακεδαιμονίων ξύμμαχοί ἐντι, ἐν τῷ αὐτῷ ἐσσίονται ἐν
τῷ περ καὶ τοῖς Λακεδαιμόνιοι, καὶ τοῖς τῶν Ἀργείων ξύμ-

8 Ἐρχομενίοις Kirchhoff 10 Ἐπιδαύρῳ Ahrens : Ἐπιδαύρου codd.
ἀναιρίζοντας Ahrens : ἀναιροῦντας codd. 11 εἴκωντι A B E F M
'Αθηναίοι Kirchhoff Ἐπιδαύρῳ Ahrens : Ἐπιδαύρου codd. πολε-
μῶς Ahrens : πολεμίους codd. 12 ἦμεν recc. : εἶμεν vel εἰ μὲν
codd. καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις om. A B E F M 15 πολίεσσι A :
πολίεσι cett. post σιῶ add. τῷ Herwerden αἱ μὲν λῆν Ahrens :
ἐμέλην A B M : ἐμενλῆν vel similia cett. 16 αἱ add. Ahrens
αὐτῶς Ahrens : αὐτοὺς codd. 18 αὐτονόμως Ahrens : αὐτονόμους
codd. ἦμεν recc. : εἶμεν vel εἰ μὲν codd. 19 Πελοποννήσῳ
'sic, corr. c) C : Πελοποννάσου cett. 20 ἀλέξεσθαι Herwerden
ἀμόθι Stahl : ἀμόθι vel ἀμόθει (ἀμοθει) codd. βωλευσαμένως Ahrens :
βουλευσαμένους codd. 21 ὅσσοι Ahrens : ὅσοι codd. Πελο-
ποννήσῳ Ahrens : Πελοποννάσου (vel similia) codd. 22 ἐσσίονται
Ahrens : ἐσσοῦνται vel ἐσοῦνται codd. 23 Λακεδαιμόνιοι Kirchhoff :
τῶν Λακεδαιμονίων codd.

- μαχοι ἐν τῷ αὐτῷ ἐσσιούνται ἐν τῷ περ καὶ τοὶ Ἀργεῖοι),
 8 τὰν αὐτῶν ἔχοντες. ἐπιδείξαντας δὲ τοῖς ξυμμάχοις ξυμ-
 βαλέσθαι, αἱ καὶ αὐτοῖς δοκῇ. αἱ δὲ τι δοκῇ τοῖς ξυμμάχοις,
 οἵκαδ' ἀπιάλλην.⁷
- 78 Τοῦτον μὲν τὸν λόγον προσεδέξαντο πρῶτον οἱ Ἀργεῖοι, 5
 καὶ τῶν Λακεδαιμονίων τὸ στράτευμα ἀνεχώρησεν ἐκ τῆς
 Τεγέας ἐπ' οἶκον· μετὰ δὲ τοῦτο ἐπιμειξίας οὔσης ἤδη παρ'
 ἀλλήλους, οὐ πολλῶ ὕστερον ἔπραξαν αὖθις οἱ αὐτοὶ ἄνδρες
 ὥστε τὴν Μαντινέων καὶ τὴν Ἀθηναίων καὶ Ἡλείων ξυμ-
 μαχίαν ἀφέντας Ἀργεῖους σπονδὰς καὶ ξυμμαχίαν ποιήσασθαι 10
 πρὸς Λακεδαιμονίους. καὶ ἐγένοντο αἶδε.
- 79 ' Καττάδε ἔδοξε τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ Ἀργεῖοις σπονδὰς
 καὶ ξυμμαχίαν ἡμεν πεντήκοντα ἔτη, ἐπὶ τοῖς ἴσοις καὶ ὁμοίοις
 δίκαις διδόντας κατὰ πάτρια· ταὶ δὲ ἄλλαι πόλεις ταὶ ἐν
 Πελοποννᾷ κοινανέοντω τῶν σπονδῶν καὶ τῆς ξυμμαχίας 15
 αὐτόνομοι καὶ αὐτοπόλεις, τὰν αὐτῶν ἔχοντες, κατὰ πάτρια
 2 δίκαις διδόντες τὰς ἴσας καὶ ὁμοίας. ὅσοι δὲ ἔξω Πελοπον-
 νᾷ Λακεδαιμονίοις ξύμμαχοί ἐντι, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐσσιούνται
 τοῖσπερ καὶ τοὶ Λακεδαιμόνιοι· καὶ τοὶ τῶν Ἀργείων ξύμμαχοι
 ἐν τῷ αὐτῷ ἐσσιούνται τῷ περ καὶ τοὶ Ἀργεῖοι, τὰν αὐτῶν 20
 3 ἔχοντες. αἱ δὲ ποι στρατείας δέῃ κοινᾶς, βουλευέσθαι
 Λακεδαιμονίως καὶ Ἀργεῖως ὅπα καὶ δικαιοτάτα κρίναντας
 4 τοῖς ξυμμάχοις. αἱ δὲ τι τῶν πολιῶν ἢ ἀμφίλλογα, ἢ τῶν
 ἐντὸς ἢ τῶν ἐκτὸς Πελοποννᾷ, αἶτε περὶ ὄρων αἶτε περὶ
 ἄλλω τινός, διακριθῆμεν. αἱ δὲ τις τῶν ξυμμάχων πόλις 25

1 ἐν τῷ . . . Ἀργεῖοι Kirchhoff: ἐντι codd. 4 ἀπιάλλην A B: ἀπιάλλειν cett.: ἐπιάλλην Stahl 13 ἡμεν recc.: εἶμεν vel similia codd. πεντηκονταετῇ c G ἔτεα Kirchhoff 15 κοινανέοντω Ahrens: κοινανέοντων C: κοινᾶν (ita c) vel κοινᾶν ἐόντων cett. (post κοινᾶν add. δὲ B) τῶν σπονδῶν a g: τὰν σπονδῶν codd. (τῶν om. B) τῆς ξυμμαχίας Bekker: τῶν ξυμμαχιᾶν a: τὰν ξυμμαχίαν codd. 17 ὅσοι A C (ὅσοι c) F: ὅσοι cett. ἐκτὸς Kirchhoff Πελοποννᾷ (sic) B: Πελοποννήσου cett. 18 τῷ αὐτῷ . . . τῷ περ Kirchhoff 18, 20 ἐσσιούνται Kirchhoff: ἐσσοῦνται vel ἐσοῦνται codd. 21 στρατείας Aem. Portus: στρατιᾶς vel στρατιᾶς codd. δέοι recc. 23 εἴη Kirchhoff ἀμφίλλογα c G 24 Πελοποννᾷ C: Πελοποννήσου (vel similia) cett. 25 ἄλλω Stahl: ἄλλον codd.

πόλι ἐρίζοι, ἐς πόλιν ἐλθὴν ἄντινα ἴσαν ἀμφοῖν ταῖς πολίεσσι δοκεῖοι. τὼς δὲ ἔτας κατὰ πάτρια δικάζεσθαι.

Αἱ μὲν σπονδαὶ καὶ ἡ ξυμμαχία αὕτη ἐγεγένητο· καὶ 80
ὅποσα ἀλλήλων πολέμῳ ἢ εἴ τι ἄλλο εἶχον, διελύσαντο.
5 κοινῇ δὲ ἤδη τὰ πράγματα τιθέμενοι ἐψηφίσαντο κήρυκα
καὶ πρεσβείαν παρ' Ἀθηναίων μὴ προσδέχεσθαι, ἣν μὴ ἐκ
Πελοποννήσου ἐξίωσι τὰ τεῖχη ἐκλιπόντες, καὶ μὴ ξυμβαίνειν
τῷ μηδὲ πολεμεῖν ἀλλ' ἡ ἄμα. καὶ τὰ τε ἄλλα θυμῷ ἔφερον 2
καὶ ἐς τὰ ἐπὶ Θωράκης χωρία καὶ ὡς Περδίκκαν ἔπεμψαν
10 ἀμφοτέροι πρέσβεις, καὶ ἀνέπεισαν Περδίκκαν ξυνομόσαι
σφίσιν. οὐ μέντοι εὐθύς γε ἀπέστη τῶν Ἀθηναίων, ἀλλὰ
διενοεῖτο, ὅτι καὶ τοὺς Ἀργεῖους ἐώρα· ἦν δὲ καὶ αὐτὸς τὸ
ἀρχαῖον ἐξ Ἀργους. καὶ τοῖς Χαλκιδεῦσι τοὺς τε παλαιοὺς
ὄρκους ἀνενεώσαντο καὶ ἄλλους ὤμοσαν. ἔπεμψαν δὲ καὶ 3
15 παρὰ τοὺς Ἀθηναίους οἱ Ἀργεῖοι πρέσβεις, τὸ ἐξ Ἐπιδαύρου
τεῖχος κελεύοντες ἐκλιπεῖν. οἱ δ' ὀρῶντες ὀλίγοι πρὸς
πλείους ὄντες τοὺς ξυμφύλακας, ἔπεμψαν Δημοσθένη τοὺς
σφετέρους ἐξάξοντα. ὁ δὲ ἀφικόμενος καὶ ἀγῶνά τινα
πρόφασιν γυμνικὸν ἐξω τοῦ φρουρίου ποιήσας, ὡς ἐξήλθε τὸ
20 ἄλλο φρούριον, ἀπέκλησε τὰς πύλας· καὶ ὕστερον Ἐπιδau-
ρίοις ἀνανεωσάμενοι τὰς σπονδὰς αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἀπέδοσαν
τὸ τεῖχοςμα. μετὰ δὲ τὴν τῶν Ἀργείων ἀπόστασιν ἐκ τῆς 81
ξυμμαχίας καὶ οἱ Μαντινῆς, τὸ μὲν πρῶτον ἀντέχοντες,
ἔπειτ' οὐ δυνάμενοι ἄνευ τῶν Ἀργείων, ξυνέβησαν καὶ αὐτοὶ
25 τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τὴν ἀρχὴν ἀφείσαν τῶν πόλεων.
καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀργεῖοι, χίλιοι ἐκάτεροι, ξυστρατεύ- 2
σαντες τὰ τ' ἐν Σικυνῶνι ἐς ὀλίγους μᾶλλον κατέστησαν
αὐτοὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐλθόντες, καὶ μετ' ἐκέῖνα ξυναμφό-
τεροι ἤδη καὶ τὸν ἐν Ἀργεὶ δῆμον κατέλυσαν, καὶ ὀλιγαρχία

1 πόλι Ahrens: πόλει codd. ἐλθὴν Stahl: ἐλθεῖν codd. 2 δοκίοι
Linde τὼς δὲ ἔτας Poppo: τοῖς δὲ ἔταις (ἔτταις B) codd. 8 καὶ
τὰ] κατὰ C G 17 ὄντες in recc. adscriptum: ὄντας codd. 20
φρουρικὸν recc. Ἐπιδauρίοις secl. Stahl 28 ξυναμφότεροι C: ξυναμ-
φότερα cett.

ἐπιτηδεῖα τοῖς Λακεδαιμονίοις κατέστη. καὶ πρὸς ἕαρ ἤδη ταῦτα ἦν τοῦ χειμῶνος λήγοντος, καὶ τέταρτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα.

- 82 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρου Διῆς τε οἱ ἐν Ἀθῶ ἀπέστησαν Ἀθηναίων πρὸς Χαλκιδέας, καὶ Λακεδαιμόνιοι τὰ ἐν 5 Ἀχαΐᾳ οὐκ ἐπιτηδεύωσι πρότερον ἔχοντα καθίσταντο.
- 2 Καὶ Ἀργείων ὁ δῆμος κατ' ὀλίγον ξυνιστάμενός τε καὶ ἀναθαρσήσας ἐπέθεντο τοῖς ὀλίγοις, τηρήσαντες αὐτὰς τὰς γυμνοπαιδίας τῶν Λακεδαιμονίων· καὶ μάχης γενομένης ἐν τῇ πόλει ἐπεκράτησεν ὁ δῆμος, καὶ τοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τοὺς 10 3 δὲ ἐξήλασεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, ἕως μὲν αὐτοὺς μετέπεμποντο οἱ φίλοι, οὐκ ἦλθον ἐκ πλέονος, ἀναβαλόμενοι δὲ τὰς γυμνοπαιδίας ἐβοήθουν. καὶ ἐν Τεγέᾳ πυθόμενοι ὅτι νενίκηνται οἱ ὀλίγοι, προελθεῖν μὲν οὐκέτι ἠθέλησαν δεομένων τῶν διαπεφευγόντων, ἀναχωρήσαντες δὲ ἐπ' οἴκου τὰς γυμνο- 15 4 παιδίας ἦγον. καὶ ὕστερον ἐλθόντων πρέσβειων ἀπὸ τε τῶν ἐν τῇ πόλει [ἀγγέλων] καὶ τῶν ἔξω Ἀργείων, παρόντων τε τῶν ξυμμάχων καὶ ῥηθέντων πολλῶν ἀφ' ἑκατέρων ἔγνωσαν μὲν ἀδικεῖν τοὺς ἐν τῇ πόλει, καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς στρατεῦναι 5 ἐς Ἀργος, διατριβαὶ δὲ καὶ μελλήσεις ἐγίνοντο. ὁ δὲ 20 δῆμος τῶν Ἀργείων ἐν τούτῳ φοβούμενος τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τὴν τῶν Ἀθηναίων ξυμμαχίαν πάλιν προσαγόμενός τε καὶ νομίζων μέγιστον ἂν σφᾶς ὠφελῆσαι, τειχίζει μακρὰ τείχη ἐς θάλασσαν, ὅπως, ἦν τῆς γῆς εἴργωνται, ἡ κατὰ θάλασσαν σφᾶς μετὰ τῶν Ἀθηναίων ἐπαγωγῇ τῶν 25 6 ἐπιτηδεύων ὠφελῇ. ξυνήδεσαν δὲ τὸν τειχισμόν καὶ τῶν ἐν Πελοποννήσῳ τινὲς πόλεων. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι πανδημεί, καὶ αὐτοὶ καὶ γυναῖκες καὶ οἰκέται, ἐτείχιζον· καὶ ἐκ τῶν Ἀθηναίων αὐτοῖς ἦλθον τέκτονες καὶ λιθουργοί. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

30

- 83 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι ὥς ἦσθοντο

4 Δικτυδιεὺς cG
17 ἀγγέλων secl. F. Portus

12 post πλέονος lacunam statuit Stahl
23 ὠφελῆσαι g : ὠφελῆσειν codd.

τειχιζόντων, ἐστράτευσαν ἐς τὸ Ἄργος αὐτοί τε καὶ οἱ
 ξύμμαχοι πλὴν Κορινθίων· ὑπῆρχε δέ τι αὐτοῖς καὶ ἐκ τοῦ
 Ἄργους αὐτόθεν πρoσσόμενον. ἦγε δὲ τὴν στρατιὰν Ἄγρις
 ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεὺς. καὶ τὰ μὲν ἐκ τῆς 2
 5 πόλεως δοκοῦντα προϋπάρχειν οὐ προухώρησεν ἔτι· τὰ δὲ
 οἰκοδογούμενα τείχη ἐλόντες καὶ καταβαλόντες καὶ Ὑστιάς
 χωρίον τῆς Ἀργείας λαβόντες καὶ τοὺς ἐλευθέρους ἅπαντας
 οὓς ἔλαβον ἀποκτείναντες ἀνεχώρησαν καὶ διελύθησαν κατὰ
 πόλεις. ἐστράτευσαν δὲ μετὰ τοῦτο καὶ Ἀργεῖοι ἐς τὴν 3
 10 Φλειασίαν καὶ δηώσαντες ἀπῆλθον, ὅτι σφῶν τοὺς φυγάδας
 ὑπεδέχοντο· οἱ γὰρ πολλοὶ αὐτῶν ἐνταῦθα κατῴκηντο.
 κατέκλησαν δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ Μακεδόνας Ἀθη- 4
 ναῖοι, Περδίκκα ἐπικαλοῦντες τήν τε πρὸς Ἀργείους καὶ
 Λακεδαιμονίους γενομένην ξυνωμοσίαν, καὶ ὅτι παρασκευα-
 15 σαμένων αὐτῶν στρατιὰν ἄγειν ἐπὶ Χαλκιδέας τοὺς ἐπὶ
 Θράκης καὶ Ἀμφίπολιν Νικίου τοῦ Νικηράτου στρατηγούντος
 ἔψευστο τὴν ξυμμαχίαν καὶ ἡ στρατεία μάλιστα διελύθη
 ἐκείνου Ἀπάραντος· πολέμιος οὖν ἦν. καὶ ὁ χειμῶν
 ἐτελεύτα οὗτος, καὶ πέμπτον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ
 20 ἐτελεύτα.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους Ἀλκιβιάδης τε πλεύσας ἐς 84
 Ἄργος ναυσὶν εἴκοσιν Ἀργείων τοὺς δοκοῦντας ἔτι ὑπόπτους
 εἶναι καὶ τὰ Λακεδαιμονίων φρονεῖν ἔλαβε τριακοσίους
 ἄνδρας, καὶ κατέθεντο αὐτοὺς Ἀθηναῖοι ἐς τὰς ἐγγὺς νήσους
 25 ὧν ἦρχον· καὶ ἐπὶ Μήλον τὴν νῆσον Ἀθηναῖοι ἐστράτευσαν
 ναυσὶν ἑαυτῶν μὲν τριάκοντα, Χίαις δὲ ἑξ, Λεσβίαιν δὲ δυοῖν,
 καὶ ὀπλίταις ἑαυτῶν μὲν διακοσίοις καὶ χιλίοις καὶ τοξόταις
 τριακοσίοις καὶ ἵπποτοξόταις εἴκοσι, τῶν δὲ ξυμμάχων καὶ
 νησιωτῶν ὀπλίταις μάλιστα πεντακοσίοις καὶ χιλίοις. οἱ δὲ 2

12 Μακεδόνας Gölle (ex Schol.): Μακεδονίας codd. 13 Περδίκκα
 Gölle: Περδίκκαν codd. 17 στρατεία Classen: στρατιά codd.
 18 ἀπάραντος (ἀπαυραντος E): ἀναπεισθέντος interpretatur Schol., alii
 alia coniecerunt 19 οὗτος f M: οὕτως cett. 26 prius δὲ B: om.
 cett. Λεσβίαιν c G: Λεσβίαι, ut videtur, C: Λεσβίαις cett.

- Μήλιοι Λακεδαιμονίων μὲν εἰσιw ἄποικοι, τῶν δ' Ἀθηναίων οὐκ ἤθελον ὑπακούειw ὥσπερ οἱ ἄλλοι νησιῶται, ἀλλὰ τὸ μὲν πρῶτον οὐδετέρων ὄντες ἡσύχαζον, ἔπειτα ὡς αὐτοὺς ἠνάγκαζον οἱ Ἀθηναῖοι δηοῦντες τὴν γῆν, ἐς πόλεμον 3 φανερόν κατέστησαν. στρατοπεδευσάμενοι οὖν ἐς τὴν γῆν 5 αὐτῶν τῇ παρασκευῇ ταύτῃ οἱ στρατηγοὶ Κλεομήδης τε ὁ Λυκομήδους καὶ Τεισίας ὁ Τεισιμάχου, πρὶν ἀδικεῖν τι τῆς γῆς, λόγους πρῶτον ποιησομένους ἔπεμψαν πρέσβεις. οὓς οἱ Μήλιοι πρὸς μὲν τὸ πλῆθος οὐκ ἤγαγον, ἐν δὲ ταῖς ἀρχαῖς καὶ τοῖς ὀλίγοις λέγειw ἐκέλευον περὶ ὧν ἤκουσιν. 10
- 85 οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ἔλεγον τοιάδε. ‘ἐπειδὴ οὐ πρὸς τὸ πλῆθος οἱ λόγοι γίνονται, ὅπως δὴ μὴ ξυνεχεῖ ῥήσει οἱ πολλοὶ ἐπαγωγὰ καὶ ἀνέλεγκτα ἐσάπαξ ἀκούσαντες ἡμῶν ἀπατηθῶσιν (γιννώσκωμεν γὰρ ὅτι τοῦτο φρονεῖ ἡμῶν ἢ ἐς τοὺς ὀλίγους ἀγωγή), ὑμεῖς οἱ καθήμενοι ἔτι ἀσφαλέ- 15 στερον ποιήσατε. καθ’ ἕκαστον γὰρ καὶ μηδ’ ὑμεῖς ἐνὶ λόγῳ, ἀλλὰ πρὸς τὸ μὴ δοκοῦν ἐπιτηδεῖως λέγεσθαι εὐθὺς ὑπολαμβάνοντες κρίνετε. καὶ πρῶτον εἰ ἀρέσκει ὡς λέ- 86 γομεw εἶπατε.’ οἱ δὲ τῶν Μηλίων ξύνεδροι ἀπεκρίναντο ‘ἡ μὲν ἐπιείκεια τοῦ διδάσκειw καθ’ ἡσυχίαν ἀλλήλους 20 οὐ ψέγεται, τὰ δὲ τοῦ πολέμου παρόντα ἤδη καὶ οὐ μέλλοντα διαφέρουτα αὐτοῦ φαίνεται. ὀρώμεw γὰρ αὐτοὺς τε κριτὰς ἤκοντας ὑμᾶς τῶν λεχθησομένων καὶ τὴν τελευτὴν ἐξ αὐτοῦ κατὰ τὸ εἰκὸς περιγενομένοις μὲν τῷ δικαίῳ καὶ δι’ αὐτὸ μὴ ἐνδοῦσι πόλεμον ἡμῖν φέρουσιν, πεισθεῖσι δὲ 25 δουλείαν.’
- 87 ΑΘ. Εἰ μὲν τοίνυν ὑπονοίας τῶν μελλόντων λογιούμενοι ἢ ἄλλο τι ξυνήκετε ἢ ἐκ τῶν παρόντων καὶ ὧν ὀράτε περὶ σωτηρίας βουλευόμενοι τῇ πόλει, πανοίμεθ’ ἄν· εἰ δ’ ἐπὶ τοῦτο, λέγομεw ἄν. 30

14 τοῦτο om. M alt. ἡμῶν recc. et Dion. Hal.: ὑμῶν codd. 16 ἐνὶ λόγῳ γρ. recc. (*perpetua oratione* Valla): ἐν ὀλίγῳ codd. et Dion. Hal. 22 φαίνετε, ut videtur, legit Dion. Hal. 29 βουλευόμενοι ABEFM

ΜΗΛ. Εἰκὸς μὲν καὶ ξυγγνώμῃ ἐν τῷ τοιῷδε καθεστῶτας 88
ἐπὶ πολλὰ καὶ λέγοντας καὶ δοκοῦντας τρέπεσθαι· ἡ μέντοι
ξύννοδος καὶ περὶ σωτηρίας ἦδε πάρεστι, καὶ ὁ λόγος ᾧ
προκαλείσθε τρόπῳ, εἰ δοκεῖ, γινέσθω.

5 ΑΘ. Ἐμεῖς τοίνυν οὔτε αὐτοὶ μετ' ὀνομάτων καλῶν, ὥς ἡ 89
δικαίως τὸν Μῆδον καταλύσαντες ἄρχομεν ἢ ἀδικούμενοι νῦν
ἐπεξερχόμεθα, λόγων μῆκος ἄπιστον παρέξομεν, οὔθ' ὑμᾶς
ἀξιοῦμεν ἢ ὅτι Λακεδαιμονίων ἄποικοι ὄντες οὐ ξυνεστρατεύ-
σατε ἢ ὥς ἡμᾶς οὐδὲν ἡδικήκατε λέγοντας οἶεσθαι πείσειν,
10 τὰ δυνατὰ δ' ἐξ ὧν ἑκάτεροι ἀληθῶς φρονοῦμεν διαπράσ-
σεσθαι, ἐπισταμένους πρὸς εἰδότας ὅτι δίκαια μὲν ἐν τῷ
ἀνθρωπείῳ λόγῳ ἀπὸ τῆς ἴσης ἀνάγκης κρίνεται, δυνατὰ δὲ
οἱ προύχοντες πράσσουσιν καὶ οἱ ἀσθενεῖς ξυγχωροῦσιν.

ΜΗΛ. Ἐγὼ μὲν δὴ νομίζομέν γε, χρήσιμον (ἀνάγκη γάρ, 90
15 ἐπειδὴ ὑμεῖς οὕτω παρὰ τὸ δίκαιον τὸ ξυμφέρων λέγειν
ὑπέθεσθε) μὴ καταλύειν ὑμᾶς τὸ κοινὸν ἀγαθόν, ἀλλὰ τῷ
αἰεὶ ἐν κινδύνῳ γιγνομένῳ εἶναι τὰ εἰκότα καὶ δίκαια, καὶ τι
καὶ ἐντὸς τοῦ ἀκριβοῦς πείσαντά τινα ὠφελῆθῆναι. καὶ
πρὸς ὑμῶν οὐχ ἦσσαν τοῦτο, ὅσῳ καὶ ἐπὶ μεγίστῃ τιμωρίᾳ
20 σφαλέντες ἂν τοῖς ἄλλοις παράδειγμα γένοισθε.

ΑΘ. Ἐμεῖς δὲ τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς, ἣν καὶ πανθῇ, οὐκ 91
ἀθυμοῦμεν τὴν τελευτήν· οὐ γὰρ οἱ ἄρχοντες ἄλλων, ὥσπερ
καὶ Λακεδαιμόνιοι, οὔτοι δεινοὶ τοῖς νικηθεῖσιν (ἔστι δὲ οὐ
πρὸς Λακεδαιμονίους ἡμῖν ὁ ἀγών), ἀλλ' ἦν οἱ ὑπήκοοί που
25 τῶν ἀρξάντων αὐτοὶ ἐπιθέμενοι κρατήσωσιν. καὶ περὶ μὲν 2
τούτου ἡμῖν ἀφείσθω κινδυνεύεσθαι· ὥς δὲ ἐπ' ὠφελίᾳ τε
πάρεσμεν τῆς ἡμετέρας ἀρχῆς καὶ ἐπὶ σωτηρίᾳ νῦν τοὺς
λόγους ἐροῦμεν τῆς ὑμετέρας πόλεως, ταῦτα δηλώσομεν,
βουλόμενοι ἀπόνως μὲν ὑμῶν ἄρξαι, χρησίμως δ' ὑμᾶς
30 ἀμφοτέροις σωθῆναι.

1 ξυγγνώμην A B E F M 9 οὐδὲ A B F 13 πράσσουσιν]
προστάσους Dobree 14 ἢ C G 16 ὑμᾶς f M: ἡμᾶς cett.
17 καὶ om. A B F M: καὶ δίκαια secl. Stahl 18 πείσαντά recc.:
πείσοντά codd.

- 92 ΜΗΛ. Καὶ πῶς χρήσιμον ἂν ξυμβαίῃ ἡμῖν δουλεῦσαι,
ὥσπερ καὶ ὑμῖν ἄρξαι;
- 93 ΑΘ. Ὅτι ὑμῖν μὲν πρὸ τοῦ τὰ δεινότατα παθεῖν ὑπα-
κοῦσαι ἂν γένοιτο, ἡμεῖς δὲ μὴ διαφθείραντες ὑμᾶς κερδαί-
νομεν ἄν. 5
- 94 ΜΗΛ. Ὡστε [δὲ] ἡσυχίαν ἄγοντας ἡμᾶς φίλους μὲν
εἶναι ἀντὶ πολεμίων, ξυμμάχους δὲ μηδετέρων, οὐκ ἂν
δέξαισθε;
- 95 ΑΘ. Οὐ γὰρ τοσοῦτον ἡμᾶς βλάπτει ἢ ἔχθρα ὑμῶν ὅσον
ἡ φιλία μὲν ἀσθενείας, τὸ δὲ μῖσος δυνάμεως παράδειγμα 10
τοῖς ἀρχομένοις δηλούμενον.
- 96 ΜΗΛ. Σκοποῦσι δ' ὑμῶν οὕτως οἱ ὑπήκοοι τὸ εἰκός,
ὥστε τοὺς τε μὴ προσήκοντας καὶ ὅσοι ἄποικοι ὄντες οἱ
πολλοὶ καὶ ἀποστάντες τινὲς κεχείρωνται ἐς τὸ αὐτὸ
τιθέασιν; 15
- 97 ΑΘ. Δικαιώματι γὰρ οὐδετέρους ἐλλείπειν ἡγοῦνται,
κατὰ δύναμιν δὲ τοὺς μὲν περιγίγνεσθαι, ἡμᾶς δὲ φόβῳ οὐκ
ἐπιέναι· ὥστε ἕξω καὶ τοῦ πλεόνων ἄρξαι καὶ τὸ ἀσφαλὲς
ἡμῖν διὰ τὸ καταστραφῆναι ἂν παράσχοιτε, ἄλλως τε καὶ
νησιῶται ναυκρατόρων καὶ ἀσθενέστεροι ἐτέρων ὄντες εἰ μὴ 20
περιγένοισθε.
- 98 ΜΗΛ. Ἐν δ' ἐκείνῳ οὐ νομίζετε ἀσφάλειαν; δεῖ γὰρ αὖ
καὶ ἐνταῦθα, ὥσπερ ὑμεῖς τῶν δικαίων λόγων ἡμᾶς ἐκβιβά-
σαντες τῷ ὑμετέρῳ ξυμφόρῳ ὑπακούειν πείθετε, καὶ ἡμᾶς
τὸ ἡμῖν χρήσιμον διδάσκοντας, εἰ τυγχάνει καὶ ὑμῖν τὸ 25
αὐτὸ ξυμβαῖνον, πειρᾶσθαι πείθειν. ὅσοι γὰρ νῦν μηδε-
τέροις ξυμμαχοῦσι, πῶς οὐ πολεμώσεσθε αὐτούς, ὅταν ἐς
τάδε βλέψαντες ἡγήσωνται ποτε ὑμᾶς καὶ ἐπὶ σφᾶς ἤξειν;
κὰν τούτῳ τί ἄλλο ἢ τοὺς μὲν ὑπάρχοντας πολεμίους
μεγαλύνετε, τοὺς δὲ μὴδὲ μελλήσαντας γενέσθαι ἄκοντας 30
ἐπάγεσθε;

6 δὲ om. A B F M   8 δέξαισθε Bekker: δέξησθε G: δέξοισθε cett.
13 προσήκο]ντ[ας... 27 ξυμμ]αχοῦ[σι Π¹¹ 18 το]ῦ κ[αὶ Π¹¹ 20 ναυ-
τοκρατόρων B M [Π¹¹] 23 ἐκβιάσαντες A B E F M [Π¹¹] 30 μελλή-
σαντας, ut videtur, legit Schol.: μελλήσοντας codd.

ΑΘ. Οὐ γὰρ νομίζομεν ἡμῖν τούτους δεινότερους ὅσοι 99
 ἡπειρώται που ὄντες τῷ ἐλευθέρῳ πολλὴν τὴν διαμέλλησιν
 τῆς πρὸς ἡμᾶς φυλακῆς ποιήσονται, ἀλλὰ τοὺς νησιώτας τέ
 που ἀνάρκτους, ὥσπερ ὑμᾶς, καὶ τοὺς ἤδη τῆς ἀρχῆς τῷ
 5 ἀναγκαίῳ παροξυνομένους. οὗτοι γὰρ πλείστ' ἂν τῷ ἀλο-
 γίστῳ ἐπιτρέψαντες σφᾶς τε αὐτοὺς καὶ ἡμᾶς ἐς προὔπτον
 κίνδυνον καταστήσειαν.

ΜΗΛ. Ἡ που ἄρα, εἰ τοσαύτην γε ὑμεῖς τε μὴ παυθῆναι 100
 ἀρχῆς καὶ οἱ δουλεύοντες ἤδη ἀπαλλαγῆναι τὴν παρακινδύ-
 10 νενσιν ποιοῦνται, ἡμῖν γε τοῖς ἔτι ἐλευθέροις πολλὴ κακότης
 καὶ δειλία μὴ πᾶν πρὸ τοῦ δουλεῦσαι ἐπεξελεῖν.

ΑΘ. Οὐκ, ἦν γε σωφρόνως βουλευήσθε· οὐ γὰρ περὶ 101
 ἀνδραγαθίας ὁ ἀγὼν ἀπὸ τοῦ ἴσου ὑμῖν, μὴ αἰσχύνην ὀφλεῖν,
 περὶ δὲ σωτηρίας μάλλον ἢ βουλή, πρὸς τοὺς κρείσσονας
 15 πολλῷ μὴ ἀνθίστασθαι.

ΜΗΛ. Ἄλλ' ἐπιστάμεθα τὰ τῶν πολέμων ἔστιν ὅτε 102
 κοινοτέρας τὰς τύχας λαμβάνοντα ἢ κατὰ τὸ διαφέρον
 ἐκατέρων πλῆθος· καὶ ἡμῖν τὸ μὲν εἶσαι εὐθὺς ἀνέλπιστον,
 μετὰ δὲ τοῦ δρωμένου ἔτι καὶ στήναι ἐλπίς ὀρθῶς.

20 ΑΘ. Ἐλπίς δὲ κινδύνῳ παραμύθιον οὔσα τοὺς μὲν ἀπὸ 103
 περιουσίας χρωμένους αὐτῇ, καὶ βλάβῃ, οὐ καθεῖλεν· τοῖς
 δ' ἐς ἅπαν τὸ ὑπάρχον ἀναρριπτοῦσι (δάπανος γὰρ φύσει)
 ἅμα τε γινώσκεται σφαλέντων καὶ ἐν ὅτῳ ἔτι φυλάζεται
 τις αὐτὴν γνωρισθεῖσαν οὐκ ἐλλείπει. ὁ ὑμεῖς ἀσθενεῖς τε 2
 25 καὶ ἐπὶ ροπῆς μιᾶς ὄντες μὴ βούλεσθε παθεῖν μηδὲ ὁμοιωθῆ-
 ναι τοῖς πολλοῖς, οἷς παρὸν ἀνθρωπείως ἔτι σῶζεσθαι, ἐπει-
 δὲν πιεζομένους αὐτοὺς ἐπιλίπωσιν αἱ φανεραὶ ἐλπίδες, ἐπὶ
 τὰς ἀφανεῖς καθίστανται μαντικὴν τε καὶ χρησμούς καὶ
 ὅσα τοιαῦτα μετ' ἐλπίδων λυμαίνεται.

30 ΜΗΛ. Χαλεπὸν μὲν καὶ ἡμεῖς (εὖ ἴστε) νομίζομεν πρὸς 104

2 τῶν ἐλευθέρων Stahl (fort. legit Schol.) 16 πολέμων recc. : πο-
 λεμίων codd. Dion. Hal. 17 καινοτέρας recc. et Stobaeus 18 πλῆ-
 θος] τῷ πλήθει M 20 κινδύνου Stobaeus, Proclus, Schol. alter, Dion.
 Hal. 24 ἀ[σθενεῖς incipit Π¹¹ 27 πιεζομένους C Π¹¹ ἐπιλεί-
 πωσιν C E F G M [Π¹¹]

δυνάμιν τε τὴν ὑμετέραν καὶ τὴν τύχην, εἰ μὴ ἀπὸ τοῦ
 ἴσου ἔσται, ἀγωνίζεσθαι· ὅμως δὲ πιστεύομεν τῇ μὲν τύχῃ
 ἐκ τοῦ θείου μὴ ἐλασσώσεσθαι, ὅτι ὅσοι πρὸς οὐ δικαίους
 ἱστάμεθα, τῆς δὲ δυνάμεως τῷ ἐλλείποντι τὴν Λακεδαιμονίων
 ἡμῖν ξυμμαχίαν προσέσεσθαι, ἀνάγκην ἔχουσιν, καὶ εἰ μὴ του 5
 ἄλλου, τῆς γε ξυγγενείας ἕνεκα καὶ αἰσχύνη βοηθεῖν. καὶ
 οὐ παντάπασιν οὕτως ἀλόγως θρασυνομεθα.

- 105 ΑΘ. Τῆς μὲν τοίνυν πρὸς τὸ θεῖον εὐμενείας οὐδ' ἡμεῖς
 οἰόμεθα λελεῖψεσθαι· οὐδὲν γὰρ ἔξω τῆς ἀνθρωπείας τῶν
 μὲν ἐς τὸ θεῖον νομίσεως, τῶν δ' ἐς σφᾶς αὐτοὺς βουλήσεως 10
 2 δικαιούμεν ἢ πράσσομεν. ἡγούμεθα γὰρ τό τε θεῖον δόξη
 τὸ ἀνθρώπειόν τε σαφῶς διὰ παντὸς ὑπὸ φύσεως ἀναγκαίης,
 οὐ ἂν κρατῇ, ἄρχειν· καὶ ἡμεῖς οὔτε θέντες τὸν νόμον οὔτε
 κειμένῳ πρῶτοι χρησάμενοι, ὄντα δὲ παραλαβόντες καὶ
 ἐσόμενον ἐς αἰεὶ καταλείψοντες χρώμεθα αὐτῷ, εἰδότες καὶ 15
 ὑμᾶς ἂν καὶ ἄλλους ἐν τῇ αὐτῇ δυνάμει ἡμῖν γενομένους
 3 δρῶντας ἂν ταυτό. καὶ πρὸς μὲν τὸ θεῖον οὕτως ἐκ τοῦ
 εἰκότος οὐ φοβούμεθα ἐλασσώσεσθαι· τῆς δὲ ἐς Λακεδαι-
 μονίους δόξης, ἣν διὰ τὸ αἰσχρὸν δὴ βοηθήσειν ὑμῖν
 πιστεύετε αὐτοὺς, μακαρίσαντες ὑμῶν τὸ ἀπειρόκακον οὐ 20
 4 ζηλοῦμεν τὸ ἄφρον. Λακεδαιμόνιοι γὰρ πρὸς σφᾶς μὲν
 αὐτοὺς καὶ τὰ ἐπιχώρια νόμιμα πλείστα ἀρετῇ χρώνται·
 πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους πολλὰ ἂν τις ἔχων εἰπεῖν ὥς προσ-
 φέρονται, ξυνελὼν μάλιστ' ἂν δηλώσειεν ὅτι ἐπιφανέστατα
 ὦν ἴσμεν τὰ μὲν ἡδέα καλὰ νομίζουσι, τὰ δὲ ξυμφέροντα 25
 δίκαια. καίτοι οὐ πρὸς τῆς ὑμετέρας νῦν ἀλόγου σωτηρίας
 ἡ τοιαύτη διάνοια.

- 106 ΜΗΛ. Ἡμεῖς δὲ κατ' αὐτὸ τοῦτο ἤδη καὶ μάλιστα
 πιστεύομεν τῷ ξυμφέροντι αὐτῶν, Μηλίοις ἀποίκους ὄντας
 μὴ βουλήσεσθαι προδόντας τοῖς μὲν εἵνοις τῶν Ἑλλήνων 30
 ἀπίστους καταστήναι, τοῖς δὲ πολεμίοις ὠφελίμους.

3 οὐ πρὸς Π¹¹ 6 prius καὶ om. Π¹¹ 8 τοῦ θείου Krüger
 11 δικαιούμεν ἢ] δικαιουμένης Π¹¹ 12 ἀπὸ Π¹¹ 14 κειμένῳ] κοινῷ
 Π¹¹ 16 ἂν om. Π¹¹ 17 ταυτό Schol., Valla: αὐτό codd. Π¹¹
 19 ᾧ Reiske βοη]θήσ[ειν desinit Π¹¹ 30 βούλεσθαι C G

ΑΘ. Οὐκουν οἴεσθε τὸ ξυμφέρον μὲν μετ' ἀσφαλείας 107
εἶναι, τὸ δὲ δίκαιον καὶ καλὸν μετὰ κινδύνου δρᾶσθαι· ὁ
Λακεδαιμόνιοι ἤκιστα ὥς ἐπὶ τὸ πολὺν τολμῶσιν.

ΜΗΛ. Ἄλλὰ καὶ τοὺς κινδύνους τε ἡμῶν ἔνεκα μᾶλλον 108
5 ἡγοούμεθ' ἂν ἐγχειρίσασθαι αὐτούς, καὶ βεβαιοτέρους ἢ ἐς
ἄλλους νομίζειν, ὅσῳ πρὸς μὲν τὰ ἔργα τῆς Πελοποννήσου
ἐγγὺς κείμεθα, τῆς δὲ γνώμης τῷ ξυγγενεῖ πιστότεροι ἐτέρων
ἐσμέν.

ΑΘ. Τὸ δ' ἐχυρόν γε τοῖς ξυναγωνιουμένοις οὐ τὸ 109
10 εὖνουν τῶν ἐπικαλεσαμένων φαίνεται, ἀλλ' ἦν τῶν ἔργων
τις δυνάμει πολὺν προύχῃ· ὁ Λακεδαιμόνιοι καὶ πλέον τι
τῶν ἄλλων σκοποῦσιν (τῆς γοῦν οἰκείας παρασκευῆς ἀπιστία
καὶ μετὰ ξυμμάχων πολλῶν τοῖς πέλας ἐπέρχονται), ὥστε
οὐκ εἰκὸς ἐς νῆσόν γε αὐτοὺς ἡμῶν ναυκρατόρων ὄντων
15 περαιωθῆναι.

ΜΗΛ. Οἱ δὲ καὶ ἄλλους ἂν ἔχοιεν πέμψαι· πολὺ δὲ τὸ 110
Κρητικὸν πέλαγος, δι' οὗ τῶν κρατούντων ἀπορώτερος ἢ
λῆψις ἢ τῶν λαθεῖν βουλομένων ἢ σωτηρία. καὶ εἰ τοῦδε 2
σφάλλουιντο, τράπουιντ' ἂν καὶ ἐς τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοὺς
20 λοιποὺς τῶν ξυμμάχων, ὅσους μὴ Βρασιῖδας ἐπῆλθεν· καὶ
οὐ περὶ τῆς μὴ προσηκούσης μᾶλλον ἢ τῆς οἰκειοτέρας
ξυμμαχίδος τε καὶ γῆς ὁ πόνος ὑμῖν ἔσται.

ΑΘ. Τούτων μὲν καὶ πεπειραμένοις ἂν τι γένοιτο καὶ 111
ὑμῖν καὶ οὐκ ἀνεπιστήμοσιν ὅτι οὐδ' ἀπὸ μιᾶς πώποτε
25 πολιορκίας Ἀθηναῖοι δι' ἄλλων φόβον ἀπεχώρησαν. ἐν- 2
θυμούμεθα δὲ ὅτι φήσαντες περὶ σωτηρίας βουλευσείν οὐδὲν
ἐν τοσοῦτῳ λόγῳ εἰρήκατε ᾧ ἄνθρωποι ἂν πιστεύσαντες
νομίσειαν σωθήσεσθαι, ἀλλ' ὑμῶν τὰ μὲν ἰσχυρότατα ἐλλι-
ζόμενα μέλλεται, τὰ δ' ὑπάρχοντα βραχέα πρὸς τὰ ἤδη

1 οὐκουν BC : οὐκοῦν cett.   2 δρᾶσθαι Stephanus (fieri Valla) :
δρᾶσαι vel δράσαι codd.   6 νομίσιν CG   11 προύχῃ A B f (ex oi) :
προὔχει cett.   14 ναυτοκρατόρων BM   22 ξυμμαχίδος τε καὶ γῆς
non vertit Valla, secl. Stahl   23 post γένοιτο add. ἡμῖν Classen
24 καὶ om. recc., secl. Stahl   28 ἰσχυρότατα] ἰσχυρὰ ὄντα Dion.
Hal.   29 ὑπάρχοντα] παρόντα Dion. Hal.

- ἀντιτεταγμένα περιγίγνεσθαι. πολλήν τε ἀλογίαν τῆς
 διανοίας παρέχετε, εἰ μὴ μεταστησάμενοι ἔτι ἡμᾶς ἄλλο τι
 3 τῶνδε σωφρονέστερον γνώσεσθε. οὐ γὰρ δὴ ἐπὶ γε τὴν ἐν
 τοῖς αἰσχροῖς καὶ προύπτοις κινδύνους πλείστα διαφθείρουσαν
 ἀνθρώπους αἰσχύνην τρέψεσθε. πολλοῖς γὰρ προορωμένοις 5
 ἔτι ἐς οἷα φέρονται τὸ αἰσχρὸν καλούμενον ὀνόματος ἐπα-
 γωγοῦ δυνάμει ἐπеспάσατο ἡσσηθεῖσι τοῦ ῥήματος ἔργῳ
 ξυμφοραῖς ἀνηκέστοις ἐκόντας περιπεσεῖν καὶ αἰσχύνην
 4 αἰσχύω μετὰ ἀνοίας ἢ τύχῃ προσλαβεῖν. ὁ ὑμεῖς, ἦν εὖ
 βουλευήσθε, φυλάξεσθε, καὶ οὐκ ἀπρεπὲς νομείτε πόλεώς τε 10
 τῆς μεγίστης ἡσθᾶσθαι μέτρια προκαλουμένης, ξυμμάχους
 γενέσθαι ἔχοντας τὴν ὑμετέραν αὐτῶν ὑποτελεῖς, καὶ δοθεί-
 σης αἰρέσεως πολέμον πέρι καὶ ἀσφαλείας μὴ τὰ χεῖρω
 φιλονικῆσαι· ὥς οὔτινες τοῖς μὲν ἴσοις μὴ εἴκουσι, τοῖς δὲ
 κρείσσοσι καλῶς προσφέρονται, πρὸς δὲ τοὺς ἥσσους μέτριοι 15
 5 εἰσι, πλείστ' ἂν ὀρθοῖντο. σκοπεῖτε οὖν καὶ μεταστάντων
 ἡμῶν καὶ ἐνθυμείσθε πολλάκις ὅτι περὶ πατρίδος βου-
 λεύεσθε, ἥς μιᾶς πέρι καὶ ἐς μίαν βουλὴν τυχοῦσάν τε καὶ
 μὴ κατορθώσασαν ἔσται.
- 112 Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι μετεχώρησαν ἐκ τῶν λόγων· οἱ δὲ 20
 Μήλιοι κατὰ σφᾶς αὐτοὺς γενόμενοι, ὥς ἔδοξεν αὐτοῖς
 2 παραπλήσια καὶ ἀντέλεγον, ἀπεκρίναντο τάδε. ‘οὔτε ἄλλα
 δοκεῖ ἡμῖν ἢ ἅπερ καὶ τὸ πρῶτον, ὦ Ἀθηναῖοι, οὔτ' ἐν
 ὀλίγῳ χρόνῳ πόλεως ἐπτακόσια ἔτη ἤδη οἰκουμένης τὴν
 ἐλευθερίαν ἀφαιρησόμεθα, ἀλλὰ τῇ τε μέχρι τοῦδε σφζούσῃ 25
 τύχῃ ἐκ τοῦ θείου αὐτὴν καὶ τῇ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων καὶ
 Λακεδαιμονίων τιμωρίᾳ πιστεύοντες πειρασόμεθα σφῆζεσθαι.
 3 προκαλούμεθα δὲ ὑμᾶς φίλοι μὲν εἶναι, πολέμιοι δὲ μηδε-
 τέροις, καὶ ἐκ τῆς γῆς ἡμῶν ἀναχωρῆσαι σπονδὰς ποιησα-
 μένους αἰτινες δοκοῦσιν ἐπιτήδειοι εἶναι ἀμφοτέροις.’ 30
- 113 Οἱ μὲν δὴ Μήλιοι τοσαῦτα ἀπεκρίναντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι

1 περιγενέσθαι Dion. Hal. 2 παρέ[χε]τε . . . 5 προορ]ω[μένοις Π¹¹
 ἔτι om. Dion. Hal. [Π¹¹] 9 τύχῃ Schol.: τύχης codd. 18 ἥς, ut
 videtur, legit Schol.: ἦν vel ἦν codd. (ἦν μιᾶς πέρι om. M) 26 καὶ
 Λακεδαιμονίων secl. Stahl

διαλνόμενοι ἤδη ἐκ τῶν λόγων ἔφασαν ‘ἀλλ’ οὖν μόνοι γε ἀπὸ τούτων τῶν βουλευμάτων, ὡς ἡμῖν δοκεῖτε, τὰ μὲν μέλλοντα τῶν ὀρωμένων σαφέστερα κρίνετε, τὰ δὲ ἀφανῆ τῷ βούλεσθαι ὡς γιγνόμενα ἤδη θεᾶσθε, καὶ Λακεδαιμονίοις 5 καὶ τύχῃ καὶ ἐλπίσι πλείστον δὴ παραβεβλημένοι καὶ πιστεύσαντες πλείστον καὶ σφαλῆσεσθε.’

Καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖον πρέσβεις ἀνεχώρησαν ἐς τὸ στρα- 114 τευμα· οἱ δὲ στρατηγοὶ αὐτῶν, ὡς οὐδὲν ὑπήκουον οἱ Μῆλιοι, πρὸς πόλεμον εὐθὺς ἐτρέποντο καὶ διελόμενοι κατὰ πόλεις περι- 10 ετείχισαν κύκλῳ τοὺς Μηλῖους. καὶ ὕστερον φυλακὴν σφῶν 2 τε αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων καταλιπόντες οἱ Ἀθηναῖοι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν ἀνεχώρησαν τῷ πλέονι τοῦ στρα- τοῦ. οἱ δὲ λειπόμενοι παραμένοντες ἐπολιόρκουν τὸ χωρίον.

Καὶ Ἀργεῖοι κατὰ τὸν χρόνον τὸν αὐτὸν ἐσβαλόντες ἐς 115 15 τὴν Φλειασίαν καὶ λοχισθέντες ὑπὸ τε Φλειασίων καὶ τῶν σφετέρων φυγάδων διεφθάρησαν ὡς ὀγδοήκοντα. καὶ οἱ ἐκ 2 τῆς Πύλου Ἀθηναῖοι Λακεδαιμονίων πολλὴν λείαν ἔλαβον· καὶ Λακεδαιμόνιοι δι’ αὐτὸ τὰς μὲν σπονδὰς οὐδ’ ὡς ἀφέντες ἐπολέμουν αὐτοῖς, ἐκῆρξαν δὲ εἴ τις βούλεται παρὰ σφῶν 20 Ἀθηναίους λήξεσθαι. καὶ Κορίνθιοι ἐπολέμησαν ἰδίῳν τινῶν 3 διαφορῶν ἕνεκα τοῖς Ἀθηναίοις· οἱ δ’ ἄλλοι Πελοποννήσιοι ἡσύχαζον. εἶλον δὲ καὶ οἱ Μῆλιοι τῶν Ἀθηναίων τοῦ 4 περιτειχίσματος τὸ κατὰ τὴν ἀγορὰν προσβαλόντες νυκτός, καὶ ἄνδρας τε ἀπέκτειναν καὶ ἐσενεγκάμενοι σίτον τε καὶ 25 ὅσα πλείστα ἐδύναντο χρήσιμα ἀναχωρήσαντες ἡσύχαζον· καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἄμεινον τὴν φυλακὴν τὸ ἔπειτα παρεσκευά- ζοντο. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

Τοῦ δ’ ἐπιγιγνομένου χειμῶνος Λακεδαιμόνιοι μελλή- 116 σαντες ἐς τὴν Ἀργεῖαν στρατεύειν, ὡς αὐτοῖς τὰ διαβατήρια 30 [ἱερὰ ἐν τοῖς ὁρίοις] οὐκ ἐγίγνετο, ἀνεχώρησαν. καὶ Ἀρ-

5 tertium καὶ secl. Classen 9 ἐτρέποντο E 17 πολλὴν] πόλιν
A B E F M 25 χρήσιμα recc.: χρήμασι(ν) codd. 30 ἱερὰ ἐν τοῖς
ὁρίοις secl. Cobet

γείλοι διὰ τὴν ἐκείνων μέλλησιν τῶν ἐν τῇ πόλει τινὰς ὑπο-
 πτεύσαντες τοὺς μὲν ξυνέλαβον, οἱ δ' αὐτοὺς καὶ διέφυγον.
 2 καὶ οἱ Μήλιοι περὶ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αὐθις καθ' ἕτερόν
 τι τοῦ περιτειχίσματος εἶλον τῶν Ἀθηναίων, παρόντων οὐ
 3 πολλῶν τῶν φυλάκων. καὶ ἐλθούσης στρατιᾶς ὕστερον ἐκ 5
 τῶν Ἀθηνῶν ἄλλης, ὥς ταῦτα ἐγίγνετο, ἧς ἦρχε Φιλοκράτης
 ὁ Δημέου, καὶ κατὰ κράτος ἤδη πολιορκούμενοι, γενομένης
 καὶ προδοσίας τινός, ἀφ' ἐαυτῶν ξυνεχώρησαν τοῖς Ἀθηναίοις
 4 ὥστε ἐκείνους περὶ αὐτῶν βουλευῆσαι. οἱ δὲ ἀπέκτειναν
 Μηλίων ὅσους ἠβώντας ἔλαβον, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας 10
 ἠνδραπόδισαν· τὸ δὲ χωρίον αὐτοὶ ὥκισαν, ἀποίκους ὕστερον
 πεντακοσίους πέμψαντες.

1 ὑποπτεύσαντες Meineke: ὑποτοπήσαντες codd. 3 αὐθις
 Stephanus: αὐτῆς codd. 6 ὥς ταῦτα ἐγίγνετο secl. Porpo
 11 ὥκισαν C E F M

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Ζ

Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος Ἀθηναῖοι ἐβούλοντο αὖθις μείζονι **1**
 παρασκευῇ τῆς μετὰ Λάχητος καὶ Εὐρυμέδοντος ἐπὶ Σικελίαν
 πλεύσαντες καταστρέψασθαι, εἰ δύναιντο, ἅπειροι οἱ πολλοὶ
 ὄντες τοῦ μεγέθους τῆς νήσου καὶ τῶν ἐνοικούντων τοῦ
5 πλήθους καὶ Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων, καὶ ὅτι οὐ πολλῶ
 τινὶ ὑποδεέστερον πόλεμον ἀνηροῦντο ἢ τὸν πρὸς Πελο-
 ποννησίους. Σικελίας γὰρ περίπλους μὲν ἐστὶν ὀλκάδι οὐ **2**
 πολλῶ τινὶ ἔλασσον ἢ ὀκτὼ ἡμερῶν, καὶ τοσαύτη οὔσα ἐν
 εἰκοσισταδίῳ μάλιστα μέτρῳ τῆς θαλάσσης διείργεται τὸ μὴ
10 ἥπειρος εἶναι· ὠκίσθη δὲ ὧδε τὸ ἀρχαῖον, καὶ τοσάδε ἔθνη **2**
 ἔσχε τὰ ξύμπαντα. παλαιῆται μὲν λέγονται ἐν μέρει τινὶ
 τῆς χώρας Κύκλωπες καὶ Λαιστρυγόνες οἰκῆσαι, ὧν ἐγὼ
 οὔτε γένος ἔχω εἰπεῖν οὔτε ὁπόθεν ἐσῆλθον ἢ ὅποι ἀπε-
 χώρησαν· ἀρκεῖτω δὲ ὡς ποιηταῖς τε εἴρηται καὶ ὡς ἕκαστός
15 πῃ γιγνώσκει περὶ αὐτῶν. Σικανοὶ δὲ μετ' αὐτοὺς πρῶτοι **2**
 φαίνονται ἐνοικισάμενοι, ὡς μὲν αὐτοὶ φασι, καὶ πρότεροι
 διὰ τὸ αὐτόχθονες εἶναι, ὡς δὲ ἡ ἀλήθεια εὐρίσκεται, Ἰβηρες
 ὄντες καὶ ἀπὸ τοῦ Σικανοῦ ποταμοῦ τοῦ ἐν Ἰβηρίᾳ ὑπὸ Λιγύων
 ἀναστάντες. καὶ ἀπ' αὐτῶν Σικανία τότε ἡ νῆσος ἐκαλεῖτο,
20 πρότερον Τρινακρία καλουμένη· οἰκούσι δὲ ἔτι καὶ νῦν τὰ
 πρὸς ἐσπέραν τὴν Σικελίαν. Ἰλίον δὲ ἀλισκομένου τῶν **3**

4 τὸ πλήθος A B E F M
 A B μέτρῳ om. Schol. Patm.
 Phalereus alii: οὔσα codd.
 13 ἀνεχώρησαν M: ἀν ἐχώρησαν E

9 εἴκοσι σταδίων cf G: εἴκοσι σταδίοις
 10 εἶναι recc., legerunt Demetrius
 ὧδε Aldina: ἡ(ι)δε vel ἥδε codd.

- Τρώων τινὲς διαφυγόντες Ἀχαιοὺς πλοίοις ἀφικνοῦνται πρὸς τὴν Σικελίαν, καὶ ὁμοροὶ τοῖς Σικανοῖς οἰκίσαντες ξύμπαντες μὲν Ἑλυμοὶ ἐκλήθησαν, πόλεις δ' αὐτῶν Ἐρυν τε καὶ Ἐγεστα. προσξυνώκησαν δὲ αὐτοῖς καὶ Φωκέων τινὲς τῶν ἀπὸ Τροίας τότε χειμῶνι ἐς Λιβύην πρῶτον, ἔπειτα ἐς Σικελίαν ἀπ' 5
- 4 αὐτῆς κατενεχθέντες. Σικελοὶ δ' ἐξ Ἰταλίας (ἐνταῦθα γὰρ ᾧκουν) διέβησαν ἐς Σικελίαν, φεύγοντες Ὀπικοὺς, ὥς μὲν εἰκὸς καὶ λέγεται, ἐπὶ σχεδίων, τηρήσαντες τὸν πορθμὸν κατιόντος τοῦ ἀνέμου, τάχα ἂν δὲ καὶ ἄλλως πως ἐσπλεύσαντες. εἰσὶ δὲ καὶ νῦν ἔτι ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Σικελοί, καὶ ἡ 10
- 5 χώρα ἀπὸ Ἰταλοῦ βασιλέως τινὸς Σικελῶν, τοῦνομα τοῦτο ἔχοντος, οὕτως Ἰταλία ἐπωνομάσθη. ἐλθόντες δὲ ἐς τὴν Σικελίαν στρατὸς πολὺς τοὺς τε Σικανοὺς κρατοῦντες μάχῃ ἀνέστειλαν πρὸς τὰ μεσημβρινὰ καὶ ἐσπέρια αὐτῆς καὶ ἀντὶ Σικανίας Σικελίαν τὴν νῆσον ἐποίησαν καλεῖσθαι, καὶ τὰ 15
- κράτιστα τῆς γῆς ᾧκῃσαν ἔχοντες, ἐπεὶ διέβησαν, ἔτη ἐγγὺς τριακόσια πρὶν Ἑλλήνας ἐς Σικελίαν ἐλθεῖν· ἔτι δὲ καὶ νῦν
- 6 τὰ μέσα καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν τῆς νήσου ἔχουσιν. ᾧκουν δὲ καὶ Φοίνικες περὶ πᾶσαν μὲν τὴν Σικελίαν ἄκρας τε ἐπὶ τῇ θαλάσῃ ἀπολαβύοντες καὶ τὰ ἐπικείμενα νησιδία ἐμπορίας 20
- ἐνεκεν τῆς πρὸς τοὺς Σικελούς· ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἕλληνες πολλοὶ κατὰ θάλασσαν ἐπεσέπλεον, ἐκλιπόντες τὰ πλείω Μοτύην καὶ Σολόεντα καὶ Πάνορμον ἐγγὺς τῶν Ἑλύμων ξυνοικήσαντες ἐνέμοντο, ζυμμαχία τε πίσυνοι τῇ τῶν Ἑλύμων, καὶ ὅτι ἐντεῦθεν ἐλάχιστον πλοῦν Καρχηδῶν Σικελίας 25
- ἀπέχει. βάρβαροι μὲν οὖν τοσοῦδε Σικελίαν καὶ οὕτως ᾧκῃσαν.
- 3 Ἑλλήνων δὲ πρῶτοι Χαλκιδῆς ἐξ Εὐβοίας πλεύσαντες μετὰ Θουκλέους οἰκιστοῦ Νάξον ᾧκισαν, καὶ Ἀπόλλωνος Ἀρχηγέτου βωμὸν ὅστις νῦν ἔξω τῆς πόλεως ἐστὶν ἰδρύ- 30
- σαντο, ἐφ' ᾧ, ὅταν ἐκ Σικελίας θεωροὶ πλέωσι, πρῶτον

3 πόλεις c G: πόλις cett.

7 Ὀπικας A' B F

11 Σικελοῦ

CG 14 ἀνέστειλαν Bekker: ἀπέστειλαν codd.

24 συνοικήσαντες

CE 28 πρῶτοι recc.: πρῶτον codd.

θύουσιν. Συρακούσας δὲ τοῦ ἐχομένου ἔτους Ἀρχίας τῶν 2
 Ἡρακλειδῶν ἐκ Κορίνθου ᾤκισε, Σικελούς ἐξελάσας πρῶτον
 ἐκ τῆς νήσου ἐν ᾗ νῦν οὐκέτι περικλυζομένη ἡ πόλις ἢ ἐντὸς
 ἐστίν· ὕστερον δὲ χρόνῳ καὶ ἡ ἔξω προστειχισθεῖσα πολυ-
 5 ἀνθρωπος ἐγένετο. Θουκλῆς δὲ καὶ οἱ Χαλκιδῆς ἐκ Νάξου 3
 ὀρμηθέντες ἔτει πέμπτῳ μετὰ Συρακούσας οἰκισθείσας Λεον-
 τίνους τε πολέμῳ τοὺς Σικελούς ἐξελάσαντες οἰκίζουσι, καὶ
 μετ' αὐτοὺς Κατάνην· οἰκιστὴν δὲ αὐτοὶ Καταναῖοι ἐποιή-
 σαντο Εὐαρχον. κατὰ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Λάμις ἐκ 4
 10 Μεγάρων ἀποικίαν ἄγων ἐς Σικελίαν ἀφίκετο, καὶ ὑπὲρ
 Παντακίου τε ποταμοῦ Τρώτιλόν τι ὄνομα χωρίον οἰκίσας,
 καὶ ὕστερον αὐτόθεν τοῖς Χαλκιδεῦσιν ἐς Λεοντίνους ὀλίγον
 χρόνον ξυμπολιτεύσας καὶ ὑπὸ αὐτῶν ἐκπεσὼν καὶ Θάψου
 οἰκίσας αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει, οἱ δ' ἄλλοι ἐκ τῆς Θάψου
 15 ἀναστάντες Ὑβλωνος βασιλέως Σικελοῦ προδόντος τὴν
 χώραν καὶ καθηγησαμένου Μεγαρέας ᾤκισαν τοὺς Ὑβλαίους
 κληθέντας. καὶ ἔτη οἰκήσαντες πέντε καὶ τεσσαράκοντα καὶ 2
 διακόσια ὑπὸ Γέλωνος τυράννου Συρακουσίων ἀνέστησαν ἐκ
 τῆς πόλεως καὶ χώρας. πρὶν δὲ ἀναστήναι, ἔτεσιν ὕστερον
 20 ἑκατὸν ἢ αὐτοὺς οἰκίσαι, Πάμιλλον πέμψαντες Σελινούντα
 κτίζουσι, καὶ ἐκ Μεγάρων τῆς μητροπόλεως οὔσης αὐτοῖς
 ἐπελθὼν ξυγκατόικισεν. Γέλαν δὲ Ἀντίφημος ἐκ Ῥόδου 3
 καὶ Ἐντιμος ἐκ Κρήτης ἐποίκουσ ἀγαγόντες κοινῇ ἔκτισαν,
 ἔτει πέμπτῳ καὶ τεσσαρακοστῷ μετὰ Συρακουσῶν οἰκισιν.
 25 καὶ τῇ μὲν πόλει ἀπὸ τοῦ Γέλα ποταμοῦ τοῦτομα ἐγένετο,
 τὸ δὲ χωρίον οὐ νῦν ἡ πόλις ἐστὶ καὶ ὁ πρῶτον ἐτειχίσθη
 Λίνδιοι καλεῖται· νόμιμα δὲ Δωρικὰ ἐτέθη αὐτοῖς. ἔτεσι δὲ 4
 ἐγγύτατα ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν μετὰ τὴν σφετέραν οἰκισιν Γελῶι
 Ἀκράγαντα ᾤκισαν, τὴν μὲν πόλιν ἀπὸ τοῦ Ἀκράγαντος
 30 ποταμοῦ ὀνομάσαντες, οἰκιστὰς δὲ ποιήσαντες Ἀριστόνουν καὶ

1 ἐρχομένου A B E F M

δόντος Classen

chant

F: οἰκισιν cett.

20 οἰκῆσαι

24 οἰκισιν A B E M

29 ᾤκισαν C: ᾤκησαν cett.

2 ᾤκησε A B E F M

A B E F M

27 καλοῦνται B?

ᾤκησαν cett.

15 παρα-

μεταπέμψαντες Mar-

28 οἰκισιν

- 5 Πυστίλον, νόμιμα δὲ τὰ Γελῶν δόντες. Ζάγκλη δὲ τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ Κύμης τῆς ἐν Ὀπικίᾳ Χαλκιδικῆς πόλεως ληστῶν ἀφικομένων ὤκισθη, ὕστερον δὲ καὶ ἀπὸ Χαλκίδος καὶ τῆς ἄλλης Εὐβοίας πλῆθος ἔλθον ξυγκατενείμαντο τὴν γῆν· καὶ οἰκιστὰι Περιήρης καὶ Κραταιμένης ἐγένοντο αὐτῆς, ὁ μὲν ἀπὸ 5 Κύμης, ὁ δὲ ἀπὸ Χαλκίδος. ὄνομα δὲ τὸ μὲν πρῶτον Ζάγκλη ἦν ὑπὸ τῶν Σικελῶν κληθεῖσα, ὅτι δρεπανοειδὲς τὴν ἰδέαν τὸ χωρίον ἐστὶ (τὸ δὲ δρέπανον οἱ Σικελοὶ ζάγκλον καλοῦσιν), ὕστερον δ' αὐτοὶ μὲν ὑπὸ Σαμίων καὶ ἄλλων Ἰώνων ἐκ-
6 πίπτουσιν, οἱ Μήδους φεύγοντες προσέβαλον Σικελίᾳ, τοὺς 10 δὲ Σαμίους Ἀναξίλας Ῥηγίνων τύραννος οὐ πολλῶ ὕστερον ἐκβαλὼν καὶ τὴν πόλιν αὐτὸς ξυμμείκτων ἀνθρώπων οἰκίσας Μεσσήνην ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ τὸ ἀρχαῖον πατρίδος ἀντωνόμασεν.
5 καὶ Ἱμέρα ἀπὸ Ζάγκλης ὤκισθη ὑπὸ Εὐκλείδου καὶ Σίμου καὶ Σάκωνος, καὶ Χαλκιδῆς μὲν οἱ πλεῖστοι ἦλθον ἐς τὴν ἀποικίαν, 15 ξυνώκησαν δὲ αὐτοῖς καὶ ἐκ Συρακουσῶν φυγάδες στάσει νικηθέντες, οἱ Μυλητῖδαι καλούμενοι· καὶ φωνὴ μὲν μεταξὺ τῆς τε Χαλκιδῆος καὶ Δωρίδος ἐκράθη, νόμιμα δὲ τὰ Χαλ-
2 κιδικὰ ἐκράτησεν. Ἄκραι δὲ καὶ Κασμέναι ὑπὸ Συρακοσίων ὤκισθησαν, Ἄκραι μὲν ἐβδομήκοντα ἔτεσι μετὰ Συρακούσας, 20 Κασμέναι δ' ἐγγὺς εἴκοσι μετὰ Ἄκρας. καὶ Καμάρινα τὸ πρῶτον ὑπὸ Συρακοσίων ὤκισθη, ἔτεσι ἐγγύτατα πέντε καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατὸν μετὰ Συρακουσῶν κτίσιν· οἰκιστὰι δὲ ἐγένοντο αὐτῆς Δάσκων καὶ Μενέκωλος. ἀναστάτων δὲ Καμαριναίων γενομένων πολέμῳ ὑπὸ Συρακοσίων δι' ἀπό- 25 στασιν, χρόνῳ Ἱπποκράτης ὕστερον Γέλας τύραννος, λύτρα ἀνδρῶν Συρακοσίων αἰχμαλώτων λαβὼν τὴν γῆν τὴν Καμαριναίων, αὐτὸς οἰκιστὴς γενόμενος κατῴκησε Καμάριναν. καὶ αὖθις ὑπὸ Γέλωνος ἀνάστατος γενομένη τὸ τρίτον κατῴκηθη ὑπὸ Γελῶν. 30
- 6 Τοσαῦτα ἔθνη Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων Σικελίαν ᾤκει,

12 αὐτὸς Dobree: αὐτοῖς codd. 13 ἀντωνόμασεν] αὐτὸ ὠνόμασε(ν) A B E F M 16 ξυνώκησαν C E F G M 30 Γελῶν Dodwell: Γέλωνος codd.

καὶ ἐπὶ τοσὴνδε οὔσαν αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύειν
 ὥρμητο, ἐφιεμένοι μὲν τῇ ἀληθεστάτῃ προφάσει τῆς πάσης
 ἄρξαι, βοηθεῖν δὲ ἅμα εὐπρεπῶς βουλόμενοι τοῖς ἑαυτῶν
 ξυγγενέσι καὶ τοῖς προσγεγεννημένοις ξυμμάχοις. μάλιστα 2
 5 δ' αὐτοὺς ἐξώρμησαν Ἐγεσταίων [τε] πρέσβεις παρόντες καὶ
 προθυμότερον ἐπικαλούμενοι. ὅμοροι γὰρ ὄντες τοῖς Σελι-
 νουντίοις ἐς πόλεμον καθέστασαν περὶ τε γαμικῶν τινῶν καὶ
 περὶ γῆς ἀμφισβητήτου, καὶ οἱ Σελινούντιοι Συρακοσίους
 ἐπαγόμενοι ξυμμάχους κατεῖργον αὐτοὺς τῷ πολέμῳ καὶ
 10 κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν· ὥστε τὴν γενομένην ἐπὶ
 Λάχητος καὶ τοῦ προτέρου πολέμου Λεοντίνων οἱ Ἐγεσταῖοι
 ξυμμαχίαν ἀναμιμνήσκοντες τοὺς Ἀθηναίους ἐδέοντο σφίσι
 ναὺς πέμψαντας ἐπαμῦναι, λέγοντες ἄλλα τε πολλὰ καὶ
 κεφάλαιον, εἰ Συρακοσῖοι Λεοντίνους τε ἀναστήσαντες ἀτι-
 15 μώρητοι γενήσονται καὶ τοὺς λοιποὺς ἔτι ξυμμάχους αὐτῶν
 διαφθείροντες αὐτοὶ τὴν ἅπασαν δύναμιν τῆς Σικελίας σχή-
 σουσι, κίνδυνον εἶναι μὴ ποτε μεγάλη παρασκευῇ Δωριῆς τε
 Δωριεῦσι κατὰ τὸ ξυγγενὲς καὶ ἅμα ἄποικοι τοῖς ἐκπέμψασι
 Πελοποννησίους βοηθήσαντες καὶ τὴν ἐκείνων δύναμιν ξυγ-
 20 καθέλωσιν· σῶφρον δ' εἶναι μετὰ τῶν ὑπολοίπων ἔτι ξυμ-
 μάχων ἀντέχειν τοῖς Συρακοσίοις, ἄλλως τε καὶ χρήματα
 σφῶν παρεξόντων ἐς τὸν πόλεμον ἱκανά. ὦν ἀκούοντες οἱ 3
 Ἀθηναῖοι ἐν ταῖς ἐκκλησίαις τῶν τε Ἐγεσταίων πολλὰ-
 κισ λεγόντων καὶ τῶν ξυναγορευόντων αὐτοῖς ἐψηφίσαντο
 25 πρέσβεις πέμψαι πρῶτον ἐς τὴν Ἐγεσταν περὶ τε τῶν
 χρημάτων σκεψομένους εἰ ὑπάρχει, ὥσπερ φασίν, ἐν τῷ
 κοινῷ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς, καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα πρὸς τοὺς
 Σελινουντίους ἐν ὅτῳ ἐστὶν εἰσομένους.

Καὶ οἱ μὲν πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἀπεστάλησαν ἐς τὴν 7
 30 Σικελίαν· Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος καὶ οἱ ξύμ-
 μαχοι πλὴν Κορινθίων στρατεύσαντες ἐς τὴν Ἀργεῖαν τῆς

3 ἄρξαι Stahl : ἄρξειν codd. 4 προγεγεννημένοις E G M 5 τε
 om. recc. 9 ἐπαγαγόμενοι Krüger 13 πέμψαντας recc. :
 πέμψαντες codd. 16 διαφθείραντες F. Portus 25 πέμψαι recc. :
 πέμψαντες codd.

- τε γῆς ἔτεμον οὐ πολλὴν καὶ σῖτον ἀνεκομίσαντό τινα ζεύγη κομίσαντες, καὶ ἐς Ὀρνεὰς κατοικίσαντες τοὺς Ἀργείων φυγάδας καὶ τῆς ἄλλης στρατιᾶς παρακαταλιπόντες αὐτοῖς ὀλίγους, καὶ σπειςάμενοί τινα χρόνον ὥστε μὴ ἀδικεῖν Ὀρνεάτας καὶ Ἀργείους τὴν ἀλλήλων, ἀπεχώρησαν τῷ 5
- 2 στρατῷ ἐπ' οἶκον. ἐλθόντων δὲ Ἀθηναίων οὐ πολλῶ ὕστερον ναυσὶ τριάκοντα καὶ ἑξακοσίοις ὀπλίταις, οἱ Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων πανστρατιᾷ ἐξελθόντες τοὺς μὲν ἐν Ὀρνεαῖς μίαν ἡμέραν ἐπολιόρκουν· ὑπὸ δὲ νύκτα αὐλισαμένου τοῦ στρατεύματος ἄπωθεν ἐκδιδράσκουσιν οἱ ἐκ τῶν 10 Ὀρνεῶν. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ Ἀργεῖοι ὡς ᾗσθοντο, κατασκάψαντες τὰς Ὀρνεὰς ἀνεχώρησαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ὕστερον ταῖς ναυσὶν ἐπ' οἶκον.
- 3 Καὶ ἐς Μεθώνην τὴν ὁμορον Μακεδονίᾳ ἱππέας κατὰ θάλασσαν κομίσαντες Ἀθηναῖοι σφῶν τε αὐτῶν καὶ Μακε- 15 δόνων τοὺς παρὰ σφίσι φυγάδας ἐκακούργουν τὴν Περδίκκου.
- 4 Λακεδαιμόνιοι δὲ πέμψαντες παρὰ Χαλκιδίας τοὺς ἐπὶ Θράκης, ἄγοντας πρὸς Ἀθηναίους δεχημέρους σπονδὰς, ξυμπολεμεῖν ἐκέλευον Περδίκκᾳ· οἱ δ' οὐκ ᾔθελον. καὶ ὁ χειμῶν ἐτελεύτα, καὶ ἕκτον καὶ δέκατον ἔτος ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ 20 τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.
- 8 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους ἅμα ἦρι οἱ τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις ἦκον ἐκ τῆς Σικελίας καὶ οἱ Ἐγεσταῖοι μετ' αὐτῶν ἄγοντες ἐξήκοντα τάλαντα ἀσήμου ἀργυρίου ὡς ἐς ἐξήκοντα 25 ναὺς μηνὸς μισθόν, ἃς ἔμελλον δεῖσθαι πέμπειν. καὶ οἱ 25 Ἀθηναῖοι ἐκκλησίαν ποιήσαντες καὶ ἀκούσαντες τῶν τε Ἐγεσταίων καὶ τῶν σφετέρων πρέσβεων τά τε ἄλλα ἐπαγωγὰ καὶ οὐκ ἀληθῆ καὶ περὶ τῶν χρημάτων ὡς εἶη ἐτοῖμα ἔν τε τοῖς ἱεροῖς πολλὰ καὶ ἐν τῷ κοινῷ, ἐψηφίσαντο ναὺς ἐξήκοντα πέμπειν ἐς Σικελίαν καὶ στρατηγοὺς αὐτοκράτορας 30 Ἀλκιβιάδην τε τὸν Κλεινίου καὶ Νικίαν τὸν Νικηράτου καὶ

1 ἀνεκόμισαν C   8 ἐξελθόντες Aem. Portus (*egressi* Valla): ἐξε-
λόντων codd.   μὲν om. A B E F M   29 τῷ κοινῷ recc.: τοῖς κοινοῖς
codd.

Λάμαχον τὸν Ξενοφάνους, βοηθοὺς μὲν Ἑγεσταίοις πρὸς
 Σελωνυντίους, ξυγκατοικίσαι δὲ καὶ Λεοντίους, ἦν τι περι-
 γίγνηται αὐτοῖς τοῦ πολέμου, καὶ τᾶλλα τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ
 πρᾶξαι ὅπῃ ἂν γινώσκωσιν ἄριστα Ἀθηναίοις. μετὰ δὲ 3
 5 τοῦτο ἡμέρᾳ πέμπτῃ ἐκκλησία αὐθις ἐγίγνετο, καθ' ὅτι χρὴ
 τὴν παρασκευὴν ταῖς ναυσὶ τάχιστα γίγνεσθαι, καὶ τοῖς
 στρατηγοῖς, εἴ του προσδέοιντο, ψηφισθῆναι ἐς τὸν ἔκπλουν.
 καὶ ὁ Νικίας ἀκούσιος μὲν ἡρημένος ἄρχειν, νομίζων δὲ τὴν 4
 πόλιν οὐκ ὀρθῶς βεβουλευσθαι, ἀλλὰ προφάσει βραχείᾳ καὶ
 10 εὐπρεπεῖ τῆς Σικελίας ἀπάσης, μεγάλου ἔργου, ἐφίεσθαι,
 παρελθὼν ἀποτρέψαι ἐβούλετο, καὶ παρήνει τοῖς Ἀθηναίοις
 τοιάδε.

‘Ἡ μὲν ἐκκλησία περὶ παρασκευῆς τῆς ἡμετέρας ἦδε 9
 ξυνελέγη, καθ' ὅτι χρὴ ἐς Σικελίαν ἐκπλεῖν· ἐμοὶ μέντοι
 15 δοκεῖ καὶ περὶ αὐτοῦ τούτου ἔτι χρῆναι σκέψασθαι, εἰ ἄμεινόν
 ἐστὶν ἐκπέμπειν τὰς ναῦς, καὶ μὴ οὕτω βραχείᾳ βουλῇ περὶ
 μεγάλων πραγμάτων ἀνδράσιν ἀλλοφύλοις πειθομένους πόλε-
 μον οὐκ προσήκοντα ἄρασθαι. καίτοι ἔγωγε καὶ τιμῶμαι ἐκ 2
 τοῦ τοιούτου καὶ ἦσσον ἐτέρων περὶ τῷ ἑαυτοῦ σώματι
 20 ὀρρωδῶ, νομίζων ὁμοίως ἀγαθὸν πολίτην εἶναι ὅς ἂν καὶ τοῦ
 σώματός τι καὶ τῆς οὐσίας προνοῇται· μάλιστα γὰρ ἂν ὁ
 τοιοῦτος καὶ τὰ τῆς πόλεως δι' ἑαυτὸν βούλοιτο ὀρθοῦσθαι.
 ὅμως δὲ οὔτε ἐν τῷ πρότερον χρόνῳ διὰ τὸ προτιμᾶσθαι
 εἶπον παρὰ γνώμην οὔτε νῦν, ἀλλὰ ἢ ἂν γινώσκω βέλτιστα,
 25 ἐρῶ. καὶ πρὸς μὲν τοὺς τρόπους τοὺς ὑμετέρους ἀσθενὴς 3
 ἂν μου ὁ λόγος εἴη, εἰ τὰ τε ὑπάρχοντα σφύζειν παραινοῖην
 καὶ μὴ τοῖς ἐτοίμοις περὶ τῶν ἀφανῶν καὶ μελλόντων κιν-
 δυνεύειν· ὥς δὲ οὔτε ἐν καιρῷ σπεύδετε οὔτε ῥᾷδιᾳ ἐστι
 κατασχεῖν ἐφ' ἃ ὥρμησθε, ταῦτα διδάξω.
 30 ‘Φημὶ γὰρ ὑμᾶς πολεμίους πολλοὺς ἐνθάδε ὑπολιπόντας 10
 καὶ ἐτέρους ἐπιθυμεῖν ἐκεῖσε πλεύσαντας δεῦρο ἐπαγαγέσθαι.

18 αἵρεσθαι C G : αἵρασθαι E   21 προνοῇται] πρόηται recc.
 Stobaeus   30 ὑμᾶς Aldina : ἡμᾶς codd.   31 δεῦρο recc. (hic
 Valla) : δεύτερον codd.

- 2 καὶ οἴεσθε ἴσως τὰς γενομένας ὑμῖν σπονδὰς ἔχειν τι βέ-
 βαιον, αἱ ἡσυχάζοντων μὲν ὑμῶν ὀνόματι σπονδαὶ ἔσονται
 (οὕτω γὰρ ἐνθένδε τε ἄνδρες ἔπραξαν αὐτὰ καὶ ἐκ τῶν ἐναν-
 τίων), σφαλέντων δέ που ἀξιόχρεω δυνάμει ταχεῖαν τὴν ἐπι-
 χεῖρησιν ἡμῖν οἱ ἐχθροὶ ποιήσονται, οἷς πρῶτον μὲν διὰ 5
 ξυμφορῶν ἢ ξύμβασις καὶ ἐκ τοῦ αἰσχύονος ἢ ἡμῖν κατ'
 ἀνάγκην ἐγένετο, ἔπειτα ἐν αὐτῇ ταύτῃ πολλὰ τὰ ἀμφισβη-
 3 τούμενα ἔχομεν. εἰσὶ δ' οἱ οὐδὲ ταύτην πω τὴν ὁμολογίαν
 ἐδέξαντο, καὶ οὐχ οἱ ἀσθενέστατοι· ἀλλ' οἱ μὲν ἀντικρυς
 πολεμοῦσιν, οἱ δὲ καὶ διὰ τὸ Λακεδαιμονίους ἔτι ἡσυχάζειν 10
 4 δεχημέροις σπονδαῖς καὶ αὐτοὶ κατέχονται. τάχα δ' ἂν
 ἴσως, εἰ δίχα ἡμῶν τὴν δύναμιν λάβοιεν, ὅπερ νῦν σπεύ-
 δομεν, καὶ πάνυ ἂν ξυνεπιθούντο μετὰ Σικελιωτῶν, οὓς πρὸ
 πολλῶν ἂν ἐτιμήσαντο ξυμμάχους γενέσθαι ἐν τῷ πρὶν
 5 χρόνῳ. ὥστε χρὴ σκοπεῖν τινὰ αὐτὰ καὶ μὴ μετεώρῳ τε 15
 <τῇ> πόλει ἀξιοῦν κινδυνεύειν καὶ ἀρχῆς ἄλλης ὀρέγεσθαι
 πρὶν ἢν ἔχομεν βεβαιωσώμεθα, εἰ Χαλκιδῆς γε οἱ ἐπὶ
 Θράκης ἔτη τοσαῦτα ἀφεστῶτες ἀφ' ἡμῶν ἔτι ἀχειρρωτοί
 εἰσι καὶ ἄλλοι τινὲς κατὰ τὰς ἡπείρους ἐνδοιαστῶς ἀκρο-
 20 ῶνται. ἡμεῖς δὲ Ἐγεσταίοις δὴ οὔσι ξυμμάχοις ὥς ἀδικου-
 μένοις ὀξέως βοηθοῦμεν· ὑφ' ὧν δ' αὐτοὶ πάλαι ἀφεστῶτων
 II ἀδικούμεθα, ἔτι μέλλομεν ἀμύνεσθαι. καίτοι τοὺς μὲν κατερ-
 γασάμενοι κὰν κατὰσχοιμεν· τῶν δ' εἰ καὶ κρατήσαιμεν, διὰ
 πολλοῦ γε καὶ πολλῶν ὄντων χαλεπῶς ἂν ἄρχειν δυναίμεθα.
 ἀνόητον δ' ἐπὶ τοιούτους ἰέναι ὧν κρατήσας τε μὴ κατασχή- 25
 σει τις καὶ μὴ κατορθώσας μὴ ἐν τῷ ὁμοίῳ καὶ πρὶν ἐπιχει-
 2 ρῆσαι ἔσται. Σικελιώται δ' ἂν μοι δοκοῦσιν, ὥς γε νῦν
 ἔχουσι, καὶ ἔτι ἂν ἦσσαν δεινοὶ ἡμῖν γενέσθαι, εἰ ἄρξειαν
 αὐτῶν Συρακόσιοι· ὅπερ οἱ Ἐγεσταῖοι μάλιστα ἡμᾶς ἐκφο-
 3 βοῦσιν. νῦν μὲν γὰρ κὰν ἔλθοιεν ἴσως Λακεδαιμονίων 30
 ἕκαστοι χάριτι, ἐκείνως δ' οὐκ εἰκὸς ἀρχὴν ἐπὶ ἀρχὴν στρα-

4 δέ recc.: om. codd. II ἂν δ' A B E F M 16 τῇ addidit
 Jones 17 βεβαιωσώμεθα C: βεβαιωσόμεθα cett. 18 ἀφ' om. C G M
 20 ξυμμάχοις G M¹: ξύμμαχοι cett. 21 αὐτοὶ Reiske: αὐτῶν codd.

τεῦσαι· ὧ γὰρ ἂν τρόπῳ τὴν ἡμετέραν μετὰ Πελοποννησίων
 ἀφέλονται, εἰκὸς ὑπὸ τῶν αὐτῶν καὶ τὴν σφετέραν διὰ τοῦ
 αὐτοῦ καθαιρεθῆναι. ἡμᾶς δ' ἂν οἱ ἐκεῖ Ἑλληνες μάλιστα 4
 μὲν ἐκπεπληγμένοι εἶεν εἰ μὴ ἀφικοίμεθα, ἔπειτα δὲ καὶ εἰ
 5 δείξαντες τὴν δύναμιν δι' ὀλίγου ἀπέλθοιμεν· τὰ γὰρ διὰ
 πλείστου πάντες ἴσμεν θαυμαζόμενα καὶ τὰ πείραν ἥκιστα
 τῆς δόξης δόντα. εἰ δὲ σφαλείημέν τι, τάχιστ' ἂν ὑπερ-
 ιδόντες μετὰ τῶν ἐνθάδε ἐπιθοῦντο. ὅπερ νῦν ὑμεῖς ὦ 5
 Ἀθηναῖοι ἐς Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους πεπόνθατε·
 10 διὰ τὸ παρὰ γνώμην αὐτῶν πρὸς ἃ ἐφοβεῖσθε τὸ πρῶτον
 περιγεγενῆσθαι, καταφρονήσαντες ἤδη καὶ Σικελίας ἐφίεσθε.
 χρὴ δὲ μὴ πρὸς τὰς τύχας τῶν ἐναντίων ἐπαίρεσθαι, ἀλλὰ 6
 τὰς διανοίας κρατήσαντας θαρσεῖν, μηδὲ Λακεδαιμονίους
 ἄλλο τι ἡγήσασθαι ἢ διὰ τὸ αἰσχροὺν σκοπεῖν ὅτῳ τρόπῳ
 15 ἔτι καὶ νῦν, ἣν δύνωνται, σφήλαντες ἡμᾶς τὸ σφέτερον
 ἀπρεπὲς εὖ θήσονται, ὅσῳ καὶ περὶ πλείστου καὶ διὰ πλεί-
 στου δόξαν ἀρετῆς μελετῶσιν. ὥστε οὐ περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ 7
 Ἑγεσταίων ἡμῖν, ἀνδρῶν βαρβάρων, ὁ ἀγών, εἰ σωφρονου-
 μεν, ἀλλ' ὅπως πόλιν δι' ὀλιγαρχίας ἐπιβουλεύουσιν ὀξέως
 20 φυλαζόμεθα.

Ἔτι καὶ μεμνηῖσθαι χρὴ ἡμᾶς ὅτι νεωστὶ ἀπὸ νόσου μεγάλης 12
 καὶ πολέμου βραχύ τι λελωφήκαμεν, ὥστε καὶ χρήμασι καὶ
 τοῖς σώμασιν ἠὲ ξήσθαι· καὶ ταῦτα ὑπὲρ ἡμῶν δίκαιον ἐνθάδε
 εἶναι ἀναλοῦν, καὶ μὴ ὑπὲρ ἀνδρῶν φυγάδων τῶνδε ἐπικου-
 25 ρίας δεομένων, οἷς τό τε ψεύσασθαι καλῶς χρήσιμον καὶ
 τῷ τοῦ πέλας κινδύνῳ, αὐτοὺς λόγους μόνον παρασχομένους,
 ἢ κατορθώσαντας χάριν μὴ ἀξίαν εἶδέναι ἢ πταίσαντάς που
 τοὺς φίλους ξυναπολέσαι. εἴ τέ τις ἄρχειν ἄσμενος αἶρε- 2
 θεὶς παραινεί ὑμῖν ἐκπλεῖν, τὸ ἑαυτοῦ μόνον σκοπῶν, ἄλλως

5-8 τὰ γὰρ . . . δόντα post ἐπιθοῦντο in codd. leguntur, transp.
 Rauchenstein 11 ante καταφρονήσαντες add. καὶ G¹ ἐφίεσθε recc.:
 ἐφίεσθαι codd. 19 ὀλιγαρχίας] ὀλίγου Badham 20 φυλαζόμεθα
 C E: φυλαζόμεθα cett. 24 εἶναι om. C [M] 26 αὐτῶν A B F
 suprascr. G 28 ξυναπολέσαι Reiske: ξυναπολέσθαι codd.

τε καὶ νεώτερος ὢν ἔτι ἐς τὸ ἄρχειν, ὅπως θανμασθῇ μὲν ἀπὸ τῆς ἵπποτροφίας, διὰ δὲ πολυτέλειαν καὶ ὠφελῆθῃ τι ἐκ τῆς ἀρχῆς, μηδὲ τούτῳ ἐμπαράσχητε τῷ τῆς πόλεως κινδύνῳ ἰδίᾳ ἐλλαμπρύνεσθαι, νομίσατε δὲ τοὺς τοιούτους τὰ μὲν δημόσια ἀδικεῖν, τὰ δὲ ἴδια ἀναλοῦν, καὶ τὸ πρᾶγμα μέγα εἶναι 5 καὶ μὴ οἷον νεωτέρῳ βουλευσασθαι τε καὶ ὀξέως μεταχειρίσασθαι.

- 13 ‘Ὅς ἐγὼ ὁρῶν νῦν ἐνθάδε τῷ αὐτῷ ἀνδρὶ παρακελευστοὺς καθημένους φοβοῦμαι, καὶ τοῖς πρεσβυτέροις ἀντιπαρακελεύομαι μὴ κατασυχνῆσθαι, εἴ τῷ τις παρακάθηται τῶνδε, ὅπως μὴ δόξει, ἔαν μὴ ψηφίζηται πολεμεῖν, μαλακὸς εἶναι, 10 μὴδ’ ὅπερ ἂν αὐτοὶ πάθοιεν, δυσέρωτας εἶναι τῶν ἀπόντων, γνόντας ὅτι ἐπιθυμία μὲν ἐλάχιστα κατορθοῦνται, προνοία δὲ πλείστα, ἀλλ’ ὑπὲρ τῆς πατρίδος ὡς μέγιστον δὴ τῶν πρὶν κίνδυνον ἀναρριπτούσης ἀντιχειροτονεῖν, καὶ ψηφίζεσθαι τοὺς μὲν Σικελιώτας οἷσπερ νῦν ὅροις χρωμένους 15 πρὸς ἡμᾶς, οὐ μεμπτοῖς, τῷ τε Ἰονίῳ κόλπῳ παρὰ γῆν ἢν τις πλῆν, καὶ τῷ Σικελικῷ διὰ πελάγους, τὰ αὐτῶν νεμο-
2 μένους καθ’ αὐτοὺς καὶ ξυμφέρεσθαι τοῖς δ’ Ἐγεσταίοις ἰδίᾳ εἰπεῖν, ἐπειδὴ ἄνευ Ἀθηναίων καὶ ξυνῆψαν πρὸς Σελινον-
τίους τὸ πρῶτον πόλεμον, μετὰ σφῶν αὐτῶν καὶ καταλύεσθαι 20 καὶ τὸ λοιπὸν ξυμμάχους μὴ ποιεῖσθαι ὥσπερ εἰώθαμεν, οἷς κακῶς μὲν πράξασιν ἀμννοῦμεν, ὠφελίας δ’ αὐτοῖς δεηθέντες οὐ τευξόμεθα.

- 14 ‘Καὶ σύ, ὦ πρύτανι, ταῦτα, εἴπερ ἡγεί σοι προσήκειν κή-
δεσθαι τε τῆς πόλεως καὶ βούλει γενέσθαι πολίτης ἀγαθός, 25 ἐπιψήφισε καὶ γνώμας προτίθει αὖθις Ἀθηναίοις, νομίσας, εἰ ὀρρωδεῖς τὸ ἀναψηφίσαι, τὸ μὲν λύειν τοὺς νόμους μὴ μετὰ τοςῶνδ’ ἂν μαρτύρων αἰτίαν σχεῖν, τῆς δὲ πόλεως
<κακῶς> βουλευσαμένης ἰατρὸς ἂν γενέσθαι, καὶ τὸ καλῶς ἄρξαι τούτ’ εἶναι, ὅς ἂν τὴν πατρίδα ὠφελήσῃ ὡς πλείστα 30 ἢ ἐκὼν εἶναι μὴδὲν βλάβῃ.’

1 ἔτι ὢν A B E F (corr. F¹): ἔτι om. C   6 νεωτέρους Pluygers
10 δόξει C: δόξη cett.   12 κατορθοῦνται Goller   16 ἡμᾶς B: ὑμᾶς cett.
20 τὸ recc.: τὸν codd.   29 κακῶς recc. et, ut videtur, Schol.: om. codd.

Ὁ μὲν Νικίας τοιαῦτα εἶπε, τῶν δὲ Ἀθηναίων παριοντες 15
 οἱ μὲν πλεῖστοι στρατεύειν παρήνουν καὶ τὰ ἐψηφισμένα μὴ
 λύειν, οἱ δὲ τινες καὶ ἀντέλεγον. ἐνῆγε δὲ προθυμότατα 2
 τὴν στρατείαν Ἀλκιβιάδης ὁ Κλεινίου, βουλόμενος τῷ τε
 5 Νικίᾳ ἐναντιοῦσθαι, ὦν καὶ ἐς τᾶλλα διάφορος τὰ πολιτικὰ
 καὶ ὅτι αὐτοῦ διαβόλως ἐμνήσθη, καὶ μάλιστα στρατηγήσαι
 τε ἐπιθυμῶν καὶ ἐλπίζων Σικελίαν τε δι' αὐτοῦ καὶ Καρχη-
 δόνα λήψεσθαι καὶ τὰ ἴδια ἅμα εὐτυχήσας χρήμασί τε καὶ
 δόξῃ ὠφελήσειν. ὦν γὰρ ἐν ἀξιώματι ὑπὸ τῶν ἀστῶν, ταῖς 3
 10 ἐπιθυμίαις μείζουσιν ἢ κατὰ τὴν ὑπάρχουσαν οὐσίαν ἐχρήτο
 ἐς τε τὰς ἵπποτροφίας καὶ τὰς ἄλλας δαπάνας· ὅπερ καὶ
 καθεῖλεν ὕστερον τὴν τῶν Ἀθηναίων πόλιν οὐχ ἥκιστα.
 φοβηθέντες γὰρ αὐτοῦ οἱ πολλοὶ τὸ μέγεθος τῆς τε κατὰ τὸ 4
 ἑαυτοῦ σῶμα παρανομίας ἐς τὴν δίκαιαν καὶ τῆς διανοίας ὦν
 15 καθ' ἐν ἑκαστον ἐν ὅτῳ γίγνοιτο ἔπρασσε, ὥς τυραννίδος
 ἐπιθυμοῦντι πολέμιοι καθέστασαν, καὶ δημοσίᾳ κράτιστα
 διαθέντι τὰ τοῦ πολέμου ἰδίᾳ ἕκαστοι τοῖς ἐπιτηδεύμασιν
 αὐτοῦ ἀχθεσθέντες, καὶ ἄλλοις ἐπιτρέψαντες, οὐ διὰ μακροῦ
 ἔσφηλαν τὴν πόλιν. τότε δ' οὖν πορελθὼν τοῖς Ἀθηναίοις 5
 20 παρήνει τοιαῦδε.

Ἐκείνῳ προσήκει μοι μᾶλλον ἐτέρων, ὦ Ἀθηναῖοι, ἄρχειν 16
 (ἀνάγκη γὰρ ἐντεῦθεν ἄρξασθαι, ἐπειδὴ μου Νικίας καθ-
 ἤψατο), καὶ ἄξιός ἑμαυτοῦ νομίζω εἶναι. ὦν γὰρ πέρι ἐπιβόη-
 τός εἰμι, τοῖς μὲν προγόνοις μου καὶ ἐμοὶ δόξαν φέρει ταῦτα,
 25 τῇ δὲ πατρίδι καὶ ὠφελίαν. οἱ γὰρ Ἕλληνες καὶ ὑπὲρ 2
 δύναμιν μείζω ἡμῶν τὴν πόλιν ἐνόμισαν τῷ ἐμῷ διαπρεπεῖ
 τῆς Ὀλυμπιάζε θεωρίας, πρότερον ἐλπίζοντες αὐτὴν κατα-
 πεπολεμηθῆναι, διότι ἄρματα μὲν ἐπὶ καθήκα, ὅσα οὐδεὶς
 πω ἰδιώτης πρότερον, ἐνίκησα δὲ καὶ δεύτερος καὶ τέταρτος
 30 ἐγενόμην καὶ γὰρ ἀξίως τῆς νίκης παρεσκευασάμην. νόμῳ
 μὲν γὰρ τιμὴ τὰ τοιαῦτα, ἐκ δὲ τοῦ δρωμένου καὶ δύναμις
 ἅμα ὑπονοεῖται. καὶ ὅσα αὖ ἐν τῇ πόλει χορηγίαις ἢ ἄλλῃ 3

- τῷ λαμπρύνομαι, τοῖς μὲν ἀστοῖς φθονεῖται φύσει, πρὸς
 δὲ τοὺς ξένους καὶ αὕτη ἰσχὺς φαίνεται. καὶ οὐκ ἄχρηστος
 ἦδ' ἡ ἄνοια, ὅς ἂν τοῖς ἰδίοις τέλεσι μὴ ἑαυτὸν μόνον ἀλλὰ
 4 καὶ τὴν πόλιν ὠφελῇ. οὐδέ γε ἄδικον ἐφ' ἑαυτῷ μέγα
 φρονούντα μὴ ἴσον εἶναι, ἐπεὶ καὶ ὁ κακῶς πράσσων πρὸς 5
 οὐδένα τῆς ξυμφορᾶς ἰσομοιρεῖ· ἀλλ' ὥσπερ δυστυχοῦντες
 οὐ προσαγορευόμεθα, ἐν τῷ ὁμοίῳ τις ἀνεχέσθω καὶ ὑπὸ
 τῶν εὐπραγούντων ὑπερφρονούμενος, ἢ τὰ ἴσα νέμων τὰ
 5 ὁμοῖα ἀνταξιούτω. οἶδα δὲ τοὺς τοιούτους, καὶ ὅσοι ἔν-
 τιμος λαμπρότητι προέσχον, ἐν μὲν τῷ καθ' αὐτοὺς βίῳ 10
 λυπηροὺς ὄντας, τοῖς ὁμοίοις μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ
 τοῖς ἄλλοις ξυνόντας, τῶν δὲ ἔπειτα ἀνθρώπων προσποίησιν
 τε ξυγγενείας τισὶ καὶ μὴ οὖσαν καταλιπόντας, καὶ ἥς ἂν
 ᾧσι πατρίδος, ταύτῃ αὖχῃσιν ὥς οὐ περὶ ἀλλοτρίων οὐδ'
 ἁμαρτόντων, ἀλλ' ὥς περὶ σφετέρων τε καὶ καλὰ πραξάντων. 15
 6 ὦν ἐγὼ ὀρεγόμενος καὶ διὰ ταῦτα τὰ ἴδια ἐπιβωῶμενος τὰ
 δημόσια σκοπεῖτε εἴ του χεῖρον μεταχειρίζω. Πελοπον-
 νήσου γὰρ τὰ δυνατώτατα ξυστήσας ἄνευ μεγάλου ὑμῖν
 κινδύνου καὶ δαπάνης Λακεδαιμονίους ἐς μίαν ἡμέραν
 κατέστησα ἐν Μαντινείᾳ περὶ τῶν ἀπάντων ἀγωνίσασθαι 20
 ἐξ οὗ καὶ περιγενόμενοι τῇ μάχῃ οὐδέπω καὶ νῦν βεβαίως
 θαρσοῦσιν.
- 17 'Καὶ ταῦτα ἢ ἐμὴ νεότης καὶ ἄνοια παρὰ φύσιν δοκοῦσα
 εἶναι ἐς τὴν Πελοποννησιῶν δυνάμιν λόγοις τε πρέπουσιν
 ὠμίλησε καὶ ὀργῇ πίστιν παρασχομένη ἔπεισεν. καὶ νῦν μὴ 25
 πεφόβησθε αὐτήν, ἀλλ' ἕως ἐγὼ τε ἔτι ἀκμάζω μετ' αὐτῆς καὶ
 ὁ Νικίας εὐτυχῆς δοκεῖ εἶναι, ἀποχρήσασθε τῇ ἐκατέρου ἡμῶν
 2 ὠφελείᾳ. καὶ τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν μὴ μεταγινώσκετε
 ὥς ἐπὶ μεγάλην δυνάμιν ἐσόμενον. ὄχλοις τε γὰρ συμμείκτοις
 πολυανδρῶσιν αἱ πόλεις καὶ ῥαδίας ἔχουσι τῶν πολιτῶν τὰς 30

1 ἀστοῖς] αὐτοῖς A B E F M

cett. 17 χεῖρω C G

codd. (ex -εῖσθαι c)

27 ἀποχρήσασθε f: ἀποχρήσασθαι M: ἀποχρή-

σεσθαι C: ἀποχρήσεσθε cett.

3 ἦδ' ἡ ἄνοια M Schol.: ἡ διάνοια

26 πεφόβησθε Reiske: πεφοβῆσθαι

30 πολιτῶν E: πολιτείων cett.

μεταβολὰς καὶ ἐπιδοχάς. καὶ οὐδεὶς δι' αὐτὸ ὡς περὶ οἰκείας 3
 πατρίδος οὔτε τὰ περὶ τὸ σῶμα ὅπλοις ἐξήρτυται οὔτε τὰ ἐν
 τῇ χώρᾳ νομίμοις κατασκευαῖς· ὅτι δὲ ἕκαστος ἢ ἐκ τοῦ
 λέγων πείθειν οἶεται ἢ στασιάζων ἀπὸ τοῦ κοινοῦ λαβὼν
 5 ἄλλην γῆν, μὴ κατορθώσας, οἰκήσειν, ταῦτα ἐτοιμάζεται.
 καὶ οὐκ εἰκὸς τὸν τοιοῦτον ὄμιλον οὔτε λόγου μιᾷ γνώμῃ 4
 ἀκροᾶσθαι οὔτε ἐς τὰ ἔργα κοινῶς τρέπεσθαι· ταχὺ δ' ἂν ὡς
 ἕκαστοι, εἴ τι καθ' ἡδονὴν λέγοιτο, προσχωροῖεν, ἄλλως τε
 καὶ εἰ στασιάζουσιν, ὥσπερ πυνθανόμεθα. καὶ μὴν οὐδ' 5
 10 ὀπλῖται οὔτ' ἐκείνοις ὅσοι περ κομποῦνται, οὔτε οἱ ἄλλοι
 Ἕλληνες διεφάνησαν τοσοῦτοι ὄντες ὅσους ἕκαστοι σφᾶς
 αὐτοὺς ἠρίθμουν, ἀλλὰ μέγιστον δὴ αὐτοὺς ἐψευσμένη ἢ
 Ἑλλὰς μόλις ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ ἱκανῶς ὠπλίσθη. τὰ τε 6
 οὖν ἐκεῖ, ἐξ ὧν ἐγὼ ἀκοῇ αἰσθάνομαι, τοιαῦτα καὶ ἔτι
 15 εὐπορώτερα ἔσται (βαρβάρους [τε] γὰρ πολλοὺς ἐξομεν οἱ
 Συρακοσίων μίσει ξυνεπιθήσονται αὐτοῖς) καὶ τὰ ἐνθάδε οὐκ
 ἐπικωλύσει, ἣν ὑμεῖς ὀρθῶς βουλευήσθε. οἱ γὰρ πατέρες 7
 ἡμῶν τοὺς αὐτοὺς τούτους οὕσπερ νῦν φασὶ πολεμίους ὑπολεί-
 ποντας ἂν ἡμᾶς πλεῖν καὶ προσέτι τὸν Μῆδον ἐχθρὸν ἔχοντες
 20 τὴν ἀρχὴν ἐκτήσαντο, οὐκ ἄλλῳ τινὶ ἢ τῇ περιουσίᾳ τοῦ
 ναυτικοῦ ἰσχύοντες. καὶ νῦν οὔτε ἀνέλπιστοί πω μᾶλλον 8
 Πελοποννήσιοι ἐς ἡμᾶς ἐγένοντο, εἴ τε καὶ πάνυ ἔρρωνται,
 τὸ μὲν ἐς τὴν γῆν ἡμῶν ἐσβάλλειν, κἂν μὴ ἐκπλεύσωμεν,
 ἱκανοὶ εἰσι, τῷ δὲ ναυτικῷ οὐκ ἂν δύναιτο βλάπτειν·
 25 ὑπόλοιπον γὰρ ἡμῖν ἐστὶν ἀντίπαλον ναυτικόν. ὥστε τί 18
 ἂν λέγοντες εἰκὸς ἢ αὐτοὶ ἀποκνοῖμεν ἢ πρὸς τοὺς ἐκεῖ
 ξυμμάχους σκηπτόμενοι μὴ βοηθοῖμεν; οἷς χρεών, ἐπειδὴ
 γε καὶ ξυνωμόσαμεν, ἐπαμύνειν, καὶ μὴ ἀντιτιθέναι ὅτι οὐδὲ
 ἐκεῖνοι ἡμῖν. οὐ γὰρ ἵνα δεῦρο ἀντιβοηθῶσι προσεθέμεθα
 30 αὐτούς, ἀλλ' ἵνα τοῖς ἐκεῖ ἐχθροῖς ἡμῶν λυπηροὶ ὄντες
 δεῦρο κωλύσωσιν αὐτοὺς ἐπιέναι. τὴν τε ἀρχὴν οὕτως ἐκτη- 2

- σάμεθα καὶ ἡμεῖς καὶ ὅσοι δὴ ἄλλοι ἦρξαν, παραγιγνόμενοι
 προθύμως τοῖς αἰεὶ ἢ βαρβάροις ἢ Ἑλλησιν ἐπικαλουμένοις,
 ἐπεὶ εἴ γε ἡσυχάζοιεν πάντες ἢ φυλοκρινοῖεν οἷς χρεῶν
 βοηθεῖν, βραχὺ ἂν τι προσκτώμενοι αὐτῇ περὶ αὐτῆς ἂν
 ταύτης μᾶλλον κινδυνεύοιμεν. τὸν γὰρ προύχοντα οὐ μόνον 5
 ἐπιόντα τις ἀμύνεται, ἀλλὰ καὶ ὅπως μὴ ἔπεισι προκατα-
 3 λαμβάνει. καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ταμιεύεσθαι ἐς ὅσον βουλό-
 μεθα ἄρχειν, ἀλλ' ἀνάγκη, ἐπειδήπερ ἐν τῷδε καθέσταμεν,
 τοῖς μὲν ἐπιβουλεύειν, τοὺς δὲ μὴ ἀνιέναι, διὰ τὸ ἀρχθῆναι
 ἂν ὑφ' ἐτέρων αὐτοῖς κίνδυνον εἶναι, εἰ μὴ αὐτοὶ ἄλλων 10
 ἄρχοιμεν. καὶ οὐκ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπισκεπτέον ὑμῖν τοῖς
 ἄλλοις τὸ ἡσυχον, εἰ μὴ καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ἐς τὸ ὁμοῖον
 μεταλήψεσθε.
- 4 'Λογισάμενοι οὖν τάδε μᾶλλον αὐξήσεις, ἐπ' ἐκεῖνα ἦν
 ἴωμεν, ποιῶμεθα τὸν πλοῦν, ἵνα Πελοποννησίῳν τε στορέ- 15
 σωμεν τὸ φρόνημα, εἰ δόξομεν ὑπεριδόντες τὴν ἐν τῷ παρόντι
 ἡσυχίαν καὶ ἐπὶ Σικελίαν πλεῦσαι· καὶ ἅμα ἡ τῆς Ἑλλάδος
 τῶν ἐκεῖ προσγενομένων πάσης τῷ εἰκότι ἄρξομεν, ἢ κακώ-
 σομέν γε Συρακοσίους, ἐν ᾧ καὶ αὐτοὶ καὶ οἱ ξύμμαχοι
 5 ὠφελησόμεθα. τὸ δὲ ἀσφαλές, καὶ μένειν, ἦν τι προχωρῇ, 20
 καὶ ἀπελθεῖν, αἱ νῆες παρέξουσιν· ναυκράτορες γὰρ ἐσόμεθα
 6 καὶ ξυμπάντων Σικελιωτῶν. καὶ μὴ ὑμᾶς ἡ Νικίου τῶν
 λόγων ἀπραγμοσύνη καὶ διάστασις τοῖς νέοις ἐς τοὺς πρεσβυ-
 τέρους ἀποτρέψῃ, τῷ δὲ εἰωθότι κόσμῳ, ὥσπερ καὶ οἱ πατέρες
 ἡμῶν ἅμα νέοι γεραιτέροις βουλευόντες ἐς τάδε ἦραν αὐτά, 25
 καὶ νῦν τῷ αὐτῷ τρόπῳ πειρᾶσθε προαγαγεῖν τὴν πόλιν,
 καὶ νομίσατε νεότητα μὲν καὶ γῆρας ἄνευ ἀλλήλων μηδὲν
 δύνασθαι, ὁμοῦ δὲ τό τε φαῦλον καὶ τὸ μέσον καὶ τὸ πάνυ
 ἀκριβὲς ἂν ξυγκραθὲν μάλιστ' ἂν ἰσχύειν, καὶ τὴν πόλιν,
 ἔαν μὲν ἡσυχάζῃ, τρίψεσθαί τε αὐτὴν περὶ αὐτὴν ὥσπερ καὶ 30
 ἄλλο τι, καὶ πάντων τὴν ἐπιστήμην ἐγγηράσσεσθαι, ἀγωνι-

6 ὅπως μὴ recc. : μὴ ὅπως codd.

20 προχωρῇ recc. : προσχωρῇ

codd. 21 ναυκράτορες Valckenaer : αὐτοκράτορες codd.

24 ἀπο-

τρέψῃ Porro : ἀποστρέψῃ codd.

ζομένην δὲ αἰεὶ προσλήψεσθαι τε τὴν ἐμπειρίαν καὶ τὸ
 ἀμύνεσθαι οὐ λόγῳ ἀλλ' ἔργῳ μᾶλλον ξύνηθες ἔξιν.
 παράπαν τε γινώσκω πόλιν μὴ ἀπράγμονα τάχιστ' ἂν μοι 7
 δοκεῖν ἀπραγμοσύνης μεταβολῇ διαφθαρῆναι, καὶ τῶν ἀνθρώ-
 5 πων ἀσφαλέστατα τούτους οἰκεῖν οἳ ἂν τοῖς παροῦσιν ἦθεσι
 καὶ νόμοις, ἣν καὶ χεῖρω ἦ, ἥκιστα διαφόρως πολιτεύωσιν.'

Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἀλκιβιάδης εἶπεν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι 19
 ἀκούσαντες ἐκείνου τε καὶ τῶν Ἑγεσταίων καὶ Λεοντίνων
 φυγάδων, οἳ παρελθόντες ἐδέοντό τε καὶ τῶν ὀρκίων ὑπο-
 10 μιμνήσκοντες ἰκέτεον βοηθῆσαι σφίσι, πολλῷ μᾶλλον ἢ
 πρότερον ὥρμητο στρατεύειν. καὶ ὁ Νικίας γνούς ὅτι ἀπὸ 2
 μὲν τῶν αὐτῶν λόγων οὐκ ἂν ἔτι ἀποτρέψειε, παρασκευῆς
 δὲ πλήθει, εἰ πολλὴν ἐπιτάξειε, τάχ' ἂν μεταστήσειεν αὐτούς,
 παρελθὼν αὐτοῖς αὖθις ἔλεγε τοιάδε.

15 'Ἐπειδὴ πάντως ὀρῶ ὑμᾶς, ὦ Ἀθηναῖοι, ὥρμημένους 20
 στρατεύειν, ξυνενέγκοι μὲν ταῦτα ὡς βουλόμεθα, ἐπὶ δὲ τῷ
 παρόντι ἂ γινώσκω σημανῶ. ἐπὶ γὰρ πόλεις, ὡς ἐγὼ 2
 ἀκοῇ αἰσθάνομαι, μέλλομεν ἰέναι μεγάλας καὶ οὐθ' ὑπηκόους
 ἀλλήλων οὔτε δεομένας μεταβολῆς, ἢ ἂν ἐκ βιαίου τις
 20 δουλείας ἄσμενος ἐς ῥάῳ μετὰστασιν χωροίη, οὐδ' ἂν τὴν
 ἀρχὴν τὴν ἡμετέραν εἰκότως αὐτ' ἐλευθερίας προσδεξαμένας,
 τό τε πλῆθος ὡς ἐν μιᾷ νήσῳ πολλὰς τὰς Ἑλληνίδας. πλὴν 3
 γὰρ Νάξου καὶ Κατάνης, ἃς ἐλπίζω ἡμῖν κατὰ τὸ Λεοντίνων
 ξυγγενὲς προσέσεσθαι, ἄλλαι εἰσὶν ἐπτά, καὶ παρεσκευασμέναι
 25 τοῖς πᾶσιν ὁμοιοτρόπως μάλιστα τῇ ἡμετέρᾳ δυνάμει, καὶ οὐχ
 ἥκιστα ἐπὶ ἃς μᾶλλον πλέομεν, Σελινούς καὶ Συράκουσαι.
 πολλοὶ μὲν γὰρ ὀπλῖται ἔνιαι καὶ τοξόται καὶ ἀκοντισταί, 4
 πολλαὶ δὲ τριήρεις καὶ ὄχλος ὁ πληρώσων αὐτάς. χρή-
 ματά τ' ἔχουσι τὰ μὲν ἴδια, τὰ δὲ καὶ ἐν τοῖς ἱεροῖς ἐστὶ
 30 Σελινουντίοις, Συρακοσίοις δὲ καὶ ἀπὸ βαρβάρων τινῶν
 ἀπαρχὴ ἐσφέρεται· ᾧ δὲ μάλιστα ἡμῶν προύχουσιν, ἵππους

21 προσδεχομένας C E M 27 μὲν om. C G 31 ἀπαρχὴ ἐσφέρεται
 recc.: ἀπαρχῆς (ἀπ' ἀρχῆς G) φέρεται codd.

τε πολλοὺς κέκτηνται καὶ σίτῳ οἰκείῳ καὶ οὐκ ἐπακτῷ
 χρῶνται.

- 21 'Πρὸς οὖν τοιαύτην δύναμιν οὐ ναυτικῆς καὶ φαύλου
 στρατιᾶς μόνον δεῖ, ἀλλὰ καὶ πεζὸν πολὺν ξυμπλεῖν, εἴπερ
 βουλόμεθα ἄξιον τῆς διανοίας δρᾶν καὶ μὴ ὑπὸ ἱππέων πολλῶν 5
 εἶργεσθαι τῆς γῆς, ἄλλως τε καὶ εἰ ξυστώσιν αἱ πόλεις
 φοβηθεῖσαι καὶ μὴ ἀντιπαράσχωσιν ἡμῖν φίλοι τινὲς γενό-
 2 μενοι ἄλλοι ἢ Ἐγεσταῖοι ᾧ ἀμυνούμεθα ἱππικόν (αἰσχροὺν
 δὲ βιασθέντας ἀπελθεῖν ἢ ὕστερον ἐπιμεταπέμπεσθαι, τὸ
 πρῶτον ἀσκέπτως βουλευσαμένους): αὐτόθεν δὲ παρασκευῇ 10
 ἀξιόχρεω ἐπιέναι, γνόντας ὅτι πολὺ τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας
 αὐτῶν μέλλομεν πλεῖν καὶ οὐκ ἐν τῷ ὁμοίῳ στρατευσόμενοι
 καὶ ὅτε ἐν τοῖς τῇδε ὑπηκόοις ξύμμαχοι ἦλθετε ἐπὶ τινα,
 ὅθεν ῥάδιαι αἱ κομιδαὶ ἐκ τῆς φιλίας ὧν προσέδει, ἀλλ' ἐς
 ἄλλοτρίαν πᾶσαν ἀπαρτήσουντες, ἐξ ἧς μηνῶν οὐδὲ τεσσάρων 15
 22 τῶν χειμερινῶν ἄγγελον ῥάδιον ἐλθεῖν. ὀπλίτας τε οὖν
 πολλοὺς μοι δοκεῖ χρῆναι ἡμᾶς ἄγειν καὶ ἡμῶν αὐτῶν καὶ
 τῶν ξυμμάχων, τῶν τε ὑπηκόων καὶ ἦν τινα ἐκ Πελοποννήσου
 δυνάμεθα ἢ πείσαι ἢ μισθῷ προσαγαγέσθαι, καὶ τοξότας
 πολλοὺς καὶ σφενδονήτας, ὅπως πρὸς τὸ ἐκείνων ἱππικὸν 20
 ἀντέχωσι, ναυσὶ τε καὶ πολὺ περιεῖναι, ἵνα καὶ τὰ ἐπιτήδεια
 ῥᾶον ἐσκομιζώμεθα, τὸν δὲ καὶ αὐτόθεν σῖτον ἐν ὀλκάσι,
 πυροὺς καὶ πεφρυγμένας κριθάς, ἄγειν, καὶ σιτοποιοὺς ἐκ
 τῶν μυλώνων πρὸς μέρος ἡναγκασμένους ἐμμίσθους, ἵνα,
 ἦν που ὑπὸ ἀπλοίας ἀπολαμβανώμεθα, ἔχη ἡ στρατιὰ τὰ 25
 ἐπιτήδεια (πολλὴ γὰρ οὕσα οὐ πάσης ἔσται πόλεως ὑποδέ-
 ξασθαι), τὰ τε ἄλλα ὅσον δυνατὸν ἐτοιμάσασθαι, καὶ μὴ ἐπὶ
 ἑτέροις γίγνεσθαι, μάλιστα δὲ χρήματα αὐτόθεν ὥς πλείστα
 ἔχειν. τὰ δὲ παρ' Ἐγεσταίων, ἃ λέγεται ἐκεῖ ἐτοῖμα,
 23 νομίζατε καὶ λόγῳ ἂν μάλιστα ἐτοῖμα εἶναι. ἦν γὰρ αὐτοὶ 30
 ἔλθωμεν ἐνθένδε μὴ ἀντίπαλον μόνον παρασκευασάμενοι,

12 στρατευσόμενοι C(G): στρατευσάμενοι cett.
 οὐκ codd. 15 ἀπαρτήσαντες ABF (corr. f)

13 ὅτε F. Portus:

πλήν γε πρὸς τὸ μάχιμον αὐτῶν, τὸ ὕπλιτικόν, ἀλλὰ καὶ
 ὑπερβάλλοντες τοῖς πᾶσι, μόλις οὕτως οἰοί τε ἐσόμεθα τῶν
 μὲν κρατεῖν, τὰ δὲ καὶ διασῶσαι. πόλιν τε νομίσαι χρὴ ἐν 2
 ἄλλοφύλοις καὶ πολεμίοις οἰκιοῦντας ἵεναι, οὓς πρέπει τῇ
 5 πρώτῃ ἡμέρᾳ ἢ ἂν κατάσχωσιν εὐθὺς κρατεῖν τῆς γῆς, ἢ
 εἰδέναι ὅτι, ἢν σφάλλωνται, πάντα πολέμια ἔξουσιν. ὅπερ 3
 ἐγὼ φοβούμενος, καὶ εἰδὼς πολλὰ μὲν ἡμᾶς δέον εἶ βουλευ-
 σασθαι, ἔτι δὲ πλείω εὐτυχῆσαι (χαλεπὸν δὲ ἀνθρώπους
 ὄντας), ὅτι ἐλάχιστα τῇ τύχῃ παραδοὺς ἐμαυτὸν βούλομαι
 10 ἐκπλεῖν, παρασκευῇ δὲ ἀπὸ τῶν εἰκότων ἀσφαλῆς ἐκπλεῦσαι.
 ταῦτα γὰρ τῇ τε ξυμπάσῃ πόλει βεβαιότατα ἡγοῦμαι καὶ
 ἡμῖν τοῖς στρατευσομένοις σωτήρια. εἰ δέ τῳ ἄλλως δοκεῖ,
 παρήμι αὐτῷ τὴν ἀρχήν.'

Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα εἶπε νομίζων τοὺς Ἀθηναίους τῷ 24
 15 πλήθει τῶν πραγμάτων ἢ ἀποτρέψειν ἢ, εἰ ἀναγκάζοιτο
 στρατεῦεσθαι, μάλιστ' <ἂν> οὕτως ἀσφαλῶς ἐκπλεῦσαι· οἱ 2
 δὲ τὸ μὲν ἐπιθυμοῦν τοῦ πλοῦ οὐκ ἐξηρέθησαν ὑπὸ τοῦ
 ὀχλῶδους τῆς παρασκευῆς, πολὺ δὲ μᾶλλον ὥρμηντο, καὶ
 τοῦναντίον περιέστη αὐτῷ· εἶ τε γὰρ παραινέσαι ἔδοξε καὶ
 20 ἀσφάλεια νῦν δὴ καὶ πολλὴ ἔσεσθαι. καὶ ἔρως ἐνέπεσε 3
 τοῖς πᾶσιν ὁμοίως ἐκπλεῦσαι· τοῖς μὲν γὰρ πρεσβυτέροις
 ὥς ἢ καταστρεψομένοις ἐφ' ἃ ἔπλεον ἢ οὐδὲν ἂν σφαλεῖσαν
 μεγάλην δύναμιν, τοῖς δ' ἐν τῇ ἡλικίᾳ τῆς τε ἀπούσης πόθῳ
 ὄψεως καὶ θεωρίας, καὶ εὐέλπιδες ὄντες σωθήσεσθαι· ὁ δὲ
 25 πολὺς ὄμιλος καὶ στρατιώτης ἐν τε τῷ παρόντι ἀργύριον
 οἶσειν καὶ προσκτήσεσθαι δύναμιν ὅθεν αἰδίων μισθοφορὰν
 ὑπάρξειν. ὥστε διὰ τὴν ἄγαν τῶν πλεόνων ἐπιθυμίαν, εἴ 4
 τῳ ἄρα καὶ μὴ ἤρεσκε, δεδιὼς μὴ ἀντιχειροτονῶν κακόνους
 δόξειεν εἶναι τῇ πόλει ἡσυχίαν ἡγεν. καὶ τέλος παρελθὼν 25
 30 τις τῶν Ἀθηναίων καὶ παρακαλέσας τὸν Νικίαν οὐκ ἔφη

4 οἰκιοῦντας a f: οἰκειοῦντας codd. 7 ἐδ om. A B F 10 παρα-
 σκευῇ A B C M 12 στρατευομένοις E G 16 ἂν add.
 Bekker 20 δὴ] δὲ A B E F 26 προσκτήσεσθαι G: προσκτήσασθαι
 codd.

- χρήναι προφασίζεσθαι οὐδὲ διαμέλλειν, ἀλλ' ἐναντίον ἀπάν-
 των ἤδη λέγειν ἦντινα αὐτῷ παρασκευὴν Ἀθηναῖοι ψηφί-
 2 σονται. ὁ δὲ ἄκων μὲν εἶπεν ὅτι καὶ μετὰ τῶν ξυναρχόντων
 καθ' ἡσυχίαν μᾶλλον βουλευέσοιτο, ὅσα μέντοι ἤδη δοκεῖν
 αὐτῷ, τριήρεσι μὲν οὐκ ἔλασσον ἢ ἑκατὸν πλευστέα εἶναι 5
 (αὐτῶν δ' Ἀθηναίων ἔσεσθαι ὀπλιταγωγούς ὅσαι ἂν δοκῶσι,
 καὶ ἄλλας ἐκ τῶν ξυμμάχων μεταπεμπτέας εἶναι), ὀπλίταις
 δὲ τοῖς ξύμπασιν Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων πεντα-
 κισχιλίων μὲν οὐκ ἐλάσσοσιν, ἣν δέ τι δύνωνται, καὶ
 πλέουσιν· τὴν δὲ ἄλλην παρασκευὴν ὥς κατὰ λόγον, καὶ 10
 τοξοτῶν τῶν αὐτόθεν καὶ ἐκ Κρήτης καὶ σφενδονητῶν, καὶ ἦν
 26 τι ἄλλο πρέπον δοκῇ εἶναι, ἐτοιμασάμενοι ἄξειν. ἀκούσαντες
 δ' οἱ Ἀθηναῖοι ἐψηφίσαντο εὐθὺς αὐτοκράτορας εἶναι καὶ
 περὶ στρατιᾶς πλήθους καὶ περὶ τοῦ παντὸς πλοῦ τοὺς στρα-
 τηγούς πράσσειν ἢ ἂν αὐτοῖς δοκῇ ἄριστα εἶναι [Ἀθηναίοις]. 15
 2 καὶ μετὰ ταῦτα ἡ παρασκευὴ ἐγίγνετο, καὶ ἔς τε τοὺς
 ξυμμάχους ἔπεμπον καὶ αὐτόθεν καταλόγους ἐποιοῦντο. ἄρτι
 δ' ἀνειλήφει ἡ πόλις ἑαυτὴν ἀπὸ τῆς νόσου καὶ τοῦ ξυνεχοῦς
 πολέμου ἔς τε ἡλικίας πλήθος ἐπιγεγεννημένης καὶ ἔς χρη-
 μάτων ἄθροισιν διὰ τὴν ἐκεχειρίαν, ὥστε ῥᾶον πάντα 20
 ἐπορίζετο. καὶ οἱ μὲν ἐν παρασκευῇ ἦσαν.
 27 Ἐν δὲ τούτῳ, ὅσοι Ἑρμαῖ ἦσαν λίθινοι ἐν τῇ πόλει τῇ
 Ἀθηναίων (εἰσὶ δὲ κατὰ τὸ ἐπιχώριον, ἡ τετράγωνος ἐργασία,
 πολλοὶ καὶ ἐν ἰδίοις προθύροις καὶ ἐν ἱεροῖς), μιᾷ νυκτὶ οἱ
 2 πλεῖστοι περιεκόπησαν τὰ πρόσωπα. καὶ τοὺς δρᾶσαντας 25
 ἦδαι οὐδεῖς, ἀλλὰ μεγάλοις μηνύτροις δημοσίᾳ οὗτοί τε ἐξη-
 τοῦντο καὶ προσέτι ἐψηφίσαντο, καὶ εἴ τις ἄλλο τι οἶδεν
 ἀσέβημα γεγεννημένον, μηνύειν ἀδεῶς τὸν βουλόμενον καὶ
 3 ἀστῶν καὶ ξένων καὶ δούλων. καὶ τὸ πρᾶγμα μειζόνως
 ἐλάμβανον· τοῦ τε γὰρ ἐκπλου οἰωνὸς ἐδόκει εἶναι καὶ ἐπὶ 30
 ξυνωμοσίᾳ ἅμα νεωτέρων πραγμάτων καὶ δήμου καταλύσεως

2 ψηφίσονται A B E F M
 recs. 15 Ἀθηναίους seclut Jones (monente Herwerdeno)

14 post πλοῦ habent τοῦ codd.: om.
 23 ἡ
 . . . ἐργασία non legit Schol. Patm.

γεγενῆσθαι. μηνύεται οὖν ἀπὸ μετοίκων τέ τινων καὶ ἀκο- 28
 λούθων περὶ μὲν τῶν Ἑρμῶν οὐδέν, ἄλλων δὲ ἀγαλμάτων
 περικοπαί τινας πρότερον ὑπὸ νεωτέρων μετὰ παιδιᾶς καὶ
 οἴνου γεγενημέναι, καὶ τὰ μυστήρια ἅμα ὥς ποιεῖται ἐν
 5 οἰκίαις ἐφ' ὕβρει· ὧν καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπητιῶντο. καὶ 2
 αὐτὰ ὑπολαμβάνοντες οἱ μάλιστα τῷ Ἀλκιβιάδῃ ἀχθόμενοι
 ἐμποδῶν ὄντι σφίσι μὴ αὐτοῖς τοῦ δήμου βεβαίως προστάναι,
 καὶ νομίσαντες, εἰ αὐτὸν ἐξελάσειαν, πρῶτοι ἂν εἶναι, ἐμεγά-
 λυνον καὶ ἐβόων ὥς ἐπὶ δήμου καταλύσει τά τε μυστικὰ καὶ
 10 ἡ τῶν Ἑρμῶν περικοπὴ γένοιτο καὶ οὐδὲν εἴη αὐτῶν ὅτι οὐ
 μετ' ἐκείνου ἐπράχθη, ἐπιλέγοντες τεκμήρια τὴν ἄλλην αὐτοῦ
 ἐς τὰ ἐπιτηδεύματα οὐ δημοτικὴν παρανομίαν. ὁ δ' ἔν τε 29
 τῷ παρόντι πρὸς τὰ μηνύματα ἀπελογέιτο καὶ ἐτοῖμος ἦν
 πρὶν ἐκπλεῖν κρίνεσθαι, εἴ τι τούτων εἰργασμένος ἦν (ἤδη
 15 γὰρ καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἐπεπόριστο), καὶ εἰ μὲν τούτων
 τι εἰργαστο, δίκην δοῦναι, εἰ δ' ἀπολυθείη, ἄρχειν. καὶ 2
 ἐπεμαρτύρετο μὴ ἀπόντος πέρι αὐτοῦ διαβολὰς ἀποδέχεσθαι,
 ἀλλ' ἤδη ἀποκτείνειν, εἰ ἀδικεῖ, καὶ ὅτι σωφρονέστερον εἴη
 μὴ μετὰ τοιαύτης αἰτίας, πρὶν διαγνώσι, πέμπειν αὐτὸν ἐπὶ
 20 τοσοῦτῳ στρατεύματι. οἱ δ' ἐχθροὶ δεδιότες τό τε στράτευμα 3
 μὴ εὖνουν ἔχῃ, ἣν ἤδη ἀγωνίζεται, ὃ τε δῆμος μὴ μαλα-
 κίζεται θεραπεύων ὅτι δι' ἐκείνον οἷ τ' Ἀργεῖοι ξυνεστράτευον
 καὶ τῶν Μαντινέων τινές, ἀπέτρεπον καὶ ἀπέσπενδον, ἄλλους
 ῥήτορας ἐνιέντες οἱ ἔλεγον νῦν μὲν πλεῖν αὐτὸν καὶ μὴ
 25 κατασχεῖν τὴν ἀναγωγὴν, ἐλθόντα δὲ κρίνεσθαι ἐν ἡμέραις
 ῥήταις, βουλόμενοι ἐκ μείζονος διαβολῆς, ἣν ἔμελλον ῥᾶον
 αὐτοῦ ἀπόντος ποιεῖν, μετάπεμpton κομισθέντα αὐτὸν ἀγω-
 νίσασθαι. καὶ ἔδοξε πλεῖν τὸν Ἀλκιβιάδην.

Μετὰ δὲ ταῦτα θέρους μεσοῦντος ἤδη ἡ ἀναγωγὴ ἐγίγνετο 30
 30 ἐς τὴν Σικελίαν. τῶν μὲν οὖν ξυμμάχων τοῖς πλείστοις καὶ
 ταῖς σιταγωγοῖς ὀλκάσι καὶ τοῖς πλοίοις καὶ ὅσῃ ἄλλη παρα-
 σκευὴ ξυνείπετο πρότερον εἴρητο ἐς Κέρκυραν ξυλλέγεσθαι

5 οἰκίαις f g M : οἰκίας cett.
 25 ἀναγωγὴν A B F G M

14 εἰ . . . ἦν secl. Herwerden

ὥς ἐκεῖθεν ἄθρόοις ἐπὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν τὸν Ἰόνιον δια-
 βαλοῦσιν· αὐτοὶ δ' Ἀθηναῖοι καὶ εἴ τινες τῶν συμμαχῶν
 παρήσαν, ἐς τὸν Πειραιᾶ καταβάντες ἐν ἡμέρᾳ ῥήτῃ ἅμα ἔφ
 2 ἐπλήρουν τὰς ναῦς ὥς ἀναξόμενοι. ξυγκατέβη δὲ καὶ ὁ ἄλλος
 ὄμιλος ἅπας ὥς εἰπεῖν ὁ ἐν τῇ πόλει καὶ ἀστῶν καὶ ξένων, 5
 οἱ μὲν ἐπιχώριοι τοὺς σφετέρους αὐτῶν ἕκαστοι προπέμποντες,
 οἱ μὲν ἐταίρους, οἱ δὲ ξυγγενεῖς, οἱ δὲ νείεις, καὶ μετ' ἐλπίδος
 τε ἅμα ἰόντες καὶ ὀλοφυρμῶν, τὰ μὲν ὥς κτήσονται, τοὺς δ'
 εἴ ποτε ὄψοιτο, ἐνθυμούμενοι ὅσον πλοῦν ἐκ τῆς σφετέρας
 31 ἀπεστέλλοντο. καὶ ἐν τῷ παρόντι καιρῷ, ὥς ἤδη ἔμελλον 10
 μετὰ κινδύνων ἀλλήλους ἀπολιπεῖν, μᾶλλον αὐτοὺς ἐσῆει τὰ
 δευνὰ ἢ ὅτε ἐψηφίζοντο πλεῖν· ὅμως δὲ τῇ παρουσίᾳ ῥώμῃ,
 διὰ τὸ πλῆθος ἐκάστων ὦν ἐώρων, τῇ ὄψει ἀνεθάρσουν. οἱ
 δὲ ξένοι καὶ ὁ ἄλλος ὄχλος κατὰ θέαν ἦκεν ὥς ἐπ' ἀξιώχρεων
 καὶ ἄπιστον διάνοιαν. παρασκευὴ γὰρ αὕτη πρώτη ἐκπλεύ- 15
 σασα μιᾷς πόλεως δυνάμει Ἑλληνικῇ πολυτελεστάτῃ δὴ καὶ
 2 εὐπρεπεστάτῃ τῶν ἐς ἐκείνον τὸν χρόνον ἐγένετο. ἀριθμῷ
 δὲ νεῶν καὶ ὀπλιτῶν καὶ ἡ ἐς Ἐπίδανρον μετὰ Περικλέους
 καὶ ἡ αὐτὴ ἐς Ποτείδαιαν μετὰ Ἀγνωνος οὐκ ἐλάσσων ἦν·
 τετράκις γὰρ χίλιοι ὀπλίται αὐτῶν Ἀθηναίων καὶ τριακόσιοι 20
 ἱππῆς καὶ τριῆρεις ἑκατόν, καὶ Λεσβίων καὶ Χίων πεντήκοντα,
 3 καὶ ξύμμαχοι ἔτι πολλοὶ ξυνέπλευσαν. ἀλλὰ ἐπὶ τε βραχεῖ
 πλῷ ὥρμήθησαν καὶ παρασκευῇ φαύλῃ, οὗτος δὲ ὁ στόλος
 ὥς χρόνιός τε ἐσόμενος καὶ κατ' ἀμφοτέρα, οὗ ἂν δέη, καὶ
 ναυσὶ καὶ πεζῷ ἅμα ἐξαρτυθείς, τὸ μὲν ναυτικὸν μεγάλας 25
 δαπάναις τῶν τε τριηράρχων καὶ τῆς πόλεως ἐκπονηθέν, τοῦ
 μὲν δημοσίου δραχμὴν τῆς ἡμέρας τῷ ναύτῃ ἐκάστω διδόντος
 καὶ ναῦς παρασχόντος κενὰς ἐξήκοντα μὲν ταχείας, τεσσα-
 ράκοντα δὲ ὀπλιταγωγούς καὶ ὑπηρεσίας ταύταις τὰς κρατί-
 στας, τῶν <δὲ> τριηράρχων ἐπιφοράς τε πρὸς τῷ ἐκ δημοσίου 30
 μισθῷ διδόντων τοῖς θρανίταις τῶν ναυτῶν καὶ ταῖς ὑπηρεσίαις
 καὶ τᾶλλα σημείοις καὶ κατασκευαῖς πολυτελέσι χρησαμένων,

καὶ ἐς τὰ μακρότατα προθυμηθέντος ἐνὸς ἐκάστου ὅπως αὐτῷ
 τινὲ εὐπρεπεῖα τε ἢ ναῦς μάλιστα προέξει καὶ τῷ ταχυναυτεῖν,
 τὸ δὲ πεζὸν καταλόγοις τε χρηστοῖς ἐκκριθὲν καὶ ὅπλων καὶ
 τῶν περὶ τὸ σῶμα σκευῶν μεγάλη σπουδῇ πρὸς ἀλλήλους
 5 ἀμιλληθέν. ξυνέβη δὲ πρὸς τε σφᾶς αὐτοὺς ἅμα ἔριν 4
 γενέσθαι, ᾧ τις ἕκαστος προσετάχθη, καὶ ἐς τοὺς ἄλλους
 Ἕλληνας ἐπίδειξιν μᾶλλον εἰκασθῆναι τῆς δυνάμεως καὶ
 ἐξουσίας ἢ ἐπὶ πολεμίους παρασκευήν. εἰ γάρ τις ἐλογίσατο 5
 τήν τε τῆς πόλεως ἀνάλωσιν δημοσίαν καὶ τῶν στρατευο-
 10 μένων τὴν ἰδίαν, τῆς μὲν πόλεως ὅσα τε ἤδη προετετελέκει
 καὶ ἂ ἔχοντας τοὺς στρατηγούς ἀπέστελλε, τῶν δὲ ἰδιωτῶν
 ἃ τε περὶ τὸ σῶμά τις καὶ τριήραρχος ἐς τὴν ναὺν ἀνηλώκει
 καὶ ὅσα ἔτι ἔμελλεν ἀναλώσειν, χωρὶς δ' ἂ εἰκὸς ἦν καὶ ἄνευ
 τοῦ ἐκ τοῦ δημοσίου μισθοῦ πάντα τινὰ παρασκευάσασθαι
 15 ἐφόδιον ὥς ἐπὶ χρόνιον στρατεῖαν, καὶ ὅσα ἐπὶ μεταβολῇ
 τις ἢ στρατιώτης ἢ ἔμπορος ἔχων ἔπλει, πολλὰ ἂν τάλαντα
 ἠύρεθῃ ἐκ τῆς πόλεως τὰ πάντα ἐξαγόμενα. καὶ ὁ στόλος 6
 οὐχ ἦσσαν τόλμης τε θάμβει καὶ ὄψεως λαμπρότητι περι-
 βόητος ἐγένετο ἢ στρατιᾶς πρὸς οὓς ἐπῆσαν ὑπερβολῇ, καὶ
 20 ὅτι μέγιστος ἤδη διάπλους ἀπὸ τῆς οἰκείας καὶ ἐπὶ μεγίστῃ
 ἐλπίδι τῶν μελλόντων πρὸς τὰ ὑπάρχοντα ἐπεχειρήθη.
 Ἐπειδὴ δὲ αἱ νῆες πλήρεις ἦσαν καὶ ἐσέκειτο πάντα ἤδη 32
 ὅσα ἔχοντες ἔμελλον ἀνάξεσθαι, τῇ μὲν σάλπιγγι σιωπῇ
 ὑπεσημάνθη, εὐχὰς δὲ τὰς νομιζομένας πρὸ τῆς ἀναγωγῆς
 25 οὐ κατὰ ναὺν ἐκάστην, ξύμπαντες δὲ ὑπὸ κήρυκος ἐποιοῦντο,
 κρατῆράς τε κεράσαντες παρ' ἅπαν τὸ στράτευμα καὶ ἐκπώ-
 μασι χρυσοῖς τε καὶ ἀργυροῖς οἷ τε ἐπιβάται καὶ οἱ ἄρχοντες
 σπένδοντες. ξυνεπνήχοντο δὲ καὶ ὁ ἄλλος ὅμιλος ὁ ἐκ τῆς 2
 γῆς τῶν τε πολιτῶν καὶ εἴ τις ἄλλος εὖνους παρῆν σφίσιν.
 30 παιανίσαντες δὲ καὶ τελεώσαντες τὰς σπονδὰς ἀνήγοντο,
 καὶ ἐπὶ κέρως τὸ πρῶτον ἐκπλεύσαντες ἀμιλλαν ἤδη μέχρι

10 προτετελέκει (sic) M : προστετελέκει cett.
 om. C G 15 στρατεῖαν f : στρατιάν codd.
 παιωνίσαντες codd. τελ]ε[ώσαντες incipit Π'

14 alterum τοῖ
 30 παιανίσαντες f :

Αιγίνης ἐποιοῦντο. καὶ οἱ μὲν ἐς τὴν Κέρκυραν, ἔνθα περ
καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν ξυμμάχων ξυνελέγετο, ἡπείγοντο
ἀφικέσθαι.

3 Ἐς δὲ τὰς Συρακούσας ἡγγέλλετο μὲν πολλαχόθεν τὰ
περὶ τοῦ ἐπίπλου, οὐ μέντοι ἐπιστεύετο ἐπὶ πολὺν χρόνον 5
οὐδέν, ἀλλὰ καὶ γενομένης ἐκκλησίας ἐλέχθησαν τοιοῦδε
λόγοι ἀπὸ τε ἄλλων, τῶν μὲν πιστευόντων τὰ περὶ τῆς
στρατείας τῆς τῶν Ἀθηναίων, τῶν δὲ τὰ ἐναντία λεγόντων,
καὶ Ἑρμοκράτης ὁ Ἑρμωνος παρελθὼν αὐτοῖς, ὥς σαφῶς
οἰόμενος εἰδέναι τὰ περὶ αὐτῶν, ἔλεγε καὶ παρήνει τοιάδε. 10

33 Ἄπιστα μὲν ἴσως, ὥσπερ καὶ ἄλλοι τινές, δόξω ὑμῖν
περὶ τοῦ ἐπίπλου τῆς ἀληθείας λέγειν, καὶ γινώσκω ὅτι οἱ
τὰ μὴ πιστὰ δοκοῦντα εἶναι ἢ λέγοντες ἢ ἀπαγγέλλοντες
οὐ μόνον οὐ πείθουσιν, ἀλλὰ καὶ ἄφρονες δοκοῦσιν εἶναι·
ὅμως δὲ οὐ καταφοβηθεῖς ἐπισχῆσω κινδυνευούσης τῆς 15
πόλεως, πείθων γε ἑμαυτὸν σαφέστερόν τι ἐτέρου εἰδὼς
2 λέγειν. Ἀθηναῖοι γὰρ ἐφ' ὑμᾶς, ὃ πάνν θαυμάζετε, πολλῇ
στρατιᾷ ὥρμηται καὶ ναυτικῇ καὶ πεζῇ, πρόφασιν μὲν
Ἑγεσταίων ξυμμαχία καὶ Λεοντίνων κατοικίσει, τὸ δὲ ἀληθές
Σικελίας ἐπιθυμία, μάλιστα δὲ τῆς ἡμετέρας πόλεως, ἡγοῦ- 20
3 μενοι, εἰ ταύτην σχοίεν, ῥαδίως καὶ τᾶλλα ἔξειν. ὥς οὖν ἐν
τάχει παρεσομένων, ὁρᾶτε ἀπὸ τῶν ὑπαρχόντων ὅτῳ τρόπῳ
κάλλιστα ἀμυνεῖσθε αὐτούς, καὶ μήτε καταφρονήσαντες
ἄφαρκοι ληφθήσεσθε μήτε ἀπιστήσαντες τοῦ ξύμπαντος
4 ἀμελήσετε. εἰ δέ τῳ καὶ πιστά, τὴν τόλμαν αὐτῶν καὶ 25
δύναμιν μὴ ἐκπλαγῇ. οὔτε γὰρ βλάβειν ἡμᾶς πλείω οἶοί
τ' ἔσονται ἢ πάσχειν, οὔθ' ὅτι μεγάλῳ στόλῳ ἐπέρχονται,
ἀνωφελεῖς, ἀλλὰ πρὸς τε τοὺς ἄλλους Σικελιώτας πολὺν
ἄμεινον (μᾶλλον γὰρ ἐθελήσουσιν ἐκπλαγέντες ἡμῖν ξυμ-
μαχεῖν), καὶ ἦν ἄρα ἡ κατεργασώμεθα αὐτοὺς ἢ ἀπράκτους 30
ὧν ἐφίενται ἀπώσωμεν (οὐ γὰρ δὴ μὴ τύχασί γε ὧν προσδέ-

5 χρόνον] desinit Π' 8 στρατιᾶς A B E F M Ἀθηναίων A B E F M
18 πεζῇ recc.: πεζικῇ codd. 19 κατοικήσει A B E F M 28 ἀνω-
φελες Faber (inutile Valla)

χονται φοβούμαι), κάλλιστον δὴ ἔργον ἡμῖν ζυμβήσεται, καὶ
οὐκ ἀνέλπιστον ἔμοιγε. ὀλίγοι γὰρ δὴ στόλοι μεγάλοι ἢ 5
Ἑλλήνων ἢ βαρβάρων πολὺ ἀπὸ τῆς ἑαυτῶν ἀπάραντες
κατώρθωσαν. οὔτε γὰρ πλείους τῶν ἐνοικούντων καὶ ἀστυ-
5 γειτόνων ἔρχονται (πάντα γὰρ ὑπὸ δέους ζυνίσταται), ἦν τε
δι' ἀπορίαν τῶν ἐπιτηδείων ἐν ἀλλοτρίᾳ γῇ σφαλῶσι, τοῖς
ἐπιβουλευθεῖσιν ὄνομα, καὶ περὶ σφίσιν αὐτοῖς τὰ πλείω
πταίσωσιν, ὅμως καταλείπουσιν. ὅπερ καὶ Ἀθηναῖοι αὐτοὶ 6
οὔτοι, τοῦ Μήδου παρὰ λόγον πολλὰ σφαλέντος, ἐπὶ τῷ
10 ὀνόματι ὡς ἐπ' Ἀθήνας ἦει ἠυξήθησαν, καὶ ἡμῖν οὐκ ἀνέλ-
πιστον τὸ τοιοῦτο ζυμβῆναι.

Ἐαρσούντες οὖν τά τε αὐτοῦ παρασκευαζώμεθα καὶ ἐς τοὺς 34
Σικελοὺς πέμποντες τοὺς μὲν μᾶλλον βεβαιωσώμεθα, τοῖς
δὲ φιλίαν καὶ ζυμμαχίαν πειρώμεθα ποιεῖσθαι, ἔς τε τὴν
15 ἄλλην Σικελίαν πέμπωμεν πρέσβεις δηλοῦντες ὡς κοινὸς ὁ
κίνδυνος, καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν, ὅπως ἡ ζυμμαχίαν ποιώμεθα
ἡμῖν ἢ μὴ δέχωνται Ἀθηναίους. δοκεῖ δέ μοι καὶ ἐς Καρ- 2
χηδόνα ἄμεινον εἶναι πέμψαι· οὐ γὰρ ἀνέλπιστον αὐτοῖς,
ἀλλ' αἰεὶ διὰ φόβου εἰσὶ μὴ ποτε Ἀθηναῖοι αὐτοῖς ἐπὶ τὴν
20 πόλιν ἔλθωσιν, ὥστε τάχ' ἂν ἴσως νομίσαντες, εἰ τάδε
προήσονται, καὶ σφεῖς ἐν πόνῳ εἶναι, ἐθελήσειαν ἡμῖν ἥτοι
κρύφα γε ἢ φανερώς ἢ ἐξ ἑνός γέ του τρόπου ἀμύναι.
δυνατοὶ δὲ εἰσὶ μάλιστα τῶν νῦν, βουλευθέντες· χρυσὸν γὰρ
καὶ ἄργυρον πλείστον κέκτηνται, ὅθεν ὃ τε πόλεμος καὶ
25 τᾶλλα εὐπορεῖ. πέμπωμεν δὲ καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα καὶ ἐς 3
Κόρινθον δεόμενοι δεῦρο κατὰ τάχος βοηθεῖν καὶ τὸν ἐκεῖ
πόλεμον κινεῖν. ὃ δὲ μάλιστα ἐγὼ τε νομίζω ἐπικαίρου 4
ὑμεῖς τε διὰ τὸ ξύνηθες ἥσυχον ἤκιστ' ἂν ὀξέως πείθοισθε,
ὅμως εἰρήσεται. Σικελιῶται γὰρ εἰ ἐθέλοιμεν ζύμπαντες,
30 εἰ δὲ μὴ, ὅτι πλείστοι μεθ' ἡμῶν, καθελκύσαντες ἅπαν τὸ
ὑπάρχον ναυτικὸν μετὰ δνοῖν μηνοῖν τροφῆς ἀπαντῆσαι

1 ἔργον f(G) suprascr. M¹: ἔργων cett.
16 ζυμμαχίδα Coraes

8 πταίωσιν A B F M

Ἀθηναίοις ἐς Τάραντα καὶ ἄκραν Ἰαπυγίαν, καὶ δῆλον ποιῆσαι
 αὐτοῖς ὅτι οὐ περὶ τῆς Σικελίας πρότερον ἔσται ὁ ἀγὼν ἢ
 τοῦ ἐκείνους περαιωθῆναι τὸν Ἰόνιον, μάλιστ' ἂν αὐτοὺς
 ἐκπλήξαιμεν καὶ ἐς λογισμὸν καταστήσαιμεν ὅτι ὁρμώμεθα
 μὲν ἐκ φιλίας χώρας φύλακες (ὑποδέχεται γὰρ ἡμᾶς Τάρας), 5
 τὸ δὲ πέλαγος αὐτοῖς πολὺν περαιούσθαι μετὰ πάσης τῆς
 παρασκευῆς, χαλεπὸν δὲ διὰ πλοῦ μῆκος ἐν τάξει μέναι,
 καὶ ἡμῖν ἂν εὐεπίθετος εἴη, βραδεῖά τε καὶ κατ' ὀλίγον
 5 προσπίπτουσα. εἰ δ' αὖ τῷ ταχυνναυτοῦντι ἄθροωτέρφ
 κουφίσαντες προσβάλοιεν, εἰ μὲν κώπαις χρήσαιτο, ἐπι- 10
 θοίμεθ' ἂν κεκμηκόσιν, εἰ δὲ μὴ δοκοίη, ἔστι καὶ ὑποχωρήσαι
 ἡμῖν ἐς Τάραντα· οἱ δὲ μετ' ὀλίγων ἐφοδίω ὥς ἐπὶ ναυμαχίᾳ
 περαιωθέντες ἀποροῖεν ἂν κατὰ χωρία ἐρήμα, καὶ ἡ μένουτες
 πολιορκοῦντο ἂν ἡ πειρώμενοι παραπλεῖν τήν τε ἄλλην παρα-
 σκευὴν ἀπολείποιεν ἂν καὶ τὰ τῶν πόλεων οὐκ ἂν βέβαια 15
 6 ἔχοντες, εἰ ὑποδέξοιντο, ἀθυμοῖεν. ὥστ' ἔγωγε τούτῳ τῷ
 λογισμῷ ἡγοῦμαι ἀποκληρομένους αὐτοὺς οὐδ' ἂν ἀπᾶραι ἀπὸ
 Κερκύρας, ἀλλ' ἡ διαβουλευσαμένους καὶ κατασκοπαῖς χρω-
 μένους, ὅπόσοι τ' ἐσμὲν καὶ ἐν ᾧ χωρίῳ, ἐξωσθῆναι ἂν τῇ
 ὥρᾳ ἐς χειμῶνα, ἡ καταπλαγέντας τῷ ἀδοκήτῳ καταλῦσαι 20
 ἂν τὸν πλοῦν, ἄλλως τε καὶ τοῦ ἐμπειροτάτου τῶν στρατηγῶν,
 ὥς ἐγὼ ἀκούω, ἄκουτος ἡγουμένου καὶ ἀσμένου ἂν πρόφασιν
 7 λαβόντος, εἴ τι ἀξιώχρεω ἀφ' ἡμῶν ὀφθείη. ἀγγελλοίμεθα
 δ' ἂν εὖ οἶδ' ὅτι ἐπὶ τὸ πλεόν· τῶν δ' ἀνθρώπων πρὸς τὰ
 λεγόμενα καὶ αἱ γινῶμαι ἴστανται, καὶ τοὺς προεπιχειροῦντας 25
 ἡ τοῖς γε ἐπιχειροῦσι προδηλοῦντας ὅτι ἀμννοῦνται μᾶλλον
 8 πεφόβηνται, ἰσοκινδύνους ἡγούμενοι. ὅπερ ἂν νῦν Ἀθηναῖοι
 πάθοιεν. ἐπέρχονται γὰρ ἡμῖν ὥς οὐκ ἀμννουμένοις, δικαίως
 κατεγνώκότες ὅτι αὐτοὺς οὐ μετὰ Λακεδαιμονίων ἐφθείρομεν·
 εἰ δ' ἴδοιεν παρὰ γνώμην τολμήσαντας, τῷ ἀδοκήτῳ μᾶλλον 30
 ἂν καταπλαγεῖεν ἢ τῇ ἀπὸ τοῦ ἀληθοῦς δυνάμει.

2 τῆς Σικελίας recc.: τῇ Σικελίᾳ codd.

κατ' ὀλίγον recc.: κατὰ λόγον codd.

26 ἀμννοῦνται A B F M

28 ἀμννομένοις C G

8 βραχεῖα A B E F M

15 ἀπολίποιεν A B E F M

‘Πείθεσθε οὖν μάλιστα μὲν ταῦτα τολμήσαντες, εἰ δὲ μή, 9
ὅτι τάχιστα τᾶλλα ἐς τὸν πόλεμον ἐτοιμάζειν, καὶ παρα-
στήναι παντὶ τὸ μὲν καταφρονεῖν τοὺς ἐπιόντας ἐν τῶν
ἔργων τῇ ἀλκῇ δέικνυσθαι, τὸ δ’ ἤδη τὰς μετὰ φόβου παρα-
5 σκευὰς ἀσφαλεστάτας νομίσαντας ὡς ἐπὶ κινδύνου πρασσειν
χρησιμώτατον ἂν ξυμβῆναι. οἱ δὲ ἄνδρες καὶ ἐπέρχονται
καὶ ἐν πλῶ εὖ οἶδ’ ὅτι ἤδη εἰς καὶ ὅσον οὕτω πάρειςιν.’

Καὶ ὁ μὲν Ἑρμοκράτης τοσαῦτα εἶπεν· τῶν δὲ Συρακοσίων 35
ὁ δῆμος ἐν πολλῇ πρὸς ἀλλήλους ἔριδι ἦσαν, οἱ μὲν ὡς
10 οὐδενὶ ἂν τρόπῳ ἔλθοιεν οἱ Ἀθηναῖοι οὐδ’ ἀληθῆ ἔστιν ἂ
λέγει, τοῖς δέ, εἰ καὶ ἔλθοιεν, τί ἂν δράσειαν αὐτοὺς ὅτι οὐκ
ἂν μείζον ἀντιπάθοιεν. ἄλλοι δὲ καὶ πάνυ καταφρονούντες
ἐς γέλωτα ἔτρεπον τὸ πρᾶγμα. ὀλίγον δ’ ἦν τὸ πιστεῦον
τῷ Ἑρμοκράτει καὶ φοβούμενον τὸ μέλλον. παρελθὼν δ’ 2
15 αὐτοῖς Ἀθηναγόρας, ὃς δῆμου τε προστάτης ἦν καὶ ἐν τῷ
παρόντι πιθανώτατος τοῖς πολλοῖς, ἔλεγε τοιαῦδε.

‘Τοὺς μὲν Ἀθηναίους ὅστις μὴ βούλεται οὕτω κακῶς 36
φρονῆσαι καὶ ὑποχειρίους ἡμῖν γενέσθαι ἐνθάδε ἐλθόντας, ἡ
δειλός ἐστιν ἡ τῇ πόλει οὐκ εὖνους· τοὺς δὲ ἀγγέλλοντας
20 τὰ τοιαῦτα καὶ περιφόβους ὑμᾶς ποιοῦντας τῆς μὲν τόλμης
οὐ θαυμάζω, τῆς δὲ ἀξυνεσίας, εἰ μὴ οἶονται ἐνδηλοὶ εἶναι.
οἱ γὰρ δεδιότες ἰδίᾳ τι βούλονται τὴν πόλιν ἐς ἔκπληξιν 2
καθιστάναι, ὅπως τῷ κοινῷ φόβῳ τὸν σφέτερον ἐπηλυγά-
ζωνται. καὶ νῦν αὖται αἱ ἀγγελίαι τοῦτο δύνανται· οὐκ
25 ἀπὸ ταυτομάτου, ἐκ δὲ ἀνδρῶν οἵπερ αἰεὶ τάδε κινοῦσι ξύγ-
κεινται. ὑμεῖς δὲ ἦν εὖ βουλευήσθε, οὐκ ἐξ ὧν οὗτοι 3
ἀγγέλλουσι σκοποῦντες λογιεῖσθε τὰ εἰκότα, ἀλλ’ ἐξ ὧν ἂν
ἄνθρωποι δεινοὶ καὶ πολλῶν ἔμπειροι, ὥσπερ ἐγὼ Ἀθηναίους
ἀξιῶ, δράσειαν. οὐ γὰρ αὐτοὺς εἰκὸς Πελοποννησίου τε 4
30 ὑπολιπόντας καὶ τὸν ἐκεῖ πόλεμον μήπω βεβαίως καταλελυ-
μένους ἐπ’ ἄλλον πόλεμον οὐκ ἐλάσσω ἐκόντας ἐλθεῖν, ἐπεὶ

4 τῇ ἀλκῇ τῶν ἔργων CG
11 λέγει, τοῖς] λέγεται, οἱ Madvig
Schol.: τὸ codd.

10 οὐδ’ EF: οἱ δ’ B: οἱ δ’ cett.
23 τὸν, ut videtur, legit

- ἔγωγε ἀγαπᾶν οἶμαι αὐτοὺς ὅτι οὐχ ἡμεῖς ἐπ' ἐκείνους
 37 ἐρχόμεθα, πόλεις τοσαῦται καὶ οὕτω μεγάλαι. εἰ δὲ δῆ,
 ὥσπερ λέγονται, ἔλθοιεν, ἱκανωτέραν ἡγοῦμαι Σικελίαν
 Πελοποννήσου διαπολεμῆσαι ὅσῳ κατὰ πάντα ἄμεινον ἐξ-
 ἡρτυται, τὴν δὲ ἡμετέραν πόλιν αὐτὴν τῆς νῦν στρατιάς, ὥς 5
 φασιν, ἐπιούσης, καὶ εἰ δις τοσαύτη ἔλθοι, πολὺ κρείσσω
 εἶναι, οἷς γ' ἐπίσταμαι οὐθ' ἵππους ἀκολουθήσοντας, οὐδ'
 αὐτόθεν πορισθησομένους εἰ μὴ ὀλίγους τινας παρ' Ἐγε-
 σταίων, οὐθ' ὀπλίτας ἰσοπλήθεις τοῖς ἡμετέροις ἐπὶ νεῶν γε
 ἐλθόντας (μέγα γὰρ τὸ καὶ αὐταῖς ταῖς ναυσὶ κούφαις τοσοῦ- 10
 τον πλοῦν δεῦρο κομισθῆναι), τὴν τε ἄλλην παρασκευὴν
 ὅσῃν δεῖ ἐπὶ πόλιν τοσὴνδε πορισθῆναι, οὐκ ὀλίγην οὔσαν.
 2 ὥστε, παρὰ τοσοῦτον γινώσκω, μόλις ἂν μοι δοκοῦσιν, εἰ
 πόλιν ἑτέραν τοσαύτην ὅσαι Συράκουσαι εἰσιν ἔλθοιεν ἔχον-
 τες καὶ ὁμορον οἰκίσαντες τὸν πόλεμον ποιοῦντο, οὐκ ἂν 15
 παντάπασι διαφθαρῆναι, ἣ πού γε δὴ ἐν πάσῃ πολεμίᾳ
 Σικελίᾳ (ξυστήσεται γάρ) στρατοπέδῳ τε ἐκ νεῶν ἰδρυθέντι
 καὶ ἐκ σκηνιδίων καὶ ἀναγκαίας παρασκευῆς οὐκ ἐπὶ πολὺ
 ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἱππέων ἐξιόντες. τό τε ξύμπαν οὐδ' ἂν
 κρατῆσαι αὐτοὺς τῆς γῆς ἡγοῦμαι· τοσοῦτ' αὖ τὴν ἡμετέραν 20
 παρασκευὴν κρείσσω νομίζω.
- 38 'Ἀλλὰ ταῦτα, ὥσπερ ἐγὼ λέγω, οἳ τε Ἀθηναῖοι γινώ-
 σκοντες τὰ σφέτερα αὐτῶν εὖ οἶδ' ὅτι σφύζουσι, καὶ ἐνθένδε
 2 ἄνδρες οὔτε ὄντα οὔτε ἂν γενόμενα λογοποιοῦσιν, οἷς ἐγὼ
 οὐ νῦν πρῶτον, ἀλλ' αἰεὶ ἐπίσταμαι ἥτοι λόγοις γε τοιοῖσδε 25
 καὶ ἔτι τούτων κακουργοτέροις ἢ ἔργοις βουλομένους κατα-
 πλῆξαντας τὸ ὑμέτερον πλῆθος αὐτοὺς τῆς πόλεως ἄρχειν.
 καὶ δέδοικα μέντοι μήποτε πολλὰ πειρῶντες καὶ κατορθώσω-
 σιν· ἡμεῖς δὲ κακοί, πρὶν ἐν τῷ παθεῖν ὤμεν, προφυλάξα-
 3 σθαί τε καὶ αἰσθόμενοι ἐπεξελθεῖν. τοιγάρτοι δι' αὐτὰ ἡ 30
 πόλις ἡμῶν ὀλιγάκις μὲν ἡσυχάζει, στάσεις δὲ πολλὰς καὶ

9 οὐθ' Haacke : οὐδ' codd.
 Marchant : οἰκίσαντες codd.

15 ὁμοροι recc. οἰκίσαντες
 19 τε Haase : δὲ codd.

ἀγῶνας οὐ πρὸς τοὺς πολεμίους πλέοντας ἢ πρὸς αὐτὴν
 ἀναιρεῖται, τυραννίδας δὲ ἔστιν ὅτε καὶ δυναστείας ἀδίκους.
 ὦν ἐγὼ πειράσομαι, ἣν γε ὑμεῖς ἐθέλητε ἔπεσθαι, μήποτε 4
 ἐφ' ἡμῶν τι περιδεῖν γενέσθαι, ὑμᾶς μὲν τοὺς πολλοὺς
 5 πείθων, τοὺς δὲ τὰ τοιαῦτα μηχανωμένους κολάζων, μὴ
 μόνον αὐτοφώρους (χαλεπὸν γὰρ ἐπιτυγχάνειν), ἀλλὰ καὶ ὦν
 βούλονται μὲν, δύνανται δ' οὐ (τὸν γὰρ ἐχθρὸν οὐχ ὦν δρᾶ
 μόνον, ἀλλὰ καὶ τῆς διανοίας προαμύνεσθαι χρή, εἴπερ καὶ
 μὴ προφυλαξάμενός τις προπίσεται), τοὺς δ' αὖ ὀλίγους τὰ
 10 μὲν ἐλέγχων, τὰ δὲ φυλάσσων, τὰ δὲ καὶ διδάσκων· μάλιστα
 γὰρ δοκῶ ἂν μοι οὕτως ἀποτρέπειν τῆς κακουργίας. καὶ 5
 δῆτα, ὃ πολλὰκις ἐσκεψάμην, τί καὶ βούλεσθε, ὦ νεώτεροι;
 πότερον ἄρχειν ἤδη; ἀλλ' οὐκ ἔννομον· ὁ δὲ νόμος ἐκ τοῦ
 μὴ δύνασθαι ὑμᾶς μᾶλλον ἢ δυναμένους ἐτέθη ἀτιμάζειν.
 15 ἀλλὰ δὴ μὴ μετὰ πολλῶν ἰσονομεῖσθαι; καὶ πῶς δίκαιον
 τοὺς αὐτοὺς μὴ τῶν αὐτῶν ἀξιουῖσθαι; φήσει τις δημοκρατίαν 39
 οὔτε ξυνετὸν οὔτ' ἴσον εἶναι, τοὺς δ' ἔχοντας τὰ χρήματα
 καὶ ἄρχειν ἄριστα βελτίστους. ἐγὼ δέ φημι πρῶτα μὲν
 δῆμον ξύμπαν ὠνομάσθαι, ὀλιγαρχίαν δὲ μέρος, ἔπειτα φύ-
 20 λακας μὲν ἀρίστους εἶναι χρημάτων τοὺς πλουσίους, βου-
 λεῦσαι δ' ἂν βέλτιστα τοὺς ξυνετούς, κρίναι δ' ἂν ἀκούσαντας
 ἄριστα τοὺς πολλούς, καὶ ταῦτα ὁμοίως καὶ κατὰ μέρη καὶ
 ξύμπαντα ἐν δημοκρατίᾳ ἰσομοιρεῖν. ὀλιγαρχία δὲ τῶν μὲν 2
 κινδύνων τοῖς πολλοῖς μεταδίδωσι, τῶν δ' ὠφελίμων οὐ
 25 πλεονεκτεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ ξύμπαντ' ἀφελομένη ἔχει· ἃ
 ὑμῶν οἳ τε δυνάμενοι καὶ οἱ νέοι προθυμοῦνται, ἀδύνατα ἐν
 μεγάλῃ πόλει κατασχεῖν.

'Ἄλλ' ἔτι καὶ νῦν, ὦ πάντων ἀξυνετώτατοι, εἰ μὴ μαν-
 θάνετε κακὰ σπεύδοντες, ἢ ἀμαθέστατοί ἐστε ὦν ἐγὼ οἶδα
 30 Ἑλλήνων, ἢ ἀδικώτατοι, εἰ εἰδότες τολμᾶτε. ἀλλ' ἦτοι 40
 μαθόντες γε ἢ μεταγνόντες τὸ τῆς πόλεως ξύμπασι κοινὸν

18 βελτίους C   22 post κατὰ add. τὰ E F G M   25 ξύμπαντ'
 Herwerden: ξύμπαν codd.   29 ἢ ἀμαθέστατοί ἐστε secl. Madvig

- αὔξετε, ἡγησάμενοι τοῦτο μὲν ἂν καὶ ἴσον καὶ πλεόν οἱ ἀγαθοὶ
 ὑμῶν [ἥπερ τὸ τῆς πόλεως πλήθος] μετασχεῖν, εἰ δ' ἄλλα
 βουλήσεσθε, καὶ τοῦ παντὸς κινδυνεῦσαι στερηθῆναι· καὶ
 τῶν τοιῶνδε ἀγγελιῶν ὥς πρὸς αἰσθανομένους καὶ μὴ ἐπι-
 2 τρέφοντας ἀπαλλάγητε. ἡ γὰρ πόλις ἦδε, καὶ εἰ ἔρχονται 5
 Ἀθηναῖοι, ἀμυνεῖται αὐτοὺς ἀξίως αὐτῆς, καὶ στρατηγοί
 εἰσιν ἡμῖν οἱ σκέψονται αὐτά· καὶ εἰ μὴ τι αὐτῶν ἀληθές
 ἐστιν, ὥσπερ οὐκ οἶομαι, οὐ πρὸς τὰς ὑμετέρας ἀγγελίας
 καταπλαγεῖσα καὶ ἐλομένη ὑμᾶς ἄρχοντας αὐθαίρετον δου-
 λείαν ἐπιβαλεῖται, αὐτὴ δ' ἐφ' αὐτῆς σκοποῦσα τοὺς τε 10
 λόγους ἀφ' ὑμῶν ὥς ἔργα δυναμένους κρινεῖ καὶ τὴν ὑπάρ-
 χουσαν ἐλευθερίαν οὐχὶ ἐκ τοῦ ἀκούειν ἀφαιρεθήσεται, ἐκ δὲ
 τοῦ ἔργῳ φυλασσομένη μὴ ἐπιτρέπειν πειράσεται σφίξειν.'
- 41 Τοιαῦτα δὲ Ἀθηναγόρας εἶπεν. τῶν δὲ στρατηγῶν εἰς
 ἀναστὰς ἄλλον μὲν οὐδένα ἔτι εἶασε παρελθεῖν, αὐτὸς δὲ 15
 2 πρὸς τὰ παρόντα ἔλεξε τοιάδε. ' διαβολὰς μὲν οὐ σῶφρον
 οὔτε λέγειν τιὰς ἐς ἀλλήλους οὔτε τοὺς ἀκούοντας ἀποδέ-
 χεσθαι, πρὸς δὲ τὰ ἐσαγγελλόμενα μᾶλλον ὁρᾶν, ὅπως εἰς
 τε ἕκαστος καὶ ἡ ξύμπασα πόλις καλῶς τοὺς ἐπιόντας παρα-
 3 σκευασόμεθα ἀμύνεσθαι. καὶ ἦν ἄρα μηδὲν δεήσῃ, οὐδεμία 20
 βλάβη τοῦ τε τὸ κοινὸν κοσμηθῆναι καὶ ἵπποις καὶ ὄπλοις
 4 καὶ τοῖς ἄλλοις οἷς ὁ πόλεμος ἀγάλλεται (τὴν δ' ἐπιμέλειαν
 καὶ ἐξέτασιν αὐτῶν ἡμεῖς ἔξομεν), καὶ τῶν πρὸς τὰς πόλεις
 διαπομπῶν ἅμα ἐς τε κατασκοπὴν καὶ ἦν τι ἄλλο φαίνεται
 ἐπιτήδειον. τὰ δὲ καὶ ἐπιμεμελήμεθα ἤδη, καὶ ὅτι ἂν αἰ- 25
 σθώμεθα ἐς ὑμᾶς οἴσομεν.' καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι τοσαῦτα
 εἰπόντος τοῦ στρατηγοῦ διελύθησαν ἐκ τοῦ ξυλλόγου.
- 42 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἤδη ἐν τῇ Κερκύρᾳ αὐτοὶ τε καὶ οἱ ξύμ-
 μαχοι ἅπαντες ἦσαν. καὶ πρῶτον μὲν ἐπεξέτασιν τοῦ

2 ἥπερ . . . πλήθος secl. Krüger
 αἰσθομένων g (ex προαισθανομένων) M
 ABEF ἐπιστρέφοντας AB EFM
 11 δυναμένους] βουλομένων C 14 prius δὲ C: μὲν cett. 19 παρα-
 σκευασώμεθα GM 21 γε Abresch

4 πρὸς αἰσθανομένους] προ-
 αἰσθανομένους] αἰσθομένων
 6 αὐτῆς f: αὐτῆς codd.

στρατεύματος καὶ ξύνταξιν, ὥσπερ ἔμελλον ὀρμιεῖσθαι τε
καὶ στρατοπεδεύεσθαι, οἱ στρατηγοὶ ἐποίησαντο, καὶ τρία
μέρη νείμαντες ἐν ἐκάστῳ ἐκλήρωσαν, ἵνα μήτε ἄμα πλέ-
οντες ἀπορώσιν ὕδατος καὶ λιμένων καὶ τῶν ἐπιτηδείων ἐν
5 ταῖς καταγωγαῖς, πρὸς τε τὰλλα εὐκοσμότεροι καὶ ῥάους
ἄρχειν ᾧσι, κατὰ τέλη στρατηγῷ προστεταγμένοι· ἔπειτα δὲ 2
προὔπεμψαν καὶ ἐς τὴν Ἰταλίαν καὶ Σικελίαν τρεῖς ναῦς
εἰσομένους αἵτινες σφᾶς τῶν πόλεων δέξονται. καὶ εἴρητο
αὐταῖς προαπαντᾶν, ὅπως ἐπιστάμενοι καταπλέωσιν. μετὰ 43
10 δὲ ταῦτα τοσῆδε ἤδη τῇ παρασκευῇ Ἀθηναῖοι ἄραντες ἐκ
τῆς Κερκύρας ἐς τὴν Σικελίαν ἐπεναιούντο, τριήρεσι μὲν
ταῖς πάσαις τέσσαρσι καὶ τριάκοντα καὶ ἑκατόν, καὶ δυοῖν
Ῥοδίῳ πεντηκοντόρῳ (τούτων Ἀττικαὶ μὲν ἦσαν ἑκατόν,
ὧν αἱ μὲν ἐξήκοντα ταχεῖαι, αἱ δ' ἄλλαι στρατιώτιδες, τὸ δὲ
15 ἄλλο ναυτικὸν Χίων καὶ τῶν ἄλλων ξυμμάχων), ὀπλίταις δὲ
τοῖς ξύμπασιν ἑκατόν καὶ πεντακισχιλίους (καὶ τούτων Ἀθη-
ναίων μὲν αὐτῶν ἦσαν πεντακόσιοι μὲν καὶ χίλιοι ἐκ κατα-
λόγου, ἑπτακόσιοι δὲ θῆτες ἐπιβάται τῶν νεῶν, ξύμμαχοι δὲ
οἱ ἄλλοι ξυνεστράτεον, οἱ μὲν τῶν ὑπηκόων, οἱ δ' Ἀργεῖων
20 πεντακόσιοι καὶ Μαντινέων καὶ μισθοφόρων πεντήκοντα καὶ
διακόσιοι), τοξόταις δὲ τοῖς πᾶσιν ὀγδοήκοντα καὶ τετρακο-
σίοις (καὶ τούτων Κρήτες οἱ ὀγδοήκοντα ἦσαν) καὶ σφενδονή-
ταις Ῥοδίων ἑπτακοσίοις, καὶ Μεγαρεῦσι ψιλοῖς φυγάσιν
εἴκοσι καὶ ἑκατόν, καὶ ἱππαγωγῇ μιᾷ τριάκοντα ἀγούσῃ
25 ἱππέας.

Τοσαύτῃ ἡ πρώτη παρασκευὴ πρὸς τὸν πόλεμον διέπλει. 44
τούτοις δὲ τὰ ἐπιτηδεῖα ἄγουσαι ὀλκάδες μὲν τριάκοντα σιτα-
γωγοί, καὶ τοὺς σιτοποιοὺς ἔχουσαι καὶ λιθολόγους καὶ
τέκτονας καὶ ὅσα ἐς τευχισμὸν ἐργαλεῖα, πλοῖα δὲ ἑκατόν,
30 ἃ ἐξ ἀνάγκης μετὰ τῶν ὀλκάδων ξυνέπλει· πολλὰ δὲ καὶ
ἄλλα πλοῖα καὶ ὀλκάδες ἐκούσιοι ξυνηκολούθουν τῇ στρατιᾷ

2 στρατοπεδεύεσθαι Krüger 3 ἐν f: ἐν codd. ἄμα πλέοντες
Hudson (si pariter navigarent Valla): ἀναπλέοντες codd. 20 post
alterum καὶ add. ἄλλων Classen

- ἐμπορίας ἔνεκα· ἃ τότε πάντα ἐκ τῆς Κερκύρας ξυνδιέβαλλε
 2 τὸν Ἴόνιον κόλπον. καὶ προσβαλοῦσα ἡ πᾶσα παρασκευὴ
 πρὸς τε ἄκραν Ἰαπυγίαν καὶ πρὸς Τάραντα καὶ ὥς ἕκαστοι
 ἠϋπόρησαν, παρεκομίζοντο τὴν Ἰταλίαν, τῶν μὲν πόλεων οὐ
 δεχομένων αὐτοὺς ἀγορᾷ οὐδὲ ἄστει, ὕδατι δὲ καὶ ὄρμῳ, 5
 Τάραντος δὲ καὶ Λοκρῶν οὐδὲ τούτοις, ἕως ἀφίκοντο ἐς
 3 Ῥήγιον τῆς Ἰταλίας ἀκρωτήριον. καὶ ἐνταῦθα ἤδη ἡθροί-
 ζοντο, καὶ ἕξω τῆς πόλεως, ὥς αὐτοὺς ἔσω οὐκ ἐδέχοντο,
 στρατόπεδόν τε κατεσκευάσαντο ἐν τῇ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερῷ,
 οὐ αὐτοῖς καὶ ἀγορὰν παρέιχον, καὶ τὰς ναῦς ἀνεγκύσαντες 10
 ἡσύχασαν. καὶ πρὸς [τε] τοὺς Ῥηγίους λόγους ἐποιήσαντο,
 ἀξιούντες Χαλκιδέας ὄντας Χαλκιδεῦσιν οὖσι Λεοντίνοις
 βοηθεῖν· οἱ δὲ οὐδὲ μεθ' ἐτέρων ἔφασαν ἔσσεσθαι, ἀλλ' ὅτι
 4 ἂν καὶ τοῖς ἄλλοις Ἰταλιώταις ξυνδοκῇ, τοῦτο ποιήσκειν. οἱ
 δὲ πρὸς τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ πράγματα ἐσκόπουν ὅτῳ τρόπῳ 15
 ἄριστα προσοίσονται· καὶ τὰς πρόπλους ναῦς ἐκ τῆς Ἐγέστης
 ἅμα προσέμενον, βουλόμενοι εἰδέναι περὶ τῶν χρημάτων εἰ
 ἔστιν ἃ ἔλεγον ἐν ταῖς Ἀθήναις οἱ ἄγγελοι.
- 45 Τοῖς δὲ Συρακοσίοις ἐν τούτῳ πολλαχόθεν τε ἤδη καὶ ἀπὸ
 τῶν κατασκόπων σαφῇ ἠγγέλλετο ὅτι ἐν Ῥηγίῳ αἱ νῆες εἰσι, 20
 καὶ ὥς ἐπὶ τούτοις παρεσκευάζοντο πάσῃ τῇ γνώμῃ καὶ
 οὐκέτι ἠπίσταντο. καὶ ἔς τε τοὺς Σικελοὺς περιέεμπον,
 ἔνθα μὲν φύλακας, πρὸς δὲ τοὺς πρέσβεις, καὶ ἔς τὰ περι-
 πόλια τὰ ἐν τῇ χώρᾳ φρουρὰς ἐσεκόμιζον, τὰ τε ἐν τῇ
 πόλει ὄπλων ἐξετάσει καὶ ἵππων ἐσκόπουν εἰ ἐντελὴ ἐστί, 25
 καὶ τᾶλλα ὥς ἐπὶ ταχεῖ πολέμῳ καὶ ὅσον οὐ παρόντι
 καθίσταντο.
- 46 Αἱ δ' ἐκ τῆς Ἐγέστης τρεῖς νῆες αἱ πρόπλοι παραγίγνονται
 τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸ Ῥήγιον, ἀγγέλλουσαι ὅτι τᾶλλα μὲν
 οὐκ ἔστι χρήματα ἃ ὑπέσχοντο, τριάκοντα δὲ τάλαντα μόνα 30
 2 φαίνεται. καὶ οἱ στρατηγοὶ εὐθὺς ἐν ἀθυμίᾳ ἦσαν, ὅτι
 αὐτοῖς τοῦτό τε πρῶτον ἀντεκεκρούκει καὶ οἱ Ῥηγῖνοι οὐκ

ἐθελήσαντες ξυστρατεύειν, οὓς πρῶτον ἤρξαντο πείθειν καὶ
 εἰκὸς ἦν μάλιστα, Λεοντίνων τε ξυγγενεῖς ὄντας καὶ σφίσιν
 αἰεὶ ἐπιτηδεῖους. καὶ τῷ μὲν Νικίᾳ προσδεχομένῳ ἦν τὰ
 παρὰ τῶν Ἑγεσταίων, τοῖν δὲ ἑτέροιον καὶ ἀλογώτερα. οἱ 3
 5 δὲ Ἑγεσταῖοι τοιούδε τι ἐξετεχνήσαντο τότε ὅτε οἱ πρῶτοι
 πρέσβεις τῶν Ἀθηναίων ἦλθον αὐτοῖς ἐς τὴν κατασκοπὴν
 τῶν χρημάτων. ἔς τε τὸ ἐν Ἑρυκί ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης
 ἀγαγόντες αὐτοὺς ἐπέδειξαν τὰ ἀναθήματα, φιάλας τε καὶ
 οἶνοχόας καὶ θυμιατήρια καὶ ἄλλην κατασκευὴν οὐκ ὀλίγην,
 10 ἃ ὄντα ἀργυρὰ πολλῷ πλείω τὴν ὄψιν ἀπ' ὀλίγης δυνά-
 μεως χρημάτων παρείχετο· καὶ ἰδίᾳ ξενίσσεις ποιούμενοι τῶν
 τριηριτῶν τά τε ἐξ αὐτῆς Ἑγέστης ἐκπώματα καὶ χρυσᾶ
 καὶ ἀργυρὰ ξυλλέξαντες καὶ τὰ ἐκ τῶν ἐγγὺς πόλεων καὶ
 Φοινικικῶν καὶ Ἑλληνίδων αἰτησάμενοι ἐσέφερον ἐς τὰς
 15 ἐστιάσεις ὡς οἰκεῖα ἕκαστοι. καὶ πάντων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ 4
 τοῖς αὐτοῖς χρωμένων καὶ πανταχοῦ πολλῶν φαινομένων
 μεγάλην τὴν ἐκπληξιν τοῖς ἐκ τῶν τριήρων Ἀθηναίοις
 παρέιχε, καὶ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας διεθρόνησαν ὡς
 χρήματα πολλὰ ἴδοιεν. καὶ οἱ μὲν αὐτοὶ τε ἀπατηθέντες 5
 20 καὶ τοὺς ἄλλους τότε πείσαντες, ἐπειδὴ διήλθεν ὁ λόγος ὅτι
 οὐκ εἴη ἐν τῇ Ἑγέστη τὰ χρήματα, πολλὴν τὴν αἰτίαν εἶχον
 ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν· οἱ δὲ στρατηγοὶ πρὸς τὰ παρόντα
 ἐβουλεύοντο.

Καὶ Νικίου μὲν ἦν γνώμη πλείν ἐπὶ Σελινοῦντα πάσῃ τῇ 47
 25 στρατιᾷ, ἐφ' ὅπερ μάλιστα ἐπέμφθησαν, καὶ ἦν μὲν παρέ-
 χωσι χρήματα παντὶ τῷ στρατεύματι Ἑγεσταῖοι, πρὸς ταῦτα
 βουλευέσθαι, εἰ δὲ μή, ταῖς ἐξήκοντα ναυσίν, ὅσασπερ ἡτή-
 σαντο, ἀξιοῦν διδόναι αὐτοὺς τροφήν, καὶ παραμείναντας
 Σελινουντίους ἢ βία ἢ ξυμβάσει διαλλάξαι αὐτοῖς, καὶ οὕτω
 30 παραπλεύσαντας τὰς ἄλλας πόλεις καὶ ἐπιδείξαντας μὲν τὴν
 δύναμιν τῆς Ἀθηναίων πόλεως, δηλώσαντας δὲ τὴν ἐς τοὺς
 φίλους καὶ ξυμμάχους προθυμίαν, ἀποπλείν οἰκαδε, ἦν μὴ τι

10 ἐπάργυρα Meineke : ὑπάργυρα Naber

29 αὐτοῖς C : αὐτοὺς cett.

δι' ὀλίγον καὶ ἀπὸ τοῦ ἀδοκῆτου ἢ Λεοντίνους οἰοί τε ὦσιν ὠφελῆσαι ἢ τῶν ἄλλων τινὰ πόλεων προσαγαγέσθαι, καὶ τῇ πόλει δαπανῶντας τὰ οἰκεία μὴ κινδυνεύειν.

- 48 Ἀλκιβιάδης δὲ οὐκ ἔφη χρήναι τοσαύτῃ δυνάμει ἐκπλεύσαντας αἰσχυρῶς καὶ ἀπράκτους ἀπελθεῖν, ἀλλ' ἔς τε τὰς 5 πόλεις ἐπικηρυκεύεσθαι πλὴν Σελινούντος καὶ Συρακουσῶν τὰς ἄλλας, καὶ πειράσθαι καὶ τοὺς Σικελοὺς τοὺς μὲν ἀφιστάναι ἀπὸ τῶν Συρακοσίων, τοὺς δὲ φίλους ποιεῖσθαι, ἵνα σῖτον καὶ στρατιὰν ἔχωσι, πρῶτον δὲ πείθειν Μεσσηνίους (ἐν πόρῳ γὰρ μάλιστα καὶ προσβολῇ εἶναι αὐτοὺς τῆς 10 Σικελίας, καὶ λιμένα καὶ ἐφόρμησιν τῇ στρατιᾷ ἱκανωτάτην ἔσεσθαι)· προσαγαγομένους δὲ τὰς πόλεις, εἰδότας μεθ' ὧν τις πολεμήσει, οὕτως ἤδη Συρακούσαις καὶ Σελινοῦντι ἐπιχειρεῖν, ἣν μὴ οἱ μὲν Ἑγεσταίοις ξυμβαίνωσιν, οἱ δὲ Λεοντίνους ἕωςι κατοικίξιν.

- 49 Λάμαχος δὲ ἄντικρυς ἔφη χρήναι πλεῖν ἐπὶ Συρακούσας 15 καὶ πρὸς τῇ πόλει ὡς τάχιστα τὴν μάχην ποιεῖσθαι, ἕως ἔτι 2 ἀπαράσκευοί τε εἰσὶ καὶ μάλιστα ἐκπεπληγμένοι. τὸ γὰρ πρῶτον πᾶν στράτευμα δεινότατον εἶναι· ἦν δὲ χρονίῃ πρὶν ἔς ὧσιν ἔλθειν, τῇ γνώμῃ ἀναθαρσύνοντας ἀνθρώπους καὶ τῇ 20 ὄψει καταφρονεῖν μᾶλλον. αἰφνίδιοι δὲ ἦν προσπέσωσιν, ἕως ἔτι περιδεεῖς προσδέχονται, μάλιστ' ἂν σφεῖς περιγενέσθαι καὶ κατὰ πάντα ἂν αὐτοὺς ἐκφοβῆσαι, τῇ τε ὄψει (πλείστοι γὰρ ἂν νῦν φανῆναι) καὶ τῇ προσδοκίᾳ ὧν πείσονται, 3 μάλιστα δ' ἂν τῷ αὐτίκα κινδύνῳ τῆς μάχης. εἰκὸς δὲ εἶναι 25 καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς πολλοὺς ἀποληφθῆναι ἕξω διὰ τὸ ἀπιστεῖν σφᾶς μὴ ἦξειν, καὶ ἐσκομιζομένων αὐτῶν τὴν στρατιὰν οὐκ ἀπορήσειν χρημάτων, ἦν πρὸς τῇ πόλει κρατοῦσα καθέζεται. 4 τοὺς τε ἄλλους Σικελιώτας οὕτως ἤδη μᾶλλον καὶ ἐκείνοις οὐ 30 ξυμμαχήσειν καὶ σφίσι προσιέναι καὶ οὐ διαμελλήσειν περισκοποῦντας ὁπότεροι κρατήσουσιν. ναύσταθμον δὲ ἐπανα-

5 ἀπράκτους Poppo: ἀπράκτως codd. 21 αἰφνίδιοι recc.: αἰφνίδιον codd. 22 σφεῖς Bekker: σφᾶς codd. 26 ἀπολειφθῆναι A B suprascr. M

χωρήσαντας καὶ ἐφορμηθέντας Μέγαρα ἔφη χρῆναι ποιεῖσθαι, ἃ ἦν ἐρήμα, ἀπέχοντα Συρακουσῶν οὔτε πλοῦν πολὺν οὔτε ὁδόν.

Λάμαχος μὲν ταῦτα εἰπὼν ὅμως προσέθετο καὶ αὐτὸς τῇ 50
 5 Ἀλκιβιάδου γνώμη. μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης τῇ αὐτοῦ
 νηὶ διαπλεύσας ἐς Μεσσήνην καὶ λόγους ποιησάμενος περὶ
 ξυμμαχίας πρὸς αὐτούς, ὥς οὐκ ἔπειθεν, ἀλλ' ἀπεκρίναντο
 πόλει μὲν ἂν οὐ δέξασθαι, ἀγορὰν δ' ἔξω παρέξειν, ἀπέπλει
 ἐς τὸ Ῥήγιον. καὶ εὐθὺς ξυμπληρώσαντες ἐξήκοντα ναῦς ἐκ 2
 10 πασῶν οἱ στρατηγοὶ καὶ τὰ ἐπιτήδεια λαβόντες παρέπλεον
 ἐς Νάξον, τὴν ἄλλην στρατιὰν ἐν Ῥηγίῳ καταλιπόντες
 καὶ ἓνα σφῶν αὐτῶν. Ναξίῳν δὲ δεξαμένων τῇ πόλει 3
 παρέπλεον ἐς Κατάνην. καὶ ὥς αὐτούς οἱ Καταναῖοι οὐκ
 ἐδέχοντο (ἐνήσαν γὰρ αὐτόθι ἄνδρες τὰ Συρακοσίων βουλό-
 15 μενοι), ἐκομίσθησαν ἐπὶ τὸν Τηρίαν ποταμόν, καὶ αὐλισάμενοι 4
 τῇ ὑστεραίᾳ ἐπὶ Συρακούσας ἔπλεον ἐπὶ κέρως ἔχοντες τὰς
 ἄλλας ναῦς· δέκα δὲ τῶν νεῶν προύπεμψαν ἐς τὸν μέγαν
 λιμένα πλεῦσαι τε καὶ κατασκέψασθαι εἴ τι ναυτικόν ἐστι
 καθειλκυσμένον, καὶ κηρῦξαι ἀπὸ τῶν νεῶν προσπλεύσαντας
 20 ὅτι Ἀθηναῖοι ἤκουσι Λεοντίνους ἐς τὴν ἑαυτῶν κατοικιοῦντες
 κατὰ ξυμμαχίαν καὶ ξυγγένειαν· τοὺς οὖν ὄντας ἐν Συρα-
 κούσαις Λεοντίνων ὥς παρὰ φίλους καὶ εὐεργέτας Ἀθηναίους
 ἀδεῶς ἀπιέναι. ἐπεὶ δ' ἐκηρύχθη καὶ κατεσκέψαντο τήν τε 5
 πόλιν καὶ τοὺς λιμένας καὶ τὰ περὶ τὴν χώραν ἐξ ἧς αὐτοῖς
 25 ὀρμωμένοις πολεμητέα ἦν, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς Κατάνην.
 καὶ ἐκκλησίας γενομένης τὴν μὲν στρατιὰν οὐκ ἐδέχοντο οἱ 51
 Καταναῖοι, τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἐσελθόντας ἐκέλευον, εἴ τι
 βούλονται, εἰπεῖν. καὶ λέγοντος τοῦ Ἀλκιβιάδου, καὶ τῶν
 ἐν τῇ πόλει πρὸς τὴν ἐκκλησίαν τετραμμένων, οἱ στρατιῶται
 30 πυλῖδα τινὰ ἐνφθοδομημένην κακῶς ἔλαθον διελόντες, καὶ
 ἐσελθόντες ἠγόραζον ἐς τὴν πόλιν. τῶν δὲ Καταναίων οἱ 2
 μὲν τὰ τῶν Συρακοσίων φρονοῦντες, ὥς εἶδον τὸ στράτευμα

4 καὶ M: om cett.

22 Ἀθηναίους recc.: Ἀθηναίων codd.

30 ἐνφθοδομημένην suprascr. M¹: ἐνφθοδομημένων codd.

ἐνδον, εὐθὺς περιδεεῖς γενόμενοι ὑπεξήλθον οὐ πολλοί τινες, οἱ δὲ ἄλλοι ἐψηφίσαντό τε ξυμμαχίαν τοῖς Ἀθηναίοις καὶ
 3 τὸ ἄλλο στράτευμα ἐκέλευον ἐκ Ῥηγίου κομίζειν. μετὰ δὲ τοῦτο διαπλεύσαντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐς τὸ Ῥήγιον, πάσῃ ἡδὴ τῇ στρατιᾷ ἄραντες ἐς τὴν Κατάνην, ἐπειδὴ ἀφίκοντο, 5 κατεσκευάζοντο τὸ στρατόπεδον.

- 52 Ἐσηγγέλλετο δὲ αὐτοῖς ἐκ τε Καμαρίνης ὥς, εἰ ἔλθοιεν, προσχωροῖεν ἅν, καὶ ὅτι Συρακόσιοι πληροῦσι ναυτικόν. ἀπάσῃ οὖν τῇ στρατιᾷ παρέπλευσαν πρῶτον μὲν ἐπὶ Συρακούσας· καὶ ὥς οὐδὲν ἡῦρον ναυτικόν πληρούμενον, παρε- 10 κομίζοντο αὐθις ἐπὶ Καμαρίνης, καὶ σχόντες ἐς τὸν αἰγιαλὸν ἐπεκηρυκεύοντο. οἱ δ' οὐκ ἐδέχοντο, λέγοντες σφίσι τὰ ὄρκια εἶναι μιᾷ νηὶ καταπλεόντων Ἀθηναίων δέχεσθαι, ἣν 2 μὴ αὐτοὶ πλείους μεταπέμπωσιν. ἄπρακτοι δὲ γενόμενοι ἀπέπλεον· καὶ ἀποβάντες κατὰ τι τῆς Συρακοσίας καὶ 15 ἄρπαγὴν ποιησάμενοι, καὶ τῶν Συρακοσίων ἱππέων βοηθῶντων καὶ τῶν ψιλῶν τινὰς ἐσκεδασμένους διαφθειράντων, 53 ἀπεκομίσθησαν ἐς Κατάνην. καὶ καταλαμβάνουσι τὴν Σαλαμινίαν ναῦν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν ἤκουσαν ἐπὶ τε Ἀλκιβιάδην ὥς κελεύσοντας ἀποπλεῖν ἐς ἀπολογία ὧν ἡ πόλις ἐνεκάλει, 20 καὶ ἐπ' ἄλλους τινὰς τῶν στρατιωτῶν τῶν μετ' αὐτοῦ μεμνημένων περὶ τῶν μυστηρίων ὥς ἀσεβούντων, τῶν δὲ καὶ περὶ 2 τῶν Ἑρμῶν. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἡ στρατιὰ ἀπέπλευσεν, οὐδὲν ἦσσαν ζήτησιν ἐποιοῦντο τῶν περὶ τὰ μυστήρια καὶ τῶν περὶ τοὺς Ἑρμᾶς δρασθέντων, καὶ οὐ δοκιμάζοντες τοὺς 25 μνηστὰς, ἀλλὰ πάντα ὑπόπτως ἀποδεχόμενοι, διὰ πονηρῶν ἀνθρώπων πίστιν πάνυ χρηστοὺς τῶν πολιτῶν ξυλλαμβάνοντες κατέδουν, χρησιμώτερον ἡγούμενοι εἶναι βασανίσαι τὸ πρᾶγμα καὶ εὐρεῖν ἢ διὰ μηνυτοῦ πονηρίαν τινὰ καὶ χρηστὸν δοκοῦντα εἶναι αἰτιαθέντα ἀνέλεγκτον διαφυγεῖν. 30 3 ἐπιστάμενος γὰρ ὁ δῆμος ἀκοῇ τὴν Πεισιστράτου καὶ τῶν

παίδων τυραννίδα χαλεπήν τελευτώσαν γενομένην καὶ προσέτι οὐδ' ὑφ' ἑαυτῶν καὶ Ἀρμοδίου καταλυθεῖσαν, ἀλλ' ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων, ἐφοβεῖτο αἰεὶ καὶ πάντα ὑπόπτως ἐλάμβανεν.

- 5 Τὸ γὰρ Ἀριστογείτονος καὶ Ἀρμοδίου τόλμημα δι' ἔρω- 54
 τικὴν ξυντυχίαν ἐπεχειρήθη, ἣν ἐγὼ ἐπὶ πλέον διηγησάμενος
 ἀποφανῶ οὔτε τοὺς ἄλλους οὔτε αὐτοὺς Ἀθηναίους περὶ τῶν
 σφετέρων τυράννων οὐδὲ περὶ τοῦ γενομένου ἀκριβὲς οὐδὲν
 λέγοντας. Πεισιστράτου γὰρ γηραιοῦ τελευτήσαντος ἐν τῇ 2
 10 τυραννίδι οὐχ Ἱππαρχος, ὥσπερ οἱ πολλοὶ οἴονται, ἀλλ'
 Ἱππίας πρεσβύτατος ὦν ἔσχε τὴν ἀρχήν. γενομένου δὲ
 Ἀρμοδίου ὥρα ἡλικίας λαμπροῦ Ἀριστογείτων ἀνὴρ τῶν
 ἀστῶν, μέσος πολίτης, ἐραστὴς ὦν εἶχεν αὐτόν. πειραθεὶς 3
 δὲ ὁ Ἀρμόδιος ὑπὸ Ἱππάρχου τοῦ Πεισιστράτου καὶ οὐ
 15 πεισθεὶς καταγορεύει τῷ Ἀριστογείτῳ. ὁ δὲ ἐρωτικῶς
 περιαλγῆσας καὶ φοβηθεὶς τὴν Ἱππάρχου δύναμιν μὴ βία
 προσαγάγηται αὐτόν, ἐπιβουλεύει εὐθὺς ὥς ἀπὸ τῆς ὑπ-
 20 ἀρχούσης ἀξιώσεως κατάλυσιν τῇ τυραννίδι. καὶ ἐν τούτῳ 4
 ὁ Ἱππαρχος ὥς αὐθις πειράσας οὐδὲν μᾶλλον ἔπειθε τὸν
 20 Ἀρμόδιον, βίαιον μὲν οὐδὲν ἐβούλετο δρᾶν, ἐν τρόπῳ δέ
 τινι ἀφανεῖ ὥς οὐ διὰ τοῦτο δὴ παρεσκευάζετο προπηλακιῶν
 αὐτόν. οὐδὲ γὰρ τὴν ἄλλην ἀρχὴν ἐπαχθὴς ἦν ἐς τοὺς 5
 πολλούς, ἀλλ' ἀνεπιφθόνως κατεστήσατο· καὶ ἐπετήδευσαν
 ἐπὶ πλείστον δὴ τύραννοι οὗτοι ἀρετὴν καὶ ξύνεσιν, καὶ
 25 Ἀθηναίους εἰκοστὴν μόνον πρᾶσσόμενοι τῶν γιγνομένων
 τὴν τε πόλιν αὐτῶν καλῶς διεκόσμησαν καὶ τοὺς πολέμους
 διέφερον καὶ ἐς τὰ ἱερὰ ἔθνον. τὰ δὲ ἄλλα αὐτὴ ἡ πόλις 6
 τοῖς πρὶν κειμένοις νόμοις ἐχρήτο, πλὴν καθ' ὅσον αἰεὶ τινα
 ἐπεμέλοντο σφῶν αὐτῶν ἐν ταῖς ἀρχαῖς εἶναι. καὶ ἄλλοι τε
 30 αὐτῶν ἥρξαν τὴν ἐνιαύσιον Ἀθηναίους ἀρχὴν καὶ Πεισί-
 στρατος ὁ Ἱππίου τοῦ τυραννεύσαντος υἱός, τοῦ πάππου

3 τῶν οἰν. A B E F M
 cett.

27 αὐτῇ A B E F M

20 τρόπῳ Levesque : τούτῳ M : τόπῳ
 30 ἐνιαυσίαν A B E F M

ἔχων τοῦνομα, ὃς τῶν δώδεκα θεῶν βωμὸν τὸν ἐν τῇ ἀγορᾷ
 7 ἄρχων ἀνέθηκε καὶ τὸν τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν Πυθίου. καὶ τῷ
 μὲν ἐν τῇ ἀγορᾷ προσοικοδομήσας ὕστερον ὁ δῆμος Ἀθηναίων
 μεῖζον μῆκος τοῦ βωμοῦ ἠφάνισε τοῦπίγραμμα· τοῦ δ' ἐν
 Πυθίου ἔτι καὶ νῦν δῆλόν ἐστιν ἀμυδροῖς γράμμασι λέγον 5
 τάδε·

μνήμα τόδ' ἥς ἀρχῆς Πεισίστρατος Ἰππίου υἱός
 θῆκεν Ἀπόλλωνος Πυθίου ἐν τεμένει.

- 55 ὅτι δὲ πρεσβύτατος ὢν Ἰππίας ἤρξεν, εἰδὼς μὲν καὶ ἀκοῇ
 ἀκριβέστερον ἄλλων ἰσχυρίζομαι, γνοίῃ δ' ἂν τις καὶ αὐτῷ 10
 τούτῳ· παῖδες γὰρ αὐτῷ μόνῳ φαίνονται τῶν γνησίων
 ἀδελφῶν γενόμενοι, ὥς ὅ τε βωμὸς σημαίνει καὶ ἡ στήλη
 περὶ τῆς τῶν τυράννων ἀδικίας ἢ ἐν τῇ Ἀθηναίων ἀκροπόλει
 σταθεῖσα, ἐν ἣ Ἑεσσαλοῦ μὲν οὐδ' Ἰππάρχου οὐδεὶς παῖς
 γέγραπται, Ἰππίου δὲ πέντε, οἱ αὐτῷ ἐκ Μυρρίνης τῆς 15
 Καλλίου τοῦ Ὑπεροχίδου θυγατρὸς ἐγένοντο· εἰκὸς γὰρ ἦν
 2 τὸν πρεσβύτατον πρῶτον γῆμαι. καὶ ἐν τῇ αὐτῇ στήλῃ
 πρῶτος γέγραπται μετὰ τὸν πατέρα, οὐδὲ τοῦτο ἀπεικίτως
 3 διὰ τὸ πρεσβεύειν τε ἀπ' αὐτοῦ καὶ τυραννεῦσαι. οὐ μὴν
 οὐδ' ἂν κατασχεῖν μοι δοκεῖ ποτὲ Ἰππίας τὸ παραχρήμα 20
 ῥαδίως τὴν τυραννίδα, εἰ Ἰππαρχος μὲν ἐν τῇ ἀρχῇ ὢν
 ἀπέθανεν, αὐτὸς δὲ αὐθημερὸν καθίστατο· ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ
 πρότερον ξύνηθες τοῖς μὲν πολίταις φοβερὸν, ἐς δὲ τοὺς
 ἐπικούρους ἀκριβές, πολλῷ τῷ περιόντι τοῦ ἀσφαλούς κατε-
 κράτησε, καὶ οὐχ ὥς ἀδελφὸς νεώτερος ὢν ἠπόρησεν, ἐν 25
 4 ᾧ οὐ πρότερον ξυνεχῶς ὠμιλῇκε τῇ ἀρχῇ. Ἰππάρχῳ δὲ
 ξυνέβη τοῦ πάθους τῇ δυστυχίᾳ ὀνομασθέντα καὶ τὴν δόξαν
 τῆς τυραννίδος ἐς τὰ ἔπειτα προσλαβεῖν.
- 56 Τὸν δ' οὖν Ἀρμόδιον ἀπαρνηθέντα τὴν πείρασιν, ὥσπερ
 διανοεῖτο, προυπηλάκισεν· ἀδελφὴν γὰρ αὐτοῦ κόρην ἐπαγ- 30
 γείλαντες ἤκειν κανοῦν οἴσουσαν ἐν πομπῇ τινί, ἀπήλασαν

11 μόνῳ recc. : μόνον codd.

16 Ὑπεροχίδου C : Ὑπερχίδου cett.

17 αὐτῇ Poppo (in ipso . . . lapide Valla) : πρώτη codd. 22 καὶ om. C

λέγοντες οὐδὲ ἐπαγγεῖλαι τὴν ἀρχὴν διὰ τὸ μὴ ἀξίαν εἶναι.
 χαλεπῶς δὲ ἐνεγκόντος τοῦ Ἀρμοδίου πολλῶ δὴ μᾶλλον δι' 2
 ἐκείνον καὶ ὁ Ἀριστογείτων παρωξύνετο. καὶ αὐτοῖς τὰ
 μὲν ἄλλα πρὸς τοὺς ξυνεπιθησομένους τῷ ἔργῳ ἐπέπρακτο,
 5 περιέμενον δὲ Παναθήναια τὰ μεγάλα, ἐν ἧ μόνον ἡμέρᾳ οὐχ
 ὑποπτον ἐγίγνετο ἐν ὅπλοις τῶν πολιτῶν τοὺς τὴν πομπὴν
 πέμψοντας ἀθρόους γενέσθαι· καὶ ἔδει ἄρξαι μὲν αὐτούς,
 ξυνεπαμύνειν δὲ εὐθὺς τὰ πρὸς τοὺς δορυφόρους ἐκείνους.
 ἦσαν δὲ οὐ πολλοὶ οἱ ξυνομωμοκοῦτες ἀσφαλείας ἕνεκα 3
 10 ἥλπιζον γὰρ καὶ τοὺς μὴ προειδότες, εἰ καὶ ὅποιοι οὖν τολ-
 μήσειαν, ἐκ τοῦ παραχρήμα ἔχοντάς γε ὅπλα ἐτελήσειν σφᾶς
 αὐτοὺς ξυνελευθεροῦν. καὶ ὡς ἐπῆλθεν ἡ ἑορτή, Ἰππίας 57
 μὲν ἔξω ἐν τῷ Κεραμεικῷ καλουμένῳ μετὰ τῶν δορυφόρων
 διεκόσμει ὡς ἕκαστα ἐχρῆν τῆς πομπῆς προϊέναι, ὁ δὲ
 15 Ἀρμόδιος καὶ ὁ Ἀριστογείτων ἔχοντες ἤδη τὰ ἐγχειρίδια ἐς
 τὸ ἔργον προῆσαν. καὶ ὡς εἶδόν τινα τῶν ξυνωμοτῶν σφίσι 2
 διαλεγόμενον οἰκειῶς τῷ Ἰππίᾳ (ἦν δὲ πᾶσιν εὐπρόσοδος ὁ
 Ἰππίας), ἔδωκεν καὶ ἐνόμισαν μεμνηνῆσθαι τε καὶ ὅσον οὐκ
 ἤδη ξυλληφθήσεσθαι. τὸν λυπήσαντα οὖν σφᾶς καὶ δι' 3
 20 ὅνπερ πάντα ἐκινδύνουν ἐβούλουντο πρότερον, εἰ δύναιτο,
 προτιμωρῆσασθαι, καὶ ὥσπερ εἶχον ὥρμησαν ἔσω τῶν πυλῶν,
 καὶ περιέτυχον τῷ Ἰππάρχῳ παρὰ τὸ Λεωκόρειον καλούμενον,
 καὶ εὐθὺς ἀπερισκέπτως προσπεσόντες καὶ ὡς ἂν μάλιστα δι'
 ὀργῆς ὁ μὲν ἔρωτικῆς, ὁ δὲ ὑβρισμένος, ἔτυπτον καὶ ἀπο-
 25 κτείνουσιν αὐτόν. καὶ ὁ μὲν τοὺς δορυφόρους τὸ αὐτίκα 4
 διαφεύγει ὁ Ἀριστογείτων, ξυνδραμόντος τοῦ ὄχλου, καὶ
 ὕστερον ληφθεὶς οὐ ραδίως διετέθη· Ἀρμόδιος δὲ αὐτοῦ
 παραχρήμα ἀπόλλυται. ἀγγελθέντος δὲ Ἰππίᾳ ἐς τὸν 58
 Κεραμεικόν, οὐκ ἐπὶ τὸ γενόμενον, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς πομπείας
 30 τοὺς ὀπλίτας, πρότερον ἢ αἰσθῆσθαι αὐτοὺς ἄπωθεν ὄντας,
 εὐθὺς ἐχώρησε, καὶ ἀδόλως τῇ ὄψει πλασάμενος πρὸς τὴν

7 πέμψοντας f: πέμψαντας codd. 9 ἕνεκα recc.: οὐνεκα codd.
 16 ξυνομωμοκότων recc. 21 προτιμωρῆσασθαι M: προτιμωρήσεσθαι
 cett. 22 παρὰ] περὶ recc. 23 prius καὶ recc.: om. codd.

- ξυμφορὰν ἐκέλευσεν αὐτούς, δείξας τι χωρίον, ἀπελθεῖν ἐς
 2 αὐτὸ ἄνευ τῶν ὄπλων. καὶ οἱ μὲν ἀνεχώρησαν οἰόμενοι τι
 ἐρεῖν αὐτόν, ὁ δὲ τοῖς ἐπικούροις φράσας τὰ ὄπλα ὑπολαβεῖν
 ἐξελέγετο εὐθὺς οὓς ἐπητιᾶτο καὶ εἴ τις ἡνέρεθη ἐγχειρίδιον
 ἔχων· μετὰ γὰρ ἀσπίδος καὶ δόρατος εἰώθεσαν τὰς πομπὰς 5
 ποιεῖν.
- 59 Τοιούτῳ μὲν τρόπῳ δι' ἐρωτικὴν λύπην ἢ τε ἀρχὴ τῆς
 ἐπιβουλῆς καὶ ἡ ἀλόγιστος τόλμα ἐκ τοῦ παραχρήμα περι-
 2 δεοῦς Ἀρμοδίῳ καὶ Ἀριστογείτονι ἐγένετο. τοῖς δ' Ἀθη-
 ναίοις χαλεπωτέρα μετὰ τοῦτο ἡ τυραννὶς κατέστη, καὶ ὁ 10
 Ἴππίας διὰ φόβου ἤδη μᾶλλον ὢν τῶν τε πολιτῶν πολλοὺς
 ἔκτεινε καὶ πρὸς τὰ ἔξω ἅμα διεσκοπεῖτο, εἴ ποθεν ἀσφάλειάν
 3 τινα ὀρῶν μεταβολῆς γενομένης ὑπάρχουσάν οἱ. Ἴππόκλου
 γοῦν τοῦ Λαμψακηνοῦ τυράννου Αἰαντίδῃ τῷ παιδί θυγατέρα
 ἑαυτοῦ μετὰ ταῦτα Ἀρχεδίκην Ἀθηναῖος ὢν Λαμψακηνῷ 15
 ἔδωκεν, αἰσθανόμενος αὐτοὺς μέγα παρὰ βασιλεῖ Δαρείῳ
 δύνασθαι. καὶ αὐτῆς σῆμα ἐν Λαμψάκῳ ἔστιν ἐπίγραμμα
 ἔχον τόδε·
- ἀνδρὸς ἀριστεύσαντος ἐν Ἑλλάδι τῶν ἐφ' ἑαυτοῦ
 Ἴππίου Ἀρχεδίκην ἦδε κέκευθε κόνις, 20
 ἢ πατρός τε καὶ ἀνδρὸς ἀδελφῶν τ' οὔσα τυράννων
 παίδων τ' οὐκ ἦρθη νοῦν ἐς ἀτασθαλίην.
- 4 τυραννεύσας δὲ ἔτη τρία Ἴππίας ἔτι Ἀθηναίων καὶ παυθεὶς
 ἐν τῷ τετάρτῳ ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ Ἀλκμεωνιδῶν τῶν
 φευγόντων, ἐχώρει ὑπόσπονδος ἐς τε Σίγειον καὶ παρ' Αἰαν- 25
 τίδην ἐς Λάμψακον, ἐκεῖθεν δὲ ὡς βασιλέα Δαρείον, ὅθεν
 καὶ ὀρμώμενος ἐς Μαραθῶνα ὕστερον ἔτει εἰκοστῷ ἤδη γέρων
 ὢν μετὰ Μήδων ἐστράτευσεν.
- 60 Ὡν ἐνθυμούμενος ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων, καὶ μιμνησκό-
 μενος ὅσα ἀκοῇ περὶ αὐτῶν ἠπίστατο, χαλεπὸς ἦν τότε καὶ 30
 ὑπόπτῃς ἐς τοὺς περὶ τῶν μυστικῶν τὴν αἰτίαν λαβόντας,
 καὶ πάντα αὐτοῖς ἐδόκει ἐπὶ ξυνωμοσίᾳ ὀλιγαρχικῇ καὶ

τυραννικῇ πεπραῆχθαι. καὶ ὡς αὐτῶν διὰ τὸ τοιοῦτον 2
 ὀργιζομένων πολλοί τε καὶ ἀξιόλογοι ἄνθρωποι ἤδη ἐν τῷ
 δεσμοτηρίῳ ἦσαν καὶ οὐκ ἐν παύλῃ ἐφαίνετο, ἀλλὰ καθ'
 ἡμέραν ἐπεδίδοσαν μᾶλλον ἐς τὸ ἀγριώτερόν τε καὶ πλείους
 5 ἔτι ξυλλαμβάνειν, ἐνταῦθα ἀναπείθεται εἰς τῶν δεδεμένων,
 ὅσπερ ἐδόκει αἰτιώτατος εἶναι, ὑπὸ τῶν ξυνδεσμοτῶν τινὸς
 εἶτε ἄρα καὶ τὰ ὄντα μνηστῆσαι εἶτε καὶ οὐ· ἐπ' ἀμφοτέρα γὰρ
 εἰκάζεται, τὸ δὲ σαφὲς οὐδεὶς οὔτε τότε οὔτε ὕστερον ἔχει
 εἰπεῖν περὶ τῶν δρασάντων τὸ ἔργον. λέγων δὲ ἔπεισεν 3
 10 αὐτὸν ὡς χρή, εἰ μὴ καὶ δέδρακεν, αὐτόν τε ἄδειαν ποιησά-
 μενον σῶσαι καὶ τὴν πόλιν τῆς παρούσης ὑποψίας παῦσαι·
 βεβαιωτέραν γὰρ αὐτῷ σωτηρίαν εἶναι ὁμολογήσαντι μετ'
 ἀδείας ἢ ἀρνηθέντι διὰ δίκης ἐλθεῖν. καὶ ὁ μὲν αὐτός τε 4
 15 δῆμος ὁ τῶν Ἀθηναίων ἄσμενος λαβὼν, ὡς ᾤετο, τὸ σαφὲς
 καὶ δεινὸν ποιοῦμενοι πρότερον εἰ τοὺς ἐπιβουλεύοντας
 σφῶν τῷ πλήθει μὴ εἴσονται, τὸν μὲν μνηστῆν εὐθὺς καὶ
 τοὺς ἄλλους μετ' αὐτοῦ ὄσων μὴ κατηγορήκει ἔλυσαν, τοὺς
 20 δὲ καταιτιαθέντας κρίσεις ποιήσαντες τοὺς μὲν ἀπέκτειναν,
 οὔσοι ξυνελήφθησαν, τῶν δὲ διαφυγόντων θάνατον κατα-
 γνόντες ἐπανείπον ἀργύριον τῷ ἀποκτείναντι. κὰν τούτῳ οἱ 5
 μὲν παθόντες ἄδηλον ἦν εἰ ἀδίκως ἐτετιμώρητο, ἢ μέντοι
 ἄλλη πόλις ἐν τῷ παρόντι περιφανῶς ὠφέλητο. περὶ δὲ 61
 τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐναγόντων τῶν ἐχθρῶν, ὅπερ καὶ πρὶν
 25 ἐκπλεῖν αὐτὸν ἐπέθεντο, χαλεπῶς οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάμβανον·
 καὶ ἐπειδὴ τὸ τῶν Ἑρμῶν ὄντο σαφὲς ἔχειν, πολὺ δὴ
 μᾶλλον καὶ τὰ μυστικά, ὧν ἐπαίτιος ἦν, μετὰ τοῦ αὐτοῦ
 λόγου καὶ τῆς ξυνωμοσίας ἐπὶ τῷ δήμῳ ἀπ' ἐκείνου ἐδόκει
 πραχθῆναι. καὶ γάρ τις καὶ στρατιὰ Λακεδαιμονίων οὐ 2
 30 πολλὴ ἔτυχε κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐν ᾧ περὶ ταῦτα ἐθορυ-
 βοῦντο μέχρι Ἰσθμοῦ παρελθοῦσα, πρὸς Βοιωτοὺς τι πρᾶσ-

10 αὐτὸν c: αὐτὸν codd.

14 ἑαυτοῦ fg: ἑαυτὸν codd.

31 πρᾶσσοντας ABEFM

- σουντες. ἐδόκει οὖν ἐκείνου πράξαντος καὶ οὐ Βοιωτῶν ἕνεκα
 ἀπὸ ξυνθήματος ἦκειν, καὶ εἰ μὴ ἔφθασαν δὴ αὐτοὶ κατὰ τὸ
 μήνυμα ξυλλαβόντες τοὺς ἄνδρας, προδοθῆναι ἂν ἡ πόλις.
 καὶ τινα μίαν νύκτα καὶ κατέδαρθον ἐν Θησείῳ τῷ ἐν πόλει
 3 ἐν ὅπλοις. οἳ τε ξένοι τοῦ Ἀλκιβιάδου οἱ ἐν Ἀργεὶ κατὰ 5
 τὸν αὐτὸν χρόνον ὑπωπτεύθησαν τῷ δήμῳ ἐπιτίθεσθαι, καὶ
 τοὺς ὁμήρους τῶν Ἀργείων τοὺς ἐν ταῖς νήσοις κειμένους οἱ
 Ἀθηναῖοι τότε παρέδοσαν τῷ Ἀργείων δήμῳ διὰ ταῦτα
 4 διαχρήσασθαι. πανταχόθεν τε περιειστῆκει ὑποψία ἐς τὸν
 Ἀλκιβιάδην. ὥστε βουλόμενοι αὐτὸν ἐς κρίσιν ἀγαγόντες 10
 ἀποκτείνειν, πέμπουσιν οὕτω τὴν Σαλαμινίαν ναῦν ἐς τὴν
 Σικελίαν ἐπὶ τε ἐκείνους καὶ ὧν περί ἄλλων ἐμεμήνυτο.
 5 εἴρητο δὲ προειπεῖν αὐτῷ ἀπολογησομένῳ ἀκολουθεῖν, ξυλ-
 λαμβάνειν δὲ μή, θεραπεύοντες τό τε πρὸς τοὺς ἐν τῇ Σικελίᾳ
 στρατιώτας τε σφετέρους καὶ πολεμίους μὴ θορυβεῖν καὶ οὐχ 15
 ἦκιστα τοὺς Μαντινέας καὶ Ἀργεῖους βουλόμενοι παραμεῖναι,
 6 δι' ἐκείνου νομίζοντες πεισθῆναι σφίσι ξυστρατεύειν. καὶ ὁ
 μὲν ἔχων τὴν ἑαυτοῦ ναῦν καὶ οἱ ξυνδιαβεβλημένοι ἀπέπλεον
 μετὰ τῆς Σαλαμινίας ἐκ τῆς Σικελίας ὡς ἐς τὰς Ἀθήνας·
 καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο ἐν Θουρίοις, οὐκέτι ξυνείποντο, ἀλλ' 20
 ἀπελθόντες ἀπὸ τῆς νεῶς οὐ φανεροὶ ἦσαν, δέισαντες τὸ ἐπὶ
 7 διαβολῇ ἐς δίκην καταπλεῦσαι. οἱ δ' ἐκ τῆς Σαλαμινίας
 τέως μὲν ἐζήτουν τὸν Ἀλκιβιάδην καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ· ὡς
 δ' οὐδαμοῦ φανεροὶ ἦσαν, ὥχοντο ἀποπλέοντες. ὁ δὲ
 Ἀλκιβιάδης ἤδη φυγὰς ὧν οὐ πολὺ ὕστερον ἐπὶ πλοίου 25
 ἐπεραιώθη ἐς Πελοπόννησον ἐκ τῆς Θουρίας· οἱ δ' Ἀθηναῖοι
 ἐρήμη δίκη θάνατον κατέγνώσαν αὐτοῦ τε καὶ τῶν μετ'
 ἐκείνου.
- 62 Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ λοιποὶ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τῇ
 Σικελίᾳ, δύο μέρη ποιήσαντες τοῦ στρατεύματος καὶ λαχὼν 30
 ἐκάτερος, ἔπλεον ξύμπαντι ἐπὶ Σελινούντος καὶ Ἐγέστης,

9 διαχρήσασθαι M : χρήσεσθαι B : διαχρήσεσθαι cett.
 λογησαμένῳ A B E F M 17 σφίσι Lindau : σφᾶς codd.
 παντι recc. : ξὺν παντὶ vel ξύνπαντι codd.

13 ἀπο-
 31 ξύμ-

βουλόμενοι μὲν εἰδέναι τὰ χρήματα εἰ δώσουσιν οἱ Ἑγεσταῖοι,
 κατασκέψασθαι δὲ καὶ τῶν Σελινουντίων τὰ πράγματα καὶ
 τὰ διάφορα μαθεῖν τὰ πρὸς Ἑγεσταίους. παραπλέοντες δ' 2
 ἐν ἀριστερᾷ τὴν Σικελίαν, τὸ μέρος τὸ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν
 5 κόλπον, ἔσχον ἐς Ἰμέραν, ἥπερ μόνῃ ἐν τούτῳ τῷ μέρει τῆς
 Σικελίας Ἑλλὰς πόλις ἐστίν· καὶ ὥς οὐκ ἐδέχοντο αὐτοὺς,
 παρεκομίζοντο. καὶ ἐν τῷ παράπλῳ αἰροῦσιν Ὑκκαρα, 3
 πόλισμα Σικανικὸν μὲν, Ἑγεσταίοις δὲ πολέμιον· ἣν δὲ
 παραθαλασσίδιον. καὶ ἀνδραποδίσαντες τὴν πόλιν παρέδωσαν
 10 Ἑγεσταίοις (παρεγένοντο γὰρ αὐτῶν ἱππῆς), αὐτοὶ δὲ πάλιν
 τῷ μὲν πεζῷ ἐχώρουν διὰ τῶν Σικελῶν ἕως ἀφίκοντο ἐς
 Κατάνην, αἱ δὲ νῆες περιέπλευσαν τὰ ἀνδράποδα ἄγουσαι.
 Νικίας δὲ εὐθὺς ἐξ Ὑκκάρων ἐπὶ Ἑγέστης παραπλεύσας, 4
 καὶ τᾶλλα χρηματίσας καὶ λαβὼν τάλαντα τριάκοντα παρῆν
 15 ἐς τὸ στράτευμα· καὶ τὰνδράποδα ἀπέδωσαν, καὶ ἐγένοντο ἐξ
 αὐτῶν εἴκοσι καὶ ἑκατὸν τάλαντα. καὶ ἐς τοὺς τῶν Σικελῶν 5
 ζυμμάχους περιέπλευσαν, στρατιὰν κελεύοντες πέμπειν· τῇ
 τε ἡμισείᾳ τῆς ἑαυτῶν ἡλθον ἐπὶ Ὑβλαν τὴν Γελεάτιν
 πολεμίαν οὔσαν, καὶ οὐχ εἶλον. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.
 20 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος εὐθὺς τὴν ἔφοδον οἱ 63
 Ἀθηναῖοι ἐπὶ Συρακούσας παρεσκευάζοντο, οἱ δὲ Συρακόσιοι
 καὶ αὐτοὶ ὥς ἐπ' ἐκείνους ἰόντες. ἐπειδὴ γὰρ αὐτοῖς πρὸς 2
 τὸν πρῶτον φόβον καὶ τὴν προσδοκίαν οἱ Ἀθηναῖοι οὐκ
 εὐθὺς ἐπέκειντο, κατὰ τε τὴν ἡμέραν ἐκάστην προῖοῦσαν
 25 ἀνεθάρσουν μᾶλλον καὶ ἐπειδὴ πλείοντές τε τὰ ἐπ' ἐκεῖνα τῆς
 Σικελίας πολὺ ἀπὸ σφῶν ἐφαίνοντο καὶ πρὸς τὴν Ὑβλαν
 ἐλθόντες καὶ πειράσαντες οὐχ εἶλον βίᾳ, ἔτι πλέον κατε-
 φρόνησαν καὶ ἡξίουσαν τοὺς στρατηγούς, οἷον δὴ ὄχλος φιλεῖ
 θαρσύνειν, ποιεῖν, ἄγειν σφᾶς ἐπὶ Κατάνην, ἐπειδὴ οὐκ
 30 ἐκεῖνοι ἐφ' ἑαυτοὺς ἔρχονται. καὶ ἱππῆς προσελαύνοντες 3
 αἰεὶ κατὰσκοποὶ τῶν Συρακοσίων πρὸς τὸ στράτευμα τῶν
 Ἀθηναίων ἐφύβριζον ἄλλα τε καὶ εἰ ξυνοικήσουσιν σφίσιν

- αὐτοὶ μᾶλλον ἤκοιεν ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ ἢ Λεοντίους ἐς τὴν
 64 οἰκίαν κατοικιοῦντες. ἃ γινώσκοντες οἱ στρατηγοὶ τῶν
 Ἀθηναίων καὶ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄγειν πανδημεὶ ἐκ τῆς πόλεως
 ὅτι πλείστον, αὐτοὶ δὲ ταῖς ναυσὶν ἐν τοσοῦτῳ ὑπὸ νύκτα
 παραπλεύσαντες στρατόπεδον καταλαμβάνειν ἐν ἐπιτηδείῳ 5
 καθ' ἥσυχίαν, εἰδότες οὐκ ἂν ὁμοίως δυνηθέντες καὶ εἰ ἐκ
 τῶν νεῶν πρὸς παρεσκευασμένους ἐκβιβάζουσι ἢ κατὰ γῆν
 ἰόντες γνωσθεῖεν (τοὺς γὰρ ἂν ψιλοὺς τοὺς σφῶν καὶ τὸν
 ὄχλον τῶν Συρακοσίων τοὺς ἱππέας πολλοὺς ὄντας, σφίσι
 δ' οὐ παρόντων ἱππέων, βλάπτειν ἂν μεγάλα, οὕτω δὲ 10
 λήψεσθαι χωρίον ὅθεν ὑπὸ τῶν ἱππέων οὐ βλάψονται ἄξια
 λόγου· ἐδίδασκον δ' αὐτοὺς περὶ τοῦ πρὸς τῷ Ὀλυμπίῳ
 χωρίου, ὅπερ καὶ κατέλαβον, Συρακοσίων φυγάδες, οἱ ξυν-
 εῖποντο), τοιούδε τι οὖν πρὸς ἃ ἐβούλουντο οἱ στρατηγοὶ
 2 μηχανῶνται. πέμπουσιν ἄνδρα σφίσι μὲν πιστόν, τοῖς δὲ 15
 τῶν Συρακοσίων στρατηγοῖς τῇ δοκῇσιν οὐχ ἥσσον ἐπι-
 τήδειον· ἦν δὲ Καταναῖος ὁ ἀνὴρ, καὶ ἀπ' ἀνδρῶν ἐκ τῆς
 Κατάνης ἦκειν ἔφη ὧν ἐκείνοι τὰ ὀνόματα ἐγίγνωσκον καὶ
 ἠπίσταντο ἐν τῇ πόλει ἔτι ὑπολοίπους ὄντας τῶν σφίσιν
 3 εὖνων. ἔλεγε δὲ τοὺς Ἀθηναίους αὐλίζεσθαι ἀπὸ τῶν ὅπλων 20
 ἐν τῇ πόλει, καὶ εἰ βούλονται ἐκείνοι πανδημεὶ ἐν ἡμέρᾳ ῥητῇ
 ἅμα ἔφ' ἐπὶ τὸ στράτευμα ἐλθεῖν, αὐτοὶ μὲν ἀποκλήσειν τοὺς
 παρὰ σφίσι καὶ τὰς ναῦς ἐμπρήσειν, ἐκείνους δὲ ῥαδίως τὸ
 στράτευμα προσβαλόντας τῷ σταυρώματι αἰρήσειν· εἶναι δὲ
 ταῦτα τοὺς ξυνδράσοντας πολλοὺς Καταναίων καὶ ἡτοιμάσθαι 25
 65 ἤδη, ἀφ' ὧν αὐτὸς ἦκειν. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Συρακοσίων,
 μετὰ τοῦ καὶ ἐς τὰ ἄλλα θαρσεῖν καὶ εἶναι ἐν διανοίᾳ καὶ
 ἄνευ τούτων ἰέναι παρεσκευάσθαι ἐπὶ Κατάνην, ἐπίστευσάν
 τε τῷ ἀνθρώπῳ πολλῷ ἀπερισκεπτότερον καὶ εὐθὺς ἡμέραν
 ξυνθέμενοι ἢ παρέσονται ἀπέστειλαν αὐτόν, καὶ αὐτοί (ἤδη 30
 γὰρ καὶ τῶν συμμαχῶν Σελινούντιοι καὶ ἄλλοι τινὲς παρ-

1 αὐτοὶ Bekker: αὐτοῖς codd.

suprascr. G

6 καὶ secl. Reiske, fort. non legit Schol.

C: αὐτοὺς cett.

24 σταυρώματι] στρατεύματι CG

5 καταλαβεῖν A B E F M

22 τοὺς

- ἦσαν) προείπον πανδημεὶ πᾶσιν ἐξίεναι Συρακοσίοις. ἐπεὶ δὲ
 ἐτοῖμα αὐτοῖς καὶ τὰ τῆς παρασκευῆς ἦν καὶ αἱ ἡμέραι ἐν
 αἷς ξυνέθεντο ἤξειν ἐγγὺς ἦσαν, πορευόμενοι ἐπὶ Κατάνης
 ἡύλισαντο ἐπὶ τῷ Συμαίθῳ ποταμῷ ἐν τῇ Λεοντίνῃ. οἱ 2
 5 δ' Ἀθηναῖοι ὡς ἤσθοντο αὐτοὺς προσιόντας, ἀναλαβόντες
 τό τε στράτευμα ἅπαν τὸ ἐαυτῶν καὶ ὅσοι Σικελῶν αὐτοῖς
 ἢ ἄλλος τις προσεληλύθει καὶ ἐπιβιβάσαντες ἐπὶ τὰς ναῦς
 καὶ τὰ πλοῖα, ὑπὸ νύκτα ἔπλεον ἐπὶ τὰς Συρακούσας.
 καὶ οἳ τε Ἀθηναῖοι ἅμα ἔφ' ἐξέβαινον ἐς τὸ κατὰ τὸ Ὀλυμ- 3
 10 πιεῖον ὡς τὸ στρατόπεδον καταληφόμενοι, καὶ οἱ ἱππῆς οἱ
 Συρακοσίων πρῶτοι προσελάσαντες ἐς τὴν Κατάνην καὶ
 αἰσθόμενοι ὅτι τὸ στράτευμα ἅπαν ἀνῆκται, ἀποστρέψαντες
 ἀγγέλλουσι τοῖς πεζοῖς, καὶ ξύμπαντες ἤδη ἀποτρεπόμενοι
 ἐβοήθουν ἐπὶ τὴν πόλιν. ἐν τούτῳ δ' οἱ Ἀθηναῖοι, μακρὰς 66
 15 οὔσης τῆς ὁδοῦ αὐτοῖς, καθ' ἡσυχίαν καθίσαν τὸ στράτευμα
 ἐς χωρίον ἐπιτήδειον, καὶ ἐν ᾧ μάχης τε ἄρξειν ἔμελλον
 ὁπότε βούλυντο καὶ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων ἥκιστ' ἀν
 αὐτοὺς καὶ ἐν τῷ ἔργῳ καὶ πρὸ αὐτοῦ λυπήσειν· τῇ μὲν γὰρ
 τειχία τε καὶ οἰκίαι εἶργον καὶ δένδρα καὶ λίμνη, παρὰ δὲ τὸ
 20 κρημνοί. καὶ τὰ ἐγγὺς δένδρα κόψαντες καὶ κατενεγκόντες ἐπὶ 2
 τὴν θάλασσαν παρά τε τὰς ναῦς σταύρωμα ἔπηξαν καὶ ἐπὶ τῷ
 Δάσκωνι ἔρυμά τι, ᾗ εὐεφοδώτατον ἦν τοῖς πολεμίοις, λίθοις
 λογάδην καὶ ξύλοις διὰ ταχέων ὥρθωσαν, καὶ τὴν τοῦ Ἀνάπου
 γέφυραν ἔλυσαν. παρασκευαζομένων δὲ ἐκ μὲν τῆς πόλεως 3
 25 οὐδείς ἐξῶν ἐκώλυε, πρῶτοι δὲ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων προσ-
 εβόηθησαν, ἔπειτα δὲ ὕστερον καὶ τὸ πεζὸν ἅπαν ξυνελέγη.
 καὶ προσήλθον μὲν ἐγγὺς τοῦ στρατεύματος τῶν Ἀθηναίων τὸ
 πρῶτον, ἔπειτα δὲ ὡς οὐκ ἀντιπροῆσαν αὐτοῖς, ἀναχωρήσαντες
 καὶ διαβάντες τὴν Ἐλωρίνην ὁδὸν ἡύλισαντο.
 30 Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ οἱ ξύμμαχοι παρεσκευά- 67
 ζοντο ὡς ἐς μάχην, καὶ ξυνετάξαντο ὦδε. δεξιὸν μὲν κέρας

- Ἀργεῖοι εἶχον καὶ Μαντινῆς, Ἀθηναῖοι δὲ τὸ μέσον, τὸ δὲ ἄλλο οἱ ξύμμαχοι οἱ ἄλλοι. καὶ τὸ μὲν ἥμισυ αὐτοῖς τοῦ στρατεύματος ἐν τῷ πρόσθεν ἦν τεταγμένον ἐπὶ ὀκτώ, τὸ δὲ ἥμισυ ἐπὶ ταῖς εὐναῖς ἐν πλαισίῳ, ἐπὶ ὀκτὼ καὶ τοῦτο τεταγμένον· οἷς εἴρητο, ἥ ἂν τοῦ στρατεύματος τι πονῇ μάλιστα, 5 ἐφορῶντας παραγίγνεσθαι. καὶ τοὺς σκευοφόρους ἐντὸς 2 τούτων τῶν ἐπιτάκτων ἐποιήσαντο. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἔταξαν τοὺς μὲν ὀπλίτας πάντας ἐφ' ἑκκαίδεκα, ὄντας πανδημεὶ Συρακοσίους καὶ ὅσοι ξύμμαχοι παρήσαν (ἐβοήθησαν δὲ αὐτοῖς Σελινούντιοι μὲν μάλιστα, ἔπειτα δὲ καὶ Γελῶν ἱππῆς, 10 τὸ ξύμπαν ἐς διακοσίους, καὶ Καμαριναίων ἱππῆς ὅσον εἴκοσι καὶ τοξόται ὥς πεντήκοντα), τοὺς δὲ ἱππέας ἐπετάξαντο ἐπὶ τῷ δεξιῷ, οὐκ ἔλασσον ὄντας ἢ διακοσίους καὶ χιλίους, παρὰ 3 δ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἀκοντιστάς. μέλλουσι δὲ τοῖς Ἀθηναίοις προτέροις ἐπιχειρήσειν ὁ Νικίας κατὰ τε ἔθνη ἐπιπαριῶν 15 ἕκαστα καὶ ξύμπασι τοιάδε παρεκελεύετο.
- 68 'Πολλῇ μὲν παραινέσει, ᾧ ἄνδρες, τί δεῖ χρῆσθαι, οἱ πάρεσμεν ἐπὶ τὸν αὐτὸν ἀγῶνα; αὐτὴ γὰρ ἡ παρασκευὴ ἱκανωτέρα μοι δοκεῖ εἶναι θάρσος παρασχεῖν ἢ καλῶς λε- 2 χθέντες λόγους μετὰ ἀσθενοῦς στρατοπέδου. ὅπου γὰρ Ἀργεῖοι 20 καὶ Μαντινῆς καὶ Ἀθηναῖοι καὶ νησιωτῶν οἱ πρῶτοί ἐσμεν, πῶς οὐ χρή μετὰ τοιῶνδε καὶ τοσῶνδε ξυμμάχων πάντα τινὰ μεγάλην τὴν ἐλπίδα τῆς νίκης ἔχειν, ἄλλως τε καὶ πρὸς ἄνδρας πανδημεὶ τε ἀμυνομένους καὶ οὐκ ἀπολέκτους ὥσπερ καὶ ἡμᾶς, καὶ προσέτι Σικελιώτας, οἱ ὑπερφρονοῦσι μὲν ἡμᾶς, 25 ὑπομενοῦσι δ' οὗ, διὰ τὸ τὴν ἐπιστήμην τῆς τόλμης ἥσσω 3 ἔχειν. παραστήτω δέ τινι καὶ τόδε, πολὺ τε ἀπὸ τῆς ἡμετέρας αὐτῶν εἶναι καὶ πρὸς γῇ οὐδεμιᾷ φιλίᾳ, ἥντινα μὴ αὐτοὶ μαχόμενοι κτήσεσθε. καὶ τοῦναντίον ὑπομιμνήσκω ὑμᾶς ἢ οἱ πολέμιοι σφίσιν αὐτοῖς εὖ οἶδ' ὅτι παρακελεύονται· οἱ μὲν γὰρ 30 ὅτι περὶ πατρίδος ἔσται ὁ ἀγών, ἐγὼ δὲ ὅτι οὐκ ἐν πατρίδι, ἐξ

- ἥς κρατεῖν δεῖ ἢ μὴ ῥαδίως ἀποχωρεῖν· οἱ γὰρ ἱππῆς πολλοὶ
ἐπικείσονται. τῆς τε οὖν ὑμετέρας αὐτῶν ἀξίας μνησθέντες 4
ἐπέλθετε τοῖς ἐναντίοις προθύμως, καὶ τὴν παροῦσαν ἀνάγκην
καὶ ἀπορίαν φοβερωτέραν ἡγήσάμενοι τῶν πολεμίων.
- 5 Ὁ μὲν Νικίας τοιαῦτα παρακελευσάμενος ἐπῆγε τὸ 69
στρατόπεδον εὐθύς. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἀπροσδόκητοι μὲν ἐν
τῷ καιρῷ τούτῳ ἦσαν ὡς ἤδη μαχοῦμενοι, καὶ τινες αὐτοῖς
ἐγγὺς τῆς πόλεως οὔσης καὶ ἀπεληλύθεσαν· οἱ δὲ καὶ διὰ
σπουδῆς προσβοηθοῦντες δρόμῳ ὑστέριζον μὲν, ὡς δὲ ἕκαστός
- 10 πῃ τοῖς πλέοσι προσμείξειε καθίσταντο. οὐ γὰρ δὴ προ-
θυμία ἐλλιπεῖς ἦσαν οὐδὲ τόλμη οὐτ' ἐν ταύτῃ τῇ μάχῃ οὐτ'
ἐν ταῖς ἄλλαις, ἀλλὰ τῇ μὲν ἀνδρεία οὐχ ἦσσαν ἐς ὅσον ἢ
ἐπιστήμῃ ἀντέχοι, τῷ δὲ ἐλλείποντι αὐτῆς καὶ τὴν βούλησιν
ἄκουτες προυδίδουσιν. ὅμως δὲ οὐκ ἂν οἰόμενοι σφίσι τοὺς
- 15 Ἀθηναίους προτέρους ἐπελθεῖν καὶ διὰ τάχους ἀναγκαζόμενοι
ἀμύνασθαι, ἀναλαβόντες τὰ ὄπλα εὐθύς ἀντεπῆσαν. καὶ 2
πρῶτον μὲν αὐτῶν ἐκατέρων οἱ τε λιθοβόλοι καὶ σφενδονῆται
καὶ τοξοὶται προυμάχοντο καὶ τροπὰς οἷας εἰκὸς ψιλοὺς ἀλλή-
λων ἐποιοῦν· ἔπειτα δὲ μάντις τε σφάγια προῦφερον τὰ
- 20 νομιζόμενα καὶ σαλπικταὶ ξύνοδον ἐπώτρυνον τοῖς ὀπλίταις,
οἱ δ' ἐχώρουν, Συρακόσιοι μὲν περὶ τε πατρίδος μαχοῦμενοι 3
καὶ τῆς ἰδίας ἕκαστος τὸ μὲν αὐτίκα σωτηρίας, τὸ δὲ μέλλον
ἐλευθερίας, τῶν δ' ἐναντίων Ἀθηναῖοι μὲν περὶ τε τῆς ἄλλο-
τρίας οἰκείαν σχεῖν καὶ τὴν οἰκείαν μὴ βλάψαι ἡσώμενοι,
- 25 Ἀργεῖοι δὲ καὶ τῶν ξυμμάχων οἱ αὐτόνομοι ξυγκτήσασθαι
τε ἐκείνοις ἐφ' ἃ ἦλθον καὶ τὴν ὑπάρχουσαν σφίσι πατρίδα
νικήσαντες πάλιν ἐπιδεῖν· τὸ δ' ὑπήκοον τῶν ξυμμάχων
μέγιστον μὲν περὶ τῆς αὐτίκα ἀνελπίστου σωτηρίας, ἣν μὴ
κρατῶσι, τὸ πρόθυμον εἶχον, ἔπειτα δὲ ἐν παρέργῳ καὶ εἴ τι
- 30 ἄλλο ξυγκαταστρεψαμένοις ῥᾶον αὐτοῖς ὑπακούσεται. γενο- 70

8 ἀπεληλύθεσαν recc.: ἐπεληλύθεσαν codd. 18 οἷα
A B E F M suprascr. G 23 δὲ ἀντίων A C E F M 30 συγκατα-
στρεψομένοις A B F M: συγκαταστρεψομένοι E: συγκαταστρεψάμενοι
F. Müller ὑπακούσονται Schol.

- μένης δ' ἐν χερσὶ τῆς μάχης ἐπὶ πολὺ ἀντείχον ἀλλήλοις,
 καὶ ξυνέβη βροντάς τε ἅμα τινὰς γενέσθαι καὶ ἀστραπαὺς
 καὶ ὕδωρ πολὺ, ὥστε τοῖς μὲν πρῶτον μαχομένοις καὶ ἐλά-
 χιστα πολέμῳ ὠμิลηκόσι καὶ τοῦτο ξυνεπιλαβέσθαι τοῦ
 φόβου, τοῖς δ' ἐμπειροτέροις τὰ μὲν γιγνόμενα καὶ ὥρα 5
 ἔτους περαίνεσθαι δοκεῖν, τοὺς δὲ ἀνθεστῶτας πολὺ μείζω
 2 ἔκπληξιν μὴ νικωμένους παρέχειν. ὥσαμένων δὲ τῶν Ἀρ-
 γείων πρῶτον τὸ εὐώνυμον κέρας τῶν Συρακοσίων καὶ μετ'
 αὐτοὺς τῶν Ἀθηναίων τὸ κατὰ σφᾶς αὐτοὺς, παρερρήγνυτο
 ἤδη καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα τῶν Συρακοσίων καὶ ἐς φυγὴν 10
 3 κατέστη. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν οὐκ ἐδίωξαν οἱ Ἀθηναῖοι (οἱ
 γὰρ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων πολλοὶ ὄντες καὶ ἀήσηστοι εἴρ-
 γον, καὶ ἐσβαλόντες ἐς τοὺς ὀπλίτας αὐτῶν, εἴ τινας προ-
 διώκοντας ἴδοιεν, ἀνέστελλον), ἐπακολουθήσαντες δὲ ἀθρόοι
 ὅσον ἀσφαλῶς εἶχε πάλιν ἐπανεχώρουν καὶ τροπαῖον ἴστα- 15
 4 σαν. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἀθροισθέντες ἐς τὴν Ἐλωρίνην ὁδὸν
 καὶ ὥς ἐκ τῶν παρόντων ξυνταξάμενοι ἐς τε τὸ Ὀλυμπίειον
 ὄμως σφῶν αὐτῶν παρέπεμψαν φυλακὴν, δείσαντες μὴ οἱ
 Ἀθηναῖοι τῶν χρημάτων ἃ ἦν αὐτόθι κινήσωσι, καὶ οἱ λοιποὶ
 71 ἐπανεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πρὸς μὲν τὸ 20
 ἱερὸν οὐκ ἦλθον, ξυγκομίσαντες δὲ τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς καὶ
 ἐπὶ πυρὰν ἐπιθέντες ἠύλisanτο αὐτοῦ. τῇ δ' ὕστεραίᾳ τοῖς
 μὲν Συρακοσίοις ἀπέδοσαν ὑποσπόνδους τοὺς νεκρούς (ἀπ-
 έθανον δὲ αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων περὶ ἐξήκοντα καὶ δια-
 κοσίους), τῶν δὲ σφετέρων τὰ ὅσα ξυνέλεξαν (ἀπέθανον δὲ 25
 αὐτῶν καὶ τῶν ξυμμάχων ὡς πεντήκοντα), καὶ τὰ τῶν πολε-
 2 μίων σκῦλα ἔχοντες ἀπέπλευσαν ἐς Κατάνην· χειμῶν τε
 γὰρ ἦν, καὶ τὸν πόλεμον αὐτόθεν ποιείσθαι οὐπω ἐδόκει
 δυνατὸν εἶναι, πρὶν ἂν ἱππέας τε μεταπέμψωσιν ἐκ τῶν
 Ἀθηνῶν καὶ ἐκ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἀγείρωσιν, ὅπως μὴ 30
 παντάπασιν ἱποκρατῶνται, καὶ χρήματα δὲ ἅμα αὐτόθεν τε
 ξυλλέξωνται καὶ παρ' Ἀθηναίων ἔλθῃ, τῶν τε πόλεων τινὰς

προσαγάγωνται, ὥς ἡλπιζον μετὰ τὴν μάχην μᾶλλον σφῶν ὑπακούσεσθαι, τὰ τε ἄλλα καὶ σίτον καὶ ὄσων δέοι παρασκευάσωνται ὥς ἐς τὸ ἔαρ ἐπιχειρήσουντες ταῖς Συρακούσαις.

Καὶ οἱ μὲν ταύτῃ τῇ γνώμῃ ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Νάξον 72
 5 καὶ Κατάνην διαχειμάσουντες, Συρακόσιοι δὲ τοὺς σφετέρους αὐτῶν νεκροὺς θάψαντες ἐκκλησίαν ἐποιοῦν. καὶ παρελθὼν 2
 αὐτοῖς Ἑρμοκράτης ὁ Ἑρμωνος, ἀνὴρ καὶ ἐς τὰλλα ξύνεσιν οὐδενὸς λειπόμενος καὶ κατὰ τὸν πόλεμον ἐμπειρία τε ἱκανὸς γενόμενος καὶ ἀνδρεία ἐπιφανής, ἐθάρσυνέ τε καὶ οὐκ εἶα
 10 τῷ γεγενημένῳ ἐνδιδόναι· τὴν μὲν γὰρ γνώμην αὐτῶν οὐχ 3
 ἡσῆσθαι, τὴν δὲ ἀταξίαν βλάψαι. οὐ μέντοι τοσοῦτόν γε λειφθῆναι ὅσον εἰκὸς εἶναι, ἄλλως τε καὶ τοῖς πρώτοις τῶν Ἑλλήνων ἐμπειρία ἰδιώτας ὥς εἰπεῖν χειροτέχναις ἀνταγωνισαμένους. μέγα δὲ βλάψαι καὶ τὸ πλήθος τῶν στρατηγῶν 4
 15 καὶ τὴν πολυαρχίαν (ἦσαν γὰρ πέντε καὶ δέκα οἱ στρατηγοὶ αὐτοῖς) τῶν τε πολλῶν τὴν ἀξύντακτον ἀναρχίαν. ἦν δὲ ὀλίγοι τε στρατηγοὶ γένωνται ἔμπειροι καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ παρασκευάσωσι τὸ ὀπλιτικόν, οἷς τε ὅπλα μὴ ἔστιν ἐκπορίζοντες, ὅπως ὥς πλείστοι ἔσονται, καὶ τῇ ἄλλῃ μελέτῃ
 20 προσαναγκάζοντες, ἔφη κατὰ τὸ εἰκὸς κρατήσῃ σφᾶς τῶν ἐναντίων, ἀνδρείας μὲν σφίσιν ὑπαρχούσης, εὐταξίας δ' ἐς τὰ ἔργα προσγενομένης· ἐπιδώσειν γὰρ ἀμφότερα αὐτά, τὴν μὲν μετὰ κινδύνων μελετωμένην, τὴν δ' εὐψυχίαν αὐτὴν ἐαυ-
 τῆς μετὰ τοῦ πιστοῦ τῆς ἐπιστήμης θαρσαλεωτέραν ἔσεσθαι.
 25 τοὺς τε στρατηγούς καὶ ὀλίγους καὶ αὐτοκράτορας χρῆναι 5
 ἐλέσθαι καὶ ὁμόσαι αὐτοῖς τὸ ὄρκιον ἢ μὴν ἐάσειν ἄρχειν ὅπῃ ἂν ἐπίστωνται· οὕτω γὰρ ἅ τε κρύπτεσθαι δεῖ μᾶλλον ἂν στέγασθαι καὶ τὰλλα κατὰ κόσμον καὶ ἀπροφασίστως παρασκευασθῆναι. καὶ οἱ Συρακόσιοι αὐτοῦ ἀκούσαντες 73
 30 ἐψηφίσαντό τε πάντα ὥς ἐκέλευε καὶ στρατηγὸν αὐτόν τε εἵλοντο τὸν Ἑρμοκράτη καὶ Ἡρακλείδην τὸν Λυσιμάχου καὶ

2 παρασκευάσονται A E G M 3 ὥς ἐς recc.: ὥστε codd. 12 καὶ
 recc.: om. codd. 13 χειροτέχναις F¹: χειροτέχναις cett.

2 Σικανὸν τὸν Ἐξηκέστου, τούτους τρεῖς, καὶ ἐς τὴν Κόρινθον καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρέσβεις ἀπέστειλαν, ὅπως ξυμμαχία τε αὐτοῖς παραγένηται καὶ τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον βεβαιότερον πείθωσι ποιεῖσθαι ἐκ τοῦ προφανοῦς ὑπὲρ σφῶν τοὺς Λακεδαιμονίους, ἵνα ἢ ἀπὸ τῆς Σικελίας 5 ἀπαγάγωσιν αὐτοὺς ἢ πρὸς τὸ ἐν Σικελίᾳ στράτευμα ἦσσαν ὠφελίαν ἄλλην ἐπιπέμπωσιν.

74 Τὸ δ' ἐν τῇ Κατάνῃ στράτευμα τῶν Ἀθηναίων ἔπλευσεν εὐθὺς ἐπὶ Μεσσήνην ὥς προδοθησομένην. καὶ ἃ μὲν ἐπράσσετο οὐκ ἐγένετο· Ἀλκιβιάδης γὰρ ὅτ' ἀπῆει ἐκ τῆς ἀρχῆς 10 ἤδη μετάπεμπτος, ἐπιστάμενος ὅτι φεύξειτο, μηνύει τοῖς τῶν Συρακοσίων φίλοις τοῖς ἐν τῇ Μεσσήνῃ ξυνειδῶς τὸ μέλλον· οἱ δὲ τοὺς τε ἄνδρας διέφθειραν πρότερον καὶ τότε στασιάζοντες καὶ ἐν ὅπλοις ὄντες ἐπεκράτουν μὴ δέχεσθαι τοὺς 15 Ἀθηναίους οἱ ταῦτα βουλόμενοι. ἡμέρας δὲ μέιναντες περὶ τρεῖς καὶ δέκα οἱ Ἀθηναῖοι ὥς ἐχειμάζοντο καὶ τὰ ἐπιτήδεια οὐκ εἶχον καὶ προυχῶρει οὐδέν, ἀπελθόντες ἐς Νάξον καὶ ὄρια καὶ σταυρώματα περὶ τὸ στρατόπεδον ποιησάμενοι αὐτοῦ διεχειμάζον· καὶ τριήρη ἀπέστειλαν ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ 20 τε χρήματα καὶ ἱππέας, ὅπως ἅμα τῷ ἦρι παραγένωνται.

75 Ἐτείχιζον δὲ καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐν τῷ χειμῶνι πρὸς τε τῇ πόλει, τὸν Τεμενίτην ἐντὸς ποιησάμενοι, τεῖχος παρὰ πᾶν τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς ὁρῶν, ὅπως μὴ δι' ἐλάσσονος εὐαποτελ- 25 χιστοι ᾧσιν, ἣν ἄρα σφάλλονται, καὶ τὰ Μέγαρα φρούριον, καὶ ἐν τῷ Ὀλυμπιεῖ ἄλλο· καὶ τὴν θάλασσαν προυσταύ- 25 ρωσαν πανταχῇ ἢ ἀποβάσεις ἦσαν. καὶ τοὺς Ἀθηναίους εἰδότες ἐν τῇ Νάξῳ χειμάζοντας ἐστράτευσαν πανδημεὶ ἐπὶ τὴν Κατάνην, καὶ τῆς τε γῆς αὐτῶν ἔτεμον καὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων σκηναὶς καὶ τὸ στρατόπεδον ἐμπρήσαντες ἀνεχώ- 3 ρησαν ἐπ' οἶκου. καὶ πυνθανόμενοι τοὺς Ἀθηναίους ἐς τὴν 30 Καμάριναν κατὰ τὴν ἐπὶ Λάχητος γενομένην ξυμμαχίαν πρσβεύεσθαι, εἴ πως προσαγάγωιτο αὐτούς, ἀντεπρε-

σβεύοντο καὶ αὐτοί· ἦσαν γὰρ ὑποπτοὶ αὐτοῖς οἱ Καμαριναῖοι
 μὴ προθύμως σφίσιν μήτ' ἐπὶ τὴν πρώτην μάχην πέμψαι ἃ
 ἔπεμψαν, ἔς τε τὸ λοιπὸν μὴ οὐκέτι βούλονται ἀμύνειν,
 ὀρώντες τοὺς Ἀθηναίους ἐν τῇ μάχῃ εὖ πράξαντας, προσ-
 5 χωρῶσι δ' αὐτοῖς κατὰ τὴν προτέραν φιλίαν πεισθέντες.
 ἀφικομένων οὖν ἐκ μὲν Συρακουσῶν Ἑρμοκράτους καὶ 4
 ἄλλων ἐς τὴν Καμάριναν, ἀπὸ δὲ τῶν Ἀθηναίων Εὐφύ-
 μου μεθ' ἐτέρων, ὁ Ἑρμοκράτης ξυλλόγου γενομένου τῶν
 Καμαριναίων βουλόμενος προδιαβάλλειν τοὺς Ἀθηναίους
 10 ἔλεγε τοιάδε.

‘Οὐ τὴν παροῦσαν δύναμιν τῶν Ἀθηναίων, ᾧ Καμαρι- 76
 ναῖοι, μὴ αὐτὴν καταπλαγῆτε δείσαντες ἐπρεσβενσάμεθα,
 ἀλλὰ μάλλον τοὺς μέλλοντας ἀπ' αὐτῶν λόγους, πρὶν τι καὶ
 ἡμῶν ἀκοῦσαι, μὴ ὑμᾶς πείσωσιν. ἤκουσι γὰρ ἔς τὴν 2
 15 Σικελίαν προφάσει μὲν ἢ πυνθάνεσθε, διανοία δὲ ἦν πάντες
 ὑπονοοῦμεν· καὶ μοι δοκοῦσιν οὐ Λεοντίνους βούλεσθαι
 κατοικίσαι, ἀλλ' ἡμᾶς μάλλον ἐξοικίσαι. οὐ γὰρ δὴ εὐλογον
 τὰς μὲν ἐκεῖ πόλεις ἀναστάτους ποιεῖν, τὰς δὲ ἐνθάδε κατοι-
 κίζειν, καὶ Λεοντίνων μὲν Χαλκιδέων ὄντων κατὰ τὸ ξυγγενὲς
 20 κῆδεσθαι, Χαλκιδέας δὲ τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ὧν οἶδε ἅποικοί
 εἰσι, δουλωσαμένους ἔχειν. τῇ δὲ αὐτῇ ἰδέᾳ ἐκείνᾳ τε ἔσχον 3
 καὶ τὰ ἐνθάδε νῦν πειρῶνται· ἡγεμόνες γὰρ γενόμενοι ἐκόν-
 των τῶν τε Ἰώνων καὶ ὅσοι ἀπὸ σφῶν ἦσαν ξύμμαχοι ὡς
 ἐπὶ τοῦ Μήδου τιμωρία, τοὺς μὲν λιποστρατίαν, τοὺς δὲ ἐπ'
 25 ἀλλήλους στρατεύειν, τοῖς δ' ὡς ἐκάστοις τινα εἶχον αἰτίαν
 εὐπρεπῇ ἐπενεγκόντες κατεστρέψαντο. καὶ οὐ περὶ τῆς 4
 ἐλευθερίας ἄρα οὔτε οὔτοι τῶν Ἑλλήνων οὐθ' οἱ Ἕλληνες
 τῆς ἑαυτῶν τῷ Μήδῳ ἀντέστησαν, περὶ δὲ οἱ μὲν σφίσιν
 ἀλλὰ μὴ ἐκείνῳ καταδουλώσεως, οἱ δ' ἐπὶ δεσπότην μεταβολῇ
 30 οὐκ ἀξυνετωτέρου, κακοξυνετωτέρου δέ.

‘Ἄλλ' οὐ γὰρ δὴ τὴν τῶν Ἀθηναίων εὐκατηγόρητον οὔσαν 77
 πόλιν νῦν ἤκομεν ἀποφανοῦντες ἐν εἰδόσιν ὅσα ἀδικεῖ, πολλὴ
 δὲ μάλλον ἡμᾶς αὐτοὺς αἰτιασόμενοι ὅτι ἔχοντες παραδεί-

γματα τῶν τ' ἐκεῖ Ἑλλήνων ὥς ἐδουλώθησαν οὐκ ἀμύνοντες
 σφίσιν αὐτοῖς, καὶ νῦν ἐφ' ἡμᾶς ταῦτα παρόντα σοφίσματα,
 Λεοντίνων τε ξυγγενῶν κατοικίσεις καὶ Ἑγεσταίων ξυμμάχων
 ἐπικουρίας, οὐ ξυστραφέντες βουλόμεθα προθυμότερον δεῖξαι
 αὐτοῖς ὅτι οὐκ Ἴωνες τάδε εἰσὶν οὐδ' Ἑλλησπόντιοι καὶ 5
 νησιῶται, οἱ δεσπότην ἢ Μῆδον ἢ ἕνα γέ τινα αἰεὶ μετα-
 βάλλοντες δουλοῦνται, ἀλλὰ Δωριῆς ἐλεύθεροι ἀπ' αὐτονόμου
 2 τῆς Πελοποννήσου τὴν Σικελίαν οἰκοῦντες. ἢ μένομεν ἕως
 ἂν ἕκαστοι κατὰ πόλεις ληφθῶμεν, εἰδότες ὅτι ταύτη μόνον
 ἄλωτοί ἐσμεν καὶ ὀρώντες αὐτοὺς ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος τρεπο- 10
 μένους ὥστε τοὺς μὲν λόγοις ἡμῶν διυστάναι, τοὺς δὲ ξυμ-
 μάχων ἐλπίδι ἐκπολεμοῦν πρὸς ἀλλήλους, τοῖς δὲ ὥς ἐκάστοις
 τι προσηνὲς λέγοντες δύνανται κακοργεῖν; καὶ οἴομεθα τοῦ
 ἄπωθεν ξυνοίκου προαπολλυμένου οὐ καὶ ἐς αὐτόν τινα ἤξειν
 τὸ δεινόν, πρὸ δὲ αὐτοῦ μᾶλλον τὸν πάσχοντα καθ' ἑαυτὸν 15
 78 δυστυχεῖν; καὶ εἴ τῳ ἄρα παρέστηκεν τὸν μὲν Συρακόσιον,
 ἑαυτὸν δ' οὐ πολέμιον εἶναι τῷ Ἀθηναίῳ, καὶ δεινὸν ἡγείται
 ὑπὲρ γε τῆς ἐμῆς κινδυνεύειν, ἐνθυμηθήτω οὐ περὶ τῆς ἐμῆς
 μᾶλλον, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ τῆς ἑαυτοῦ ἅμα ἐν τῇ ἐμῇ μαχοῦμενος,
 τοσοῦτῳ δὲ καὶ ἀσφαλέστερον ὅσῳ οὐ προδιεφθαρμένον ἐμοῦ, 20
 ἔχων δὲ ξύμμαχον ἐμὲ καὶ οὐκ ἐρήμος ἀγωνιέται· τὸν τε
 Ἀθηναῖον μὴ τὴν τοῦ Συρακοσίου ἔχθραν κολάσασθαι, τῇ δ'
 ἐμῇ προφάσει τὴν ἐκείνου φιλίαν οὐχ ἦσσαν βεβαιώσασθαι
 2 βούλεσθαι. εἴ τέ τις φθονεῖ μὲν ἢ καὶ φοβεῖται (ἁμφότερα
 γὰρ τάδε πάσχει τὰ μείζω), διὰ δὲ αὐτὰ τὰς Συρακούσας 25
 κακωθῆναι μὲν ἵνα σωφρονισθῶμεν βούλεται, περιγεγέσθαι
 δὲ ἔνεκα τῆς αὐτοῦ ἀσφαλείας, οὐκ ἀνθρωπίνης δυνάμεως
 βούλησιν ἐλπίζει· οὐ γὰρ οἶόν τε ἅμα τῆς τε ἐπιθυμίας καὶ
 3 τῆς τύχης τὸν αὐτὸν ὁμοίως ταμίαν γενέσθαι. καὶ εἰ γνώμη
 ἀμάρτοι, τοῖς αὐτοῦ κακοῖς ὀλοφυρθεῖς τάχ' ἂν ἴσως καὶ τοῖς 30
 ἐμοῖς ἀγαθοῖς ποτὲ βουλευθεῖη αὐθις φθονῆσαι. ἀδύνατον δὲ

1 ἐκεῖσε A B E F M
 A B E F M [G]
 Stephanus: αὐτοῦ codd.

15 αὐτὸν A B E F M
 23 οὐχ f G (in rasura): οὐς cett.
 30 αὐτοῦ C: αὐτοῦ cett.

19 μαχόμενος
 27 αὐτοῦ

προεμένῳ καὶ μὴ τοὺς αὐτοὺς κινδύνους οὐ περὶ τῶν ὀνομάτων,
ἀλλὰ περὶ τῶν ἔργων, ἐθελήσαντι προσλαβεῖν· λόγῳ μὲν
γὰρ τὴν ἡμετέραν δύναμιν σῶζοι ἂν τις, ἔργῳ δὲ τὴν αὐτοῦ
σωτηρίαν. καὶ μάλιστα εἰκὸς ἦν ὑμᾶς, ᾧ Καμαριναῖοι, 4
5 ὁμόρους ὄντας καὶ τὰ δεύτερα κινδυνεύουσιντας προορᾶσθαι
αὐτὰ καὶ μὴ μαλακῶς ὥσπερ νῦν ξυμμαχεῖν, αὐτοὺς δὲ πρὸς
ἡμᾶς μᾶλλον ἰόντας, ἅπερ ἂν εἰ ἐς τὴν Καμαριναίαν πρῶτον
ἀφίκοντο οἱ Ἀθηναῖοι δεόμενοι ἂν ἐπεκαλείσθε, ταῦτα ἐκ
τοῦ ὁμοίου καὶ νῦν παρακελευομένους ὅπως μὴδὲν ἐνδῶσομεν
10 φαίνεσθαι. ἀλλ' οὐθ' ὑμεῖς νῦν γέ πω οὐθ' οἱ ἄλλοι ἐπὶ
ταῦτα ὥρμησθε.

‘ Δειλία δὲ ἴσως τὸ δίκαιον πρὸς τε ἡμᾶς καὶ πρὸς τοὺς 79
ἐπιόντας θεραπεύσετε, λέγοντες ξυμμαχίαν εἶναι ὑμῖν πρὸς
Ἀθηναίους· ἦν γε οὐκ ἐπὶ τοῖς φίλοις ἐποιήσασθε, τῶν δὲ
15 ἐχθρῶν ἦν τις ἐφ' ὑμᾶς ἔη, καὶ τοῖς γε Ἀθηναίοις βοηθεῖν, ὅταν
ὑπ' ἄλλων καὶ μὴ αὐτοὶ ὥσπερ νῦν τοὺς πέλας ἀδικῶσιν, ἐπεὶ 2
οὐδ' οἱ Ῥηγῖνοι ὄντες Χαλκιδῆς Χαλκιδέας ὄντας Λεοντίνους
ἐθέλουσι ξυγκατοικίζειν. καὶ δεινὸν εἰ ἐκείνοι μὲν τὸ ἔργον
τοῦ καλοῦ δικαίωματος ὑποπτεύοντες ἀλόγως σωφρονοῦσιν,
20 ὑμεῖς δ' εὐλόγῳ προφάσει τοὺς μὲν φύσει πολεμίους βούλεσθε
ᾠφελεῖν, τοὺς δὲ ἔτι μᾶλλον φύσει ξυγγενεῖς μετὰ τῶν
ἐχθίστων διαφθεῖραι. ἀλλ' οὐ δίκαιον, ἀμύνειν δὲ καὶ μὴ 3
φοβεῖσθαι τὴν παρασκευὴν αὐτῶν· οὐ γὰρ ἦν ἡμεῖς ξυστῶμεν
πάντες δεινὴ ἐστίν, ἀλλ' ἦν, ὅπερ οὗτοι σπεύδουσι, τὰναντία
25 διαστῶμεν, ἐπεὶ οὐδὲ πρὸς ἡμᾶς μόνους ἐλθόντες καὶ μάχη
περιγενόμενοι ἔπραξαν ἃ ἐβούλονται, ἀπηλθον δὲ διὰ τάχους.
ὥστε οὐχ ἄθρόους γε ὄντας εἰκὸς ἀθυμεῖν, ἰέναι δὲ ἐς τὴν 80
ξυμμαχίαν προθυμότερον, ἄλλως τε καὶ ἀπὸ Πελοποννήσου
παρεσομένης ὠφελίας, οἱ τῶνδε κρείσσους εἰσὶ τὸ παράπαν
30 τὰ πολέμια· καὶ μὴ ἐκείνην τὴν προμηθίαν δοκεῖν τῷ ἡμῖν
μὲν ἴσην εἶναι, ὑμῖν δὲ ἀσφαλῆ, τὸ μηδετέροις δὴ ὥς καὶ

3 αὐτοῦ recc.: αὐτοῦ codd. 7 ἂν M : om. cett. 8 ἀφίκοντο
G : ἀφίκοντο cett. 24 ὅπερ om. A B E F M 30 τῷ c : τῷ codd.

- 2 ἀμφοτέρων ὄντας ξυμμάχους βοηθεῖν. οὐ γὰρ ἔργῳ ἴσον
 ὥσπερ τῷ δικαίωματί ἐστιν. εἰ γὰρ δι' ὑμᾶς μὴ ξυμμαχή-
 σαντας ὃ τε παθὼν σφαλῆσεται καὶ ὁ κρατῶν περιέσται, τί
 ἄλλο ἢ τῇ αὐτῇ ἀπουσίᾳ τοῖς μὲν οὐκ ἡμύνατε σωθῆναι,
 τοὺς δὲ οὐκ ἐκωλύσατε κακοὺς γενέσθαι; καίτοι κάλλιον 5
 τοῖς ἀδικουμένοις καὶ ἅμα ξυγγενέσι προσθεμένους τήν τε
 κοινὴν ὠφελίαν τῇ Σικελίᾳ φυλάξαι καὶ τοὺς Ἀθηναίους
 φίλους δὴ ὄντας μὴ ἔασαι ἀμαρτεῖν.
- 3 Ἐυνελόντες τε λέγομεν οἱ Συρακόσιοι ἐκδιδάσκειν μὲν
 οὐδὲν ἔργον εἶναι σαφῶς οὔτε ὑμᾶς οὔτε τοὺς ἄλλους περὶ ὧν 10
 αὐτοὶ οὐδὲν χεῖρον γινώσκειτε· δεόμεθα δὲ καὶ μαρτυρόμεθα
 ἅμα, εἰ μὴ πείσομεν, ὅτι ἐπιβουλευόμεθα μὲν ὑπὸ Ἴωνων αἰεὶ
 4 πολεμίων, προδιδόμεθα δὲ ὑπὸ ὑμῶν Δωριῆς Δωριῶν. καὶ
 εἰ καταστρέφονται ἡμᾶς Ἀθηναῖοι, ταῖς μὲν ὑμετέραις
 γνώμαις κρατήσουσι, τῷ δ' αὐτῶν ὀνόματι τιμηθήσονται, 15
 καὶ τῆς νίκης οὐκ ἄλλον τινὰ ἄθλον ἢ τὸν τὴν νίκην παρα-
 σχόντα λήψονται· καὶ εἰ αὖ ἡμεῖς περιεσόμεθα, τῆς αἰτίας
 5 τῶν κινδύνων οἱ αὐτοὶ τὴν τιμωρίαν ὑφέξετε. σκοπεῖτε οὖν καὶ
 αἰρεῖσθε ἥδη ἢ τὴν αὐτίκα ἀκινδύνως δουλείαν ἢ καὶ περιγενό-
 μενοι μεθ' ἡμῶν τούσδε τε μὴ αἰσchrῶς δεσπότης λαβεῖν καὶ 20
 τὴν πρὸς ἡμᾶς ἔχθραν μὴ ἂν βραχείαν γενομένην διαφυγεῖν.'
- 81 Τοιαῦτα μὲν ὁ Ἑρμοκράτης εἶπεν, ὁ δ' Εὐφρημος ὁ τῶν
 Ἀθηναίων πρεσβευτὴς μετ' αὐτὸν τοιάδε.
- 82 Ἄφικόμεθα μὲν ἐπὶ τῆς πρότερον οὔσης ξυμμαχίας
 ἀνανεώσει, τοῦ δὲ Συρακοσίου καθαψαμένου ἀνάγκῃ καὶ 25
 2 περὶ τῆς ἀρχῆς εἰπεῖν ὥς εἰκότως ἔχομεν. τὸ μὲν οὖν
 μέγιστον μαρτύριον αὐτὸς εἶπεν, ὅτι οἱ Ἴωνες αἰεὶ ποτε
 πολέμιοι τοῖς Δωριεῦσιν εἰσίν. ἔχει δὲ καὶ οὕτως· ἡμεῖς
 γὰρ Ἴωνες ὄντες Πελοποννησίους Δωριεῦσι καὶ πλέοσιν
 οὔσι καὶ παροικοῦσιν ἐσκεψάμεθα ὅτῳ τρόπῳ ἥκιστα αὐτῶν 30
 3 ὑπακουσόμεθα, καὶ μετὰ τὰ Μηδικὰ ναῦς κτησάμενοι τῆς
 μὲν Λακεδαιμονίων ἀρχῆς καὶ ἡγεμονίας ἀπηλλάγημεν,

οὐδὲν προσήκον μᾶλλον τι ἐκείνους ἡμῖν ἢ καὶ ἡμᾶς ἐκείνοις
ἐπιτάσσειν, πλὴν καθ' ὅσον ἐν τῷ παρόντι μείζον ἴσχυον,
αὐτοὶ δὲ τῶν ὑπὸ βασιλεῖ πρότερον ὄντων ἡγεμόνες κατα-
στάντες οἰκοῦμεν, νομίσαντες ἥκιστ' ἂν ὑπὸ Πελοποννησίοις
5 οὕτως εἶναι, δύνάμιν ἔχοντες ἢ ἀμυνούμεθα, καὶ ἐς τὸ ἀκριβὲς
εἰπεῖν οὐδὲ ἀδίκως καταστρεψάμενοι τοὺς τε Ἴωνας καὶ
νησιώτας, οὓς ξυγγενεῖς φασὶν ὄντας ἡμᾶς Συρακοσίοι
δεδουλωσθαι. ἦλθον γὰρ ἐπὶ τὴν μητρόπολιν ἐφ' ἡμᾶς μετὰ 4
τοῦ Μήδου καὶ οὐκ ἐτόλμησαν ἀποστάντες τὰ οἰκεία φθεῖραι,
10 ὥσπερ ἡμεῖς ἐκλιπόντες τὴν πόλιν, δουλείαν δὲ αὐτοὶ τε
ἐβούλουντο καὶ ἡμῖν τὸ αὐτὸ ἐπενεγκεῖν. ἀνθ' ὧν ἄξιοί τε 83
ὄντες ἅμα ἄρχομεν, ὅτι τε ναυτικὸν πλεῖστόν τε καὶ προ-
θυμίαν ἀπροφάσιστον παρεσχόμεθα ἐς τοὺς Ἕλληνας, καὶ
διότι καὶ τῷ Μήδῳ ἐτοίμως τοῦτο δρῶντες οὗτοι ἡμᾶς
15 ἔβλαπτον, ἅμα δὲ τῆς πρὸς Πελοποννησίοις ἰσχύος ὀρε-
γόμενοι. καὶ οὐ καλλιεπούμεθα ὥς ἢ τὸν βάρβαρον μόνοι 2
καθελόντες εἰκότως ἄρχομεν ἢ ἐπ' ἐλευθερίᾳ τῇ τῶνδε μᾶλλον
ἢ τῶν ξυμπάντων τε καὶ τῇ ἡμετέρᾳ αὐτῶν κινδυνεύσαντες.
πᾶσι δὲ ἀνεπίφθονον τὴν προσήκουσαν σωτηρίαν ἐκπορίζε-
20 σθαι. καὶ νῦν τῆς ἡμετέρας ἀσφαλείας ἕνεκα καὶ ἐνθάδε
παρόντες ὁρῶμεν καὶ ὑμῖν ταῦτα ξυμφέροντα. ἀποφαίνομεν 3
δὲ ἐξ ὧν οἶδε τε διαβάλλουσι καὶ ὑμεῖς μάλιστα ἐπὶ τὸ
φοβερώτερον ὑπονοεῖτε, εἰδότες τοὺς περιδεῶς ὑποπτεύοντάς
τι λόγου μὲν ἡδονῇ τὸ παραντίκα τερπομένους, τῇ δ'
25 ἐγχειρήσει ὕστερον τὰ ξυμφέροντα πράσσοντας. τὴν τε 4
γὰρ ἐκεῖ ἀρχὴν εἰρήκαμεν διὰ δέος ἔχειν καὶ τὰ ἐνθάδε διὰ
τὸ αὐτὸ ἥκειν μετὰ τῶν φίλων ἀσφαλῶς καταστησόμενοι,
καὶ οὐ δουλωσόμενοι, μὴ παθεῖν δὲ μᾶλλον τοῦτο κωλύσοντες.
'Υπολάβη δὲ μηδεὶς ὥς οὐδὲν προσήκον ὑμῶν κηδόμεθα, 84
30 γνοὺς ὅτι σφῆζομένων ὑμῶν καὶ διὰ τὸ μὴ ἀσθενεῖς ὑμᾶς
ὄντας ἀντέχειν Συρακοσίοις ἥσσουν ἂν τούτων πεμψάντων

5 ἀμυνούμεθα recc.: ἀμυνόμεθα codd. (G) ἐς] ὡς Krüger 16 οὐ
καλλιεπούμεθα recc.: οὐκ ἄλλο (ἄλλω F) ἐπόμεθα (vel ἐπ.) codd.
21 ταυτὰ (sic) E: ταῦτα cett.

- 2 τινὰ δύναμιν Πελοποννησίοις ἡμεῖς βλαπτοίμεθα. καὶ ἐν
 τούτῳ προσήκετε ἤδη ἡμῖν τὰ μέγιστα. διόπερ καὶ τοὺς
 Λεοντίνους εὖλογον κατοικίζειν μὴ ὑπηκόους ὥσπερ τοὺς ξυγ-
 γενεῖς αὐτῶν τοὺς ἐν Εὐβοίᾳ, ἀλλ' ὥς δυνατωτάτους, ἵνα ἐκ
 τῆς σφετέρας ὁμοροὶ ὄντες τοῖσδε ὑπὲρ ἡμῶν λυπηροὶ ᾖσιν. 5
- 3 τὰ μὲν γὰρ ἐκεῖ καὶ αὐτοὶ ἀρκοῦμεν πρὸς τοὺς πολεμίους,
 καὶ ὁ Χαλκιδεύς, ὃν ἀλόγως ἡμᾶς φησὶ δουλωσαμένους τοὺς
 ἐνθάδε ἐλευθεροῦν, ξύμφορος ἡμῖν ἀπαράσκευος ὦν καὶ
 χρήματα μόνον φέρων, τὰ δὲ ἐνθάδε καὶ Λεοντῖνοι καὶ οἱ
- 85 ἄλλοι φίλοι ὅτι μάλιστα αὐτονομούμενοι. ἀνδρὶ δὲ τυράννῳ 15
 ἢ πόλει ἀρχὴν ἐχούσῃ οὐδὲν ἄλογον ὅτι ξυμφέρων οὐδ' οἰκείου
 ὅτι μὴ πιστόν· πρὸς ἕκαστα δὲ δεῖ ἢ ἐχθρὸν ἢ φίλον μετὰ
 καιροῦ γίνεσθαι. καὶ ἡμᾶς τοῦτο ὠφελεῖ ἐνθάδε, οὐκ ἦν
 τοὺς φίλους κακώσωμεν, ἀλλ' ἦν οἱ ἐχθροὶ διὰ τὴν τῶν
- 2 φίλων ρώμην ἀδύνατοι ᾖσιν. ἀπιστεῖν δὲ οὐ χρή· καὶ γὰρ 15
 τοὺς ἐκεῖ ξυμμάχους ὥς ἕκαστοι χρήσιμοι ἐξηγούμεθα, Χίους
 μὲν καὶ Μηθυμναίους νεῶν παροκωχῇ αὐτονόμους, τοὺς δὲ
 πολλοὺς χρημάτων βιαιότερον φορᾷ, ἄλλους δὲ καὶ πάννυ
 ἐλευθέρως ξυμμαχοῦντας, καίπερ νησιώτας ὄντας καὶ εὐλή-
 πτους, διότι ἐν χωρίοις ἐπικαίροις εἰσὶ περὶ τὴν Πελοπόννησον. 20
- 3 ὥστε καὶ ἀνθάδε εἰκὸς πρὸς τὸ λυσιτελοῦν, καὶ ὃ λέγομεν,
 ἐς Συρακοσίους δέος καθίστασθαι. ἀρχῆς γὰρ ἐφίενται ὑμῶν
 καὶ βούλονται ἐπὶ τῷ ἡμετέρῳ ξυστήσαντες ὑμᾶς ὑπόπτῳ,
 βία ἢ καὶ κατ' ἐρημίαν, ἀπράκτων ἡμῶν ἀπελθόντων, αὐτοὶ
 ἄρξαι τῆς Σικελίας. ἀνάγκη δέ, ἦν ξυστῆτε πρὸς αὐτούς· 25
 οὔτε γὰρ ἡμῖν ἔτι ἔσται ἰσχύς τοσαύτη ἐς ἐν ξυστᾶσα
 εὐμεταχείριστος, οὔθ' οἷδ' ἀσθενεῖς ἂν ἡμῶν μὴ παρόντων
- 86 πρὸς ὑμᾶς εἶεν. καὶ ὅτῳ ταῦτα μὴ δοκεῖ, αὐτὸ τὸ ἔργον
 ἐλέγχει. τὸ γὰρ πρότερον ἡμᾶς ἐπηγάγεσθε οὐκ ἄλλον τινὰ
 προσείοντες φόβον ἢ, εἰ περιοψόμεθα ὑμᾶς ὑπὸ Συρακοσίοις 30

16 τοῖς . . . ξυμμάχοις A B E F (G) M 17 παροκωχῇ Stahl : παροχῇ
 codd. 21 ἐνθάδε A B E F 22 καθίστασθαι E : καθίστανται F :
 καθίσταται cett. 30 προσείοντες G M : προσιώντας C : προσιόντες
 cett.

γενέσθαι, ὅτι καὶ αὐτοὶ κινδυνεύσομεν. καὶ νῦν οὐ δίκαιον, 2
 ᾧπερ καὶ ἡμᾶς ἡξιούτε λόγῳ πείθειν, τῷ αὐτῷ ἀπιστεῖν, οὐδ'
 ὅτι δυνάμει μείζονι πρὸς τὴν τῶνδε ἰσχὺν πάρεσμεν ὑποπτεύε-
 σθαι, πολὺ δὲ μᾶλλον τοῖσδε ἀπιστεῖν. ἡμεῖς μὲν γε οὔτε 3
 5 ἐμμεῖναι δυνατοὶ μὴ μεθ' ὑμῶν, εἴ τε καὶ γενόμενοι κακοὶ
 κατεργασαίμεθα, ἀδύνατοι κατασχεῖν διὰ μῆκός τε πλοῦ καὶ
 ἀπορίᾳ φυλακῆς πόλεων μεγάλων καὶ τῇ παρασκευῇ ἡπειρω-
 τίδων· οἷδε δὲ οὐ στρατοπέδῳ, πόλει δὲ μείζονι τῆς ἡμετέρας
 παρουσίας ἐποικούντες ὑμῖν αἰεὶ τε ἐπιβουλεύουσι καὶ ὅταν
 10 καιρὸν λάβωσιν ἐκάστου, οὐκ ἀνιῶσιν (ἔδειξαν δὲ καὶ ἄλλα 4
 ἥδη καὶ τὰ ἐς Λεοντίλους), καὶ νῦν τολμῶσιν ἐπὶ τοὺς ταῦτα
 κωλύοντας καὶ ἀνέχοντας τὴν Σικελίαν μέχρι τοῦδε μὴ
 ὑπ' αὐτοὺς εἶναι παρακαλεῖν ὑμᾶς ὡς ἀναισθήτους. πολὺ 5
 δὲ ἐπὶ ἀληθεστέραν γε σωτηρίαν ἡμεῖς ἀντιπαρακαλοῦμεν,
 15 δεόμενοι τὴν ὑπάρχουσαν ἀπ' ἀλλήλων ἀμφοτέροις μὴ προ-
 διδόναι, νομίσαι δὲ τοῖσδε μὲν καὶ ἄνευ ξυμμάχων αἰεὶ ἐφ'
 ὑμᾶς ἐτοιμὴν διὰ τὸ πλῆθος εἶναι ὁδόν, ὑμῖν δ' οὐ πολλάκις
 παρασχήσειν μετὰ τοσῆσδε ἐπικουρίας ἀμύνασθαι· ἦν εἰ τῷ
 ὑπόπτῳ ἢ ἄπρακτον ἐάσετε ἀπελθεῖν ἢ καὶ σφαλεῖσαν, ἔτι
 20 βουλήσεσθε καὶ πολλοστὸν μόριον αὐτῆς ἰδεῖν, ὅτε οὐδὲν
 ἔτι περανεῖ παραγενόμενον ὑμῖν.
 'Ἄλλὰ μήτε ὑμεῖς, ὦ Καμαριναῖοι, ταῖς τῶνδε διαβολαῖς 87
 ἀναπείθεσθε μήτε οἱ ἄλλοι· εἰρήκαμεν δ' ὑμῖν πᾶσαν τὴν
 ἀλήθειαν περὶ ᾧ ὑποπτενόμεθα, καὶ ἔτι ἐν κεφαλαίοις
 25 ὑπομνήσαντες ἀξιόσομεν πείθειν. φαμὲν γὰρ ἄρχειν μὲν 2
 τῶν ἐκεῖ, ἵνα μὴ ὑπακούωμεν ἄλλου, ἐλευθεροῦν δὲ τὰ ἐνθάδε,
 ὅπως μὴ ὑπ' αὐτῶν βλαπτώμεθα, πολλὰ δ' ἀναγκάζεσθαι
 πράσσειν, διότι καὶ πολλὰ φυλασσόμεθα, ξύμμαχοι δὲ καὶ
 νῦν καὶ πρότερον τοῖς ἐνθάδε ὑμῶν ἀδικουμένοις οὐκ ἄκλητοι,
 30 παρακληθέντες δὲ ἤκειν. καὶ ὑμεῖς μήθ' ὥς δικασταὶ γενό- 3
 μενοι τῶν ἡμῖν ποιουμένων μήθ' ὥς σωφρονισταί, ὃ χαλεπὸν

2 ᾧπερ G : ὅπερ cett.
 20 ὅτε f G M : οὔτε cett.

16 δὲ M : τε cett.

αἰεὶ recc. : εἰ codd.

ἤδη, ἀποτρέπειν πειρᾶσθε, καθ' ὅσον δέ τι ὑμῖν τῆς ἡμετέρας
 πολυπραγμοσύνης καὶ τρόπου τὸ αὐτὸ ξυμφέρει, τούτῳ ἀπο-
 λαβόντες χρήσασθε, καὶ νομίσατε μὴ πάντας ἐν ἴσῳ βλάπτειν
 4 αὐτά, πολὺ δὲ πλείους τῶν Ἑλλήνων καὶ ὠφελεῖν· ἐν παντὶ
 γὰρ πᾶς χωρίῳ, καὶ ᾧ μὴ ὑπάρχομεν, ὃ τε οἰόμενος ἀδι- 5
 κήσεσθαι καὶ ὁ ἐπιβουλεύων διὰ τὸ ἐτοίμην ὑπεῖναι ἐλπίδα
 τῷ μὲν ἀντιτυχεῖν ἐπικουρίας ἀφ' ἡμῶν, τῷ δὲ εἰ ἥξομεν,
 μὴ ἀδεεῖ εἶναι κινδυνεύειν, ἀμφοτέροι ἀναγκάζονται ὁ μὲν
 5 ἄκων σωφρονεῖν, ὁ δ' ἀπραγμόνως σφῆξεσθαι. ταύτην οὖν
 τὴν κοινὴν τῷ τε δεομένῳ καὶ ὑμῖν νῦν παροῦσαν ἀσφάλειαν 10
 μὴ ἀπόσῃσθε, ἀλλ' ἐξισώσαντες τοῖς ἄλλοις μεθ' ἡμῶν τοῖς
 Συρακοσίοις, ἀντὶ τοῦ αἰεὶ φυλάσσεσθαι αὐτούς, καὶ ἀντεπι-
 βουλευσαί ποτε ἐκ τοῦ ὁμοίου μεταλάβετε.'

88 Τοιαῦτα δὲ ὁ Εὐφήμος εἶπεν. οἱ δὲ Καμαριναῖοι ἐπε-
 πόνθεσαν τοιόνδε. τοῖς μὲν Ἀθηναίοις εἶνοι ἦσαν, πλήν
 καθ' ὅσον [εἰ] τὴν Σικελίαν ᾤοντο αὐτοὺς δουλώσεσθαι, τοῖς
 δὲ Συρακοσίοις αἰεὶ κατὰ τὸ ὅμορον διάφοροι· δεδιότες δ'
 οὐχ ἦσσαν τοὺς Συρακοσίους ἐγγὺς ὄντας μὴ καὶ ἄνευ σφῶν
 περιγέγωνται, τό τε πρῶτον αὐτοῖς τοὺς ὀλίγους ἱππέας
 ἐπεμψαν καὶ τὸ λοιπὸν ἐδόκει αὐτοῖς ὑπουργεῖν μὲν τοῖς 20
 Συρακοσίοις μᾶλλον ἔργῳ, ὥς ἂν δύνωνται μετριώτατα, ἐν
 δὲ τῷ παρόντι, ἵνα μηδὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἐλασσον δοκῶσι
 νεῖμαι, ἐπειδὴ καὶ ἐπικρατέστεροι τῇ μάχῃ ἐγένοντο, λόγῳ
 2 ἀποκρίνασθαι ἴσα ἀμφοτέροις. καὶ οὕτω βουλευσάμενοι
 ἀπεκρίναντο, ἐπειδὴ τυγχάνει ἀμφοτέροις οὖσι ξυμμάχοις 25
 σφῶν πρὸς ἀλλήλους πόλεμος ὢν, εὖορκον δοκεῖν εἶναι
 σφίσιν ἐν τῷ παρόντι μηδετέροις ἀμύνειν. καὶ οἱ πρέσβεις
 ἐκατέρων ἀπῆλθον.

3 Καὶ οἱ μὲν Συρακοσῖοι τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐξηρτύοντο ἐς
 τὸν πόλεμον, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Νάξῳ ἐστρατοπεδευμένοι 30

7 ἂν [τι] τυχεῖν Herwerden 8 ἀδεεῖ Krüger: ἀδεεῖς codd.
 16 εἰ secl. Reiske 22 δοκῶσι νεῖμαι Valckenaer (ne minoris
 facere videntur Athenienses Valla: δοκῶσιν εἶναι codd. 29 τὰ]
 τὸ G M

- τὰ πρὸς τοὺς Σικελοὺς ἔπρασσον ὅπως αὐτοῖς ὥς πλείστοι
 προσχωρήσονται. καὶ οἱ μὲν πρὸς τὰ πεδία μᾶλλον τῶν 4
 Σικελῶν ὑπήκοοι ὄντες τῶν Συρακοσίων οἱ πολλοὶ ἀφειστή-
 κεσαν· τῶν δὲ τὴν μεσόγειαν ἐχόντων αὐτόνομοι οὖσαι καὶ
 5 πρότερον αἰεὶ (αἰ) οἰκήσεις εὐθὺς πλὴν ὀλίγοι μετὰ τῶν
 Ἀθηναίων ἦσαν, καὶ σιτόν τε κατεκόμιζον τῷ στρατεύματι
 καὶ εἰσὶν οἱ καὶ χρήματα. ἐπὶ δὲ τοὺς μὴ προσχωροῦντας 5
 οἱ Ἀθηναῖοι στρατεύοντες τοὺς μὲν προσηνάγκαζον, τοὺς δὲ
 καὶ ὑπὸ τῶν Συρακοσίων φρουροὺς τε πεμπόντων καὶ βοη-
 10 θούντων ἀπεκωλύοντο. τόν τε χειμῶνα μεθορμισάμενοι ἐκ
 τῆς Νάξου ἐς τὴν Κατάνην καὶ τὸ στρατόπεδον ὃ κατεκαύθη
 ὑπὸ τῶν Συρακοσίων αὐθις ἀνορθώσαντες διεχέιμαζον. καὶ 6
 ἔπεμψαν μὲν ἐς Καρχηδόνα τριήρη περὶ φιλίας, εἰ δύναιτό
 τι ὠφελεῖσθαι, ἔπεμψαν δὲ καὶ ἐς Τυρσηνίαν, ἔστιν ὧν
 15 πόλεων ἐπαγγελλομένων καὶ αὐτῶν ξυμπολεμῆν. περιήγ-
 γελλον δὲ καὶ τοῖς Σικελοῖς καὶ ἐς τὴν Ἑγεσταν πέμψαντες
 ἐκέλευον ἵππους σφίσιν ὥς πλείστους πέμπειν, καὶ τᾶλλα
 ἐς τὸν περιτειχισμόν, πλινθία καὶ σίδηρον, ἡτοίμαζον, καὶ
 ὅσα ἔδει, ὥς ἅμα τῷ ἥρι ἐξόμενοι τοῦ πολέμου.
- 20 Οἱ δ' ἐς τὴν Κόρινθον καὶ Λακεδαίμονα τῶν Συρακοσίων 7
 ἀποσταλέντες πρέσβεις τοὺς τε Ἰταλιώτας ἅμα παραπλέοντες
 ἐπειρῶντο πείθειν μὴ περιορᾶν τὰ γινόμενα ὑπὸ τῶν Ἀθη-
 ναίων, ὥς καὶ ἐκείνοις ὁμοίως ἐπιβουλευόμενα, καὶ ἐπειδὴ
 ἐν τῇ Κορίνθῳ ἐγένοντο, λόγους ἐποιοῦντο ἀξιοῦντες σφίσι
 25 κατὰ τὸ ξυγγενὲς βοηθεῖν. καὶ οἱ Κορίνθιοι εὐθὺς ψηφι- 8
 σάμενοι αὐτοὶ πρῶτοι ὥστε πάσῃ προθυμίᾳ ἀμύνειν, καὶ ἐς
 τὴν Λακεδαίμονα ξυναπέστελλον αὐτοῖς πρέσβεις, ὅπως καὶ
 ἐκείνους ξυναναπείθοιεν τόν τε αὐτοῦ πόλεμον σαφέστερον
 ποιεῖσθαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐς τὴν Σικελίαν ὠφελίαν
 30 τινὰ πέμπειν. καὶ οἱ τε ἐκ τῆς Κορίνθου πρέσβεις παρήσαν 9
 ἐς τὴν Λακεδαίμονα καὶ Ἀλκιβιάδης μετὰ τῶν ξυμφυγάδων

3 οἱ] οὐ Canter   5 αἰ add. Bekker   8 στρατεύσαντες C
 9 τε πεμπόντων] ἐσπεμπόντων C   10 ἀπεκωλύοντο Döderlein : ἀπε-
 κώλων codd.

- περαιωθεὶς τότε εὐθὺς ἐπὶ πλοίου φορτηγικοῦ ἐκ τῆς Θουρίας
 ἐς Κυλλήνην τῆς Ἡλείας πρῶτον, ἔπειτα ὕστερον ἐς τὴν
 Λακεδαιμόνα αὐτῶν τῶν Λακεδαιμονίων μεταπεμφάντων
 ὑπόσπονδος ἐλθών· ἐφοβεῖτο γὰρ αὐτοὺς διὰ τὴν περὶ τῶν
 10 Μαντινικῶν πρᾶξιν. καὶ ξυνέβη ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τῶν 5
 Λακεδαιμονίων τοὺς τε Κορινθίους καὶ τοὺς Συρακοσίους
 τὰ αὐτὰ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην δεομένους πείθειν τοὺς Λακε-
 δαιμονίους. καὶ διανοουμένων τῶν τε ἐφόρων καὶ τῶν ἐν
 τέλει ὄντων πρέσβεις πέμπειν ἐς Συρακούσας κωλύοντας μὴ
 ξυμβαίνειν Ἀθηναίοις, βοηθεῖν δὲ οὐ προθύμων ὄντων, 10
 παρελθὼν ὁ Ἀλκιβιάδης παρώξυνέ τε τοὺς Λακεδαιμονίους
 καὶ ἐξώρμησε λέγων τοιάδε.
- 89 ‘Ἀναγκαῖον περὶ τῆς ἐμῆς διαβολῆς πρῶτον ἐς ὑμᾶς
 εἰπεῖν, ἵνα μὴ χεῖρον τὰ κοινὰ τῷ ὑπόπτῳ μου ἀκρόασησθε.
 2 τῶν δ’ ἐμῶν προγόνων τὴν προξενίαν ὑμῶν κατὰ τι ἔγκλημα 15
 ἀπειπόντων αὐτὸς ἐγὼ πάλιν ἀναλαμβάνων ἐθεράπευον ὑμᾶς
 ἄλλα τε καὶ περὶ τὴν ἐκ Πύλου ξυμφοράν. καὶ διατελοῦντός
 μου προθύμου ὑμεῖς πρὸς Ἀθηναίους καταλλασσόμενοι τοῖς
 μὲν ἐμοῖς ἐχθροῖς δύναμιν δι’ ἐκείνων πράξαντες, ἐμοὶ δὲ
 3 ἀτιμίαν περιέθετε. καὶ διὰ ταῦτα δικαίως ὑπ’ ἐμοῦ πρὸς 20
 τε τὰ Μαντινέων καὶ Ἀργείων τραπομένου καὶ ὅσα ἄλλα
 ἐνηντιούμην ὑμῖν ἐβλάπτεσθε· καὶ νῦν, εἴ τις καὶ τότε ἐν
 τῷ πάσχειν οὐκ εἰκότως ὠργίζετό μοι, μετὰ τοῦ ἀληθοῦς
 σκοπῶν ἀναπειθέσθω. ἢ εἴ τις, διότι καὶ τῷ δήμῳ προσ-
 4 ἐκείμην μᾶλλον, χεῖρω με ἐνόμιζε, μηδ’ οὕτως ἡγήσεται 25
 ὀρθῶς ἄχθεσθαι. τοῖς γὰρ τυράννοις αἰεὶ ποτε διάφοροί
 ἐσμεν (πᾶν δὲ τὸ ἐναντιούμενον τῷ δυναστεύοντι δῆμος ὠνό-
 μασται), καὶ ἀπ’ ἐκείνου ξυμπαρέμεινεν ἡ προστασία ἡμῖν
 τοῦ πλήθους. ἅμα δὲ καὶ τῆς πόλεως δημοκρατουμένης τὰ
 5 πολλὰ ἀνάγκη ἦν τοῖς παροῦσιν ἔπεσθαι. τῆς δὲ ὑπαρχούσης 30
 ἀκολασίας ἐπειρώμεθα μετριώτεροι ἐς τὰ πολιτικὰ εἶναι.

1 φορτηγικοῦ f: φορτικοῦ C E Pollux: φορτηκοῦ M: φορτηγικοῦ cett.

15 ἐμῶν Haacke: ἡμῶν codd.

29 καὶ om. A B E F M

ἄλλοι δ' ἦσαν καὶ ἐπὶ τῶν πάλαι καὶ νῦν οἱ ἐπὶ τὰ πονηρό-
 τερα ἐξήγον τὸν ὄχλον· οἷπερ καὶ ἐμὲ ἐξήλασαν. ἡμεῖς 6
 δὲ τοῦ ξύμπαντος προέστημεν, δικαιοῦντες ἐν ᾧ σχήματι
 μεγίστη ἡ πόλις ἐτύχανε καὶ ἐλευθερωτάτῃ οὔσα καὶ ὅπερ
 5 ἐδέξατό τις, τοῦτο ξυνδιασφύζειν, ἐπεὶ δημοκρατίαν γε καὶ
 ἐγινώσκομεν οἱ φρονοῦντές τι, καὶ αὐτὸς οὐδενὸς ἂν χεῖρον,
 ὅσῳ καὶ λοιδορήσαιοι. ἀλλὰ περὶ ὁμολογουμένης ἀνοίας
 οὐδὲν ἂν καινὸν λέγοιτο· καὶ τὸ μεθιστάναι αὐτὴν οὐκ ἐδόκει
 ἡμῖν ἀσφαλὲς εἶναι ὑμῶν πολεμίων προσκαθημένων.
 10 'Καὶ τὰ μὲν ἐς τὰς ἐμὰς διαβολὰς τοιαῦτα ξυνέβη· περὶ 90
 δὲ ὧν ὑμῖν τε βουλευτέον καὶ ἐμοί, εἴ τι πλέον οἶδα, ἐσηγη-
 τέον, μάθετε ἤδη. ἐπλεύσαμεν ἐς Σικελίαν πρῶτον μὲν, εἰ 2
 δυναίμεθα, Σικελιώτας καταστρεψόμενοι, μετὰ δ' ἐκείνους
 αὐθις καὶ Ἰταλιώτας, ἔπειτα καὶ τῆς Καρχηδονίων ἀρχῆς καὶ
 15 αὐτῶν ἀποπειράσοντες. εἰ δὲ προχωρήσειε ταῦτα ἢ πάντα 3
 ἢ καὶ τὰ πλεῖω, ἤδη τῇ Πελοποννήσῳ ἐμέλλομεν ἐπιχειρήσειν,
 κομίσαντες ξύμπασαν μὲν τὴν ἐκείθεν προσγενομένην δύναμιν
 τῶν Ἑλλήνων, πολλοὺς δὲ βαρβάρους μισθωσάμενοι καὶ
 Ἰβήρας καὶ ἄλλους τῶν ἐκεῖ ὁμολογουμένως νῦν βαρβάρων
 20 μαχιμωτάτους, τριήρεις τε πρὸς ταῖς ἡμετέραις πολλὰς
 ναυπηγησάμενοι, ἐχούσης τῆς Ἰταλίας ξύλα ἄφθονα, αἷς
 τὴν Πελοπόννησον πέριξ πολιορκοῦντες καὶ τῷ πεζῷ ἅμα
 ἐκ γῆς ἐφορμαῖς τῶν πόλεων τὰς μὲν βίᾳ λαβόντες, τὰς δ'
 25 ταῦτα καὶ τοῦ ξύμπαντος Ἑλληνικοῦ ἄρξειν. χρήματα δὲ 4
 καὶ σῖτον, ὥστε εὐπορώτερον γίγνεσθαι τι αὐτῶν, αὐτὰ τὰ
 προσγεγόμενα ἐκείθεν χωρία ἔμελλε διαρκῆ ἄνευ τῆς ἐνθένδε
 προσόδου παρέξειν. τοιαῦτα μὲν περὶ τοῦ νῦν οἰχομένου 91
 στόλου παρὰ τοῦ τὰ ἀκριβέστατα εἰδότος ὡς διενεόθημεν
 30 ἀκηκόατε· καὶ ὅσοι ὑπόλοιποι στρατηγοί, ἦν δύνωνται, ὁμοίως
 αὐτὰ πράξουσιν. ὥς δέ, εἰ μὴ βοηθήσετε οὐ περιέσται τὰ κεῖ,
 μάθετε ἤδη. Σικελιώται γὰρ ἀπειρότεροι μὲν εἰσιν, ὅμως δ' 2

ἂν ξυστραφέντες ἄθροοι καὶ νῦν ἔτι περιγένοιτο· Συρα-
 κόσιοι δὲ μόνοι μάχῃ τε ἤδη πανδημεὶ ἡσσημένοι καὶ ναυσὶν
 ἅμα κατειργόμενοι ἀδύνατοι ἔσονται τῇ νῦν Ἀθηναίων ἐκεῖ
 3 παρασκευῇ ἀντισχεῖν. καὶ εἰ αὕτη ἡ πόλις ληφθήσεται,
 ἔχεται καὶ ἡ πᾶσα Σικελία, καὶ εὐθύς καὶ Ἰταλία· καὶ ὃν 5
 ἄρτι κίνδυνον ἐκείθεν προεῖπον, οὐκ ἂν διὰ μακροῦ ὑμῖν
 4 ἐπιπέσοι. ὥστε μὴ περὶ τῆς Σικελίας τις οἰέσθω μόνον
 βουλεύειν, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς Πελοποννήσου, εἰ μὴ ποιήσετε
 τάδε ἐν τάχει, στρατιάν τε ἐπὶ νεῶν πέμψετε τοιαύτην ἐκείσε
 οἷτινες αὐτερέται κομισθέντες καὶ ὀπλιτεύσουσιν εὐθύς, καὶ 10
 ὃ τῆς στρατιᾶς ἔτι χρησιμώτερον εἶναι νομίζω, ἄνδρα Σπαρ-
 τιάτην ἄρχοντα, ὥς ἂν τοὺς τε παρόντας ξυντάξῃ καὶ τοὺς
 μὴ θέλοντας προσαναγκάσῃ· οὕτω γὰρ οἳ τε ὑπάρχοντες ὑμῖν
 φίλοι θαρσήσουσι μᾶλλον καὶ οἱ ἐνδοιάζοντες ἀδεέστερον
 5 προσίασιν. καὶ τὰ ἐνθάδε χρὴ ἅμα φανερώτερον ἐκπολεμεῖν, 15
 ἵνα Συρακόσιοί τε νομίζοντες ὑμᾶς ἐπιμέλεσθαι μᾶλλον
 ἀντέχωσι καὶ Ἀθηναῖοι τοῖς ἑαυτῶν ἥσσον ἄλλην ἐπικουρίαν
 6 πέμπωσιν. τειχίζειν τε χρὴ Δεκέλειαν τῆς Ἀττικῆς, ὅπερ
 Ἀθηναῖοι μάλιστα αἰεὶ φοβοῦνται, καὶ μόνου αὐτοῦ νομίζουσι
 τῶν ἐν τῷ πολέμῳ οὐ διαπεπειρᾶσθαι. βεβαιότατα δ' ἂν 20
 τις οὕτω τοὺς πολεμίους βλάπτει, εἰ ἂ μάλιστα δεδιότας
 αὐτοὺς αἰσθάνοιτο, ταῦτα σαφῶς πυνθανόμενος ἐπιφέρει·
 εἰκὸς γὰρ αὐτοὺς ἀκριβέστατα ἐκάστους τὰ σφέτερα αὐτῶν
 7 δεινὰ ἐπισταμένους φοβεῖσθαι. ἂ δ' ἐν τῇ ἐπιτειχίσει αὐτοὶ
 ὠφελούμενοι τοὺς ἐναντίους κωλύσετε, πολλὰ παρὲς τὰ 25
 μέγιστα κεφαλαιώσω. οἷς τε γὰρ ἡ χώρα κατεσκέυασται,
 τὰ πολλὰ πρὸς ὑμᾶς τὰ μὲν ληφθέντα, τὰ δ' αὐτόματα ἤξει·
 καὶ τὰς τοῦ Λαυρείου τῶν ἀργυρείων μετὰλλων προσόδους
 καὶ ὅσα ἀπὸ γῆς καὶ δικαστηρίων νῦν ὠφελοῦνται εὐθύς
 ἀποστερήσονται, μάλιστα δὲ τῆς ἀπὸ τῶν ξυμμάχων προσόδου 30
 ἥσσον διαφορομένης, οἳ τὰ παρ' ὑμῶν νομίσαντες ἤδη κατὰ

- κράτος πολεμεῖσθαι ὀλιγορήσουσιν. γίγνεσθαι δέ τι αὐτῶν 92
καὶ ἐν τάχει καὶ προθυμότερον ἐν ὑμῖν ἐστίν, ὦ Λακεδαι-
μόνιοι, ἐπεὶ ὥς γε δυνατά (καὶ οὐχ ἁμαρτήσεσθαι οἶμαι
γνώμης) πάνυ θαρσῶ.
- 5 ‘Καὶ χείρων οὐδενὶ ἀξιῶ δοκεῖν ὑμῶν εἶναι, εἰ τῇ ἔμμαντοῦ 2
μετὰ τῶν πολεμιωτάτων φιλόπολις ποτε δοκῶν εἶναι νῦν
ἐγκρατῶς ἐπέρχομαι, οὐδὲ ὑποπτεύεσθαι μου ἐς τὴν φυγαδικὴν
προθυμίαν τὸν λόγον. φυγὰς τε γάρ εἰμι τῆς τῶν ἐξε- 3
λασάντων πονηρίας, καὶ οὐ τῆς ὑμετέρας, ἣν πείθισθέ μοι,
- 10 ὠφελίας· καὶ πολεμιώτεροι οὐχ οἱ τοὺς πολεμίους πον βλά-
ψαντες ὑμεῖς ἢ οἱ τοὺς φίλους ἀναγκάσαντες πολεμίους
γενέσθαι. τό τε φιλόπολι οὐκ ἐν ᾧ ἀδικοῦμαι ἔχω, ἀλλ’ 4
ἐν ᾧ ἀσφαλῶς ἐπολιτεύθην. οὐδ’ ἐπὶ πατρίδα οὔσαν ἔτι
ἡγοῦμαι νῦν λέναι, πολὺ δὲ μᾶλλον τὴν οὐκ οὔσαν ἀνακτᾶσθαι.
- 15 καὶ φιλόπολις οὗτος ὀρθῶς, οὐχ ὅς ἂν τὴν ἑαυτοῦ ἀδίκως
ἀπολέσας μὴ ἐπὶ ἣν, ἀλλ’ ὅς ἂν ἐκ παντὸς τρόπου διὰ τὸ
ἐπιθυμεῖν πειραθῇ αὐτὴν ἀναλαβεῖν. οὕτως ἐμοί τε ἀξιῶ 5
ὑμᾶς καὶ ἐς κίνδυνον καὶ ἐς τάλαιπωρίαν πᾶσαν ἀδεῶς
χρηῖσθαι, ὦ Λακεδαιμόνιοι, γνόντας τοῦτον δὴ τὸν ὑφ’
- 20 ἀπάντων προβαλλόμενον λόγον, ὥς εἰ πολέμιός γε ὦν
σφόδρα ἐβλαπτον, κἂν φίλος ὦν ἱκανῶς ὠφελοῖν, ὅσῳ τὰ
μὲν Ἀθηναίων οἶδα, τὰ δ’ ὑμέτερα ἤκαζον· καὶ αὐτοὺς νῦν
νομίσαντας περὶ μεγίστων δὴ τῶν διαφερόντων βουλευέσθαι
μὴ ἀποκνεῖν τὴν ἐς τὴν Σικελίαν τε καὶ ἐς τὴν Ἀττικὴν
- 25 στρατείαν, ἵνα τὰ τε ἐκεῖ βραχεῖ μορίῳ ξυμπαραγενόμενοι
μεγάλα σώσητε καὶ Ἀθηναίων τὴν τε οὔσαν καὶ τὴν μέλ-
λουσαν δύναμιν καθέλητε, καὶ μετὰ ταῦτα αὐτοὶ τε ἀσφαλῶς
οἰκῆτε καὶ τῆς ἀπάσης Ἑλλάδος ἐκούσης καὶ οὐ βίᾳ, κατ’
εὐνοίαν δὲ ἡγήσθε.’
- 30 ‘Ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης τοσαῦτα εἶπεν, οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι 93
διανοοῦμενοι μὲν καὶ αὐτοὶ πρότερον στρατεύειν ἐπὶ τὰς

12 φιλόπολιν EFGM: φιλόπονον AB   21 κἂν B: καὶ ἂν cett.
28 πάσης B   29 ἡγήσθε B: ἡγήσησθε CG: ἡγήσεσθε AEFM
30 τοιαῦτα B

- Ἀθήνας, μέλλοντες δ' ἔτι καὶ περιορώμενοι, πολλῶ μᾶλλον ἐπερρώσθησαν διδάξαντος ταῦτα ἕκαστα αὐτοῦ καὶ νομί-
 2 σαντες παρὰ τοῦ σαφέστατα εἰδότης ἀκηκοέναι· ὥστε τῇ ἐπιτειχίσει τῆς Δεκελείας προσεῖχον ἤδη τὸν νοῦν καὶ τὸ παραντίκα καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ πέμπειν τινὰ τιμωρίαν. 5 καὶ Γύλιππον τὸν Κλεανδρίδου προστάξαντες ἄρχοντα τοῖς Συρακοσίοις ἐκέλευον μετ' ἐκείνων καὶ τῶν Κορινθίων βουλευόμενον ποιεῖν ὕπῃ ἐκ τῶν παρόντων μάλιστα καὶ τάχιστα
 3 τις ὠφελία ἦξει τοῖς ἐκεῖ. ὁ δὲ δύο μὲν ναῦς τοὺς Κορινθίους ἤδη ἐκέλευν οἱ πέμπειν ἐς Ἀσίην, τὰς δὲ λοιπὰς 10 παρασκευάζεσθαι ὅσας διανοοῦνται πέμπειν καί, ὅταν καιρὸς ᾖ, ἐτοίμας εἶναι πλεῖν. ταῦτα δὲ ξυνθέμενοι ἀνεχώρουν ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος.
- 4 Ἀφίκετο δὲ καὶ ἡ ἐκ τῆς Σικελίας τριήρης τῶν Ἀθηναίων, ἣν ἀπέστειλαν οἱ στρατηγοὶ ἐπὶ τε χρήματα καὶ ἱππείας. καὶ 15 οἱ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες ἐψηφίσαντο τὴν τε τροφὴν πέμπειν τῇ στρατιᾷ καὶ τοὺς ἱππείας. καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα, καὶ ἔβδομον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα τῷδε ὄν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.
- 94 Ἄμα δὲ τῷ ἦρι εὐθύς ἀρχομένῳ τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρου 20 οἱ ἐν τῇ Σικελίᾳ Ἀθηναῖοι ἄραντες ἐκ τῆς Κατάνης παρέπλευσαν ἐπὶ Μεγάρων τῶν ἐν τῇ Σικελίᾳ, οὓς ἐπὶ Γέλωνος τοῦ τυράννου, ὥσπερ καὶ πρότερόν μοι εἴρηται, ἀναστήσαντες
 2 Συρακοσῖοι αὐτοὶ ἔχουσι τὴν γῆν. ἀποβάντες δὲ ἐδήλωσαν τοὺς [τε] ἀγροὺς καὶ ἐλθόντες ἐπὶ ἔρμα τι τῶν Συρακοσίων 25 καὶ οὐχ ἐλόντες αὐθις καὶ πεζῇ καὶ ναυσὶ παρακομισθέντες ἐπὶ τὸν Τηρίαν ποταμὸν τό τε πεδίον ἀναβάντες ἐδήρουν καὶ τὸν σῖτον ἐνεπίμπρασαν, καὶ τῶν Συρακοσίων περιτυχόντες τισὶν οὐ πολλοῖς καὶ ἀποκτείναντές τέ τινας καὶ τροπαῖον
 3 στησαντες ἀνεχώρησαν ἐπὶ τὰς ναῦς. καὶ ἀποπλεύσαντες 30 ἐς Κατάνην, ἐκεῖθεν δὲ ἐπισιτισάμενοι, πάσῃ τῇ στρατιᾷ

18 ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ B
 29 τέ om. C G

25 τε om. B

28 τισὶ περιτυχόντες B

ἐχώρουν ἐπὶ Κεντόριπα, Σικελῶν πόλισμα, καὶ προσαγαγόμενοι ὁμολογία ἀπῆσαν, πιμπράντες ἅμα τὸν σίτον τῶν τε Ἰηησσαιῶν καὶ τῶν Ὑβλαίων. καὶ ἀφικόμενοι ἐς Κατάνην 4 καταλαμβάνουσι τοὺς τε ἱππέας ἥκοντας ἐκ τῶν Ἀθηνῶν 5 πεντήκοντα καὶ διακοσίους ἄνευ τῶν ἵππων μετὰ σκευῆς, ὥς αὐτόθεν ἵππων πορισθησομένων, καὶ ἱπποτοξότας τριάκοντα καὶ τάλαντα ἀργυρίου τριακόσια.

Τοῦ δ' αὐτοῦ ἦρος καὶ ἐπ' Ἄργος στρατεύσαντες Λακε- 95 δαιμόνιοι μέχρι μὲν Κλεωνῶν ἦλθον, σεισμοῦ δὲ γενομένου ἀπεχώρησαν. καὶ Ἀργεῖοι μετὰ ταῦτα ἐσβαλόντες ἐς τὴν 10 Θυρεάτιν ὁμορον οὖσαν λείαν τῶν Λακεδαιμονίων πολλὴν ἔλαβον, ἣ ἐπράθη τάλαντων οὐκ ἔλασσον πέντε καὶ εἴκοσι. καὶ ὁ Θεσπιῶν δῆμος ἐν τῷ αὐτῷ θέρει οὐ πολὺ ὕστερον 2 ἐπιθέμενος τοῖς τὰς ἀρχὰς ἔχουσιν οὐ κατέσχευε, ἀλλὰ 15 βοηθησάντων Θηβαίων οἱ μὲν ξυνελήφθησαν, οἱ δ' ἐξέπεσον Ἀθήναζε.

Καὶ οἱ Συρακόσιοι τοῦ αὐτοῦ θέρους, ὥς ἐπύθοντο τοὺς 96 [τε] ἱππέας ἥκοντας τοῖς Ἀθηναίοις καὶ μέλλοντας ἤδη ἐπὶ σφᾶς ἰέναι, νομίσαντες, εἰ μὴ τῶν Ἐπιπολῶν κρατήσωσιν 20 οἱ Ἀθηναῖοι, χωρίου ἀποκρήμνου τε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως εὐθὺς κειμένου, οὐκ ἂν ῥαδίως σφᾶς, οὐδ' εἰ κρατοῖντο μάχη, ἀποτειχισθῆναι, διανοοῦντο τὰς προσβάσεις αὐτῶν φυλάσσειν, ὅπως μὴ κατὰ ταύτας λάθωσι σφᾶς ἀναβάντες οἱ πολέμιοι· οὐ γὰρ ἂν ἄλλη γε αὐτοὺς δυνηθῆναι. ἐξήρτηται 2 25 γὰρ τὸ ἄλλο χωρίον, καὶ μέχρι τῆς πόλεως ἐπικλινές τ' ἐστὶ καὶ ἐπιφανὲς πᾶν ἔσω· καὶ ὠνόμασται ὑπὸ τῶν Συρακοσίων διὰ τὸ ἐπιπολῆς τοῦ ἄλλου εἶναι Ἐπιπολαί. καὶ οἱ μὲν 3 ἐξελθόντες πανδημεὶ ἐς τὸν λειμῶνα παρὰ τὸν Ἀναπον ποταμὸν ἅμα τῇ ἡμέρᾳ (ἐτύγχανον γὰρ αὐτοῖς καὶ οἱ περὶ 30 τὸν Ἑρμοκράτη στρατηγοὶ ἄρτι παρειληφότες τὴν ἀρχήν)

1 Σικελῶν G : Σικελικὸν B : Σικελὸν cett. 2 ἐμπιπρῶντες
(sic) B 7 τριακόσια ἀργυρίου B 15 Θηβαίων B : Ἀθηναίων
cett. ἐξέφυγον B 18 τε om. BE 23 ταῦτα A C E F M
28 λειμῶνα] λιμένα B M post λειμῶνα add. τὸν Krüger

- ἐξέτασιν τε ὀπλων ἐποιούντο καὶ ἑξακοσίους λογάδας τῶν
 ὀπλιτῶν ἐξέκριναν πρότερον, ὧν ἦρχε Διόμιλος φυγὰς ἐξ
 "Ανδρον, ὅπως τῶν τε Ἐπιπολῶν εἶεν φύλακες, καὶ ἦν ἐς
 97 ἄλλο τι δέη, ταχὺ ξυνεστῶτες παραγίγνυνται. οἱ δὲ Ἀθη-
 ναῖοι ταύτης τῆς νυκτὸς τῇ ἐπιγιγνομένη ἡμέρᾳ ἐξητάζοντο 5
 καὶ ἔλαθον αὐτοὺς παντὶ ἤδη τῷ στρατεύματι ἐκ τῆς Κατάνης
 σχόντες κατὰ τὸν Λέοντα καλούμενον, ὃς ἀπέχει τῶν Ἐπι-
 πολῶν ἐξ ἧ ἐπτὰ σταδίου, καὶ τοὺς πεζοὺς ἀποβιβάσαντες,
 ταῖς τε ναυσὶν ἐς τὴν Θάψον καθορμισάμενοι· ἔστι δὲ
 χερσονήσος μὲν ἐν στενῷ ἰσθμῷ προύχουσα ἐς τὸ πέλαγος, 10
 τῆς δὲ Συρακοσίων πόλεως οὕτε πλοῦν οὔτε ὁδὸν πολλὴν
 2 ἀπέχει. καὶ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς τῶν Ἀθηναίων ἐν τῇ
 Θάψῃ διασταυρωσάμενος τὸν ἰσθμὸν ἡσύχαζεν· ὁ δὲ πεζὸς
 ἐχώρει εὐθὺς δρόμῳ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς καὶ φθάνει ἀναβὰς
 κατὰ τὸν Εὐρύηλον πρὶν τοὺς Συρακοσίους αἰσθομένους ἐκ 15
 3 τοῦ λειμῶνος καὶ τῆς ἐξετάσεως παραγενέσθαι. ἐβοήθουν
 δὲ οἱ τε ἄλλοι, ὥς ἕκαστος τάχους εἶχε, καὶ οἱ περὶ τὸν
 Διόμιλον ἑξακόσιοι· στάδιοι δὲ πρὶν προσμεῖξαι ἐκ τοῦ
 λειμῶνος ἐγίγνοντο αὐτοῖς οὐκ ἔλασσαν ἢ πέντε καὶ εἴκοσι.
 4 προσπεσόντες οὖν αὐτοῖς τοιούτῳ τρόπῳ ἀτακτότερον καὶ 20
 μάχῃ νικηθέντες οἱ Συρακόσιοι ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς ἀνεχώ-
 ρησαν ἐς τὴν πόλιν· καὶ ὁ τε Διόμιλος ἀποθνήσκει καὶ τῶν
 5 ἄλλων ὥς τριακόσιοι. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖον
 τε στήσαντες καὶ τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀποδόντες τοῖς
 Συρακοσίοις, πρὸς τὴν πόλιν αὐτὴν τῇ ὑστεραίᾳ ἐπικατα- 25
 βάντες, ὥς οὐκ ἐπεξῆψαν αὐτοῖς, ἐπαναχωρήσαντες φρούριον
 ἐπὶ τῷ Λαβδάλφῳ ὑκοδόμησαν, ἐπ' ἄκροις τοῖς κρημνοῖς τῶν
 Ἐπιπολῶν, ὁρῶν πρὸς τὰ Μέγαρα, ὅπως εἴη αὐτοῖς, ὅποτε
 προΐοιεν ἢ μαχόμενοι ἢ τειχιόυντες, τοῖς τε σκεύεσι καὶ
 98 τοῖς χρήμασιν ἀποθήκη. καὶ οὐ πολλῷ ὕστερον αὐτοῖς 30
 ἦλθον ἐκ τε Ἐγέστης ἱππῆς τριακόσιοι καὶ Σικελῶν καὶ

1 ἑξακοσίους Aem. Portus (*sexcenti* Valla): ἑπτακοσίους codd.
 20 ἀτακτότεροι B 24 τε om. B 29 προΐοιεν] *prodirent* Valla:
 προσίοιεν codd. 31 ἱππῆς B: om. cett.

Ναξίων καὶ ἄλλων τινῶν ὥς ἑκατόν· καὶ Ἀθηναίων ὑπῆρχον
 πεντήκοντα καὶ διακόσιοι, οἷς ἵππους τοὺς μὲν παρ' Ἐγε-
 σταίων καὶ Καταναίων ἔλαβον, τοὺς δ' ἐπρίαντο, καὶ
 ζύμπαντες πεντήκοντα καὶ ἑξακόσιοι ἱππῆς ξυνελέγησαν.
 5 καὶ καταστήσαντες ἐν τῷ Λαβδάλφ φυλακὴν ἐχώρουν πρὸς 2
 τὴν Συκὴν οἱ Ἀθηναῖοι, ἵνα περ καθεζόμενοι ἐτείχισαν τὸν
 κύκλον διὰ τάχους. καὶ ἔκπληξιν τοῖς Συρακοσίοις παρέσχον
 τῷ τάχει τῆς οἰκοδομίας· καὶ ἐπεξελθόντες μάχην διεννοοῦντο
 ποιεῖσθαι καὶ μὴ περιορᾶν. καὶ ἤδη ἀντιπαρατασσομένων 3
 10 ἀλλήλοις οἱ τῶν Συρακοσίων στρατηγοὶ ὥς ἑώρων σφίσι τὸ
 στράτευμα διεσπασμένον τε καὶ οὐ ῥαδίως ξυντασσόμενον,
 ἀνήγαγον πάλιν ἐς τὴν πόλιν πλὴν μέρους τινὸς τῶν ἱππέων·
 οὗτοι δὲ ὑπομένοντες ἐκώλυνον τοὺς Ἀθηναίους λιθοφορεῖν τε
 καὶ ἀποσκιδνασθαι μακροτέραν. καὶ τῶν Ἀθηναίων φυλὴ 4
 15 μία τῶν ὀπλιτῶν καὶ οἱ ἱππῆς μετ' αὐτῶν πάντες ἐτρέψαντο
 τοὺς τῶν Συρακοσίων ἱππέας προσβαλόντες, καὶ ἀπέκτεινάν
 τέ τινας καὶ τροπαῖον τῆς ἵππομαχίας ἔστησαν.

Καὶ τῇ ὑστεραίᾳ οἱ μὲν ἐτείχιζον τῶν Ἀθηναίων τὸ πρὸς 99
 βορέαν τοῦ κύκλου τεῖχος, οἱ δὲ λίθους καὶ ξύλα ξυμφοροῦντες
 20 παρέβαλλον ἐπὶ τὸν Τρωγίλον καλούμενον αἰεῖ, ἥπερ βρα-
 χύτατον ἐγίνετο αὐτοῖς ἐκ τοῦ μεγάλου λιμένος ἐπὶ τὴν
 ἐτέραν θάλασσαν τὸ ἀποτείχισμα. οἱ δὲ Συρακοσίοι οὐχ 2
 ἥκιστα Ἑρμοκράτους τῶν στρατηγῶν ἐσηγησαμένου μάχαις
 μὲν πανδημεὶ πρὸς Ἀθηναίους οὐκέτι ἐβούλουντο διακιν-
 25 δυνεύειν, ὑποτειχίζειν δὲ ἄμεινον ἐδόκει εἶναι, ᾧ ἐκείνοι
 ἔμελλον ἄξειν τὸ τεῖχος καί, εἰ φθάσειαν, ἀποκλήσεις
 γίνεσθαι, καὶ ἅμα καὶ ἐν τούτῳ εἰ ἐπιβοηθοῖεν, μέρος
 ἀντιπέμπειν αὐτοῖς τῆς στρατιᾶς καὶ φθάνειν αὐτοῖς προ-
 καταλαμβάνοντες τοῖς σταυροῖς τὰς ἐφόδους, ἐκείνους δὲ ἂν
 30 πανομένους τοῦ ἔργου πάντας ἂν πρὸς σφῶς τρέπεσθαι.

5 ἐν] ἐπὶ B
 cett.

24 post πρὸς add. τοὺς B

αὐτοὶ B: ἂν cett.

ἀναπανομένους B

8 ἐξελθόντες B

30 ἂν om. B

20 παρέβαλλον B: παρέβαλον

28 αὐτοῖς Bekker: αὐτοὺς codd.

29 τοῖς σταυροῖς προκαταλαμβάνοντες A C E F G M

- 3 ἐτείχιζον οὖν ἐξελθόντες ἀπὸ τῆς σφετέρας πόλεως ἀρξά-
μενοι, κάτωθεν τοῦ κύκλου τῶν Ἀθηναίων ἐγκάρσιον τεῖχος
ἄγοντες, τὰς τε ἐλάας ἐκκόπτοντες τοῦ τεμένους καὶ πύργους
4 ξυλίνους καθιστάντες. αἱ δὲ νῆες τῶν Ἀθηναίων οὐπω ἐκ
τῆς Θάψου περιεπεπλεύκεσαν ἐς τὸν μέγαν λιμένα, ἀλλ' ἔτι 5
οἱ Συρακόσιοι ἐκράτουν τῶν περὶ τὴν θάλασσαν, κατὰ γῆν
100 δ' ἐκ τῆς Θάψου οἱ Ἀθηναῖοι τὰ ἐπιτήδεια ἐπήγοντο. ἐπειδὴ
δὲ τοῖς Συρακοσίοις ἀρκούντως ἐδόκει ἔχειν ὅσα τε ἐσταυρώθη
καὶ ᾠκοδομήθη τοῦ ὑποτείχισματος, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι αὐτοὺς
οὐκ ἤλθον κωλύσοντας, φοβούμενοι μὴ σφίσι δίχῃ γιγνομέ- 10
νοῖς ῥᾶον μάχωνται, καὶ ἅμα τὴν καθ' αὐτοὺς περιτείχισιν
ἐπειγόμενοι, οἱ μὲν Συρακόσιοι φυλὴν μίαν καταλιπόντες
φύλακα τοῦ οἰκοδομήματος ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν, οἱ δὲ
Ἀθηναῖοι τοὺς τε ὀχετοὺς αὐτῶν, οἱ ἐς τὴν πόλιν ὑπονομηδὸν
ποτοῦ ὕδατος ἡγμένοι ἦσαν, διέφθειραν, καὶ τηρήσαντες τοὺς 15
τε ἄλλους Συρακοσίους κατὰ σκητὰς ὄντας ἐν μεσημβρίᾳ
καὶ τινὰς καὶ ἐς τὴν πόλιν ἀποκεχωρηκότας καὶ τοὺς ἐν τῷ
σταυρώματι ἀμελῶς φυλάσσοντας, τριακοσίους μὲν σφῶν
αὐτῶν λογάδας καὶ τῶν ψιλῶν τινας ἐκλεκτοὺς ὥπλισμένους
προὔταξαν θεῖν δρόμῳ ἐξαπιναίως πρὸς τὸ ὑποτείχισμα, ἣ 20
δ' ἄλλη στρατιὰ δίχῃ, ἣ μὲν μετὰ τοῦ ἐτέρου στρατηγοῦ πρὸς
τὴν πόλιν, εἰ ἐπιβοηθοῖεν, ἐχώρουν, ἣ δὲ μετὰ τοῦ ἐτέρου
2 πρὸς τὸ σταύρωμα τὸ παρὰ τὴν πυλίδα. καὶ προσβαλόντες
οἱ τριακοῖοι αἰροῦσι τὸ σταύρωμα· καὶ οἱ φύλακες αὐτὸ
ἐκλιπόντες κατέφυγον ἐς τὸ προτείχισμα τὸ περὶ τὸν Τεμε- 25
νίτην. καὶ αὐτοῖς ξυνεσέπεσον οἱ διώκοντες, καὶ ἐντὸς
γενόμενοι βίᾳ ἐξεκρούσθησαν πάλιν ὑπὸ τῶν Συρακοσίων,
καὶ τῶν Ἀργείων τινὲς αὐτόθι καὶ τῶν Ἀθηναίων οὐ πολλοὶ
3 διεφθάρησαν. καὶ ἐπαναχωρήσασα ἡ πᾶσα στρατιὰ τὴν τε
ὑποτείχισιν καθείλουν καὶ τὸ σταύρωμα ἀνέσπασαν καὶ διε- 30
φύρησαν τοὺς σταυροὺς παρ' ἑαυτοὺς καὶ τροπαῖον ἔστησαν.

7 post ἐπιτήδεια add. σιτία B
φοβούμενοι add. οἱ Ἀθηναῖοι B
23 alterum τὸ om. B

9 αὐτοὺς om. B
11 ἑαυτοὺς B

10 post
19 ἐπιλέκτους B
26 ξυνεσέπεσον B E : ξυνέπεσον cett.

Τῇ δ' ὑστεραία ἀπὸ τοῦ κύκλου ἐτείχιζον οἱ Ἀθηναῖοι 101
 τὸν κρημνὸν τὸν ὑπὲρ τοῦ ἔλους, ὃς τῶν Ἐπιπολῶν ταύτη
 πρὸς τὸν μέγαν λιμένα ὄρῃ, καὶ ἥπερ αὐτοῖς βραχύτατον
 ἐγίγνετο καταβάσι διὰ τοῦ ὀμαλοῦ καὶ τοῦ ἔλους ἐς τὸν
 5 λιμένα τὸ περιτείχισμα. καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐν τούτῳ ἐξε- 2
 λθόντες καὶ αὐτοὶ ἀπεσταύρουν αὐθις ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς
 πόλεως διὰ μέσου τοῦ ἔλους, καὶ τάφρον ἅμα παρώρυσσον,
 ὅπως μὴ οἰὸν τε ἦ τοῖς Ἀθηναίοις μέχρι τῆς θαλάσσης
 ἀποτείχισαι. οἱ δ', ἐπειδὴ τὸ πρὸς τὸν κρημνὸν αὐτοῖς 3
 10 ἐξείργαστο, ἐπιχειροῦσιν αὐθις τῷ τῶν Συρακοσίων σταυ-
 ρώματι καὶ τάφρῳ, τὰς μὲν ναῦς κελεύσαντες περιπλεῦσαι
 ἐκ τῆς Θάψου ἐς τὸν μέγαν λιμένα τὸν τῶν Συρακοσίων,
 αὐτοὶ δὲ περὶ ὄρθρον καταβάντες ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν ἐς τὸ
 ὀμαλὸν καὶ διὰ τοῦ ἔλους, ἣ πηλῶδες ἦν καὶ στεριφώτατον,
 15 θύρας καὶ ξύλα πλατέα ἐπιθέντες καὶ ἐπ' αὐτῶν διαβαδί-
 σαντες, αἰροῦσιν ἅμα ἔφ' τό τε σταύρωμα πλὴν ὀλίγου καὶ
 τὴν τάφρον, καὶ ὕστερον καὶ τὸ ὑπολειφθὲν εἶλον. καὶ μάχη 4
 ἐγένετο, καὶ ἐν αὐτῇ ἐνίκων οἱ Ἀθηναῖοι. καὶ τῶν Συρα-
 κοσίων οἱ μὲν τὸ δεξιὸν κέρας ἔχοντες πρὸς τὴν πόλιν
 20 ἔφευγον, οἱ δ' ἐπὶ τῷ εὐωνύμῳ παρὰ τὸν ποταμόν. καὶ
 αὐτοὺς βουλόμενοι ἀποκλήσασθαι τῆς διαβάσεως οἱ τῶν
 Ἀθηναίων τριακόσιοι λογάδες δρόμῳ ἠπείγοντο πρὸς τὴν
 γέφυραν. δείσαντες δὲ οἱ Συρακόσιοι (ἦσαν γὰρ καὶ τῶν 5
 ἰππέων αὐτοῖς οἱ πολλοὶ ἐνταῦθα) ὁμόσε χωροῦσι τοῖς τρια-
 25 κοσίοις τούτοις, καὶ τρέπουσί τε αὐτοὺς καὶ ἐσβάλλουσιν ἐς
 τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων· καὶ προσπεσόντων αὐτῶν
 ξυνεφοβήθη καὶ ἡ πρώτη φυλὴ τοῦ κέρως. ἰδὼν δὲ ὁ 6
 Λάμαχος παρεβοήθει ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου τοῦ ἑαυτῶν μετὰ
 τοξοτῶν τε οὐ πολλῶν καὶ τοὺς Ἀργεῖους παραλαβόν, καὶ
 30 ἐπιδιαβὰς τάφρον τινα καὶ μονωθεὶς μετ' ὀλίγων τῶν ξυν-
 διαβάντων ἀποθνήσκει αὐτός τε καὶ πέντε ἢ ἑξ τῶν μετ'

17 καὶ ὕστερον B: om. cett.
 habet B 20 ἔφευγον B: ἔφυγον cett.
 (cohors Valla): φυλακή codd.

18 ἐν αὐτῇ om. E, post ἐγένετο
 27 φυλὴ Duker

- αὐτοῦ. καὶ τούτους μὲν οἱ Συρακόσιοι εὐθὺς κατὰ τάχος
 φθάνουσιν ἀρπάσαντες πέραν τοῦ ποταμοῦ ἐς τὸ ἀσφαλές,
 αὐτοὶ δὲ ἐπιόντος ἤδη καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος τῶν Ἀθη-
 102 ναίων ἀπεχώρουν. ἐν τούτῳ δὲ οἱ πρὸς τὴν πόλιν αὐτῶν
 τὸ πρῶτον καταφυγόντες ὡς ἐώρων ταῦτα γιγνόμενα, αὐτοὶ 5
 τε πάλιν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀναθαρσήσαντες ἀντετάξαντο πρὸς
 τοὺς κατὰ σφᾶς Ἀθηναίους, καὶ μέρος τι αὐτῶν πέμπουσιν
 ἐπὶ τὸν κύκλον τὸν ἐπὶ ταῖς Ἐπιπολαῖς, ἡγούμενοι ἐρῆμον
 2 αἰρήσειν. καὶ τὸ μὲν δεκάπλεθρον προτείχισμα αὐτῶν
 αἰρουσὶ καὶ διεπύρθησαν, αὐτὸν δὲ τὸν κύκλον Νικίας διε- 10
 κώλυσεν· ἔτυχε γὰρ ἐν αὐτῷ δι' ἀσθένειαν ὑπολελειμμένος.
 τὰς γὰρ μηχανὰς καὶ ξύλα ὅσα πρὸ τοῦ τείχους ἦν κατα-
 βεβλημένα, ἐμπρῆσαι τοὺς ὑπηρέτας ἐκέλευσεν, ὡς ἔγνω
 ἀδυνάτους ἐσομένους ἐρημίᾳ ἀνδρῶν ἄλλῃ τρόπῳ περιγενέ-
 3 σθαι. καὶ ξυνέβη οὕτως· οὐ γὰρ ἔτι προσῆλθον οἱ Συρακό- 15
 σιοι διὰ τὸ πῦρ, ἀλλὰ ἀπεχώρουν πάλιν. καὶ γὰρ πρὸς τε
 τὸν κύκλον βοήθεια ἤδη κάτωθεν τῶν Ἀθηναίων ἀποδιω-
 ξάντων τοὺς ἐκεῖ ἐπαυήει, καὶ αἱ νῆες ἅμα αὐτῶν ἐκ τῆς
 4 Θάψου, ὥσπερ εἴρητο, κατέπλεον ἐς τὸν μέγαν λιμένα. ἂ
 ὀρῶντες οἱ ἄνθρωποι κατὰ τάχος ἀπῆσαν καὶ ἡ ξύμπασα 20
 στρατιὰ τῶν Συρακοσίων ἐς τὴν πόλιν, νομίσαντες μὴ ἂν
 ἔτι ἀπὸ τῆς παρουσίας σφίσι δυνάμεως ἱκανοὶ γενέσθαι
 κωλῦσαι τὸν ἐπὶ τὴν θάλασσαν τειχισμόν.
 103 Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Ἀθηναῖοι τροπαῖον ἔστησαν καὶ τοὺς
 νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀπέδοσαν τοῖς Συρακοσίοις καὶ τοὺς 25
 μετὰ Λαμάχου καὶ αὐτὸν ἐκομίσαντο· καὶ παρόντος ἤδη
 σφίσι παντὸς τοῦ στρατεύματος καὶ τοῦ ναυτικοῦ καὶ τοῦ
 πεζοῦ, ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν καὶ τοῦ κρημνώδους ἀρξάμενοι
 ἀπετείχιζον μέχρι τῆς θαλάσσης τείχει διπλῷ τοὺς Συρα-
 2 κοσίους. τὰ δ' ἐπιτήδεια τῇ στρατιᾷ ἐσήγετο ἐκ τῆς Ἰταλίας 30

2 post ἀρπάσαντες add καὶ διαβιβάσαντες B

om. C

7 αὐτῶν Bekker: αὐτῶν codd.

6 ἀπὸ τῆς πόλεως

add. αὐτοὺς M

17 ἀποδιωξάντων B: ἀποδιωξόντων celt.

14 post ἀδυνάτους

20 ἀπῆ-

εσαν (sic) κατὰ τάχος B

ἐπῆσαν (sic) A E F M suprascr. G

πανταχόθεν. ἦλθον δὲ καὶ τῶν Σικελῶν πολλοὶ ξύμμαχοι
 τοῖς Ἀθηναίοις, οἳ πρότερον περιεωρῶντο, καὶ ἐκ τῆς Τυρ-
 σσηνίας νῆες πευτηκόντοροι τρεῖς. καὶ τὰλλα προυχῶρει
 αὐτοῖς ἐς ἐλπίδας. καὶ γὰρ οἱ Συρακόσιοι πολέμῳ μὲν οὐκέτι 3
 5 ἐνόμιζον ἂν περιγενέσθαι, ὥς αὐτοῖς οὐδὲ ἀπὸ τῆς Πελο-
 ποννήσου ὠφελία οὐδεμία ἦκε, τοὺς δὲ λόγους ἔν τε σφίσιν
 αὐτοῖς ἐποιοῦντο ξυμβατικούς καὶ πρὸς τὸν Νικίαν· οὗτος
 γὰρ δὴ μόνος εἶχε Λαμάχου τεθνεώτος τὴν ἀρχήν. καὶ 4
 κύρωσις μὲν οὐδεμία ἐγένετο, οἷα δὲ εἰκὸς ἀνθρώπων ἀπο-
 10 ρούντων καὶ μᾶλλον ἢ πρὶν πολιορκουμένων, πολλὰ ἐλέγετο
 πρὸς τε ἐκείνους καὶ πλείῳ ἔτι κατὰ τὴν πόλιν. καὶ γάρ
 τινα καὶ ὑποψίαν ὑπὸ τῶν παρόντων κακῶν ἐς ἀλλήλους
 εἶχον, καὶ τοὺς στρατηγούς τε ἐφ' ὧν αὐτοῖς ταῦτα ξυνέβη
 ἔπαυσαν, ὥς ἢ δυστυχία ἢ προδοσία τῇ ἐκείνων βλαπτόμενοι,
 15 καὶ ἄλλους ἀνθελίοντο, Ἡρακλείδην καὶ Εὐκλέα καὶ Τελλίαν.
 Ἐν δὲ τούτῳ Γύλιππος ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ αἱ ἀπὸ τῆς 104
 Κορίνθου νῆες περὶ Λευκάδα ἤδη ἦσαν, βουλόμενοι ἐς τὴν
 Σικελίαν διὰ τάχους βοηθῆσαι. καὶ ὥς αὐτοῖς αἱ ἀγγελίαι
 ἐφοίτων δειναὶ καὶ πᾶσαι ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐψευσμέναι ὥς ἤδη
 20 παντελῶς ἀποτετειχισμένοι αἱ Συράκουσαί εἰσι, τῆς μὲν
 Σικελίας οὐκέτι ἐλπίδα οὐδεμίαν εἶχεν ὁ Γύλιππος, τὴν δὲ
 Ἱταλίαν βουλόμενος περιποιῆσαι αὐτὸς μὲν καὶ Πυθὴν ὁ
 Κορίνθιος ναυσὶ δυοῖν μὲν Λακωνικαῖν, δυοῖν δὲ Κορινθίαν
 ὅτι τάχιστα ἐπεραιώθησαν τὸν Ἰόνιον ἐς Τάραντα, οἱ δὲ
 25 Κορίνθιοι πρὸς ταῖς σφετέραις δέκα Λευκαδίας δύο καὶ Ἀμ-
 πρακιώτιδας τρεῖς προσπληρώσαντες ὕστερον ἔμελλον πλεύ-
 σεσθαι. καὶ ὁ μὲν Γύλιππος ἐκ τοῦ Τάραντος ἐς τὴν Θουρίαν 2
 πρῶτον πρεσβευσάμενος καὶ τὴν τοῦ πατρὸς ἀνανεωσάμενος
 πολιτείαν καὶ οὐ δυνάμενος αὐτοὺς προσαγαγέσθαι, ἄρας
 30 παρέπλει τὴν Ἱταλίαν, καὶ ἀρπασθεὶς ὑπ' ἀνέμου κατὰ τὸν

1 Σικελιωτῶν B   3 τὰλλα] πάντα B   4 ἐλπίδα B M   8 δὴ]
 ἤδη B   10 πρὶν om. C   15 Εὐρυκλέα B   28 καὶ B: κατὰ
 cett.   ἀνανεωσάμενος B: ποτε cett.   30 παρέπλευσε B
 ἀνάρπασθεὶς (sic) M

Τερναίου κόλπον, ὃς ἐκπνεί ταύτῃ μέγας κατὰ βορέαν ἐστη-
 κώς, ἀποφέρεται ἐς τὸ πέλαγος, καὶ πάλιν χειμασθεὶς ἐς τὰ
 μάλιστα τῷ Τύραντι προσμίσγει· καὶ τὰς ναῦς, ὅσαι μάλιστα
 3 ἐπόνησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος, ἀνελκύσας ἐπεσκεύαζεν. ὁ δὲ
 Νικίας πυθόμενος αὐτὸν προσπλέοντα ὑπερέϊδε τὸ πλῆθος τῶν
 νεῶν, ὅπερ καὶ οἱ Θούριοι ἔπαθον, καὶ ληστικώτερον ἔδοξε
 παρεσκευασμένους πλεῖν, καὶ οὐδεμίαν φυλακὴν πῶ ἐποιεῖτο.
 105 Κατὰ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ θέρους καὶ Λακε-
 δαιμόνιοι ἐς τὸ Ἄργος ἐσέβαλον αὐτοὶ τε καὶ οἱ ζύμμαχοι
 καὶ τῆς γῆς τὴν πολλὴν ἐδήλωσαν, καὶ Ἀθηναῖοι Ἀργείοις 10
 τριάκοντα ναυσὶν ἐβοήθησαν· αἵπερ τὰς σπονδὰς φανερώ-
 2 τατα τὰς πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους αὐτοῖς ἔλυσαν. πρό-
 τερον μὲν γὰρ ληστεῖαις ἐκ Πύλου καὶ περὶ τὴν ἄλλην
 Πελοπόννησον μᾶλλον ἢ ἐς τὴν Λακωνικὴν ἀποβαίνοντες
 μετὰ τε Ἀργείων καὶ Μαντινέων ξυνεπολέμουν, καὶ πολλάκις 15
 Ἀργείων κελευόντων ὅσον σχόντας μόνον ξὺν ὅπλοις ἐς τὴν
 Λακωνικὴν καὶ τὸ ἐλάχιστον μετὰ σφῶν δηλώσαντας ἀπελ-
 θεῖν οὐκ ἤθελον· τότε δὲ Πυθοδώρου καὶ Λαισποδίου καὶ
 Δημαράτου ἀρχόντων ἀποβάντες ἐς Ἐπίδαυρον τὴν Λιμηρὰν
 καὶ Πρασιὰς καὶ ὅσα ἄλλα ἐδήλωσαν τῆς γῆς, καὶ τοῖς 20
 Λακεδαιμονίοις ἤδη εὐπροφάσιστον μᾶλλον τὴν αἰτίαν ἐς
 3 τοὺς Ἀθηναίους τοῦ ἀμύνεσθαι ἐποίησαν. ἀναχωρησάντων
 δὲ τῶν Ἀθηναίων ἐκ τοῦ Ἄργους ταῖς ναυσὶ καὶ τῶν Λακε-
 δαιμονίων οἱ Ἀργεῖοι ἐσβαλόντες ἐς τὴν Φλειασίαν τῆς τε
 γῆς αὐτῶν ἔτεμον καὶ ἀπέκτεινάν τινας, καὶ ἀπῆλθον ἐπ' 25
 οἴκου.

3 alt. μάλιστα B: om. cett. 5 προσπλέοντα B: πλέοντα cett.
 7 παρασκευασμένων AEFM φυλακὴν πῶ ἐποιεῖτο] πως φυλακὴν
 ἐποιούντο B 12 τὰς B: om. cett. τοὺς B: om. cett. 15 ξυνε-
 πολέμουν B: ἐπολέμουν cett. 16 ἔχοντας B 19 Λιμηρὰν B:
 Λιμέραν cett. 20 Πρασιὰς B: Πρασίαν (-σσ- F) cett. ὅσα ἄλλα]
 ἄλλα ἅττα B 23 ἐξ Ἄργους B 25 post ἀπέκτεινάν add. τε B

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Η

Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Πυθὴν ἐκ τοῦ Τάραντος, ἐπεὶ 1
 ἐπεσκεύασαν τὰς ναῦς, παρέπλευσαν ἐς Λοκροὺς τοὺς Ἐπι-
 ξεφυρίους· καὶ πυνθανόμενοι σαφέστερον ἤδη ὅτι οὐ παντελῶς
 πω ἀποτετευχισμένοι αἱ Συράκουσαί εἰσιν, ἀλλ' ἔτι οἶόν τε
 5 κατὰ τὰς Ἐπιπολὰς στρατιᾷ ἀφικομένους ἐσελθεῖν, ἐβου-
 λούνται εἶτ' ἐν δεξιᾷ λαβόντες τὴν Σικελίαν διακινδυνεύσωσιν
 ἐσπλεῦσαι, εἶτ' ἐν ἀριστερᾷ ἐς Ἱμέραν πρῶτον πλεύσαντες
 καὶ αὐτοὺς τε ἐκείνους καὶ στρατιὰν ἄλλην προσλαβόντες,
 οὓς ἂν πείθωσι, κατὰ γῆν ἔλθωσιν. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς ἐπὶ 2
 10 τῆς Ἱμέρας πλεῖν, ἄλλως τε καὶ τῶν Ἀττικῶν τεσσάρων
 νεῶν οὐπω παρουσῶν ἐν τῷ Ῥηγίῳ, ἃς ὁ Νικίας ὅμως πυν-
 θανόμενος αὐτοὺς ἐν Λοκροῖς εἶναι ἀπέστειλεν. φθάσαντες
 δὲ τὴν φυλακὴν ταύτην περαιοῦνται διὰ τοῦ πορθμοῦ, καὶ
 σχόντες Ῥηγίῳ καὶ Μεσσήνῃ ἀφικνοῦνται ἐς Ἱμέραν. ἐκεῖ 3
 15 δὲ ὄντες τοὺς τε Ἱμεραίους ἔπεισαν ξυμπολεμεῖν καὶ αὐτοὺς
 τε ἔπεισθαι καὶ τοῖς ἐκ τῶν νεῶν τῶν σφετέρων ναύταις ὅσοι μὴ
 εἶχον ὄπλα παρασχεῖν (τὰς γὰρ ναῦς ἀνείλκυσαν ἐν Ἱμέρᾳ),
 καὶ τοὺς Σελινουντίους πέμψαντες ἐκέλευον ἀπαντᾶν παν-
 στρατιᾷ ἕς τι χωρίον. πέμψειν δέ τινα αὐτοῖς ὑπέσχεοντο 4
 20 στρατιὰν οὐ πολλὴν καὶ οἱ Γελῶοι καὶ τῶν Σικελῶν τιμές,
 οἱ πολὺν προθυμότερον προσχωρεῖν ἐτοῖμοι ἦσαν τοῦ τε
 Ἀρχωνίδου νεωστὶ τεθνηκότος, ὃς τῶν ταύτῃ Σικελῶν βασι-
 λεύων τινῶν καὶ ὧν οὐκ ἀδύνατος τοῖς Ἀθηναίοις φίλος ἦν,

5 πανστρατιᾷ M

αὐτοὺς ὅμως B

στρατιᾷ B : στρατιᾷ cett.

6 διακινδυνεύσουσιν G

16 ὅσα B

21 τε B : om. cett.

11 πυνθανόμενος

17 γὰρ B : μὲν cett.

18 παν-

καὶ τοῦ Γυλίσπου ἐκ Λακεδαίμονος προθύμως δοκοῦντος ἦκειν.
 5 καὶ ὁ μὲν Γύλιππος ἀναλαβὼν τῶν τε σφετέρων ναυτῶν καὶ
 ἐπιβατῶν τοὺς ὀπλισμένους ἑπτακοσίους μάλιστα, Ἱμεραίους
 δὲ ὀπλίτας καὶ ψιλοὺς ξυναμφοτέρους χιλίους καὶ ἱππέας
 ἑκατὸν καὶ Σελιουντίων τέ τινας ψιλοὺς καὶ ἱππέας καὶ 5
 Γελῶν ὀλίγους, Σικελῶν τε ἑς χιλίους τοὺς πάντας, ἐχώρει
 2 πρὸς τὰς Συρακούσας· οἱ δ' ἐκ τῆς Λευκάδος Κορίνθιοι ταῖς
 τε ἄλλαις ναυσὶν ὡς εἶχον τάχους ἐβοήθουν καὶ Γογγύλος,
 εἷς τῶν Κορινθίων ἀρχόντων, μὲν νηὶ τελευταῖος ὀρμηθεὶς
 πρῶτος μὲν ἀφικνεῖται ἐς τὰς Συρακούσας, ὀλίγον δὲ πρὸ 10
 Γυλίσπου, καὶ καταλαβὼν αὐτοὺς περὶ ἀπαλλαγῆς τοῦ πολέμου
 μέλλοντας ἐκκλησιάσειν διεκώλυσέ τε καὶ παρεθάρσυνε,
 λέγων ὅτι νῆές τε ἄλλαι ἔτι προσπλέουσι καὶ Γύλιππος ὁ
 2 Κλεανδρίδου Λακεδαιμονίων ἀποστειλάντων ἄρχων. καὶ οἱ
 μὲν Συρακόσιοι ἐπερρώσθησάν τε καὶ τῷ Γυλίπῳ εὐθύς 15
 πανστρατιᾷ ὡς ἀπαντησόμενοι ἐξῆλθον· ἤδη γὰρ καὶ ἐγγὺς
 3 ὄντα ᾗσθάνοντο αὐτόν. ὁ δὲ Ἰέτας τότε τι τεῖχος ἐν τῇ
 παρόδῳ τῶν Σικελῶν ἐλὼν καὶ ξυνταξάμενος ὡς ἐς μάχην
 ἀφικνεῖται ἐς τὰς Ἐπιπολάς· καὶ ἀναβὰς κατὰ τὸν Εὐρύηλον,
 ᾗπερ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον, ἐχώρει μετὰ τῶν Συρακο- 20
 4 σίων ἐπὶ τὸ τείχισμα τῶν Ἀθηναίων. ἔτυχε δὲ κατὰ τοῦτο
 τοῦ καιροῦ ἐλθὼν ἐν ᾧ ἑπτὰ μὲν ἢ ὀκτὼ σταδίῳ ἤδη ἀπε-
 τετέλεστο τοῖς Ἀθηναίοις ἐς τὸν μέγαν λιμένα διπλοῦν τεῖχος,
 πλὴν κατὰ βραχὺ τι τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν (τοῦτο δ' ἔτι
 ᾠκοδόμουν), τῷ δὲ ἄλλῳ τοῦ κύκλου πρὸς τὸν Τρωγίλον ἐπὶ 25
 τὴν ἐτέραν θάλασσαν λίθοι τε παραβεβλημένοι τῷ πλέονι ἤδη
 ἦσαν, καὶ ἔστιν ἂν καὶ ἡμέτερα, τὰ δὲ καὶ ἐξειργασμένα κατελέ-
 λειπτο. παρὰ τοσοῦτον μὲν αἱ Συράकुσαι ἦλθον κινδύνου.

1 δοκοῦντος προθύμως B   2 τε om. B   4 prius καὶ B: om. cett.
 5 τέ B: om. cett.   17 Ἰέτας Steph. Byz.: γετὰς C E F?: γε τὰ
 AB: γε G M   τότε τι B: τότε τὸ M: τι F?: τότε cett.   19 ἐς]
 πρὸς B   21 ἐτύγχανε B   22 τοῦ B: om. cett.   ἀπετετέλεστο
 B: ἐπετετέλεστο cett.   24 κατὰ] παρὰ B   25 post ἄλλῳ add.
 ἄνω Marchant, ἀπὸ Wölflin   28 κατελέλειπτο Cobet: κατελείπετο
 B G: κατελίπετο cett.   αἱ B: om. cett.

Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι αἰφνιδίως τοῦ τε Γυλίππου καὶ τῶν 3
 Συρακοσίων σφίσιν ἐπιόντων ἐθορυβήθησαν μὲν τὸ πρῶτον,
 παρετάξαντο δέ. ὁ δὲ θέμενος τὰ ὄπλα ἐγγὺς κήρυκα προσ-
 πέμπει αὐτοῖς λέγοντα, εἰ βούλονται ἐξίεναι ἐκ τῆς Σικελίας
 5 πέντε ἡμερῶν λαβόντες τὰ σφέτερα αὐτῶν, ἐτοῖμος εἶναι
 σπένδεσθαι. οἱ δ' ἐν ὀλιγορῖα τε ἐποιοῦντο καὶ οὐδὲν 2
 ἀποκρινάμενοι ἀπέπεμψαν. καὶ μετὰ τοῦτο ἀντιπαρεσκευά-
 ζοντο ἀλλήλοις ὥς ἐς μάχην. καὶ ὁ Γύλιππος ὀρῶν τοὺς 3
 Συρακοσίους ταρασσομένους καὶ οὐ ῥαδίως ξυντασσομένους,
 10 ἐπανήγε τὸ στρατόπεδον ἐς τὴν εὐρυχωρίαν μᾶλλον. καὶ ὁ
 Νικίας οὐκ ἐπήγε τοὺς Ἀθηναίους, ἀλλ' ἡσύχαζε πρὸς τῷ
 ἑαυτῶν τείχει. ὥς δ' ἔγνω ὁ Γύλιππος οὐ προσιόντας αὐτούς,
 ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν Τεμενῦτιν καλου-
 μένην, καὶ αὐτοῦ ἠγλίσαντο. τῇ δ' ὑστεραία ἄγων τὴν μὲν 4
 15 πλείστην τῆς στρατιᾶς παρέταξε πρὸς τὰ τεῖχη τῶν Ἀθη-
 ναίων, ὅπως μὴ ἐπιβοηθοῖεν ἄλλοσε, μέρος δέ τι πέμψας
 πρὸς τὸ φρούριον τὸ Λάβδαλον αἰρεῖ, καὶ ὅσους ἔλαβεν ἐν
 αὐτῷ πάντας ἀπέκτεινεν· ἦν δὲ οὐκ ἐπιφανὲς τοῖς Ἀθηναίοις
 τὸ χωρίον. καὶ τριήρης τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀλίσκεται τῶν Ἀθη- 5
 20 ναίων ὑπὸ τῶν Συρακοσίων ἐφορμούσα τῷ λιμένι.

Καὶ μετὰ ταῦτα ἐτείχιζον οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι 4
 διὰ τῶν Ἐπιπολῶν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀρξάμενοι ἄνω πρὸς τὸ *
 ἐγκάρσιον τεῖχος ἀπλοῦν, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ δύναιντο
 κωλύσαι, μηκέτι οἰοί τε ᾧσιν ἀποτειχίσαι. καὶ οἷ τε 2
 25 Ἀθηναῖοι ἀνεβεβήκεσαν ἤδη ἄνω, τὸ ἐπὶ θαλάσση τεῖχος
 ἐπιτελέσαντες, καὶ ὁ Γύλιππος (ἦν γάρ τι τοῖς Ἀθηναίοις
 τοῦ τεύχους ἀσθενές) νυκτὸς ἀναλαβὼν τὴν στρατιὰν ἐπήει
 πρὸς αὐτό. οἱ δ' Ἀθηναῖοι (ἐτυχον γὰρ ἔξω αὐλιζόμενοι) 3
 ὥς ᾗσθοντο, ἀντεπήσαν· ὁ δὲ γνούς κατὰ τάχος ἀπήγαγε
 30 τοὺς σφετέρους πάλιν. ἐποικοδομήσαντες δὲ αὐτὸ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι ὑψηλότερον αὐτοῖ μὲν ταύτῃ ἐφύλασσαν, τοὺς δὲ ἄλλους

2 τὸ B: om. cett. 3 προπέμπει A E F G M 4 ἐκ om. B
 12 ἑαυτῶν B: ἑαυτοῦ cett. 20 post τῶ add. μεγάλῃ B 22 *]
 v. Rehm, *Philologus*, 1934, 133 sqq.

ξυμμάχους κατὰ τὸ ἄλλο τείχισμα ἤδη διέταξαν, ἥπερ ἔμελλον ἕκαστοι φρουρεῖν.

- 4 Τῷ δὲ Νικίᾳ ἐδόκει τὸ Πλημμύριον καλούμενον τειχίσαι·
 ἔστι δὲ ἄκρα ἀντιπέρας τῆς πόλεως, ἥπερ προύχουσα τοῦ
 μεγάλου λιμένος τὸ στόμα στενὸν ποιεῖ, καὶ εἰ τειχισθείη, 5
 ῥάων αὐτῷ ἐφαίνετο ἢ ἐσκομιδῇ τῶν ἐπιτηδείων ἔσσεσθαι·
 δι' ἐλάσσονος γὰρ πρὸς τῷ λιμένι τῷ τῶν Συρακοσίων
 ἐφορμήσειν σφᾶς, καὶ οὐχ ὥσπερ νῦν ἐκ μυχοῦ τοῦ λιμένος
 τὰς ἐπαναγωγὰς ποιήσεσθαι, ἣν τι ναυτικῷ κινῶνται. προσ-
 εἶχέ τε ἤδη μᾶλλον τῷ κατὰ θάλασσαν πολέμῳ, ὁρῶν τὰ 10
 ἐκ τῆς γῆς σφίσιν ἤδη, ἐπειδὴ Γύλιππος ἦκεν, ἀνελπιστότερα
 5 ὄντα. διακομίσας οὖν στρατιὰν καὶ τὰς ναῦς ἐξετείχισε
 τρία φρούρια· καὶ ἐν αὐτοῖς τὰ τε σκευὴ τὰ πλεῖστα ἔκειτο
 καὶ τὰ πλοῖα ἤδη ἐκεῖ τὰ μεγάλα ὥρμαι καὶ αἱ ταχεῖαι νῆες.
 6 ὥστε καὶ τῶν πληρωμάτων οὐχ ἥκιστα τότε πρῶτον κάκωσις 15
 ἐγένετο· τῷ τε γὰρ ὕδατι σπανίῳ χρώμενοι καὶ οὐκ ἐγγύθεν,
 καὶ ἐπὶ φρυγανισμόν ἅμα ὁπότε ἐξέλθοιεν οἱ ναῦται, ὑπὸ
 τῶν ἱππέων τῶν Συρακοσίων κρατούντων τῆς γῆς διεφθεί-
 ροντο· τρίτον γὰρ μέρος τῶν ἱππέων τοῖς Συρακοσίοις διὰ
 τοὺς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ, ἵνα μὴ κακουργήσουντες ἐξίοιεν, ἐπὶ 20
 7 τῇ ἐν τῷ Ὀλυμπίῳ πολίχνῳ ἐτετάχατο. ἐπυνθάνετο δὲ
 καὶ τὰς λοιπὰς τῶν Κορινθίων ναῦς προσπλεούσας ὁ Νικίας·
 καὶ πέμπει ἐς φυλακὴν αὐτῶν εἴκοσι ναῦς, αἷς εἴρητο περὶ
 τε Λοκροὺς καὶ Ῥήγιον καὶ τὴν προσβολὴν τῆς Σικελίας
 ναυλοχεῖν αὐτάς. 25
- 5 Ὁ δὲ Γύλιππος ἅμα μὲν ἐτείχιζε τὸ διὰ τῶν Ἐπιπολῶν
 τείχος, τοῖς λίθοις χρώμενος οὓς οἱ Ἀθηναῖοι προπαρε-
 βάλουντο σφίσιν, ἅμα δὲ παρέτασεν ἐξάγων αἰεὶ πρὸ τοῦ
 τειχίσματος τοὺς Συρακοσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους· καὶ οἱ
 2 Ἀθηναῖοι ἀντιπαρετάσσοντο. ἐπειδὴ δὲ ἔδοξε τῷ Γυλίππῳ 30

6 ῥάων C: ῥᾶον cett.

9 ἐπαναγωγὰς B: ἐπαγωγὰς cett.

11 ἤδη B: om. cett.

post ἐπειδὴ add. δ B

14 ὥρμίζετο B

18 post γῆς add. οἱ πολλοὶ B

26 διετείχιζε B

30 τῷ B: om.

cett.

καιρὸς εἶναι, ἦρχε τῆς ἐφόδου· καὶ ἐν χερσὶ γενόμενοι
 ἐμάχοντο μεταξὺ τῶν τειχισμάτων, ἥ τῆς ἵππου τῶν Συρα-
 κοσίων οὐδεμία χρῆσις ἦν. καὶ νικηθέντων τῶν Συρακοσίων 3
 καὶ τῶν ξυμμάχων καὶ νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελομένων καὶ
 5 τῶν Ἀθηναίων τροπαῖον στησάντων, ὁ Γύλιππος ξυγκαλέσας
 τὸ στράτευμα οὐκ ἔφη τὸ ἀμάρτημα ἐκείνων, ἀλλ' ἑαυτοῦ
 γενέσθαι· τῆς γὰρ ἵππου καὶ τῶν ἀκοντιστῶν τὴν ὠφελίαν
 τῇ τάξει ἐντὸς λίαν τῶν τειχῶν ποιήσας ἀφελέσθαι· νῦν
 οὖν αὖθις ἐπάξειν. καὶ διανοεῖσθαι οὕτως ἐκέλευεν αὐτοὺς 4
 10 ὥς τῇ μὲν παρασκευῇ οὐκ ἔλασσον ἐξοντας, τῇ δὲ γνώμῃ
 οὐκ ἀνεκτὸν ἐσόμενον εἰ μὴ ἀξιώσουσι Πελοποννήσιοί τε
 ὄντες καὶ Δωριῆς Ἰώνων καὶ νησιωτῶν καὶ ξυγκλύδων
 ἀνθρώπων κρατήσαντες ἐξελάσασθαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ 6
 μετὰ ταῦτα, ἐπειδὴ καιρὸς ἦν, αὖθις ἐπήγευ αὐτούς. ὁ δὲ
 15 Νικίας καὶ οἱ Ἀθηναῖοι νομίζοντες, καὶ εἰ ἐκείνοι μὴ ἐθέλοιεν
 μάχης ἄρχειν, ἀναγκαῖον εἶναι σφίσι μὴ περιορᾶν παροι-
 κοδομούμενον τὸ τεῖχος (ἤδη γὰρ καὶ ὅσον οὐ παρεληλύθει
 τὴν τῶν Ἀθηναίων τοῦ τεύχους τελευτὴν ἢ ἐκείνων τεύχισις,
 καί, εἰ προέλθοι, ταῦτόν ἤδη ἐποίει αὐτοῖς νικᾶν τε μαχομένοις
 20 διὰ παντὸς καὶ μηδὲ μάχεσθαι), ἀντεπῆσαν οὖν τοῖς Συρα-
 κοσίοις. καὶ ὁ Γύλιππος τοὺς μὲν ὀπλίτας ἔξω τῶν τειχῶν 2
 μᾶλλον ἢ πρότερον προαγαγὼν ξυνέμισγεν αὐτοῖς, τοὺς δ'
 ἱππέας καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς ἐκ πλαγίου τάξας τῶν Ἀθηναίων
 κατὰ τὴν εὐρυχωρίαν, ἥ τῶν τειχῶν ἀμφοτέρων αἱ ἐργασίαι
 25 ἔληγον. καὶ προσβαλόντες οἱ ἱππῆς ἐν τῇ μάχῃ τῷ εὐωνύμῳ 3
 κέρα τῶν Ἀθηναίων, ὅπερ κατ' αὐτοὺς ἦν, ἔτρεψαν· καὶ δι'
 αὐτὸ καὶ τὸ ἄλλο στράτευμα νικηθὲν ὑπὸ τῶν Συρακοσίων
 κατηράχθη ἐς τὰ τειχίσματα. καὶ τῇ ἐπιούσῃ νυκτὶ ἔφθασαν 4
 παροικοδομήσαντες καὶ παρελθόντες τὴν τῶν Ἀθηναίων οἰκο-

2 post Συρακοσίων add. καὶ τῶν ξυμμάχων CG 5 post δ add.
 μὲν B 6 ἑαυτοῦ B: αὐτοῦ vel αὐτοῦ cett. 14 ἐπεὶ B
 16 σφίσι εἶναι B 19 παρέλθοι Classen τὸ αὐτὸ B
 20 μάχεσθαι] ἀμύνεσθαι B 26 κέρατι B δι' αὐτὸ] διὰ τοῦτο B
 28 κατηράχθη C: κατερράχθη (-ηρρ- B) cett.

δομίαν, ὥστε μηκέτι μήτε αὐτοὶ κωλύεσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἐκείνους τε καὶ παντάπασιν ἀπεστερηκέναι, εἰ καὶ κρατοῖεν, μὴ ἂν ἔτι σφᾶς ἀποτείχισαι.

- 7 Μετὰ δὲ τοῦτο αἱ τε τῶν Κορινθίων νῆες καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ Λευκαδίων ἐσέπλευσαν αἱ ὑπόλοιποι δώδεκα, λαθοῦσαι 5 τὴν τῶν Ἀθηναίων φυλακὴν (ἦρχε δ' αὐτῶν Ἑρασινίδης Κορίνθιος), καὶ ξυνετείχισαν τὸ λοιπὸν τοῖς Συρακοσίοις
- 2 μέχρι * τοῦ ἐγκαρσίου τείχους. καὶ ὁ Γύλιππος ἐς τὴν ἄλλην Σικελίαν ἐπὶ στρατιάν τε ὥχετο, καὶ ναυτικὴν καὶ πεζὴν ξυλλέξων, καὶ τῶν πόλεων ἅμα προσαξόμενος εἴ τις 10 ἢ μὴ πρόθυμος ἦν ἢ παντάπασιν ἔτι ἀφειστήκει τοῦ πολέμου.
- 3 πρέσβεις τε ἄλλοι τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων ἐς Λακεδαίμονα καὶ Κόρινθον ἀπεστάλησαν, ὅπως στρατιὰ ἔτι περαιωθῇ τρόπῳ ᾧ ἂν ἐν ὁλκάσῳ ἢ πλοίοις ἢ ἄλλως ὅπως 4 ἂν προχωρῇ, ὥς καὶ τῶν Ἀθηναίων ἐπιμεταπεμπομένων. οἳ 15 τε Συρακοσίοι ναυτικὸν ἐπλήρουν καὶ ἀνεπειρώντο ὥς καὶ τοῦτ' ἐπιχειρήσουτες, καὶ ἐς τᾶλλα πολὺ ἐπέρρωντο.
- 8 Ὁ δὲ Νικίας αἰσθόμενος τοῦτο καὶ ὁρῶν καθ' ἡμέραν ἐπιδιδούσαν τήν τε τῶν πολεμίων ἰσχὺν καὶ τὴν σφετέραν ἀπορίαν, ἔπεμπε καὶ αὐτὸς ἐς τὰς Ἀθήνας ἀγγέλλων πολλάκις 20 μὲν καὶ ἄλλοτε καθ' ἕκαστα τῶν γιγνομένων, μάλιστα δὲ καὶ τότε, νομίζων ἐν δεινοῖς τε εἶναι καί, εἰ μὴ ὥς τάχιστα ἢ σφᾶς μεταπέμψουσιν ἢ ἄλλους μὴ ὀλίγους ἀποστελοῦσιν,
- 2 οὐδεμίαν εἶναι σωτηρίαν. φοβούμενος δὲ μὴ οἱ πεμπόμενοι ἢ κατὰ τὴν τοῦ λέγειν ἀδυνασίαν ἢ καὶ μνήμης ἐλλιπεῖς 25 γιγνόμενοι ἢ τῷ ὄχλῳ πρὸς χάριν τι λέγοντες οὐ τὰ ὄντα ἀπαγγέλλωσιν, ἔγραψεν ἐπιστολήν, νομίζων οὕτως ἂν μάλιστα τὴν αὐτοῦ γνώμην μηδὲν ἐν τῷ ἀγγέλῳ ἀφανισθεῖσαν μαθόντας τοὺς Ἀθηναίους βουλευσασθαι περὶ τῆς ἀληθείας.

6 Ἑρασινίδης] Ἑρασινίδης B   8*] v. c. 4 supra   10 πεζὴν B: πεζικὴν cett.   12 post ἐς add. τὴν B   14 πλοῖφ A E F M   20 ἀγγέλλοντας B: ἀγγελον C G (corr. G¹): ἀγγέλων (sic) E   22 εἰ B: ἦν cett.   23 μεταπέμψουσιν B   25 τὴν B: om. cett.   μνήμης B: γνώμης cett.   26 γινόμενοι M   27 ἀπαγγείλωσιν C   28 μάλιστα]

μόλις B

καὶ οἱ μὲν ὄχοντο φέροντες, οὓς ἀπέστειλε, τὰ γράμματα 3
καὶ ὅσα ἔδει αὐτοὺς εἰπεῖν· ὁ δὲ τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον
διὰ φυλακῆς μᾶλλον ἢδη ἔχων ἢ δι' ἐκουσίῳ κινδύνῳ
ἐπεμέλετο.

5 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει τελευτῶντι καὶ Εὐετίῳ στρατηγὸς 9
Ἀθηναίων μετὰ Περδίκκου στρατεύσας ἐπ' Ἀμφίπολιν Θραξὶ
πολλοῖς τὴν μὲν πόλιν οὐχ εἶλεν, ἐς δὲ τὸν Στρυμόνα περι-
κομίσας τριήρεις ἐκ τοῦ ποταμοῦ ἐπολιόρκει ὁρμώμενος ἐξ
Ἰμεραίου. καὶ τὸ θέρος ἐτελεύτα.

10 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος ἦκουτες ἐς τὰς Ἀθήνας οἱ 10
παρὰ τοῦ Νικίου ὅσα τε ἀπὸ γλώσσης εἶρητο αὐτοῖς εἶπον,
καὶ εἴ τις τι ἐπρώτα ἀπεκρίνοντο, καὶ τὴν ἐπιστολὴν ἀπ-
έδοσαν. ὁ δὲ γραμματεὺς ὁ τῆς πόλεως παρελθὼν ἀνέγνω
τοῖς Ἀθηναίοις δηλοῦσαν τοιάδε.

15 Ὅτι μὲν πρότερον πραχθέντα, ὧ Ἀθηναῖοι, ἐν ἄλλαις 11
πολλαῖς ἐπιστολαῖς ἴστε· νῦν δὲ καιρὸς οὐχ ἦσσαν μαθόντας
ὑμᾶς ἐν ᾧ ἐσμὲν βουλευσασθαι. κρατησάντων γὰρ ἡμῶν 2
μάχαις ταῖς πλέοσι Συρακοσίους ἐφ' οὓς ἐπέμφθημεν καὶ τὰ
τείχη οἰκοδομησαμένων ἐν οἷσπερ νῦν ἐσμέν, ἦλθε Γύλιππος
20 Λακεδαιμόνιος στρατιὰν ἔχων ἐκ τε Πελοποννήσου καὶ ἀπὸ
τῶν ἐν Σικελίᾳ πόλεων ἔστιν ὧν. καὶ μάχῃ τῇ μὲν πρώτη
νικᾶται ὑφ' ἡμῶν, τῇ δ' ὑστεραίᾳ ἱππευσί τε πολλοῖς καὶ
ἀκοντισταῖς βιασθέντες ἀνεχωρήσαμεν ἐς τὰ τεῖχη. νῦν οὖν 3
ἡμεῖς μὲν παυσάμενοι τοῦ περιτειχισμοῦ διὰ τὸ πλῆθος τῶν
25 ἐναντίων ἡσυχάζομεν (οὐδὲ γὰρ ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ δυναίμεθ'
ἂν χρῆσασθαι ἀπανηλωκυίας τῆς φυλακῆς τῶν τειχῶν μέρος
τι τοῦ ὀπλιτικοῦ)· οἱ δὲ παρῳκοδομήκασιν ἡμῖν τεῖχος ἀπλοῦν,
ὥστε μὴ εἶναι ἔτι περιτειχίσαι αὐτούς, ἣν μὴ τις τὸ παρα-
τείχισμα τοῦτο πολλῇ στρατιᾷ ἐπελθὼν ἔλῃ. ξυμβέβηκέ 4

2 τὰ om. B M 3 μᾶλλον B: om. cett. ἡ δι' B C: ἡδη
A E F: om. G M 9 post ἐτελεύτα add. τοῦτο B C E G 12 ἐπη-
ρώτα B: ἡρώτα cett. 13 alterum δ B: om. cett. 16 πολλαῖς
om. B 19 νῦν om. C G M post Γύλιππος add. δ B 20 τε
B: om. cett. ἀπὸ om. B 24 τὸ om. C 26 χρῆσασθαι C:
χρήσεσθαι cett. (corr. G¹) 28 post prius μὴ add. δυνατὸν B

τε πολιορκεῖν δοκοῦντας ἡμᾶς ἄλλους αὐτοὺς μᾶλλον, ὅσα γε κατὰ γῆν, τοῦτο πάσχειν· οὐδὲ γὰρ τῆς χώρας ἐπὶ πολὺ διὰ τοὺς ἱππέας ἐξερχόμεθα.

- 12 'Πεπόμφασι δὲ καὶ ἐς Πελοπόννησον πρέσβεις ἐπ' ἄλλην στρατιάν, καὶ ἐς τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις Γύλιππος οἴχεται, 5 τὰς μὲν καὶ πείσων ξυμπολεμεῖν ὅσαι νῦν ἡσυχάζουσιν, ἀπὸ δὲ τῶν καὶ στρατιὰν ἔτι πεζὴν καὶ ναυτικοῦ παρασκευήν, ἣν 2 δύνηται, ἄξων. διανοοῦνται γάρ, ὥς ἐγὼ πυνθάνομαι, τῷ τε πεζῷ ἅμα τῶν τειχῶν ἡμῶν πειρᾶν καὶ ταῖς ναυσὶ κατὰ 3 θάλασσαν. καὶ δεινὸν μηδενὶ ὑμῶν δόξῃ εἶναι ὅτι καὶ 10 κατὰ θάλασσαν. τὸ γὰρ ναυτικὸν ἡμῶν, ὅπερ κἀκεῖνοι πυνθάνονται, τὸ μὲν πρῶτον ἡκμαζε καὶ τῶν νεῶν τῇ ξηρότητι καὶ τῶν πληρωμάτων τῇ σωτηρίᾳ· νῦν δὲ αἱ τε νῆες διά- βροχοι τοσοῦτον χρόνον ἤδη θαλασσεύουσιν, καὶ τὰ πληρώ- 4 ματα ἔφθαρται. τὰς μὲν γὰρ ναῦς οὐκ ἔστιν ἀνελκύσαντας 15 διαψύξαι διὰ τὸ ἀντιπάλους τῷ πλήθει καὶ ἔτι πλείους τὰς τῶν πολεμίων οὔσας αἰεὶ προσδοκίαν παρέχειν ὥς ἐπιπλεύ- 5 σονται. φανεραὶ δ' εἰσὶν ἀναπειρώμεναι, καὶ αἱ ἐπιχειρήσεις ἐπ' ἐκείνοισι καὶ ἀποξηρᾶναι τὰς σφετέρας μᾶλλον ἐξουσία· 13 οὐ γὰρ ἐφορμοῦσιν ἄλλοις. ἡμῖν δ' ἐκ πολλῆς ἂν περιουσίας 20 νεῶν μόλις τοῦτο ὑπῆρχε καὶ μὴ ἀναγκαζομένοις ὥσπερ νῦν πάσαις φυλάσσειν· εἰ γὰρ ἀφαιρήσομέν τι καὶ βραχὺ τῆς τηρήσεως, τὰ ἐπιτήδεια οὐχ ἔξομεν, παρὰ τὴν ἐκείνων 2 πόλιν χαλεπῶς καὶ νῦν ἐσκομιζόμενοι. τὰ δὲ πληρώματα διὰ τὸδε ἐφθάρη τε ἡμῖν καὶ ἔτι νῦν φθείρεται, τῶν ναυτῶν 25 [τῶν] μὲν διὰ φρυγανισμὸν καὶ ἄρπαγὴν καὶ ὑδρείαν μακρὰν ὑπὸ τῶν ἱππέων ἀπολλυμένων· οἱ δὲ θεράποντες, ἐπειδὴ ἐς ἀντίπαλα καθεστήκαμεν, αὐτομολοῦσι, καὶ οἱ ξένοι οἱ μὲν ἀναγκαστοὶ ἐσβάντες εὐθὺς κατὰ τὰς πόλεις ἀποχωροῦσιν,

7 καὶ στρατιάν ἔτι B: ἔτι καὶ στρατιάν cett. 9 τε om. B
 11 ὅπερ recc.: ἡπερ codd. κἀκεῖνοι B: καὶ ἐκείνοι cett. 16 τῷ
 τῷ τε B: καὶ τῷ cett. ἔτι recc.: ὅτι codd. 18 φανεροὶ B ἀνα-
 πειρώμεναι B: ἀποπειρώμεναι cett. 19 καὶ τὸ ξηρᾶναι B ἐξουσία
 om. M 26 τῶν secl. Porro ἄρπαγὴν μακρὰν (μικρὰν G¹) καὶ ὑδρείαν
 A C E F G M Schol.

οἱ δὲ ὑπὸ μεγάλου μισθοῦ τὸ πρῶτον ἐπαρθέντες καὶ οἰόμενοι
 χρηματιεῖσθαι μᾶλλον ἢ μαχεῖσθαι, ἐπειδὴ παρὰ γνώμην
 ναυτικόν τε δὴ καὶ τᾶλλα ἀπὸ τῶν πολεμίων ἀνθεστώτα
 ὀρώσιν, οἱ μὲν ἐπ' αὐτομολίας προφάσει ἀπέρχονται, οἱ δὲ
 5 ὡς ἕκαστοι δύνανται (πολλὴ δ' ἡ Σικελία), εἰσὶ δ' οἱ καὶ
 αὐτοὶ ἐμπορευόμενοι ἀνδράποδα Ὑκκαρικὰ ἀντεμβιβάσαι ὑπὲρ
 σφῶν πείσαντες τοὺς τριηράρχους τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ναυτικοῦ
 ἀφήρηνται. ἐπισταμένοις δ' ὑμῖν γράφω ὅτι βραχεῖα ἀκμὴ 14
 πληρώματος καὶ ὀλίγοι τῶν ναυτῶν οἱ ἐξορμώντες τε ναῦν
 10 καὶ ξυνέχοντες τὴν εἰρεσίαν. τούτων δὲ πάντων ἀπορώτατον 2
 τό τε μὴ οἶόν τε εἶναι ταῦτα ἐμοὶ κωλύσαι τῷ στρατηγῷ
 (χαλεπαὶ γὰρ αἱ ὑμέτεραι φύσεις ἄρξαι) καὶ ὅτι οὐδ' ὀπόθεν
 ἐπιπληρωσόμεθα τὰς ναῦς ἔχομεν, ὃ τοῖς πολεμίοις πολλα-
 χόθεν ὑπάρχει, ἀλλ' ἀνάγκη ἀφ' ὧν ἔχοντες ἦλθομεν τὰ τε
 15 ὄντα καὶ ἀπαναλισκόμενα γίγνεσθαι· αἱ γὰρ νῦν οὖσαι πόλεις
 ξύμμαχοι ἀδύνατοι Νάξος καὶ Κατάνη. εἰ δὲ προσγενήσεται 3
 ἐν ἔτι τοῖς πολεμίοις, ὥστε τὰ τρέφοντα ἡμᾶς χωρία τῆς
 Ἰταλίας, ὀρώντα ἐν ᾧ τ' ἐσμὲν καὶ ὑμῶν μὴ ἐπιβοηθούντων,
 πρὸς ἐκείνους χωρήσαι, διαπεπολεμησεται αὐτοῖς ἀμαχεῖ
 20 ἐκπολιορκηθέντων ἡμῶν [ὁ πόλεμος].

‘Τούτων ἐγὼ ἡδῶ μὲν ἂν εἶχον ὑμῖν ἕτερα ἐπιστέλλειν, 4
 οὐ μέντοι χρησιμώτερά γε, εἰ δεῖ σαφῶς εἰδότας τὰ ἐνθάδε
 βουλεύσασθαι. καὶ ἅμα τὰς φύσεις ἐπιστάμενος ὑμῶν,
 βουλομένων μὲν τὰ ἥδιστα ἀκούειν, αἰτιωμένων δὲ ὕστερον,
 25 ἦν τι ὑμῖν ἀπ' αὐτῶν μὴ ὁμοῖον ἐκβῆ, ἀσφαλέστερον ἡγη-
 σάμην τὸ ἀληθὲς δηλῶσαι. καὶ νῦν ὡς ἐφ' ἃ μὲν ἦλθομεν 15
 τὸ πρῶτον καὶ τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν ἡγεμόνων ὑμῖν μὴ
 μεμπτῶν γεγενημένων, οὕτω τὴν γνώμην ἔχετε· ἐπειδὴ δὲ
 Σικελία τε ἅπασα ξυνίσταται καὶ ἐκ Πελοποννήσου ἄλλη

3 τὰ ἄλλα B   4 αὐτομολίας] αὐτονομίας Passow: alii alia
 6 αὐτοὶ B: αὐτοῦ cett.   17 χωρία ἡμᾶς B   19 διαπολεμή-
 σεται A C E F G M (corr. M¹)   20 ὁ πόλεμος, ut videtur, non legit
 Schol., secl. Krüger (om. recc.)   22 post σαφῶς add. ὑμᾶς A C
 E F G M   27 τὸ om. A E F M   28 post δὲ (om. B) add. ἡ C (G)

- στρατιὰ προσδόκιμος αὐτοῖς, βουλευέσθε ἤδη ὥς τῶν γ' ἐνθάδε μηδὲ τοῖς παροῦσιν ἀνταρκούντων, ἀλλ' ἢ τούτους μεταπέμπειν δέον ἢ ἄλλην στρατιὰν μὴ ἐλάσσω ἐπιπέμπειν καὶ πεζὴν καὶ ναυτικὴν καὶ χρήματα μὴ ὀλίγα, ἐμοὶ δὲ διάδοχόν τινα, ὥς ἀδύνατός εἰμι διὰ νόσον νεφρίτιν παρα- 5
- 2 μένειν. ἀξιῶ δ' ὑμῶν ξυγγνώμης τυγχάνειν· καὶ γὰρ ὅτ' ἐρρώμην πολλὰ ἐν ἡγεμονίαις ὑμᾶς εὖ ἐποίησα. ὅτι δὲ μέλλετε, ἅμα τῷ ἡρι εὐθύς καὶ μὴ ἐς ἀναβολὰς πράσσετε, ὥς τῶν πολεμίων τὰ μὲν ἐν Σικελίᾳ δι' ὀλίγου ποριουμένων, τὰ δ' ἐκ Πελοποννήσου σχολαίτερον μὲν, ὅμως δ', ἦν μὴ 10 προσέχητε τὴν γνώμην, τὰ μὲν λήσουσιν ὑμᾶς, ὥσπερ καὶ πρότερον, τὰ δὲ φθήσονται.'
- 16 Ἡ μὲν τοῦ Νικίου ἐπιστολὴ τοσαῦτα ἐδήλου, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἀκούσαντες αὐτῆς τὸν μὲν Νικίαν οὐ παρέλυσαν τῆς ἀρχῆς, ἀλλ' αὐτῷ, ἕως ἂν ἕτεροι ξυνάρχοντες αἰρεθέντες 15 ἀφίκωνται, τῶν αὐτοῦ ἐκεῖ δύο προσείλοντο Μένανδρον καὶ Εὐθύδημον, ὅπως μὴ μόνος ἐν ἀσθενείᾳ τалаιπωροίη, στρατιὰν δὲ ἄλλην ἐψηφίσαντο πέμπειν καὶ ναυτικὴν καὶ
- 2 πεζὴν Ἀθηναίων τε ἐκ καταλόγου καὶ τῶν ξυμμάχων. καὶ ξυνάρχοντας αὐτῷ εἵλοντο Δημοσθένη τε τὸν Ἀλκισθέους 20 καὶ Εὐρυμέδοντα τὸν Θουκλέους. καὶ τὸν μὲν Εὐρυμέδοντα εὐθύς περὶ ἡλίου τροπὰς τὰς χειμερινὰς ἀποπέμπουσιν ἐς τὴν Σικελίαν μετὰ δέκα νεῶν, ἄγοντα εἴκοσι <καὶ ἑκατὸν> τάλαντα ἀργυρίου, καὶ ἅμα ἀγγελοῦντα τοῖς ἐκεῖ ὅτι ἤξει βοήθεια καὶ
- 17 ἐπιμέλεια αὐτῶν ἔσται· ὁ δὲ Δημοσθένης ὑπομένων παρε- 25 σκευάζετο τὸν ἔκπλουν ὥς ἅμα τῷ ἡρι ποιησόμενος, στρατιάν τε ἐπαγγέλλων ἐς τοὺς ξυμμάχους καὶ χρήματα αὐτόθεν καὶ
- 2 ναῦς καὶ ὀπλίτας ἐτοιμάζων. πέμπουσι δὲ καὶ περὶ τὴν Πελοπόννησον οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναῦς, ὅπως φυλάσσοιεν μηδένα ἀπὸ Κορίνθου καὶ τῆς Πελοποννήσου ἐς τὴν Σικελίαν 30

1 αὐτοὶ βουλευσάσθε B
cett. τούτοις ABEM

18 ἐπεψηφίσαντο B prius καὶ om. B
cett. 23 καὶ ἑκατὸν add. recc.

2 ἀνταρκούντων EF: ἀνταρκούντων
4 πεζικὴν M δὲ] τε B

19 πεζὴν B: πεζικὴν

περαιουῖσθαι. οἱ γὰρ Κορίνθιοι, ὡς αὐτοῖς οἱ πρέσβεις ἦκον 3
καὶ τὰ ἐν τῇ Σικελίᾳ βελτίῳ ἡγγελλον, νομίσαντες οὐκ
ἄκαιρον καὶ τὴν προτέραν πέμψιν τῶν νεῶν ποιήσασθαι,
πολλῷ μᾶλλον ἐπέρρωντο, καὶ ἐν ὁλκάσι παρεσκευάζοντο
5 αὐτοὶ τε ἀποστελοῦντες ὀπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν καὶ ἐκ
τῆς ἄλλης Πελοποννήσου οἱ Λακεδαιμόνιοι τῷ αὐτῷ τρόπῳ
πέμψοντες· ναῦς τε οἱ Κορίνθιοι πέντε καὶ εἴκοσιν ἐπλήρουν, 4
ὅπως ναυμαχίας τε ἀποπειράσωσι πρὸς τὴν ἐν τῇ Ναυπάκτῳ
φυλακῇ, καὶ τὰς ὁλκάδας αὐτῶν ἦσσαν οἱ ἐν τῇ Ναυπάκτῳ
10 Ἀθηναῖοι κωλύειν ἀπαίρειν, πρὸς τὴν σφετέραν ἀντίταξιν
τῶν τριήρων τὴν φυλακὴν ποιούμενοι.

Παρασκευάζοντο δὲ καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν οἱ 18
Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε προεδέδοκτο αὐτοῖς καὶ τῶν Συρα-
κοσίων καὶ Κορινθίων ἐναγόντων, ἐπειδὴ ἐπυνθάνοντο τὴν
15 ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὅπως δὴ
ἐσβολῆς γενομένης διακωλυθῇ. καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης προσκεί-
μενος ἐδίδασκε τὴν Δεκέλειαν τειχίζειν καὶ μὴ ἀνιέναι τὸν
πόλεμον. μάλιστα δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐγεγένητό τις 2
ῥώμη, διότι τοὺς Ἀθηναίους ἐνόμιζον διπλοῦν τὸν πόλεμον
20 ἔχοντας, πρὸς τε σφᾶς καὶ Σικελιώτας, εὐκαθαιρετωτέρους
ἔσεσθαι, καὶ οἷ τὰς σπονδὰς προτέρους λευκέναι ἡγούντο
αὐτούς· ἐν γὰρ τῷ προτέρῳ πολέμῳ σφέτερον τὸ παρανό-
μημα μᾶλλον γενέσθαι, ὅτι τε ἐς Πλάταιαν ἦλθον Θηβαῖοι
ἐν σπονδαῖς, καὶ εἰρημένον ἐν ταῖς πρότερον ξυνθήκαις
25 ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν, ἣν δίκας ἐθέλωσι διδόναι, αὐτοὶ οὐχ
ὑπήκουον ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Ἀθηναίων. καὶ διὰ
τοῦτο εἰκότως δυστυχεῖν τε ἐνόμιζον, καὶ ἐνεθυμοῦντο τὴν
τε περὶ Πύλον ξυμφορὰν καὶ εἴ τις ἄλλη αὐτοῖς ἐγένετο.
ἐπειδὴ δὲ οἱ Ἀθηναῖοι ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ἐξ Ἀργους 3

1 αὐτοῖς οἱ πρέσβεις B : οἱ τε πρέσβεις αὐτοῖς cett. 5 ἐς τὴν
Σικελίαν B : ἐν τῇ Σικελίᾳ cett. 7 πέμψαντες A E F M 14 post
καὶ add. τῶν C G 17 τὴν om. C G ἀνείναι B 23 τε
B : om. cett. 25 ἐθέλωσι recc. : θέλωσι codd. 28 ἐγένετο M :
ἐγεγένειτο (sic) B : γένοιτο cett. 29 ἐξ Ἀργους B : om. cett.

- ὀρμώμενοι Ἐπιδαύρου τέ τι καὶ Πρασιῶν καὶ ἄλλα ἐδήωσαν
καὶ ἐκ Πύλου ἅμα ἐληστεύοντο, καὶ ὁσάκις περὶ του δια-
φοραὶ γένοιντο τῶν κατὰ τὰς σπονδὰς ἀμφισβητουμένων,
ἐς δίκας προκαλουμένων τῶν Λακεδαιμονίων οὐκ ἤθελον
ἐπιτρέπειν, τότε δὴ οἱ Λακεδαιμόνιοι νομίσαντες τὸ παρα- 5
νόμημα, ὅπερ καὶ σφίσι πρότερον ἡμάρτητο, αὖθις ἐς τοὺς
Ἀθηναίους τὸ αὐτὸ περιεστάναι, πρόθυμοι ἦσαν ἐς τὸν
4 πόλεμον. καὶ ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ σίδηρόν τε περιήγ-
γελλον κατὰ τοὺς ξυμμάχους καὶ τᾶλλα ἐργαλεῖα ἡτοιμάζον
ἐς τὸν ἐπιτειχισμόν, καὶ τοῖς ἐν τῇ Σικελίᾳ ἅμα ὡς ἀπο- 10
πέμψοντες ἐν ταῖς ὀλκάσι ἐπικουρίαν αὐτοῖ τε ἐπόριζον καὶ
τοὺς ἄλλους Πελοποννησίους προσηνάγκαζον. καὶ ὁ χειμῶν
ἐτελεύτα, καὶ ὄγδοον καὶ δέκατον ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα
τῷδε δὲ Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.
- 19 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου ἥρος εὐθύς ἀρχομένου πρωίτατα δὴ 15
οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσέβαλον·
ἡγείτο δὲ Ἄγρις ὁ Ἀρχιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλεὺς.
καὶ πρῶτον μὲν τῆς χώρας τὰ περὶ τὸ πεδίον ἐδήωσαν,
ἔπειτα Δεκέλειαν ἐτείχιζον, κατὰ πόλεις διελόμενοι τὸ
2 ἔργον. ἀπέχει δὲ ἡ Δεκέλεια σταδίους μάλιστα τῆς τῶν 20
Ἀθηναίων πόλεως εἴκοσι καὶ ἑκατόν, παραπλήσιον δὲ καὶ
οὐ πολλῷ πλεον καὶ ἀπὸ τῆς Βοιωτίας. ἐπὶ δὲ τῷ πεδίῳ
καὶ τῆς χώρας τοῖς κρατίστοις ἐς τὸ κακουργεῖν ὥκοδομεῖτο
3 τὸ τεῖχος, ἐπιφανὲς μέχρι τῆς τῶν Ἀθηναίων πόλεως. καὶ
οἱ μὲν ἐν τῇ Ἀττικῇ Πελοποννήσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ἐτεί- 25
χιζον, οἱ δ' ἐν τῇ Πελοποννήσῳ ἀπέστελλον περὶ τὸν αὐτὸν
χρόνον ταῖς ὀλκάσι τοὺς ὀπλίτας ἐς τὴν Σικελίαν, Λακεδαι-
μόνιοι μὲν τῶν τε Εἰλώτων ἐπιλεξάμενοι τοὺς βελτίστους
καὶ τῶν νεοδαμῶδων, ξυναμφοτέρων ἐς ἑξακοσίους ὀπλίτας,

1 τέ B: om. cett.

2 ἐληστευον B

3 τὰς om. B

13 ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ B

15 πρωιαιτατα B

δὴ οἱ om. B

21 alterum καὶ B et Schol. Patm. ad vi. 91: om. cett.

22 ἀπὸ recc.

et Schol. Patm.: ἐπὶ codd.

28 βελτίους A E F M

29 τῶν B C:

om. cett. ἐς B: om. cett.

καὶ Ἐκκριτον Σπαρτιάτην ἄρχοντα, Βοιωτοὶ δὲ τριακοσίους
 ὀπλίτας, ὧν ἦρχον Ξένων τε καὶ Νίκων Θηβαῖοι καὶ Ἡγή-
 σανδρος Θεσπιεύς. οὗτοι μὲν οὖν ἐν τοῖς πρῶτοι ὁρμή- 4
 σαντες ἀπὸ τοῦ Ταινάρου τῆς Λακωνικῆς ἐς τὸ πέλαγος
 5 ἀφῆκαν· μετὰ δὲ τούτους Κορίνθιοι οὐ πολλῶ ὕστερον
 πεντακοσίους ὀπλίτας, τοὺς μὲν ἐξ αὐτῆς Κορίνθου, τοὺς
 δὲ προσμισθωσάμενοι Ἀρκάδων, καὶ ἄρχοντα Ἀλέξανρον
 Κορίνθιον προστάξαντες ἀπέπεμψαν. ἀπέστειλαν δὲ καὶ
 Σικυώνιοι διακοσίους ὀπλίτας ὁμοῦ τοῖς Κορινθίοις, ὧν ἦρχε
 10 Σαργεὺς Σικυώνιος. αἱ δὲ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες τῶν 5
 Κορινθίων αἱ τοῦ χειμῶνος πληρωθεῖσαι ἀνθώρμουν ταῖς ἐν
 τῇ Ναυπάκτῳ εἴκοσιν Ἀττικαῖς, ἕωςπερ αὐτοῖς οὗτοι οἱ
 ὀπλίται ταῖς ὀλκάσιν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ἀπῆραν· οὐπερ
 ἔνεκα καὶ τὸ πρῶτον ἐπληρώθησαν, ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι
 15 πρὸς τὰς ὀλκάδας μᾶλλον ἢ πρὸς τὰς τριήρεις τὸν νοῦν
 ἔχωσιν.

Ἐν δὲ τούτῳ καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἅμα τῆς Δεκελείας τῷ 20
 τειχισμῷ καὶ τοῦ ἥρος εὐθὺς ἀρχομένου περί τε Πελοπόν-
 νησον ναὺς τριάκοντα ἔστειλαν καὶ Χαρικλέα τὸν Ἀπολλο-
 20 δώρου ἄρχοντα, ᾧ εἶρητο καὶ ἐς Ἀργος ἀφικομένῳ κατὰ τὸ
 ξυμμαχικὸν παρακαλεῖν Ἀργείων [τε] ὀπλίτας ἐπὶ τὰς ναὺς,
 καὶ τὸν Δημοσθένη ἐς τὴν Σικελίαν, ὥσπερ ἔμελλον, ἀπ- 2
 ἔστελλον ἐξήκοντα μὲν ναυσὶν Ἀθηναίων καὶ πέντε Χίαις,
 ὀπλίταις δὲ ἐκ καταλόγου Ἀθηναίων διακοσίοις καὶ χιλίοις,
 25 καὶ νησιωτῶν ὅσοις ἐκασταχόθεν οἶόν τ' ἦν πλείστοις χρή-
 σασθαι, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ξυμμάχων τῶν ὑπηκόων, εἴ ποθέν
 τι εἶχον ἐπιτιδέειν ἐς τὸν πόλεμον, ξυμπορίσαντες. εἶρητο
 δ' αὐτῷ πρῶτον μετὰ τοῦ Χαρικλέους ἅμα περιπλέοντα
 ξυστρατεύεσθαι περὶ τὴν Λακωνικὴν. καὶ ὁ μὲν Δημο- 3
 30 σθένης ἐς τὴν Αἴγιναν προσπλεύσας τοῦ στρατεύματός τε εἰ

3 πρῶτοι recc. : πρώτοις codd. 6 ἐξ] ἀπ' B 12 αὐτοῖς B : om. cett.
 14 πρῶτον B : πρότερον cett. 15 prius τὰς B : om. cett.
 17 τῆς B : om. cett. 18 τε B : om. cett. 21 τε secl. Reiske
 29 ξυστρατεύσασθαι B 30 πλεύσας A E F M

τι ὑπελέλειπτο περιέμενε καὶ τὸν Χαρικλέα τοὺς Ἀργείους παραλαβεῖν.

- 21 Ἐν δὲ τῇ Σικελίᾳ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτου τοῦ ἥρος καὶ ὁ Γύλιππος ἦκεν ἐς τὰς Συρακούσας, ἄγων ἀπὸ τῶν πόλεων ὧν ἔπεισε στρατιὰν ὅσῃν ἐκασταχόθεν πλείστην 5
2 ἐδύνατο. καὶ ξυγκαλέσας τοὺς Συρακοσίους ἔφη χρῆναι πληροῦν ναῦς ὥς δύνανται πλείστας καὶ ναυμαχίας ἀποπειραν λαμβάνειν· ἐλπίζειν γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τι ἔργον ἄξιον 3
τοῦ κινδύνου ἐς τὸν πόλεμον κατεργάσεσθαι. ξυνανέπειθε δὲ καὶ ὁ Ἑρμοκράτης οὐχ ἦκιστα, τοῦ ταῖς ναυσὶ μὴ 10
ἀθυμεῖν ἐπιχειρῆσαι πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, λέγων οὐδ' ἐκείνους πάτριον τὴν ἐμπειρίαν οὐδ' αἰδίων τῆς θαλάσσης ἔχειν, ἀλλ' ἡπειρώτας μᾶλλον τῶν Συρακοσίων ὄντας καὶ ἀναγκασθέντας ὑπὸ Μήδων ναυτικούς γενέσθαι. καὶ πρὸς ἄνδρας 15
τολμηροὺς, οἷους καὶ Ἀθηναίους, τοὺς ἀντιτολμῶντας χαλεπωτάτους ἂν [αὐτοῖς] φαίνεσθαι· ᾧ γὰρ ἐκείνοι τοὺς πέλας, οὐ δυνάμει ἔστιν ὅτε προύχοντες, τῷ δὲ θράσει ἐπιχειροῦντες καταφοβοῦσι, καὶ σφᾶς ἂν τὸ αὐτὸ ὁμοίως τοῖς ἐναντίοις 4
ὑποσχεῖν. καὶ Συρακοσίους εὖ εἰδέναι ἔφη τῷ τολμῆσαι ἀπροσδοκῆτως πρὸς τὸ Ἀθηναίων ναυτικὸν ἀντιστῆναι πλέον 20
τι διὰ τὸ τοιοῦτον ἐκπλαγέντων αὐτῶν περιγενησομένους ἢ Ἀθηναίους τῇ ἐπιστήμῃ τὴν Συρακοσίων ἀπειρίαν βλάψοντας. ἵεναι οὖν ἐκέλευεν ἐς τὴν πείραν τοῦ ναυτικοῦ καὶ μὴ ἀποκνεῖν.

- 5 Καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι, τοῦ τε Γυλίππου καὶ Ἑρμοκράτους 25
καὶ εἴ του ἄλλου πειθόντων, ὥρμητό τε ἐς τὴν ναυμαχίαν
22 καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρουν· ὁ δὲ Γύλιππος ἐπειδὴ παρεσκευάσατο

1 ὑπελέλειπτο Stahl: ὑπελείπετο codd.

κατεργάσασθαι codd.

10 τοῦ om. G M: αὐτοὺς Stahl

Schol.: ἐπιχειρήσειν codd.

13 ἀλλ' om. B spatio relicto

αὐτοῖς secl. Badham

περιεσομένους cett.

add. τοῦ A C E F G M

ξυναναπείθει B:

11 ἐπιχειρῆσαι recc., fort. legit

ἐκείνους B: ἐκείνους cett. (corr. G')

τῶν om. B

21 τι B: om. cett.

23 ἐκέλευεν om. C G

27 παρεσκεύαστο recc.

9 κατεργάσεσθαι g:

ξυνέπειθε(ν) A E F M

16 ἂν B: om. cett.

περιγενησομένους B:

25 post alterum καὶ

τὸ ναυτικόν, ἀγαγὼν ὑπὸ νύκτα πᾶσαν τὴν στρατιὰν τὴν
 πεζὴν αὐτὸς μὲν τοῖς ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τείχεσι κατὰ γῆν
 ἔμελλε προσβαλεῖν, αἱ δὲ τριήρεις τῶν Συρακοσίων ἅμα καὶ
 ἀπὸ ξυνήματος πέντε μὲν καὶ τριάκοντα ἐκ τοῦ μεγάλου
 5 λιμένος ἐπέπλεον, αἱ δὲ πέντε καὶ τεσσαράκοντα ἐκ τοῦ
 ἐλάσσονος, οὗ ἦν καὶ τὸ νεώριον αὐτοῖς, [καὶ] περιέπλεον
 βουλόμενοι πρὸς τὰς ἐντὸς προσμεῖξαι καὶ ἅμα ἐπιπλεῖν τῷ
 Πλημμυρίῳ, ὅπως οἱ Ἀθηναῖοι ἀμφοτέρωθεν θορυβῶνται.
 οἱ δ' Ἀθηναῖοι διὰ τάχους ἀντιπληρώσαντες ἐξήκοντα ναῦς 2
 10 ταῖς μὲν πέντε καὶ εἴκοσι πρὸς τὰς πέντε καὶ τριάκοντα τῶν
 Συρακοσίων τὰς ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ἐναυμάχουν, ταῖς δ'
 ἐπιλοίποις ἀπήντων ἐπὶ τὰς ἐκ τοῦ νεωρίου περιπλεούσας.
 καὶ εὐθὺς πρὸ τοῦ στόματος τοῦ μεγάλου λιμένος ἐναυμάχουν,
 καὶ ἀντείχον ἀλλήλοις ἐπὶ πολὺ, οἱ μὲν βιάσασθαι βουλό-
 15 μνοι τὸν ἔσπλουν, οἱ δὲ κωλύειν. ἐν τούτῳ δ' ὁ Γύλιππος 23
 τῶν ἐν τῷ Πλημμυρίῳ Ἀθηναίων πρὸς τὴν θάλασσαν ἐπι-
 καταβάντων καὶ τῇ ναυμαχίᾳ τὴν γνώμην προσεχόντων
 φθάνει προσπεσὼν ἅμα τῇ ἔφ' αἰφνιδίως τοῖς τείχεσι, καὶ
 αἰρεῖ τὸ μέγιστον πρῶτον, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐλάσσω δύο,
 20 οὐχ ὑπομεινάντων τῶν φυλάκων, ὥς εἶδον τὸ μέγιστον
 ῥαδίως ληφθέν. καὶ ἐκ μὲν τοῦ πρώτου ἀλόντος χαλεπῶς οἱ 2
 ἄνθρωποι, ὅσοι καὶ ἐς τὰ πλοῖα καὶ ὀλκάδα τινα κατέφυγον,
 ἐς τὸ στρατόπεδον ἐξεκομίζοντο· τῶν γὰρ Συρακοσίων ταῖς
 ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυσὶ κρατούντων τῇ ναυμαχίᾳ ὑπὸ
 25 τριήρους μῖας καὶ εὖ πλεούσης ἐπεδιώκοντο· ἐπειδὴ δὲ
 τὰ δύο τειχίσματα ἡλίσκετο, ἐν τούτῳ καὶ οἱ Συρακοσίοι
 ἐτύγχανον ἤδη νικώμενοι καὶ οἱ ἐξ αὐτῶν φεύγοντες ῥῆον
 παρέπλευσαν. αἱ γὰρ τῶν Συρακοσίων αἱ πρὸ τοῦ στόματος 3
 νῆες ναυμαχοῦσαι βιασάμεναι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς οὐδενὶ
 30 κόσμῳ ἐσέπλεον, καὶ ταραχθεῖσαι περὶ ἀλλήλας παρέδωσαν
 τὴν νίκην τοῖς Ἀθηναίοις· ταύτας τε γὰρ ἔτρεψαν καὶ ὑφ'

2 πεζικὴν M
 πλουν B
 om. C

6 καὶ om. recc.
 23 ἐξεκομίζοντο ἐς τὸ στρατόπεδον CG

11 δ' om. B

15 ἔκ-
 31 τε

- 4 ὣν τὸ πρῶτον ἐνικῶντο ἐν τῷ λιμένι. καὶ ἔνδεκα μὲν ναῦς
τῶν Συρακοσίων κατέδυσαν, καὶ τοὺς πολλοὺς τῶν ἀνθρώπων
ἀπέκτειναν, πλὴν ὅσον ἐκ τριῶν νεῶν οὓς ἐξώγρησαν· τῶν
δὲ σφετέρων τρεῖς νῆες διεφθάρησαν. τὰ δὲ ναυάγια
ἀνελκύσαντες τῶν Συρακοσίων καὶ τροπαῶν ἐν τῷ νησιδίῳ 5
στήσαντες τῷ πρὸ τοῦ Πλημμυρίου, ἀνεχώρησαν ἐς τὸ ἑαυτῶν
στρατόπεδον.
- 24 Οἱ δὲ Συρακόσιοι κατὰ μὲν τὴν ναυμαχίαν οὕτως ἐπεπρά-
γεσαν, τὰ δ' ἐν τῷ Πλημμυρίῳ τείχη εἶχον, καὶ τροπαῖα
ἔστησαν αὐτῶν τρία. καὶ τὸ μὲν ἕτερον τοῖν δυοῖν τειχοῖν 10
τοῖν ὕστερον ληφθέντων κατέβαλον, τὰ δὲ δύο ἐπισκευά-
2 σαντες ἐφρούρουν. ἄνθρωποι δ' ἐν τῶν τειχῶν τῇ ἀλώσει
ἀπέθανον καὶ ἐξωγρήθησαν πολλοί, καὶ χρήματα πολλὰ τὰ
ξύμπαντα ἔάλω· ὥσπερ γὰρ ταμιεῖς χρωμένων τῶν Ἀθη-
ναίων τοῖς τείχεσι πολλὰ μὲν ἐμπόρων χρήματα καὶ σῖτος 15
ἐνῆν, πολλὰ δὲ καὶ τῶν τριηράρχων, ἐπεὶ καὶ ἰστία τεσσαρά-
κοντα τριήρων καὶ τᾶλλα σκεύη ἐγκατελήφθη καὶ τριήρεις
3 ἀνελκυσμέναι τρεῖς. μέγιστόν τε καὶ ἐν τοῖς πρῶτον
ἐκάκωσε τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων ἢ τοῦ Πλημμυρίου
λήψις· οὐ γὰρ ἔτι οὐδ' οἱ ἔσπλοι ἀσφαλεῖς ἦσαν τῆς ἐπαγωγῆς 20
τῶν ἐπιτηδείων (οἱ γὰρ Συρακόσιοι ναυσὶν αὐτόθι ἐφορμοῦντες
ἐκώλουν, καὶ διὰ μάχης ἤδη ἐγίννοντο αἱ ἐσκομιδαί), ἐς τε
τᾶλλα κατάπληξιν παρέσχε καὶ ἀθυμίαν τῷ στρατεύματι.
- 25 Μετὰ δὲ τοῦτο ναῦς τε ἐκπέμπονσι δώδεκα οἱ Συρακόσιοι
καὶ Ἀγάθαρχον ἐπ' αὐτῶν Συρακόσιον ἄρχοντα. καὶ αὐτῶν 25
μία μὲν ἐς Πελοπόννησον ὥχετο, πρέσβεις ἄγουσα ὥσπερ τὰ
τε σφέτερα φράσουσιν ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ καὶ τὸν ἐκεῖ
πόλεμον ἔτι μᾶλλον ἐποτρυνούσι γίγνεσθαι· αἱ δ' ἔνδεκα
νῆες πρὸς τὴν Ἰταλίαν ἔπλευσαν, πυνθανόμεναι πλοῖα τοῖς

14 ὥσπερ recc. (cf. Joseph. *A. J.* xviii. 9. 1): ἄτε B: ὥστε cett.
16 τῶν B: om. cett. 17 τὰ ἄλλα B 18 τε B: δὲ cett.
19 alterum τὸ om. B M 20 οἱ om. B 23 τᾶλλα (sic) G: τὰ
ἄλλα cett. παρεῖχε M 26 ὥσπερ] ὥσπερ E: ὥπως B 27 τε
B: om. cett. φράσουσιν cf G: φράσωσιν codd. 28 ἐποτρυνούσι
Dobree: ἐποτρύνωσι codd. 29 πυνθανόμενοι M

Ἀθηναίοις γέμοντα χρημάτων προσπλεῖν. καὶ τῶν τε πλοίων 2
ἐπιτυχοῦσαι τὰ πολλὰ διέφθειραν καὶ ξύλα ναυπηγήσιμα ἐν
τῇ Καυλωνιάτιδι κατέκασαν, ἃ τοῖς Ἀθηναίοις ἐτοῖμα ἦν.
ἔς τε Λοκροὺς μετὰ ταῦτα ἦλθον, καὶ ὁρμουσῶν αὐτῶν κατ- 3
5 ἐπλευσε μία τῶν ὀλκάδων τῶν ἀπὸ Πελοποννήσου ἄγουσα
Θεσπιῶν ὀπλίτας· καὶ ἀναλαβόντες αὐτοὺς οἱ Συρακόσιοι 4
ἐπὶ τὰς ναῦς παρέπλεον ἐπ' οἴκου. φυλάξαντες δ' αὐτοὺς
οἱ Ἀθηναῖοι εἴκοσι ναυσὶ πρὸς τοῖς Μεγάροις μίαν μὲν ναὺν
λαμβάνουσιν αὐτοῖς ἀνδράσι, τὰς δ' ἄλλας οὐκ ἐδυνήθησαν,
10 ἀλλ' ἀποφεύγουσιν ἔς τὰς Συρακούσας.

Ἐγένετο δὲ καὶ περὶ τῶν σταυρῶν ἀκροβολισμὸς ἐν τῷ 5
λιμένι, οὗς οἱ Συρακόσιοι πρὸ τῶν παλαιῶν νεωσοίκων κατ-
έπηξαν ἐν τῇ θαλάσῃ, ὅπως αὐτοῖς αἱ νῆες ἐντὸς ὁρμοῖεν
καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιπλέοντες μὴ βλάβοιεν ἐμβάλλοντες.
15 προσαγαγόντες γὰρ ναὺν μυριοφόρον αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι, 6
πύργους τε ξυλίνους ἔχουσιν καὶ παραφράγματα, ἕκ τε τῶν
ἀκάτων ὤνεον ἀναδύμενοι τοὺς σταυροὺς καὶ ἀνέκλων καὶ
κατακολυμβῶντες ἐξέπριον. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἀπὸ τῶν
νεωσοίκων ἔβαλλον· οἱ δ' ἐκ τῆς ὀλκάδος ἀντέβαλλον, καὶ
20 τέλος τοὺς πολλοὺς τῶν σταυρῶν ἀνείλον οἱ Ἀθηναῖοι.
χαλεπωτάτῃ δ' ἦν τῆς σταυρώσεως ἡ κρύφιος· ἦσαν γὰρ 7
τῶν σταυρῶν οὗς οὐχ ὑπερέχοντας τῆς θαλάσσης κατέπηξαν,
ὥστε δεινὸν ἦν προσπλεῦσαι, μὴ οὐ προῖδῶν τις ὥσπερ περὶ
ἔρμα περιβάλλῃ τὴν ναὺν. ἀλλὰ καὶ τούτους κολυμβηταὶ
25 δυόμενοι ἐξέπριον μισθοῦ. ὅμως δ' αὖθις οἱ Συρακόσιοι
ἐσταύρωσαν. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα πρὸς ἀλλήλους οἶον εἰκὸς 8
τῶν στρατοπέδων ἐγγὺς ὄντων καὶ ἀντιτεταγμένων ἐμηχα-
νῶντο καὶ ἀκροβολισμοῖς καὶ πείραις παντοίαις ἐχρῶντο.

Ἐπεμψαν δὲ καὶ ἐς τὰς πόλεις πρέσβεις οἱ Συρακόσιοι 9
30 Κορινθίων καὶ Ἀμπρακιωτῶν καὶ Λακεδαιμονίων, ἀγγέλλοντας
τὴν τε τοῦ Πλημμυρίου λῆψιν καὶ τῆς ναυμαχίας πέρι ὧς

1 χρημάτων γέμοντα B 7 ἐπλεον B (γρ. παρενέπλεον) 11 σταυ-
ρωμάτων B 17 ἀνέκλων] ἀνείλκων Widmann (fort. legit Schol.)

οὐ τῇ τῶν πολεμίων ἰσχύι μᾶλλον ἢ τῇ σφετέρᾳ ταραχῇ
 ἡσσηθεῖν, τά τε ἄλλα [αὐ] δηλώσοντας ὅτι ἐν ἐλπίσιν εἰσὶ
 καὶ ἀξιώσοντας ξυμβοηθεῖν ἐπ' αὐτοὺς καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ,
 ὥς καὶ τῶν Ἀθηναίων προσδοκίμων ὄντων ἄλλη στρατιὰ
 καί, ἣν φθάσωσιν αὐτοὶ πρότερον διαφθείραντες τὸ παρὸν 5
 στράτευμα αὐτῶν, διαπεπολεμησόμενον. καὶ οἱ μὲν ἐν τῇ
 Σικελίᾳ ταῦτα ἔπρασσον.

- 26 Ὁ δὲ Δημοσθένης, ἐπεὶ ξυνελέγη αὐτῷ τὸ στράτευμα ὃ
 ἔδει ἔχοντα ἐς τὴν Σικελίαν βοηθεῖν, ἄρας ἐκ τῆς Αἰγίνης
 καὶ πλεύσας πρὸς τὴν Πελοπόννησον τῷ τε Χαρίκλῃ καὶ 10
 ταῖς τριάκοντα ναυσὶ τῶν Ἀθηναίων ξυμμίσγει, καὶ παρα-
 λαβόντες τῶν Ἀργείων ὀπλίτας ἐπὶ τὰς ναῦς ἔπλεον ἐς τὴν
 2 Λακωνικὴν· καὶ πρῶτον μὲν τῆς Ἐπιδαύρου τι τῆς Λιμηρᾶς
 ἐδήωσαν, ἔπειτα σχόντες ἐς τὰ καταντικρὺ Κυθήρων τῆς
 Λακωνικῆς, ἔνθα τὸ ἱερὸν τοῦ Ἀπόλλωνός ἐστι, τῆς τε γῆς 15
 ἔστιν ἃ ἐδήωσαν καὶ ἐτείχισαν ἰσθμῶδές τι χωρίον, ἵνα δὴ
 οἷ τε Εἰλωτες τῶν Λακεδαιμονίων αὐτόσε αὐτομολῶσι καὶ
 ἅμα λησται ἐξ αὐτοῦ, ὥσπερ ἐκ τῆς Πύλου, ἀρπαγὴν ποιῶνται.
 3 καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης εὐθὺς ἐπειδὴ ξυγκατέλαβε τὸ χωρίον
 παρέπλει ἐπὶ τῆς Κερκύρας, ὅπως καὶ τῶν ἐκείθεν ξυμμάχων 20
 παραλαβὼν τὸν ἐς τὴν Σικελίαν πλοῦν ὅτι τάχιστα ποιῆται·
 ὁ δὲ Χαρίκλῆς περιμείνας ἕως τὸ χωρίον ἐξετείχισε καὶ
 καταλιπὼν φυλακὴν αὐτοῦ ἀπεκομίζετο καὶ αὐτὸς ὕστερον
 ταῖς τριάκοντα ναυσὶν ἐπ' οἶκον καὶ οἱ Ἀργεῖοι ἅμα.
 27 Ἀφίκοντο δὲ καὶ Θρακῶν τῶν μαχαιροφόρων τοῦ Διακοῦ 25
 γένους ἐς τὰς Ἀθήνας πελτασταὶ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει τούτῳ
 τριακόσιοι καὶ χίλιοι, οὓς ἔδει τῷ Δημοσθένει ἐς τὴν Σικελίαν
 2 ξυμπλεῖν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, ὥς ὕστεροι ἦκον, διευοοῦντο
 αὐτοὺς πάλιν ὅθεν ἦλθον ἐς Θράκην ἀποπέμπειν. τὸ γὰρ

2 αὐ om. B C M   6 διαπεπολεμησόμενον B : διαπολεμησόμενον
 cett.   8 ἐπειδὴ B   18 ἅμα B : om. cett.   20 παρέπλει
 recc. : ἐπιπαρέπλει B : ἐπέπλει cett.   ἐκεῖ B   22 ἕως B :
 ὥς cett.   25 post καὶ add. τῶν A C E F M   τοῦ Διακοῦ] τῶν
 Δακικοῦ C   26 τοῦ αὐτοῦ θέρους τούτου B   28 ὕστεροι Herwerden :
 ὕστερον codd.

ἔχειν πρὸς τὸν ἐκ τῆς Δεκελείας πόλεμον αὐτοὺς πολυτελὲς
 ἐφαίνετο· δραχμὴν γὰρ τῆς ἡμέρας ἕκαστος ἐλάμβανεν.
 ἐπειδὴ γὰρ ἡ Δεκέλεια τὸ μὲν πρῶτον ὑπὸ πάσης τῆς 3
 στρατιᾶς ἐν τῷ θέρει τούτῳ τειχισθεῖσα, ὕστερον δὲ φρουραῖς
 5 ἀπὸ τῶν πόλεων κατὰ διαδοχὴν χρόνου ἐπιούσαις τῇ χώρᾳ
 ἐπὶ κείτῳ, πολλὰ ἔβλαπτε τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἐν τοῖς πρῶτον
 χρημάτων τ' ὀλέθρῳ καὶ ἀνθρώπων φθορᾷ ἐκάκωσε τὰ πρά-
 γματα. πρότερον μὲν γὰρ βραχεῖαι γιγνόμεναι αἱ ἐσβολαὶ 4
 τὸν ἄλλον χρόνον τῆς γῆς ἀπολαύειν οὐκ ἐκώλουν· τότε δὲ
 10 ξυνεχῶς ἐπικαθημένων, καὶ ὅτε μὲν καὶ πλεόνων ἐπιόντων,
 ὅτε δ' ἐξ ἀνάγκης τῆς ἴσης φρουρᾶς καταθεοῦσης τε τὴν
 χώραν καὶ ληστείας ποιουμένης, βασιλέως τε παρόντος τοῦ
 τῶν Λακεδαιμονίων Ἀγίδος, ὃς οὐκ ἐκ παρέργου τὸν πόλεμον
 ἐποιεῖτο, μεγάλα οἱ Ἀθηναῖοι ἐβλάπτοντο. τῆς τε γὰρ 5
 15 χώρας ἀπάσης ἐστέρηντο, καὶ ἀνδραποδῶν πλεον ἢ δύο
 μυριάδες ἡτομολήκεσαν, καὶ τούτων τὸ πολὺ μέρος χειρο-
 τέχναι, πρόβατά τε πάντα ἀπωλώλει καὶ ὑποζύγια· ἵπποι τε,
 ὅσημέραι ἐξελαυνόντων τῶν ἱππέων πρὸς τε τὴν Δεκέλειαν
 καταδρομὰς ποιουμένων καὶ κατὰ τὴν χώραν φυλασσόντων,
 20 οἱ μὲν ἀπεχλωοῦντο ἐν γῇ ἀποκρότῳ τε καὶ ξυνεχῶς ταλαι-
 πωροῦντες, οἱ δ' ἐτιτρώσκοντο. ἢ τε τῶν ἐπιτηδείων παρα- 28
 κομιδὴ ἐκ τῆς Εὐβοίας, πρότερον ἐκ τοῦ Ὀρωποῦ κατὰ γῆν
 διὰ τῆς Δεκελείας θάσσωσιν οὔσα, περὶ Σούνιον κατὰ θάλασσαν
 πολυτελὲς ἐγίγνετο· τῶν τε πάντων ὁμοίως ἐπακτῶν ἐδεῖτο
 25 ἡ πόλις, καὶ ἀντὶ τοῦ πόλις εἶναι φρούριον κατέστη. πρὸς 2
 γὰρ τῇ ἐπάλξει τὴν μὲν ἡμέραν κατὰ διαδοχὴν οἱ Ἀθηναῖοι
 φυλάσσοντες, τὴν δὲ νύκτα καὶ ξύμπαντες πλὴν τῶν ἱππέων,
 οἱ μὲν ἐφ' ὅπλοις †ποιούμενοι†, οἱ δ' ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ
 θέρους καὶ χειμῶνος ἐταλαιπωροῦντο. μάλιστα δ' αὐτοὺς 3

2 ἕκαστος ἡμέρας ἐλάμβανον B   5 ἀπὸ B: ὑπὸ cett.   χρό-
 νον B   6 πρῶτον recc.: πρώτοις codd.   11 post φρουρᾶς add.
 καὶ B   16 τὸ B: om. cett.   17 ἀπωλώλει πάντα B
 ὑποζύγια] ζεύγη B   22 γῆν recc.: γῆς codd.   23 θάσσωσιν G M
 28 ποιούμενοι] που B: fort. ἀναπαυόμενοι

ἐπίεζεν ὅτι δύο πολέμους ἅμα εἶχον, καὶ ἐς φιλονικίαν
καθέστασαν τοιαύτην ἣν πρὶν γενέσθαι ἠπίστησεν ἄν τις
ἀκούσας. τὸ γὰρ αὐτοὺς πολιορκουμένους ἐπιτειχισμῷ ὑπὸ
Πελοποννησίων μῆδ' ὥς ἀποστῆναι ἐκ Σικελίας, ἀλλ' ἐκεῖ
Συρακούσας τῷ αὐτῷ τρόπῳ ἀντιπολιορκεῖν, πόλιν οὐδέν 5
ἐλάσσω αὐτὴν γε καθ' αὐτὴν τῆς τῶν Ἀθηναίων, καὶ τὸν
παράλογον τοσοῦτον ποιῆσαι τοῖς Ἑλλησι τῆς δυνάμεως καὶ
τόλμης, ὅσον κατ' ἀρχὰς τοῦ πολέμου οἱ μὲν ἐνιαυτόν, οἱ δὲ
δύο, οἱ δὲ τριῶν γε ἔτων οὐδεὶς πλείω χρόνον ἐνόμιζον
περιοίσειν αὐτούς, εἰ οἱ Πελοποννήσιοι ἐσβάλοιεν ἐς τὴν 10
χώραν, ὥστε ἔτει ἑπτακαίδεκάτῳ μετὰ τὴν πρώτην ἐσβολὴν
ἦλθον ἐς Σικελίαν ἥδη τῷ πολέμῳ κατὰ πάντα τετραυχ-
μένοι, καὶ πόλεμον οὐδέν ἐλάσσω προσανείλοντο τοῦ πρότερον
4 ὑπάρχοντος ἐκ Πελοποννήσου. δι' ἃ καὶ τότε ὑπὸ τε τῆς
Δεκελείας πολλὰ βλαπτούσης καὶ τῶν ἄλλων ἀναλωμάτων 15
μεγάλων προσπιπτόντων ἀδύνατοι ἐγένοντο τοῖς χρήμασιν.
καὶ τὴν εἰκοστὴν ὑπὸ τοῦτον τὸν χρόνον τῶν κατὰ θάλασσαν
ἀντὶ τοῦ φόρου τοῖς ὑπηκόοις ἐποίησαν, πλείω νομίζοντες
ἂν σφίσι χρήματα οὕτω προσιέναι. αἱ μὲν γὰρ δαπάναι
οὐχ ὁμοίως καὶ πρὶν, ἀλλὰ πολλῷ μείζους καθέστασαν, ὅσῳ 20
καὶ μείζων ὁ πόλεμος ἦν· αἱ δὲ πρόσοδοι ἀπώλλυντο.

29 Τοὺς οὖν Θρᾶκας τοὺς τῷ Δημοσθένει ὑστερήσαντας διὰ
τὴν παροῦσαν ἀπορίαν τῶν χρημάτων οὐ βουλόμενοι δαπανᾶν
εὐθύς ἀπέπεμπον, προστάξαντες κομίσαι αὐτοὺς Διειτρέφει,
καὶ εἰπόντες ἅμα ἐν τῷ παράπλῳ (ἐπορεύοντο γὰρ δι' Εὐρίπου) 25
2 καὶ τοὺς πολεμίους, ἣν τι δύνηται, ἀπ' αὐτῶν βλάψαι. ὁ δὲ
ἐς τε τὴν Τάναγραν ἀπεβίβασεν αὐτοὺς καὶ ἀρπαγὴν τινα
ἐποίησατο διὰ τάχους καὶ ἐκ Χαλκίδος τῆς Εὐβοίας ἀφ'
ἐσπέρας διέπλευσε τὸν Εὐριπον καὶ ἀποβιβάσας ἐς τὴν

3 γὰρ] γ' Badham

5 οὐδέν B: οὐδένα cett.

6 ἐλάσσω

recc.: ἐλάσσονα codd.

γε recc.: τε codd.

τῆς om. A C E F G M

τῶν om. B

11 ἐβδόμῳ καὶ δεκάτῳ Krüger

14 τε B: om.

cett.

17 ὑπὸ] κατὰ B

18 ἐπέθεσαν Badham

26 δύνη-

ται B: δύνωνται cett.

27 τε B: om. cett.

Ταναγραίαν Classen

29 διαπλεύσας suprascr. διέπλευσεν B

Βοιωτίαν ἤγεν αὐτοὺς ἐπὶ Μυκαλησσόν. καὶ τὴν μὲν νύκτα 3
 λαθὼν πρὸς τῷ Ἑρμαίῳ ἠύλισατο (ἀπέχει δὲ τῆς Μυκαλησσοῦ
 ἑκατὸν μάλιστα σταδίων), ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῇ πόλει
 προσέκειτο οὔσῃ οὐ μεγάλη, καὶ αἰρεῖ ἀφυλάκτοις τε ἐπι-
 5 πεισὼν καὶ ἀπροσδοκήτοις μὴ ἂν ποτέ τινος σφίσιν ἀπὸ
 θαλάσσης τοσοῦτον ἐπαναβάντας ἐπιθέσθαι, τοῦ τείχους
 ἀσθενοῦς ὄντος καὶ ἔστιν ἥ καὶ πεπτωκός, τοῦ δὲ βραχέος
 ὠκοδομημένου, καὶ πυλῶν ἅμα διὰ τὴν ἄδειαν ἀνεφγμένων.
 ἐσπεσόντες δὲ οἱ Θρᾶκες εἰς τὴν Μυκαλησσὸν τὰς τε οἰκίας 4
 10 καὶ τὰ ἱερὰ ἐπόρθουν καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐφόνεον φειδόμενοι
 οὔτε πρεσβυτέρας οὔτε νεωτέρας ἡλικίας, ἀλλὰ πάντας ἐξῆς,
 ὅτῳ ἐντύχοιεν, καὶ παῖδας καὶ γυναῖκας κτείνοντες, καὶ
 προσέτι καὶ ὑποζύγια καὶ ὅσα ἄλλα ἔμψυχα ἴδοιεν· τὸ γὰρ
 γένος τὸ τῶν Θρακῶν ὁμοῖα τοῖς μάλιστα τοῦ βαρβαρικοῦ,
 15 ἐν ᾧ ἂν θαρσῇσῃ, φονικώτατόν ἐστιν. καὶ τότε ἄλλη τε 5
 ταραχὴ οὐκ ὀλίγη καὶ ἰδέα πᾶσα καθεισθίκεται ὀλέθρου, καὶ
 ἐπιπεσόντες διδασκαλείῳ παίδων, ὅπερ μέγιστον ἦν αὐτόθι
 καὶ ἄρτι ἔτυχον οἱ παῖδες ἐσεληλυθότες, κατέκοψαν πάντας·
 καὶ ξυμφορὰ τῇ πόλει πάσῃ οὐδεμιᾶς ἥσων μᾶλλον ἐτέρας
 20 ἀδόκητός τε ἐπέπεσεν αὕτη καὶ δεινὴ. οἱ δὲ Θηβαῖοι αἰσθό- 30
 μνοι ἐβοήθουν, καὶ καταλαβόντες προκεχωρηκότας ἤδη τοὺς
 Θρᾶκας οὐ πολὺν τὴν τε λείαν ἀφείλονται καὶ αὐτοὺς φοβή-
 σαντες καταδιώκουσιν ἐπὶ τὸν Εὐριπον καὶ τὴν θάλασσαν,
 οὗ αὐτοῖς τὰ πλοῖα ἃ ἤγαγεν ὥρμει. καὶ ἀποκτείνουσιν 2
 25 αὐτῶν ἐν τῇ ἐσβάσει τοὺς πλείστους οὔτε ἐπισταμένους νεὺν
 τῶν τε ἐν τοῖς πλοίοις, ὥς ἑώρων τὰ ἐν τῇ γῇ, ὀρμισάντων
 ἔξω τοξεύματος τὰ πλοῖα, ἐπεὶ ἔν γε τῇ ἄλλῃ ἀναχωρήσει
 οὐκ ἀτόπως οἱ Θρᾶκες πρὸς τὸ τῶν Θηβαίων ἱππικόν, ὅπερ
 πρῶτον προσέκειτο, προεκθέοντές τε καὶ ξυστρεφόμενοι ἐν

2 ἠύλισατο B: ἠύλιζετο cett. γρ. B

4 οὐ B: om. cett. γρ. B

5 τινος B: τινα cett.

6 ἐπαναβάντα CG suprascr. B

12 γυ-

ναῖκας καὶ παῖδας B

14 τὸ om. B

18 ἐσεληλυθότες οἱ παῖδες B

19 πάσῃ πόλει B

ἥσων recc.

μᾶλλον ἐτέρας secl. Heilmann

26 τὰ ἐν τῇ γῇ] τὴν φυγὴν B

27 τοξεύματος recc. (extra icium

sagittarum Valla): τοῦ ξεύματος (ξεύματος B G) codd.

29 τε B:

om. cett.

ἐπιχωρίῳ τάξει τὴν φυλακὴν ἐποιοῦντο, καὶ ὀλίγοι αὐτῶν
 ἐν τούτῳ διεφθάρησαν. μέρος δέ τι καὶ ἐν τῇ πόλει αὐτῇ
 δι' ἀρπαγὴν ἐγκαταληφθὲν ἀπώλετο. οἱ δὲ ξύμπαντες τῶν
 Θρακῶν πεντήκοντα καὶ διακόσιοι ἀπὸ τριακοσίων καὶ χιλίων
 3 ἀπέθανον. διέφθειραν δὲ καὶ τῶν Θηβαίων καὶ τῶν ἄλλων 5
 οἳ ξυνεβοήθησαν ἐς εἴκοσι μάλιστα ἱππέας τε καὶ ὀπλίτας
 ὁμοῦ καὶ Θηβαίων τῶν βοιωταρχῶν Σκιρφώνδαν· τῶν δὲ
 Μυκαλησίων μέρος τι ἀπανηλώθη. τὰ μὲν κατὰ τὴν
 Μυκαλησσὸν πάθει χρησαμένην οὐδενὸς ὥς ἐπὶ μεγέθει
 τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἦσσαν ὀλοφύρασθαι ἄξιῳ τοιαῦτα 10
 ξυνέβη.

- 31 Ὁ δὲ Δημοσθένης τότε ἀποπλέων ἐπὶ τῆς Κερκύρας μετὰ
 τὴν ἐκ τῆς Λακωνικῆς τείχισιν, ὀλκάδα ὁρμούσαν ἐν Φειᾷ
 τῇ Ἡλείων εὐρῶν, ἐν ᾗ οἱ Κορίνθιοι ὀπλῖται ἐς τὴν Σικελίαν
 ἔμελλον περαιουῖσθαι, αὐτὴν μὲν διαφθείρει, οἱ δ' ἄνδρες 15
 2 ἀποφυγόντες ὕστερον λαβόντες ἄλλην ἔπλεον. καὶ μετὰ
 τοῦτο ἀφικόμενος ὁ Δημοσθένης ἐς τὴν Ζάκυνθον καὶ Κεφαλ-
 ληρίαν ὀπλίτας τε παρέλαβε καὶ ἐκ τῆς Ναυπάκτου τῶν
 Μεσσηνίων μετεπέμψατο καὶ ἐς τὴν ἀντιπέρασ ἡπειρον τῆς
 Ἀκαρνανίας διέβη, ἐς Ἀλύζιάν τε καὶ Ἀνακτόριον, ὃ αὐτοὶ 20
 3 εἶχον. ὄντι δ' αὐτῷ περὶ ταῦτα ὁ Εὐρυνμέδων ἀπαντὰ ἐκ τῆς
 Σικελίας ἀποπλέων, ὃς τότε τοῦ χειμῶνος τὰ χρήματα ἄγων
 τῇ στρατιᾷ ἀπεπέμφθη, καὶ ἀγγέλλει τὰ τε ἄλλα καὶ ὅτι
 πύθοιτο κατὰ πλοῦν ἤδη ὦν τὸ Πλημμύριον ὑπὸ τῶν Συρα-
 4 κοσίων ἐαλωκός. ἀφικνεῖται δὲ καὶ Κόνων παρ' αὐτούς, ὃς 25
 ἦρχε Ναυπάκτου, ἀγγέλλων ὅτι αἱ πέντε καὶ εἴκοσι νῆες
 τῶν Κορινθίων αἱ σφίσιν ἀνθορμοῦσαι οὔτε καταλύουσι τὸν
 πόλεμον ναυμαχεῖν τε μέλλουσιν· πέμπειν οὖν ἐκέλευεν
 αὐτοὺς ναῦς, ὥς οὐχ ἱκανὰς οὔσας δυοῖν δεούσας εἴκοσι τὰς

3 ἐγκαταλειφθὲν recc. τῶν Θρακῶν secl. Herwerden 6 τε
 om. B M 9 χρησαμένην Reiske: χρησαμένων codd. 12 ἐπὶ
 B: ἐκ cett. 14 εὐρῶν B: om. cett. 17 τὴν] τε B 24 post
 Συρακοσίων add. ἤδη B 27 τὸν πόλεμον secl. Madvig 29 οὔσας]
 εἶναι B (γρ. οὔσας) δεούσας B: δεούσαις vel δὲ οὔσαις cett. γρ. B τὰς
 B: ταῖς cett. γρ. B

5 αὐτῶν πρὸς τὰς ἐκείνων πέντε καὶ εἴκοσι ναυμαχεῖν. τῷ
 μὲν οὖν Κόνωνι δέκα ναῦς ὁ Δημοσθένης καὶ ὁ Εὐρυμέδων
 τὰς ἄριστα σφίσι πλεούσας ἀφ' ὧν αὐτοὶ εἶχον ξυμπέμπουσι
 πρὸς τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ· αὐτοὶ δὲ τὰ περὶ τῆς στρατιᾶς
 10 τὸν ξύλλογον ἡτοιμάζοντο, Εὐρυμέδων μὲν ἐς τὴν Κέρκυραν
 πλεύσας καὶ πέντε καὶ δέκα τε ναῦς πληροῦν κελεύσας αὐτοὺς
 καὶ ὀπλίτας καταλεγόμενος (ξυνῆρχε γὰρ ἤδη Δημοσθένει
 ἀποτραπόμενος, ὥσπερ καὶ ἡρέθη), Δημοσθένης δ' ἐκ τῶν
 περὶ τὴν Ἀκαρνανίαν χωρίων σφενδονήτας τε καὶ ἀκοντιστὰς

15 Οἱ δ' ἐκ τῶν Συρακουσῶν τότε μετὰ τὴν τοῦ Πλημμυρίου
 ἄλωσιν πρέσβεις οἰχόμενοι ἐς τὰς πόλεις ἐπειδὴ ἔπεισάν
 τε καὶ ξυναγείραντες ἐμελλον ἄξειν τὸν στρατόν, ὁ Νικίας
 προπυθόμενος πέμπει ἐς τῶν Σικελῶν τοὺς τὴν διόδον ἔχοντας
 20 καὶ σφίσι ξυμμάχους, Κεντόριπας τε καὶ Ἀλικυαίους καὶ
 ἄλλους, ὅπως μὴ διαφρήσωσι τοὺς πολεμίους, ἀλλὰ ξυστρα-
 φέυτες κωλύσωσι διελθεῖν· ἄλλη γὰρ αὐτοὺς οὐδὲ πειράσειν·
 Ἀκραγαντῖνοι γὰρ οὐκ ἐδίδουσαν διὰ τῆς αὐτῶν ὁδόν.
 πορευομένων δ' ἤδη τῶν Σικελιωτῶν οἱ Σικελοί, καθάπερ
 25 ἐδέοντο οἱ Ἀθηναῖοι, ἐνέδραν τινὰ τριχῇ ποιησάμενοι, ἀφυ-
 λάκτοις τε καὶ ἐξαίφνης ἐπιγενόμενοι διέφθειραν ἐς ὀκτακο-
 σίους μάλιστα καὶ τοὺς πρέσβεις πλὴν ἑνὸς τοῦ Κοριθίου
 πάντας· οὗτος δὲ τοὺς διαφυγόντας ἐς πεντακοσίους καὶ
 χιλίους ἐκόμισεν ἐς τὰς Συρακούσας. καὶ περὶ τὰς αὐτὰς
 33 ἡμέρας καὶ οἱ Καμαριναῖοι ἀφικνουῦνται αὐτοῖς βοηθοῦντες,
 πεντακόσιοι μὲν ὀπλίται, τριακόσιοι δὲ ἀκοντισταὶ καὶ τοξόται
 τριακόσιοι. ἔπεμψαν δὲ καὶ οἱ Γελῶι ναυτικόν τε ἐς πέντε
 ναῦς καὶ ἀκοντιστὰς τετρακοσίους καὶ ἱππέας διακοσίους.
 σχεδὸν γάρ τι ἤδη πᾶσα ἡ Σικελία πλὴν Ἀκραγαντίνων
 30 (οὔτοι δ' οὐδὲ μεθ' ἐτέρων ἦσαν), οἱ δ' ἄλλοι ἐπὶ τοὺς

6 τε om. B, habet γρ. B   11 τοῦ om. A E F M   14 πυθό-
 μενος B   15 σφίσι B: om. cett.   16 διαφρήσωσι (ita in M scriptum
 ratus) Stahl: διαφῆσωσι C M: διαφῆσουσι cett.   18 αὐτῶν B
 20 τινὰ τριχῇ] τριχῇ B: τινὰ cett. γρ. B   29 ἅπασα B

Ἀθηναίους μετὰ τῶν Συρακοσίων οἱ πρότερον περιορώμενοι
 ξυστάντες ἐβοήθουν.

- 3 Καὶ οἱ μὲν Συρακόσιοι, ὥς αὐτοῖς τὸ ἐν τοῖς Σικελοῖς
 πάθος ἐγένετο, ἐπέσχον τὸ εὐθέως τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρεῖν·
 ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἐτοίμης ἤδη τῆς στρατιᾶς 5
 οὔσης ἔκ τε τῆς Κερκύρας καὶ ἀπὸ τῆς ἠπείρου, ἐπεραιώθησαν
 4 ξυμπάσῃ τῇ στρατιᾷ τὸν Ἰόνιον ἐπ' ἄκραν Ἰαπυγίαν· καὶ
 ὁρμηθέντες αὐτόθεν κατίσχουσιν ἐς τὰς Χοιράδας νήσους
 Ἰαπυγίας, καὶ ἀκοντιστάς τέ τινας τῶν Ἰαπύγων πεντήκοντα
 καὶ ἑκατὸν τοῦ Μεσσαπίου ἔθνους ἀναβιβάζονται ἐπὶ τὰς 10
 ναῦς, καὶ τῷ Ἄρτῃ, ὅσπερ καὶ τοὺς ἀκοντιστὰς δυνάστης
 ὦν παρέσχετο αὐτοῖς, ἀνανεωσάμενοί τινα παλαιὰν φιλίαν
 5 ἀφικνοῦνται ἐς Μεταπόντιον τῆς Ἰταλίας. καὶ τοὺς Με-
 ταποντίους πείσαντες κατὰ τὸ ξυμμαχικὸν ἀκοντιστάς τε
 ξυμπέμπειν τριακοσίους καὶ τριήρεις δύο καὶ ἀναλαβόντες 15
 ταῦτα παρέπλευσαν ἐς Θουρίαν. καὶ καταλαμβάνουσι νηωστὶ
 6 στάσει τοὺς τῶν Ἀθηναίων ἐναντίους ἐκπεπωκότας· καὶ
 βουλόμενοι τὴν στρατιὰν αὐτόθι πᾶσαν ἀθροίσαντες εἴ τις
 ὑπελέλειπτο ἐξετάσαι, καὶ τοὺς Θουρίους πείσαι σφίσι
 ξυστρατεύειν τε ὥς προθυμότατα καί, ἐπειδὴ περ ἐν τούτῳ 20
 τύχης εἰσὶ, τοὺς αὐτοὺς ἐχθροὺς καὶ φίλους τοῖς Ἀθη-
 ναίοις νομίζειν, περιέμενον ἐν τῇ Θουρίᾳ καὶ ἔπρασσον
 ταῦτα.

- 34 Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον οἱ ἐν
 ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι ναυσίν, οἵπερ τῶν ὀλκάδων ἕνεκα τῆς 25
 ἐς Σικελίαν κομιδῆς ἀνθώρμουν πρὸς τὰς ἐν Ναυπάκτῳ ναῦς,
 παρασκευασάμενοι ὥς ἐπὶ ναυμαχίᾳ καὶ προσπληρώσαντες
 ἔτι ναῦς ὥστε ὀλίγῳ ἐλάσσους εἶναι αὐτοῖς τῶν Ἀττικῶν
 νεῶν, ὁρμίζονται κατὰ Ἐρινεὸν τῆς Ἀχαΐας ἐν τῇ Ῥυπικῇ.
 2 καὶ αὐτοῖς τοῦ χωρίου μνηοειδοῦς ὄντος ἐφ' ᾧ ὥρμουν, ὁ μὲν 30

4 ἐπέσχον τὸ C M: ἐπέσχοντο cett.
 11 ὅσπερ A E F M 12 παρέσχεν A B E F M
 24 post Πελοποννήσιοι add. καὶ οἱ A C E F G M
 30 ἐφ'] ἐν B

6 τε B: om. cett.
 16 ταῦτα] αὐτὰς B
 25 οἵπερ] οἱ περὶ B

πεζὸς ἐκατέρωθεν προσβεβηθηκῶς τῶν τε Κορινθίων καὶ
 τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων ἐπὶ ταῖς προανεχούσαις ἄκραις παρε-
 τέτακτο, αἱ δὲ νῆες τὸ μεταξὺ εἶχον ἐμφάρξασαι· ἦρχε δὲ
 τοῦ ναυτικοῦ Πολυάνθης Κορίνθιος. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἐκ τῆς 3
 5 Ναυπάκτου τριάκοντα ναυσὶ καὶ τρισὶν (ἦρχε δὲ αὐτῶν
 Δίφιλος) ἐπέπλευσαν αὐτοῖς. καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μὲν 4
 πρῶτον ἡσύχαζον, ἔπειτα ἀρθέντος αὐτοῖς τοῦ σημείου, ἐπεὶ
 καιρὸς ἐδόκει εἶναι, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐναν-
 μάχουν. καὶ χρόνον ἀντείχον πολὺν ἀλλήλοις. καὶ τῶν 5
 10 μὲν Κορινθίων τρεῖς νῆες διαφθεῖρονται, τῶν δ' Ἀθηναίων
 κατέδυν μὲν οὐδεμία ἀπλῶς, ἐπτὰ δὲ τινες ἄπλοι ἐγένοντο
 ἀντίπρωροι ἐμβαλλόμεναι καὶ ἀναρραγεῖσαι τὰς παρεξαιρεσίας
 ὑπὸ τῶν Κορινθίων νεῶν ἐπ' αὐτὸ τοῦτο παχυτέρας τὰς 6
 ἐπωτίδας ἔχουσῶν. ναυμαχήσαντες δὲ ἀντίπαλα μὲν καὶ 6
 15 ὥς αὐτοὺς ἐκατέρους ἀξιοῦν νικᾶν, ὅμως δὲ τῶν ναυαγίων
 κρατησάντων τῶν Ἀθηναίων διὰ τε τὴν τοῦ ἀνέμου ἄπωσιν
 αὐτῶν εἰς τὸ πέλαγος καὶ διὰ τὴν τῶν Κορινθίων οὐκ ἐτι
 ἐπαναγωγὴν, διεκρίθησαν ἀπ' ἀλλήλων, καὶ διώξας οὐδεμία
 ἐγένετο, οὐδ' ἄνδρες οὐδετέρων ἐάλωσαν· οἱ μὲν γὰρ Κορίνθιοι
 10 καὶ Πελοποννήσιοι πρὸς τῇ γῇ ναυμαχοῦντες ῥαδίως διεσφύ-
 ζοντο, τῶν δὲ Ἀθηναίων οὐδεμία κατέδυν ναῦς. ἀποπλευ- 7
 σάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων εἰς τὴν Ναύπακτον οἱ Κορίνθιοι
 εὐθὺς τροπαῖον ἔστησαν ὥς νικῶντες, ὅτι πλείους τῶν
 ἐναντίων ναῦς ἄπλους ἐποίησαν καὶ νομίσαντες αὐτοὶ οὐχ
 25 ἡσσᾶσθαι δι' ὅπερ οὐδ' οἱ ἕτεροι νικᾶν· οἳ τε γὰρ Κορίνθιοι
 ἡγήσαντο κρατεῖν εἰ μὴ καὶ πολὺν ἐκρατοῦντο, οἳ τ' Ἀθηναῖοι
 ἐνόμιζον ἡσσᾶσθαι ὅτι οὐ πολὺν ἐνίκων. ἀποπλευσάντων δὲ 8
 τῶν Πελοποννησίων καὶ τοῦ πεζοῦ διαλυθέντος οἱ Ἀθηναῖοι
 ἔστησαν τροπαῖον καὶ αὐτοὶ ἐν τῇ Ἀχαΐᾳ ὥς νικήσαντες,

I προσβεβηθηκῶς B : προσβεβηθηκότες cett. γρ. B 2 προανε-
 χούσαις B : ἀνεχούσαις cett. 13 αὐτῷ τούτῳ AB 18 ἐπαναγωγὴν
 M : ἐπαναγαγωγὴν B : ἐπαγωγὴν cett. 20 ῥαδίως B : καὶ cett.
 24 αὐτοὶ Stahl : αὐτὸ B : δι' αὐτὸ cett. 26 καὶ B : om. cett. πολλοὶ
 B 27 ὅτι οὐ B : εἰ μὴ cett. γρ. B

ἀπέχον τοῦ Ἑρινεοῦ, ἐν ᾧ οἱ Κορίνθιοι ὥρμουν, ὥς εἴκοσι σταδίους. καὶ ἡ μὲν ναυμαχία οὕτως ἐτελεύτα.

- 35 Ὁ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων, ἐπειδὴ ξυστρατεύειν αὐτοῖς οἱ Θούριοι παρεσκευάσθησαν ἑπτακοσίοις μὲν ὀπλίταις, τριακοσίοις δὲ ἀκοντισταῖς, τὰς μὲν ναῦς παραπλεῖν 5 ἐκέλευον ἐπὶ τῆς Κροτωνιάτιδος, αὐτοὶ δὲ τὸν πεζὸν πάντα ἐξετάσαντες πρῶτον ἐπὶ τῷ Συβάρει ποταμῷ ἦγον διὰ τῆς 2 Θουριάδος γῆς. καὶ ὥς ἐγένοντο ἐπὶ τῷ Ὑλῖα ποταμῷ καὶ αὐτοῖς οἱ Κροτωνιάται προσπέψαντες εἶπον οὐκ ἂν σφίσι βουλομένοις εἶναι διὰ τῆς γῆς σφῶν τὸν στρατὸν 10 ἰέναι, ἐπικαταβάντες ἠὺλίσαντο πρὸς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ὑλίου καὶ αἱ νῆες αὐτοῖς ἐς τὸ αὐτὸ ἀπήντων. τῇ δ' ὕστεραία ἀναβιβασάμενοι παρέπλεον, ἴσχοντες πρὸς ταῖς πόλεσι πλὴν Λοκρῶν, ἕως ἀφίκοντο ἐπὶ Πέτραν τῆς Ῥηγίνης. 15

- 36 Οἱ δὲ Συρακόσιοι ἐν τούτῳ πυνθανόμενοι αὐτῶν τὸν ἐπίπλουν αὐθις ταῖς ναυσὶν ἀποπειρᾶσαι ἐβούλοντο καὶ τῇ ἄλλῃ παρασκευῇ τοῦ πεζοῦ, ἥνπερ ἐπ' αὐτὸ τοῦτο πρὶν 2 ἐλθεῖν αὐτοὺς φθάσαι βουλόμενοι ξυνέλεγον. παρεσκευάσαντο δὲ τό τε ἄλλο ναυτικὸν ὥς ἐκ τῆς προτέρας ναυμαχίας 20 τι πλεον ἐνεῖδον σχήσουντες, καὶ τὰς πρῶρας τῶν νεῶν ξυντεμόντες ἐς ἔλασσον στεριφωτέρας ἐποίησαν, καὶ τὰς ἐπωτίδας ἐπέθεσαν ταῖς πρῶραις παχείας, καὶ ἀντηρίδας ἀπ' αὐτῶν ὑπέτειναν πρὸς τοὺς τοίχους ὥς ἐπὶ ἕξ πήχεις ἐντός τε καὶ ἔξωθεν· ὥπερ τρόπῳ καὶ οἱ Κορίνθιοι πρὸς 25 τὰς ἐν τῇ Ναυπάκτῳ ναῦς ἐπισκευασάμενοι πρῶραθεν ἐναυ- 3 μάχουν. ἐνόμισαν γὰρ οἱ Συρακόσιοι πρὸς τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς οὐχ ὁμοίως ἀντινεναυπηγημένας, ἀλλὰ λεπτὰ τὰ πρῶραθεν ἐχούσας διὰ τὸ μὴ ἀντιπρώροις μᾶλλον αὐτοὺς ἢ ἐκ περίπλου ταῖς ἐμβολαῖς χρῆσθαι, οὐκ ἔλασσον σχήσειν, 30 καὶ τὴν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι ναυμαχίαν, οὐκ ἐν πολλῷ

2 ναυμαχία] ξυμμαχία A E F M   ἐτελευτήθη B (γρ. ἐτελεύτα)
20 τε om. B   24 τοῦ τείχους A E F M   26 ἐπισκευασμένοι
C G

πολλαῖς ναυσὶν οὔσαν, πρὸς ἑαυτῶν ἔσεσθαι· ἀντιπρόροις
 γὰρ ταῖς ἐμβολαῖς χρώμενοι ἀναρρήξειν τὰ πρόραθεν αὐτοῖς,
 στερίφοις καὶ παχέσι πρὸς κοῖλα καὶ ἀσθενῇ παίοντες
 τοῖς ἐμβόλοις. τοῖς δὲ Ἀθηναίοις οὐκ ἔσεσθαι σφῶν ἐν 4
 5 στενοχωρίᾳ οὔτε περίπλουν οὔτε διέκπλουν, ὥπερ τῆς
 τέχνης μάλιστα ἐπίστευον· αὐτοὶ γὰρ κατὰ τὸ δυνατὸν τὸ
 μὲν οὐ δώσειν διεκπλεῖν, τὸ δὲ τὴν στενοχωρίαν κωλύσειν
 ὥστε μὴ περιπλεῖν. τῇ τε πρότερον ἀμαθίᾳ τῶν κυβερνη- 5
 τῶν δοκούσῃ εἶναι, τὸ ἀντίπρωρον ξυγκροῦσαι, μάλιστ' ἂν
 10 αὐτοὶ χρήσασθαι· πλείστον γὰρ ἐν αὐτῷ σχήσειν· τὴν γὰρ
 ἀνάκρουσιν οὐκ ἔσεσθαι τοῖς Ἀθηναίοις ἐξωθουμένοις ἄλλοσε
 ἢ ἐς τὴν γῆν, καὶ ταύτην δι' ὀλίγου καὶ ἐς ὀλίγον, κατ'
 αὐτὸ τὸ στρατόπεδον τὸ ἑαυτῶν· τοῦ δ' ἄλλου λιμένος αὐτοὶ
 κρατήσῃ, καὶ ξυμφερομένους αὐτούς, ἦν πῃ βιάζωνται, ἐς 6
 15 ὀλίγον τε καὶ πάντας ἐς τὸ αὐτό, προσπίπτοντας ἀλλήλοις
 ταραξέσθαι (ὅπερ καὶ ἔβλαπτε μάλιστα τοὺς Ἀθηναίους
 ἐν ἀπάσαις ταῖς ναυμαχίαις, οὐκ οὔσης αὐτοῖς ἐς πάντα
 τὸν λιμένα τῆς ἀνακρούσεως, ὥσπερ τοῖς Συρακοσίοις)·
 περιπλεῦσαι δὲ ἐς τὴν εὐρυχωρίαν, σφῶν ἐχόντων τὴν
 20 ἐπίπλευσιν ἀπὸ τοῦ πελάγους τε καὶ ἀνάκρουσιν, οὐ δυνή-
 σεσθαι αὐτούς, ἄλλως τε καὶ τοῦ Πλημυρίου πολεμίου τε
 αὐτοῖς ἐσομένου καὶ τοῦ στόματος οὐ μεγάλου ὄντος τοῦ
 λιμένος.

Τοιαῦτα οἱ Συρακόσιοι πρὸς τὴν ἑαυτῶν ἐπιστήμην τε 37
 25 καὶ δύναμιν ἐπινοήσαντες καὶ ἅμα τεθαρσηκότες μᾶλλον
 ἤδη ἀπὸ τῆς προτέρας ναυμαχίας, ἐπεχείρουν τῷ τε πεζῷ
 ἅμα καὶ ταῖς ναυσὶν. καὶ τὸν μὲν πεζὸν ὀλίγῳ πρότερον 2
 τὸν ἐκ τῆς πόλεως Γύλιππος προεξαγαγὼν προσήγε τῷ
 τείχει τῶν Ἀθηναίων, καθ' ὅσον πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῦ

1 ἀντιπρόροις Reiske: ἀντίπρωροι codd. 3 παίοντες B: παρ-
 ἔχοντες cett. 4 δὲ om. B 7 διέκπλουν suprascr. διεκπλεῖν B
 9 τὸ] τὸν A F γρ. B: τῷ Dobree ξυγκροῦσαι B: ξυγκρούσει vel
 συγκρούσει cett. γρ. B μάλιστ' ἂν αὐτοὶ! μάλιστα αὐτοῖς B (γρ.
 μάλιστ' ἂν αὐτοὶ) 10 χρήσεσθαι B (γρ. γρήσασθαι) 15 πάντα B
 18 τῆς B: om. cett. κρούσεως A C E (G) M 24 ταῦτα B

- ἑώρα· καὶ οἱ ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπίου, οἳ τε ὑπλῖται ὅσοι ἐκεῖ
 ἦσαν καὶ οἱ ἱππῆς καὶ ἡ γυμνητεία τῶν Συρακοσίων ἐκ
 τοῦ ἐπὶ θάτερα προσήει τῷ τείχει· αἱ δὲ νῆες μετὰ τοῦτο
 3 εὐθὺς ἐπεξέπλεον τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων. καὶ οἱ
 Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον αὐτοὺς οἰόμενοι τῷ πεζῷ μόνῳ πειρά- 5
 σειν, ὁρῶντες δὲ καὶ τὰς ναὺς ἐπιφερομένας ἄφνω, ἔθορν-
 βοῦντο, καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὰ τείχη καὶ πρὸ τῶν τειχῶν τοῖς
 προσιούσιν ἀντιπαρετάσσοντο, οἱ δὲ πρὸς τοὺς ἀπὸ τοῦ
 Ὀλυμπίου καὶ τῶν ἔξω κατὰ τάχος χωροῦντας ἱππέας τε
 πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς ἀντεπεξῆσαν, ἄλλοι δὲ τὰς ναὺς 10
 ἐπλήρουν καὶ ἅμα ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν παρεβοήθουν, καὶ ἐπειδὴ
 πλήρεις ἦσαν, ἀντανήγουν πέντε καὶ ἐβδομήκοντα ναῦς·
 38 καὶ τῶν Συρακοσίων ἦσαν ὀγδοήκοντα μάλιστα. τῆς δὲ
 ἡμέρας ἐπὶ πολὺ προσπλέοντες καὶ ἀνακρουόμενοι καὶ
 πειράσαντες ἀλλήλων καὶ οὐδέτεροι δυνάμενοι ἄξιόν τι 15
 λόγου παραλαβεῖν, εἰ μὴ ναῦν μίαν ἢ δύο τῶν Ἀθηναίων
 οἱ Συρακόσιοι καταδύσαντες, διεκρίθησαν· καὶ ὁ πεζὸς ἅμα
 ἀπὸ τῶν τειχῶν ἀπῆλθεν.
 2 Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν Συρακόσιοι ἡσύχαζον, οὐδὲν
 δηλοῦντες ὁποῖόν τι τὸ μέλλον ποιήσουσιν· ὁ δὲ Νικίας 20
 ἰδὼν ἀντίπαλα τὰ τῆς ναυμαχίας γενόμενα καὶ ἐλπίζων
 αὐτοὺς αὖθις ἐπιχειρήσειν τοὺς τε τριηράρχους ἠνάγκαζεν
 ἐπισκευάζειν τὰς ναῦς, εἴ τίς τι ἐπεπονήκει, καὶ ὀλκάδας
 προώρμισε πρὸ τοῦ σφετέρου σταυρώματος, ὃ αὐτοῖς πρὸ
 τῶν νεῶν ἀντὶ λιμένος κληστοῦ ἐν τῇ θαλάσσῃ ἐπεπήγει. 25
 3 διαλειπούσας δὲ τὰς ὀλκάδας ὅσον δύο πλέθρα ἀπ' ἀλλήλων
 κατέστησεν, ὅπως, εἴ τις βιάζοιτο ναῦς, εἴη κατάφευξις
 ἀσφαλὴς καὶ πάλιν καθ' ἡσυχίαν ἐκπλους. παρασκευαζό-
 μενοι δὲ ταῦτα ὅλην τὴν ἡμέραν διετέλεσαν οἱ Ἀθηναῖοι
 μέχρι νυκτός.

30

4 ἐπεξέπλεον B: ἐξέπλεον cett.

8 post δὲ add. Ἀθηναῖοι

A C E F G M 13 post καὶ add. αἱ C E G

14 alterum καὶ secl.

Classen 17 οἱ B: om. cett.

διεκρίθησαν . . . 24 σ[φετέρου] Π¹⁶21 τὰ B Π¹⁶: om. cett.24 προώρμισε A E F M [Π¹⁶]

26 διαλει-

πούσας recc.: διαλειπούσας codd.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Συρακόσιοι τῆς μὲν ὥρας πρωίτερον, 39
 τῇ δ' ἐπιχειρήσει τῇ αὐτῇ τοῦ τε πεζοῦ καὶ τοῦ ναυτικοῦ
 προσέμισγον τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ἀντικαταστάντες ταῖς 2
 ναυσὶ τὸν αὐτὸν τρόπον αὖθις ἐπὶ πολὺ διῆγον τῆς ἡμέρας
 5 πειρώμενοι ἀλλήλων, πρὶν δὴ Ἀρίστων ὁ Πυρρίχου Κορίν-
 θιος, ἄριστος ὢν κυβερνήτης τῶν μετὰ Συρακοσίων, πείθει
 τοὺς σφετέρους τοῦ ναυτικοῦ ἄρχοντας, πέμψαντας ὥς τοὺς
 ἐν τῇ πόλει ἐπιμελομένους, κελεύειν ὅτι τάχιστα τὴν ἀγορὰν
 τῶν πωλουμένων παρὰ τὴν θάλασσαν μεταστῆσαι κομίσαντας,
 10 καὶ ὅσα τις ἔχει ἐδώδιμα, πάντας ἐκείσε φέροντας ἀναγκάσαι
 πωλεῖν, ὅπως αὐτοῖς ἐκβιβάσαντες τοὺς ναύτας εὐθὺς παρὰ
 τὰς ναῦς ἀριστοποιήσωνται, καὶ δι' ὀλίγου αὖθις καὶ αὐθη-
 μερὸν ἀπροσδοκῆτοισι τοῖς Ἀθηναίοις ἐπιχειρῶσιν. καὶ οἱ 40
 μὲν πεισθέντες ἔπεμψαν ἄγγελον, καὶ ἡ ἀγορὰ παρεσκευά-
 15 σθη, καὶ οἱ Συρακόσιοι ἐξαίφνης πρύμναν κρουσάμενοι
 πάλιν πρὸς τὴν πόλιν ἔπλευσαν καὶ εὐθὺς ἐκβάντες αὐτοῦ
 ἄριστον ἐποιοῦντο· οἱ δ' Ἀθηναῖοι νομίσαντες αὐτοὺς ὥς 2
 ἡσσημένους σφῶν πρὸς τὴν πόλιν ἀνακρούσασθαι, καθ'
 ἡσυχίαν ἐκβάντες τά τε ἄλλα διεπράσσοντο καὶ τὰ ἀμφὶ
 20 τὸ ἄριστον ὥς τῆς γε ἡμέρας ταύτης οὐκέτι οἴομενοι ἂν
 ναυμαχῆσαι. ἐξαίφνης δὲ οἱ Συρακόσιοι πληρώσαντες τὰς 3
 ναῦς ἐπέπλεον αὖθις· οἱ δὲ διὰ πολλοῦ θορύβου καὶ ἄσιτοι
 οἱ πλείους οὐδενὶ κόσμῳ ἐσβάντες μόλις ποτὲ ἀντανήγοντο.
 καὶ χρόνον μὲν τινα ἀπέσχοντο ἀλλήλων φυλασσόμενοι· 4
 25 ἔπειτα οὐκ ἐδόκει τοῖς Ἀθηναίοις ὑπὸ σφῶν αὐτῶν διαμέλ-
 λοντας κόπῳ ἀλίσκεσθαι, ἀλλ' ἐπιχειρεῖν ὅτι τάχιστα,
 καὶ ἐπιφερόμενοι ἐκ παρακελεύσεως ἐναυμάχουν. οἱ δὲ 5
 Συρακόσιοι δεξάμενοι καὶ ταῖς [τε] ναυσὶν ἀντιπρώροις
 χρώμενοι, ὥσπερ διενοήθησαν, τῶν ἐμβόλων τῇ παρασκευῇ

I πρωίτερον B: πρότερον cett. post πρωίτερον add. ἡ τὸ πρῶ-
 τερον B 9 παρὰ . . . κομίσαντας] μεταναστήσαντας ἐπὶ τὴν
 θάλασσαν κομίσαι B 12 ἄριστον ποιήσωνται B: ἀριστοποιήσονται A F
 αὖθις καὶ bis habent A C F G M 23 μόλις B: μόγις cett. 28 τε
 om. A F G M 29 ἐμβόλων Abresch: ἐμβολῶν codd.

- ἀνερρήγνυσαν τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς ἐπὶ πολὺ τῆς παρεξ-
 ειρεσίας, καὶ οἱ ἀπὸ τῶν καταστροφμάτων αὐτοῖς ἀκοντί-
 ζοντες μεγάλα ἐβλαπτον τοὺς Ἀθηναίους, πολὺ δ' ἔτι μείζω
 οἱ ἐν τοῖς λεπτοῖς πλοίοις περιπλέοντες τῶν Συρακοσίων
 καὶ ἔς τε τοὺς ταρσοὺς ὑποπίπτοντες τῶν πολεμίων νεῶν 5
 καὶ ἔς τὰ πλάγια παραπλέοντες καὶ ἐξ αὐτῶν ἔς τοὺς
 41 ναύτας ἀκοντίζοντες. τέλος δὲ τούτῳ τῷ τρόπῳ κατὰ
 κράτος ναυμαχοῦντες οἱ Συρακόσιοι ἐνίκησαν, καὶ οἱ Ἀθη-
 ναῖοι τραπόμενοι διὰ τῶν ὀλκάδων τὴν κατάφευξιν ἐποιοῦντο
 2 ἔς τὸν ἐαυτῶν ὄρμον. αἱ δὲ τῶν Συρακοσίων νῆες μέχρι 10
 μὲν τῶν ὀλκάδων ἐπεδίωκον· ἔπειτα αὐτοὺς αἱ κεραῖαι ὑπὲρ
 τῶν ἔσπλων αἱ ἀπὸ τῶν ὀλκάδων δελφिनοφόροι ἡρμέναι
 3 ἐκώλυον. δύο δὲ νῆες τῶν Συρακοσίων ἐπαιρόμεναι τῇ
 νίκῃ προσέμειξαν αὐτῶν ἐγγὺς καὶ διεφθάρησαν, καὶ ἡ
 4 ἐτέρα αὐτοῖς ἀνδράσιν ἑάλω. καταδύσαντες δ' οἱ Συρακό- 15
 σιοι τῶν Ἀθηναίων ἑπτὰ ναῦς καὶ κατατραυματίσαντες
 πολλὰς ἀνδρας τε τοὺς μὲν πολλοὺς ζωγρήσαντες, τοὺς
 δὲ ἀποκτείναντες ἀπεχώρησαν, καὶ τροπαῖά τε ἀμφοτέρων
 τῶν ναυμαχιῶν ἔστησαν, καὶ τὴν ἐλπίδα ἤδη ἐχυρὰν εἶχον
 ταῖς μὲν ναυσὶ καὶ πολὺ κρείσσους εἶναι, ἐδόκουν δὲ καὶ 20
 τὸν πεζὸν χειρώσεσθαι.
 42 Καὶ οἱ μὲν ὥς ἐπιθησόμενοι κατ' ἀμφοτέρα παρεσκευά-
 ζοντο αὖθις, ἐν τούτῳ δὲ Δημοσθένης καὶ Εὐρυμέδων ἔχοντες
 τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν βοήθειαν παραγίγνονται, ναῦς τε
 τρεῖς καὶ ἐβδομήκοντα μάλιστα ξὺν ταῖς ξενικαῖς καὶ 25
 ὀπλίτας περὶ πεντακισχιλίους ἑαυτῶν τε καὶ τῶν συμμάχων,
 ἀκοντιστάς τε βαρβάρους καὶ Ἑλλήνας οὐκ ὀλίγους, καὶ
 σφενδονήτας καὶ τοξότας καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν
 2 ἱκανήν. καὶ τοῖς μὲν Συρακοσίοις καὶ συμμάχοις κατά-
 πληξίς ἐν τῷ αὐτίκα οὐκ ὀλίγη ἐγένετο, εἰ πέρας μηδὲν 30
 ἔσται σφίσι τοῦ ἀπαλλαγῆναι τοῦ κινδύνου, ὁρῶντες οὔτε

διὰ τὴν Δεκέλειαν τειχιζομένην οὐδὲν ἦσσαν στρατὸν ἴσον
καὶ παραπλήσιον τῷ προτέρῳ ἐπεληλυθότα τὴν τε τῶν
Ἀθηναίων δυνάμιν πανταχόσε πολλὴν φαινομένην· τῷ δὲ
προτέρῳ στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων ὥς ἐκ κακῶν ῥώμη
5 τις ἐγεγένητο. ὁ δὲ Δημοσθένης ἰδὼν ὥς εἶχε τὰ πράγματα 3
καὶ νομίσας οὐχ οἷόν τε εἶναι διατρίβειν οὐδὲ παθεῖν ὅπερ
ὁ Νικίας ἔπαθεν (ἀφικόμενος γὰρ τὸ πρῶτον ὁ Νικίας
φοβερός, ὥς οὐκ εὐθὺς προσέκειτο ταῖς Συρακούσαις, ἀλλ'
ἐν Κατάνῃ διεχειμάζεν, ὑπερώφθη τε καὶ ἔφθασεν αὐτὸν
10 ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατιᾷ ὁ Γύλιππος ἀφικόμενος, ἣν
οὐδ' ἂν μετέπεμψαν οἱ Συρακόσιοι, εἰ ἐκείνος εὐθὺς ἐπέκειτο·
ικανοὶ γὰρ αὐτοὶ οἰόμενοι εἶναι ἅμα τ' ἂν ἔμαθον ἦσσους
ὄντες καὶ ἀποτετειχισμένοι ἂν ἦσαν, ὥστε μὴδ' εἰ μετέ-
πεμψαν ἔτι ὁμοίως ἂν αὐτοὺς ὠφελεῖν), ταῦτα οὖν ἀνα-
15 σκοπῶν ὁ Δημοσθένης, καὶ γινώσκων ὅτι καὶ αὐτὸς ἐν τῷ
παρόντι τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ μάλιστα δεινότατός ἐστι τοῖς
ἐναντίοις, ἐβούλετο ὅτι τάχος ἀποχρήσασθαι τῇ παρουσίᾳ
τοῦ στρατεύματος ἐκπλήξῃ. καὶ ὁρῶν τὸ παρατείχισμα 4
τῶν Συρακοσίων, ᾧ ἐκώλυσαν περιτειχίσαι σφᾶς τοὺς
20 Ἀθηναίους, ἀπλοῦν δὲ καί, εἰ κρατήσῃ τις τῶν τε Ἐπι-
πολῶν τῆς ἀναβάσεως καὶ αὐθις τοῦ ἐν αὐταῖς στρατοπέδου,
ῥαδίως ἂν αὐτὸ ληφθῇ (οὐδὲ γὰρ ὑπομεῖναι ἂν σφᾶς
οὐδένα), ἡπείγετο ἐπιθέσθαι τῇ πείρᾳ, καὶ οἱ ξυνοτωτάτην 5
ἡγείτο διαπολέμῃσιν· ἥ γὰρ κατορθώσας ἔξειν Συρακούσας,
25 ἥ ἀπάξειν τὴν στρατιὰν καὶ οὐ τρίψεσθαι ἄλλως Ἀθηναίους
τε τοὺς ξυστρατευομένους καὶ τὴν ξύμπασαν πόλιν.

Πρῶτον μὲν οὖν τὴν τε γῆν ἐξελθόντες τῶν Συρακοσίων 6
ἔτεμον οἱ Ἀθηναῖοι περὶ τὸν Ἀναπον, καὶ τῷ στρατεύματι
ἐπεκράτουν ὥσπερ τὸ πρῶτον, τῷ τε πεζῷ καὶ ταῖς ναυσὶν

20 post ἀπλοῦν add. τε A C E F G M
ἐπικρατήσῃ B τε B: om. cett.
post ξυνοτωτάτην add. ταύτην Madvig
βεσθαι cett. 26 post τε add. καὶ B
om. C

post εἰ add. μὴ B
23 οἱ B: om. cett. γρ. B
25 τρίψεσθαι B: τρί-
28 ἔτεμον C G 29 τε

(οὐδὲ γὰρ καθ' ἕτερα οἱ Συρακόσιοι ἀντεπεξῆσαν ὅτι μὴ
 43 τοῖς ἵππευσι καὶ ἀκοντισταῖς ἀπὸ τοῦ Ὀλυμπίου). ἔπειτα
 μηχαναῖς ἔδοξε τῷ Δημοσθένει πρότερον ἀποπειρᾶσαι τοῦ
 παρατειχίσματος. ὥς δὲ αὐτῷ προσαγαγόντι κατεκαύθησάν
 τε ὑπὸ τῶν ἐναντίων ἀπὸ τοῦ τείχους ἀμυνομένων αἱ 5
 μηχαναὶ καὶ τῇ ἄλλῃ στρατιᾷ πολλαχῇ προσβάλλοντες
 ἀπεκρούοντο, οὐκέτι ἐδόκει διατρίβειν, ἀλλὰ πείσας τόν τε
 Νικίαν καὶ τοὺς ἄλλους ξυνάρχοντας, ὥς ἐπενόει, τὴν
 2 ἐπιχείρησιν τῶν Ἐπιπολῶν ἐποιεῖτο. καὶ ἡμέρας μὲν
 ἀδύνατα ἐδόκει εἶναι λαθεῖν προσελθόντας τε καὶ ἀνα- 10
 βάντας, παραγγείλας δὲ πέντε ἡμερῶν σιτία καὶ τοὺς
 λιθολόγους καὶ τέκτονας πάντας λαβὼν καὶ ἄλλην παρα-
 σκευὴν τοξευμάτων τε καὶ ὅσα ἔδει, ἦν κρατῶσι, τειχίζοντας
 ἔχειν, αὐτὸς μὲν ἀπὸ πρώτου ὕπνου καὶ Εὐρυμέδων καὶ
 Μένανδρος ἀναλαβὼν τὴν πᾶσαν στρατιὰν ἐχώρει πρὸς 15
 τὰς Ἐπιπολάς, Νικίας δὲ ἐν τοῖς τείχεσιν ὑπελέλειπτο.
 3 καὶ ἐπειδὴ ἐγένοντο πρὸς αὐταῖς κατὰ τὸν Εὐρύηλον, ἦπερ
 καὶ ἡ προτέρα στρατιὰ τὸ πρῶτον ἀνέβη, λαυθάνουσί τε
 τοὺς φύλακας τῶν Συρακοσίων, καὶ προσβάντες τὸ τεῖχοςμα
 ὃ ἦν αὐτόθι τῶν Συρακοσίων αἰροῦσι καὶ ἄνδρας τῶν 20
 4 φυλάκων ἀποκτείνουσιν. οἱ δὲ πλείους διαφυγόντες εὐθὺς
 πρὸς τὰ στρατόπεδα, ἃ ἦν ἐπὶ τῶν Ἐπιπολῶν τρία ἐν
 προτειχίσμασιν, ἐν μὲν τῶν Συρακοσίων, ἐν δὲ τῶν ἄλλων
 Σικελιωτῶν, ἐν δὲ τῶν ξυμμάχων, ἀγγέλλουσι τὴν ἔφοδον
 καὶ τοῖς ἑξακοσίοις τῶν Συρακοσίων, οἳ καὶ πρῶτοι κατὰ 25
 5 τοῦτο τὸ μέρος τῶν Ἐπιπολῶν φύλακες ἦσαν, ἔφραζον. οἱ
 δ' ἐβόηθουν τ' εὐθύς, καὶ αὐτοῖς ὁ Δημοσθένης καὶ οἱ
 Ἀθηναῖοι ἐντυχόντες ἀμυνομένους προθύμως ἔτρεψαν. καὶ
 αὐτοὶ μὲν εὐθύς ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν, ὅπως τῇ παρουσίᾳ

1 ἑκάτερα B

5 post ἀπὸ add. τε B

8 ὥς B: om. cett.

γρ. B post ἐπενόει add. καὶ A C E F G M γρ. B

10 ἀδύνατα B:

ἀδύνατον cett.

15 πᾶσαν] πρώτην B (γρ. πᾶσαν): πεζὴν Wölfflin

16 ὑπελείπετο B

20 post ἄνδρας add. τινὰς B

22 ἐν προτει-

χίσμασιν B: om. cett.

ὁρμῇ τοῦ περαίνεσθαι ὧν ἕνεκα ἦλθον μὴ βραδεῖς γένωνται·
 ἄλλοι δὲ ἀπὸ τῆς πρώτης τὸ παρατελίσμα τῶν Συρακοσίων
 οὐχ ὑπομενόντων τῶν φυλάκων ῥηρουν τε καὶ τὰς ἐπάλξεις
 ἀπέσυρον. οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι καὶ ὁ Γύλιπ- 6
 5 πος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ἐβοήθουν ἐκ τῶν προτειχισμάτων,
 καὶ ἀδοκῆτου τοῦ τολμήματος σφίσιν ἐν νυκτὶ γενομένου
 προσέβαλόν τε τοῖς Ἀθηναίοις ἐκπεπληγμένοι καὶ βια-
 σθέντες ὑπ' αὐτῶν τὸ πρῶτον ὑπεχώρησαν. προΐόντων δὲ 7
 τῶν Ἀθηναίων ἐν ἀταξίᾳ μᾶλλον ἢδη ὡς κεκρατηκότων καὶ
 10 βουλομένων διὰ παντὸς τοῦ μήπω μεμαχημένου τῶν ἐναντίων
 ὡς τάχιστα διελθεῖν, ἵνα μὴ ἀνέντων σφῶν τῆς ἐφόδου
 αὐθις ξυστραφῶσιν, οἱ Βοιωτοὶ πρῶτοι αὐτοῖς ἀντέσχον καὶ
 προσβαλόντες ἔτρεψάν τε καὶ ἐς φυγὴν κατέστησαν.
 Καὶ ἐνταῦθα ἢδη ἐν πολλῇ ταραχῇ καὶ ἀπορίᾳ ἐγίνοντο 44
 15 οἱ Ἀθηναῖοι, ἣν οὐδὲ πυθέσθαι ῥάδιον ἦν οὐδ' ἀφ' ἐτέρων
 ὅτῳ τρόπῳ ἕκαστα ξυνηνέχθη. ἐν μὲν γὰρ ἡμέρᾳ σαφέ-
 στερα μὲν, ὅμως δὲ οὐδὲ ταῦτα οἱ παραγενόμενοι πάντα
 πλὴν τὸ καθ' ἑαυτὸν ἕκαστος μόλις οἶδεν· ἐν δὲ νυκτο-
 μαχίᾳ, ἣ μόνῃ δὴ στρατοπέδων μεγάλων ἐν γε τῷδε τῷ πολέμῳ
 20 ἐγένετο, πῶς ἂν τις σαφῶς τι ᾗδῃ; ἦν μὲν γὰρ σελήνη 2
 λαμπρά, ἐώρων δὲ οὕτως ἀλλήλους ὥς ἐν σελήνῃ εἰκὸς τὴν
 μὲν ὄψιν τοῦ σώματος προορᾶν, τὴν δὲ γνώσιν τοῦ οἰκείου
 ἀπιστεῖσθαι. ὀπλῖται δὲ ἀμφοτέρων οὐκ ὀλίγοι ἐν στενο-
 χωρίᾳ ἀνεστρέφοντο. καὶ τῶν Ἀθηναίων οἱ μὲν ἢδη ἐνι- 3
 25 κῶντο, οἱ δ' ἔτι τῇ πρώτῃ ἐφόδῳ ἀήσσητοι ἐχώρουν. πολὺ
 δὲ καὶ τοῦ ἄλλου στρατεύματος αὐτοῖς τὸ μὲν ἄρτι ἀνε-
 βεβήκει, τὸ δ' ἔτι προσανῇ, ὥστ' οὐκ ἠπίσταντο πρὸς
 ὅτι χρὴ χωρῆσαι. ἢδη γὰρ τὰ πρόσθεν τῆς τροπῆς
 γεγενημένης ἐτετάρακτο πάντα καὶ χαλεπὰ ἦν ὑπὸ τῆς
 30 βοῆς διαγνῶναι. οἳ τε γὰρ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι 4

2 τὸ post δὲ habent codd.: transp. G  ller   6 ἐν νυκτὶ σφίσι
 ACEFGM   7 προσέβαλον E: προσέβαλλον cett.   12 πρῶτοι]
 πρότεροι B   18 μόγις B   19 γε B: om. cett.   28 τὰ]
 τὸ B   29 γενομένης M

ὥς κρατοῦντες παρεκελεύοντό τε κραυγῇ οὐκ ὀλίγη χρώμενοι,
 ἀδύνατον ὃν ἐν νυκτὶ ἄλλω τῷ σημῆναι, καὶ ἅμα τοὺς
 προσφερομένους ἐδέχοντο· οἳ τε Ἀθηναῖοι ἐζήτουν τε σφᾶς
 αὐτοὺς καὶ πᾶν τὸ ἐξ ἐναντίας, καὶ εἰ φίλιον εἶη τῶν ἥδη
 πάλιν φευγόντων, πολέμιον ἐνόμιζον, καὶ τοῖς ἐρωτήμασι 5
 τοῦ ξυνθήματος πυκνοῖς χρώμενοι διὰ τὸ μὴ εἶναι ἄλλω τῷ
 γνωρίσαι σφίσι τε αὐτοῖς θόρυβον πολὺν παρεῖχον ἅμα
 πάντες ἐρωτῶντες καὶ τοῖς πολεμίους σαφὲς αὐτὸ κατέστη-
 5 σαν· τὸ δ' ἐκείνων οὐχ ὁμοίως ἠπίσταντο διὰ τὸ κρατοῦντας
 αὐτοὺς καὶ μὴ διεσπασμένους ἦσσαν ἀγνοεῖσθαι, ὥστ' εἰ 10
 μὲν ἐντύχοιεν τισι κρείσσους ὄντες τῶν πολεμίων, διέφευγον
 αὐτοὺς ἅτε ἐκείνων ἐπιστάμενοι τὸ ξύνθημα, εἰ δ' αὐτοὶ μὴ
 6 ἀποκρίνοιντο, διεφθείροντο. μέγιστον δὲ καὶ οὐχ ἥκιστα
 ἐβλαψε καὶ ὁ παιανισμός· ἀπὸ γὰρ ἀμφοτέρων παραπλή-
 σιος ὢν ἀπορίαν παρείχεν. οἳ τε γὰρ Ἀργεῖοι καὶ οἱ 15
 Κερκυραῖοι καὶ ὅσον Δωρικὸν μετ' Ἀθηναίων ἦν, ὁπότε
 παιανίσκειαν, φόβον παρείχε τοῖς Ἀθηναίοις, οἳ τε πολέμιοι
 7 ὁμοίως. ὥστε τέλος ξυμπεσόντες αὐτοῖς κατὰ πολλὰ τοῦ
 στρατοπέδου, ἐπεὶ ἅπαξ ἐταράχθησαν, φίλοι τε φίλοις καὶ
 πολῖται πολίταις, οὐ μόνον ἐς φόβον κατέστησαν, ἀλλὰ 20
 8 καὶ ἐς χεῖρας ἀλλήλοις ἐλθόντες μόλις ἀπελύοντο. καὶ
 διωκόμενοι κατὰ τε τῶν κρημνῶν [οἱ] πολλοὶ ρίπτουντες ἑαυ-
 τοὺς ἀπώλλυντο, στενῆς οὔσης τῆς ἀπὸ τῶν Ἐπιπολῶν
 πάλιν καταβάσεως, καὶ ἐπειδὴ ἐς τὸ ὁμαλὸν οἱ σφῶμενοι
 ἄνωθεν καταβαίνειν, οἱ μὲν πολλοὶ αὐτῶν καὶ ὅσοι ἦσαν τῶν 25
 προτέρων στρατιωτῶν ἐμπειρία μᾶλλον τῆς χώρας ἐς τὸ
 στρατόπεδον διεφύγγανον, οἱ δὲ ὕστερον ἦκοντες εἰσὶν οἱ
 διαμαρτύντες τῶν ὁδῶν κατὰ τὴν χώραν ἐπλανήθησαν· οὓς,

1 ὥς B: om. cett.   2 ἀδύνατα ἦν C ? G   ὃν] οὖν AF   4 ἐξ
 ἐναντίας B: ἐναντίον cett.   12 ἐπισταμένων B: ἐπιστάντων C
 13 κρίνουντο B   14 καὶ om. B   παιανισμός f: παιωνισμός codd.
 17 παιανίσκειαν f: παιωνίσκειαν codd.   18 αὐτοῖς recc.: αὐτοῖς codd.
 20 καθίστησαν (sic) B   21 μόγῃς B   22 οἱ secl. Bloom-
 field   ριπτοῦντες B   25 καταβαίνειν, οἱ μὲν B: καταβαίνουεν cett.
 γρ. B

ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο, οἱ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων περιελάσαντες διέφθειραν.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ μὲν Συρακόσιοι δύο τροπαῖα ἔστησαν, 45
ἐπὶ τε ταῖς Ἐπιπολαῖς ἢ ἡ πρόσβασις καὶ κατὰ τὸ χωρίον
5 ἢ οἱ Βοιωτοὶ πρῶτον ἀντέστησαν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἐκομίσαντο. ἀπέθανον δὲ οὐκ ὀλίγοι 2
αὐτῶν τε καὶ τῶν ξυμμάχων, ὅπλα μέντοι ἔτι πλείω ἢ κατὰ
τοὺς νεκροὺς ἐλήφθη· οἱ γὰρ κατὰ τῶν κρημνῶν βιασθέντες
ἄλλεσθαι ψιλοὶ [ἄνεν τῶν ἀσπίδων] οἱ μὲν ἀπώλλυντο, οἱ
10 δ' ἐσώθησαν.

Μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Συρακόσιοι ὡς ἐπὶ ἀπροσδοκῆτι 46
εὐπραγία πάλιν αὐτῶν ἀναρρωσθέντες, ὥσπερ καὶ πρότερον, ἐς
μὲν Ἀκράγαντα στασιάζοντα πέντε καὶ δέκα ναυσὶ Σικανὸν
ἀπέστειλαν, ὅπως ὑπαγάγοιτο τὴν πόλιν, εἰ δύναιτο· Γύ-
15 λιππος δὲ κατὰ γῆν ἐς τὴν ἄλλην Σικελίαν ὥχετο αὐθις,
ἄξων στρατιὰν ἔτι, ὥς ἐν ἐλπίδι ὦν καὶ τὰ τεῖχη τῶν
Ἀθηναίων αἰρήσειν βίᾳ, ἐπειδὴ τὰ ἐν ταῖς Ἐπιπολαῖς οὕτω
ξυνέβη.

Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐν τούτῳ ἐβουλευόντο 47
20 πρὸς τε τὴν γεγενημένην ξυμφορὰν καὶ πρὸς τὴν παροῦσαν
ἐν τῷ στρατοπέδῳ κατὰ πάντα ἄρρωστίαν. τοῖς τε γὰρ
ἐπιχειρήμασιν ἐώρων οὐ κατορθοῦντες καὶ τοὺς στρατιώτας
ἀχθομένους τῇ μυνῇ· νόσῳ τε γὰρ ἐπιέζοντο κατ' ἀμφοτέρα, 2
τῆς τε ὥρας τοῦ ἐνιαυτοῦ ταύτης οὔσης ἐν ἡ ἀσθενούσιν
25 ἄνθρωποι μάλιστα, καὶ τὸ χωρίον ἅμα ἐν ᾧ ἐστρατοπεδεύ-
οντο ἐλῶδες καὶ χαλεπὸν ἦν, τά τε ἄλλα ὅτι ἀνέλπιστα
αὐτοῖς ἐφαίνετο. τῷ οὖν Δημοσθένει οὐκ ἐδόκει ἔτι χρῆναι 3
μένειν, ἀλλ' ἅπερ καὶ διανοηθεὶς ἐς τὰς Ἐπιπολὰς διεκιν-
δύνενσεν, ἐπειδὴ ἔσφαλτο, ἀπιέναι ἐψηφίζετο καὶ μὴ δια-

2 διέφθειρον A E F M
ἀσπίδων secl. Pluygers

5 πρῶτον om. B
ἀπώλοντο Cobet

9 ἄνεν τῶν
14 ἐπαγάγοιτο

Pluygers 15 ἄλλην B: om. cett. 22 κατορθοῦντες G M: κατορ-
θοῦντας cett. 26 ἦν om. B ἄλλα ὅτι om. A ἀνελπιστότατα

Reiske 28 διακινδυνεύσαι A E F M 29 ἀπιέναι B: ἐξιέναι
cett.

τρίβειν, ἕως ἔτι τὸ πέλαγος οἶόν τε περαιούσθαι καὶ τοῦ
 4 στρατεύματος ταῖς γοῦν ἐπελθούσαις ναυσὶ κρατεῖν. καὶ
 τῇ πόλει ὠφελιμώτερον ἔφη εἶναι πρὸς τοὺς ἐν τῇ χώρᾳ
 σφῶν ἐπιτειχίζοντας τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι ἢ Συρακοσίους,
 οὓς οὐκέτι ῥάδιον εἶναι χειρώσασθαι· οὐδ' αὖ ἄλλως χρήματα 5
 πολλὰ δαπανῶντας εἰκὸς εἶναι προσκαθῆσθαι.

- 48 Καὶ ὁ μὲν Δημοσθένης τοιαῦτα ἐγίνωσκεν· ὁ δὲ
 Νικίας ἐνόμιζε μὲν καὶ αὐτὸς πόνηρα σφῶν τὰ πράγματα
 εἶναι, τῷ δὲ λόγῳ οὐκ ἐβούλετο αὐτὰ ἀσθενῇ ἀποδεικνύναι,
 οὐδ' ἐμφανῶς σφᾶς ψηφίζομένους μετὰ πολλῶν τὴν ἀναχώ- 10
 ρησιν τοῖς πολεμίοις καταγγέλτους γίνεσθαι· λαθεῖν γὰρ
 2 ἂν, ὅποτε βούλονται, τοῦτο ποιοῦντες πολλῶ ἦσσαν. τὸ δέ
 τι καὶ τὰ τῶν πολεμίων, ἀφ' ὧν ἐπὶ πλεόν ἢ οἱ ἄλλοι
 ἦσθάνετο αὐτῶν, ἐλπίδος τι ἔτι παρείχε πονηρότερα τῶν
 σφετέρων ἔσεσθαι, ἣν καρτερώσι προσκαθήμενοι· χρημάτων 15
 γὰρ ἀπορία αὐτοὺς ἐκτρυχώσειν, ἄλλως τε καὶ ἐπὶ πλεόν
 ἤδη ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶ θαλασσοκρατούντων. καὶ ἦν
 γάρ τι καὶ ἐν ταῖς Συρακούσαις βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις
 τὰ πράγματα ἐνδοῦναι, ἐπεκηρυκεύετο ὡς αὐτὸν καὶ οὐκ εἶα
 3 ἀπανίστασθαι. ἂ ἐπιστάμενος τῷ μὲν ἔργῳ ἔτι ἐπ' ἀμφό- 20
 τερα ἔχων καὶ διασκοπῶν ἀνείχε, τῷ δ' ἐμφανεῖ τότε λόγῳ
 οὐκ ἔφη ἀπάξειν τὴν στρατιάν. εὖ γὰρ εἰδέναι ὅτι Ἀθη-
 ναῖοι σφῶν ταῦτα οὐκ ἀποδέξονται, ὥστε μὴ αὐτῶν ψηφισα-
 μένων ἀπελθεῖν. καὶ γὰρ οὐ τοὺς αὐτοὺς ψηφιεῖσθαι τε
 περὶ σφῶν [αὐτῶν] καὶ τὰ πράγματα ὥσπερ καὶ αὐτοὶ 25
 ὀρῶντας καὶ οὐκ ἄλλων ἐπιτιμήσει ἀκούσαντας γνώσεσθαι,
 ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν τις εὖ λέγων διαβάλλοι, ἐκ τούτων αὐτοὺς
 4 πείσεσθαι. τῶν τε παρόντων στρατιωτῶν πολλοὺς καὶ
 τοὺς πλείους ἔφη, οἳ νῦν βοῶσιν ὡς ἐν δεινοῖς ὄντες, ἐκείσε
 ἀφικομένους τὰναντία βοήσεσθαι ὡς ὑπὸ χρημάτων κατα- 30

2 ἐπελθοῦσι(ν) A E F M   12 δ' ἔτι A B E F M   14 ἐλπίδας τε
 B (ἐλπίδος τι γρ. B)   22 post ὅτι add. οἱ G   25 αὐτῶν secl. Bekker
 26 ἀκούοντας B M   27 διαβάλλῃ Stahl   30 τὰναντία B: τὰ
 ἐναντία cetl.

προδόντες οἱ στρατηγοὶ ἀπῆλθον. οὐκ οὖν βούλεσθαι αὐτός γε ἐπιστάμενος τὰς Ἀθηναίων φύσεις ἐπ' αἰσχυρὰ τε αἰτίαι καὶ ἀδίκως ὑπ' Ἀθηναίων ἀπολέσθαι μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν πολεμίων, εἰ δεῖ, κινδυνεύσας τοῦτο παθεῖν ἰδίᾳ. τὰ τε Συρακοσίων 5
 5 ἔφη ὅμως ἔτι ἦσσω τῶν σφετέρων εἶναι· καὶ χρήμασι γὰρ αὐτοὺς ξενοτροφοῦντας καὶ ἐν περιπολλοῖς ἅμα ἀναλίσκοντας καὶ ναυτικὸν πολὺν ἔτι ἐνιαυτὸν ἤδη βόσκοντας τὰ μὲν ἀπορεῖν, τὰ δ' ἔτι ἀμηχανήσειν· δισχίλιά τε γὰρ τάλαντα ἤδη ἀνηλωκέαι καὶ ἔτι πολλὰ προσοφείλειν, ἣν τε καὶ
 10 ὅτιοι ἐκλίπωσι τῆς νῦν παρασκευῆς τῷ μὴ διδόναι τροφήν, φθερεῖσθαι αὐτῶν τὰ πράγματα, ἐπικουρικὰ μᾶλλον ἢ δι' ἀνάγκης ὥσπερ τὰ σφέτερα ὄντα. τρίβειν οὖν ἔφη χρήναι 6
 προσκαθημένους καὶ μὴ χρήμασι, ὧν πολλὸν κρείσσους εἰσὶ, νικηθέντας ἀπιέναι.
 15 Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα λέγων ἰσχυρίζετο, αἰσθόμενος τὰ 49
 ἐν ταῖς Συρακούσαις ἀκριβῶς καὶ τὴν τῶν χρημάτων ἀπορίαν καὶ ὅτι ἦν αὐτόθι πολὺ τὸ βουλόμενον τοῖς Ἀθηναίοις γίγνεσθαι τὰ πράγματα καὶ ἐπικηρυκευόμενον πρὸς αὐτὸν ὥστε μὴ ἀπανίστασθαι, καὶ ἅμα ταῖς γούν ναυσὶ μᾶλλον
 20 ἢ πρότερον ἐθάρσησε κρατήσκειν. ὁ δὲ Δημοσθένης περὶ 2
 μὲν τοῦ προσκαθῆσθαι οὐδ' ὅπως οὖν ἐνεδέχετο· εἰ δὲ δεῖ μὴ ἀπάγειν τὴν στρατιὰν ἄνευ Ἀθηναίων ψηφίσματος, ἀλλὰ τρίβειν αὐτοῦ, ἔφη χρήναι ἢ ἐς τὴν Θάψον ἀναστάντας τοῦτο ποιεῖν ἢ ἐς τὴν Κατάνην, ὅθεν τῷ τε πεζῷ ἐπὶ
 25 πολλὰ τῆς χώρας ἐπιόντες θρέψονται πορθοῦντες τὰ τῶν πολεμίων καὶ ἐκείνους βλάψουσι, ταῖς τε ναυσὶν ἐν πελάγει καὶ οὐκ ἐν στενοχωρίᾳ, ἢ πρὸς τῶν πολεμίων μᾶλλον ἔστι, τοὺς ἀγῶνας ποιήσονται, ἀλλ' ἐν εὐρυχωρίᾳ, ἐν ἣ τὰ τε

8 τε B: om. cett.

13 ὧν B: ὡς cett. γρ. B: οἷς recc.

17 πολλὸν Linwood: πού B: om. cett.

19 γούν] γ' ἂν E M: γάρ

Α F μᾶλλον Herwerden: θαρρῶν B: om. cett.

20 ἐθάρ-

σησε B: θαρσήσει cett. κρατήσκειν Herwerden: κρατηθεῖς codd.

22 ἐπάγειν B 23 αὐτοῦ Krüger: αὐτοὺς codd.

25 θρέψονται

B: τρέψονται codd. τὰ B C: τὰς cett.

27 ἔστι] ἔστιν ὥσπερ

νῦν B

- τῆς ἐμπειρίας χρήσιμα σφῶν ἔσται καὶ ἀναχωρήσεις καὶ
ἐπίπλους οὐκ ἐκ βραχείας καὶ περιγραπτοῦ ὁρμώμενοί τε
3 καὶ καταίροντες ἔξουσιν. τό τε ζύμπαν εἰπεῖν, οὐδενὶ
τρόπῳ οἱ ἔφη ἀρέσκειν ἐν τῷ αὐτῷ ἔτι μένειν, ἀλλ' ὅτι
τάχιστα ἤδη ἐξανίστασθαι καὶ μὴ μέλλειν. καὶ ὁ Εὐρυμέδων 5
4 αὐτῷ ταῦτα ξυνηγόρευεν. ἀντιλέγοντος δὲ τοῦ Νικίου ὄκνος
τις καὶ μέλλησις ἐνεγένετο καὶ ἅμα ὑπόνοια μή τι καὶ πλέον
εἰδῶς ὁ Νικίας ἰσχυρίζεται. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τούτῳ
τῷ τρόπῳ διεμέλλησάν τε καὶ κατὰ χώραν ἔμενον.
- 50 Ὁ δὲ Γύλιππος καὶ ὁ Σικανὸς ἐν τούτῳ παρήσαν ἐς τὰς 10
Συρακούσας, ὁ μὲν Σικανὸς ἀμαρτῶν τοῦ Ἀκράγαντος (ἐν
Γέλα γὰρ ὄντος αὐτοῦ ἔτι ἡ τοῖς Συρακοσίοις στάσις [ἐς]
φιλία ἐξεπεπτώκει)· ὁ δὲ Γύλιππος ἄλλην τε στρατιὰν
πολλὴν ἔχων ἦλθεν ἀπὸ τῆς Σικελίας καὶ τοὺς ἐκ τῆς
Πελοποννήσου τοῦ ἥρος ἐν ταῖς ὀλκάσις ὀπλίτας ἀποστα- 15
2 λέντας, ἀφικομένους ἀπὸ τῆς Λιβύης ἐς Σελινοῦντα. ἀπενε-
χθέντες γὰρ ἐς Λιβύην, καὶ δόντων Κυρηναίων τριήρεις δύο
καὶ τοῦ πλοῦ ἡγεμόνας, καὶ ἐν τῷ παράπλῳ Εὐεσπερίταις
πολιορκουμένοις ὑπὸ Λιβύων ξυμμαχήσαντες καὶ νικήσαντες
τοὺς Λίβυς, καὶ αὐτόθεν παραπλεύσαντες ἐς Νέαν πόλιν 20
Καρχηδονιακὸν ἐμπόριον, ὅθεν περ Σικελία ἐλάχιστον δυοῖν
ἡμερῶν καὶ νυκτὸς πλοῦν ἀπέχει, καὶ ἀπ' αὐτοῦ περαιω-
3 θέντες ἀφίκοντο ἐς Σελινοῦντα. καὶ οἱ μὲν Συρακοσίοι
εὐθὺς αὐτῶν ἐλθόντων παρεσκευάζοντο ὡς ἐπιθησόμενοι κατ'
ἀμφότερα αὐθις τοῖς Ἀθηναίοις καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ· οἱ δὲ 25
τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ὀρώντες στρατιάν τε ἄλλην προσ-
γεγεννημένην αὐτοῖς καὶ τὰ ἐαντῶν ἅμα οὐκ ἐπὶ τὸ βέλτιον
χωροῦντα, ἀλλὰ καθ' ἡμέραν τοῖς πᾶσι χαλεπώτερον ἴσχοντα,
μάλιστα δὲ τῇ ἀσθενείᾳ τῶν ἀνθρώπων πιεζόμενα, μετε-

5 ἐξανίστασθαι (ἐξίστασθαι B) post μέλλειν habent codd., transp.
Haase 7 ἐγένετο A B F M 12 ἐς secl. Bauer 13 φιλία B :
φιλίαν G : φιλία cett. G' (sine acc. C) τε om. B 14 ἔχων πολλὴν B
16 ἀπενεχθέντες B : ἀπενεχθέντων cett. 21 ὅθεν περ Σικελία Böhme :
ὅθεν πρὸς Σικελίαν codd. δυοῖν B : δύο cett. 22 πλοῦν B :
πλοῦς cett.

μέλονται τε πρότερον οὐκ ἀναστάντες καὶ ὡς αὐτοῖς οὐδὲ ὁ Νικίας ἔτι ὁμοίως ἐνηντιοῦτο, ἀλλ' ἢ μὴ φανερώς γε ἀξίων ψηφίζεσθαι, προεῖπον ὡς ἐδύναντο ἀδηλότατα ἔκπλουν ἐκ τοῦ στρατοπέδου πᾶσι, καὶ παρασκευάσασθαι ὅταν τις σημήνη. 4
 5 καὶ μελλόντων αὐτῶν, ἐπειδὴ ἐτοῖμα ἦν, ἀποπλεῖν ἢ σελήνη 4
 ἐκλείπει· ἐτύγχανε γὰρ πασσέληνος οὔσα. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι οἳ τε πλείους ἐπισχεῖν ἐκέλευον τοὺς στρατηγοὺς ἐνθύμιον ποιοῦμενοι, καὶ ὁ Νικίας (ἦν γάρ τι καὶ ἄγαν θειασμῷ τε καὶ τῷ τοιούτῳ προσκείμενος) οὐδ' ἂν διαβου-
 10 λεύσασθαι ἔτι ἔφη πρῖν, ὡς οἱ μάντεις ἐξηγούντο, τρὶς ἐννέα ἡμέρας μείναι, ὅπως ἂν πρότερον κινηθεῖη. καὶ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις μελλήσασι διὰ τοῦτο ἢ μονὴ ἐγεγέννητο.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ αὐτοὶ τοῦτο πυθόμενοι πολλῷ μάλ- 51
 λον ἐπηρμένον ἦσαν μὴ ἀνιέναι τὰ τῶν Ἀθηναίων, ὡς καὶ
 15 αὐτῶν κατεγνωκότων ἤδη μηκέτι κρεισσόνων εἶναι σφῶν μῆτε ταῖς ναυσὶ μῆτε τῷ πεζῷ (οὐ γὰρ ἂν τὸν ἔκπλουν ἐπιβουλεύσαι), καὶ ἅμα οὐ βουλόμενοι αὐτοὺς ἄλλοσέ ποι τῆς Σικελίας καθεζομένους χαλεπωτέρους εἶναι προσπολε-
 μεῖν, ἀλλ' αὐτοῦ ὡς τάχιστα καὶ ἐν ᾧ σφίσιν ξυμφέροι
 20 ἀναγκάσαι αὐτοὺς ναυμαχεῖν. τὰς οὖν ναῦς ἐπλήρουν καὶ 2
 ἀνεπειρῶντο ἡμέρας ὅσαι αὐτοῖς ἐδόκουν ἱκαναὶ εἶναι. ἐπειδὴ δὲ καιρὸς ἦν, τῇ μὲν προτέρᾳ πρὸς τὰ τεῖχη τῶν Ἀθηναίων προσέβαλλον, καὶ ἐπεξελθόντος μέρους τινὸς οὐ πολλοῦ καὶ τῶν ὀπλιτῶν καὶ τῶν ἱππέων κατὰ τινὰς πύλας
 25 ἀπολαμβάνουσί τε τῶν ὀπλιτῶν τιναὶ καὶ τρεψάμενοι καταδιώκουσιν· οὔσης δὲ στενῆς τῆς ἐσόδου οἱ Ἀθηναῖοι ἵππους τε ἐβδομήκοντα ἀπολλύασιν καὶ τῶν ὀπλιτῶν οὐ πολλούς.

Καὶ ταύτῃ μὲν τῇ ἡμέρᾳ ἀπεχώρησεν ἡ στρατιὰ τῶν 52
 Συρακοσίων· τῇ δ' ὕστερα τὰς τε ναυσὶν ἐκπλέουσιν

2 ἀλλ' ἢ recc. : ἄλλο εἰ codd. post ἀξίων add. μὴ codd. : om. recc.
 4 παρεσκευάσθαι Abresch 10 post πρῖν add. ἄς B : ἄς pro ὡς recc.
 14 ἐπηρμένοι B : ἐγγεγερμένοι cett. γρ. B 15 post σφῶν add. τε B
 16 ταῖς B : om. cett. τῷ om. C ? suprascr. (G) 17 βουλόμενος B
 21 ἀνεπειρῶντο B : ἀνεπαύοντο cett. ὅσας B εἶναι om. C G 23
 προτεραιὰ B 26 ἐσόδου B : ἐφόδου cett.

οὔσαις ἔξ καὶ ἐβδομήκοντα καὶ τῷ πεζῷ ἅμα πρὸς τὰ τεῖχη
 ἐχώρουν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι ἀντανήγον ναυσὶν ἔξ καὶ ὀγδοή-
 2 κοντα καὶ προσμείζαντες ἐνανμάχουν. καὶ τὸν Εὐρυμέδοντα
 ἔχοντα τὸ δεξιὸν κέρας τῶν Ἀθηναίων καὶ βουλόμενον
 περικλήσασθαι τὰς ναὺς τῶν ἐναντίων καὶ ἐπεξάγοντα τῷ 5
 πλῶ πρὸς τὴν γῆν μάλλον, νικήσαντες οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι τὸ μέσον πρῶτον τῶν Ἀθηναίων ἀπολαμβάνουσι
 κἀκεῖνον ἐν τῷ κοίλῳ καὶ μυχῶ τοῦ λιμένος καὶ αὐτόν τε
 διαφθείρουσι καὶ τὰς μετ' αὐτοῦ ναὺς ἐπισπομένας· ἔπειτα
 δὲ καὶ τὰς πάσας ἤδη ναὺς τῶν Ἀθηναίων κατεδίωκόν τε 10
 καὶ ἐξεώθουν ἐς τὴν γῆν.

- 53 Ὅ δὲ Γύλιππος ὀρῶν τὰς ναὺς τῶν πολεμίων νικωμένας
 καὶ ἔξω τῶν σταυρωμάτων καὶ τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου
 καταφερομένας, βουλόμενος διαφθεῖρειν τοὺς ἐκβαίνοντας καὶ
 τὰς ναὺς ῥᾶον τοὺς Συρακοσίους ἀφέλκειν τῆς γῆς φιλίας 15
 οὔσης, παρεβοήθει ἐπὶ τὴν χηλὴν μέρος τι ἔχων τῆς στρατίας.
 2 καὶ αὐτοὺς οἱ Τυρσηνοὶ (οὔτοι γὰρ ἐφύλασσαν τοῖς Ἀθηναίοις
 ταύτῃ) ὀρῶντες ἀτάκτως προσφερομένους, ἐπεκβοηθήσαντες
 καὶ προσπεσόντες τοῖς πρώτοις τρέπουσι καὶ ἐσβάλλουσιν
 3 ἐς τὴν λίμνην τὴν Λυσιμέλειαν καλουμένην. ὕστερον δὲ 20
 πλέονος ἤδη τοῦ στρατεύματος παρόντος τῶν Συρακοσίων
 καὶ ξυμμάχων καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐπιβοηθήσαντες καὶ δέισαντες
 περὶ ταῖς ναυσὶν ἐς μάχην τε κατέστησαν πρὸς αὐτοὺς καὶ
 νικήσαντες ἐπέδιωξαν καὶ ὀπλίτας τε οὐ πολλοὺς ἀπέκτειναν
 καὶ τὰς ναὺς τὰς μὲν πολλὰς διέσωσάν τε καὶ ξυνήγαγον 25
 κατὰ τὸ στρατόπεδον, δυοῖν δὲ δεούσας εἴκοσιν οἱ Συρακόσιοι
 καὶ οἱ ξύμμαχοι ἔλαβον αὐτῶν καὶ τοὺς ἄνδρας πάντας
 4 ἀπέκτειναν. καὶ ἐπὶ τὰς λοιπὰς ἐμπρῆσαι βουλόμενοι
 ὀλκάδα παλαιὰν κληματίδων καὶ δαδὸς γεμίσαντες (ἦν γὰρ

1 τῷ τείχει B   5 ἐπεξάγοντα B: ἐξάγοντα cett.   7 τῶν Ἀθη-
 ναίων πρῶτον AB   8 prius καὶ om. C   10 ἤδη ναὺς B: ναὺς ἤδη
 cett.   11 ἐξεώθουν B   18 ταύτῃ B: om. cett.   22 καὶ δει-
 σαντες om. C   26 δὲ B: om. cett. γρ. B   post εἴκοσιν add. & s
 ACEFGM γρ. B   28 βουλόμενοι ἐμπρῆσαι B

ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους ὁ ἄνεμος οὐριος) ἀφείσαν [τὴν ναῦν] πῦρ
 ἐμβαλόντες. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι δέισαντες περὶ ταῖς ναυσὶν
 ἀντεμηχανήσαντό τε σβεστήρια κωλύματα καὶ παύσαντες
 τὴν τε φλόγα καὶ τὸ μὴ προσελθεῖν ἐγγὺς τὴν ὀλκάδα
 5 τοῦ κινδύνου ἀπηλλάγησαν. μετὰ δὲ τοῦτο Συρακόσιοι 54
 μὲν τῆς τε ναυμαχίας τροπαῖον ἔστησαν καὶ τῆς ἄνω τῆς
 πρὸς τῷ τείχει ἀπολήψεως τῶν ὀπλιτῶν, ὅθεν καὶ τοὺς
 ἵππους ἔλαβον, Ἀθηναῖοι δὲ ἥς τε οἱ Τυρσηνοὶ τροπῆς
 ἐποιήσαντο τῶν πεζῶν ἐς τὴν λίμνην καὶ ἥς αὐτοὶ τῷ ἄλλῳ
 10 στρατοπέδῳ.

Γεγενημένης δὲ τῆς νίκης τοῖς Συρακοσίοις λαμπρᾶς ἤδη 55
 καὶ τοῦ ναυτικοῦ (πρότερον μὲν γὰρ ἐφοβοῦντο τὰς μετὰ τοῦ
 Δημοσθένους ναῦς ἐπελθούσας) οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐν παντὶ δὴ
 ἀθυμίας ἦσαν καὶ ὁ παράλογος αὐτοῖς μέγας ἦν, πολὺ δὲ
 15 μείζων ἔτι τῆς στρατείας ὁ μετάμελος. πόλεσι γὰρ ταύταις 2
 μόναις ἤδη ὁμοιοτρόποις ἐπελθόντες, δημοκρατουμέναις τε,
 ὥσπερ καὶ αὐτοί, καὶ ναῦς καὶ ἵππους καὶ μεγέθη ἐχούσαις,
 οὐ δυνάμενοι ἐπενεγκεῖν οὔτ' ἐκ πολιτείας τι μεταβολῆς τὸ
 διάφορον αὐτοῖς, ᾧ προσήγοντο ἄν, οὔτ' ἐκ παρασκευῆς πολλῷ
 20 κρείσσονος, σφαλλόμενοι δὲ τὰ πλείω, τά τε πρὸ αὐτῶν
 ἠπόρουν, καὶ ἐπειδὴ γε καὶ ταῖς ναυσὶν ἐκρατήθησαν, ὁ οὐκ
 ἂν ᾤοντο, πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι. οἱ δὲ Συρακόσιοι τόν τε 56
 λιμένα εὐθὺς παρέπλεον ἀδεῶς καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ διειροοῦντο
 κλήσειν, ὅπως μηκέτι, μηδ' εἰ βούλουτο, λάθοιεν αὐτοὺς οἱ
 25 Ἀθηναῖοι ἐκπλεύσαντες. οὐ γὰρ περὶ τοῦ αὐτοῖ σωθῆναι 2
 μόνου ἔτι τὴν ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο, ἀλλὰ καὶ ὅπως ἐκείνους
 κωλύσουσι, νομίζοντες ὅπερ ἦν, ἀπὸ τε τῶν παρόντων πολὺ

I secl. Bothe 4 τε B: om. cett. 5 οἱ Συρακόσιοι AC
 E F G M 7 δ]θεν incipit Π¹⁸ 9 τῷ πεζῷ Π¹⁸ 12 καὶ om.
 B μὲν om. Π¹⁸ 13 δῆ] ἥδη B (γρ. δῆ) ? Π¹⁸ 15 στρατείας Π¹⁸:
 στρατιᾶς cett. 16 ἥδη] δῆ? Π¹⁸ ὁμ[οτ]ρό[πο]ι[s] Π¹⁸ 17 ναυσὶ καὶ
 ἵπποις καὶ μεγέθει A C (-θη) E F G M (supraser. -θη) ἰσχυούσαις Duker
 20 κρείσσονος Schol.: κρείσσους ὄντες B: κρείσσους cett. [Π¹⁸] πρὸς
 B [Π¹⁸] 25 αὐτοὶ B: αὐτοῦ cett. [Π¹⁸] σωθῆναι B: ἡσσηθῆναι G:
 ἡσσωθῆναι cett. [Π¹⁸] 27 κωλύσουσι C Π¹⁸: κωλύσασι cett.

σφῶν καθυπέρτερα τὰ πράγματα εἶναι καί, εἰ δύναιτο
 κρατῆσαι Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ξυμμάχων καὶ κατὰ γῆν καὶ
 κατὰ θάλασσαν, καλὸν σφίσιν ἐς τοὺς Ἑλληνας τὸ ἀγώνισμα
 φανείσθαι· τοὺς τε γὰρ ἄλλους Ἑλληνας εἰθὺς τοὺς μὲν
 ἐλευθεροῦσθαι, τοὺς δὲ φόβου ἀπολύεσθαι (οὐ γὰρ ἔτι δυνατὴν ἔ-
 σεσθαι τὴν ὑπόλοιπον Ἀθηναίων δύναμιν τὸν ὕστερον ἐπ-
 ενεχθησόμενον πόλεμον ἐνεγκεῖν), καὶ αὐτοὶ δόξαντες αὐτῶν
 αἵτιοι εἶναι ὑπὸ τε τῶν ἄλλων ἀνθρώπων καὶ ὑπὸ τῶν ἔπειτα
 3 πολὺ θαυμασθήσεσθαι. καὶ ἦν δὲ ἄξιος ὁ ἀγὼν κατὰ τε
 ταῦτα καὶ ὅτι οὐχὶ Ἀθηναίων μόνον περιεγίγνοντο, ἀλλὰ 10
 καὶ τῶν ἄλλων πολλῶν ξυμμάχων, καὶ οὐδ' αὐτοὶ αὖ μόνον,
 ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ξυμβοηθησάντων σφίσιν, ἡγεμόνες τε
 γενόμενοι μετὰ Κορινθίων καὶ Λακεδαιμονίων καὶ τὴν
 σφετέραν πόλιν ἐμπαρασχόντες προκινδυνεύσαι τε καὶ τοῦ
 4 ναυτικοῦ μέγα μέρος προκόψαντες. ἔθνη γὰρ πλείστα δὴ 15
 ἐπὶ μίαν πόλιν ταύτην ξυνῆλθε, πλήν γε δὴ τοῦ ξύμπαντος
 λόγου τοῦ ἐν τῷδε τῷ πολέμῳ πρὸς τὴν Ἀθηναίων τε πόλιν
 καὶ Λακεδαιμονίων.

- 57 Τοσοῖδε γὰρ ἑκάτεροι ἐπὶ Σικελίαν τε καὶ περὶ Σικελίας,
 τοῖς μὲν ξυγκτησόμενοι τὴν χώραν ἐλθόντες, τοῖς δὲ ξυνδια- 20
 σώσοντας, ἐπὶ Συρακούσας ἐπολέμησαν, οὐ κατὰ δίκην τι
 μᾶλλον οὐδὲ κατὰ ξυγγένειαν μετ' ἀλλήλων στάντες, ἀλλ'
 ὥς ἐκάστοις τῆς ξυντυχίας ἢ κατὰ τὸ ξυμφέρον ἢ ἀνάγκη
 2 ἔσχεν. Ἀθηναῖοι μὲν αὐτοὶ Ἴωνες ἐπὶ Δωριᾶς Συρακοσίου
 ἐκόντες ἦλθον, καὶ αὐτοῖς τῇ αὐτῇ φωνῇ καὶ νομίμοις ἔτι 25
 χρώμενοι Λήμνιοι καὶ Ἰμβριοι καὶ Αἰγινήται, οἳ τότε Αἰγίναν
 εἶχον, καὶ ἔτι Ἑστιαίης οἳ ἐν Εὐβοίᾳ Ἑστιαίαν οἰκοῦντες
 3 ἄποικοι ὄντες ξυνεστράτευσαν. τῶν δ' ἄλλων οἳ μὲν ὑπήκοοι,

1 τὰ om. B   5 φόβῳ A B E F M   7 ἀνενεγκεῖν Π¹⁸: ἐπενεγκεῖν
 M αἵτιοι αὐτῶν (suprascr.) B   8 alt. ὑπὸ om. C (G) Π¹⁸   9 ἐπὶ
 πολὺ Π¹⁸   10 μόνων Stahl [Π¹⁸]   11 μόνοι Madvig [Π¹⁸]   14 τε
 ? om. Π¹⁸   16 δὴ om. B ? Π¹⁸   17 λόγου] ὄχλου Krüger: ξυλλόγου
 Heilmann [Π¹⁸]   20 ξυνδιασώσοντας E (-σωσίς-) G suprascr. B Π¹⁸:
 ξυνδιασώσαντες cett.   21 Συρακούσας Bauer   23 ἑκαστοι suprascr.
 ἐκάστοις B ἀνάγκης suprascr. ἀνάγκη B [Π¹⁸]   24 ἔσχον recc. [Π¹⁸]
 27 οἱ M

ρί δ' ἀπὸ ξυμμαχίας αὐτόνομοι, εἰσὶ δὲ καὶ οἱ μισθοφόροι
 ξυνεστράτευον. καὶ τῶν μὲν ὑπηκόων καὶ φόρου ὑποτελῶν 4
 Ἑρετριῆς καὶ Χαλκιδῆς καὶ Στυρῆς καὶ Καρύστιοι ἀπ' Εὐβοίας
 ἦσαν, ἀπὸ δὲ νήσων Κεῖοι καὶ Ἄνδριοι καὶ Τήνιοι, ἐκ δ'
 5 Ἰωνίας Μιλήσιοι καὶ Σάμιοι καὶ Χῖοι. τούτων Χῖοι οὐχ
 ὑποτελεῖς ὄντες φόρου, ναὺς δὲ παρέχοντες αὐτόνομοι ξυν-
 ἔσποντο. καὶ τὸ πλεῖστον Ἴωνες ὄντες οὗτοι πάντες καὶ ἀπ'
 Ἀθηναίων πλὴν Καρυστίων (οὗτοι δ' εἰσὶ Δρύοπες), ὑπήκοοι
 δ' ὄντες καὶ ἀνάγκη ὅμως Ἴωνές γε ἐπὶ Δωριᾶς ἠκολούθουν.
 10 πρὸς δ' αὐτοῖς Αἰολῆς, Μηθυμναῖοι μὲν ναυσὶ καὶ οὐ φόρῳ 5
 ὑπήκοοι, Τενέδιοι δὲ καὶ Αἴνιοι ὑποτελεῖς. οὗτοι δὲ Αἰολῆς
 Αἰολεῦσι τοῖς κτίσασι Βοιωτοῖς <τοῖς> μετὰ Συρακοσίων κατ'
 ἀνάγκην ἐμάχοντο, Πλαταιῆς δὲ καταντικρὺ Βοιωτοὶ Βοιωτοῖς
 μόνον εἰκότως κατὰ τὸ ἔχθος. Ῥόδιοι δὲ καὶ Κυθήριοι Δωριῆς 6
 15 ἀμφότεροι, οἱ μὲν Λακεδαιμονίων ἄποικοι Κυθήριοι ἐπὶ Λακε-
 δαιμονίους τοὺς ἅμα Γυλίππῳ μετ' Ἀθηναίων ὅπλα ἔφερον,
 Ῥόδιοι δὲ Ἀργεῖοι γένος Συρακοσίοις μὲν Δωριεῦσι, Γελφίοις
 δὲ καὶ ἀποίκιοις ἑαυτῶν οὔσι μετὰ Συρακοσίων στρατευσόμενοις
 ἠναγκάζοντο πολεμεῖν. τῶν τε περὶ Πελοπόννησον νησιωτῶν 7
 20 Κεφαλλῆνες μὲν καὶ Ζακύνθιοι αὐτόνομοι μὲν, κατὰ δὲ τὸ
 νησιωτικὸν μᾶλλον κατειργόμενοι, ὅτι θαλάσσης ἐκράτουν
 οἱ Ἀθηναῖοι, ξυνείποντο. Κερκυραῖοι δὲ οὐ μόνον Δωριῆς,
 ἀλλὰ καὶ Κορίνθιοι σαφῶς ἐπὶ Κορινθίους τε καὶ Συρα-
 κοσίους, τῶν μὲν ἄποικοι ὄντες, τῶν δὲ ξυγγενεῖς, ἀνάγκη
 25 μὲν ἐκ τοῦ εὐπρεποῦς, βουλήσει δὲ κατὰ ἔχθος τὸ Κορινθίων
 οὐχ ἦσσαν εἶποντο. καὶ οἱ Μεσσηνῖοι νῦν καλούμενοι ἐκ 8
 Ναυπάκτου καὶ ἐκ Πύλου τότε ὑπ' Ἀθηναίων ἐχομένης ἐς
 τὸν πόλεμον παρελήφθησαν. καὶ ἔτι Μεγαρέων φυγάδες
 οὐ πολλοὶ Μεγαρεῦσι Σελινουντίοις οὔσι κατὰ ξυμφορὰν

1 οἱ καὶ B G M: καὶ om. E [Π¹⁸] 4 Τήνιοι B: Τήνιοι vel Τηῖοι cett.
 ? Π¹⁸ 5 φόρου οὐχ ὑποτελεῖς ὄντες B 6 ξυνείποντο recc. 9 γε
 B Π¹⁸: τε cett. 12 τοῖς add. Lindau 13 καταντικρὺ καὶ ἀντικρὺς
 Böhme Βοιωτοὶ om. Π¹⁸ 14 τὸ B M: om. cett. Π¹⁸ 16 ἐπέ-
 φερων B Π¹⁸ 17 Δωριῆς Δωρι[εῦσι Π¹⁸ 19 τε] δὲ B Π¹⁸ m. I
 22 οἱ om. C [Π¹⁸] 26 ἐκ Ναυπάκτου B Π¹⁸: ἐν Ναυπάκτῳ cett.

- 9 ἐμάχοντο. τῶν δὲ ἄλλων ἐκούσιος μᾶλλον ἢ στρατεία
 ἐγγίγνετο ἤδη. Ἀργεῖοι μὲν γὰρ οὐ τῆς ξυμμαχίας ἔνεκα
 μᾶλλον ἢ τῆς Λακεδαιμονίων τε ἔχθρας καὶ τῆς παραντίκα
 ἕκαστοι ἰδίας ὠφελίας Δωριῆς ἐπὶ Δωριᾶς μετὰ Ἀθηναίων
 Ἰώνων ἠκολούθουν, Μαντινῆς δὲ καὶ ἄλλοι Ἀρκάδων μισθο- 5
 φόροι ἐπὶ τοὺς αἰεὶ πολεμίους σφίσιν ἀποδεικνυμένους ἰέναι
 εἰωθότες καὶ τότε τοὺς μετὰ Κορινθίων ἐλθόντας Ἀρκάδας
 οὐδὲν ἦσσαν διὰ κέρδος ἡγούμενοι πολεμίους, Κρήτες δὲ καὶ
 Αἰτωλοὶ μισθῷ καὶ οὗτοι πεισθέντες· ξυνέβη δὲ τοῖς Κρησὶ
 τὴν Γέλαν Ῥοδίους ξυγκτίσαντας μὴ ξὺν τοῖς ἀποίκους, 10
 10 ἀλλ' ἐπὶ τοὺς ἀποίκους ἐκόντας μετὰ μισθοῦ ἐλθεῖν. καὶ
 Ἀκαρνάνων τινὲς ἅμα μὲν κέρδει, τὸ δὲ πλεόν Δημοσθένους
 φιλία καὶ Ἀθηναίων εὐνοίᾳ ξύμμαχοι ὄντες ἐπεκούρησαν.
 11 καὶ οἷδε μὲν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ ὀριζόμενοι Ἰταλιωτῶν δὲ
 Θούριοι καὶ Μεταπόντιοι ἐν τοιαύταις ἀνάγκαις τότε στασιω- 15
 τικῶν καιρῶν κατειλημμένοι ξυνεστράτεον, καὶ Σικελιωτῶν
 Νάξιοι καὶ Καταναῖοι, βαρβάρων δὲ Ἑγεσταῖοί τε, οἵπερ
 ἐπηγάγοντο, καὶ Σικελῶν τὸ πλεόν, καὶ τῶν ἔξω Σικελίας
 Τυρσηνῶν τέ τινες κατὰ διαφορὰν Συρακοσίων καὶ Ἰάπυγες
 μισθοφόροι. τοσάδε μὲν μετὰ Ἀθηναίων ἔθνη ἐστράτεον. 20
 58 Συρακοσίους δὲ ἀντεβοήθησαν Καμαριναῖοι μὲν ὄμοροι
 ὄντες καὶ Γελῶφοι οἰκοῦντες μετ' αὐτούς, ἔπειτα Ἀκραγαντί-
 νων ἡσυχάζοντων ἐν τῷ ἐπ' ἐκεῖνα ἰδρυμένοι Σελινούντιοι.
 2 καὶ οἷδε μὲν τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Λιβύην μέρος τετραμμένον
 νεμόμενοι, Ἱμεραῖοι δὲ ἀπὸ τοῦ πρὸς τὸν Τυρσηνικὸν πόντον 25
 μορίου, ἐν ᾧ καὶ μόνοι Ἕλληνες οἰκοῦσιν· οὗτοι δὲ καὶ ἐξ
 3 αὐτοῦ μόνοι ἐβοήθησαν. καὶ Ἑλληνικὰ μὲν ἔθνη τῶν ἐν
 Σικελίᾳ τοσάδε, Δωριῆς τε καὶ [οἱ] αὐτόνομοι πάντες, ξυν-
 ἐμάχουν, βαρβάρων δὲ Σικελοὶ μόνοι ὅσοι μὴ ἀφέστασαν

2 γὰρ B: om. cett. 4 ὠφελίας a Π¹⁸: ὠφελείας B: om. cett.
 6 αἰεὶ πολεμίους] λειπομένους B εἰωθότες ἰέναι B Π¹⁸ 11 ἐποίκους
 B [Π¹⁸] ἐκόντας B: ἄκοντας cett. [Π¹⁸] 15 Μεταπον]τῖνοι (sic)...
 19 Συρακοσίων Π³⁰ στασιωτικῶν B C ? Π³⁰: στασιαστικῶν G: στρατιω-
 τικῶν cett. [Π¹⁸] 16 κατειλημμένοι Π³⁰: κατειλημμένων cett. Σικε-
 λιωτῶν] es Σικελιω[ν] Π³⁰ 17 καὶ om. B [Π¹⁸] τε B Π³⁰: om. cett.
 [Π¹⁸] 18 Σικελῶν B Π³⁰: Σικελιωτῶν cett. [Π¹⁸] 22 post
 Γελῶφοι add. οἱ C 27 ἐν om. B [Π¹⁸] 28 οἱ secl. Bekker [Π¹⁸]

πρὸς τοὺς Ἀθηναίους· τῶν δ' ἔξω Σικελίας Ἑλλήνων Λακε-
 δαιμόνιοι μὲν ἡγεμόνα Σπαρτιάτην παρεχόμενοι, νεοδαμῶδεις
 δὲ τοὺς ἄλλους καὶ Εἰλωτας [δύναται δὲ τὸ νεοδαμῶδες
 ἐλεύθερον ἥδη εἶναι], Κορίνθιοι δὲ καὶ ναυσὶ καὶ πεζῷ μόντοι
 5 παραγενόμενοι καὶ Λευκάδιοι καὶ Ἀμπρακιῶται κατὰ τὸ
 ξυγγενές, ἐκ δὲ Ἀρκαδίας μισθοφόροι ὑπὸ Κορινθίων ἀπο-
 σταλέντες καὶ Σικυνῶνιοι ἀναγκαστοὶ στρατεύοντες, καὶ τῶν
 ἔξω Πελοποννήσου Βοιωτοί. πρὸς δὲ τοὺς ἐπελθόντας 4
 τούτους οἱ Σικελιῶται αὐτοὶ πλήθος πλέον κατὰ πάντα παρέ-
 10 σχοντο ἅτε μεγάλας πόλεις οἰκοῦντες· καὶ γὰρ ὀπλῖται
 πολλοὶ καὶ νῆες καὶ ἵπποι καὶ ὁ ἄλλος ὄμιλος ἄφθονος
 ξυνελέγη. καὶ πρὸς ἅπαντας αὐτοὺς ὡς εἰπεῖν τοὺς ἄλλους
 Συρακόσιοι αὐτοὶ πλείω ἐπορίσαντο διὰ μέγεθός τε πόλεως
 καὶ ὅτι ἐν μεγίστῃ κινδύνῃ ἦσαν. καὶ αἱ μὲν ἐκατέρων 59
 15 ἐπικουραὶ τοσαῖδε ξυνελέγησαν, καὶ τότε ἡδὴ πᾶσαι ἀμφο-
 τέροις παρήσαν καὶ οὐκέτι οὐδὲν οὐδετέροις ἐπῆλθεν.

Οἱ δ' οὖν Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι εἰκότως ἐνόμισαν 2
 καλὸν ἀγώνισμα σφίσιν εἶναι ἐπὶ τῇ γεγεννημένῃ νίκη τῆς
 ναυμαχίας ἐλεῖν τε τὸ στρατόπεδον ἅπαν τῶν Ἀθηναίων
 20 τοσοῦτον ὄν, καὶ μηδὲ καθ' ἕτερα αὐτούς, μήτε διὰ θαλάσσης
 μήτε τῷ πεζῷ, διαφυγεῖν. ἔκληνον οὖν τὸν τε λιμένα εὐθὺς 3
 τὸν μέγαν, ἔχοντα τὸ στόμα ὀκτῶ σταδίων μάλιστα, τριήρεσι
 πλαγίαις καὶ πλοίοις καὶ ἀκάτοις ἐπ' ἀγκυρῶν ὀρμίζοντες,
 καὶ τᾶλλα, ἣν ἔτι ναυμαχεῖν οἱ Ἀθηναῖοι τολμήσωσι,
 25 παρεσκευάζοντο, καὶ ὀλίγον οὐδὲν ἐς οὐδὲν ἐπευόουν. τοῖς 60
 δὲ Ἀθηναίοις τὴν τε ἀπόκλησιν ὀρώσι καὶ τὴν ἄλλην διάνοιαν
 αὐτῶν αἰσθομένοις βουλευτέα ἐδόκει. καὶ ξυνελθόντες οἱ 2
 τε στρατηγοὶ καὶ οἱ ταξίαρχοι πρὸς τὴν παροῦσαν ἀπορίαν
 τῶν τε ἄλλων καὶ ὅτι τὰ ἐπιτήδεια οὔτε αὐτίκα ἔτι εἶχον

3, 4 δύναται... εἶναι, ut videtur, non legit Schol., secl. Aem. Portus
 [Π¹⁸] 11 δ B Π¹⁸: om. cett. 13 Συρακόσιοι B: Συρακο(υ)σίους
 cett. [Π¹⁸] τε B: om. cett. [Π¹⁸] 14 post ὅτι add. γὰρ B [Π¹⁸]
 17 δ' Krüger: τε codd. [Π¹⁸] καὶ οἱ ξύμμαχοι B: om. cett. [Π¹⁸]
 18 ἀγώνισμα B: ἀγῶνα cett. [Π¹⁸] 20 καθ' ἕτερα B: κακάτερα (sic)
 C: καθ' ἑκάτερα cett. [Π¹⁸]

- (προπέμψαντες γὰρ ἐς Κατάνην ὡς ἐκπλευσόμενοι ἀπείπον μὴ ἐπάγειν) οὔτε τὸ λοιπὸν ἔμελλον ἕξειν, εἰ μὴ ναυκρατήσουσιν, ἐβουλεύσαντο τὰ μὲν τείχη τὰ ἄνω ἐκλιπεῖν, πρὸς δ' αὐταῖς ταῖς ναυσὶν ἀπολαβόντες διατειχίσματι ὅσον οἶόν τε ἐλάχιστον τοῖς τε σκεύεσι καὶ τοῖς ἀσθενούσιν ἱκανὸν γενέσθαι, 5 τοῦτο μὲν φρουρεῖν, ἀπὸ δὲ τοῦ ἄλλου πεζοῦ τὰς ναῦς ἀπάσας, ὅσαι ἦσαν καὶ δυναταὶ καὶ ἀπλωότεραι, πάντα τινὰ ἐσβιβάζοντες πληρῶσαι, καὶ διαναυμαχήσαντες, ἣν μὲν νικῶσιν, ἐς Κατάνην κομίζεσθαι, ἣν δὲ μὴ, ἐμπρήσαντες τὰς ναῦς πεζῇ ξυνταξάμενοι ἀποχωρεῖν ἢ ἂν τάχιστα μέλλωσί τινος χωρίου 10
- 3 ἢ βαρβαρικοῦ ἢ Ἑλληνικοῦ φίλου ἀντιλήψεσθαι. καὶ οἱ μὲν, ὡς ἔδοξεν αὐτοῖς ταῦτα, καὶ ἐποίησαν· ἕκ τε γὰρ τῶν ἄνω τειχῶν ὑποκατέβησαν καὶ τὰς ναῦς ἐπλήρωσαν πάσας, ἀναγκάσαντες ἐσβαίνειν ὅστις καὶ ὀπωσοῦν ἐδόκει ἡλικίας 4 μετέχων ἐπιτήδειος εἶναι. καὶ ξυνεπληρώθησαν νῆες αἱ 15 πᾶσαι δέκα μάλιστα καὶ ἑκατόν· τοξότας τε ἐπ' αὐτὰς πολλοὺς καὶ ἀκοντιστὰς τῶν τε Ἀκαρνάνων καὶ τῶν ἄλλων ξένων ἐσεβίβαζον, καὶ τᾶλλα ὡς οἶόν τ' ἦν ἐξ ἀναγκαίου τε 5 καὶ τοιαύτης διανοίας ἐπορίσαντο. ὁ δὲ Νικίας, ἐπειδὴ τὰ πολλὰ ἑτοῖμα ἦν, ὀρῶν τοὺς στρατιώτας τῷ τε παρὰ τὸ εἰωθὸς 20 πολὺν ταῖς ναυσὶ κρατηθῆναι ἀθυμοῦντας καὶ διὰ τὴν τῶν ἐπιτηδείων σπάνιν ὡς τάχιστα βουλομένους διακινδυνεύειν, ξυγκαλέσας ἅπαντας παρεκελεύσατό τε πρῶτον καὶ ἔλεξε τοιάδε.
- 61 "Ἄνδρες στρατιῶται Ἀθηναίων τε καὶ τῶν ἄλλων ξυμ- 25 μάχων, ὁ μὲν ἀγὼν ὁ μέλλων ὁμοίως κοινὸς ἅπασιν ἔσται περὶ τε σωτηρίας καὶ πατρίδος ἐκάστοις οὐχ ἦσσον ἢ τοῖς πολεμίοις· ἦν γὰρ κρατήσωμεν νῦν ταῖς ναυσὶν, ἔστι τῷ 2 τὴν ὑπάρχουσάν που οἰκείαν πόλιν ἐπιδεῖν. ἀθυμεῖν δὲ οὐ χρὴ οὐδὲ πάσχειν ὅπερ οἱ ἀπειρότατοι τῶν ἀνθρώπων, οἱ 30

3 alt. τὰ τῶν C [Π¹⁸] 5 ἀσθενούσιν B: ἀσθενέσιν cett. γρ. B [Π¹⁸]
 6 ἀπάσας B: πάσας cett. [Π¹⁸] 7 ἐσβιβάζοντες A E F M [Π¹⁸] 14 ante
 ἐσβαίνειν add. ? πάντας Π¹⁸ 15 αἱ πᾶσαι ἅπασαι Π¹⁸ m. i 18 ὥς
 ὅσα suprascr. ὡς B [Π¹⁸] post ἣν add. καὶ ὡς Π¹⁸ 20 post ὀρῶν
 add. καὶ A C E F G M [Π¹⁸] 23 τε] τότε C [Π¹⁸] 25 στρατιῶται
 om. C [Π¹⁸] 27 ἐκάστω suprascr. οἱς B [Π¹⁸]

τοῖς πρώτοις ἀγῶσι σφαλέντες ἔπειτα διὰ παντὸς τὴν ἐλ-
πίδα τοῦ φόβου ὁμοίαν ταῖς ξυμφοραῖς ἔχουσιν. ἀλλ' ὅσοι 3
τε Ἀθηναίων πάρεστε, πολλῶν ἤδη πολέμων ἔμπειροι ὄντες,
καὶ ὅσοι τῶν ξυμμάχων, ξυστρατευόμενοι αἰεὶ, μνήσθητε
5 τῶν ἐν τοῖς πολέμοις παραλόγων, καὶ τὸ τῆς τύχης κὰν
μεθ' ἡμῶν ἐλπίσαντες στήναι καὶ ὡς ἀναμαχοῦμενοι
ἀξίως τοῦδε τοῦ πλήθους, ὅσον αὐτοὶ ὑμῶν αὐτῶν ἐφορᾶτε,
παρασκευάζεσθε.

Ἄ δὲ ἄρωγὰ ἐνείδομεν ἐπὶ τῇ τοῦ λιμένος στενότητι 62
10 πρὸς τὸν μέλλοντα ὄχλον τῶν νεῶν ἔσεσθαι καὶ πρὸς τὴν
ἐκείνων ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρασκευήν, οἷς πρότερον
ἐβλαπτόμεθα, πάντα καὶ ἡμῖν νῦν ἐκ τῶν παρόντων μετὰ
τῶν κυβερνητῶν ἐσκεμμένα ἡτοίμασται. καὶ γὰρ τοξόται 2
πολλοὶ καὶ ἀκοντισταὶ ἐπιβήσονται καὶ ὄχλος, ᾧ ναυμαχίαν
15 μὲν ποιούμενοι ἐν πελάγει οὐκ ἂν ἐχρώμεθα διὰ τὸ βλάπτειν
ἂν τὸ τῆς ἐπιστήμης τῇ βαρύτητι τῶν νεῶν, ἐν δὲ τῇ ἐνθάδε
ἡναγκασμένη ἀπὸ τῶν νεῶν πεζομαχίᾳ πρόσφορα ἔσται.
ἡŷρηται δ' ἡμῖν ὅσα χρὴ ἀντιναυπηγῆσαι, καὶ πρὸς τὰς τῶν 3
ἐπωτίδων αὐτοῖς παχύτητας, ᾧπερ δὴ μάλιστα ἐβλαπτόμεθα,
20 χειρῶν σιδηρῶν ἐπιβολαί, αἱ σχήσουσι τὴν πάλιν ἀνά-
κρουσιν τῆς προσπεσούσης νεώς, ἣν τὰ ἐπὶ τούτοις οἱ
ἐπιβάται ὑπουργῶσιν. ἐς τοῦτο γὰρ δὴ ἡναγκάσμεθα ὥστε 4
πεζομαχεῖν ἀπὸ τῶν νεῶν, καὶ τὸ μήτε αὐτοὺς ἀνακρούεσθαι
μήτ' ἐκείνους ἐὰν ὠφέλιμον φαίνεται, ἄλλως τε καὶ τῆς
25 γῆς, πλὴν ὅσον ἂν ὁ πεζὸς ἡμῶν ἐπέχη, πολεμίας οὔσης.

Ὡν χρὴ μεμνημένους διαμάχεσθαι ὅσον ἂν δύνησθε καὶ 63
μὴ ἐξωθεῖσθαι ἐς αὐτήν, ἀλλὰ ξυμπεσούσης νηὶ νεώς μὴ
πρότερον ἀξιοῦν ἀπολύεσθαι ἢ τοὺς ἀπὸ τοῦ πολεμίου κατα-
στρώματος ὀπλίτας ἀπαράξῃτε. καὶ ταῦτα τοῖς ὀπλίταις 2

12 ὑμῖν A B E F M [Π¹⁸] 18 χρὴ B Π¹⁸: μὴ cett. ἀντιναυπηγῆσαι
B ? Π¹⁸: ἀντιναυπηγεῖσθαι cett. γρ. B 19 δὴ B: om. cett. [Π¹⁸]
23 ἀνακρούεσθαι A E F 24 ἐὰν A B F φαίνεται A B M 25 ἐσο-
μένης suprascr. οὔσης B 28 ἀξιοῦν B: ἄξιον cett. [Π¹⁸] ἢ B: ἣν
vel ἣν cett. γρ. B [Π¹⁸]

οὐχ ἦσσαν τῶν ναυτῶν παρακελεύομαι, ὅσφ τῶν ἄνωθεν
 μάλλον τὸ ἔργον τοῦτο· ὑπάρχει δ' ἡμῖν ἔτι νῦν γε τὰ
 3 πλείω τῷ πεζῷ ἐπικρατεῖν. τοῖς δὲ ναύταις παραινῶ καὶ
 ἐν τῷ αὐτῷ τῷδε καὶ δέομαι μὴ ἐκπεπλήχθαι τι ταῖς
 ξυμφοραῖς ἄγαν, τὴν τε παρασκευὴν ἀπὸ τῶν καταστρω- 5
 μάτων βελτίω νῦν ἔχοντας καὶ τὰς ναῦς πλείους, ἐκείνην
 τε τὴν ἡδονὴν ἐνθυμείσθαι ὡς ἀξία ἐστὶ διασώσασθαι, οἱ
 τέως Ἀθηναῖοι νομιζόμενοι καὶ μὴ ὄντες ἡμῶν τῆς τε φωνῆς
 τῇ ἐπιστήμῃ καὶ τῶν τρόπων τῇ μιμήσει ἐθαιμάξεσθε κατὰ
 τὴν Ἑλλάδα, καὶ τῆς ἀρχῆς τῆς ἡμετέρας οὐκ ἔλασσαν 10
 κατὰ τὸ ὠφελεῖσθαι ἔς τε τὸ φοβερὸν τοῖς ὑπηκόοις καὶ τὸ
 4 μὴ ἀδικεῖσθαι πολὺ πλεον μετείχετε. ὥστε κοινωνοὶ μόνου
 ἐλευθέρως ἡμῖν τῆς ἀρχῆς ὄντες δικαίως [ἀν] αὐτὴν νῦν
 μὴ καταπροδίδετε, καταφρονήσαντες δὲ Κορινθίων τε, οὓς
 πολλάκις νενικήκατε, καὶ Σικελιωτῶν, ὧν οὐδ' ἀντιστῆναι 15
 οὐδεὶς ἕως ἡκμαζε τὸ ναυτικὸν ἡμῖν ἡξίωσεν, ἀμύνασθε
 αὐτούς, καὶ δείξατε ὅτι καὶ μετ' ἀσθενείας καὶ ξυμφορῶν
 ἡ ὑμετέρα ἐπιστήμη κρείσσων ἐστὶν ἐτέρας εὐτυχούσης
 64 ῥώμης. τοὺς τε Ἀθηναίους ὑμῶν πάλιν αὖ καὶ τὰδε
 ὑπομιμνήσκω, ὅτι οὔτε ναῦς ἐν τοῖς νεωσοίοις ἄλλας ὁμοίας 20
 ταῖσδε οὔτε ὀπλιτῶν ἡλικίαν ὑπελίπετε, εἴ τε ξυμβήσεται
 τι ἄλλο ἢ τὸ κρατεῖν ὑμῖν, τοὺς τε ἐνθάδε πολεμίους εὐθὺς
 ἐπ' ἐκεῖνα πλευσομένους καὶ τοὺς ἐκεῖ ὑπολοίπους ἡμῶν
 ἀδυνάτους ἐσομένους τοὺς τε αὐτοῦ καὶ τοὺς ἐπελθόντας
 ἀμύνασθαι. καὶ οἱ μὲν ἂν ὑπὸ Συρακοσίοις εὐθὺς γίγνοισθε, 25
 οἷς αὐτοὶ ἴστε οἷα γνώμῃ ἐπήλθετε, οἱ δὲ ἐκεῖ ὑπὸ Λακε-
 2 δαιμονίοις. ὥστε ἐν ἐνὶ τῷδε ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀγωνι
 καθεστῶτες καρτερήσατε, εἴπερ ποτέ, καὶ ἐνθυμείσθε καθ'
 ἐκάστους τε καὶ ξύμπαντες ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν
 νῦν ἐσόμενοι καὶ πεζοὶ τοῖς Ἀθηναίοις εἰσὶ καὶ νῆες καὶ 30

2 ἡμῖν recc. : ὑμῖν codd. [Π¹⁸] 8 ἡμῶν recc. : ὑμῶν codd. [Π¹⁸]
 12 μὴ B : om. cett. [Π¹⁸] 13 ἀν om. recc. [Π¹⁸] 17 alt. καὶ
 om. B 19 ἡ ὑμῶν (sic) B : ἡμῶν cett. [Π¹⁸] 22 ἐνθ' ἐνδ' B [Π¹⁸]
 23 πλευσουμένων A (-σων-) C E (G) ὑμῶν B [Π¹⁸] 29 τε om. B [Π¹⁸]

ἡ ὑπόλοιπος πόλις καὶ τὸ μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν, περὶ
 ὧν, εἴ τίς τι ἕτερος ἑτέρου προφέρει ἢ ἐπιστήμη ἢ εὐψυχία,
 οὐκ ἂν ἐν ἄλλῳ μᾶλλον καιρῷ ἀποδειξάμενος αὐτός τε
 αὐτῷ ὠφέλιμος γένοιτο καὶ τοῖς ξύμπασιν σωτήριος.'

- 5 Ὁ μὲν Νικίας τοσαῦτα παρακελευσάμενος εὐθὺς ἐκέλευε 65
 πληροῦν τὰς ναῦς. τῷ δὲ Γυλίππῳ καὶ τοῖς Συρακοσίοις
 παρῆν μὲν αἰσθάνεσθαι, ὁρῶσι καὶ αὐτὴν τὴν παρασκευήν,
 ὅτι ναυμαχήσουσιν οἱ Ἀθηναῖοι, προηγγέλθη δ' αὐτοῖς
 καὶ ἡ ἐπιβολὴ τῶν σιδηρῶν χειρῶν, καὶ πρὸς τε τᾶλλα 2
 10 ἐξηρτύσαντο ὥς ἕκαστα καὶ πρὸς τοῦτο· τὰς γὰρ πρῶρας
 καὶ τῆς νεὸς ἄνω ἐπὶ πολὺ κατεβύρσωσαν, ὅπως ἂν ἀπο-
 λισθάνοι καὶ μὴ ἔχοι ἀντιλαβὴν ἢ χεῖρ ἐπιβαλλομένη.
 καὶ ἐπειδὴ πάντα ἐτοίμα ἦν, παρεκελεύσαντο ἐκείνοις οἱ τε 3
 στρατηγοὶ καὶ Γύλιππος καὶ ἔλεξαν τοιάδε.
- 15 Ὅτι μὲν καλὰ τὰ προειργασμένα καὶ ὑπὲρ καλῶν τῶν 66
 μελλόντων ὁ ἀγὼν ἔσται, ὧ Συρακοσίοι καὶ ξύμμαχοι, οἳ
 τε πολλοὶ δοκεῖτε ἡμῖν εἰδέναι (οὐδὲ γὰρ ἂν οὕτως αὐτῶν
 προθύμως ἀντελάβεσθε), καὶ εἴ τις μὴ ἐπὶ ὅσον δεῖ ῥησθαι,
 σηματοῦμεν. Ἀθηναίους γὰρ ἐς τὴν χώραν τήνδε ἐλθόντας 2
 20 πρῶτον μὲν ἐπὶ τῆς Σικελίας καταδουλώσει, ἔπειτ', εἰ
 κατορθώσειαν, καὶ τῆς Πελοποννήσου καὶ τῆς ἄλλης
 Ἑλλάδος, καὶ ἀρχὴν τὴν ἤδη μεγίστην τῶν τε πρὶν
 Ἑλλήνων καὶ τῶν νῦν κεκτημένους, πρῶτοι ἀνθρώπων
 ὑποστάντες τῷ ναυτικῷ, ὥπερ πάντα κατέσχον, τὰς μὲν
 25 νενικήκατε ἤδη ναυμαχίας, τὴν δ' ἐκ τοῦ εἰκότος νῦν
 νικήσετε. ἄνδρες γὰρ ἐπειδὴν ᾧ ἀξιοῦσι προύχειν κολου- 3
 θῶσι, τό γ' ὑπόλοιπον αὐτῶν τῆς δόξης ἀσθενέστερον αὐτὸ
 ἑαυτοῦ ἐστὶν ἢ εἰ μὴδ' ᾤήθησαν τὸ πρῶτον, καὶ τῷ παρ'
 ἐλπίδα τοῦ ἀνχήματος σφαλλόμενοι καὶ παρὰ ἰσχὺν τῆς

I ἡ recc.: om. codd. [Π¹⁸] Ἀθηναίων suprascr. ὦν B [Π¹⁸]
 5 τοσάδε B [Π¹⁸] 9 ἐπιβουλή recc. Π¹⁸ τᾶλλα] πολλὰ C [Π¹⁸] 11
 ἂν? om. Π¹⁸ 12 ἔχη B M [Π¹⁸] ἀντιλαβεῖν? Π¹⁸ m. I 13 ἐτοίμα
 πάντα B 17 αὐτῶν οὕτω B Π¹⁸ 20 ἔπειτα δὲ B [Π¹⁸] 21 Πελοπον-
 νήσου τε καὶ B? Π¹⁸ 22 ἤδη B Π¹⁸: om. cett. 26 κολουθῶσι A:
 ἀκολουθῶσι B: κολουθῶσι cett. Schol. Patm. [Π¹⁸] 27 γε λοιπὸν
 B [Π¹⁸] 29 ἀνυχήματος M¹ [Π¹⁸]

- δυνάμεως ἐνδιδόασιν· ὁ νῦν Ἀθηναίους εἰκὸς πεπονθέναι.
- 67 ἡμῶν δὲ τό τε ὑπάρχον πρότερον, ᾧπερ καὶ ἀνεπιστήμονες
 ἔτι ὄντες ἀπετολήσαμεν, βεβαιότερον νῦν, καὶ τῆς δοκή-
 σεως προσγεγεννημένης αὐτῷ, τὸ κρατίστους εἶναι εἰ τοὺς
 κρατίστους ἐνίκησαμεν, διπλασία ἐκάστου ἢ ἐλπίς· τὰ δὲ 5
 πολλὰ πρὸς τὰς ἐπιχειρήσεις ἢ μεγίστη ἐλπὶς μεγίστην καὶ
 τὴν προθυμίαν παρέχεται.
- 2 ‘Τὰ τε τῆς ἀντιμιμήσεως αὐτῶν τῆς παρασκευῆς ἡμῶν
 τῷ μὲν ἡμετέρῳ τρόπῳ ξυνήθη τέ ἐστι καὶ οὐκ ἀνάρμοστοι
 πρὸς ἕκαστον αὐτῶν ἐσόμεθα· οἱ δ’, ἐπειδὴ πολλοὶ μὲν 10
 ὀπλῖται ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων παρὰ τὸ καθεστηκὸς ὧσι,
 πολλοὶ δὲ καὶ ἀκοντισταὶ χερσαῖοι ὥς εἰπεῖν Ἀκαρνᾶνές
 τε καὶ ἄλλοι ἐπὶ ναῦς ἀναβάντες, οἱ οὐδ’ ὅπως καθεζομένους
 χρὴ τὸ βέλος ἀφεῖναι εὐρήσουσι, πῶς οὐ σφαλοῦσί τε τὰς
 ναῦς καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς πάντες οὐκ ἐν τῷ ἑαυτῶν τρόπῳ 15
 3 κινούμενοι ταραῖονται; ἐπεὶ καὶ τῷ πλήθει τῶν νεῶν οὐκ
 ὠφελήσονται, εἴ τις καὶ τόδε ὑμῶν, ὅτι οὐκ ἴσαις ναυ-
 μαχήσει, πεφόβηται· ἐν ὀλίγῳ γὰρ πολλαὶ ἀργότεραι μὲν
 ἐς τὸ δρᾶν τι ὧν βούλονται ἔσονται, ῥᾶσται δὲ ἐς τὸ βλά-
 4 πτεσθαι ἀφ’ ὧν ἡμῖν παρεσκεύασται. τὸ δ’ ἀληθέστατον 20
 γινώτε ἐξ ὧν ἡμεῖς οἰόμεθα σαφῶς πεπύσθαι· ὑπερβαλ-
 λόντων γὰρ αὐτοῖς τῶν κακῶν καὶ βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς
 παρούσης ἀπορίας ἐς ἀπόνοιαν καθεστήκασιν οὐ παρασκευῆς
 πίστει μᾶλλον ἢ τύχης ἀποκινδυνεύσαι οὕτως ὅπως δύνανται,
 ἢν’ ἢ βιασάμενοι ἐκπλεύσωσιν ἢ κατὰ γῆν μετὰ τοῦτο τὴν 25
 ἀποχώρησιν ποιῶνται, ὥς τῶν γε παρόντων οὐκ ἂν πράξαντες
 68 χεῖρον. πρὸς οὖν ἀταξίαν τε τοιαύτην καὶ τύχην ἀνδρῶν
 ἑαυτὴν παραδεδωκυῖαν πολεμιωτάτων ὀργῇ προσμείζωμεν,
 καὶ νομίσωμεν ἅμα μὲν νομιμώτατον εἶναι πρὸς τοὺς

2 ἡμῶν Stephanus: ὑμῶν codd. [Π¹⁸] 3 καὶ in G erasum, om.
 A F M [Π¹⁸] 4 τὸ secl. Reiske: τοῦ Krüger [Π¹⁸] 5 τὰ δὲ . . .
 ἐλπίς B Π¹⁸: om. cett. 10 ἕκαστον B Π¹⁸: τὴν ἐκάστην cett. 12 καὶ
 om. C E ? Π¹⁸ 15 ἑαυτῶν B: αὐτῶν A C F Π¹⁸: αὐτῷ cett. 24 ἀπο-
 κινδυνεύσαι Duker: ἀποκινδυνεύσει codd. [Π¹⁸] 25 βιαζόμενοι M [Π¹⁸]
 26 ποιῶνται C E F M [Π¹⁸] πράξαντες A F: πράξοντες cett. [Π¹⁸]
 28 αὐτὴν B [Π¹⁸]

ἐναντίους οἱ ἂν ὥς ἐπὶ τιμωρίᾳ τοῦ προσπεσόντος δικαιώ-
 σωσιν ἀποπλήσαι τῆς γνώμης τὸ θυμούμενον, ἅμα δὲ
 ἐχθροὺς ἀμύνασθαι ἐκγενησόμενον ἡμῖν καὶ τὸ λεγόμενόν
 που ἥδιστον εἶναι. ὥς δὲ ἐχθροὶ καὶ ἔχθιστοι, πάντες 2
 5 ἴστε, οἳ γε ἐπὶ τὴν ἡμετέραν ἦλθον δουλωσόμενοι, ἐν ᾧ,
 εἰ κατῴρθωσαν, ἀνδράσι μὲν ἂν τᾷλγιστα προσέθεσαν,
 παισὶ δὲ καὶ γυναιξὶ τὰ ἀπρεπέστατα, πόλει δὲ τῇ πάσῃ
 τὴν αἰσχίστην ἐπὶ κλησιν. ἀνθ' ὧν μὴ μαλακισθῆναί τινα 3
 πρέπει μὴδὲ τὸ ἀκινδύνως ἀπελθεῖν αὐτοὺς κέρδος νομίσαι.
 10 τοῦτο μὲν γὰρ καὶ ἔαν κρατήσωσιν ὁμοίως δράσουσιν· τὸ
 δὲ πραξάντων ἐκ τοῦ εἰκότος ἂ βουλόμεθα τούσδε τε κολα-
 σθῆναι καὶ τῇ πάσῃ Σικελίᾳ καρπουμένη καὶ πρὶν ἐλευθερίαν
 βεβαιωτέραν παραδοῦναι, καλὸς ὁ ἀγών. καὶ κινδύνων
 οὗτοι σπανιώτατοι οἱ ἂν ἐλάχιστα ἐκ τοῦ σφαλῆναι
 15 βλάπτοντες πλείστα διὰ τὸ εὐτυχῆσαι ὠφελῶσιν.⁷

Καὶ οἱ μὲν τῶν Συρακοσίων στρατηγοὶ καὶ Γύλιππος 69
 τοιαῦτα καὶ αὐτοὶ τοῖς σφετέροις στρατιώταις παρακελευσά-
 μενοι ἀντεπλήρουν τὰς ναῦς εὐθὺς ἐπειδὴ καὶ τοὺς Ἀθηναίους
 ῥησθάνοντο. ὁ δὲ Νικίας ὑπὸ τῶν παρόντων ἐκπεπληγμένος 2
 20 καὶ ὁρῶν οἷος ὁ κίνδυνος καὶ ὥς ἐγγὺς ἦδη [ἦν], ἐπειδὴ καὶ
 ὅσον οὐκ ἔμελλον ἀνάγεσθαι, καὶ νομίσας, ὅπερ πάσχουσιν
 ἐν τοῖς μεγάλοις ἀγῶσι, πάντα τε ἔργῳ ἔτι σφίσιν ἐνδεᾶ
 εἶναι καὶ λόγῳ αὐτοῖς οὕτω ἱκανὰ εἰρῆσθαι, αὐθις τῶν
 τριηράρχων ἕνα ἕκαστον ἀνεκάλει, πατρόθεν τε ἐπονομάζων
 25 καὶ αὐτοὺς ὀνομαστὶ καὶ φυλήν, ἀξιῶν τό τε καθ' ἑαυτόν,
 ᾧ ὑπῆρχε λαμπρότητός τι, μὴ προδιδόναι τινὰ καὶ τὰς
 πατρικὰς ἀρετάς, ὧν ἐπιφανεῖς ἦσαν οἱ πρόγονοι, μὴ ἀφα-
 νίζειν, πατρίδος τε τῆς ἐλευθερωτάτης ὑπομιμνήσκων καὶ
 τῆς ἐν αὐτῇ ἀνεπιτάκτου πᾶσιν ἐς τὴν δίαιταν ἐξουσίας,
 30 ἄλλα τε λέγων ὅσα ἐν τῷ τοιούτῳ ἦδη τοῦ καιροῦ ὄντες

1 [δικαίως] ἴωσι Π¹⁸ 3 ἐκγενησόμενον B: ἐγγενησόμενον cett.
 (Π¹⁸) καὶ om. recc. 4 ὦ[s] desinit Π¹⁸ 11 post πραξάντων add.
 ἡμῶν B 12 καρπουμένην B 15 ὠφελῶσι B: ὠφελοῦσι cett.
 20 ἦν om. B (habet γρ. B) 22 ἔτι om. A E F M 27 ἀφανίζειν]
 ἀτιμάζειν M suprascr. G¹ 30 ὄντες B: ὄντος cett.

ἄνθρωποι οὐ πρὸς τὸ δοκεῖν τινὶ ἀρχαιολογεῖν φυλαξάμενοι
εἴποιεν ἄν, καὶ ὑπὲρ ἀπάντων παραπλήσια ἕς τε γυναικας
καὶ παῖδας καὶ θεοὺς πατρώους προφερόμενα, ἀλλ' ἐπὶ τῇ
παρούσῃ ἐκπλήξει ὠφέλιμα νομίζοντες ἐπιβοῶνται.

- 3 Καὶ ὁ μὲν οὐχ ἱκανὰ μᾶλλον ἢ καὶ ἀναγκαῖα νομίσας 5
παρηνῆσθαι, ἀποχωρήσας ἦγε τὸν πεζὸν πρὸς τὴν θάλασσαν
καὶ παρέταξεν ὡς ἐπὶ πλείστον ἐδύνατο, ὅπως ὅτι μεγίστη
4 τοῖς ἐν ταῖς ναυσὶν ὠφελία ἕς τὸ θαρσεῖν γίγνοιτο· ὁ δὲ
Δημοσθένης καὶ Μένανδρος καὶ Εὐθύδημος (οὗτοι γὰρ ἐπὶ
τὰς ναὺς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ ἐπέβησαν) ἄραυτες ἀπὸ 10
τοῦ ἑαυτῶν στρατοπέδου εὐθὺς ἔπλεον πρὸς τὸ ζεῦγμα
τοῦ λιμένος καὶ τὸν παραλειφθέντα διέκπλουν, βουλόμενοι
70 βιάσασθαι ἕς τὸ ἕξω. προεξαγαγόμενοι δὲ οἱ Συρακόσιοι
καὶ οἱ ξύμμαχοι ναυσὶ παραπλησίαις τὸν ἀριθμὸν καὶ
πρότερον, κατὰ τε τὸν ἔκπλουν μέρει αὐτῶν ἐφύλασσον 15
καὶ κατὰ τὸν ἄλλον κύκλῳ λιμένα, ὅπως πανταχόθεν ἅμα
προσπίπτοιεν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ ὁ πεζὸς ἅμα αὐτοῖς παρε-
βοήθει ἥπερ καὶ αἱ νῆες κατίσχοιεν. ἦρχον δὲ τοῦ ναυτικοῦ
τοῖς Συρακοσίοις Σικανὸς μὲν καὶ Ἀγάθαρχος, κέρας ἑκάτερος
τοῦ παντὸς ἔχων, Πυθὴν δὲ καὶ οἱ Κορίνθιοι τὸ μέσον. 20
2 ἐπειδὴ δὲ οἱ ἄλλοι Ἀθηναῖοι προσέμισγον τῷ ζεύγματι, τῇ
μὲν πρώτῃ ρύμῃ ἐπιπλέοντες ἐκράτουν τῶν τεταγμένων νεῶν
πρὸς αὐτῷ καὶ ἐπειρῶντο λύειν τὰς κλήσεις· μετὰ δὲ τοῦτο
πανταχόθεν σφίσι τῶν Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων ἐπιφερο-
μένων οὐ πρὸς τῷ ζεύγματι ἔτι μόνον ἢ ναυμαχία, ἀλλὰ 25
καὶ κατὰ τὸν λιμένα ἐγίνετο, καὶ ἦν καρτερὰ καὶ οἷα οὐχ
3 ἐτέρα τῶν προτέρων. πολλὴ μὲν γὰρ ἑκατέροις προθυμία
ἀπὸ τῶν ναυτῶν ἕς τὸ ἐπιπλεῖν ὁπότε κελευσθεῖν ἐγίνετο,

3 προσφερόμενα B

5 ἢ B: om. cett.

καὶ om. B

9 Εὐθύ-

δημος B: Εὐδemos cett.

12 παραλειφθέντα A C E F M γρ. B Schol.,

Dion. Hal.: παραληφθέντα G: καταλειφθέντα B

13 προεξαγαγόμε-

μενοι Dion. Hal.

17 αὐτοῖς ἅμα A C E F (G) M Dion. Hal. παρε-

βοήθει Dion. Hal.: παραβοηθῆ A B F: παραβοηθεῖ cett.

21 δὲ] δὲ

καὶ E Dion. Hal.

οἱ ἄλλοι om. B, habet Dion. Hal.

25 post

μόνον add. ἦν B

πολλή δὲ ἡ ἀντιτέχνησις τῶν κυβερνητῶν καὶ ἀγωνισμὸς
 πρὸς ἀλλήλους· οἳ τε ἐπιβάται ἐθεράπευον, ὅποτε προσπέσοι
 ναὺς νηί, μὴ λείπεσθαι τὰ ἀπὸ τοῦ καταστρώματος τῆς
 ἄλλης τέχνης· πᾶς τέ τις ἐν ᾧ προσετέτακτο αὐτὸς ἕκαστος
 5 ἡπείλετο πρῶτος φαίνεσθαι. ξυμπεσουσῶν δὲ ἐν ὀλίγῳ 4
 πολλῶν νεῶν (πλείσται γὰρ δὴ αὐταὶ ἐν ἐλαχίστῳ ἐναυ-
 μάχησαν· βραχὺ γὰρ ἀπέλιπον ξυναμφότεραι διακόσiai
 γενέσθαι) αἱ μὲν ἐμβολαὶ διὰ τὸ μὴ εἶναι τὰς ἀνακρούσεις
 καὶ διέκπλους ὀλίγαι ἐγίνοντο, αἱ δὲ προσβολαί, ὥς τύχοι
 10 ναὺς νηὶ προσπεσουῖσα ἢ διὰ τὸ φεύγειν ἢ ἄλλῃ ἐπιπλέουσα,
 πυκνότεραι ἦσαν. καὶ ὅσον μὲν χρόνον προσφέροιτο ναὺς, 5
 οἱ ἀπὸ τῶν καταστρωμάτων τοῖς ἀκοντίοις καὶ τοξεύμασι
 καὶ λίθοις ἀφθόνως ἐπ' αὐτὴν ἐχρῶντο· ἐπειδὴ δὲ προσμεί-
 ξειαν, οἱ ἐπιβάται ἐς χεῖρας ἰόντες ἐπειρῶντο ταῖς ἀλλήλων
 15 ναυσὶν ἐπιβαίνειν. ξυνετύγχανέ τε πολλαχοῦ διὰ τὴν 6
 στενοχωρίαν τὰ μὲν ἄλλοις ἐμβεβληκέναι, τὰ δὲ αὐτοὺς
 ἐμβεβλήσθαι, δύο τε περὶ μίαν καὶ ἔστιν ἢ καὶ πλείους
 ναὺς κατ' ἀνάγκην ξυνηρτῆσθαι, καὶ τοῖς κυβερνήταις τῶν
 μὲν φυλακὴν, τῶν δ' ἐπιβουλήν, μὴ καθ' ἐν ἑκάστον, κατὰ
 20 πολλὰ δὲ πανταχόθεν, περιεστάναι, καὶ τὸν κτύπον μέγαν
 ἀπὸ πολλῶν νεῶν ξυμπιπτουσῶν ἑκπληξίῃ τε ἅμα καὶ
 ἀποστέρησιν τῆς ἀκοῆς ὧν οἱ κελευσταὶ φθέγγοντο παρ-
 ἔχειν. πολλή γὰρ δὴ ἡ παρακέλευσις καὶ βοή ἀφ' ἑκατέρων 7
 τοῖς κελευσταῖς κατὰ τε τὴν τέχνην καὶ πρὸς τὴν αὐτίκα
 25 φιλονικίαν ἐγίνετο, τοῖς μὲν Ἀθηναίοις βιάζεσθαι τε τὸν
 ἑκπλουν ἐπιβοῶντες καὶ περὶ τῆς ἐς τὴν πατρίδα σωτηρίας
 νῦν, εἴ ποτε καὶ αὖθις, προθύμως ἀντιλαβέσθαι, τοῖς δὲ
 Συρακοσίοις καὶ ξυμμάχοις καλὸν εἶναι κωλύσαι τε αὐτοὺς
 διαφυγεῖν καὶ τὴν οἰκείαν ἑκάστους πατρίδα νικήσαντας

2 ὅποτε B M: ὅτε cett. Dion. Hal. 7 ἀπέλιπον C 8 ἐμβολαὶ
 CE Schol. Patm.: ἐκβολαὶ cett. Dion. Hal. 9 ἐτυχον B 10 φυ-
 γεῖν A E F M Dion. Hal. 13 ἀφθόνοις Dion. Hal. 21 post
 πολλῶν add. τῶν G 22 φθέγγοντο (sic) B: ἐφθέγγοντο Dion. Hal.
 23 ἡ B: om. cett. 24 τε B Dion. Hal.: om. cett. 27 ἀντιλαμ-
 βάνεσθαι Dion. Hal. 29 ἑκάστου M νικήσαντες suprascr. G¹, v.l.
 in Dion. Hal.

- 8 ἐπανξῆσαι. καὶ οἱ στρατηγοὶ προσέτι ἐκατέρων, εἴ τινα
 που ὀρώεν μὴ κατ' ἀνάγκην πρύμναν κρουόμενον, ἀνακα-
 λοῦντες ὀνομαστὶ τὸν τριήραρχον ἡρώτων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι
 εἰ τὴν πολεμιωτάτην γῆν οἰκειοτέραν ἤδη τῆς οὐ δι' ὀλίγου
 πόνου κεκτημένης θαλάσσης ἡγούμενοι ὑποχωροῦσιν, οἱ δὲ 5
 Συρακόσιοι εἰ οὐς σαφῶς ἴσασι προθυμουμένους Ἀθηναίους
 παντὶ τρόπῳ διαφυγεῖν, τούτους αὐτοὶ φεύγοντας φεύγουσιν.
- 71 ὃ τε ἐκ τῆς γῆς πεζὸς ἀμφοτέρων ἰσορρόπου τῆς ναυμαχίας
 καθεστηκυίας πολλὴν τὸν ἀγῶνα καὶ ξύστασιν τῆς γνώμης
 εἶχε, φιλονικῶν μὲν ὁ αὐτόθεν περὶ τοῦ πλέονος ἤδη καλοῦ, 10
 δεδιότες δὲ οἱ ἐπελθόντες μὴ τῶν παρόντων ἔτι χεῖρω
- 2 πρᾶξωσιν. πάντων γὰρ δὴ ἀνακειμένων τοῖς Ἀθηναίοις
 ἐς τὰς ναῦς ὃ τε φόβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος οὐδενὶ
 ἐοικώς, καὶ διὰ τὸ <ἀνώμαλον> τῆς ναυμαχίας ἀνώμαλον
- 3 καὶ τὴν ἔποψιν ἐκ τῆς γῆς ἡναγκάζοντο ἔχειν. δι' ὀλίγου 15
 γὰρ οὔσης τῆς θέας καὶ οὐ πάντων ἅμα ἐς τὸ αὐτὸ σκο-
 πούντων, εἰ μὲν τινες ἴδοιέν πῃ τοὺς σφετέρους ἐπικρα-
 τοῦντας, ἀνεθάρσησάν τε ἂν καὶ πρὸς ἀνάκλησιν θεῶν μὴ
 στερεῆσαι σφᾶς τῆς σωτηρίας ἐτρέποντο, οἱ δ' ἐπὶ τὸ ἡσώ-
 μενον βλέψαντες ὀλοφυρμῷ τε ἅμα μετὰ βοῆς ἐχρῶντο 20
 καὶ ἀπὸ τῶν δρωμένων τῆς ὄψεως καὶ τὴν γνώμην μᾶλλον
 τῶν ἐν τῷ ἔργῳ ἐδουλοῦντο· ἄλλοι δὲ καὶ πρὸς ἀντίπαλόν
 τι τῆς ναυμαχίας ἀπιδόντες, διὰ τὸ ἀκρίτως ξυνεχὲς τῆς
 ἀμίλλης καὶ τοῖς σώμασιν αὐτοῖς ἴσα τῇ δόξῃ περιδεῶς
 ξυναπονεύοντες ἐν τοῖς χαλεπώτατα διήγουν· αἰεὶ γὰρ παρ' 25
 4 ὀλίγον ἢ διέφευγον ἢ ἀπώλλυντο. ἦν τε ἐν τῷ αὐτῷ
 στρατεύματι τῶν Ἀθηναίων, ἕως ἀγχώμαλα ἐναυμάχουν,
 πάντα ὁμοῦ ἀκοῦσαι, ὀλοφυρμὸς βοή, νικῶντες κρατούμενοι,
 ἄλλα ὅσα ἐν μεγάλῳ κινδύνῳ μέγα στρατόπεδον πολυειδῆ

2 κατ'] δι' B   5 πόνου B Schol., Dion. Hal. : om. cett.   ὑποχω-
 ροῦσιν B : ἀποχωροῦσιν cett.   6 Ἀθηναίους secl. Duker   12 δὴ]
 ἤδη suprascr. δὴ B   14 ἀνώμαλον add. Bauer   τῆς ναυμαχίας
 post ἔποψιν habent codd., transp. Wölfflin   16 οὐ πάντων] ἀπάντων
 B (γρ. οὐ πάντων)   18 ἂν om. B   26 αὐτῷ om. A E F M
 Dion. Hal.   29 ὅσ' ἂν Herwerden

ἀναγκάζοιτο φθέγγεσθαι. παραπλήσια δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῶν 5
 νεῶν αὐτοῖς ἔπασχον, πρὶν γε δὴ οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι ἐπὶ πολὺ ἀντισχούσης τῆς ναυμαχίας ἔτρεψάν
 τε τοὺς Ἀθηναίους καὶ ἐπικείμενοι λαμπρῶς, πολλῇ κραυγῇ
 5 καὶ διακελευσμῷ χρώμενοι, κατεδίωκον ἐς τὴν γῆν. τότε 6
 δὲ ὁ μὲν ναυτικὸς στρατὸς ἄλλος ἄλλη, ὅσοι μὴ μετέωροι
 ἐάλωσαν, κατενεχθέντες ἐξέπεσον ἐς τὸ στρατόπεδον· ὁ δὲ
 πεζὸς οὐκέτι διαφόρως, ἀλλ' ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς οἰμωγῇ τε
 καὶ στόνῳ πάντες δυσανασχετοῦντες τὰ γινόμενα, οἱ μὲν
 10 ἐπὶ τὰς ναῦς παρεβोधήθουν, οἱ δὲ πρὸς τὸ λοιπὸν τοῦ τείχους
 ἐς φυλακὴν, ἄλλοι δὲ καὶ οἱ πλείστοι ἤδη περὶ σφῶς
 αὐτοὺς καὶ ὅπῃ σωθήσονται διεσκόπουν. ἦν τε ἐν τῷ 7
 παραντίκῃ οὐδεμιᾶς δὴ τῶν ξυμπασῶν ἐλάσσων ἐκπληξίς.
 παραπλήσιά τε ἐπεπόνθεσαν καὶ ἔδρασαν αὐτοὶ ἐν Πύλῳ·
 15 διαφθαρεῖσιν γὰρ τῶν νεῶν τοῖς Λακεδαιμονίοις προσ-
 απώλλυντο αὐτοῖς καὶ οἱ ἐν τῇ νήσῳ ἄνδρες διαβεβηκότες,
 καὶ τότε τοῖς Ἀθηναίοις ἀνέλπιστον ἦν τὸ κατὰ γῆν
 σωθήσεσθαι, ἦν μὴ τι παρὰ λόγον γίγνηται.

Γενομένης δ' ἰσχυρᾶς τῆς ναυμαχίας καὶ πολλῶν νεῶν 72
 20 ἀμφοτέροις καὶ ἀνθρώπων ἀπολομένων οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι ἐπικρατήσαντες τὰ τε ναύαγια καὶ τοὺς νεκροὺς
 ἀνείλυντο, καὶ ἀποπλεύσαντες πρὸς τὴν πόλιν τροπαῖον
 ἔστησαν, οἱ δ' Ἀθηναῖοι ὑπὸ μεγέθους τῶν παρόντων κακῶν 2
 νεκρῶν μὲν πέρι ἧ ναυαγίων οὐδὲ ἐπενδύον ἀιτῆσαι ἀναίρεσιν,
 25 τῆς δὲ νυκτὸς ἐβουλεύοντο εὐθὺς ἀναχωρεῖν. Δημοσθένης 3
 δὲ Νικίᾳ προσελθὼν γνώμην ἐποιεῖτο πληρώσαντας ἔτι τὰς
 λοιπὰς τῶν νεῶν βιάσασθαι, ἦν δύνωνται, ἅμα ἔφ' τὸν ἐκ-
 πλουν, λέγων ὅτι πλείους ἔτι αἱ λοιπαὶ εἰσι νῆες χρήσιμαί
 σφίσιν ἢ τοῖς πολεμίοις· ἦσαν γὰρ τοῖς μὲν Ἀθηναίοις περὶ-
 30 λοιποὶ ὥς ἐξήκοντα, τοῖς δ' ἐναντίοις ἐλάσσους ἢ πεντήκοντα.
 καὶ ξυγχωροῦντος Νικίου τῇ γνώμῃ καὶ βουλομένων πληροῦν 4

8 ὁρμῆς M 13 ξυμπασῶν] ξυμφορῶν B 15 τοῖς om. B 16 αὐταῖς
 C G διαβεβηκότες B 18 παρὰ λόγον Dion. Hal.: παράλογον codd.
 22 ἀποπλεύ[σαντες incipit Π¹⁸ 25 ἐβούλυντο B 28 ἔτι? om. Π¹⁸
 εἰσι om. B Π¹⁸ 30 δ' ἐναντίοις] δὲ πολεμίοις Π¹⁸

αὐτῶν οἱ ναῦται οὐκ ἤθελον ἐσβαίνειν διὰ τὸ καταπεπλήχθαι
τε τῇ ἥσση καὶ μὴ ἂν ἔτι οἶεσθαι κρατῆσαι.

- 73 Καὶ οἱ μὲν ὡς κατὰ γῆν ἀναχωρήσοντας ἤδη ξύμπαντες
τὴν γνώμην εἶχον, Ἑρμοκράτης δὲ ὁ Συρακόσιος ὑπονοήσας
αὐτῶν τὴν διάνοιαν καὶ νομίσας δεινὸν εἶναι εἰ τοσαύτη 5
στρατιὰ κατὰ γῆν ὑποχωρήσασα καὶ καθεζομένη ποι τῆς
Σικελίας βουλήσεται αὐθις σφίσι τὸν πόλεμον ποιεῖσθαι,
ἐσηγείται ἐλθὼν τοῖς ἐν τέλει οὖσιν ὡς οὐ χρεὼν ἀποχωρῆσαι
τῆς νυκτὸς αὐτοὺς περιδεῖν, λέγων ταῦτα ἃ καὶ αὐτῷ ἐδόκει,
ἀλλὰ ἐξελθόντας ἤδη πάντας Συρακοσίους καὶ τοὺς ξυμμάχους 10
τάς τε ὁδοὺς ἀποικοδομῆσαι καὶ τὰ στενόπορα τῶν χωρίων
2 προδιαλαβόντας φυλάσσειν. οἱ δὲ ξυνεγίνωσκον μὲν καὶ
αὐτοὶ οὐχ ἦσσαν ταῦτα ἐκείνου, καὶ ἐδόκει ποιητέα εἶναι,
τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἄρτι ἀσμένους ἀπὸ ναυμαχίας τε μεγάλης
ἀναπεπαυμένους καὶ ἅμα ἐορτῆς οὔσης (ἔτυχε γὰρ αὐτοῖς 15
Ἑρακλεῖ ταύτην τὴν ἡμέραν θυσία οὔσα) οὐ δοκεῖν ἂν ῥαδίως
ἐθελῆσαι ὑπακοῦσαι· ὑπὸ γὰρ τοῦ περιχαροῦς τῆς νίκης πρὸς
πόσιν τετράφθαι τοὺς πολλοὺς ἐν τῇ ἐορτῇ, καὶ πάντα μᾶλλον
ἐλπίζειν ἂν σφῶν πείθεσθαι αὐτοὺς ἢ ὄπλα λαβόντας ἐν τῷ
3 παρόντι ἐξελθεῖν. ὡς δὲ τοῖς ἄρχουσι ταῦτα λογιζομένοις 20
ἐφαίνετο ἄπορα καὶ οὐκέτι ἔπειθεν αὐτοὺς ὁ Ἑρμοκράτης,
αὐτὸς ἐπὶ τούτοις τάδε μηχανᾶται, δεδιδῶς μὴ οἱ Ἀθηναῖοι
καθ' ἡσυχίαν προφθάσωσιν ἐν τῇ νυκτὶ διελθόντες τὰ χαλε-
πώτατα τῶν χωρίων. πέμπει τῶν ἐταίρων τινὰς τῶν ἑαυτοῦ
μετὰ ἱππέων πρὸς τὸ τῶν Ἀθηναίων στρατόπεδον, ἥνικα 25
ξυνεσκόταζεν· οἱ προσελάσαντες ἐξ ὅσου τις ἔμελλεν ἀκού-
σεσθαι καὶ ἀνακαλεσάμενοί τινες ὥς οὖντες τῶν Ἀθηναίων
ἐπιτήδειοι (ἦσαν γάρ τινες τῷ Νικίᾳ διάγγελοι τῶν ἐνδοθεν)
ἐκέλευον φράζειν Νικίᾳ μὴ ἀπάγειν τῆς νυκτὸς τὸ στράτευμα

1 αὐτὸν A C F G

2 τε B Π¹⁸: om. cett.

3 ἀναχωρήσαντες

C M Π¹⁸ m. 16 ἀποχωρήσασα C E Π¹⁸ που Π¹⁸ recc.

9 ἃ καὶ

καὶ ἃ E M: καὶ ἃ καὶ A F

12 προδιαλαβόντας Jones: διαλαβόντας B:

προφθάσαντας cett. Π¹⁸ γρ. B13 ἃ καὶ Π¹⁸14 τε ναυμαχίας Π¹⁸15 πεπαυμένους B Π¹⁸ αὐτοῖς Ἑρακλεῖ] Ἑράκλεια B (αὐτοῖς Ἑρακλεῖ γρ.B) 21 οὐκέτι] οὐκ Π¹⁸ recc.23 φθάσωσι Π¹⁸

- ὥς Συρακοσίων τὰς ὁδοὺς φυλασσόντων, ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν
 τῆς ἡμέρας παρασκευασάμενον ἀποχωρεῖν. καὶ οἱ μὲν 4
 εἰπόντες ἀπῆλθον, καὶ οἱ ἀκούσαντες διήγγειλαν τοῖς στρα-
 τηgois τῶν Ἀθηναίων· οἱ δὲ πρὸς τὸ ἄγγελμα ἐπέσχον τὴν 74
 5 νύκτα, νομίσαντες οὐκ ἀπάτην εἶναι. καὶ ἐπειδὴ καὶ ὥς
 οὐκ εὐθὺς ὥρμησαν, ἔδοξεν αὐτοῖς καὶ τὴν ἐπιούσαν ἡμέραν
 περιμεῖναι, ὅπως ξυσκευάσαιντο ὥς ἐκ τῶν δυνατῶν οἱ στρα-
 τιῶται ὅτι χρησιμώτατα, καὶ τὰ μὲν ἄλλα πάντα καταλιπεῖν,
 ἀναλαβόντες δὲ αὐτὰ ὅσα περὶ τὸ σῶμα ἐς δίαιταν ὑπῆρχεν
 10 ἐπιτήδεια ἀφορμᾶσθαι. Συρακόσιοι δὲ καὶ Γύλιππος τῷ 2
 μὲν πεζῷ προεξελθόντες τὰς τε ὁδοὺς τὰς κατὰ τὴν χώραν,
 ἥ εἰκὸς ἦν τοὺς Ἀθηναίους ἰέναι, ἀπεφάργυνσαν καὶ τῶν
 ρείθρων καὶ [τῶν] ποταμῶν τὰς διαβάσεις ἐφύλασσον καὶ
 ἐς ὑποδοχὴν τοῦ στρατεύματος ὥς κωλύσοντες ἢ ἐδόκει
 15 ἐτάσσοντο· ταῖς δὲ ναυσὶ προσπλεύσαντες τὰς ναῦς τῶν
 Ἀθηναίων ἀπὸ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀφείλκον (ἐνέπρησαν δέ τινας
 ὀλίγας, ὥσπερ διενεόθησαν, αὐτοὶ οἱ Ἀθηναῖοι), τὰς δ' ἄλλας
 καθ' ἡσυχίαν οὐδενὸς κωλύοντος ὥς ἐκάστην ποι ἐκπε-
 πτωκυῖαν ἀναδησάμενοι ἐκόμιζον ἐς τὴν πόλιν.
- 20 Μετὰ δὲ τοῦτο, ἐπειδὴ ἐδόκει τῷ Νικίᾳ καὶ τῷ Δημοσθένει 75
 ἱκανῶς παρεσκευασθαι, καὶ ἡ ἀνάστασις ἤδη τοῦ στρατεύματος
 τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἐγίγνετο. δεινὸν οὖν ἦν οὐ 2
 καθ' ἓν μόνον τῶν πραγμάτων, ὅτι τὰς τε ναῦς ἀπολωλεκότες
 πάσας ἀπεχώρουν καὶ ἀντὶ μεγάλης ἐλπίδος καὶ αὐτοὶ καὶ ἡ
 25 πόλις κινδυνεύοντες, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἀπολείψει τοῦ στρατο-
 πέδου ξυνέβαινε τῇ τε ὄψει ἐκάστῳ ἀλγεινὰ καὶ τῇ γνώμῃ
 αἰσθέσθαι. τῶν τε γὰρ νεκρῶν ἀτάφων ὄντων, ὅποτε τις 3
 ἴδοι τινὰ τῶν ἐπιτηδείων κείμενον, ἐς λύπην μετὰ φόβου
 καθίστατο, καὶ οἱ ζῶντες καταλειπόμενοι τραυματαῖα τε καὶ
 30 ἀσθενεῖς πολὺ τῶν τεθνεώτων τοῖς ζῶσι λυπηρότεροι ἦσαν
 καὶ τῶν ἀπολωλότων ἀθλιώτεροι. πρὸς γὰρ ἀντιβολίαν καὶ 4

1 φυλασσόντων desinit Π¹⁸
 θόντες B : προεξελθόντες cett.
 20 alterum τῷ om. B

7 συσκευάζονται M
 13 τῶν om. B

11 προεξελ-
 16 ἀφείλον M

ὀλοφυρμὸν τραπόμενοι ἐς ἀπορίαν καθίστασαν, ἄγειν τε σφᾶς
 ἀξιούντες καὶ ἕνα ἕκαστον ἐπιβοώμενοι, εἴ τινα πού τις ἴδοι
 ἢ ἐταίρων ἢ οἰκείων, τῶν τε ξυσκήνων ἤδη ἀπιόντων ἐκκρε-
 μαννύμενοι καὶ ἐπακολουθοῦντες ἐς ὅσον δύναιτο, εἴ τῳ δὲ
 προλίποι ἢ ῥώμη καὶ τὸ σῶμα, οὐκ ἄνευ ὀλίγων ἐπιθειαςμῶν 5
 καὶ οἰμωγῆς ὑπολειπόμενοι, ὥστε δάκρυσι πᾶν τὸ στράτευμα
 πλησθὲν καὶ ἀπορία τοιαύτη μὴ ῥαδίως ἀφορμᾶσθαι, καίπερ
 ἐκ πολέμιας τε καὶ μείζω ἢ κατὰ δάκρυα τὰ μὲν πεπονθότας
 ἤδη, τὰ δὲ περὶ τῶν ἐν ἀφανεῖ δεδιότας μὴ πάθωσιν.
 5 κατήφειά τέ τις ἅμα καὶ κατάμεμψις σφῶν αὐτῶν πολλή 10
 ἦν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο ἢ πόλει ἐκπεπολιορκημένη ἐφέκσαν
 ὑποφευγούσῃ, καὶ ταύτῃ οὐ σμικρᾷ· μυριάδες γὰρ τοῦ
 ζύμπαντος ὄχλου οὐκ ἐλάσσους τεσσάρων ἅμα ἐπορεύοντο.
 καὶ τούτων οἳ τε ἄλλοι πάντες ἔφερον ὅτι τις ἐδύνατο
 ἕκαστος χρήσιμον, καὶ οἱ ὀπλίται καὶ οἱ ἱππῆς παρὰ τὸ 15
 εἰωθὸς αὐτοὶ τὰ σφέτερα αὐτῶν σιτία ὑπὸ τοῖς ὅπλοις, οἱ
 μὲν ἀπορία ἀκολουθῶν, οἱ δὲ ἀπιστία· ἀπνητομολήκεσαν γὰρ
 πάλαι τε καὶ οἱ πλείστοι παραχρήμα. ἔφερον δὲ οὐδὲ ταῦτα
 6 ἱκανά· σῆτος γὰρ οὐκέτι ἦν ἐν τῷ στρατοπέδῳ. καὶ μὴν ἡ
 ἄλλη αἰκία καὶ ἡ ἰσομοιρία τῶν κακῶν, ἔχουσά τινα ὅμως 20
 τὸ μετὰ πολλῶν κούφισιν, οὐδ' ὥς ῥαδία ἐν τῷ παρόντι
 ἐδοξάζετο, ἄλλως τε καὶ ἀπὸ οἷας λαμπρότητος καὶ αὐχί-
 ματος τοῦ πρώτου ἐς οἷαν τελευτὴν καὶ ταπεινότητα ἀφίκτο.
 7 μέγιστον γὰρ δὴ τὸ διάφορον τοῦτο [τῷ] Ἑλληνικῷ στρα-
 τεύματι ἐγένετο, οἷς ἀντὶ μὲν τοῦ ἄλλους δουλωσομένους 25
 ἦκειν αὐτοὺς τοῦτο μᾶλλον δεδιότας μὴ πάθωσι ξυνέβη
 ἀπιέναι, ἀντὶ δ' εὐχῆς τε καὶ παιάνων, μεθ' ὧν ἐξέπλεον,
 πάλιν τούτων τοῖς ἐναντίοις ἐπιφημίσμασιν ἀφορμᾶσθαι,

4 ἐς B: om. cett.

ὀλίγων secl. Krüger

9 post ἐν add. τῷ B

πάντες B

add. τε καὶ C, τε A E F G M

Pluygers

24 τῷ secl. Schol.

5 προλίποι B: προλείπει G: προλείποι cett.

6 ὑπολειπόμενοι B: ἀπολειπόμενοι cett.

post μὴ add. τι A C E F G M

15 ἕκαστος B: κατὰ τὸ cett. γρ. B

14 ἔφερον

ὑπὸ τοῖς ὅπλοις om. C

ὑπὸ] ἐπὶ

23 post οἷαν add. τε A E F

ἀφίκατο Badham

27 παιάνων A C E F M

πεζούς τε ἀντὶ ναυβατῶν πορευομένους καὶ ὀπλιτικῶ προσ-
έχοντας μᾶλλον ἢ ναυτικῶ. ὅμως δὲ ὑπὸ μεγέθους τοῦ
ἐπικρεμαμένου ἔτι κινδύνου πάντα ταῦτα αὐτοῖς οἰστὰ
ἐφαίνετο.

- 5 Ὅρων δὲ ὁ Νικίας τὸ στράτευμα ἀθυμοῦν καὶ ἐν μεγάλῃ 76
μεταβολῇ ὄν, ἐπιπαριῶν ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐθάρσυνέ
τε καὶ παρεμυθεῖτο, βοῇ τε χρώμενος ἔτι μᾶλλον ἐκάστοις
καθ' οὓς γίγνοιτο ὑπὸ προθυμίας καὶ βουλόμενος ὡς ἐπὶ
πλείστον γεγωνίσκων ὠφελεῖν τι.
- 10 'Καὶ ἐκ τῶν παρόντων, ὧ Ἀθηναῖοι καὶ ζύμμαχοι, ἐλπίδα 77
χρῆ ἔχειν (ἤδη τινὲς καὶ ἐκ δεινοτέρων ἢ τοιῶνδε ἐσώθησαν),
μηδὲ καταμέμφεσθαι ὑμᾶς ἄγαν αὐτοὺς μήτε ταῖς ξυμφοραῖς
μήτε ταῖς παρὰ τὴν ἀξίαν νῦν κακοπαθίαις. κἀγὼ τοι 2
οὐδενὸς ὑμῶν οὔτε ῥώμῃ προφέρων (ἀλλ' ὁρᾶτε δὴ ὡς
15 διάκειμαι ὑπὸ τῆς νόσου) οὔτ' εὐτυχίᾳ δοκῶν που ὕστερός
του εἶναι κατὰ τε τὸν ἴδιον βίον καὶ ἐς τὰ ἄλλα, νῦν ἐν τῷ
αὐτῷ κινδύνῳ τοῖς φανλοτάτοις αἰωροῦμαι· καίτοι πολλὰ
μὲν ἐς θεοὺς νόμιμα δεδιήτημαι, πολλὰ δὲ ἐς ἀνθρώπους
οἴκαϊ καὶ ἀνεπίφθονα. ἀνθ' ὧν ἡ μὲν ἐλπίς ὅμως θρασεῖα 3
20 τοῦ μέλλοντος, αἱ δὲ ξυμφοραὶ οὐ κατ' ἀξίαν δὴ φοβοῦσιν.
τάχα δὲ ἂν καὶ λωφήσειαν· ἱκανὰ γὰρ τοῖς τε πολεμίοις
ἠτύχῃται, καὶ εἴ τῳ θεῷ ἐπίφθονοι ἐστρατεύσαμεν, ἀπο-
χρώντως ἤδη τετιμωρήμεθα. ἦλθον γάρ που καὶ ἄλλοι 4
τινὲς ἤδη ἐφ' ἐτέρους, καὶ ἀνθρώπεια δράσαντες ἀνεκτὰ
25 ἔπαθον. καὶ ἡμᾶς εἰκὸς νῦν τά τε ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἐλπίζειν
ἡπιώτερα ἕξειν (οἴκτου γὰρ ἀπ' αὐτῶν ἀξιώτεροι ἤδη ἐσμέν
ἢ φθόνου), καὶ ὀρώντες ὑμᾶς αὐτοὺς οἰοὶ ὀπλῖται ἅμα καὶ ὅσοι
ξυντεταγμένοι χωρεῖτε μὴ καταπέπληχθε ἄγαν, λογίζεσθε δὲ
ὅτι αὐτοὶ τε πόλις εὐθύς ἐστε ὅποι ἂν καθέξησθε καὶ ἄλλη

1 τε (in rasura) B¹: δὲ cett. προσέχοντας B: προσχόντας
cett. (ex -ωντας c) 9 τι B: ἔτι (cum sequentibus iunctum) cett.
12 καταμέμφεσθαι B: καταμέμψασθαι cett. 16 τε B Schol.: om.
cett. 20 δὴ] ἤδη suprascr. δὴ B φοβοῦσαι suprascr. ι M
25 θείου Krüger 27 οἰοι C: οἶ οἶ (sic) B: οἶ cett. 28 κατα-
πεπλήχθαι B

- οὐδεμία ὑμᾶς τῶν ἐν Σικελίᾳ οὐτ' ἂν ἐπιόντας δέξειτο ῥαδίως
 5 οὐτ' ἂν ἰδρυθέντας που ἐξαναστήσειεν. τὴν δὲ πορείαν ὥστ'
 ἀσφαλῇ καὶ εὐτακτον εἶναι αὐτοὶ φυλάξατε, μὴ ἄλλο τι
 ἡγησάμενος ἕκαστος ἢ ἐν ᾧ ἂν ἀναγκασθῇ χωρίῳ μάχεσθαι,
 6 τοῦτο καὶ πατρίδα καὶ τεῖχος κρατήσας ἔξειν. σπουδῇ δὲ 5
 ὁμοίως καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἔσται τῆς ὁδοῦ· τὰ γὰρ ἐπιτήδεια
 βραχέα ἔχομεν, καὶ ἦν ἀντιλαβώμεθά του φιλίου χωρίου τῶν
 Σικελῶν (οὗτοι γὰρ ἡμῖν διὰ τὸ Συρακοσίῳ δέος ἔτι βέβαιοι
 εἰσιν), ἥδη νομίζετε ἐν τῷ ἐχυρῷ εἶναι. προπέπεμπται δ'
 ὥς αὐτοὺς, καὶ ἀπαντᾶν εἰρημένον καὶ σιτία ἄλλα κομίζειν. 10
- 7 'Τό τε ξύμπαν γυνῶτε, ᾧ ἄνδρες στρατιῶται, ἀναγκαῖον τε
 ὄν ὑμῖν ἀνδράσιν ἀγαθοῖς γίγνεσθαι ὥς μὴ ὄντος χωρίου
 ἐγγὺς ὅποι ἂν μαλακισθέντες σωθείητε καί, ἦν νῦν διαφύγητε
 τοὺς πολεμίους, οἳ τε ἄλλοι τευζόμενοι ὦν ἐπιθυμεῖτέ που
 ἐπιδεῖν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν μεγάλην δύναμιν τῆς πόλεως 15
 καίπερ πεπτωκυῖαν ἐπανορθώσοντας· ἄνδρες γὰρ πόλις, καὶ
 οὐ τεῖχη οὐδὲ νῆες ἀνδρῶν κεναί.'
- 78 'Ὁ μὲν Νικίας τοιάδε παρακελεύόμενος ἅμα ἐπῆει τὸ
 στράτευμα, καὶ εἴ πη ὀρώφῃ διεσπασμένον καὶ μὴ ἐν τάξει
 χωροῦν ξυνάγων καὶ καθιστάς, καὶ ὁ Δημοσθένης οὐδὲν 20
 ἦσσαν τοῖς καθ' ἑαυτὸν τοιαῦτά τε καὶ παραπλήσια λέγων.
 2 τὸ δὲ ἐχώρει ἐν πλαισίῳ τεταγμένον, πρῶτον μὲν ἡγού-
 μενον τὸ Νικίου, ἐφεπόμενον δὲ τὸ Δημοσθένους· τοὺς δὲ
 σκευοφόρους καὶ τὸν πλείστον ὄχλον ἐντὸς εἶχον οἱ ὀπλῖται.
 3 καὶ ἐπειδὴ [τε] ἐγένοντο ἐπὶ τῇ διαβάσει τοῦ Ἀνάπου ποτα- 25
 μοῦ, ἡῖρον ἐπ' αὐτῷ παρατεταγμένους τῶν Συρακοσίων καὶ
 ξυμμάχων, καὶ τρεψάμενοι αὐτοὺς καὶ κρατήσαντες τοῦ
 πόρου ἐχώρουν ἐς τὸ πρόσθεν· οἱ δὲ Συρακόσιοι παριπ-
 πεύοντές τε προσέκειντο καὶ ἐσακοντίζοντες οἱ ψιλοί.

4 ἂν B: om. cett.

7 του f: τοῦ codd.

9 ἐχυρῷ B:

ὀχυρῷ cett. προπέπεμπται B: προπέμπετε cett.

10 ἄλλα] ἅμα

Reiske (*pariter* Valla) 11 τε B: δὲ cett.

13 διασωθείητε B

22 πλαισίῳ B: διπλασίῳ cett.: διπλασιῳ Heitland

πρῶτον μὲν

ἡγούμενον B: om. cett.

23 ἐπόμενον B

25 τε secl. Krüger

ἐπὶ] ἐν B

26 post καὶ add. τῶν B

Καὶ ταύτη μὲν τῇ ἡμέρᾳ προελθόντες σταδίους ὡς 4
 τεσσαράκοντα ἠύλισαντο πρὸς λόφῳ τινὶ οἱ Ἀθηναῖοι τῇ
 δ' ὑστεραίᾳ πρὸς ἐπορεύοντο καὶ προῆλθον ὡς εἴκοσι σταδίους,
 καὶ κατέβησαν ἐς χωρίον ἄπεδόν τι καὶ αὐτοῦ ἐστρατοπε-
 5 δεύσαντο, βουλόμενοι ἔκ τε τῶν οἰκιῶν λαβεῖν τι ἐδῶδιμον
 (ὥκεῖτο γὰρ ὁ χώρος) καὶ ὕδωρ μετὰ σφῶν αὐτῶν φέρεσθαι
 αὐτόθεν· ἐν γὰρ τῷ πρόσθεν ἐπὶ πολλὰ στάδια, ἥ ἔμελλον
 ἰέναι, οὐκ ἄφθονον ἦν. οἱ δὲ Συρακόσιοι ἐν τούτῳ προελ- 5
 θόντες τὴν δίοδον τὴν ἐν τῷ πρόσθεν ἀπετείχιζον· ἦν δὲ
 10 λόφος καρτερὸς καὶ ἐκατέρωθεν αὐτοῦ χαράδρα κρημνώδης,
 ἐκαλεῖτο δὲ Ἀκραῖον λέπας.

Τῇ δ' ὑστεραίᾳ οἱ Ἀθηναῖοι προῆσαν, καὶ οἱ τῶν 6
 Συρακοσίων καὶ ξυμμάχων αὐτοὺς ἱππῆς καὶ ἀκοντισταὶ
 ὄντες πολλοὶ ἐκατέρωθεν ἐκώλυνον καὶ ἐσηκόντιζόν τε καὶ
 15 παρίππενον. καὶ χρόνον μὲν πολλὸν ἐμάχοντο οἱ Ἀθηναῖοι,
 ἔπειτα ἀνεχώρησαν πάλιν ἐς τὸ αὐτὸ στρατόπεδον. καὶ τὰ
 ἐπιτήδεια οὐκέτι ὁμοίως εἶχον· οὐ γὰρ ἔτι ἀποχωρεῖν οἶόν
 τ' ἦν ὑπὸ τῶν ἱππέων.

Πρὸς δὲ ἄραντες ἐπορεύοντο αὖθις, καὶ ἐβιάσαντο πρὸς 79
 20 τὸν λόφον ἐλθεῖν τὸν ἀποτετειχισμένον, καὶ ἡῦρον πρὸ
 ἑαυτῶν ὑπὲρ τοῦ ἀποτεειχίσματος τὴν περὶ τὴν στρατιὰν
 παρατεταγμένην οὐκ ἐπ' ὀλίγων ἀσπίδων· στενὸν γὰρ ἦν
 τὸ χωρίον. καὶ προσβαλόντες οἱ Ἀθηναῖοι ἐτειχομάχουν, 2
 καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ πολλῶν ἀπὸ τοῦ λόφου ἐπάντους ὄντος
 25 (δουκνούντο γὰρ ῥῆον οἱ ἄνωθεν) καὶ οὐ δυνάμενοι βιά-
 σασθαι ἀνεχώρουν πάλιν καὶ ἀνεπαύοντο. ἔτυχον δὲ 3
 καὶ βρουνταί τινες ἅμα γενόμεναι καὶ ὕδωρ, οἷα τοῦ ἔτους
 πρὸς μετόπωρον ἤδη ὄντος φιλεῖ γίνεσθαι· ἀφ' ὧν οἱ
 Ἀθηναῖοι μᾶλλον ἔτι ἠθύμουν καὶ ἐνόμιζον ἐπὶ τῷ σφετέρῳ
 30 ὀλέθρῳ καὶ ταῦτα πάντα γίνεσθαι. ἀναπανομένων δ' 4

1 προελθόντες G (ex προσ. rasura factum): προσελθόντες cett.
 5 οἰκιῶν G M: οἰκείων cett. 7 ᾧ om. B 8 τ]ούτ[ω incipit Π¹⁸

14 ἐκατέρωθεν B: ἐκάτεροι cett. Π¹⁸ 20 ἐλθεῖν secl. Krüger [Π¹⁸]

26 ἀπεχώρουν B [Π¹⁸] δὲ γὰρ B [Π¹⁸] 29 post μᾶλλον add. γὰρ B [Π¹⁸]

αὐτῶν ὁ Γύλιππος καὶ οἱ Συρακόσιοι πέμπουσι μέρος τι τῆς
στρατιᾶς ἀποτεριχοῦντας αὐτὸν ἐκ τοῦ ὀπισθεν αὐτοὺς ἢ προε-
ληλύθεισαν· ἀντιπέμφαντες δὲ κακεῖνοι σφῶν αὐτῶν τινὰς
5 διεκώλυσαν. καὶ μετὰ ταῦτα πάσῃ τῇ στρατιᾷ ἀναχωρή-
σαντες πρὸς τὸ πεδῖον μᾶλλον οἱ Ἀθηναῖοι ἠῦλίσαντο. 5

Τῇ δ' ὕστεραία προυχώρουν, καὶ οἱ Συρακόσιοι προσ-
έβαλλόν τε πανταχῇ αὐτοῖς κύκλῳ καὶ πολλοὺς κατετραν-
μάτιζον, καὶ εἰ μὲν ἐπίοιεν οἱ Ἀθηναῖοι, ὑπεχώρουν, εἰ
δ' ἀναχωροῖεν, ἐπέκειντο, καὶ μάλιστα τοῖς ὑστάτοις προσ-
πίπτουτες, εἴ πως κατὰ βραχὺ τρεψάμενοι πᾶν τὸ στράτευμα 10
6 φοβήσειαν. καὶ ἐπὶ πολὺ μὲν τοιούτῳ τρόπῳ ἀντεῖχον οἱ
Ἀθηναῖοι, ἔπειτα προελθόντες πέντε ἢ ἕξ σταδίους ἀν-
επαύοντο ἐν τῷ πεδίῳ· ἀνεχώρησαν δὲ καὶ οἱ Συρακόσιοι
ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸ ἑαυτῶν στρατόπεδον.

80 Τῆς δὲ νυκτὸς τῷ Νικίᾳ καὶ Δημοσθένει ἐδόκει, ἐπειδὴ 15
κακῶς σφίσι τὸ στράτευμα εἶχε τῶν τε ἐπιτηδείων πάντων
ἀπορία ἤδη, καὶ κατατετραυματισμένοι ἦσαν πολλοὶ ἐν
πολλαῖς προσβολαῖς τῶν πολεμίων γεγενημέναις, πυρὰ
καύσαντας ὥς πλεῖστα ἀπάγειν τὴν στρατιάν, μηκέτι τὴν
αὐτὴν ὁδὸν ἢ διανοήθησαν, ἀλλὰ τοῦναντίον ἢ οἱ Συρακόσιοι 20
2 ἐτήρουν, πρὸς τὴν θάλασσαν. ἦν δὲ ἡ ξύμπασα ὁδὸς αὕτη
οὐκ ἐπὶ Κατάνης τῷ στρατεύματι, ἀλλὰ κατὰ τὸ ἕτερον
μέρος τῆς Σικελίας τὸ πρὸς Καμάριναν καὶ Γέλαν καὶ τὰς
3 ταύτῃ πόλεις καὶ Ἑλληνίδας καὶ βαρβάρους. καύσαντες
οὖν πυρὰ πολλὰ ἐχώρουν ἐν τῇ νυκτί. καὶ αὐτοῖς, οἷον 25
φιλεῖ καὶ πᾶσι στρατοπέδοις, μάλιστα δὲ τοῖς μεγίστοις,
φόβοι καὶ δέγματα ἐγγίγνεσθαι, ἄλλως τε καὶ ἐν νυκτί τε
καὶ διὰ πολεμίας καὶ ἀπὸ πολεμίων οὐ πολὺ ἀπεχόντων
4 ἰούσιν, ἐμπίπτει ταραχή· καὶ τὸ μὲν Νικίου στράτευμα,

1 post αὐτῶν add. καὶ B [Π¹⁸]

B [Π¹⁸] 6 προσέβαλλόν G M [Π¹⁸]

καὶ add. τῷ M [Π¹⁸] 16 τε om. B [Π¹⁸]

20 ἢ c f G: ἢ vel ἢ cett. [Π¹⁸]

Reiske [Π¹⁸]

2 αὐ B: om. cett. [Π¹⁸]

10 τρεψόμενοι B [Π¹⁸]

19 καύσαντες C G [Π¹⁸]

23 μέρος om. B

28 ἀπὸ secl.

4 τοῦτο

15 post

ὥσπερ ἡγεῖτο, ξυνέμενέ τε καὶ προύλαβε πολλῶ, τὸ δὲ
 Δημοσθένους, τὸ ἥμισυ μάλιστα καὶ πλέον, ἀπεσπάρθη τε
 καὶ ἀτακτότερον ἐχώρει. ἅμα δὲ τῇ ἔφ' ἀφικνούνται ὁμως 5
 πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐσβάντες ἐς τὴν ὁδὸν τὴν Ἐλωρίην
 5 καλουμένην ἐπορεύοντο, ὅπως, ἐπειδὴ γένοιντο ἐπὶ τῷ
 ποταμῷ τῷ Κακυπάρει, παρὰ τὸν ποταμὸν ἴοιεν ἄνω διὰ
 μεσογείας· ἡλπιζον γὰρ καὶ τοὺς Σικελοὺς ταύτῃ οὖς μετε-
 πέμψαντο ἀπαντήσεσθαι. ἐπειδὴ δ' ἐγένοντο ἐπὶ τῷ 6
 ποταμῷ, ἡῖρον καὶ ἐνταῦθα φυλακὴν τινα τῶν Συρακοσίων
 10 ἀποτειχίζουσάν τε καὶ ἀποσταυροῦσαν τὸν πόρον. καὶ
 βιασάμενοι αὐτὴν διέβησάν τε τὸν ποταμὸν καὶ ἐχώρουν
 αὐθις πρὸς ἄλλον ποταμὸν τὸν Ἐρινεόν· ταύτῃ γὰρ οἱ
 ἡγεμόνες ἐκέλευον.
 Ἐν τούτῳ δ' οἱ Συρακοσίοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, ὥς ἢ τε 81
 15 ἡμέρα ἐγένετο καὶ ἔγνωσαν τοὺς Ἀθηναίους ἀπεληλυθότας,
 ἐν αἰτίᾳ τε οἱ πολλοὶ τὸν Γύλιππον εἶχον ἐκόντα ἀφεῖναι
 τοὺς Ἀθηναίους, καὶ κατὰ τάχος διώκοντες, ἢ οὐ χαλεπῶς
 ἡσθάνοντο κεχωρηκότας, καταλαμβάνουσι περὶ ἀρίστου
 ὥραν. καὶ ὥς προσέμειξαν τοῖς μετὰ τοῦ Δημοσθένους 2
 20 ὑστέροις τ' οὖσι καὶ σχολαίτερον καὶ ἀτακτότερον χωροῦσιν,
 ὥς τῆς νυκτὸς τότε ξυνεταράχθησαν, εὐθὺς προσπεσόντες
 ἐμάχοντο, καὶ οἱ ἱππῆς τῶν Συρακοσίων ἐκυκλοῦντό τε
 ῥᾶον αὐτοὺς δίχα δὴ ὄντας καὶ ξυνήγον ἐς ταυτό. τὸ δὲ 3
 Νικίου στράτευμα ἀπείχεν ἐν τῷ πρόσθεν καὶ πεντήκοντα
 25 σταδίου· θάσσόν τε γὰρ ὁ Νικίας ἦγε, νομίζων οὐ τὸ
 ὑπομένειν ἐν τῷ τοιούτῳ ἐκόντας εἶναι καὶ μάχεσθαι
 σωτηρίαν, ἀλλὰ τὸ ὥς τάχιστα ὑποχωρεῖν, τοσαῦτα μαχο-
 μένους ὅσα ἀναγκάζονται. ὁ δὲ Δημοσθένης ἐτύγχανέ τε 4

1 ὥσπερ Dobree [Π¹⁸]

2 post καὶ add. τὸ A C E F G M [Π¹⁸]

5 ἐπὶ B Π¹⁸: παρὰ cett.

6 post διὰ add. τῆς B ? Π¹⁸

7 μετεπέμψαντο B: μετέπεμψαν cett. suprascr. B [Π¹⁸]

10 τε B: om. cett. [Π¹⁸]

16 τε om. Π¹⁸

19 ὥς B: ὥσπερ cett.

[Π¹⁸]

20 ἰοῦσι Krüger [Π¹⁸]

21 τότε] τε (post rasuram) B

22 ἐν[εκυκ]λοῦν[το] Π¹⁸

23 δὴ] ἤδη B (δὴ suprascr.) ? Π¹⁸

24

post πρόσθεν add. ἐκατὸν B

27 σωτηρίαν A C E F G M Π¹⁸ m. 1

suprascr. B: σωτήριον B Π¹⁸ m. 2

28 ὅσ' ἂν Dobree ἀναγκάζονται C

τὰ πλείω ἐν πόνῳ ξυνεχεστέρω ὦν διὰ τὸ ὑστέρω ἀναχω-
 ροῦντι αὐτῷ πρώτῳ ἐπικεῖσθαι τοὺς πολεμίους καὶ τότε
 γνοὺς τοὺς Συρακοσίους διώκοντας οὐ προυχῶρει μᾶλλον
 ἢ ἐς μάχην ξυνετάσσετο, ἕως ἐνδιατρίβων κυκλοῦται τε ὑπ'
 αὐτῶν καὶ ἐν πολλῷ θορύβῳ αὐτός τε καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ 5
 Ἀθηναῖοι ἦσαν· ἀνειληθέντες γὰρ ἔς τι χωρίον ᾧ κύκλῳ
 μὲν τειχίον περιῆν, ὁδὸς δὲ ἔνθεν [τε] καὶ ἔνθεν, ἐλάας δὲ
 5 οὐκ ὀλίγας εἶχεν, ἐβάλλοντο περισταδόν. τοιαύταις δὲ
 προσβολαῖς καὶ οὐ ξυσταδὸν μάχαις οἱ Συρακόσιοι εἰκότως
 ἐχρῶντο· τὸ γὰρ ἀποκινδυνεύειν πρὸς ἀνθρώπους ἀπο- 10
 νενοημένους οὐ πρὸς ἐκείνων μᾶλλον ἦν ἔτι ἢ πρὸς τῶν
 Ἀθηναίων, καὶ ἅμα φειδῶ τέ τις ἐγίγνετο ἐπ' εὐπραγίᾳ
 ἤδη σαφεῖ μὴ προαναλωθῆναί τφ, καὶ ἐνόμιζον καὶ ὥς ταύτῃ
 82 τῇ ἰδέᾳ καταδρασάμενοι λήψεσθαι αὐτούς. ἐπειδὴ δ' οὖν
 δι' ἡμέρας βάλλοντες πανταχόθεν τοὺς Ἀθηναίους καὶ 15
 ξυμμάχους ἑώρων ἤδη τεταλαιπωρημένους τοῖς τε τραύμασι
 καὶ τῇ ἄλλῃ κακώσει, κήρυγμα ποιοῦνται Γύλιππος καὶ
 Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι πρῶτον μὲν τῶν νησιωτῶν
 εἴ τις βούλεται ἐπ' ἐλευθερίᾳ ὥς σφᾶς ἀπιέναι· καὶ ἀπε-
 2 χώρησάν τινες πόλεις οὐ πολλαί. ἔπειτα δ' ὕστερον καὶ 20
 πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς μετὰ Δημοσθένους ὁμολογία
 γίγνεται ὥστε ὅπλα τε παραδοῦναι καὶ μὴ ἀποθανεῖν μηδένα
 μήτε βιαίως μήτε δεσμοῖς μήτε τῆς ἀναγκαιοτάτης ἐνδείᾳ
 3 διαίτης. καὶ παρέδωκαν οἱ πάντες σφᾶς αὐτοὺς ἑξακισχίλιοι,
 καὶ τὸ ἀργύριον ὃ εἶχον ἅπαν κατέθεσαν ἐσβαλόντες ἐς 25
 ἀσπίδας ὑπτίας, καὶ ἐνέπλησαν ἀσπίδας τέσσαρας. καὶ
 τούτους μὲν εὐθὺς ἀπεκόμιζον ἐς τὴν πόλιν· Νικίας δὲ καὶ
 οἱ μετ' αὐτοῦ ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸν ποταμὸν

1 post πόνῳ add. τε A C E F G M 2 πρώτῳ om. C G 5 ἐν B :
 om. cett. [Π¹⁸] 6 Ἀθηναῖοι secl. Krüger [Π¹⁸] 7 τε om. C M [Π¹⁸]
 8 ἐβάλλοντο B : ἐβαλλον τότε C : ἐβάλλοντό (-βάλ- M) τε cett. [Π¹⁸]
 11 post alt. πρὸς add. τὸ A E F M [Π¹⁸] 12 ἐγίγνετο B : ἐγένετο
 cett. [Π¹⁸] 13 τφ A B C E F M 14 δ' οὖν Dobree : γοῦν codd. Π¹⁸
 18 οἱ Συρακόσιοι Π¹⁸ recc. οἱ om. ? Π¹⁸ 21 post μετὰ add. τοῦ M
 [Π¹⁸] 25 κατέ]θεσα[ν desinit Π¹⁸ ἐσβαλλόντες (sic) B 28
 αὐτὸν A E F M ταύτῃ B : αὐτῇ cett. γρ. B τῇ αὐτῇ Herwerden ἀφ-
 ικνοῦνται post αὐτοῦ habent A C E F G M γρ. B

τὸν Ἑριεόν, καὶ διαβὰς πρὸς μετέωρόν τι καθίσε τὴν στρατιάν.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι τῇ ὑστεραίᾳ καταλαβόντες αὐτὸν 83
 ἔλεγον ὅτι οἱ μετὰ Δημοσθένους παραδεδώκειεν σφᾶς
 5 αὐτούς, κελεύοντες κᾰκεῖνον τὸ αὐτὸ δρᾶν· ὁ δ' ἀπιστῶν
 σπένδεται ἱππέα πέμψαι σκεψόμενον. ὥς δ' οἰχόμενος 2
 ἀπήγγειλε πάλιν παραδεδωκότας, ἐπικηρυκεύεται Γυλίππῳ
 καὶ Συρακοσίοις εἶναι ἐτοῖμος ὑπὲρ Ἀθηναίων ξυμβῆναι,
 ὅσα ἀνῆλωσαν χρήματα Συρακόσιοι ἐς τὸν πόλεμον, ταῦτα
 10 ἀποδοῦναι, ὥστε τὴν μετ' αὐτοῦ στρατιάν ἀφεῖναι αὐτούς·
 μέχρι οὗ δ' ἂν τὰ χρήματα ἀποδοθῇ, ἄνδρας δώσειν Ἀθη-
 ναίων ὁμήρους, ἕνα κατὰ τάλαντον. οἱ δὲ Συρακόσιοι καὶ 3
 Γύλιππος οὐ προσεδέχοντο τοὺς λόγους, ἀλλὰ προσπεσόντες
 καὶ περιστάντες πανταχόθεν ἔβαλλον καὶ τούτους μέχρι
 15 ὀψέ. εἶχον δὲ καὶ οὗτοι πονήρως σίτου τε καὶ τῶν ἐπιτη- 4
 δείων ἀπορίᾳ. ὁμως δὲ τῆς νυκτὸς φυλάξαντες τὸ ἡσυχάζον
 ἔμελλον πορεύεσθαι. καὶ ἀναλαμβάνουσί τε τὰ ὄπλα καὶ
 οἱ Συρακόσιοι αἰσθάνονται καὶ ἐπαιάνισαν. γνόντες δὲ 5
 οἱ Ἀθηναῖοι ὅτι οὐ λανθάνουσι, κατέθεντο πάλιν πλὴν
 20 τριακοσίων μάλιστα ἀνδρῶν· οὗτοι δὲ διὰ τῶν φυλάκων
 βιασάμενοι ἐχώρουν τῆς νυκτὸς ἢ ἐδύναντο.

Νικίας δ' ἐπειδὴ ἡμέρα ἐγένετο ἤγε τὴν στρατιάν· οἱ δὲ 84
 Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι προσέκειντο τὸν αὐτὸν τρόπον
 πανταχόθεν βάλλοντές τε καὶ κατακουτίζοντες. καὶ οἱ 2
 25 Ἀθηναῖοι ἠπείγοντο πρὸς τὸν Ἀσσίναρον ποταμόν, ἅμα
 μὲν βιαζόμενοι ὑπὸ τῆς πανταχόθεν προσβολῆς ἱππέων τε
 πολλῶν καὶ τοῦ ἄλλου ὄχλου, οἰόμενοι ῥᾷόν τι σφίσιν
 ἔσεσθαι, ἣν διαβῶσι τὸν ποταμόν, ἅμα δ' ὑπὸ τῆς ταλαι-
 πωρίας καὶ τοῦ πιεῖν ἐπιθυμία. ὥς δὲ γίνονται ἐπ' αὐτῷ, 3
 30 ἐσπίπτουσιν οὐδενὶ κόσμῳ ἔτι, ἀλλὰ πᾶς τέ τις διαβῆναι
 αὐτὸς πρῶτος βουλόμενος καὶ οἱ πολέμιοι ἐπικείμενοι χαλε-

4 post μετὰ add. τοῦ M

11 δ' οὗ B

17 πορεύεσθαι AB

5 καὶ ἐκείνον B (κᾰκεῖνον γρ. B)

18 ἐπαιάνισαν c f: ἐπαιώνισαν
 codd.

πὴν ἤδη τὴν διάβασιν ἐποίουν· ἄθροοι γὰρ ἀναγκαζόμενοι
 χωρεῖν ἐπέπιπτον τε ἀλλήλοις καὶ κατεπάτουν, περὶ τε τοῖς
 δορατοῖς καὶ σκεύεσιν οἱ μὲν εὐθὺς διεφθείροντο, οἱ δὲ
 4 ἐμπαλασσόμενοι κατέρρεον. ἐς τὰ ἐπὶ θάτερα τὰ τοῦ ποτα-
 μοῦ παραστάντες οἱ Συρακόσιοι (ἦν δὲ κρημνῶδες) ἔβαλλον 5
 ἄνωθεν τοὺς Ἀθηναίους, πίνοντάς τε τοὺς πολλοὺς ἀσμέ-
 νους καὶ ἐν κοίλῳ ὄντι τῷ ποταμῷ ἐν σφίσιν αὐτοῖς ταρασ-
 5 σομένους. οἳ τε Πελοποννήσιοι ἐπικαταβάντες τοὺς ἐν τῷ
 ποταμῷ μάλιστα ἔσφαζον. καὶ τὸ ὕδωρ εὐθὺς διέφθαρτο,
 ἀλλ' οὐδὲν ἦσσαν ἐπίνετό τε ὁμοῦ τῷ πηλῷ ἡματωμένον καὶ 10
 85 περιμάχητον ἦν τοῖς πολλοῖς. τέλος δὲ νεκρῶν τε πολλῶν
 ἐπ' ἀλλήλοις ἤδη κειμένων ἐν τῷ ποταμῷ καὶ διεφθαρμένον
 τοῦ στρατεύματος τοῦ μὲν κατὰ τὸν ποταμόν, τοῦ δὲ καί, εἴ
 τι διαφύγοι, ὑπὸ τῶν ἱππέων, Νικίας Γυλίππῳ ἑαυτὸν παρα-
 δίδωσι, πιστεύσας μᾶλλον αὐτῷ ἢ τοῖς Συρακοσίοις· καὶ 15
 ἑαυτῷ μὲν χρήσασθαι ἐκέλευεν ἐκείνόν τε καὶ Λακεδαι-
 μονίους ὅτι βούλονται, τοὺς δὲ ἄλλους στρατιώτας παύ-
 2 σασθαι φονεύοντας. καὶ ὁ Γύλιππος μετὰ τοῦτο ζωγρεῖν
 ἤδη ἐκέλευεν· καὶ τοὺς τε λοιποὺς ὅσους μὴ ἀπεκρύψαντο
 (πολλοὶ δὲ οὗτοι ἐγένοντο) ξυνεκόμισαν ζῶντας, καὶ ἐπὶ 20
 τοὺς τριακοσίους, οἱ τὴν φυλακὴν διεξῆλθον τῆς νυκτός,
 3 πέμψαντες τοὺς διωζομένους ξυνέλαβον. τὸ μὲν οὖν
 ἄθροισθὲν τοῦ στρατεύματος ἐς τὸ κοινὸν οὐ πολὺ ἐγένετο,
 τὸ δὲ διακλαπὲν πολὺ, καὶ διεπλήσθη πᾶσα Σικελία αὐτῶν,
 ἅτε οὐκ ἀπὸ ξυμβάσεως ὥσπερ τῶν μετὰ Δημοσθένους 25
 4 ληφθέντων. μέρος δέ τι οὐκ ὀλίγον καὶ ἀπέθανεν· πλεῖ-
 στος γὰρ δὴ φόνος οὗτος καὶ οὐδενὸς ἐλάσσων τῶν ἐν τῷ
 [Σικελικῷ] πολέμῳ τούτῳ ἐγένετο. καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις
 προσβολαῖς ταῖς κατὰ τὴν πορείαν συχναῖς γενομέναις οὐκ
 ὀλίγοι ἐτεθνήκεσαν. πολλοὶ δὲ ὅμως καὶ διέφυγον, οἱ μὲν 30

6 ἀσμένως B

10 τε om. C

16 χρήσασθαι B : χρήσθαι

cett.

20 ξυνεκόμισαν B : συγκομίσας cett.

25 post μετὰ add.

τοῦ M

8 Σικελικῷ secl. Dobree

29 προσβολαῖς B : om.

cett.

καὶ παραντίκα, οἱ δὲ καὶ δουλεύσαντες καὶ διαδιδράσκοντες ὕστερον· τούτοις δ' ἦν ἀναχώρησις ἐς Κατάνην.

Ξυναθροισθέντες δὲ οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι, τῶν 86
 τε αἰχμαλώτων ὅσους ἐδύναντο πλείστους καὶ τὰ σκῦλα
 5 ἀναλαβόντες, ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν. καὶ τοὺς μὲν 2
 ἄλλους Ἀθηναίων καὶ τῶν ξυμμάχων ὁπόσους ἔλαβον κατε-
 βίβασαν ἐς τὰς λιθοτομίας, ἀσφαλεστάτην εἶναι νομίσαντες
 τήρησιν, Νικίαν δὲ καὶ Δημοσθένη ἄκουτος τοῦ Γυλίππου
 ἀπέσφαξαν. ὁ γὰρ Γύλιππος καλὸν τὸ ἀγώνισμα ἐνόμιζεν
 10 οἱ εἶναι ἐπὶ τοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς ἀντιστρατήγους κομίσαι
 Λακεδαιμονίοις. ξυνέβαινε δὲ τὸν μὲν πολεμιώτατον αὐ- 3
 τοῖς εἶναι, Δημοσθένη, διὰ τὰ ἐν τῇ νήσῳ καὶ Πύλῳ, τὸν
 δὲ διὰ τὰ αὐτὰ ἐπιτηδειώτατον· τοὺς γὰρ ἐκ τῆς νήσου
 ἄνδρας τῶν Λακεδαιμονίων ὁ Νικίας προθυμήθη, σπονδὰς
 15 πείσας τοὺς Ἀθηναίους ποιήσασθαι, ὥστε ἀφεθῆναι. ἀνθ' 4
 ὧν οἱ τε Λακεδαιμόνιοι ἦσαν αὐτῷ προσφιλεῖς κάκεῖνος οὐχ
 ἥκιστα διὰ τοῦτο πιστεύσας ἑαυτὸν τῷ Γυλίπῳ παρέδωκεν.
 ἀλλὰ τῶν Συρακοσίων τινές, ὡς ἐλέγετο, οἱ μὲν δέισαντες,
 ὅτι πρὸς αὐτὸν ἐκεκοινολόγηντο, μὴ βασανιζόμενος διὰ τὸ
 20 τοιοῦτο ταραχὴν σφίσιν ἐν εὐπραγίᾳ ποιήσῃ, ἄλλοι δέ, καὶ
 οὐχ ἥκιστα οἱ Κορίνθιοι, μὴ χρήμασι δὴ πείσας τινάς, ὅτι
 πλούσιος ἦν, ἀποδρᾶ καὶ αὐθις σφίσι νεώτερόν τι ἀπ' αὐτοῦ
 γένηται, πείσαντες τοὺς ξυμμάχους ἀπέκτειναν αὐτόν. καὶ 5
 ὁ μὲν τοιαύτη ἦ ὅτι ἐγγύτατα τούτων αἰτία ἐτεθνήκει,
 25 ἥκιστα δὴ ἄξιος ὧν τῶν γε ἐπ' ἐμοῦ Ἑλλήνων ἐς τοῦτο
 δυστυχίας ἀφικέσθαι διὰ τὴν πᾶσαν ἐς ἀρετὴν νενομισμένην
 ἐπιτήδευσιν.

Τοὺς δ' ἐν ταῖς λιθοτομίαις οἱ Συρακόσιοι χαλεπῶς τοὺς 87
 πρώτους χρόνους μετεχείρισαν. ἐν γὰρ κοίλῳ χωρίῳ ὄντας
 30 καὶ ὀλίγῳ πολλοὺς οἱ τε ἥλιοι τὸ πρῶτον καὶ τὸ πνίγος ἔτι

5 λαβόντες A E F M   8 τοῦ B: om. cett.   17 διὰ τοῦτο
 B: om. cett.   21 δὴ B: om. cett.   23 post πείσαντες add. τε
 A C E F G M   26 πᾶσαν ἐς ἀρετὴν B γρ. M: om. cett.   30 καὶ
 ὀλίγῳ B: om. cett.

ἐλύπει διὰ τὸ ἀστέγαστον καὶ αἱ νύκτες ἐπιγιγνόμεναι τοῦ-
 ναντίον μετοπωριναὶ καὶ ψυχραὶ τῇ μεταβολῇ ἐς ἀσθένειαν
 2 ἐνεωτέριζον, πάντα τε ποιοῦντων αὐτῶν διὰ στενοχωρίαν
 ἐν τῷ αὐτῷ καὶ προσέτι τῶν νεκρῶν ὁμοῦ ἐπ' ἀλλήλοις
 ξυννευημένων, οἳ ἔκ τε τῶν τραυμάτων καὶ διὰ τὴν μετα- 5
 βολὴν καὶ τὸ τοιοῦτον ἀπέθνησκον, καὶ ὅσμαι ἦσαν οὐκ
 ἀνεκτοί, καὶ λιμῷ ἅμα καὶ δίψει ἐπιέζοντο (ἐδίδοσαν γὰρ
 αὐτῶν ἐκίστῳ ἐπὶ ὀκτὼ μῆνας κοτύλην ὕδατος καὶ δύο
 κοτύλας σίτου), ἄλλα τε ὅσα εἰκὸς ἐν τῷ τοιούτῳ χωρίῳ
 ἐμπεπτωκότας κακοπαθῆσαι, οὐδὲν ὅτι οὐκ ἐπεγένετο αὐτοῖς· 10
 3 καὶ ἡμέρας μὲν ἐβδομήκοντά τινες οὕτω διητήθησαν ἀθροοί·
 ἔπειτα πλὴν Ἀθηναίων καὶ εἴ τινες Σικελιωτῶν ἢ Ἰταλιω-
 4 τῶν ξυνεστράτευσαν, τοὺς ἄλλους ἀπέδοντο. ἐλήφθησαν
 δὲ οἱ ξύμπαντες, ἀκριβεῖα μὲν χαλεπὸν ἐξειπεῖν, ὅμως δὲ
 5 οὐκ ἐλάσσους ἐπτακισχιλίων. ξυνέβη τε ἔργον τοῦτο 15
 [Ἑλληνικὸν] τῶν κατὰ τὸν πόλεμον τόνδε μέγιστον γενέ-
 σθαι, δοκεῖν δ' ἔμοιγε καὶ ὦν ἀκοῇ Ἑλληνικῶν ἴσμεν, καὶ
 τοῖς τε κρατήσασι λαμπρότατον καὶ τοῖς διαφθαρεῖσι δυστυ-
 6 χέστατον· κατὰ πάντα γὰρ πάντως νικηθέντες καὶ οὐδὲν
 ὀλίγον ἐς οὐδὲν κακοπαθήσαντες πανωλεθρία δὴ τὸ λεγό- 20
 μενον καὶ πεζὸς καὶ νῆες καὶ οὐδὲν ὅτι οὐκ ἀπώλετο, καὶ
 ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν ἐπ' οἴκου ἀπενόστησαν. ταῦτα μὲν τὰ
 περὶ Σικελίαν γενόμενα.

2 ἐπ' ἀσθενείᾳ B

δίψει codd.

εἰπεῖν B

5 ξυννευηγεμένων B M

9 τῷ B: om. cett.

16 Ἑλληνικὸν secl. Krüger

7 δίψη recc.:

14 post δὲ add. καὶ B

ΙΣΤΟΡΙΩΝ Θ

Ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας ἐπειδὴ ἡγγέλθη, ἐπὶ πολὺ μὲν ἡπί- 1
 στουν καὶ τοῖς πάνυ τῶν στρατιωτῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἔργου
 διαπεφευγόσι καὶ σαφῶς ἀγγέλλουσι, μὴ οὕτω γε ἄγαν
 πανσυνδὶ διεφθάρθαι· ἐπειδὴ δὲ ἔγνωσαν, χαλεποὶ μὲν ἦσαν
 5 τοῖς ξυμπροθυμηθείσι τῶν ῥητόρων τὸν ἔκπλουν, ὥσπερ οὐκ
 αὐτοὶ ψηφισάμενοι, ὠργίζοντο δὲ καὶ τοῖς χρησμολόγοις τε
 καὶ μάντεσι καὶ ὁπόσοι τι τότε αὐτοὺς θειάσαντες ἐπήλ-
 πισαν ὡς λήψονται Σικελίαν. πάντα δὲ πανταχόθεν αὐτοὺς 2
 ἐλύπει τε καὶ περιειστῆκει ἐπὶ τῷ γεγεννημένῳ φόβος τε καὶ
 10 κατάπληξις μεγίστη δὴ. ἅμα μὲν γὰρ στερόμενοι καὶ ἰδία
 ἕκαστος καὶ ἡ πόλις ὀπλιτῶν τε πολλῶν καὶ ἱππέων καὶ
 ἡλικίας οἶαν οὐχ ἑτέραν ἑώρων ὑπάρχουσαν ἐβαρύνοντο·
 ἅμα δὲ ναὺς οὐχ ὀρώντες ἐν τοῖς νεωσοίκοις ἱκανὰς οὐδὲ
 15 στοι ἦσαν ἐν τῷ παρόντι σωθήσεσθαι, τοὺς τε ἀπὸ τῆς
 Σικελίας πολεμίους εὐθὺς σφίσιν ἐνόμιζον τῷ ναυτικῷ ἐπὶ
 τὸν Πειραιᾶ πλευσείσθαι, ἄλλως τε καὶ τοσοῦτον κρατή-
 σαντας, καὶ τοὺς αὐτόθεν πολεμίους τότε δὴ καὶ διπλασίως
 πάντα παρεσκευασμένους κατὰ κράτος ἤδη καὶ ἐκ γῆς καὶ
 20 ἐκ θαλάσσης ἐπικεῖσεσθαι, καὶ τοὺς ξυμμάχους σφῶν μετ’
 αὐτῶν ἀποστάντας. ὅμως δὲ ὡς ἐκ τῶν ὑπαρχόντων ἐδόκει 3
 χρῆναι μὴ ἐνδιδόναι, ἀλλὰ παρασκευάζεσθαι καὶ ναυτικόν,
 ὅθεν ἂν δύνωνται ξύλα ξυμπορισαμένους, καὶ χρήματα, καὶ

3 ἄγαν B: ἂν cett. γρ. B
 τε cett.

7 ἐπήλπισαν] ἐπεισαν B

4 post πανσυνδὶ add. πάν B

δὲ B:

23 ὅθεν om. B

- τὰ τῶν ξυμμάχων ἐς ἀσφάλειαν ποιῆσθαι, καὶ μάλιστα τὴν
 Εὐβοίαν, τῶν τε κατὰ τὴν πόλιν τι ἐς εὐτέλειαν σωφρονί-
 σαι, καὶ ἀρχὴν τινα πρεσβυτέρων ἀνδρῶν ἐλέσθαι, οἵτινες
 περὶ τῶν παρόντων ὥς ἂν καιρὸς ἢ προβουλευσούντων.
 4 πάντα τε πρὸς τὸ παραχρῆμα περιδεῖς, ὅπερ φιλεῖ δῆμος 5
 ποιεῖν, ἐτοῖμοι ἦσαν εὐτακτεῖν. καὶ ὥς ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ
 ἐποιοῦν ταῦτα, καὶ τὸ θέρος ἐτελεῦτα.
- 2 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος πρὸς τὴν ἐκ τῆς Σικελίας
 τῶν Ἀθηναίων μεγάλην κακοπραγίαν εὐθὺς οἱ Ἕλληνες
 πάντες ἐπληρόμενοι ἦσαν, οἱ μὲν μηδετέρων ὄντες ξύμμαχοι, 10
 ὥς, ἦν τις καὶ μὴ παρακαλῇ σφᾶς, οὐκ ἀποστατέον ἔτι τοῦ
 πολέμου εἶη, ἀλλ' ἐθέλοντι ἰτέον ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους, νομί-
 σαντες κὰν ἐπὶ σφᾶς ἕκαστοι ἐλθεῖν αὐτούς, εἰ τὰ ἐν τῇ
 Σικελίᾳ κατώρθωσαν, καὶ ἅμα βραχὺν ἔσσεσθαι τὸν λοιπὸν
 πόλεμον, οὗ μετασχεῖν καλὸν εἶναι, οἱ δ' αὖ τῶν Λακεδαι- 15
 μονίων ξύμμαχοι ξυμπροθυμηθέντες ἐπὶ πλεον ἢ πρὶν ἀπαλ-
 2 λάξεσθαι διὰ τάχους πολλῆς τάλαιπωρίας. μάλιστα δὲ οἱ
 τῶν Ἀθηναίων ὑπήκοοι ἐτοῖμοι ἦσαν καὶ παρὰ δύναμιν
 αὐτῶν ἀφίστασθαι διὰ τὸ ὀργῶντες κρίνειν τὰ πράγματα
 καὶ μὴδ' ὑπολείπειν λόγον αὐτοῖς ὥς τό γ' ἐπιὸν θέρος οἰοί 20
 3 τ' ἔσονται περιγενέσθαι. ἡ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων πόλις
 πᾶσί τε τούτοις ἐθάρσει καὶ μάλιστα ὅτι οἱ ἐκ τῆς Σικελίας
 αὐτοῖς ξύμμαχοι πολλῇ δυνάμει, κατ' ἀνάγκην ἤδη τοῦ
 ναυτικοῦ προσγεγεννημένου, ἅμα τῷ ἡρι ὥς εἰκὸς παρέσεσθαι
 4 ἔμελλον. πανταχόθεν τε εὐέλπιδες ὄντες ἀπροφασίστως 25
 ἄπτεσθαι διεννοοῦντο τοῦ πολέμου, λογιζόμενοι καλῶς τελευ-
 τήσαντος αὐτοῦ κινδύνων τε τοιούτων ἀπηλλάχθαι ἂν τὸ
 λοιπὸν οἶος καὶ ὁ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων περιέστη ἂν αὐτούς,
 εἰ τὸ Σικελικὸν προσέλαβον, καὶ καθελόντες ἐκείνους αὐτοὶ
 τῆς πάσης Ἑλλάδος ἥδη ἀσφαλῶς ἡγήσεσθαι.

7 post ἐτελεῦτα add. τοῦτο B

12 νομίζοντες suprascr. νομίσαντες B

13 post ἐλθεῖν add. ἂν B

14 post ἅμα add. ἡγούμενοι A C E F G M

19 ὀργῶντας B

20 post θέρος add. αὐτοὶ B

24 post εἰκὸς add.

ἦν B

25 τε] δ' B

26 διαλογιζόμενοι B

29 εἰ om. B

Εὐθύς οὖν Ἅγρις μὲν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν ἐν τῷ χειμῶνι 3
 τούτῳ ὀρμηθεὶς στρατῷ τινὶ ἐκ Δεκελείας τά τε τῶν ξυμ-
 μάχων ἡργυρολόγησεν ἐς τὸ ναυτικὸν καὶ τραπόμενος ἐπὶ
 τοῦ Μηλιῶς κόλπου Οἰταίων τε κατὰ τὴν παλαιὰν ἔχθραν
 5 τῆς λείας τὴν πολλὴν ἀπολαβὼν χρήματα ἐπράξατο, καὶ
 Ἀχαιοὺς τοὺς Φθιώτας καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ταύτῃ Θεσ-
 σαλῶν ὑπηκόους μεμφομένων καὶ ἀκόντων τῶν Θεσσαλῶν
 ὁμήρους τέ τινας ἠνάγκασε δοῦναι καὶ χρήματα, καὶ κατέθετο
 τοὺς ὁμήρους ἐς Κόρινθον, ἔς τε τὴν ξυμμαχίαν ἐπειράτο
 10 προσάγειν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν πρόσταξιν ταῖς πόλεσιν 2
 ἑκατὸν νεῶν τῆς ναυπηγίας ἐποιοῦντο, καὶ ἑαυτοῖς μὲν καὶ
 Βοιωτοῖς πέντε καὶ εἴκοσιν ἑκατέροις ἔταξαν, Φωκεῦσι δὲ
 καὶ Λοκροῖς πέντε καὶ δέκα, καὶ Κορινθίοις πέντε καὶ δέκα,
 Ἀρκάσι δὲ καὶ Πελληνεῦσι καὶ Σικυνωίοις δέκα, Μεγαρεῦσι
 15 δὲ καὶ Τροιζηνίοις καὶ Ἐπιδαυρίοις καὶ Ἑρμιονεῦσι δέκα·
 τά τε ἄλλα παρεσκευάζοντο ὥς εὐθύς πρὸς τὸ ἔαρ ἐξόμενοι
 τοῦ πολέμου.

Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ Ἀθηναῖοι, ὥσπερ διενοήθησαν, 4
 ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι τούτῳ τὴν τε ναυπηγίαν, ξύλα ξυμ-
 20 πορισάμενοι, καὶ Σούνιον τειχίσαντες, ὅπως αὐτοῖς ἀσφάλεια
 ταῖς σιταγωγοῖς ναυσὶν εἴη τοῦ περίπλου, καὶ τό τε ἐν τῇ
 Λακωνικῇ τείχισμα ἐκλιπόντες ὁ ἐνφοκοδόμησαν παραπλέοντες
 ἐς Σικελίαν, καὶ τᾶλλα, εἴ πού τι ἐδόκει ἀχρεῖον ἀναλί-
 σκεσθαι, ξυστελλόμενοι ἐς εὐτέλειαν, μάλιστα δὲ τὰ τῶν
 25 ξυμμάχων διασκοποῦντες ὅπως μὴ σφῶν ἀποστήσονται.

Πρασσόντων δὲ ταῦτα ἀμφοτέρων καὶ ὄντων οὐδὲν ἄλλο 5
 ἢ ὥσπερ ἀρχομένων ἐν κατασκευῇ τοῦ πολέμου, πρῶτοι
 Εὐβοῆς ὥς Ἅγιν περὶ ἀποστάσεως τῶν Ἀθηναίων ἐπρε-
 σβεύσαντο ἐν τῷ χειμῶνι τούτῳ. ὁ δὲ προσδεξάμενος τοὺς
 30 λόγους αὐτῶν μεταπέμπεται ἐκ Λακεδαίμονος Ἀλκαμένη τὸν

7 μεμφομένους B τῶν B : om. cett. 13 καὶ Κορινθίοις]
 Κορινθίοις δὲ B 14 Ἀρκάσι δὲ καὶ] καὶ Ἀρκάσι δέκα B 19 αὐτῷ
 B : om. cett. 23 τᾶλλα B : τὰ ἄλλα cett. τι που B post
 ἀναλίσκεσθαι add οἱ B

- Σθενελαΐδου καὶ Μέλανθον ἄρχοντας ὥς ἐς τὴν Εὐβοίαν· οἱ
 δ' ἦλθον ἔχοντες τῶν νεοδαμωδῶν ὥς τριακοσίους, καὶ παρε-
 2 σκεύαζεν αὐτοῖς τὴν διάβασιν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ Λέσβιοι
 ἦλθον βουλόμενοι καὶ αὐτοὶ ἀποστήναι· καὶ ξυμπρασσόντων
 αὐτοῖς τῶν Βοιωτῶν ἀναπείθεται Ἄγρις ὥστε Εὐβοίας μὲν 5
 πέρι ἐπισχεῖν, τοῖς δὲ Λεσβίοις παρεσκεύαζε τὴν ἀπόστασιν,
 Ἀλκαμένη τε ἁρμοστήν διδούς, ὃς ἐς Εὐβοίαν πλεῖν ἔμελλε,
 3 καὶ δέκα μὲν Βοιωτοὶ ναῦς ὑπέσχοντο, δέκα δὲ Ἄγρις. καὶ
 ταῦτα ἄνευ τῆς Λακεδαιμονίων πόλεως ἐπράσσετο· ὁ γὰρ
 Ἄγρις, ὅσον χρόνον ἦν περὶ Δεκέλειαν ἔχων τὴν μεθ' ἑαυτοῦ 10
 δύναμιν, κύριος ἦν καὶ ἀποστέλλειν εἰ ποί τινα ἐβούλετο
 στρατιὰν καὶ ξυναγείρειν καὶ χρήματα πρᾶσσειν. καὶ πολλὸν
 μᾶλλον ὥς εἰπεῖν κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν αὐτοῦ οἱ ξύμμαχοι
 ὑπήκουον [ἦ] τῶν ἐν τῇ πόλει Λακεδαιμονίων· δύναμιν γὰρ
 ἔχων αὐτὸς εὐθὺς ἐκασταχόσε δεινὸς παρῆν. 15
- 4 Καὶ ὁ μὲν τοῖς Λεσβίοις ἔπρασσε, Χίοι δὲ καὶ Ἐρυθραῖοι
 ἀποστήναι καὶ αὐτοὶ ἐτοῖμοι ὄντες πρὸς μὲν Ἄγριν οὐκ ἐτρά-
 ποντο, ἐς δὲ τὴν Λακεδαίμονα. καὶ παρὰ Τισσαφέρνους,
 ὃς βασιλεῖ Δαρείῳ τῷ Ἀρταξέρξου στρατηγὸς ἦν τῶν κάτω,
 5 πρεσβευτὴς ἅμα μετ' αὐτῶν παρῆν. ἐπήγετο γὰρ καὶ ὁ 20
 Τισσαφέρνης τοὺς Πελοποννησίους καὶ ὑπισχνεῖτο τροφήν
 παρέξειν. ὑπὸ βασιλέως γὰρ νεωστὶ ἐτύγχανε πεπραγμέ-
 νος τοὺς ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς φόρους, οὓς δι' Ἀθηναίους
 ἀπὸ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων οὐ δυνάμενος πρᾶσσεσθαι ἐπω-
 φείλησεν· τοὺς τε οὖν φόρους μᾶλλον ἐνόμιζε κομιεῖσθαι 25
 κακώσας τοὺς Ἀθηναίους, καὶ ἅμα βασιλεῖ ξυμμάχους Λακε-
 δαιμονίους ποιήσσειν, καὶ Ἀμόργην τὸν Πισσοῦθνου υἱὸν
 νόθον, ἀφεστῶτα περὶ Καρίαν, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξε
 βασιλεὺς, ἣ ζῶντα ἄξειν ἣ ἀποκτενεῖν.

2 post ὥς add. ἐς B

7 ὃς] ὥς B

10 μετ' αὐτοῦ B

11 που B

14 ἢ non legit Schol.

15 αὐτὸς om. B εὐθὺς

B: om. cett.

21 post ὑπισχνεῖτο add. ἱκανὴν B

25 μᾶλλον

om. A E F M

28 post ἀφεστῶτα add. τὰ B

29 ἀποκτενεῖν

Reiske: ἀποκτεῖναι B: ἀποκτείνειν cett.

Οἱ μὲν οὖν Χῖοι καὶ Τισσαφέρνῃς κοινῇ κατὰ τὸ αὐτὸ 6
 ἔπραссον, Καλλίγειτος δὲ ὁ Λαοφῶντος Μεγαρεὺς καὶ
 Τιμαγόρας ὁ Ἀθηναγόρου Κυζικηνός, φυγάδες τῆς ἑαυτῶν
 ἀμφοτέρω παρὰ Φαρναβάζω τῷ Φαρνάκου κατοικοῦντες,
 5 ἀφικνούνται περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἐς τὴν Λακεδαίμονα
 πέμψαντος Φαρναβάζου, ὅπως ναὺς κομίσειαν ἐς τὸν Ἑλ-
 λήσποντον, καὶ αὐτός, εἰ δύναιτο, ἅπερ ὁ Τισσαφέρνῃς
 προθυμείτο, τὰς τε ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἀρχῇ πόλεις ἀποστήσειε
 τῶν Ἀθηναίων διὰ τοὺς φόρους καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ βασιλεῖ τὴν
 10 ξυμμαχίαν τῶν Λακεδαιμονίων ποιήσειεν.

Πρασσόντων δὲ ταῦτα χωρὶς ἐκατέρων, τῶν τε ἀπὸ τοῦ 2
 Φαρναβάζου καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ Τισσαφέρνους, πολλὴ ἄμιλλα
 ἐγένετο τῶν ἐν τῇ Λακεδαίμονι, ὅπως οἱ μὲν ἐς τὴν Ἰωνίαν
 καὶ Χίον, οἱ δ' ἐς τὸν Ἑλλήσποντον πρότερον ναὺς καὶ
 15 στρατιὰν πείσουσι πέμπειν. οἱ μέντοι Λακεδαιμόνιοι τὰ 3
 τῶν Χίων καὶ Τισσαφέρνους παρὰ πολὺ προσεδέξαντο μάλ-
 λον· ξυνέπρασσε γὰρ αὐτοῖς καὶ Ἀλκιβιάδης, Ἐνδῖφ ἐφορεύ-
 οντι πατρικὸς ἐς τὰ μάλιστα ξένος ὢν, ὅθεν καὶ τοῦνομα
 Λακωνικὸν ἢ οἰκία αὐτῶν κατὰ τὴν ξενίαν ἔσχευ· Ἐνδιος
 20 γὰρ Ἀλκιβιάδου ἐκαλεῖτο. ὅμως δ' οἱ Λακεδαιμόνιοι πρῶτον 4
 κατάσκοπον ἐς τὴν Χίον πέμψαντες Φρῦνιν ἄνδρα περίοικον,
 εἰ αἶ τε νῆες αὐτοῖς εἰσὶν ὅσας περ ἔλεγον καὶ τᾶλλα εἰ ἢ
 πόλις ἱκανὴ ἐστὶ πρὸς τὴν λεγομένην δόξαν, ἀπαγγείλαντος
 αὐτοῖς ὡς εἶη ταῦτα ἀληθῆ ἅπερ ἤκουον, τοὺς τε Χίους καὶ
 25 τοὺς Ἐρυθραίους εὐθὺς ξυμμάχους ἐποίησαντο καὶ τεσσαρά-
 κοντα ναὺς ἐψηφίσαντο αὐτοῖς πέμπειν, ὡς ἐκεῖ οὐκ ἔλασσον
 ἢ ἐξήκοντα ἀφ' ὧν οἱ Χῖοι ἔλεγον ὑπαρχουσῶν. καὶ τὸ 5
 μὲν πρῶτον δέκα τούτων αὐτοὶ ἔμελλον πέμψειν, καὶ Μελαγ-
 χρίδαν, ὃς αὐτοῖς ναύαρχος ἦν· ἔπειτα σεισμοῦ γενομένου
 30 ἀντὶ τοῦ Μελαγχρίδου Χαλκιδέα ἔπεμπον καὶ ἀντὶ τῶν δέκα

4 Φαρνάκου B M: Φαρναβάκου cett.

B suprascr. G¹ 18 post πατρικὸς add. καὶ B

A E F (G) M

21 Φρῦνιν . . . 27 ἔλ[εγον] Π²⁴

A C E F G M

εἰ B: om. cett. [Π²⁴]

5 περὶ ὑπὲρ B

15 πείσωσι

20 Ἀλκιβιάδης

22 τᾶλλα] τὰ ἔλλα

28 αὐτοῖς B C πέμψειν B:

πέμπειν cett.

νεῶν πέντε παρεσκευάζοντο ἐν τῇ Λακωνικῇ. καὶ ὁ χειμῶν
ἐτελεύτα καὶ ἐνὸς δέον εἰκοστὸν ἔτος τῷ πολέμῳ ἐτελεύτα
τῷδε δὲ Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

- 7 Ἄμα δὲ τῷ ἡρι τοῦ ἐπιγιγνομένου θέρους εὐθὺς ἐπει-
γομένων τῶν Χίων ἀποστεῖλαι τὰς ναῦς καὶ δεδιότων μὴ 5
οἱ Ἀθηναῖοι τὰ πρᾶσσόμενα αἰσθῶνται (πάντες γὰρ κρύφα
αὐτῶν ἐπρεσβεύοντο), ἀποπέμπουσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐς
Κόρινθον ἄνδρας Σπαρτιάτας τρεῖς, ὅπως ἀπὸ τῆς ἐτέρας
θαλάσσης ὡς τάχιστα ἐπὶ τὴν πρὸς Ἀθήνας ὑπερευγκόντες
τὰς ναῦς τὸν Ἰσθμὸν κελεύσωσι πλεῖν ἐς Χίον πάσας, καὶ 10
ὥς ὁ Ἅγις παρεσκευάζεν ἐς τὴν Λέσβον καὶ τὰς ἄλλας·
ἦσαν δὲ αἱ ξύμπασαι τῶν ξυμμαχίδων νῆες αὐτόθι μιᾶς
8 δέουσαι τεσσαράκοντα. ὁ μὲν οὖν Καλλίγειτος καὶ Τιμα-
γόρας ὑπὲρ τοῦ Φαρναβάζου οὐκ ἐκοινοῦντο τὸν στόλον ἐς
τὴν Χίον, οὐδὲ τὰ χρήματα ἐδίδουσιν ἃ ἦλθον ἔχοντες ἐς 15
τὴν ἀποστολὴν πέντε καὶ εἴκοσι τάλαντα, ἀλλ' ὕστερον ἐφ'
2 ἐαυτῶν διεννοοῦντο ἄλλῳ στόλῳ πλεῖν. ὁ δὲ Ἅγις ἐπειδὴ
ἑώρα τοὺς Λακεδαιμονίους ἐς τὴν Χίον πρῶτον ὠρμημένους,
οὐδ' αὐτὸς ἄλλο τι ἐγίνωσκεν, ἀλλὰ ξυνελθόντες ἐς Κόρι-
νθον οἱ ξύμμαχοι ἐβουλευόντο, καὶ ἔδοξε πρῶτον ἐς Χίον 20
αὐτοῖς πλεῖν ἄρχοντα ἔχοντα Χαλκιδέα, ὃς ἐν τῇ Λακωνικῇ
τὰς πέντε ναῦς παρεσκευάζεν, ἔπειτα ἐς Λέσβον καὶ Ἀλ-
καμένη ἄρχοντα, ὅνπερ καὶ Ἅγις διεννοεῖτο, τὸ τελευταῖον
δὲ ἐς τὸν Ἑλλήσποντον ἀφικέσθαι (προσετέτακτο δὲ ἐς
3 αὐτὸν ἄρχων Κλέαρχος ὁ Ῥαμφίου), διαφέρειν δὲ τὸν Ἰσθμὸν 25
τὰς ἡμισείας τῶν νεῶν πρῶτον, καὶ εὐθὺς ταύτας ἀποπλεῖν,
ὅπως μὴ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὰς ἀφορμωμένας μᾶλλον τὸν
4 νοῦν ἔχωσιν ἢ τὰς ὕστερον ἐπιδιαφερομένας. καὶ γὰρ τὸν

2 δέοντος AB   4 ἄμα δὲ τῷ ἡρι τοῦ B: τοῦ δ' cett. γρ. B
8 ἄνδρας Σπαρτιάτας ἐς Κόρινθον ACEFGM   12 τῶν ξυμμαχίδων
secl. Stahl   ξυμμαχίδων B: ξυμμαχικῶν cett.   14 ἐκοινοῦντο
M: ἐκοινοῦντο cett.   21 αὐτοὺς CG   22 παρεσκευάσε(ν)
CEFGM   23 τὸ om. B   26 ἡμισείας F: ἡμισείας A: ἡμίσεας
cett. (in ras. B)   27 ἀφορμωμέ]νας incipit Π¹⁷   τὸν νοῦν μᾶλλον
B Π¹⁷   28 ἐπιδιαφερομένας B: διαφερομένας cett. [Π¹⁷]

πλοῦν ταύτῃ ἐκ τοῦ προφανοῦς ἐποιοῦντο, καταφρονήσαντες
 τῶν Ἀθηναίων ἀδυνασίαν, ὅτι ναυτικὸν οὐδὲν αὐτῶν πολὺ
 πω ἐφαίνετο. ὥς δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς, καὶ διεκόμισαν εὐθὺς
 μίαν καὶ εἴκοσι ναῦς. οἱ δὲ Κορίνθιοι, ἐπειγομένων αὐτῶν τὸν 9
 5 πλοῦν, οὐ προθυμήθησαν ξυμπλέειν πρὶν τὰ Ἴσθμια, ἃ τότε
 ἦν, διεορτάσωσιν. Ἄγεις δὲ αὐτοῖς ἐτοῖμος ἦν ἐκείνους μὲν
 μὴ λύειν δὴ τὰς Ἴσθμιάδας σπονδάς, ἑαυτοῦ δὲ τὸν στόλον
 ἴδιον ποιήσασθαι. οὐ ξυγχωροῦντων δὲ τῶν Κορινθίων, 2
 ἀλλὰ διατριβῆς ἐγγιγνομένης, οἱ Ἀθηναῖοι ᾗσθάνοντο τὰ
 10 τῶν Χίων μᾶλλον, καὶ πέμψαντες ἕνα τῶν στρατηγῶν
 Ἀριστοκράτη ἐπητιῶντο αὐτούς, καὶ ἀρνούμενων τῶν Χίων
 τὸ πιστὸν ναῦς σφίσι ξυμπέμπειν ἐκέλευον ἐς τὸ ξυμμαχικόν·
 οἱ δ' ἐπεμψαν ἑπτὰ. αἷτιον δ' ἐγένετο τῆς ἀποστολῆς τῶν 3
 νεῶν οἱ μὲν πολλοὶ τῶν Χίων οὐκ εἰδότες τὰ πρασσόμενα,
 15 οἱ δὲ ὀλίγοι καὶ ξυνειδότες τό τε πλῆθος οὐ βουλόμενοί πω
 πολέμιον ἔχειν, πρὶν τι καὶ ἰσχυρὸν λάβωσι, καὶ τοὺς
 Πελοποννησίους οὐκέτι προσδεχόμενοι ἤξευν, ὅτι διέτριβον.
 Ἐν δὲ τούτῳ τὰ Ἴσθμια ἐγίγνετο, καὶ οἱ Ἀθηναῖοι 10
 (ἐπηγγέλησαν γάρ) ἐθεώρουν ἐς αὐτά, καὶ κατάδηλα μᾶλλον
 20 αὐτοῖς τὰ τῶν Χίων ἐφάνη. καὶ ἐπειδὴ ἀνεχώρησαν, παρε-
 σκευάζοντο εὐθὺς ὅπως μὴ λήσουσιν αὐτοὺς αἱ νῆες ἐκ τῶν
 Κεγχρειῶν ἀφορμηθεῖσαι. οἱ δὲ μετὰ τὴν ἐορτὴν ἀνήγοντο 2
 μιᾷ καὶ εἴκοσι ναυσὶν ἐς τὴν Χίον, ἄρχοντα Ἀλκαμένη
 ἔχοντες. καὶ αὐτοῖς οἱ Ἀθηναῖοι τὸ πρῶτον ἴσαις ναυσὶ
 25 προσπλεύσαντες ὑπήγον ἐς τὸ πέλαγος. ὥς δ' ἐπὶ πολὺ οὐκ
 ἐπηκολούθησαν οἱ Πελοποννήσιοι, ἀλλ' ἀπετράποντο, ἐπαν-
 εχώρησαν καὶ οἱ Ἀθηναῖοι· τὰς γὰρ τῶν Χίων ἑπτὰ ναῦς
 ἐν τῷ ἀριθμῷ μετὰ σφῶν ἔχοντες οὐ πιστὰς ἐνόμιζον, ἀλλ' 3
 ὕστερον ἄλλας προσπληρώσαντες ἐς ἑπτὰ καὶ τριάκοντα

9 γιγνομένης B [Π¹⁷] ᾗσθάνοντο B : ᾗσθοντο cett. suprascr. B [Π¹⁷]
 10, 11 μᾶλλον . . . αὐτοὺς om. B [Π¹⁷] 12 τὸ πιστὸν secl. Classen
 [Π¹⁷] 13 ἐπεμπον M [Π¹⁷] 15 καὶ B : om. cett. [Π¹⁷] 19 post
 γάρ add. αἱ σπονδαὶ B Π¹⁷ 21 λήσωσιν A B G M 24 ἴσαις τὸ
 πρῶτον Π¹⁷ 25 ὑπήγον B Π¹⁷ Schol. : ἐπήγον cett. οὐκ ante ἐπὶ
 γρ. Π¹⁷ 29 ἐς Π¹⁷ : om. cett.

- παραπλέοντας αὐτοὺς καταδιώκουσιν ἐς Σπείραιον τῆς Κοριν-
 θίας· ἔστι δὲ λιμὴν ἐρήμος καὶ ἔσχατος πρὸς τὰ μεθόρια
 τῆς Ἐπιδαυρίας. καὶ μίαν μὲν ναῦν ἀπολλύουσι μετέωρον
 οἱ Πελοποννήσιοι, τὰς δὲ ἄλλας ξυναγαγόντες ὀρμίζουσιν.
 4 καὶ προσβαλόντων τῶν Ἀθηναίων καὶ κατὰ θάλασσαν ταῖς 5
 ναυσὶ καὶ ἐς τὴν γῆν ἀποβάντων θόρυβός τε ἐγένετο πολὺς
 καὶ ἄτακτος, καὶ τῶν τε νεῶν τὰς πλείους κατατραυματίζου-
 σιν ἐν τῇ γῇ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ τὸν ἄρχοντα Ἀλκαμένη ἀπο-
 11 κτείνουσιν· καὶ αὐτῶν τινὲς ἀπέθανον. διακριθέντες δὲ πρὸς
 μὲν τὰς πολεμίας ναὺς ἐπέταξαν ἐφορμεῖν ἱκανάς, ταῖς δὲ 10
 λοιπαῖς ἐς τὸ νησιδίον ὀρμίζονται ἐν ᾧ οὐ πολὺν ἀπέχοντι
 ἐστρατοπεδεύοντο, καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ βοήθειαν ἔπεμπον.
 2 παρήσαν γὰρ καὶ τοῖς Πελοποννησίοις τῇ ὕστεραίᾳ οἳ τε
 Κορίνθιοι βοηθοῦντες ἐπὶ τὰς ναὺς καὶ οὐ πολλῶ ὕστερον
 καὶ οἱ ἄλλοι πρόσχωροι. καὶ ὀρῶντες τὴν φυλακὴν ἐν 15
 χωρίῳ ἐρήμῳ ἐπίπουν οὔσαν ἠπόρουν, καὶ ἐπενόησαν μὲν
 κατακαῦσαι τὰς ναὺς, ἔπειτα δὲ ἔδοξεν αὐτοῖς ἀνελκύσαι
 καὶ τῷ περὶ προσκαθημένους φυλακὴν ἔχειν, ἕως ἄν τις
 παρατύχῃ διαφυγῇ ἐπιτηδεῖα. ἔπεμψε δ' αὐτοῖς καὶ Ἅγισ
 3 αἰσθόμενος ταῦτα ἄνδρα Σπαρτιάτην Θέρμωνα. τοῖς δὲ 20
 Λακεδαιμονίοις πρῶτον μὲν ἠγγέλθη ὅτι αἱ νῆες ἀνηγμένοι
 εἰσὶν ἐκ τοῦ Ἰσθμοῦ (εἴρητο γάρ, ὅταν γένηται τοῦτο,
 Ἀλκαμένη ὑπὸ τῶν ἐφόρων ἱππέα πέμψαι), καὶ εὐθὺς τὰς
 παρὰ σφῶν πέντε ναὺς καὶ Χαλκιδέα ἄρχοντα καὶ Ἀλκι-
 βιάδην μετ' αὐτοῦ ἐβούλοντο πέμπειν· ἔπειτα ὥρμημένων 25
 αὐτῶν τὰ περὶ τὴν ἐν τῷ Σπειραίῳ τῶν νεῶν καταφυγὴν
 ἠγγέλθη, καὶ ἀθυμήσαντες, ὅτι πρῶτον ἀπτόμενοι τοῦ Ἰωνι-
 κοῦ πολέμου ἔπαισαν, τὰς ναὺς τὰς ἐκ τῆς ἑαυτῶν οὐκέτι
 διεννοοῦντο πέμπειν, ἀλλὰ καὶ τινὰς προανηγμένας μετα-
 12 καλεῖν. γνοὺς δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης πείθει αὐτοῖς Ἐνδίου καὶ 30
 τοὺς ἄλλους ἐφόρους μὴ ἀποκνήσαι τὸν πλοῦν, λέγων ὅτι

1 Σπείραιον O. Müller ? Π¹⁷ : Πειραιὸν codd. (ut semper) 5 προσ-
 βαλόντων C [Π¹⁷] 11 τὸ] τι Stahl [Π¹⁷] 17 αὐτοῖς ἔδοξεν ? Π¹⁷
 19 ἔπεμ]ψε desinit Π¹⁷ 23 Ἀλκαμένη A B M (-ει ex ι C) 25
 ἐβουλεύοντο suprascr. ἐβούλοντο B

φθήσονται τε πλεύσαντες πρὶν τὴν τῶν νεῶν ξυμφορὰν Χίους
αἰσθέσθαι, καὶ αὐτὸς ὅταν προσβάλλῃ Ἴωνία, ῥαδίως πείσειν
τὰς πόλεις ἀφίστασθαι τὴν τε τῶν Ἀθηναίων λέγων ἀσθένειαν
καὶ τὴν τῶν Λακεδαιμονίων προθυμίαν· πιστότερος γὰρ ἄλ-
5 λων φανείσθαι. Ἐνδίῳ τε αὐτῷ ἰδίᾳ ἔλεγε καλὸν εἶναι δι' 2
ἐκείνου ἀποστήσαι τε Ἴωνίαν καὶ βασιλέα ξύμμαχον ποιῆσαι
Λακεδαιμονίοις, καὶ μὴ Ἄγιδος τὸ ἀγώνισμα τοῦτο γενέσθαι·
ἐτύγχανε γὰρ τῷ Ἄγιδι αὐτὸς διάφορος ὢν. καὶ ὁ μὲν 3
πέισας τοὺς τε ἄλλους ἐφόρους καὶ Ἐνδιον ἀνήγετο ταῖς
10 πέντε ναυσὶ μετὰ Χαλκιδέως τοῦ Λακεδαιμονίου, καὶ διὰ
τάχους τὸν πλοῦν ἐποιοῦντο.

Ἀνεκομίζοντο δὲ ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον καὶ αἱ 13
ἀπὸ τῆς Σικελίας Πελοποννησίων ἐκκαῖδεκα νῆες αἱ μετὰ
Γυλίππου ξυνδιαπολεμήσασαι· καὶ περὶ τὴν Λευκάδα ἀπο-
15 ληφθεῖσαι καὶ κοπεῖσαι ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἐπτὰ καὶ εἴκοσι
νεῶν, ὧν ἦρχεν Ἴπποκλῆς Μενίππου φυλακὴν ἔχων τῶν
ἀπὸ τῆς Σικελίας νεῶν, αἱ λοιπαὶ πλὴν μίᾳ διαφυγούσαι
τοὺς Ἀθηναίους κατέπλευσαν εἰς τὴν Κόρινθον.

Ὁ δὲ Χαλκιδεὺς καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης πλείοντες ὅσοις τε 14
20 ἐπιτύχοιεν ξυνελάμβανον τοῦ μὴ ἐξάγγελτοι γενέσθαι, καὶ
προσβαλόντες πρῶτον Κωρύκῳ τῆς ἡπείρου καὶ ἀφέντες
ἐνταῦθα αὐτοὺς αὐτοὶ μὲν προξυγγενόμενοι τῶν ξυμπρασσόν-
των Χίων τισὶ καὶ κελευόντων καταπλεῖν μὴ προειπόντας
εἰς τὴν πόλιν, ἀφικνοῦνται αἰφνίδιοι τοῖς Χίοις. καὶ οἱ μὲν 2
25 πολλοὶ ἐν θαύματι ἦσαν καὶ ἐκπλήξειν τοῖς δ' ὀλίγοις παρε-
σκεύαστο ὥστε βουλὴν [τε] τυχεῖν ξυλληγομένην, καὶ γενο-
μένων λόγων ἀπὸ τε τοῦ Χαλκιδέως καὶ Ἀλκιβιάδου ὥς
ἄλλαι [τε] νῆες πολλαὶ προσπλέουσι καὶ τὰ περὶ τῆς πολιορ-

1 τε B: om. cett. post πρὶν add. ἢ B νεῶν] Ἀθηναίων B
2 ὅταν] ὅτι, ἢν B πείσει B 3 τῶν B M: om. cett. ἀσθένειαν
λέγων B 4 πιστότερος B: πιστότεροι C: πιστότερον cett.
12 αὐτὸν om. E M αἱ om. A B F 14 ξυνδιαπολεμήσασαι B:
ξυμπολεμήσασαι cett. Λευκάδα M: Λευκαδίαν cett. ἀπολειφθεῖσαι
A B M 26 τε secl. Krüger γενομένων B: λεγομένων cett.
28 τε secl. Krüger

- κίας τῶν ἐν τῷ Σπειραίῳ νεῶν οὐ δηλωσάντων, ἀφίστανται
 3 Χίοι καὶ αὐθις Ἐρυθραῖοι Ἀθηναῖων. καὶ μετὰ ταῦτα τρισὶ
 ναυσὶ πλεύσαντες καὶ Κλαζομενὰς ἀφιστᾶσιν. διαβάντες
 τε εὐθὺς οἱ Κλαζομένιοι ἐς τὴν ἡπειρου τὴν Πολίχναν ἐτεί-
 χιζον, εἴ τι δέοι, σφίσιν αὐτοῖς ἐκ τῆς νησιδὸς ἐν ᾗ οἰκοῦσι 5
 πρὸς ἀναχώρησιν. καὶ οἱ μὲν ἀφεστῶτες ἐν τειχισμῷ τε
 15 πάντες ἦσαν καὶ παρασκευῇ πολέμου· ἐς δὲ τὰς Ἀθήνας
 ταχὺ ἀγγελία τῆς Χίου ἀφικνεῖται· καὶ νομίσαντες μέγαν
 ἦδη καὶ σαφῇ τὸν κίνδυνον σφᾶς περιεστάναι, καὶ τοὺς
 λοιποὺς ξυμμάχους οὐκ ἐβελήσειν τῆς μεγίστης πόλεως 10
 μεθεστηκυίας ἡσυχάζειν, τά τε χίλια τάλαντα, ὧν διὰ παντὸς
 τοῦ πολέμου ἐγλίχοντο μὴ ἄψασθαι, εὐθὺς ἔλυσαν τὰς ἐπι-
 κειμένας ζημίας τῷ εἰπόντι ἢ ἐπιψηφίσαντι ὑπὸ τῆς παρού-
 σης ἐκπλήξεως, καὶ ἐψηφίσαντο κινεῖν καὶ ναὺς πληροῦν
 οὐκ ὀλίγας, τῶν τε ἐν τῷ Σπειραίῳ ἐφορμουσῶν τὰς μὲν 15
 ὀκτῶ ἦδη πέμπειν, αἱ ἀπολιποῦσαι τὴν φυλακὴν τὰς μετὰ
 Χαλκιδέως διώξασαι καὶ οὐ καταλαβοῦσαι ἀνεκεχωρήκεσαν
 (ἦρχε δὲ αὐτῶν Στρομβιχίδης Διοτίμου), ἄλλας δὲ οὐ πολὺ
 ὕστερον βοηθεῖν δώδεκα μετὰ Θρασυκλέους, ἀπολιπούσας
 2 καὶ ταύτας τὴν ἐφόρμησιν. τὰς τε τῶν Χίων ἐπτὰ ναὺς, 20
 αἱ αὐτοῖς ξυνεπολιόρκουν τὰς ἐν τῷ Σπειραίῳ, ἀπαγαγόντες
 τοὺς μὲν δούλους ἐξ αὐτῶν ἡλευθέρωσαν, τοὺς δ' ἐλευθέρους
 κατέδησαν. ἐτέρας δὲ (δέκα) ἀντὶ πασῶν τῶν ἀπελθουσῶν
 νεῶν ἐς τὴν ἐφόρμησιν τῶν Πελοποννησίων διὰ τάχους
 πληρώσαντες ἀντέπεμψαν καὶ ἄλλας διενοοῦντο τριάκοντα 25
 πληροῦν. καὶ πολλὴ ἦν ἡ προθυμία καὶ ὀλίγον ἐπράσσετο
 οὐδὲν ἐς τὴν βοήθειαν τὴν ἐπὶ τὴν Χίον.
 16 Ἐν δὲ τούτῳ Στρομβιχίδης ταῖς ὀκτῶ ναυσὶν ἀφικνεῖται
 ἐς Σάμον, καὶ προσλαβὼν Σαμίαν μίαν ἔπλευσεν ἐς Τέων
 καὶ ἡσυχάζειν ἡξίου αὐτούς. ἐκ δὲ τῆς Χίου ἐς τὴν Τέων 30

4 τε B: δὲ cett. οἱ Κλαζομένιοι εὐθὺς A C E F G M 6 πάντες
 ἐν τειχισμῷ (om. τε) A C E F G M 11 ἀφεστηκυίας B 15 οὐκ B:
 μὴ cett. 23 δέκα add. Stahl 26 ἡ B M: om. cett. 27 τὴν]
 τῶν M ἐπὶ τὴν om. A E F M γρ. B G Χίον] Χίων A M γρ. B G

καὶ ὁ Χαλκιδεὺς μετὰ τριῶν καὶ εἴκοσι νεῶν ἐπέπλει καὶ
ὁ πεζὸς ἅμα ὁ τῶν Κλαζομενίων καὶ Ἑρυθραίων παρήει.
προαισθόμενος δὲ ὁ Στρομβιχίδης ἐξανήγето καὶ μετεωρισθεὶς 2
ἐν τῷ πελάγει ὡς ἑώρα τὰς ναῦς πολλὰς τὰς ἀπὸ τῆς Χίου,
5 φυγὴν ἐποιεῖτο ἐπὶ τῆς Σάμου· αἱ δὲ ἐδίωκον. τὸν δὲ 3
πεζὸν οἱ Τήιοι τὸ πρῶτον οὐκ ἐσδεχόμενοι, ὡς ἔφυγον οἱ
Ἀθηναῖοι, ἐσηγάγοντο. καὶ ἐπέσχον μὲν οἱ πεζοὶ καὶ
Χαλκιδέα ἐκ τῆς διώξεως περιμένοντες· ὡς δὲ ἐχρόνιζε,
καθήρουν αὐτοὶ τε τὸ τεῖχος ὃ ἀνφοδόμησαν οἱ Ἀθηναῖοι
10 τῆς Τηίων πόλεως τὸ πρὸς ἡπειρον, ξυγκαθήρουν δὲ αὐτοῖς
καὶ τῶν βαρβάρων ἐπελθόντες οὐ πολλοί, ὧν ἦρχε Στάγης
ὑπαρχος Τισσαφέρνους. Χαλκιδεὺς δὲ καὶ Ἀλκιβιάδης ὡς 17
κατεδίωξαν ἐς Σάμον Στρομβιχίδην, ἐκ μὲν τῶν ἐκ Πελο-
ποννήσου νεῶν τοὺς ναύτας ὀπλίσαντες ἐν Χίῳ καταλιμ-
15 πάνουσιν, ἀντιπληρώσαντες δὲ ταύτας τε ἐκ Χίου καὶ ἄλλας
εἴκοσιν ἔπλεον ἐς Μίλητον ὡς ἀποστήσοντες· ἐβούλετο 2
γὰρ ὁ Ἀλκιβιάδης, ὧν ἐπιτήδειος τοῖς προεστῶσι τῶν
Μιλησίων, φθάσαι τὰς τε ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου ναῦς
προσαγαγόμενος αὐτοὺς καὶ τοῖς Χίοις καὶ ἑαυτῷ καὶ Χαλ-
20 κιδεῖ καὶ τῷ ἀποστείλαντι Ἐνδίῳ, ὥσπερ ὑπέσχετο, τὸ
ἀγώνισμα προσθεῖναι, ὅτι πλείστας τῶν πόλεων μετὰ τῆς
Χίων δυνάμεως καὶ Χαλκιδέως ἀποστήσας. λαθόντες οὖν 3
τὸ πλείστον τοῦ πλοῦ καὶ φθάσαντες οὐ πολὺ τὸν τε Στρομ-
βιχίδην καὶ τὸν Θρασυκλέα, ὃς ἔτυχεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν
25 δώδεκα ναυσὶν ἄρτι παρῶν καὶ ξυνδιώκων, ἀφιστᾶσι τὴν
Μίλητον. καὶ οἱ Ἀθηναῖοι κατὰ πόδας μίᾳς δεοῦσαις εἴκοσι
ναυσὶν ἐπιπλεύσαντες, ὡς αὐτοὺς οὐκ ἐδέχοντο οἱ Μιλήσιοι,
ἐν Λάδῃ τῇ ἐπικειμένῃ νήσῳ ἐφώρμουν. καὶ ἡ πρὸς βασιλέα 4
ξυμμαχία Λακεδαιμονίοις ἢ πρώτη Μιλησίων εὐθὺς ἀπο-
30 στάντων διὰ Τισσαφέρνους καὶ Χαλκιδέως ἐγένετο ἥδε.

2 ὁ τῶν B: καὶ ὁ cett. γρ. B
γρ. B 7 πεζοὶ B: πολλοὶ cett.
σαν Dobree 10 τὸ B: om. cett.
cett. γρ. B 18 τε om. B

3 ἐξανήγето B: προανήγето cett.
9 τε B: om. cett. ἐνφοδόμη-
11 Στάγης B: ὁ Τάγης vel similia
26 δεοῦσης G M 30 ἐγεγένητο B

- 18 'Ἐπὶ τοῖσδε ξυμμαχίαν ἐποιήσαντο πρὸς βασιλέα καὶ
 Τισσαφέρην Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι. ὁπόσῃν χώ-
 ραν καὶ πόλεις βασιλεὺς ἔχει καὶ οἱ πατέρες οἱ βασιλέως
 εἶχον, βασιλέως ἔστω· καὶ ἐκ τούτων τῶν πόλεων ὅποσα
 Ἀθηναίοις ἐφοῖτα χρήματα ἢ ἄλλο τι, κωλυόντων κοινῇ 5
 βασιλεὺς καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι ὅπως μήτε
 2 χρήματα λαμβάνωσιν Ἀθηναῖοι μήτε ἄλλο μηδέν. καὶ τὸν
 πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους κοινῇ πολεμοῦντων βασιλεὺς
 καὶ Λακεδαιμόνιοι καὶ οἱ ξύμμαχοι· καὶ κατάλυσιν τοῦ
 πολέμου πρὸς Ἀθηναίους μὴ ἐξέστω ποιεῖσθαι, ἣν μὴ 10
 ἀμφοτέροις δοκῇ, βασιλεῖ καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμ-
 3 μάχοις. ἣν δέ τινες ἀφιστῶνται ἀπὸ βασιλέως, πολέμιοι
 ὄντων καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμάχοις· καὶ ἣν τινες
 ἀφιστῶνται ἀπὸ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων, πολέμιοι
 ὄντων βασιλεῖ κατὰ ταῦτά.' 15
- 19 Ἡ μὲν ξυμμαχία αὕτη ἐγένετο· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ Χῖοι
 εὐθὺς δέκα ἐτέρας πληρώσαντες ναῦς ἔπλευσαν ἐς Ἀναία,
 βουλόμενοι περὶ τε τῶν ἐν Μιλήτῳ πυθέσθαι καὶ τὰς πόλεις
 2 ἅμα ἀφιστάναι. καὶ ἐλθούσης παρὰ Χαλκιδέως ἀγγελίας
 αὐτοῖς ἀποπλεῖν πάλιν, καὶ ὅτι Ἀμόργης παρέσται κατὰ 20
 γῆν στρατιᾷ, ἔπλευσαν ἐς Διὸς ἱερόν· καὶ καθορῶσιν ἑκκαί-
 δεκα ναῦς, ἃς ὕστερον ἔτι Θρασυκλέους Διομέδων ἔχων ἀπ'
 3 Ἀθηνῶν προσέπλει. καὶ ὡς εἶδον, ἔφευγον μιᾷ μὲν νηὶ
 ἐς Ἐφεσον, αἱ δὲ λοιπαὶ ἐπὶ τῆς Τέω. καὶ τέσσαρας μὲν
 κενὰς οἱ Ἀθηναῖοι λαμβάνουσι τῶν ἀνδρῶν ἐς τὴν γῆν 25
 φθασάντων· αἱ δ' ἄλλαι ἐς τὴν Τηίων πόλιν καταφεύγουσιν.
 4 καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἐπὶ τῆς Σάμου ἀπέπλευσαν, οἱ δὲ
 Χῖοι ταῖς λοιπαῖς ναυσὶν ἀναγαγόμενοι καὶ ὁ πεζὸς μετ'
 αὐτῶν Λέβεδον ἀπέστησαν καὶ αὖθις Αἰράς. καὶ μετὰ τοῦτο
 ἕκαστοι ἐπ' οἶκον ἀπεκομίσθησαν, καὶ ὁ πεζὸς καὶ αἱ νῆες. 30
- 20 Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους αἱ ἐν τῷ Σπειραίῳ εἴκοσι

10 post πολέμου add. τοὺς B, τοῦ Classen 15 κατὰ ταῦτα cum
 sequentibus coniungit B ταῦτά recc.: ταῦτα codd. 16 ταῦτα]
 τοῦτο B (γρ. ταῦτα) 20 καὶ non vertit Valla, secl. Poppo

νῆες τῶν Πελοποννησίων, καταδιωχθεῖσαι τότε καὶ ἐφορ-
 μούμεναι ἴσῳ ἀριθμῷ ὑπὸ Ἀθηναίων, ἐπέκπλουν ποιησά-
 μεναι αἰφνίδιον καὶ κρατήσασαι ναυμαχία τέσσαράς τε ναῦς
 λαμβάνουσι τῶν Ἀθηναίων καὶ ἀποπλεύσασαι ἐς Κεγχρεῖδας
 5 τὸν ἐς τὴν Χίον καὶ τὴν Ἰωνίαν πλοῦν αὐθις παρεσκευά-
 ζοντο. καὶ ναύαρχος αὐτοῖς ἐκ Λακεδαιμόνος Ἀστύοχος
 ἐπῆλθεν, ὥπερ ἐγίγνετο ἡδὴ πᾶσα ἡ ναυαρχία.

Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ ἐκ τῆς Τέω πεζοῦ καὶ Τις- 2
 σαφέρνῃς αὐτὸς στρατιᾷ παραγενόμενος καὶ ἐπικαθελὼν τὸ
 10 ἐν τῇ Τέῳ τεῖχος, εἴ τι ὑπελείφθη, ἀνεχώρησεν. καὶ
 Διομέδων ἀπελθόντος αὐτοῦ οὐ πολὺ ὕστερον δέκα ναυσὶν
 Ἀθηναίων ἀφικόμενος ἐσπείσατο Τηίοις ὥστε δέχεσθαι καὶ
 σφᾶς. καὶ παραπλεύσας ἐπὶ Αἰρὰς καὶ προσβαλὼν, ὥς
 οὐκ ἐλάμβανε τὴν πόλιν, ἀπέπλευσεν.

15 Ἐγένετο δὲ κατὰ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ ἡ ἐν Σάμῳ 21
 ἐπανάστασις ὑπὸ τοῦ δήμου τοῖς δυνατοῖς μετὰ Ἀθηναίων,
 οἳ ἔτυχον ἐν τρισὶ ναυσὶ παρόντες. καὶ ὁ δῆμος ὁ Σαμίων
 ἐς διακοσίους μὲν τινὰς τοὺς πάντας τῶν δυνατωτάτων
 ἀπέκτεινε, τετρακοσίους δὲ φυγῇ ζημιώσαντες καὶ αὐτοὶ
 20 τὴν γῆν αὐτῶν καὶ οἰκίας νειμάμενοι, Ἀθηναίων τε σφίσιν
 αὐτονομίαν μετὰ ταῦτα ὥς βεβαίοις ἡδὴ ψηφισαμένων, τὰ
 λοιπὰ διώκουν τὴν πόλιν, καὶ τοῖς γεωμόροις μετεδίδοσαν
 οὔτε ἄλλου οὐδενὸς οὔτε ἐκδοῦναι οὐδ' ἀγαγέσθαι παρ'
 ἐκείνων οὐδ' ἐς ἐκείνους οὐδενὶ ἔτι τοῦ δήμου ἐξῆν.

25 Μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ αὐτοῦ θέρους οἱ Χίοι, ὥσπερ ἤρξαντο, 22
 οὐδὲν ἀπολείποντες προθυμίας, ἄνευ τε Πελοποννησίων
 πληθύνει παρόντες ἀποστήσαι τὰς πόλεις καὶ βουλόμενοι ἅμα
 ὥς πλείστους σφίσι ξυγκινδυνεύειν, στρατεύονται αὐτοὶ τε
 τρισκαίδεκα ναυσὶν ἐπὶ τὴν Λέσβον, ὥσπερ εἴρητο ὑπὸ τῶν
 30 Λακεδαιμονίων δεύτερον ἐπ' αὐτὴν ἰέναι καὶ ἐκεῖθεν ἐπὶ
 τὸν Ἑλλάσποντον, καὶ ὁ πεζὸς ἅμα Πελοποννησίων τε τῶν

2 ποιησάμενοι B   7 ναυμαχία B   16 ὑπὸ om. F   18 δυνατω-
 τάτων B: δυνατῶν cett.   20 post νειμάμενοι add. κατεῖχον B
 23 οὐδ' Bekker: οὔτε codd.

- παρόντων καὶ τῶν αὐτόθεν ξυμμάχων παρήει ἐπὶ Κλαζο-
 μενῶν τε καὶ Κύμης· ἦρχε δ' αὐτοῦ Εὐάλας Σπαρτιάτης,
 2 τῶν δὲ νεῶν Δεινιάδας περίοικος. καὶ αἱ μὲν νῆες κατα-
 πλεύσασαι Μήθυμναν πρῶτον ἀφιστᾶσι, καὶ καταλείπονται
 τέσσαρες νῆες ἐν αὐτῇ· καὶ αὖθις αἱ λοιπαὶ Μυτιλήνην 5
 ἀφιστᾶσιν.
- 23 Ἀστύοχος δὲ ὁ Λακεδαιμόνιος ναύαρχος τέσσαρσι ναυσίν,
 ὥσπερ ὥρμητο, πλέων ἐκ τῶν Κεγχρειῶν ἀφικνεῖται ἐς
 Χίον. καὶ τρίτην ἡμέραν αὐτοῦ ἦκοντος αἱ Ἀττικάι νῆες
 πέντε καὶ εἴκοσιν ἔπλεον ἐς Λέσβον, ὧν ἦρχε Λέων καὶ 10
 Διομέδων· Λέων γὰρ ὕστερον δέκα ναυσὶ προσεβοήθησεν
 2 ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. ἀναγαγόμενος δὲ καὶ ὁ Ἀστύοχος τῇ
 αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐς ὅψε καὶ προσλαβὼν Χίαν ναῦν μίαν ἔπλει
 ἐς τὴν Λέσβον, ὅπως ὠφελοίη, εἴ τι δύναίτο. καὶ ἀφι-
 κνεῖται ἐς τὴν Πύρραν, ἐκεῖθεν δὲ τῇ ὑστεραίᾳ ἐς Ἑρεσον, 15
 ἔνθα πυκνάνεται ὅτι ἡ Μυτιλήνη ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων αὐτο-
 3 βοεὶ ἐάλωκεν· οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι ὥσπερ ἔπλεον ἀπροσδόκητοι
 κατασχόντες ἐς τὸν λιμένα τῶν τε Χίων νεῶν ἐκράτησαν
 καὶ ἀποβάντες τοὺς ἀντιστάνας μάχῃ νικήσαντες τὴν
 4 πόλιν ἔσχον. ἂ πυκνάνομενος ὁ Ἀστύοχος τῶν τε Ἑρε- 20
 σίων καὶ τῶν ἐκ τῆς Μηθύμνης μετ' Εὐβούλου Χίων νεῶν,
 αἱ τότε καταλειφθεῖσαι καὶ ὥς ἡ Μυτιλήνη ἐάλω φεύγουσαι
 περιέτυχον αὐτῷ τρεῖς (μία γὰρ ἐάλω ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων),
 οὐκέτι ἐπὶ τὴν Μυτιλήνην ὥρμησεν, ἀλλὰ τὴν Ἑρεσον
 ἀποστήσας καὶ ὀπλίσας, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἑαυτοῦ νεῶν 25
 ὀπλίτας πεζῇ παραπέμπει ἐπὶ τὴν Ἀντισσαν καὶ Μήθυμναν
 ἄρχοντα Ἑτεόνικον προστάξας· καὶ αὐτὸς ταῖς τε μεθ'
 ἑαυτοῦ ναυσὶ καὶ ταῖς τρισὶ ταῖς Χίαις παρέπλει, ἐλπίζων
 τοὺς Μηθυμναίους θαρσύνειν τε ἰδόντας σφᾶς καὶ ἐμμενεῖν

2 Εὐάλας suprascr. Εὐάλας B 4-6 καὶ . . . ἀφιστᾶσιν B: om.
 cett. 13 ναῦν μίαν A¹ C G: μίαν ναῦν B: ναυμαχίαν cett. γρ. B G
 16 ἀπὸ A E F 17 ἐάλω B 20 Ἑρεσί]ων incipit Π²⁴ 25 καὶ
 ὀπλίσας om. Π²⁴ 26 ὀπλίσας, opinor, habuit Π²⁴ παραπέμπει B:
 παρέπλει cett. [Π²⁴] 27 τε om. Π²⁴ 27, 28 ἄρχοντα . . . παρέπλει
 om. M 28 post παρέπλει add. ἐπὶ τὴν Ἀντισσαν καὶ Μήθυμναν
 A C E F G 29 ἐμμενεῖν G M: ἐμμένειν cett.

τῇ ἀποστάσει. ὥς δὲ αὐτῷ τὰ ἐν τῇ Λέσβῳ πάντα ἦσαν- 5
τιοῦτο, ἀπέπλευσε τὸν ἑαυτοῦ στρατὸν περὶ ἀναλαβὼν
ἐς τὴν Χίον. ἀπεκομίσθη δὲ πάλιν κατὰ πόλεις καὶ ὁ τῶν
ξυμμάχων περὶ, ὃς ἐπὶ τὸν Ἑλλησποντον ἐμέλλησεν ἵναί.
5 καὶ ἀπὸ τῶν ἐν Κεγχρειᾷ ξυμμαχίδων Πελοποννησίων νεῶν
ἀφικνουῦνται αὐτοῖς ἐξ μετὰ ταῦτα ἐς τὴν Χίον. οἱ δὲ 6
Ἀθηναῖοι τὰ τ' ἐν τῇ Λέσβῳ πάλιν κατεστήσαντο καὶ
πλεύσαντες ἐξ αὐτῆς Κλαζομενίων τὴν ἐν τῇ ἡπείρῳ Πολί-
χυν τειχιζομένην ἐλόντες διεκόμισαν πάλιν αὐτοὺς ἐς τὴν
10 ἐν τῇ νήσῳ πόλιν, πλὴν τῶν αἰτίων τῆς ἀποστάσεως·
οὗτοι δὲ ἐς Δαφνουῦντα ἀπῆλθον. καὶ αὖθις Κλαζομεναὶ
προσεχώρησαν Ἀθηναίοις.

Τοῦ δ' αὐτοῦ θέρους οἱ τ' ἐπὶ Μιλήτῳ Ἀθηναῖοι ταῖς 24
εἴκοσι ναυσὶν ἐν τῇ Λάδῃ ἐφορμοῦντες ἀπόβασιν ποιησά-
15 μενοι ἐς Πάνορμον τῆς Μιλησίας Χαλκιδέα τε τὸν Λακε-
δαιμόνιον ἄρχοντα μετ' ὀλίγων παραβोधθήσαντα ἀποκτεί-
νουσι καὶ τροπαῖον τρίτῃ ἡμέρᾳ ὕστερον διαπλεύσαντες
ἔστησαν, ὃ οἱ Μιλήσιοι ὥς οὐ μετὰ κράτους τῆς γῆς σταθὲν
ἀνεῖλον· καὶ Λέων καὶ Διομέδων ἔχοντες τὰς ἐκ Λέσβου 2
20 Ἀθηναίων ναῦς, ἕκ τε Οἶνουσσῶν τῶν πρὸ Χίου νήσων
καὶ ἐκ Σιδούσσης καὶ ἐκ Πτελεοῦ, ἃ ἐν τῇ Ἐρυθραίᾳ εἶχον
τείχη, καὶ ἐκ τῆς Λέσβου ὀρμώμενοι τὸν πρὸς τοὺς Χίους
πόλεμον ἀπὸ τῶν νεῶν ἐποιοῦντο· εἶχον δ' ἐπιβάτας τῶν
ὀπλιτῶν ἐκ καταλόγου ἀναγκαστούς. καὶ ἔν τε Καρδαμύλῃ 3
25 ἀποβάντες καὶ ἐν Βολίσκῳ τοὺς προσβोधθήσαντας τῶν
Χίων μάχῃ νικήσαντες καὶ πολλοὺς διαφθείραντες ἀνάστατα
ἐποίησαν τὰ ταύτῃ χωρία, καὶ ἐν Φάναις αὖθις ἄλλῃ μάχῃ
ἐνίκησαν καὶ τρίτῃ ἐν Λευκωνίῳ. καὶ μετὰ τοῦτο οἱ μὲν
Χῖοι ἤδη οὐκέτι ἐπεξῆσαν, οἱ δὲ τὴν χώραν καλῶς κατε-
30 σκευασμένην καὶ ἀπαθῇ οὔσαν ἀπὸ τῶν Μηδικῶν μέχρι
τότε διεπόρθησαν. Χῖοι γὰρ μόνοι μετὰ Λακεδαιμονίους 4

2 περὶ B: om. cett. Π²⁴ 3 τῶν ξυμμάχων Π²⁴: ἀπὸ τῶν νεῶν
codd. 19 post ἐκ add. τῆς B 21 alt. ἐκ om. Π²⁴ 22 post
τείχη add. ἀπῆραν B καὶ ἐκ τῆς Λέσβου secl. Classen 25 Βολίσκῳ
B: [Βο]λίσκῳ Π²⁴: Βολίσσῳ cett. γρ. B τῶν om. Π²⁴ 26 νική-
σαντες] κρατήσαντες Π²⁴ 29 ἤδη post τοῦτο (28) habet Π²⁴

- ὦν ἐγὼ ἡσθόμην ἡδαιμόνησάν τε ἅμα καὶ ἐσωφρόνησαν,
καὶ ὅσῳ ἐπεδίδου ἢ πόλις αὐτοῖς ἐπὶ τὸ μείζον, τόσῳ δὲ
5 καὶ ἐκοσμούντο ἐχυρώτερον. καὶ οὐδ' αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν,
εἰ τοῦτο δοκοῦσι παρὰ τὸ ἀσφαλέστερον πρᾶξαι, πρότερον
ἐτόλμησαν ποιήσασθαι ἢ μετὰ πολλῶν τε καὶ ἀγαθῶν 5
ξυμμάχων ἔμελλον ξυγκινδυνεύσειν καὶ τοὺς Ἀθηναίους
ἡσθάνοντο οὐδ' αὐτοὺς ἀντιλέγοντας ἔτι μετὰ τὴν Σικελικὴν
ξυμφορὰν ὥς οὐ πάνυ πόνηρα σφῶν [βεβαίως] τὰ πράγματα
εἶη· εἰ δέ τι ἐν τοῖς ἀνθρωπέοις τοῦ βίου παραλόγοις
ἐσφάλησαν, μετὰ πολλῶν οἷς ταῦτα ἔδοξε, τὰ τῶν Ἀθη- 10
ναίων ταχὺ ξυναναιρεθήσεσθαι, τὴν ἁμαρτίαν ξυνέγνωσαν.
6 εἰργομένοις οὖν αὐτοῖς τῆς θαλάσσης καὶ κατὰ γῆν πορθου-
μένοις ἐνεχείρησάν τινες πρὸς Ἀθηναίους ἀγαγεῖν τὴν
πόλιν· οὓς αἰσθόμενοι οἱ ἄρχοντες αὐτοὶ μὲν ἡσύχασαν,
Ἀστύοχον δὲ ἐξ Ἐρυθρῶν τὸν ναύαρχον μετὰ τεσσάρων 15
νεῶν, αἱ παρήσαν αὐτῷ, κομίσαντες ἐσκόπουν ὅπως μετριώ-
τατα ἢ ὁμήρων λήψει ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ καταπαύσουσι τὴν
ἐπιβουλήν. καὶ οἱ μὲν ταῦτα ἔπρασσον.
- 25 Ἐκ δὲ τῶν Ἀθηνῶν τοῦ αὐτοῦ θέρους τελευτῶντος χίλιοι
ὀπλῖται Ἀθηναῖον καὶ πεντακόσιοι καὶ χίλιοι Ἀργείων 20
(τοὺς γὰρ πεντακοσίους τῶν Ἀργείων ψιλοὺς ὄντας ὥπλισαν
οἱ Ἀθηναῖοι) καὶ χίλιοι τῶν ξυμμάχων ναυσὶ δυοῖν δεοῦσαις
πεντήκοντα, ὧν ἦσαν καὶ ὀπλιταγωγοί, Φρυνίχου καὶ Ὀνο-
μακλέους καὶ Σκιρωνίδου στρατηγούντων κατέπλευσαν ἐς
Σάμον, καὶ διαβάντες ἐς Μίλητον ἐστρατοπεδεύσαντο. 25
- 2 Μιλήσιοι δὲ ἐξελθόντες αὐτοὶ τε, ὀκτακόσιοι ὀπλῖται, καὶ
οἱ μετὰ Χαλκιδῆως ἐλθόντες Πελοποννήσιοι καὶ Τισσα-
φέρνους τι [ξενικόν] ἐπικουρικόν, καὶ αὐτὸς Τισσαφέρνης
παρῶν καὶ ἡ ἵππος αὐτοῦ, ξυνέβαλον τοῖς Ἀθηναίοις καὶ

1 ὦν om. Π²⁴ ἡδαιμόνησάν τε B Π²⁴: εὐδαιμονήσαντες cett. (-ῆσ-) F
2 τόσῳ δὲ Jones: τοσῶδε B: τόσῳ cett. Π²⁴ 4 εἰ] ἐς B ἀσφαλέστατον
B Π²⁴ 6 post ξυμμάχων add. μεθ' ὧν B ξυγκινδυνεύσειν Bekker:
ξυγκινδυνεύειν B: κινδυνεύσειν cett. (-εῦ- C) Π²⁴ 8 βεβαίως om. Π²⁴:
seclusi 10 τὰ om. B 11 ξυναναιρεθήσεσθαι B ? Π²⁴: ξυναίρε-
θήσεσθαι cett. 12 γοῦν B: δ' οὖν Bekker [Π²⁴] τῆς om. Π²⁴
13 post πρὸς add. τοὺς B Π²⁴ 14 οὐ Stahl [Π²⁴] 19 τελευτῶν[τος
desinit Π²⁴ 28 ξενικόν secl. Schäfer

τοῖς ξυμμάχοις. καὶ οἱ μὲν Ἀργεῖοι τῷ σφετέρῳ αὐτῶν 3
 κέρα προεξάξαντες καὶ καταφρονήσαντες, ὥς ἐπ' Ἴωνάς τε
 καὶ οὐ δεξομένους ἀτακτότερον χωροῦντες, νικῶνται ὑπὸ
 τῶν Μιλησίων καὶ διαφθείρονται αὐτῶν ὀλίγῳ ἐλάσσους
 5 τριακοσίων ἀνδρῶν. Ἀθηναῖοι δὲ τοὺς τε Πελοποννησίου 4
 πρώτους νικήσαντες καὶ τοὺς βαρβάρους καὶ τὸν ἄλλον
 ὄχλον ὡσάμενοι, τοῖς Μιλησίοις οὐ ξυμμείξαντες, ἀλλ'
 ὑποχωρησάντων αὐτῶν ἀπὸ τῆς τῶν Ἀργείων τροπῆς ἐς
 τὴν πόλιν ὥς ἐώρων τὸ ἄλλο σφῶν ἡσσώμενον, πρὸς αὐτὴν
 10 τὴν πόλιν τῶν Μιλησίων κρατοῦντες ἤδη τὰ ὅπλα τίθενται.
 καὶ ξυνέβη ἐν τῇ μάχῃ ταύτῃ τοὺς Ἴωνας ἀμφοτέρωθεν 5
 τῶν Δωριῶν κρατῆσαι· τοὺς τε γὰρ κατὰ σφᾶς Πελοποννη-
 σίους οἱ Ἀθηναῖοι ἐνίκων καὶ τοὺς Ἀργεῖους οἱ Μιλησίοι.
 στήσαντες δὲ τροπαῖον τὸν περιτειχισμὸν ἰσθμῶδους ὄντος
 15 τοῦ χωρίου οἱ Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο, νομίζοντες, εἰ
 προσαγάγουντο Μίλητον, ῥαδίως ἂν σφίσι καὶ τᾶλλα προσ-
 χωρήσαι. ἐν τούτῳ δὲ περὶ δειλὴν ἤδη ὀψίαν ἀγγέλλεται 26
 αὐτοῖς τὰς ἀπὸ Πελοποννήσου καὶ Σικελίας πέντε καὶ
 πεντήκοντα ναῦς ὅσον οὐ παρεῖναι. τῶν τε γὰρ Σικελιωτῶν,
 20 Ἑρμοκράτους τοῦ Συρακοσίου μάλιστα ἐνάγοντος ξυνεπιλα-
 βέσθαι καὶ τῆς ὑπολοίπου Ἀθηναίων καταλύσεως, εἴκοσι
 νῆες Συρακοσίων ἦλθον καὶ Σελινούντιαι δύο, αἷ τε ἐκ
 Πελοποννήσου, ἃς παρεσκευάζοντο, ἐτοίμαι ἤδη οὔσαι· καὶ
 25 Ἰθριμένει τῷ Λακεδαιμονίῳ ξυναμφότεραι ὥς Ἀστύοχον
 τὸν ναύαρχον προσταχθεῖσαι κομίσαι, κατέπλευσαν ἐς Λέρον
 πρῶτον τὴν πρὸ Μιλήτου νῆσον· ἔπειτα ἐκείθεν αἰσθόμενοι 2
 ἐπὶ Μιλήτῳ ὄντας Ἀθηναίους ἐς τὸν Ἰασικὸν κόλπον πρό-
 τερον πλεύσαντες ἐβούλοντο εἰδέναι τὰ περὶ τῆς Μιλήτου.

1 τοῖς B: om. cett. 2 προεξαῖξαντες (sic) B: προεξάρξαντες C G: προεξάξαντες cett. suprascr. B 4 ὀλίγῳ B: ὀλίγοι cett. 11 ἀμφο-
 τέρωθεν B: ἀμφοτέρων cett. 16 τὰ ἄλλα A C E F M προσχωρήσαι
 (sic, in rasura) G: προσχωρήσειν cett. 18 Σικελίας καὶ Πελοποννήσου
 B 21 καὶ B et, ut videtur, Schol.: om. cett. 23 ἔτοιμοι B
 24 Ἰθριμένει Haase: Ἰθραμένει codd. (et sic 36, 1, sed alibi -ι- codd.
 praeter B C G) ξυναμφότεροι B 25 Λέρον B: Ἐλεδὸν vel similia
 cett. 27 Ἀσιακὸν B

- 3 ἐλθόντος δὲ Ἀλκιβιάδου ἵππῳ ἐς Τειχιούσσαν τῆς Μιλη-
σίας, οἵπερ τοῦ κόλπου πλεύσαντες ἠλλίσαντο, πυκνάνονται
τὰ περὶ τῆς μάχης (παρὴν γὰρ ὁ Ἀλκιβιάδης καὶ ξυνεμάχετο
τοῖς Μιλησίοις καὶ Τισσαφέρνει), καὶ αὐτοῖς παρῆναι, εἰ
μὴ βούλονται τά τε ἐν Ἰωνίᾳ καὶ τὰ ξύμπαντα πράγματα 5
διολέσαι, ὥς τάχιστα βοηθεῖν Μιλήτῳ καὶ μὴ περιδεῖν
27 ἀποτευχισθεῖσαν. καὶ οἱ μὲν ἅμα τῇ ἔφ' ἐμελλον βοηθήσειν·
Φρύνιχος δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, ὥς ἀπὸ τῆς
Λέρου ἐπύθετο τὰ τῶν νεῶν σαφῶς, βουλομένων τῶν ξυν-
αρχόντων ὑπομείναντας διαναυμαχεῖν, οὐκ ἔφη οὐτ' αὐτὸς 10
ποιήσειν τοῦτο οὐτ' ἐκείνοις οὐδ' ἄλλῃ οὐδενὶ ἐς δύναμιν
2 ἐπιτρέψειν. ὅπου γὰρ [ἔξεστιν] ἐν ὑστέρῳ σαφῶς εἰδότας
πρὸς ὁπόσας τε ναῦς πολεμίας καὶ ὅσαις πρὸς αὐτὰς ταῖς
σφετέραις ἰκανῶς καὶ καθ' ἡσυχίαν παρασκευασαμένοις ἔσται
ἀγωνίσασθαι, οὐδέποτε τῷ αἰσχυρῷ ὀνειδεῖ εἷξας ἀλόγως 15
3 διακινδυνεύειν. οὐ γὰρ αἰσχυρὸν εἶναι Ἀθηναίους ναυτικῷ
μετὰ καιροῦ ὑποχωρῆσαι, ἀλλὰ καὶ μετὰ ὀτονοῦν τρόπου
αἰσχυριὸν ξυμβήσεσθαι ἢν ἡσσηθῶσιν· καὶ τὴν πόλιν οὐ
μόνον τῷ αἰσχυρῷ, ἀλλὰ καὶ τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ περιπίπτειν,
ἢ μόλις ἐπὶ ταῖς γεγενημέναις ξυμφοραῖς ἐνδέχεσθαι μετὰ 20
βεβαίου παρασκευῆς καθ' ἑκουσίαν, ἢ πάννυ γε ἀνάγκη,
προτέρα ποι ἐπιχειρεῖν, ἢ που δὴ μὴ βιαζομένη γε πρὸς
4 αὐθαίρετους κινδύνους ἵναι. ὥς τάχιστα δὲ ἐκέλευε τοὺς τε
τραυματίας ἀναλαβόντας καὶ τὸν πεζὸν καὶ τῶν σκευῶν ὅσα
ἦλθον ἔχοντες, ἃ δ' ἐκ τῆς πολεμίας εἰλήφασιν καταλιπόντας 25
ὅπως κοῦφαι ὦσιν αἱ νῆες, ἀποπλεῖν ἐς Σάμον, κἀκείθεν
ἤδη ξυναγαγόντας πάσας τὰς ναῦς τοὺς ἐπίπλους, ἢν που
5 καιρὸς ᾗ, ποιεῖσθαι. ὥς δὲ ἔπεισε, καὶ ἔδρασε ταῦτα· καὶ

2 οἵπερ] οὐ ὑπὲρ B
Bekker: οὐτ' codd.

ασμένοις ἐξέσται B

ὀνειδεῖ secl. Krüger

E F M

codd.

B: om. M

28 ᾗ B: εἴη cett. marg. B

9 Λέρου B: Δέρου cett. suprascr. B

12 ἔξεστιν secl. Dobree

15 post ἀγωνίσασθαι add. ὅποι τε βούλονται B

ἀλόγως] ὀλίγῳ B

18 post πόλιν add. ἂν Dobree

21 καθ' ἑκουσίαν om. C

ἢ που Lindau: ποῦ codd.

22 ποι] που

24 τῶν πεζῶν C G

11 οὐδ'

14 παρεσκευ-

17 καιρὸν A (corr. A¹)

20 μόλις recc.: μόγισ

22 ποι] που

24 τῶν πεζῶν C G

ἔδοξεν οὐκ ἐν τῷ αὐτίκα μᾶλλον ἢ ὕστερον, οὐκ ἐς τοῦτο
 μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐς ὅσα ἄλλα Φρύνιχος κατέστη, οὐκ
 ἀξύνετος εἶναι. καὶ οἱ μὲν Ἀθηναῖοι ἀφ' ἐσπέρας εὐθὺς 6
 τούτῳ τῷ τρόπῳ ἀτελεῖ τῇ νίκη ἀπὸ τῆς Μιλήτου ἀνέστησαν,
 5 καὶ οἱ Ἀργεῖοι κατὰ τάχος καὶ πρὸς ὀργὴν τῆς ξυμφορᾶς
 ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σάμου ἐπ' οἶκον· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι 28
 ἅμα τῇ ἕξ ἐκ τῆς Τειχιούσσης ἄραυτες ἐπικατάγονται, καὶ
 μέιναντες ἡμέραν μίαν τῇ ὑστεραίᾳ καὶ τὰς Χίας ναῦς
 προσλαβόντες τὰς μετὰ Χαλκιδέως τὸ πρῶτον ξυγκατα-
 10 διωχθείσας ἐβούλουντο πλεῦσαι ἐπὶ τὰ σκεύη ἃ ἐξείλουντο
 ἐς Τειχιούσσαν πάλιν. καὶ ὥς ἦλθον, Τισσαφέρνης τῷ 2
 πεζῷ παρελθὼν πείθει αὐτοὺς ἐπὶ Ἴασον, ἐν ᾗ Ἀμόργης
 πολέμιος ὢν κατείχε, πλεῦσαι. καὶ προσβαλόντες τῇ Ἰάσῳ
 αἰφνίδιοι καὶ οὐ προσδεχομένων ἀλλ' ἢ Ἀττικὰς τὰς ναῦς
 15 εἶναι αἰροῦσιν· καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Συρακόσιοι
 ἐπηνέβησαν. καὶ τὸν τε Ἀμόργην ζῶντα λαβόντες, Πισ- 3
 σοῦθνον νόθον υἱόν, ἀφεστῶτα δὲ βασιλέως, παραδιδόασιν
 οἱ Πελοποννήσιοι Τισσαφέρνει ἀπαγαγεῖν, εἰ βούλεται,
 βασιλεῖ, ὥσπερ αὐτῷ προσέταξε, καὶ τὴν Ἴασον διεπόρθησαν
 20 καὶ χρήματα πάνυ πολλὰ ἢ στρατιὰ ἔλαβεν· παλαιόπλουτον
 γὰρ ἦν τὸ χωρίον. τοὺς τ' ἐπικούρους τοὺς περὶ τὸν 4
 Ἀμόργην παρὰ σφᾶς αὐτοὺς κομίσαντες καὶ οὐκ ἀδικήσαντες
 ξυνέταξαν, ὅτι ἦσαν οἱ πλείστοι ἐκ Πελοποννήσου· τό τε
 πόλισμα Τισσαφέρνει παραδόντες καὶ τὰ ἀνδράποδα πάντα
 25 καὶ δοῦλα καὶ ἐλεύθερα, ὧν καθ' ἕκαστον στατήρα Δαρεικὸν
 παρ' αὐτοῦ ξυνέβησαν λαβεῖν, ἔπειτα ἀνεχώρησαν ἐς τὴν
 Μίλητον. καὶ Πεδάριτόν τε τὸν Λέοντος ἐς τὴν Χίον 5
 ἄρχοντα Λακεδαιμονίων πεμψάντων ἀποστέλλουσι πεζῇ
 μέχρι Ἐρυθρῶν ἔχοντα τὸ παρὰ Ἀμόργου ἐπικουρικόν, καὶ
 30 ἐς τὴν Μίλητον αὐτοῦ Φίλιππον καθιστᾶσιν. καὶ τὸ θέρος
 ἐτελεύτα.

14 τὰς B: om. cett. 16 Πισσοῦθνον . . . βασιλέως secl. Herwer-
 den 22 post Ἀμόργην add. τὸν Πισσοῦθνον B

- 29 Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου χειμῶνος, ἐπειδὴ τὴν Ἰασον κατε-
στήσατο ὁ Τισσαφέρης ἐς φυλακὴν, παρήλθεν ἐς τὴν
Μίλητον, καὶ μηνὸς μὲν τροφήν, ὥσπερ ὑπέστη ἐν τῇ
Λακεδαίμονι, ἐς δραχμὴν Ἀττικὴν ἐκάστω πάσαις ταῖς
ναυσὶ διέδωκε, τοῦ δὲ λοιποῦ χρόνου ἐβούλετο τριῶβολου 5
διδόναι, ἕως ἂν βασιλέα ἐπέρηται· ἦν δὲ κελεύη, δώσειν
2 ἔφη ἐντελὴ τὴν δραχμὴν. Ἑρμοκράτους δὲ ἀντειπόντος
τοῦ Συρακοσίου στρατηγοῦ (ὁ γὰρ Θηριμένης οὐ ναύαρχος
ᾧν, ἀλλ' Ἀστυόχῳ παραδοῦναι τὰς ναῦς ξυμπλέων μαλακὸς
ἦν περὶ τοῦ μισθοῦ) ὅμως δὲ παρὰ πέντε ναῦς πλεόν ἀνδρὶ 10
ἐκάστω ἢ τρεῖς ὀβολοὶ ὡμολογήθησαν. ἐς γὰρ πέντε ναῦς
καὶ πεντήκοντα τριάκοντα τάλαντα ἐδίδου τοῦ μηνός· καὶ
τοῖς ἄλλοις, ὅσῳ πλείους νῆες ἦσαν τούτου τοῦ ἀριθμοῦ, κατὰ
τὸν αὐτὸν λόγον τούτου ἐδίδото.
- 30 Τοῦ δ' αὐτοῦ χειμῶνος τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίοις 15
προσαφигμένοι γὰρ ἦσαν καὶ οἴκοθεν ἄλλαι νῆες πέντε καὶ
τριάκοντα καὶ στρατηγοὶ Χαρμῖνος καὶ Στρομβιχίδης καὶ
Εὐκτῆμων, καὶ τὰς ἀπὸ Χίου καὶ τὰς ἄλλας πάσας ξυναγα-
γόντες ἐβούλonto διακληρωσάμενοι ἐπὶ μὲν τῇ Μιλήτῳ τῷ
ναυτικῷ ἐφορμεῖν, πρὸς δὲ τὴν Χίον καὶ ναυτικὸν καὶ πεζὸν 20
2 πέμψαι. καὶ ἐποίησαν οὕτως· Στρομβιχίδης μὲν γὰρ καὶ
Ὀνομακλῆς καὶ Εὐκτῆμων τριάκοντα ναῦς ἔχοντες καὶ τῶν
ἐς Μίλητον ἐλθόντων χιλίων ὀπλιτῶν μέρος ἄγοντες ἐν
ναυσὶν ὀπλιταγωγοῖς ἐπὶ Χίον λαχόντες ἔπλεον, οἱ δ'
ἄλλοι ἐν Σάμῳ μένοντες τέσσαρσι καὶ ἐβδομήκοντα ναυσὶν 25
ἐθαλασσοκράτουں καὶ ἐπίπλους τῇ Μιλήτῳ ἐποιοῦντο.
- 31 Ὁ δ' Ἀστυόχος ὡς τότε ἐν τῇ Χίῳ ἔτυχε διὰ τὴν προ-
δοσίαν τοὺς ὁμήρους καταλεγόμενος τούτου μὲν ἐπέσχεν,

2 ἐς secl. Herwerden

6 ἔφη δώσειν A C E F G M

8 οὐ]

οὐκέτι B: om. M 12 τριάκοντα Meibom: τρία codd. (om. B)

15 οἱ . . . Ἀθηναῖοι B

16 προσαφигμένοι A B

18 post ἀπὸ

add. τῆς M πάσας καὶ τὰς ἄλλας A C E F G M

23 ἄγοντες

Krüger: ἀπολιπόντες B: ἀγαγόντες cett. γρ. B

ἐν om. B (habet

γρ. B) 24 λαβόντες B

26 ἐπίπλους Krüger (tentavit Bekker):

ἐπίπλους codd.

ἐπειδὴ ἤσθητο τὰς τε μετὰ Θηριμένους ναῦς ἡκούσας καὶ
τὰ περὶ τὴν ξυμμαχίαν βελτίω ὄντα, λαβὼν δὲ ναῦς τὰς τε
Πελοποννησίων δέκα καὶ Χίας δέκα ἀνάγεται, καὶ προσβαλὼν 2
Πτελεῶ καὶ οὐχ ἔλων παρέπλευσεν ἐπὶ Κλαζομενὰς καὶ
5 ἐκέλευεν αὐτῶν τοὺς τὰ Ἀθηναίων φρουροῦντας ἀνοικίζεσθαι
ἐς τὸν Δαφνοῦντα καὶ προσχωρεῖν σφίσιν· ξυνεκέλευε δὲ
καὶ Τάμωσ Ἰωνίας ὑπαρχος ὢν. ὥς δ' οὐκ ἐσήκουον, 3
προσβολὴν ποιησάμενος τῇ πόλει οὕσῃ ἀτειχίστῃ καὶ οὐ
δυνάμενος ἐλεῖν, ἀπέπλευσεν ἀνέμῳ μεγάλῳ αὐτὸς μὲν ἐς
10 Φώκαιαν καὶ Κύμην, αἱ δὲ ἄλλαι νῆες κατήραν ἐς τὰς
ἐπικειμένας ταῖς Κλαζομεναῖς νήσους, Μαραθοῦσσαν καὶ
Πήλην καὶ Δρυμοῦσσαν. καὶ ὅσα ὑπεξέκειτο αὐτόθι τῶν 4
Κλαζομενίων, ἡμέρας ἐμμείναντες διὰ τοὺς ἀνέμους ὀκτὼ
τὰ μὲν διήρπασαν καὶ ἀνήλωσαν, τὰ δὲ ἐσβαλόμενοι ἀπέ-
15 πλευσαν ἐς Φώκαιαν καὶ Κύμην ὥς Ἀστύοχον. ὄντος 32
δ' αὐτοῦ ἐνταῦθα Λεσβίων ἀφικνοῦνται πρέσβεις βουλόμενοι
αὐθις ἀποστῆναι· καὶ αὐτὸν μὲν πείθουσιν, ὥς δ' οἱ τε
Κορίνθιοι καὶ οἱ ἄλλοι ξύμμαχοι ἀπρόθυμοι ἦσαν διὰ τὸ
πρότερον σφάλμα, ἄρας ἔπλει ἐπὶ τῆς Χίου. καὶ χει-
20 μασθισῶν τῶν νεῶν ὕστερον ἀφικνοῦνται ἄλλαι ἄλλοθεν
ἐς τὴν Χίον. καὶ μετὰ τοῦτο Πεδάριτος, τότε παριῶν πεζῇ 2
ἐκ τῆς Μιλήτου, γενόμενος ἐν Ἐρυθραῖς διαπεραιοῦται
αὐτός τε καὶ ἡ στρατιὰ ἐς Χίον· ὑπῆρχον δὲ αὐτῷ καὶ ἐκ
τῶν πέντε νεῶν στρατιῶται ὑπὸ Χαλκιδέως ἐς πεντακοσίους
25 ξὺν ὅπλοις καταλειφθέντες. ἐπαγγελλομένων δέ τινων 3
Λεσβίων τὴν ἀπόστασιν, προσφέρει τῷ τε Πεδαρίτῃ καὶ
τοῖς Χίοις ὁ Ἀστύοχος τὸν λόγον ὥς χρή παραγενομένους
ταῖς ναυσὶν ἀποστῆσαι τὴν Λέσβον· ἥ γὰρ ξυμμάχους
πλείους σφᾶς ἔξειν, ἢ τοὺς Ἀθηναίους, ἣν τι σφάλλονται,

5 ἐκέλευσεν A FM

14 ἐσβαλλόμενοι B

17 αὐθις B: om. cett.

20 ἄλλοι B

27 ὁ B: om. cett.

8 προσβολὴν Cobet: ἐσβολὴν codd.

16 πρέσβεις ἀφικνοῦνται A C E F G M

19 post χειμασθισῶν add. καὶ πλανηθει-

24 Χαλκιδέως B: Χαλκιδέως ὥς E: Χαλκιδέων

τὸν B: om. cett.

29 σφεῖς Bekker

- κακώσειν. οἱ δ' οὐκ ἐσήκουν, οὐδὲ τὰς ναῦς ὁ Πεδάριτος
 33 ἔφη τῶν Χίων αὐτῷ προήσειν. κακείνος λαβὼν τὰς τε
 τῶν Κορινθίων πέντε καὶ ἑκτὴν Μεγαρίδα καὶ μίαν Ἑρ-
 μιονίδα καὶ ἃς αὐτὸς Λακωνικὰς ἔχων ἦλθεν, ἔπλει ἐπὶ
 τῆς Μιλήτου πρὸς τὴν ναυαρχίαν, πολλὰ ἀπειλήσας τοῖς 5
 2 Χίοις ἢ μὴν μὴ ἐπιβοθήσειν, ἣν τι δέωνται. καὶ προσ-
 βαλὼν Κωρύκῳ τῆς Ἑρυθραίας ἐνυλίστατο. οἱ δ' ἀπὸ τῆς
 Σάμου Ἀθηναῖοι ἐπὶ τὴν Χίον πλέοντες τῇ στρατιᾷ καὶ
 αὐτοὶ ἐκ τοῦ ἐπὶ θάτερα λόφου διείργοντο καὶ καθωρμίσαντο
 3 καὶ ἐλελήθεσαν ἀλλήλους. ἐλθούσης δὲ παρὰ Πεδαρίτου 10
 ὑπὸ νύκτα ἐπιστολῆς ὡς Ἑρυθραίων ἄνδρες αἰχμάλωτοι ἐκ
 Σάμου ἐπὶ προδοσίᾳ ἐς Ἑρυθρὰς ἦκουσιν ἀφειμένοι, ἀν-
 ἄγεται ὁ Ἀστύοχος εὐθὺς ἐς τὰς Ἑρυθρὰς πάλιν, καὶ παρὰ
 τοσοῦτον ἐγένετο αὐτῷ μὴ περιπεσεῖν τοῖς Ἀθηναίοις.
 4 διαπλεύσας δὲ καὶ ὁ Πεδάριτος πρὸς αὐτόν, καὶ ἀναζητή- 15
 σαντες τὰ περὶ τῶν δοκούντων προδιδόναι, ὡς ἡῦρον ἅπαν
 ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ἀνθρώπων ἐκ τῆς Σάμου προφασισθέν,
 ἀπολύσαντες τῆς αἰτίας ἀπέπλευσαν ὁ μὲν ἐς τὴν Χίον,
 ὁ δὲ ἐς τὴν Μίλητον ἐκομίσθη, ὥσπερ διανοεῖτο.
 34 Ἐν τούτῳ δὲ καὶ ἡ τῶν Ἀθηναίων στρατιὰ ταῖς ναυσὶν 20
 ἐκ τοῦ Κωρύκου περιπλέουσα κατ' Ἀργῖνον ἐπιτυγχάνει
 τρισὶ ναυσὶ τῶν Χίων μακραῖς, καὶ ὡς εἶδον, ἐδίωκον· καὶ
 χειμῶν τε μέγας ἐπιγίγνεται καὶ αἱ μὲν τῶν Χίων μόλις
 καταφεύγουσιν ἐς τὸν λιμένα, αἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων αἱ μὲν
 μάλιστα ὀρμήσασαι τρεῖς διαφθείρονται καὶ ἐκπίπτουσι πρὸς 25
 τὴν πόλιν τῶν Χίων, καὶ ἄνδρες οἱ μὲν ἀλίσκονται, οἱ δ'
 ἀποθνήσκουσιν, αἱ δ' ἄλλαι καταφεύγουσιν ἐς τὸν ὑπὸ
 τῷ Μίμαντι λιμένα Φοινικοῦντα καλούμενον. ἐντεῦθεν δ'

3 τῶν om. B

4 Λακωνικὰς secl. Stahl

ἦλθεν ἔχων ACE

FGM

5 ναυμαχίαν B

9 διείργοντο καὶ] διείργοντος

Krüger

11 ὑπὸ νύκτα B: om. cett.

15 πρὸς B: παρ' cett.

γρ. B

αὐτῶν ACEFG γρ. B

16 τὰ περὶ] παρὰ B

22 ὡς

εἶδον B:

ὥσπερ ἰδόντες cett. γρ. B

ἐδίωκον B: ἐπεδίωκον

cett. γρ. B: ἀπεδίωκον suprascr. G¹

23 μόλις B: μόγις cett.

25 ὀρμήσασαι C: ὀρμίσασαι cett.

28 καλούμενον om. B

ὕστερον ἐς τὴν Λέσβον καθορμισάμενοι παρεσκευάζοντο ἐς τὸν τειχισμόν.

Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου τοῦ αὐτοῦ χειμῶνος Ἴππο- 35
κράτης ὁ Λακεδαιμόνιος ἐκπλεύσας δέκα μὲν Θουρίαις ναυσίν,
5 ὧν ἦρχε Δωριεὺς ὁ Διαγόρου τρίτος αὐτός, μιᾷ δὲ Λακωνικῇ,
μιᾷ δὲ Συρακοσίᾳ, καταπλεῖ ἐς Κνίδον· ἡ δ' ἀφειστήκει
ἤδη ὑπὸ Τισσαφέρους. καὶ αὐτοὺς οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ, ὥς 2
ἦσθοντο, ἐκέλευον ταῖς μὲν ἡμισείαις τῶν νεῶν Κνίδου
φυλάσσειν, ταῖς δὲ περὶ Τριόπιον οὔσαις τὰς ἀπ' Αἰγύπτου
10 ὀλκάδας προσβαλλούσας ξυλλαμβάνειν· ἔστι δὲ τὸ Τριόπιον
ἄκρα τῆς Κνιδίας προύχουσα, Ἀπόλλωνος ἱερόν. πυθό- 3
μενοι δὲ οἱ Ἀθηναῖοι καὶ πλεύσαντες ἐκ τῆς Σάμου λαμ-
βάνουσι τὰς ἐπὶ τῷ Τριοπίῳ φρουρούσας ἐξ ναῦς· οἱ δ'
ἄνδρες ἀποφεύγουσιν ἐξ αὐτῶν. καὶ μετὰ τοῦτο ἐς τὴν
15 Κνίδου καταπλεύσαντες καὶ προσβαλόντες τῇ πόλει ἀτει-
χίστῳ οὔσῃ ὀλίγου εἴλον. τῇ δ' ὕστεραίᾳ αὖθις προσ- 4
έβαλλον, καὶ ὥς ἄμεινον φαρξάμενων αὐτῶν ὑπὸ νύκτα καὶ
ἐπεσελθόντων αὐτοῖς τῶν ἀπὸ τοῦ Τριοπίου ἐκ τῶν νεῶν
διαφυγόντων οὐκέθ' ὁμοίως ἐβλαπτον, ἀπελθόντες καὶ
20 δηώσαντες τὴν τῶν Κνιδίων γῆν ἐς τὴν Σάμον ἀπέπλευσαν.

Ἐπὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀστυόχου ἡκοντος ἐς τὴν 36
Μίλητον ἐπὶ τὸ ναυτικὸν οἱ Πελοποννήσιοι εὐπόρως ἔτι
εἶχον ἅπαντα τὰ κατὰ τὸ στρατόπεδον· καὶ γὰρ μισθὸς
ἐδίδото ἀρκούντως καὶ τὰ ἐκ τῆς Ἰάσου μεγάλα χρήματα
25 διαρπασθέντα ὑπὴν τοῖς στρατιώταις, οἳ τε Μιλήσιοι προ-
θύμως τὰ τοῦ πολέμου ἔφερον. πρὸς δὲ τὸν Τισσαφέρην 2
ἐδόκουν ὅμως τοῖς Πελοποννησίοις αἱ πρῶται ξυνθήκαι αἱ
πρὸς Χαλκιδέα γενόμεναι ἐνδεεῖς εἶναι καὶ οὐ πρὸς σφῶν
μᾶλλον, καὶ ἄλλας ἔτι Θηριμένους παρόντος ἐποιοῦν· καὶ
30 εἰσὶν αἶδε.

Ἐυνθήκαι Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων πρὸς βα- 37

7 ὑπὸ Paulmier : ἀπὸ codd. 10 προσβαλούσας B C G 13 τῷ
B : om. cett. 19 ἀπελθόντες B : ἐπελθόντες cett. 21 ἐς B :
ὡς cett. 29 ἔτι B : ἐπὶ cett.

- σιλέα Δαρείον καὶ τοὺς παῖδας τοὺς βασιλέως καὶ Τισσα-
 2 φέρην, σπονδὰς εἶναι καὶ φιλίαν κατὰ τάδε. ὁπόση χώρα
 καὶ πόλεις βασιλέως εἰσὶ Δαρείου ἢ τοῦ πατρὸς ἦσαν ἢ
 τῶν προγόνων, ἐπὶ ταύτας μὴ ἰέναι ἐπὶ πολέμῳ μηδὲ κακῷ
 μηδενὶ μήτε Λακεδαιμονίους μήτε τοὺς ξυμμάχους τοὺς 5
 Λακεδαιμονίων, μηδὲ φόρους πράσσεσθαι ἐκ τῶν πόλεων
 τούτων μήτε Λακεδαιμονίους μήτε τοὺς ξυμμάχους τοὺς
 Λακεδαιμονίων· μηδὲ Δαρείον βασιλέα μηδὲ ὦν βασιλεὺς
 ἄρχει ἐπὶ Λακεδαιμονίους μηδὲ τοὺς ξυμμάχους ἰέναι ἐπὶ
 3 πολέμῳ μηδὲ κακῷ μηδενί. ἦν δέ τι δέωνται Λακεδαιμόνιοι 10
 ἢ οἱ ξύμμαχοι βασιλέως ἢ βασιλεὺς Λακεδαιμονίων ἢ τῶν
 ξυμμάχων, ὅτι ἂν πείθωσιν ἀλλήλους, τοῦτο ποιοῦσι καλῶς
 4 ἔχειν. τὸν δὲ πόλεμον τὸν πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοὺς
 ξυμμάχους κοινῇ ἀμφοτέρους πολεμεῖν· ἦν δὲ κατάλυσιν
 ποιῶνται, κοινῇ ἀμφοτέρους ποιεῖσθαι. ὁπόση δ' ἂν στρατιὰ 15
 ἐν τῇ χώρᾳ τῇ βασιλέως ἢ μεταπεμφαμένου βασιλέως,
 5 τὴν δαπάνην βασιλέα παρέχειν. ἦν δέ τις τῶν πόλεων
 ὁπόσαι ξυνέθεντο βασιλεῖ ἐπὶ τὴν βασιλέως ἤν χώραν, τοὺς
 ἄλλους κωλύειν καὶ ἀμύνειν βασιλεῖ κατὰ τὸ δυνατόν· καὶ
 ἦν τις τῶν ἐν τῇ βασιλέως χώρᾳ ἢ ὅσης βασιλεὺς ἄρχει 20
 ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων ἤν ἢ τῶν ξυμμάχων, βασιλεὺς
 κωλύετω καὶ ἀμυνέτω κατὰ τὸ δυνατόν.
 38 Μετὰ δὲ ταύτας τὰς ξυνθήκας Θηριμένης μὲν παραδοὺς
 2 Ἀστυνόχῳ τὰς ναῦς ἀποπλέων ἐν κέλῃτι ἀφανίζεται, οἱ
 δ' ἐκ τῆς Λέσβου Ἀθηναῖοι ἤδη διαβεβηκότες ἐς τὴν Χίον 25
 τῇ στρατιᾷ καὶ κρατοῦντες καὶ γῆς καὶ θαλάσσης Δελφίνιον
 ἐτείχιζον, χωρίον ἄλλως τε ἐκ γῆς καρτερόν καὶ λιμένας
 3 ἔχον καὶ τῆς τῶν Χίων πόλεως οὐ πολὺ ἀπέχον. οἱ δὲ
 Χῖοι ἐν πολλαῖς ταῖς πρὶν μάχαις πεπληγμένοι, καὶ ἄλλως

1 τοὺς Bekker: τοῦ codd. 6 μηδὲ Bekker: μήτε codd. 7, 8 Λακε-
 δαιμονίους . . . prius μηδὲ om. B 7 τοὺς recc.: τῶν codd. 8 μήτε
 B post ὦν add. δ ACEFG 9 μηδὲ] μήτε B 10 post δέωνται
 add. οἱ B 11 post ξύμμαχοι add. οἱ M 23 δὲ om. B μὲν om.
 C 25 ἐς B: om. cett. 26 alterum καὶ B: om. cett. ante γῆς
 add. τῆς C 27 post ἐκ add. τῆς B

ἐν σφίσιν αὐτοῖς οὐ πάνυ εὖ διακείμενοι, ἀλλὰ καὶ τῶν
μετὰ Τυδέως τοῦ Ἰωνος ἤδη ὑπὸ Πεδαρίτου ἐπ' ἀττικισμῷ
τεθνεώτων καὶ τῆς ἄλλης πόλεως κατ' ἀνάγκην ἐς ὀλίγους
κατεχομένης ὑπόπτως διακείμενοι ἀλλήλοις ἡσύχαζον, καὶ
5 οὐτ' αὐτοὶ διὰ ταῦτα οὐθ' οἱ μετὰ Πεδαρίτου ἐπικούροι
ἀξιόμαχοι αὐτοῖς ἐφαίνοντο. ἐς μέντοι τὴν Μίλητον ἔπεμ- 4
πον κελεύοντες σφίσι τὸν Ἀστυόχον βοθεῖν· ὥς δ' οὐκ
ἐσήκουεν, ἐπιστέλλει περὶ αὐτοῦ ἐς τὴν Λακεδαίμονα ὁ
Πεδάριτος ὡς ἀδικοῦντος. καὶ τὰ μὲν ἐν τῇ Χίῳ ἐς τοῦτο 5
10 καθεισθήκει τοῖς Ἀθηναίοις· αἱ δ' ἐκ τῆς Σάμου νῆες
αὐτοῖς ἐπίπλους μὲν ἐποιοῦντο ταῖς ἐν τῇ Μιλήτῳ, ἐπεὶ
δὲ μὴ ἀντανάγοιεν, ἀναχωροῦντες πάλιν ἐς τὴν Σάμον
ἡσύχαζον.

Ἐκ δὲ τῆς Πελοποννήσου ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι αἱ τῷ 39
15 Φαρναβάξῳ [ὑπὸ] Καλλιγείτου τοῦ Μεγαρέως καὶ Τιμαγόρου
τοῦ Κυζικηνοῦ πρассόντων παρασκευασθεῖσαι ὑπὸ Λακε-
δαιμονίων ἐπτά καὶ εἴκοσι νῆες ἄρσαι ἐπλεον ἐπὶ Ἰωνίας
περὶ ἡλίου τροπᾶς, καὶ ἄρχων ἐπέπλει αὐτῶν Ἀντισθένης
Σπαρτιάτης. ξυνέπεμψαν δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ ἔνδεκα 2
20 ἄνδρας Σπαρτιατῶν ξυμβούλους Ἀστυόχῳ, ᾧ εἷς ἦν Λίχας
ὁ Ἀρκεσιλάου· καὶ εἶρητο αὐτοῖς ἐς Μίλητον ἀφικομένους
τῶν τε ἄλλων ξυνεπιμέλεσθαι ἢ μέλλει ἄριστα ἔξειν, καὶ
τὰς ναῦς ταύτας ἢ αὐτὰς ἢ πλείους ἢ καὶ ἐλάσσους ἐς τὸν
Ἑλλήσποντον ὡς Φαρνάβαζον, ἣν δοκῇ, ἀποπέμπειν, Κλέ-
25 ἄρχον τὸν Ῥαμφίου, ὃς ξυνέπλει, ἄρχοντα προστάξαντας,
καὶ Ἀστυόχον, ἣν δοκῇ τοῖς ἔνδεκα ἀνδράσι, παύειν τῆς
ναυαρχίας, Ἀντισθένη δὲ καθιστάναι· πρὸς γὰρ τὰς τοῦ
Πεδαρίτου ἐπιστολὰς ὑπώπτευν αὐτόν. πλέουσai οὖν αἱ 3
νῆες ἀπὸ Μαλέας πελάγαι Μήλῳ προσέβαλον, καὶ περιτυ-
30 χόντες ναυσὶ δέκα Ἀθηναίων τὰς τρεῖς λαμβάνουσι κενὰς

3 ὀλίγους Dobree : ὀλίγον codd. 8 ὁ om. B 11 τῇ] τῷ
B ἐπειδὴ B 12 ἀποχωροῦντες B 15 ὑπὸ secl. Stahl (om.
recc.) 18 ἐπέπλει B : ἐπλει cett. 27 ναυμαχίας B 29 πλαγαῖαι
vel πλάγαι A B προσέβαλλον B 30 κενὰς om. B

- καὶ κατακαίουσιν. μετὰ δὲ τοῦτο δεδιότες μὴ αἱ διαφυγοῦσαι
 τῶν Ἀθηναίων ἐκ τῆς Μήλου νῆες, ὅπερ ἐγένετο, μνηύσωσι
 τοῖς ἐν τῇ Σάμῳ τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, πρὸς τὴν Κρήτην
 πλεύσαντες καὶ πλείω τὸν πλοῦν διὰ φυλακῆς ποιησάμενοι
 4 ἐς τὴν Καῦνον τῆς Ἀσίας κατήραν. ἐντεῦθεν δὴ ὡς ἐν 5
 ἀσφαλεῖ ὄντες ἀγγελίαν ἔπεμπον ἐπὶ τὰς ἐν τῇ Μιλήτῳ
 ναῦς τοῦ ξυμπαρακομισθῆναι.
- 40 Οἱ δὲ Χῖοι καὶ Πεδάριτος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον οὐδὲν
 ἦσσαν, καίπερ διαμέλλοντα, τὸν Ἀστύοχον πέμποντες ἀγ-
 γέλους ἡξίουσι πολιορκουμένοις βοηθῆσαι ἀπάσαις 10
 ταῖς ναυσὶ καὶ μὴ περιδεῖν τὴν μεγίστην τῶν ἐν Ἰωνίᾳ
 ξυμμαχίδων πόλεων ἔκ τε θαλάσσης εἰργομένην καὶ κατὰ
 2 γῆν ληστεiais πορθουμένην. οἱ γὰρ οἰκέται τοῖς Χίοις
 πολλοὶ ὄντες καὶ μιᾷ γε πόλει πλὴν Λακεδαιμονίων πλεί-
 στοι γενόμενοι καὶ ἅμα διὰ τὸ πλῆθος χαλεπωτέως ἐν 15
 ταῖς ἀδικίαις κολαζόμενοι, ὥς ἡ στρατιὰ τῶν Ἀθηναίων
 βεβαίως ἔδοξε μετὰ τείχους ἰδρῦσθαι, εὐθὺς αὐτομολία τε
 ἐχώρησαν οἱ πολλοὶ πρὸς αὐτοὺς καὶ τὰ πλείεστα κακὰ
 3 ἐπιστάμενοι τὴν χώραν οὗτοι ἔδρασαν. ἔφασαν οὖν χρῆναι
 οἱ Χῖοι, ἕως ἔτι ἐλπίς καὶ δυνατὸν κωλύσαι, τειχιζόμενον 20
 τοῦ Δελφινίου καὶ ἀτελοῦς ὄντος καὶ στρατοπέδῳ καὶ
 ναυσὶν ἐρύματος μείζονος προσπεριβαλλομένου, βοηθήσαι
 σφίσιν. ὁ δὲ Ἀστύοχος καίπερ οὐ διανοούμενος διὰ τὴν
 τότε ἀπειλήν, ὥς ἑώρα καὶ τοὺς ξυμμάχους προθύμους ὄντας,
 41 ὥρμητο ἐς τὸ βοηθεῖν. ἐν τούτῳ δὲ ἐκ τῆς Καύνου παρα- 25
 γίγνεται ἀγγελία ὅτι αἱ ἐπτὰ καὶ εἴκοσι νῆες καὶ οἱ τῶν
 Λακεδαιμονίων ξύμβουλοι πάρεισιν· καὶ νομίσας πάντα
 ὕστερα εἶναι τᾶλλα πρὸς τὸ ναῦς τε, ὅπως θαλασσοκρατοῖεν
 μᾶλλον, τοσαύτας ξυμπαρακομίσαι, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους,
 οἳ ἦκον κατὰσκοποι αὐτοῦ, ἀσφαλῶς περαιωθῆναι, εὐθὺς 30

1 αἱ om. B

3 Σάμῳ B: νήσῳ cett. γρ. B

5 κατήραν B:

κατῆ(ι)ρον cett.

6 Μιλήτῳ] νήσῳ B

7 post ναῦς add. χάριν B

9 πέψαντες B: πέμποντας A C E F

10 βοηθήσειν C G

18 ἐχώ-

ρησαν οἱ] ἐχρήσαντο C C (ἐχώρησαν suprascr. G¹)

28 τᾶλλα B:

τὰ ἄλλα cett.

ἀφείς τὸ ἐς τὴν Χίον ἔπλει ἐς τὴν Καῦνον. καὶ ἐς Κῶν 2
 τὴν Μεροπίδα ἐν τῷ παράπλῳ ἀποβὰς τὴν τε πόλιν ἀτεί-
 χιστον οὔσαν καὶ ὑπὸ σεισμοῦ, ὃς αὐτοῖς ἔτυχε μέγιστός
 γε δὴ ὦν μεμνήμεθα γενόμενος, ξυμπεπτωκυῖαν ἐκπορθεῖ,
 5 τῶν ἀνθρώπων ἐς τὰ ὄρη πεφευγόντων, καὶ τὴν χώραν κατα-
 δρομαῖς λείαν ἐποιεῖτο, πλὴν τῶν ἐλευθέρων· τούτους δὲ
 ἀφίει. ἐκ δὲ τῆς Κῶ ἀφικόμενος ἐς τὴν Κνίδον νυκτὸς 3
 ἀναγκάζεται ὑπὸ τῶν Κνιδίων παραινούντων μὴ ἐκβιβάσαι
 τοὺς ναύτας, ἀλλ' ὥσπερ εἶχε πλεῖν εὐθὺς ἐπὶ τὰς τῶν
 10 Ἀθηναίων ναὺς εἴκοσιν, ἃς ἔχων Χαρμῖνος εἰς τῶν ἐκ
 Σάμου στρατηγῶν ἐφύλασσε ταύτας τὰς ἐπτὰ καὶ εἴκοσι
 ναὺς ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσπλευούσας, ἐφ' ἅσπερ καὶ
 ὁ Ἀστύχοις παρέπλει. ἐπύθοντο δὲ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ ἐκ τῆς 4
 Μήλου τὸν ἐπίπλουν αὐτῶν, καὶ ἡ φυλακὴ τῷ Χαρμῖνῳ
 15 περὶ τὴν Σύμην καὶ Χάλκην καὶ Ῥόδον καὶ περὶ τὴν Λυκίαν
 ἦν· ἥδη γὰρ ἤσθάνετο καὶ ἐν τῇ Καύνῳ οὔσας αὐτάς. ἐπ- 42
 ἔπλει οὖν ὥσπερ εἶχε πρὸς τὴν Σύμην ὁ Ἀστύχοις πρὶν
 ἔκπυστος γενέσθαι, εἴ πως περιλάβοι που μετεώρους τὰς
 ναὺς. καὶ αὐτῷ ὑετός τε καὶ τὰ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ξυννέφελα
 20 ὄντα πλάνησιν τῶν νεῶν ἐν τῷ σκοτει καὶ ταραχὴν παρέσχεν.
 καὶ ἅμα τῇ ἔφ διεσπασμένον τοῦ ναυτικοῦ καὶ τοῦ μὲν 2
 φανεροῦ ἥδη ὄντος τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ εὐωνύμου κέρως,
 τοῦ δὲ ἄλλου περὶ τὴν νῆσον ἔτι πλανωμένου, ἐπανάγονται
 κατὰ τάχος ὁ Χαρμῖνος καὶ οἱ Ἀθηναῖοι ἐλάσσοσιν ἢ ταῖς
 25 εἴκοσι ναυσί, νομίσαντες ἅσπερ ἐφύλασσον ναὺς τὰς ἀπὸ
 τῆς Καύνου ταύτας εἶναι. καὶ προσπεσόντες εὐθὺς κατέ- 3
 δυσάν τε τρεῖς καὶ κατετραυμάτισαν ἄλλας, καὶ ἐν τῷ ἔργῳ
 ἐπεκράτουν, μέχρι οὗ ἐπεφάνησαν αὐτοῖς παρὰ δόξαν αἱ
 πλείους τῶν νεῶν καὶ πανταχόθεν ἀπεκλήροντο. ἔπειτα δὲ 4
 30 ἐς φυγὴν καταστάντες ἐξ μὲν ναὺς ἀπολλύασι, ταῖς δὲ
 λοιπαῖς καταφεύγουσιν ἐς τὴν Τευτλοῦσσαν νῆσον, ἐντεῦθεν

4 ἐπόρθει B   14 Μήλου a: Μιλήτου codd.   22 ὄντος ἥδη B
 31 Τευτλοῦσσαν Steph. Byz.: Τεύγλουσσαν vel Τέγλουσσαν codd.

- δὲ ἐς Ἀλικαρνασσόν. μετὰ δὲ τοῦτο οἱ μὲν Πελοποννήσιοι
 ἐς Κνίδον κατάραντες καὶ ξυμμιγείσων τῶν ἐκ τῆς Καύνου
 ἐπὶ καὶ εἴκοσι νεῶν αὐτοῖς ξυμπάσαις πλεύσαντες καὶ
 τροπαῖον ἐν τῇ Σύμῃ στήσαντες πάλιν ἐς τὴν Κνίδον
 43 καθωρμίσαντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶ 5
 πάσαις, ὥς ἦσθοντο τὰ τῆς ναυμαχίας, πλεύσαντες ἐς τὴν
 Σύμην καὶ ἐπὶ μὲν τὸ ἐν τῇ Κνίδῳ ναυτικὸν οὐχ ὀρμήσαντες,
 οὐδ' ἐκεῖνοι ἐπ' ἐκείνους, λαβόντες δὲ τὰ ἐν τῇ Σύμῃ σκεύη
 τῶν νεῶν καὶ Λωρύμοις τοῖς ἐν τῇ ἡπείρῳ προσβαλόντες
 ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Σάμον. 10
- 2 Ἄπασαι δ' ἤδη οὖσαι ἅμα ἐν τῇ Κνίδῳ αἱ τῶν Πελο-
 ποννησίων νῆες ἐπεσκευάζοντό τε εἴ τι ἔδει καὶ πρὸς τὸν
 Τισσαφέρην (παρεγένετο γάρ) λόγους ἐποιούντο οἱ ἔνδεκα
 ἄνδρες τῶν Λακεδαιμονίων περὶ τε τῶν ἤδη πεπραγμένων,
 εἴ τι μὴ ἤρεσκεν αὐτοῖς, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος πολέμου, 15
 ὅτῳ τρόπῳ ἄριστα καὶ ξυμφορώτατα ἀμφοτέροις πολεμήσε-
 3 ται. μάλιστα δὲ ὁ Λίχας ἐσκόπει τὰ ποιούμενα, καὶ τὰς
 σπονδὰς οὐδετέρας, οὔτε τὰς Χαλκιδέως οὔτε τὰς Θηρι-
 μένους, ἔφη καλῶς ξυγκείσθαι, ἀλλὰ δεινὸν εἶναι εἰ χώρας
 ὅσης βασιλεὺς καὶ οἱ πρόγονοι ἦρξαν πρότερον, ταύτης καὶ 20
 νῦν ἀξιώσει κρατεῖν· ἐνεῖναι γὰρ καὶ νήσους ἀπάσας πάλιν
 δουλεύειν καὶ Θεσσαλίαν καὶ Λοκροὺς καὶ τὰ μέχρι Βοιω-
 τῶν, καὶ ἅντ' ἐλευθερίας ἂν Μηδικὴν ἀρχὴν τοῖς Ἑλλήσι
 4 τοὺς Λακεδαιμονίους περιθεῖναι. ἐτέρας οὖν ἐκέλευε βελ-
 τίους σπένδεσθαι, ἢ ταύταις γε οὐ χρῆσθαι, οὐδὲ τῆς 25
 τροφῆς ἐπὶ τούτοις δεῖσθαι οὐδέν. ἀγανακτῶν δὲ ὁ μὲν
 Τισσαφέρης ἀπεχώρησεν ἀπ' αὐτῶν δι' ὀργῆς καὶ ἄπρακτος,
 44 οἱ δ' ἐς τὴν Ῥόδον ἐπικηρυκευομένων ἀπὸ τῶν δυνατωτάτων
 ἀνδρῶν τὴν γνώμην εἶχον πλεῖν, ἐλπίζοντες νῆσόν τε οὐκ

7 ὀρμήσαντες a: ὀρμίσαντες codd.

σαντες B: προσλαβόντες M

post λόγους habent A E F

14 τε B: δὲ cett. (in G erasum)

18 οὔτε τὰς Χαλκιδέως B: om. cett.

21 ἐνεῖναι Bekker: ἐνῆν codd.

28 ἐπικηρυκεύμενοι B

9 προσβαλόντες] προσπλεύ-

11 ἅμα B: om. cett.

13 γὰρ

20 ὅσης] ἥς A E F suprascr. G

25 post σπένδεσθαι add. ξυνθήκας B

ἀδύνατον καὶ ναυβατῶν πλήθει καὶ πεζῷ προσάξεσθαι, καὶ
 ἅμα ἡγούμενοι αὐτοὶ ἀπὸ τῆς ὑπαρχούσης ξυμμαχίας δυνατοὶ
 ἔσεσθαι Τισσαφέρην μὴ αἰτοῦντες χρήματα τρέφειν τὰς
 ναῦς. πλεύσαντες οὖν εὐθὺς ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἐκ τῆς 2
 5 Κνίδου καὶ προσβαλόντες Καμείρῳ τῆς Ῥοδίας πρῶτον
 ναυσὶ τέσσαρσι καὶ ἐνενήκοντα ἐξεφόβησαν μὲν τοὺς πολ-
 λούς οὐκ εἰδότας τὰ πρασσόμενα, καὶ ἔφευγον, ἄλλως τε
 καὶ ἀτειχίστου οὔσης τῆς πόλεως· εἴτα ξυγκαλέσαντες οἱ
 Λακεδαιμόνιοι τούτους τε καὶ τοὺς ἐκ τοῖν δυοῖν πολέουν,
 10 Λίνδου καὶ Ἰηλυστοῦ, Ῥοδίους ἔπεισαν ἀποστῆναι Ἀθηναίων·
 καὶ προσεχώρησε Ῥόδος Πελοποννησίοις. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι 3
 κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ταῖς ἐκ τῆς Σάμου ναυσὶν αἰσθό-
 μεντοι ἔπλευσαν μὲν βουλόμενοι φθάσαι καὶ ἐπεφάνησαν
 15 ἀπέπλευσαν ἐς Χάλκην, ἐντεῦθεν δ' ἐς Σάμον, ὕστερον δὲ
 ἐκ τῆς Χάλκης καὶ ἐκ τῆς Κῷ [καὶ ἐκ τῆς Σάμου] τοὺς
 ἐπίπλους ποιοῦμενοι ἐπὶ τὴν Ῥόδον ἐπολέμουν. οἱ δὲ 4
 χρήματα μὲν ἐξέλεξαν ἐς δύο καὶ τριάκοντα τάλαντα οἱ
 Πελοποννήσιοι παρὰ τῶν Ῥοδίων, τὰ δ' ἄλλα ἡσύχαζον
 20 ἡμέρας ὀγδοήκοντα, ἀνελκύσαντες τὰς ναῦς.

Ἐν δὲ τούτῳ καὶ ἔτι πρότερον, πρὶν ἐς τὴν Ῥόδον αὐτοὺς 45
 ἀναστῆναι, τὰδε ἐπράσσετο. Ἀλκιβιάδης μετὰ τὸν Χαλ-
 κιδέως θάνατον καὶ τὴν ἐν Μιλήτῳ μάχην τοῖς Πελοπον-
 νησίοις ὑποπτος ὢν, καὶ ἀπ' αὐτῶν ἀφικομένης ἐπιστολῆς
 25 πρὸς Ἀστυόχον ἐκ Λακεδαιμόνος ὥστ' ἀποκτεῖναι (ἦν γὰρ
 καὶ τῷ Ἀγιδί ἐχθρὸς καὶ ἄλλως ἄπιστος ἐφαίνετο), πρῶτον
 μὲν ὑποχωρεῖ δέισας παρὰ Τισσαφέρην, ἔπειτα ἐκάκον
 πρὸς αὐτὸν ὅσον ἐδύνατο μάλιστα τῶν Πελοποννησίων τὰ
 πράγματα, καὶ διδάσκαλος πάντων γιγνόμενος τὴν τε 2
 30 μισθοφορὰν ξυνέτεμεν, ἀντὶ δραχμῆς Ἀττικῆς ὥστε τριώ-

5 πρῶτον B: πρὸς τὴν cett.: πρώτη (sic) a 7 ἔφυγον B
 10 post Λίνδου (δινήλου A E F ? M) add. τε A C E F G M 13 ἐπέ-
 πλευσαν B ἐπεφάνησαν B: ἐφάνησαν cett. 16 καὶ . . . Σάμου
 secl. Classen 22 post Ἀλκιβιάδης add. τε B 24 ἐπ' C
 26 prius καὶ B: om. cett.

βολον καὶ τοῦτο μὴ ξυνεχῶς διδῶσθαι, λέγειν κελεύων τὸν
 Τισσαφέρην πρὸς αὐτοὺς ὡς Ἀθηναῖοι ἐκ πλέονος χρόνον
 ἐπιστήμονες ὄντες τοῦ ναυτικοῦ τριώβολον τοῖς ἑαυτῶν
 διδῶσιν, οὐ τοσοῦτον πενία ὅσον ἵνα αὐτῶν μὴ οἱ ναῦται
 ἐκ περιουσίας ὑβρίζοντες οἱ μὲν τὰ σώματα χεῖρω ἔχῃσι 5
 δαπανῶντες ἐς τοιαῦτα ἀφ' ὧν ἡ ἀσθένεια ξυμβαίνει, οἱ δὲ
 τὰς ναῦς ἀπολείπωσιν οὐχ ὑπολιπόντες ἐς ὁμηρεῖαν τὸν
 3 προσοφειλόμενον μισθόν· καὶ τοὺς τριηράρχους καὶ τοὺς
 στρατηγούς τῶν πόλεων ἐδίδασκεν [ὥστε] δόντα χρήματα
 αὐτὸν πείσαι, ὥστε ξυγχωρῆσαι ταῦτα ἑαυτῷ πλὴν τῶν 10
 Συρακοσίων· τούτων δὲ Ἑρμοκράτης ἡναντιοῦτο μόνος ὑπὲρ
 4 τοῦ παντὸς ξυμμαχικοῦ. τὰς τε πόλεις δεομένας χρημάτων
 ἀπήλασεν αὐτὸς ἀντιλέγων ὑπὲρ τοῦ Τισσαφέρους ὡς οἱ
 μὲν Χῖοι ἀναίσχυντοι εἶεν πλουσιώτατοι ὄντες τῶν Ἑλ-
 λήνων, ἐπικουρίᾳ δ' ὅμως σφζόμενοι ἀξιοῦσι καὶ τοῖς σώμασι 15
 καὶ τοῖς χρήμασιν ἄλλους ὑπὲρ τῆς ἐκείνων ἐλευθερίας
 5 κινδυνεύειν· τὰς δ' ἄλλας πόλεις ἔφη ἀδικεῖν, αἱ ἐς Ἀθη-
 ναίους πρότερον ἢ ἀποστῆναι ἀνήλουν, εἰ μὴ καὶ νῦν καὶ
 τοσαῦτα καὶ ἔτι πλείω ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν ἐθελήσουσιν ἐσ-
 6 φέρειν. τόν τε Τισσαφέρην ἀπέφαινε νῦν μὲν, τοῖς ἰδίοις 20
 χρήμασι πολεμοῦντα, εἰκότως φειδόμενον, ἦν δέ ποτε τροφή
 καταβῇ παρὰ βασιλέως, ἐντελῇ αὐτοῖς ἀποδώσειν τὸν
 46 μισθὸν καὶ τὰς πόλεις τὰ εἰκότα ὠφελήσειν. παρῆναι δὲ
 καὶ τῷ Τισσαφέρει μὴ ἄγαν ἐπέγεσθαι τὸν πόλεμον
 διαλύσαι, μηδὲ βουλευθῆναι κομίσαντα ἢ ναῦς Φοινίσσας 25
 ἄσπερ παρεσκευάζετο ἢ Ἑλλήσι πλέοσι μισθὸν πορίζοντα
 τοῖς αὐτοῖς τῆς τε γῆς καὶ τῆς θαλάσσης τὸ κράτος δοῦναι,
 ἔχειν δ' ἀμφοτέρους εἶναι δόξα τὴν ἀρχήν, καὶ βασιλεῖ

4 post διδῶσιν lacunam statuit Stahl

λιπόντες B: ἀπολιπόντες cett.

7 ἀπολείπωσιν οὐχ ὑπο-

9 ὥστε secl. Reiske

10 ὥστε

om. B 11 post Ἑρμοκράτης add. στρατηγὸς ὧν B, τε cett.

μόνος

om. B 12 παντὸς B: ξύμπαντος cett.

16 τῆς om. A C E F M

17 κινδυνεύσαι B (suprascr. -εύειν)

18 ἢ B: om. cett.

alterum

καὶ om. C

24 τῷ καὶ B

διαλύσαι τὸν πόλεμον B

26 ἢ

Ἑλλήσι B: μελλήσει cett.

ἐξείναι αἰεὶ ἐπὶ τοὺς αὐτῷ λυπηροὺς τοὺς ἑτέρους ἐπάγειν.
 γενομένης δ' ἂν καθ' ἓν τῆς ἐς γῆν καὶ θάλασσαν ἀρχῆς 2
 ἀπορεῖν ἂν αὐτὸν οἷς τοὺς κρατοῦντας ξυγκαθαιρήσει, ἣν
 μὴ αὐτὸς βούληται μεγάλη δαπάνη καὶ κινδύνῳ ἀναστάς
 5 ποτε διαγωνίσασθαι. εὐτελέστερα δὲ τὰδ' εἶναι, βραχεὶ
 μορίῳ τῆς δαπάνης καὶ ἅμα μετὰ τῆς ἑαυτοῦ ἀσφαλείας
 αὐτοὺς περὶ ἑαυτοὺς τοὺς Ἑλληνας κατατρίψαι. ἐπιτη- 3
 δειοτέρους τε ἔφη τοὺς Ἀθηναίους εἶναι κοινωνοὺς αὐτῷ
 τῆς ἀρχῆς· ἥσσον γὰρ τῶν κατὰ γῆν ἐφίεσθαι, τὸν λόγον
 10 τε ξυμφορώτατον καὶ τὸ ἔργον ἔχοντας πολεμεῖν· τοὺς μὲν
 γὰρ ξυγκαταδουλοῦν ἂν σφίσι τε αὐτοῖς τὸ τῆς θαλάσσης
 μέρος καὶ ἐκείνῳ ὅσοι ἐν τῇ βασιλέως Ἑλληνες οἰκοῦσι,
 τοὺς δὲ τοῦναντίον ἐλευθερώσοντας ἥκειν, καὶ οὐκ εἰκὸς
 εἶναι Λακεδαιμονίους ἀπὸ μὲν σφῶν τῶν Ἑλλήνων ἐλευθε-
 15 ροῦν νῦν τοὺς Ἑλληνας, ἀπὸ δ' ἐκείνων [τῶν βαρβάρων],
 ἣν μὴ ποτε αὐτοὺς μὴ ἐξέλωσι, μὴ ἐλευθερώσαι. τρίβειν 4
 οὖν ἐκέλευε πρῶτον ἀμφοτέρους, καὶ ἀποτεμώμενον ὥς
 μέγιστα ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ἔπειτ' ἤδη τοὺς Πελοποννη-
 σίους ἀπαλλάξαι ἐκ τῆς χώρας. καὶ διενοεῖτο τὸ πλεόν 5
 20 οὔτως ὁ Τισσαφέρνης, ὅσα γε ἀπὸ τῶν ποιουμένων ἦν
 εἰκάσαι. τῷ γὰρ Ἀλκιβιάδῃ διὰ ταῦτα ὥς εὖ περὶ τούτων
 παραινοῦντι προσθεὶς ἑαυτὸν ἐς πίστιν τήν τε τροφὴν
 κακῶς ἐπόριξε τοῖς Πελοποννησίοις καὶ ναυμαχεῖν οὐκ εἶα,
 ἀλλὰ καὶ τὰς Φοινίσσας φάσκων ναῦς ἥξειν καὶ ἐκ περιόν-
 25 τος ἀγωνιεῖσθαι ἔφθειρε τὰ πράγματα καὶ τὴν ἀκμὴν τοῦ
 ναυτικοῦ αὐτῶν ἀφείλετο γενομένην καὶ πάννυ ἰσχυράν, τὰ
 τε ἄλλα καταφανέστερον ἢ ὥστε λανθάνειν οὐ προθύμως
 ξυνεπολέμει.

1 αἰεὶ (sic) B : om. cett. αὐτῷ Duker : αὐτοὺς C : αὐτοῦ cett.
 3 ξυγκαθαιρήσειν B 5 τὰδ' εἶναι Classen, Madvig : τὰ δεινὰ codd.
 6 αὐτοῦ B 7 αὐτοὺς B 8 εἶναι om. B 11 τε om. B
 12 ἐκείνῳ (sic) C : ἐκεῖνο A E F : ἐκείνοι M : ἐκείνος B : ἐκείνων G
 14 τῶν Ἑλλήνων secl. Valckenaer 15 τῶν βαρβάρων om. B
 16 alterum μὴ secl. Madvig : πῃ Tucker 24 ναῦς φάσκων
 A C E F G M ἥκειν B 28 ξυνεπολέμει B : om. cett.

- 47 Ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ταῦτα ἅμα μὲν τῷ Τισσαφέρνει καὶ
[τῷ] βασιλεῖ, ὧν παρ' ἐκείνοις, ἄριστα εἶναι νομίζων παρή-
νει, ἅμα δὲ τὴν ἑαυτοῦ κάθοδον εἰς τὴν πατρίδα ἐπιθερα-
πέυων, εἰδώς, εἰ μὴ διαφθερεῖ αὐτήν, ὅτι ἔσται ποτὲ αὐτῷ
πέισαντι κατελθεῖν· πείσαι δ' ἂν ἐνόμιζε μάλιστα ἐκ τοῦ 5
τοιούτου, εἰ Τισσαφέρνης φαίνοιτο αὐτῷ ἐπιτήδειος ὢν·
2 ὅπερ καὶ ἐγένετο. ἐπειδὴ γὰρ ἦσθοντο αὐτὸν ἰσχύοντα
παρ' αὐτῷ οἱ ἐν τῇ Σάμῳ Ἀθηναίων στρατιῶται, τὰ μὲν
καὶ Ἀλκιβιάδου προσπέμψαντος λόγους εἰς τοὺς δυνατωτά-
τους αὐτῶν ἄνδρας ὥστε μνησθῆναι περὶ αὐτοῦ εἰς τοὺς 10
βελτίστους τῶν ἀνθρώπων ὅτι ἐπ' ὀλιγαρχία βούλεται καὶ
οὐ πονηρία οὐδὲ δημοκρατία τῇ αὐτὸν ἐκβαλούσῃ κατελθὼν
καὶ παρασχὼν Τισσαφέρνην φίλον αὐτοῖς ξυμπολιτεύειν,
τὸ δὲ πλεον καὶ ἀπὸ σφῶν αὐτῶν οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τριήραρχοί
τε τῶν Ἀθηναίων καὶ δυνατώτατοι ὥρμητο εἰς τὸ καταλῦσαι 15
48 τὴν δημοκρατίαν. καὶ ἐκινήθη πρότερον ἐν τῷ στρατοπέδῳ
τοῦτο καὶ εἰς τὴν πόλιν ἐντεῦθεν ὕστερον ἦλθεν. τῷ τε
Ἀλκιβιάδῃ διαβάντες τινὲς ἐκ τῆς Σάμου εἰς λόγους ἦλθον,
καὶ ὑποτείνοντος αὐτοῦ Τισσαφέρνην μὲν πρῶτον, ἔπειτα
δὲ καὶ βασιλέα φίλον ποιήσειν, εἰ μὴ δημοκρατοῦντο (οὕτω 20
γὰρ ἂν πιστεῦσαι μᾶλλον βασιλέα), πολλὰς ἐλπίδας εἶχον
αὐτοὶ θ' ἑαυτοῖς οἱ δυνατώτατοι τῶν πολιτῶν τὰ πράγματα,
οἵπερ καὶ ταλαιπωροῦνται μάλιστα, εἰς ἑαυτοὺς περιποιήσειν
2 καὶ τῶν πολεμίων ἐπικρατήσειν. ἔς τε τὴν Σάμον ἐλθόντες
ξυνίστασάν τε τῶν ἀνθρώπων τοὺς ἐπιτηδείους εἰς ξυνω- 25
μοσίαν καὶ εἰς τοὺς πολλοὺς φανερώς ἔλεγον ὅτι βασιλεὺς
σφίσι φίλος ἔσοιτο καὶ χρήματα παρέξοι Ἀλκιβιάδου τε
3 κατελθόντος καὶ μὴ δημοκρατουμένων. καὶ ὁ μὲν ὄχλος,
εἰ καὶ τι παραντίκα ἤχθετο τοῖς πρassoμένοις, διὰ τὸ

2 τῷ om. recc. 9 προσπέμψαντος B 12 αὐτὸν B: ἑαυτὸν cett.
17 τοῦτο B: τούτῳ¹ cett. ἦλθεν B: om. cett. 19 post αὐτοῦ
add. καὶ A C E F G M 22 θ' ἑαυτοῖς B: τε αὐτοῖς cett. δυνα-
τώτατοι B: δυνατοὶ cett. 23 αὐτοὺς B F 26 εἰς B: om.
cett.

εὔπορον τῆς ἐλπίδος τοῦ παρὰ βασιλέως μισθοῦ ἡσύχαζεν·
 οἱ δὲ ξυνιστάντες τὴν ὀλιγαρχίαν, ἐπειδὴ τῷ πλήθει ἐκοί-
 νωσαν, αὐθις κὰν σφίσιν αὐτοῖς καὶ τοῦ ἐταιρικοῦ τῷ πλέονι
 τὰ ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐσκόπουν. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις 4
 5 ἐφαίνετο εὔπορα καὶ πιστά, Φρυνίχῳ δὲ στρατηγῷ ἔτι ὄντι
 οὐδὲν ἤρεσκεν, ἀλλ' ὃ τε Ἀλκιβιάδης, ὅπερ καὶ ἦν, οὐδὲν
 μᾶλλον ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας δεῖσθαι ἐδόκει αὐτῷ οὐδ'
 ἄλλο τι σκοπεῖσθαι ἢ ὅτῳ τρόπῳ ἐκ τοῦ παρόντος κόσμου
 τὴν πόλιν μεταστήσας ὑπὸ τῶν ἐταίρων παρακληθεὶς κάτεισι,
 10 σφίσι δὲ περιπτέον εἶναι τοῦτο μάλιστα, ὅπως μὴ στασιά-
 σωσιν· [τῷ] βασιλεῖ τε οὐκ εὔπορον εἶναι καὶ Πελοπον-
 νησίων ἥδη ὁμοίως ἐν τῇ θαλάσῃ ὄντων καὶ πόλεις ἐχόντων
 ἐν τῇ αὐτοῦ ἀρχῇ οὐ τὰς ἐλαχίστας, Ἀθηναίοις προσθέμενον,
 οἷς οὐ πιστεύει, πράγματα ἔχειν, ἐξὸν Πελοποννησίου, ὥς
 15 ὦν κακὸν οὐδὲν πω πέπονθε, φίλους ποιήσασθαι. τὰς τε 5
 ξυμμαχίδας πόλεις, αἷς ὑπεσχήσθαι δὴ σφᾶς ὀλιγαρχίαν,
 ὅτι δὴ καὶ αὐτοὶ οὐ δημοκρατήσονται, εἰ εἰδέναι ἔφη ὅτι
 οὐδὲν μᾶλλον σφίσιν οὔθ' αἱ ἀφεστηκυῖαι προσχωρήσονται
 οὔθ' αἱ ὑπάρχουσαι βεβαιότεραι ἔσονται· οὐ γὰρ βουλή-
 20 σεσθαι αὐτοὺς μετ' ὀλιγαρχίας ἢ δημοκρατίας δουλεύειν
 μᾶλλον ἢ μεθ' ὁποτέρου ἂν τύχωσι τούτων ἐλευθέρους εἶναι·
 τοὺς τε καλοὺς καγαθοὺς ὀνομαζομένους οὐκ ἐλάσσω αὐτοὺς 6
 νομίζειν σφίσι πράγματα παρέξειν τοῦ δήμου, ποριστὰς
 ὄντας καὶ ἐσηγητὰς τῶν κακῶν τῷ δήμῳ, ἐξ ὧν τὰ πλείω
 25 αὐτοὺς ὠφελεῖσθαι· καὶ τὸ μὲν ἐπ' ἐκείνοις εἶναι καὶ
 ἄκριτοι ἂν καὶ βιαιότερον ἀποθνήσκειν, τὸν δὲ δῆμον σφῶν
 τε καταφυγὴν εἶναι καὶ ἐκείνων σωφρονιστὴν. καὶ ταῦτα 7
 παρ' αὐτῶν τῶν ἔργων ἐπισταμένας τὰς πόλεις σαφῶς αὐτοὺς

I παρὰ B : om. cett.   2 ἐκoinώνησαν A B F M   3 κὰν Dobree :
 καὶ codd.   6 post ἦν add. καὶ A C E F (G) M   7 οὐδ' B : ἢ
 cett.   9 ἐτέρων A C E F   10 post δε add. οὐ B   11 τῷ
 secl. Dobree   βασιλεῖ τε recc. : τε βασιλεῖ B : βασιλεῖ cett.   13 οὐ
 τὰς B : οὐκ cett.   15 οὐδὲν κακὸν G M   πω B : om. cett.
 16 ὑποσχέσθαι Böhme   21 τούτου C G   23 νομίζειν C G
 25 ἐκείνους A E F   26 βεβαιότερον B

- εἰδέναι ὅτι οὕτω νομίζουσιν. οὐκουν ἑαυτῷ γε γῶν ἀπ' Ἀλκιβιάδου καὶ ἐν τῷ παρόντι πρασσομένων ἀρέσκειν
 49 οὐδέν. οἱ δὲ ξυλλεγέντες τῶν ἐν τῇ ξυνωμοσίᾳ, ὥσπερ καὶ τὸ πρῶτον αὐτοῖς ἐδόκει, τά τε παρόντα ἐδέχοντο καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις Πείσανδρον καὶ ἄλλους παρεσκευάζοντο πέμπειν, ὅπως περὶ τε τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου πράσσειεν καὶ τῆς τοῦ ἐκεῖ δήμου καταλύσεως καὶ τὸν
 50 Τισσαφέρην φίλον τοῖς Ἀθηναίοις ποιήσειαν. γυνὸς δὲ ὁ Φρύνιχος ὅτι ἔσοιτο περὶ τῆς τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδου λόγος καὶ ὅτι Ἀθηναῖοι ἐνδέξονται αὐτήν, δέισας πρὸς τὴν 10 ἐναντίωσιν τῶν ὑφ' αὐτοῦ λεχθέντων μῆ, ἣν κατέλθῃ, ὥς
 2 κωλυτὴν ὄντα κακῶς δρᾶ, τρέπεται ἐπὶ τοιούδε τι. πέμπει ὥς τὸν Ἀστύοχον τὸν Λακεδαιμονίων ναύαρχον ἔτι ὄντα τότε περὶ τὴν Μίλητον κρύφα ἐπιστείλας ὅτι Ἀλκιβιάδης αὐτῶν τὰ πράγματα φθείρει Τισσαφέρην Ἀθηναίοις φίλον 15 ποιῶν, καὶ τᾶλλα πάντα σαφῶς ἐγγράψας· ξυγγνώμην δὲ εἶναι ἑαυτῷ περὶ ἀνδρὸς πολεμίου καὶ μετὰ τοῦ τῆς πόλεως
 3 ἀξυμφόρου κακόν τι βουλευέν. ὁ δὲ Ἀστύοχος τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην ἄλλως τε καὶ οὐκέτι ὁμοίως ἐς χεῖρας ἰόντα οὐδὲ διανοεῖτο τιμωρεῖσθαι, ἀνελθὼν δὲ παρ' αὐτὸν ἐς Μα- 20 γνησίαν καὶ παρὰ Τισσαφέρην ἅμα λέγει τε αὐτοῖς τὰ ἐπισταλέντα ἐκ τῆς Σάμου καὶ γίγνεται αὐτὸς μηνυτής, προσέθηκέ τε, ὥς ἐλέγετο, ἐπὶ ἰδίοις κέρδεσι Τισσαφέρνει ἑαυτὸν καὶ περὶ τούτων καὶ περὶ τῶν ἄλλων κοινοῦσθαι· διόπερ καὶ [περὶ] τῆς μισθοφορᾶς οὐκ ἐντελοῦς οὔσης μαλα- 25
 4 κωτέρως ἀνθήπτετο. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης εὐθὺς πέμπει κατὰ Φρυνίχου γράμματα ἐς τὴν Σάμον πρὸς τοὺς ἐν τέλει ὄντας
 5 οἷα δέδρακε, καὶ ἀξίων αὐτὸν ἀποθνήσκειν. θορυβούμενος δὲ ὁ Φρύνιχος καὶ πάνυ ἐν τῷ μεγίστῳ κινδύνῳ ὦν διὰ τὸ

3 ξυνομοσία Haacke : ξυμμαχία codd. 11 λεχθέντων ὑφ' αὐτοῦ
 A C E F G M 13 alterum τὸν B : τῶν cett. τότε ὄντα B
 16 πάντα B : om. cett. 17 αὐτῷ B τοῦ om. C 20 ἀνελ-
 θὼν C G αὐτῶν C F M 21 λέγει] ἀγγέλλει (G) M 22 αὐτὸς
 E M : αὐτοῖς cett. 24 κοινοῦσθαι B : om. cett. (non legit Schol., ut
 videtur) 25 περὶ om. B 26 πέμπει εὐθὺς C G

μήνυμα ἀποστέλλει αὐθις πρὸς τὸν Ἀστύοχον, τά τε πρό-
 τερα μεμφόμενος ὅτι οὐ καλῶς ἐκρύβθη καὶ νῦν ὅτι ὅλον
 τὸ στράτευμα τὸ τῶν Ἀθηναίων ἐτοίμος εἶη τὸ ἐν τῇ Σάμφ
 παρασχεῖν αὐτοῖς διαφθεῖραι, γράψας καθ' ἕκαστα, ἀτειχίστου
 5 οὔσης Σάμου, ᾧ ἂν τρόπῳ αὐτὰ πράξειε, καὶ ὅτι ἀνεπίφθονόν
 οἱ ἤδη εἶη περὶ τῆς ψυχῆς δι' ἐκείνους κινδυνεύοντι καὶ
 τοῦτο καὶ ἄλλο πᾶν δρᾶσαι μᾶλλον ἢ ὑπὸ τῶν ἐχθίστων
 αὐτὸν διαφθαρῆναι. ὁ δὲ Ἀστύοχος μηνύει καὶ ταῦτα τῷ
 Ἀλκιβιάδῃ. καὶ ὡς προήσθετο αὐτὸν ὁ Φρυνίχος ἀδι- 51
 10 κούντα καὶ ὅσον οὐ παροῦσαν ἀπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου περὶ
 τούτων ἐπιστολήν, αὐτὸς προφθάσας τῷ στρατεύματι ἐξάγ-
 γελος γίγνεται ὡς οἱ πολέμιοι μέλλουσιν ἀτειχίστου οὔσης
 τῆς Σάμου καὶ ἅμα τῶν νεῶν οὐ πασῶν ἔνδον ὀρμουσῶν
 ἐπιθήσεσθαι τῷ στρατοπέδῳ, καὶ ταῦτα σαφῶς πεπυσμένους
 15 εἶη, καὶ χρῆναι τειχίζειν τε Σάμον ὡς τάχιστα καὶ τᾶλλα
 ἐν φυλακῇ ἔχειν· ἐστρατήγει δὲ καὶ κύριος ἦν αὐτὸς πρᾶσ-
 σων ταῦτα. καὶ οἱ μὲν τὸν τειχισμόν τε παρεσκευάζοντο 2
 καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου, καὶ ὡς μέλλονσα, Σάμος θάσσον
 ἐτειχίσθη· αἱ δὲ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐπιστολαὶ οὐ πολὺν
 20 ὕστερον ἦκον ὅτι προδίδοται τε τὸ στράτευμα ὑπὸ Φρυνίχου
 καὶ οἱ πολέμιοι μέλλουσιν ἐπιθήσεσθαι. δόξας δὲ ὁ Ἀλκι- 3
 βιάδης οὐ πιστὸς εἶναι, ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῶν πολεμίων προειδὼς
 τῷ Φρυνίχῳ ὡς ξυνειδότε κατ' ἔχθραν ἀνατιθέναι, οὐδὲν
 ἔβλαψεν αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ξυνεμαρτύρησε μᾶλλον ταῦτα
 25 ἐσαγγείλας.

Μετὰ δὲ τοῦτο Ἀλκιβιάδης μὲν Τισσαφέρην παρε- 52
 σκεύαζε καὶ ἀνέπειθεν ὅπως φίλος ἔσται τοῖς Ἀθηναίοις,
 δεδιότα μὲν τοὺς Πελοποννησίους, ὅτι πλέοσι ναυσὶ τῶν
 Ἀθηναίων παρήσαν, βουλόμενον δὲ ὅμως, εἰ δύναιτό πως,
 30 πεισθῆναι, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ τὴν ἐν τῇ Κνίδῳ διαφορὰν
 περὶ τῶν Θηριμένους σπονδῶν ᾗσθετο τῶν Πελοποννησίων

2 alterum ὅτι om. B   5 post οὔσης add. τῆς M   14 πεπεισμένους B
 20 παραδίδοται CG?   24 ταῦτα Heilmann : ταῦτα codd.   25 ἐξαγ-
 γείλας CG : ἀπαγγείλας AEFM   28 Πελ]ο[ποννησίους incipit Π²⁴
 30 πιστευθῆναι CG

- (ἦδη γὰρ κατὰ τοῦτον τὸν καιρὸν ἐν τῇ Ῥόδῳ ὄντων αὐτῶν ἐγεγέννητο)· ἐν ἧ τὸν τοῦ Ἀλκιβιάδου λόγον πρότερον εἰρη-
 μένουν περὶ τοῦ ἐλευθεροῦν τοὺς Λακεδαιμονίους τὰς ἀπάσας
 πόλεις ἐπηλήθευσεν ὁ Λίχας, οὐ φάσκων ἀνεκτὸν εἶναι
 ξυγκεῖσθαι κρατεῖν βασιλέα τῶν πόλεων ὧν ποτὲ καὶ πρό- 5
 τερον ἢ αὐτὸς ἢ οἱ πατέρες ἦρχον. καὶ ὁ μὲν Ἀλκιβιάδης,
 ἅτε περὶ μεγάλων ἀγωνιζόμενος, προθύμως τὸν Τισσαφέρην
 53 θεραπεύων προσέκειτο· οἱ δὲ μετὰ τοῦ Πεισάνδρου πρέσβεις
 τῶν Ἀθηναίων ἀποσταλέντες ἐκ τῆς Σάμου ἀφικόμενοι ἐς
 τὰς Ἀθήνας λόγους ἐποιοῦντο ἐν τῷ δῆμῳ κεφαλαιοῦντες 10
 ἐκ πολλῶν, μάλιστα δὲ ὡς ἐξείη αὐτοῖς Ἀλκιβιάδην κατα-
 γαγοῦσι καὶ μὴ τὸν αὐτὸν τρόπον δημοκρατουμένοις βασιλέα
 2 τε ξύμμαχον ἔχειν καὶ Πελοποννησίων περιγενέσθαι. ἀντι-
 λεγόντων δὲ πολλῶν καὶ ἄλλων περὶ τῆς δημοκρατίας καὶ
 τῶν Ἀλκιβιάδου ἅμα ἐχθρῶν διαβοώντων ὡς δεινὸν εἶη 15
 εἰ τοὺς νόμους βιασάμενος κάτεισι, καὶ Εὐμολπιδῶν καὶ
 Κηρύκων περὶ τῶν μυστικῶν δι' ἅπερ ἔφυγε μαρτυρομένων
 καὶ ἐπιθειαζόντων μὴ κατάγειν, ὁ Πείσανδρος παρελθὼν
 πρὸς πολλὴν ἀντιλογίαν καὶ σχετλιασμὸν ἡρώτα ἕνα ἕκαστον
 παράγων τῶν ἀντιλεγόντων, εἴ τινα ἐλπίδα ἔχει σωτηρίας 20
 τῇ πόλει, Πελοποννησίων ναῦς τε οὐκ ἐλάσσους σφῶν ἐν
 τῇ θαλάσῃ ἀντιπρώρους ἔχόντων καὶ πόλεις ξυμμαχίδας
 πλείους, βασιλέως τε αὐτοῖς καὶ Τισσαφέρνους χρήματα
 παρεχόντων, σφίσι τε οὐκέτι ὄντων, εἰ μὴ τις πείσει
 3 βασιλέα μεταστῆναι παρὰ σφῶν. ὁπότε δὲ μὴ φαῖεν ἔρω- 25
 τώμενοι, ἐνταῦθα δὴ σαφῶς ἔλεγεν αὐτοῖς ὅτι· τοῦτο τοίνυν
 οὐκ ἔστιν ἡμῖν γενέσθαι, εἰ μὴ πολιτεύσομεν τε σωφρονέσ-
 τερον καὶ ἐς ὀλίγους μᾶλλον τὰς ἀρχὰς ποιήσομεν, ἵνα
 πιστεύῃ ἡμῖν βασιλεύς, καὶ μὴ περὶ πολιτείας τὸ πλέον

1 αὐτῶν B M Π²⁴: αὐτῶ cett. 3 ἀπάσας τὰς A E F M 6 ὁ μὲν]
 μὲν δὴ ὁ C [Π²⁴] 7 τῷ Τισσαφέρνῃ C G [Π²⁴] 9 post Σάμου add.
 καὶ A B E F M [Π²⁴] 11 κατάγουσι C G [Π²⁴] 19 post ἕκαστον
 add. αὐτῶν A E F G M 20 εἴ τινα B: ἦν τινα vel ἦν τινα cett. [Π²⁴]
 25 δὲ G M Π²⁴: δὴ cett. 26 ἐνταῦ[θ]α desinit Π²⁴ δὴ] ἦδη B
 27 ἡμῖν recc.: ὑμῖν codd. 28 τὰς ἀρχὰς ποιήσομεν C ποιήσομεν
 recc.: ποιήσαιομεν codd. 29 μὴ] μὴν A B E F M

βουλευόμεν ἐν τῷ παρόντι ἢ περὶ σωτηρίας (ὅστερον γὰρ ἐξέσται ἡμῖν καὶ μεταθέσθαι, ἣν μὴ τι ἀρέσκη), Ἀλκιβιάδην τε κατὰξομεν, ὃς μόνος τῶν νῦν οἷός τε τοῦτο κατεργάσασθαι.⁵⁴ ὁ δὲ δῆμος τὸ μὲν πρῶτον ἀκούων χαλεπῶς ἔφερε τὸ περὶ 5 τῆς ὀλιγαρχίας· σαφῶς δὲ διδασκόμενος ὑπὸ τοῦ Πεισάνδρου μὴ εἶναι ἄλλην σωτηρίαν, δείσας καὶ ἅμα ἐπελπίζων ὥς καὶ μεταβαλεῖται, ἐνέδωκεν. καὶ ἐψηφίσαντο πλεῦ- 2 σαντα τὸν Πείσανδρον καὶ δέκα ἄνδρας μετ' αὐτοῦ πράσσειν ὅπῃ [ἂν] αὐτοῖς δοκοίῃ ἄριστα ἔξειν τά τε πρὸς τὸν Τι- 10 σαφέρην καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ἅμα τε διαβαλόντος καὶ 3 Φρύνιχον τοῦ Πεισάνδρου παρέλυσεν ὁ δῆμος τῆς ἀρχῆς καὶ τὸν ξυνάρχοντα Σκιρωνίδην, ἀντέπεμψαν δὲ στρατηγούς ἐπὶ τὰς ναῦς Διομέδοντα καὶ Λέοντα. τὸν δὲ Φρύνιχον ὁ Πείσανδρος φάσκων Ἰασον προδοῦναι καὶ Ἀμόργην διέ- 15 βαλεν, οὐ νομίζων ἐπιτήδειον εἶναι τοῖς πρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην πρassoμένοις. καὶ ὁ μὲν Πείσανδρος τὰς τε ξυνωμοσίας, 4 αἵπερ ἐτύγχανον πρότερον ἐν τῇ πόλει οὔσαι ἐπὶ δίκαις καὶ ἀρχαῖς, ἀπάσας ἐπελθὼν καὶ παρακελευσάμενος ὅπως ξυστραφέντες καὶ κοινῇ βουλευσάμενοι καταλύσουσι τὸν 20 δῆμον, καὶ τᾶλλα παρασκευάσας ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ὥστε μηκέτι διαμέλλεσθαι, αὐτὸς μετὰ τῶν δέκα ἀνδρῶν τὸν πλοῦν ὥς τὸν Τισσαφέρην ποιεῖται.

Ὁ δὲ Λέων καὶ ὁ Διομέδων ἐν τῷ αὐτῷ χειμῶνι ἀφι- 55 γμένοι ἤδη ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς ἐπίπλουν τῇ Ῥόδῳ 25 ἐποίησαντο. καὶ τὰς μὲν ναῦς καταλαμβάνουσιν ἀνειλκυ- σμένας τῶν Πελοποννησίων, ἐς δὲ τὴν γῆν ἀπόβασιν τινα ποιησάμενοι καὶ τοὺς προσβοηθήσαντας Ῥοδίων νικήσαντες μάχῃ ἀπεχώρησαν ἐς τὴν Χάλκην, καὶ τὸν πόλεμον ἐντεῦθεν μᾶλλον (ἢ) ἐκ τῆς Κῷ ἐποιοῦντο· εὐφυλακτότερα γὰρ αὐτοῖς 30 ἐγίγνετο, εἴ ποι ἀπαίροι τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικόν.

1 βουλευόμεν B: βουλεύωμεν C ? G: ἐβουλευσαμεν cett. (-σομεν E)
6 καὶ . . . 16 Πείσανδρος Π²⁴ ἐλπίζων C G [Π²⁴] 9 ἂν om. C [Π²⁴]
11 ὁ δῆμος om. C ? Π²⁴ 12 Σκιρωνίδην A C (G) Π²⁴: Κιρωνίδην cett.
19 καταλύσῃ A B M 23 alterum δ om. A B E F 29 ἢ add.
Paulmier 30 που A B E F Schol.

- 2 Ἦλθε δ' ἐς τὴν Ῥόδον καὶ Ξενοφαντίδας Λάκων παρὰ
Πεδαρίτου ἐκ Χίου, λέγων ὅτι τὸ τεῖχος τῶν Ἀθηναίων
ἤδη ἐπιτετέλεσται, καὶ εἰ μὴ βοηθήσουσι πάσαις ταῖς
ναυσίν, ἀπολείται τὰ ἐν Χίῳ πράγματα. οἱ δὲ διανοοῦντο
3 βοηθήσειν. ἐν τούτῳ δὲ ὁ Πεδάριτος αὐτός τε καὶ τὸ 5
περὶ αὐτὸν ἐπικουρικὸν ἔχων καὶ τοὺς Χίους πανστρατιᾷ
προσβαλὼν τῶν Ἀθηναίων τῷ περὶ τὰς ναῦς ἐρύματι αἰρεῖ
τέ τι αὐτοῦ καὶ νεῶν τιῶν ἀνελκυσμένων ἐκράτησεν·
ἐπεκβοηθησάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τρεψαμένων τοὺς
Χίους πρῶτους νικᾶται καὶ τὸ ἄλλο τὸ περὶ τὸν Πεδάριτον, 10
καὶ αὐτὸς ἀποθνήσκει καὶ τῶν Χίων πολλοὶ καὶ ὄπλα
ἐλήφθη πολλά.
- 56 Μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Χιοὶ ἔκ τε γῆς καὶ θαλάσσης ἔτι
μᾶλλον ἢ πρότερον ἐπολιορκοῦντο καὶ ὁ λιμὸς αὐτόθι ἦν
μέγας· οἱ δὲ περὶ τὸν Πείσανδρον Ἀθηναίων πρέσβεις 15
ἀφικόμενοι ὡς τὸν Τισσαφέρην λόγους ποιοῦνται περὶ τῆς
2 ὁμολογίας. Ἀλκιβιάδης δέ (οὐ γὰρ αὐτῷ πάνυ τὰ ἀπὸ
Τισσαφέρους βέβαια ἦν, φοβουμένου τοὺς Πελοποννη-
σίους μᾶλλον καὶ ἔτι βουλομένου, καθάπερ καὶ ὑπ' ἐκείνου
ἐδιδάσκετο, τρίβειν ἀμφοτέροις) τρέπεται ἐπὶ τοιούδε εἶδος 20
ὥστε τὸν Τισσαφέρην ὡς μέγιστα αἰτοῦντα παρὰ τῶν
3 Ἀθηναίων μὴ ξυμβῆναι. δοκεῖ δέ μοι καὶ ὁ Τισσαφέρης
τὸ αὐτὸ βουλευθῆναι, αὐτὸς μὲν διὰ τὸ δέος, ὁ δὲ Ἀλκι-
βιάδης, ἐπειδὴ ἑώρα ἐκείνον καὶ ὥς οὐ ξυμβησείοντα, δοκεῖν
τοῖς Ἀθηναίοις ἐβούλετο μὴ ἀδύνατος εἶναι πείσαι, ἀλλ' 25
ὡς πεπεισμένῳ Τισσαφέρει καὶ βουλομένῳ προσχωρήσαι
4 τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἱκανὰ διδόναι. ἥτει γὰρ τοσαῦτα
ὑπερβάλλων ὁ Ἀλκιβιάδης, λέγων αὐτὸς ὑπὲρ παρόντος
τοῦ Τισσαφέρους, ὥστε τὸ τῶν Ἀθηναίων, καίπερ ἐπὶ
πολὺ ὅτι αἰτοίη ξυγχωρούντων, ὅμως αἴτιον γενέσθαι 30

6 αὐτὸν Stephanus: αὐτὸν codd. 12 πολλά ἐλήφθη B 13 οἱ μὲν
Χιοὶ (μὲν om. A E F) post θαλάσσης habent A E F M 18 φοβουμένῳ
C E F G (corr. G¹) M 24 ξυμβησείοντα Pierson: ξυμβασειόντα vel
similia codd. 29 τοῦ om. A B E F M τὸ B: om. cett.

Ἰωνίαν τε γὰρ πᾶσαν ἡξίου δίδοσθαι καὶ αὖθις νήσους τε
τὰς ἐπικειμένας καὶ ἄλλα, οἷς οὐκ ἐναντιούμενων τῶν Ἀθη-
ναίων τέλος ἐν τῇ τρίτῃ ἤδη ξυνόδῳ, δείσας μὴ πάνυ
φωραθῇ ἀδύνατος ὢν, ναὺς ἡξίου ἔαν βασιλέα ποιείσθαι
5 καὶ παραπλεῖν τὴν ἑαυτοῦ γῆν ὅπῃ ἂν καὶ ὅσαις ἂν βούλη-
ται. ἐνταῦθα δὴ οὐκέτι . . . ἀλλ' ἄπορα νομίσαντες οἱ
Ἀθηναῖοι καὶ ὑπὸ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἐξηπατήσθαι, δι' ὀργῆς
ἀπελθόντες κομίζονται ἐς τὴν Σάμον.

Τισσαφέρνῃς δὲ εὐθὺς μετὰ ταῦτα καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χει- 57
10 μῶνι παρέρχεται ἐς τὴν Καῦνον, βουλόμενος τοὺς Πελο-
ποννησίους πάλιν τε κομίσαι ἐς τὴν Μίλητον καὶ ξυνθήκας
ἔτι ἄλλας ποιησάμενος, ἃς ἂν δύνηται, τροφήν τε παρέχειν
καὶ μὴ παντάπασιν ἐκπεπολεμῶσθαι, δεδιὼς μὴ, ἣν ἀπορῶσι
πολλαῖς ναυσὶ τῆς τροφῆς, ἣ τοῖς Ἀθηναίοις ἀναγκασθέντες
15 ναυμαχεῖν ἡσσηθῶσιν ἢ κενωθείσων τῶν νεῶν ἄνευ ἑαυτοῦ
γέννηται τοῖς Ἀθηναίοις ἃ βούλονται. ἔτι δὲ ἐφοβεῖτο
μάλιστα μὴ τῆς τροφῆς ζητήσῃ πορθήσῃσι τὴν ἡπειρον.
πάντων οὖν τούτων λογισμῷ καὶ προνοίᾳ, ὥσπερ ἐβούλετο 2
ἐπανισοῦν τοὺς Ἑλληνας πρὸς ἀλλήλους, μεταπεμφάμενος
20 οὖν τοὺς Πελοποννησίους τροφήν τε αὐτοῖς δίδωσι καὶ
σπονδὰς τρίτας τάσδε σπένδεται.

Ἐν τῷ τρίτῳ καὶ δεκάτῳ ἔτει Δαρείου βασιλεύοντος, ἐφο- 58
ρεύοντος δὲ Ἀλεξιππίδα ἐν Λακεδαιμόνι, ξυνθῆκαι ἐγένοντο
ἐν Μαιάνδρου πεδίῳ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν ξυμμάχων
25 πρὸς Τισσαφέρνῃν καὶ Ἱεραμένην καὶ τοὺς Φαρνάκου παῖδας
περὶ τῶν βασιλέως πραγμάτων καὶ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν
ξυμμάχων. χώραν τὴν βασιλέως, ὅση τῆς Ἀσίας ἐστί, 2
βασιλέως εἶναι· καὶ περὶ τῆς χώρας τῆς ἑαυτοῦ βουλευέτω
βασιλεὺς ὅπως βούλεται. Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς 3

1 ἡξίου recc. (*postulavit* Valla): ἡξίου codd. 2 τὰλλα A B E F M
5 ἑαυτῶν C 6 post οὐκέτι add. τι A B E F G M post οὐκέτι pauca
excidisse censebat Jones ἄλλ' om. B: ἄλλ' ἢ Lindau 12 ποιη-
σόμενος A B E F M 13 ἐκπεπολεμῶσθαι B M: ἐκπεπολεμῆσθαι
A C' E F: ἐκπεπολεμείσθαι C G ἦν om. A B 21 τάσδε τρίτας
G M 26 post prius καὶ add. τῶν B 28 βουλευέτω] βασιλευέτω B C
16*

ξυμμάχους μὴ ἰέναι ἐπὶ χώραν τὴν βασιλέως ἐπὶ κακῷ
 μηδενί, μηδὲ βασιλέα ἐπὶ τὴν Λακεδαιμονίων χώραν μηδὲ
 4 τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ μηδενί. ἦν δέ τις Λακεδαιμονίων
 ἢ τῶν ξυμμάχων ἐπὶ κακῷ ἢ ἐπὶ τὴν βασιλέως χώραν,
 Λακεδαιμονίους καὶ τοὺς ξυμμάχους κωλύειν· καὶ ἦν τις ἐκ 5
 τῆς βασιλέως ἢ ἐπὶ κακῷ ἐπὶ Λακεδαιμονίους ἢ τοὺς ξυμ-
 5 μάχους, βασιλεὺς κωλύετω. τροφὴν δὲ ταῖς ναυσὶ ταῖς
 νῦν παρούσαις Τισσαφέρνῃν παρέχειν κατὰ τὰ ξυγκείμενα
 6 μέχρι ἂν αἱ νῆες αἱ βασιλέως ἔλθωσιν· Λακεδαιμονίους
 δὲ καὶ τοὺς ξυμμάχους, ἐπὶ αἱ βασιλέως νῆες ἀφίκωνται, 10
 τὰς ἑαυτῶν ναῦς, ἣν βούλονται, τρέφειν ἐφ' ἑαυτοῖς εἶναι.
 ἦν δὲ παρὰ Τισσαφέρνους λαμβάνειν ἐθέλωσι τὴν τροφήν,
 Τισσαφέρνῃν παρέχειν, Λακεδαιμονίους δὲ καὶ τοὺς ξυμ-
 μάχους τελευτῶντος τοῦ πολέμου τὰ χρήματα Τισσαφέρνει
 7 ἀποδοῦναι ὅποσα ἂν λάβωσιν. ἐπὶ αἱ βασιλέως νῆες 15
 ἀφίκωνται, αἷ τε Λακεδαιμονίων νῆες καὶ αἱ τῶν ξυμμάχων
 καὶ αἱ βασιλέως κοινῇ τὸν πόλεμον πολεμοῦντων καθ' ὅτι
 ἂν Τισσαφέρνει δοκῇ καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς ξυμμά-
 χοις. ἦν δὲ καταλύειν βούλονται πρὸς Ἀθηναίους, ἐν
 ὁμοίῳ καταλύεσθαι. 20

59 Αἱ μὲν σπονδαὶ αὐταὶ ἐγένοντο, καὶ μετὰ ταῦτα παρε-
 σκευάζετο Τισσαφέρνῃς τὰς τε Φοινίσσας ναῦς ἄξων, ὥσπερ
 εἴρητο, καὶ τὰλλα ὅσαπερ ὑπέσχετο, καὶ ἐβούλετο παρα-
 60 σκευαζόμενος γοῦν δηλὸς εἶναι· Βοιωτοὶ δὲ τελευτῶντος
 ἤδη τοῦ χειμῶνος Ὀρωπὸν εἶλον προδοσίᾳ, Ἀθηναίων ἐμ- 25
 φρουροῦντων. ξυνέπραξαν δὲ Ἑρετριῶν τε ἄνδρες καὶ
 αὐτῶν Ὀρωπίων, ἐπιβουλεύοντες ἀπόστασιν τῆς Εὐβοίας·
 ἐπὶ γὰρ τῇ Ἑρετρίᾳ τὸ χωρίον ὃν ἀδύνατα ἦν Ἀθηναίων
 ἐχόντων μὴ οὐ μεγάλα βλάπτειν καὶ Ἑρετρίαν καὶ τὴν

2 χώραν om. C (G)

A C E F (G)

κωλύειν A B E F

suprascr. G, marg. B

ταύτας B

12 ἐθέλωσι λαμβάνειν G

19 πρὸς Ἀθηναίους]

post πρὸς add. τοὺς G

24 γοῦν B C : οὖν celt.

4 post χώραν add. τοὺς δὲ M, τοὺς

13 post ξυμμάχους add.

τοῖς Ἀθηναίοις A E F M

21 τοιαῦται B

28 ὃν δ A E F M

ἄλλην Εὐβοίαν. ἔχοντες οὖν ἤδη τὸν Ὠρωπὸν ἀφικνοῦνται 2
 ἐς Ῥόδον οἱ Ἑρετριῆς, ἐπικαλούμενοι ἐς τὴν Εὐβοίαν τοὺς
 Πελοποννησίους. οἱ δὲ πρὸς τὴν τῆς Χίου κακουμένης
 βοήθειαν μᾶλλον ὥρμητο, καὶ ἄραντες πάσαις ταῖς ναυσὶν
 5 ἐκ τῆς Ῥόδου ἔπλεον. καὶ γενόμενοι περὶ τὸ Τριόπιον 3
 καθορώσι τὰς τῶν Ἀθηναίων ναῦς πελαγίας ἀπὸ τῆς Χάλκης
 πλεούσας· καὶ ὡς οὐδέτεροι ἀλλήλοις ἐπέπλεον, ἀφικνοῦνται
 οἱ μὲν ἐς τὴν Σάμον, οἱ δὲ ἐς τὴν Μίλητον, καὶ ἐώρων
 οὐκέτι ἄνευ ναυμαχίας οἷόν τε εἶναι ἐς τὴν Χίον βοηθήσαι.
 10 καὶ ὁ χειμὼν ἐτελεύτα οὗτος, καὶ εἰκοστὸν ἔτος τῷ πολέμῳ
 ἐτελεύτα τῷδε ὃν Θουκυδίδης ξυνέγραψεν.

Τοῦ δ' ἐπιγιγνομένου θέρους ἅμα τῷ ἡρι εὐθύς ἀρχομένῳ 61
 Δερκυλίδας τε ἀνὴρ Σπαρτιάτης στρατιὰν ἔχων οὐ πολλὴν
 παρεπέμφθη περὶ ἑφ' Ἑλλησπόντου Ἀβυδὸν ἀποστήσων
 15 (εἰσὶ δὲ Μιλησίων ἄποικοι), καὶ οἱ Χίοι, ἐν ὅσῳ αὐτοῖς ὁ
 Ἀστυόχος ἡπόρει ὅπως βοηθήσοι, ναυμαχῆσαι πιεζόμενοι τῇ
 πολιορκίᾳ ἠναγκάσθησαν. ἔτυχον δὲ ἔτι ἐν Ῥόδῳ ὄντος 2
 Ἀστυόχου ἐκ τῆς Μιλήτου Λέοντά τε ἄνδρα Σπαρτιάτην,
 ὃς Ἀντισθέnei ἐπιβάτης ξυνεξῆλθε, τοῦτον κεκομισμένοι
 20 μετὰ τὸν Πεδαρίτου θάνατον ἄρχοντα καὶ ναῦς δώδεκα, αἱ
 ἔτυχον φύλακες Μιλήτου οὔσαι, ὧν ἦσαν Θούριαι πέντε
 καὶ Συρακόσiai τέσσαρες καὶ μία Ἀναίτις καὶ μία Μιλησία
 καὶ Λέοντος μία. ἐπεξελθόντων δὲ τῶν Χίων πανδημεὶ 3
 καὶ καταλαβόντων τι ἐρυμνὸν χωρίον καὶ τῶν νεῶν αὐτοῖς
 25 ἅμα ἕξ καὶ τριάκοντα ἐπὶ τὰς τῶν Ἀθηναίων δύο καὶ τριά-
 κοντα ἀναγαγομένων ἐναυμάχησαν· καὶ καρτερὰς γενομένης
 ναυμαχίας οὐκ ἔλασπον ἔχοντες ἐν τῷ ἔργῳ οἱ Χίοι καὶ οἱ
 ξύμμαχοι (ἤδη γὰρ καὶ ὧσπερ ἦν) ἀνεχώρησαν ἐς τὴν πόλιν.
 μετὰ δὲ τοῦτο εὐθύς τοῦ Δερκυλίδου περὶ ἑκ τῆς Μιλήτου 62

5 τὸ om. B 10 ἐτελεύτα τῷ πολέμῳ A C E F G M 14 ἐφ'
 B C : ἐς cett. Ἑλλησπόντου B : Ἑλ' λ' σποντον cett. 19 post
 Ἀντισθέnei add. στρατηγῷ E (corr. E¹), ἀντὶ στρατηγῷ C ξυνῆλθε
 A B F (G) M τοῦτον om. C. 20 δέκα B 26 ἀναγαγομένων C G
 27 σχόντες B prius οἱ om. B

- παρεξελθόντος Ἀβυδος ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ ἀφίσταται πρὸς
 Δερκυλίδαν καὶ Φαρνάβαζον, καὶ Λάμψακος δυοῖν ἡμέραιν
 2 ὕστερον. Στρομβιχίδης δὲ ἐκ τῆς Χίου πυθόμενος κατὰ
 τάχος βοηθήσας ναυσὶν Ἀθηναίων τέσσαρσι καὶ εἴκοσιν,
 ὧν καὶ στρατιώτιδες ἦσαν ὀπλίτας ἄγουσαι, ἐπεξελθόντων 5
 τῶν Λαμψακηνῶν μάχῃ κρατήσας καὶ αὐτοβοεῖ Λάμψακον
 ἀτείχιστον οὔσαν ἐλῶν, καὶ σκευὴ μὲν καὶ ἀνδράποδα
 ἀρπαγὴν ποιησάμενος, τοὺς δ' ἐλευθέρους πάλιν κατοικίσας,
 3 ἐπ' Ἀβυδὸν ἦλθεν. καὶ ὥς οὔτε προσεχώρουν οὔτε προσ-
 βάλλων ἐδύνατο ἐλεῖν, ἐς τὸ ἀντιπέρας τῆς Ἀβύδου 10
 ἀποπλεύσας Σηστὸν πόλιν τῆς Χερσονήσου, ἣν ποτε
 Μῆδοι εἶχον, καθίστατο φρούριον καὶ φυλακὴν τοῦ παντὸς
 Ἑλλησπόντου.
- 63 Ἐν τούτῳ δὲ οἱ Χιοὶ τε θαλασσοκράτορες μᾶλλον ἐγέ-
 νοντο καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ καὶ ὁ Ἀστύοχος πυθόμενος τὰ 15
 περὶ τῆς ναυμαχίας καὶ τὸν Στρομβιχίδην καὶ τὰς ναῦς
 2 ἀπεληλυθότα ἐθάρσυσεν. καὶ παραπλεύσας δυοῖν νεοῖν
 Ἀστύοχος ἐς Χίον κομίζει αὐτόθεν τὰς ναῦς καὶ ξυμπάσαις
 ἤδη ἐπίπλουν ποιεῖται ἐπὶ τὴν Σάμον· καὶ ὥς αὐτῷ διὰ τὸ
 ἀλλήλοις ὑπόπτως ἔχειν οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπέπλευσε πάλιν 20
 ἐς τὴν Μίλητον.
- 3 Ὑπὸ γὰρ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ ἔτι πρότερον ἢ ἐν ταῖς
 Ἀθήναις δημοκρατία κατελέλυτο. ἐπειδὴ γὰρ οἱ περὶ τὸν
 Πείσανδρον πρέσβεις παρὰ τοῦ Τισσαφέρνους ἐς τὴν Σάμον
 ἦλθον, τά τε ἐν αὐτῷ τῷ στρατεύματι ἔτι βεβαιότερον 25
 κατέλαβον καὶ αὐτῶν τῶν Σαμίων προυτρέψαντο τοὺς
 δυνατωτάτους ὥστε πειρᾶσθαι μετὰ σφῶν ὀλιγαρχηθῆναι,
 καίπερ ἐπαναστάντας αὐτοὺς ἀλλήλοις ἵνα μὴ ὀλιγαρχῶνται·

8 κατοικήσας C E F M

11 πότε (sic) B : τότε cett.

ναυμαχίας B : τὴν ναυμαχίαν cett.

om. C

26 αὐτῶν om. M

E F M : προτρέψαντων A G : προτρέψαντος C

δυνατοὺς cett.

ὥσπερ B

cett. αὐτοὺς B C : αὐτοὶ G M ? : αὐτοῖς cett.

9 προσβάλλων B : προσβαλὼν cett.

14 ἐν τούτῳ δὲ om. B

16 τῆς

23 κατελύετο C

25 ἔτι

προυτρέψαντο B : προυτρέψαντων

27 δυνατωτάτους B :

28 ἐπαναστάντας B C : ἐπαναστάντες

καὶ ἐν σφίσιν αὐτοῖς ἅμα οἱ ἐν τῇ Σάμῳ τῶν Ἀθηναίων 4
κοινολογούμενοι ἐσκέψαντο Ἀλκιβιάδην μὲν, ἐπειδὴ περ οὐ
βούλεται, εἴαν (καὶ γὰρ οὐκ ἐπιτήδειον αὐτὸν εἶναι ἐς ὀλι-
γαρχίαν ἐλθεῖν), αὐτοὺς δὲ ἐπὶ σφῶν αὐτῶν, ὥς ἤδη καὶ
5 κινδυνεύοντας, ὁρᾶν ὅτῳ τρόπῳ μὴ ἀνεθήσεται τὰ πράγματα,
καὶ τὰ τοῦ πολέμου ἅμα ἀντέχειν καὶ ἐσφέρειν αὐτοὺς ἐκ
τῶν ἰδίων οἴκων προθύμως χρήματα καὶ ἣν τι ἄλλο δέῃ, ὥς
οὐκέτι ἄλλοις ἢ σφίσιν αὐτοῖς τалаιπωροῦντας. παρακε- 64
λευσάμενοι οὖν τοιαῦτα τὸν μὲν Πείσανδρον εὐθύς τότε καὶ
10 τῶν πρέσβεων τοὺς ἡμίσεις ἀπέστελλον ἐπ' οἴκου πράξοντας
τάκει, καὶ εἶρητο αὐτοῖς τῶν ὑπηκόων πόλεων αἷς ἂν προσ-
σχῶσιν ὀλιγαρχίαν καθιστάναι· τοὺς δ' ἡμίσεις ἐς τὰλλα
τὰ ὑπήκοα χωρῖα ἄλλους ἄλλη διέπεμπον, καὶ Διειτρέφη 2
ὄντα περὶ Χίου, ἡρημένον δὲ ἐς τὰ ἐπὶ Θράκης ἄρχειν,
15 ἀπέστελλον ἐπὶ τὴν ἀρχήν. καὶ ἀφικόμενος ἐς τὴν Θάσον
τὸν δῆμον κατέλυσεν. καὶ ἀπελθόντος αὐτοῦ οἱ Θάσιοι 3
δευτέρῳ μηνὶ μάλιστα τὴν πόλιν ἐτείχιζον, ὥς τῆς μὲν μετ'
Ἀθηναίων ἀριστοκρατίας οὐδὲν ἔτι προσδεόμενοι, τὴν δ'
ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἐλευθερίαν ὁσημέραι προσδεχόμενοι·
20 καὶ γὰρ καὶ φυγὴ αὐτῶν ἔξω ἦν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων παρὰ 4
τοῖς Πελοποννησίοις, καὶ αὕτη μετὰ τῶν ἐν τῇ πόλει
ἐπιτηδείων κατὰ κράτος ἔπρασσε ναῦς τε κομίσαι καὶ τὴν
Θάσον ἀποστήσαι. ξυνέβη οὖν αὐτοῖς μάλιστα ἃ ἐβού-
λοντο, τὴν πόλιν τε ἀκινδύνως ὀρθοῦσθαι καὶ τὸν ἐναν-
25 τιωσόμενον δῆμον καταελύσθαι. περὶ μὲν οὖν τὴν 5
Θάσον τὰναντία τοῖς τὴν ὀλιγαρχίαν καθιστᾶσι τῶν
Ἀθηναίων ἐγένετο, δοκεῖν δέ μοι καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς
τῶν ὑπηκόων· σωφροσύνην γὰρ λαβοῦσαι αἱ πόλεις καὶ
ἄδειαν τῶν πρασσομένων ἐχώρησαν ἐπὶ τὴν ἀντικρυσ

10 πράξαντας A E F M   11 προσσχῶσιν Classen : προσχῶσιν B :
προσίσχωσιν G : προσέσχωσι(ν) A E F ? : προΐσχωσιν M : ἰσχῶσιν C
13 Διειτρέφη Stahl : Διοτρέφη vel Διοτρεφῆ(ν) codd.   14 ἡρημένον B :
εἰρημένον cett.   20 post φυγὴ add. τε B   ἦν αὐτῶν ἔξω B   21 αὕτη
B C   27 δοκεῖν B : δοκεῖ cett.

ἐλευθερίαν τῆς ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑποῦλου εὐνομίας οὐ
προτιμήσαντες.

- 65 Οἱ δὲ ἀμφὶ τὸν Πείσανδρον παραπλέοντές τε, ὥσπερ
ἐδέδοκτο, τοὺς δῆμους ἐν ταῖς πόλεσι κατέλυνον, καὶ ἅμα
ἔστιν ἀφ' ὧν χωρίων καὶ ὀπλίτας ἔχοντες σφίσιν αὐτοῖς 5
2 ξυμμάχους ἦλθον ἐς τὰς Ἀθήνας. καὶ καταλαμβάνουσι τὰ
πλείστα τοῖς ἐταίροις προειργασμένα. καὶ γὰρ Ἀνδροκλέα
τέ τινα τοῦ δήμου μάλιστα προεστῶτα ξυστάντες τινὲς τῶν
νεωτέρων κρύφα ἀποκτείνουσιν, ὥσπερ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην
οὐχ ἥκιστα ἐξήλασε, καὶ αὐτὸν κατ' ἀμφότερα, τῆς τε 10
δημαγωγίας ἕνεκα καὶ οἰόμενοι τῷ Ἀλκιβιάδῃ ὡς κατιόντι
καὶ τὸν Τισσαφέρην φίλον ποιήσουσι χαριεῖσθαι, μᾶλλον
τι διέφθειραν· καὶ ἄλλους τινὰς ἀνεπιτηδεῖους τῷ αὐτῷ
3 τρόπῳ κρύφα ἀνήλωσαν. λόγος τε ἐκ τοῦ φανεροῦ προείρ-
γαστο αὐτοῖς ὡς οὔτε μισθοφορητέον εἴη ἄλλους ἢ τοὺς 15
στρατευομένους οὔτε μεθεκτέον τῶν πραγμάτων πλέοσιν
ἢ πεντακισχιλίοις, καὶ τούτοις οἱ ἂν μάλιστα τοῖς τε
66 χρήμασι καὶ τοῖς σώμασιν ὠφελεῖν οἰοί τε ὦσιν. ἦν δὲ
τοῦτο εὐπρεπὲς πρὸς τοὺς πλείους, ἐπεὶ ἔξω γε τὴν πόλιν
οἷπερ καὶ μεθίστασαν ἔμελλον. δῆμος μέντοι ὁμῶς ἔτι 20
καὶ βουλὴ ἡ ἀπὸ τοῦ κυάμου ξυνελέγετο· ἐβούλευον δὲ
οὐδὲν ὅτι μὴ τοῖς ξυνεστῶσι δοκοίη, ἀλλὰ καὶ οἱ λέγοντες
ἐκ τούτων ἦσαν καὶ τὰ ῥηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς πρού-
2 σκεπτο. ἀντέλεγέ τε οὐδεὶς ἔτι τῶν ἄλλων, δεδιὼς καὶ
ὀρῶν πολὺ τὸ ξυνεστηκός· εἰ δέ τις καὶ ἀντείποι, εὐθὺς ἐκ 25
τρόπου τινὸς ἐπιτηδεῖον ἐτεθνήκει, καὶ τῶν δρασάντων οὔτε
ζήτησις οὔτ' εἰ ὑποπτεύουιντο δικαίωσις ἐγίγνετο, ἀλλ'
ἡσυχίαν εἶχεν ὁ δῆμος καὶ κατάπληξιν τοιαύτην ὥστε
κέρδος ὃ μὴ πάσχωεν τι βίαιον, εἰ καὶ σιγῇ, ἐνόμιζεν.

1 τῆς ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑποῦλου εὐνομίας B (αὐτονομίας marg.) Schol.
(ὑπὸ), Dion. Hal.: τὴν ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ὑπουλον αὐτονομίαν cett.
(εὐνομίαν C) 5 αὐτοῖς G: αὐτοῖς B: αὐτοῖς cett. 6 ἦκον B
14 προσείργαστο A B E F M 17 τε om. C 20 μεθίστασαν B:
μεθίστάναι (vel -άναι) cett. 21 ἐβουλεύοντο A B E F M 23 πρού-
σκεπτο Bauer: προουσκεπτετο codd. 24 καὶ om. C

καὶ τὸ ξυνεστηκὸς πολὺν πλεόν ἡγούμενοι εἶναι ἢ ὅσον 3
 ἐτύγχανεν ὃν ἡσσῶντο ταῖς γνώμαις, καὶ ἐξευρεῖν αὐτὸ
 ἀδύνατοι ὄντες διὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως καὶ διὰ τὴν
 ἀλλήλων ἀγνωσίαν οὐκ εἶχον [αὐτοὶ ἐξευρεῖν]. κατὰ δὲ 4
 5 ταῦτὸ τοῦτο καὶ προσολοφύρασθαί τινι ἀγανακτήσαντα,
 ὥστε ἀμύνεσθαι ἐπιβουλεύσαντα, ἀδύνατον ἦν· ἡ γὰρ
 ἀγνώτα ἂν ἡῖρεν ᾧ ἐρεῖ ἡ γνώριμον ἄπιστον. ἀλλήλοις 5
 γὰρ ἅπαντες ὑπόπτως προσῆσαν οἱ τοῦ δήμου, ὡς μετέ-
 χοντά τινα τῶν γιγνομένων. ἐνήσαν γὰρ καὶ οὓς οὐκ ἂν
 10 ποτέ τις ᾤετο ἐς ὀλιγαρχίαν τραπέσθαι· καὶ τὸ ἄπιστον
 οὗτοι μέγιστον πρὸς τοὺς πολλοὺς ἐποίησαν καὶ πλείστα
 ἐς τὴν τῶν ὀλίγων ἀσφάλειαν ὠφέλησαν, βέβαιον τὴν
 ἀπιστίαν τῷ δήμῳ πρὸς ἑαυτὸν καταστήσαντες.

Ἐν τούτῳ οὖν τῷ καιρῷ οἱ περὶ τὸν Πείσανδρον ἐλθόντες 67
 15 εὐθὺς τῶν λοιπῶν εἶχοντο. καὶ πρῶτον μὲν τὸν δήμον
 ξυλλέξαντες εἶπον γνώμην δέκα ἄνδρας ἐλέσθαι ξυγγραφέας
 αὐτοκράτορας, τούτους δὲ ξυγγράψαντας γνώμην ἐσενεγκεῖν
 ἐς τὸν δήμον ἐς ἡμέραν ῥητὴν καθ' ὅτι ἄριστα ἡ πόλις
 οἰκήσεται· ἔπειτα ἐπειδὴ ἡ ἡμέρα ἐφῆκε, ξυνέκλησαν τὴν 2
 20 ἐκκλησίαν ἐς τὸν Κολωνόν (ἔστι δὲ ἱερὸν Ποσειδῶνος ἕξω
 πόλεως ἀπέχον σταδίους μάλιστα δέκα), καὶ ἐστήνεγκαν οἱ
 ξυγγραφῆς ἄλλο μὲν οὐδέν, αὐτὸ δὲ τοῦτο, ἐξεῖναι μὲν
 Ἀθηναίων ἀνατεῖ εἰπεῖν γνώμην ἣν ἂν τις βούληται· ἣν δέ
 τις τὸν εἰπόντα ἢ γράψηται παρανόμων ἢ ἄλλῳ τῷ τρόπῳ
 25 βλάβῃ, μεγάλας ζημίας ἐπέθεσαν. ἐνταῦθα δὴ λαμπρῶς 3
 ἐλέγετο ἤδη μήτε ἀρχὴν ἄρχειν μηδεμίαν ἔτι ἐκ τοῦ αὐτοῦ
 κόσμου μήτε μισθοφορεῖν προέδρους τε ἐλέσθαι πέντε
 ἄνδρας, τούτους δὲ ἐλέσθαι ἑκατὸν ἄνδρας, καὶ τῶν ἑκατὸν
 ἕκαστον πρὸς ἑαυτὸν τρεῖς· ἐλθόντας δὲ αὐτοὺς τετρακοσίους

1 ὅσον om. C G post ὅσον add. ἦν M 2 ὃν recc. : ὃ ἦν codd.
 αὐτοὶ A B E F G M 3 alterum διὰ om. C G 4 αὐτοὶ ἐξευρεῖν
 om. C G (ἐξευρεῖν marg. G') : αὐτὸ M 5 ταῦτὸ B : τὸ αὐτὸ cett.
 6 ἀμύνεσθαι G M 7 ἂν om. B 19 ἡ G : om. cett. ξυνέλεξαν
 C γρ. M¹ 23 ἀνατεῖ εἰπεῖν Sauppe : ἀνατρέπειν A C E F : ἀνειπεῖν
 cett. 26 post μήτε add. καὶ B ἄρχειν] ἔχειν B 27 τε] δ' B
 29 ἐαυτῷ C G : ἐαυτῶν E F

- ὄντας ἐς τὸ βουλευτήριον ἄρχειν ὅπη ἂν ἄριστα γινώ-
 σκωσιν αὐτοκράτορας, καὶ τοὺς πεντακισχιλίους δὲ ξυλλέγειν
 68 ὁπόταν αὐτοῖς δοκῇ. ἦν δὲ ὁ μὲν τὴν γνώμην ταύτην
 εἰπὼν Πείσανδρος, καὶ τᾶλλα ἐκ τοῦ προφανοῦς προθυμότατα
 ξυγκαταλύσας τὸν δῆμον· ὁ μέντοι ἅπαν τὸ πρᾶγμα ξυνθεῖς 5
 ὅτῳ τρόπῳ κατέστη ἐς τοῦτο καὶ ἐκ πλείστου ἐπιμεληθεῖς
 Ἐντιφῶν ἦν ἀνὴρ Ἀθηναίων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀρετῇ τε
 οὐδενὸς ὕστερος καὶ κράτιστος ἐνθυμηθῆναι γενόμενος καὶ
 ἂν γνώῃ εἰπεῖν, καὶ ἐς μὲν δῆμον οὐ παριὼν οὐδ' ἐς ἄλλον
 ἀγῶνα ἐκούσιος οὐδένα, ἀλλ' ὑπόπτως τῷ πλήθει διὰ δόξαν 10
 δεινότητος διακείμενος, τοὺς μέντοι ἀγωνιζομένους καὶ ἐν
 δικαστηρίῳ καὶ ἐν δῆμῳ πλείστα εἰς ἀνήρ, ὅστις ξυμβου-
 2 λεύσαιτό τι, δυνάμενος ὠφελεῖν. καὶ αὐτός τε, ἐπειδὴ
 ἡμετέστη ἡ δημοκρατία καὶ ἐς ἀγῶνας κατέστη ἡ τῶν
 τετρακοσίων ἐν ὑστέρῳ μεταπεσόντα ὑπὸ τοῦ δήμου ἑκα- 15
 κοῦτο ἡ, ἄριστα φαίνεται τῶν μέχρι ἐμοῦ ὑπὲρ αὐτῶν τούτων
 αἰτιαθεῖς, ὥς ξυγκατέστησε, θανάτου δίκην ἀπολογησάμενος.
 3 παρέσχε δὲ καὶ ὁ Φρύνιχος ἑαυτὸν πάντων διαφερόντως
 προθυμότατον ἐς τὴν ὀλιγαρχίαν, δεδιὼς τὸν Ἀλκιβιάδην
 καὶ ἐπιστάμενος εἰδότα αὐτὸν ὅσα ἐν τῇ Σάμῳ πρὸς τὸν 20
 Ἀστύοχον ἔπραξε, νομίζων οὐκ ἂν ποτε αὐτὸν κατὰ τὸ
 εἰκὸς ὑπ' ὀλιγαρχίας κατελθεῖν· πολὺ τε πρὸς τὰ δεινὰ,
 4 ἐπειδὴ περ ὑπέστη, φερεγγυώτατος ἐφάνη. καὶ Θηραμένης
 ὁ τοῦ Ἀγνωνος ἐν τοῖς ξυγκαταλύουσι τὸν δῆμον πρῶτος
 ἦν, ἀνὴρ οὔτε εἰπεῖν οὔτε γινῶναι ἀδύνατος. ὥστε ἀπ' 25
 ἀνδρῶν πολλῶν καὶ ξυνετῶν πραχθεὶν τὸ ἔργον οὐκ ἀπαικίως
 καί περ μέγα ὄν προухώρησεν· χαλεπὸν γὰρ ἦν τὸν Ἀθη-
 ναίων δῆμον ἐπ' ἔτει ἑκατοστῷ μάλιστα ἐπειδὴ οἱ τύραννοι

1 γινώσκουσιν B(-κοσιν) CEF 5 πᾶν B 6 κατέστη ἐς]
 κατέστησε B 7 τε BC: γε cett. 8 ὕστερος] δεύτερος B 9 ἂ
 γνώῃ CG: ἂν γνώῃ ABM ἂν ἂ γνώῃ E(ἀναγνώῃ) F 10 ἐκού-
 σιος BC: ἐκούσιως cett. 13 τε] δὲ Haacke: om. M 14 μετέστη
 ... κατέστη om. CGM τὰ CG: μετὰ cett. duas recensiones con-
 flatas esse censebat Jones, μετέστη ... κατέστη et τὰ τῶν ... ἐκακοῦτο
 17 ἀπολογησόμενος B 18 ὁ B: om. cett. 27 μέγιστον
 marg. B 28 ἐπ' om. C

κατελύθησαν ἐλευθερίας παῦσαι, καὶ οὐ μόνον μὴ ὑπήκοον
 ὄντα, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ ἡμῖν τοῦ χρόνου τούτου αὐτὸν ἄλλων
 ἄρχειν εἰωθότα.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἐκκλησία οὐδενὸς ἀντειπόντος, ἀλλὰ κυρώ- 69
 5 σασα ταῦτα διελύθη, τοὺς τετρακόσιους ἤδη ὕστερον τρόπῳ
 τοιῷδε ἐς τὸ βουλευτήριον ἐσήγαγον. ἦσαν [δ'] Ἀθηναῖοι
 πάντες αἰεὶ οἱ μὲν ἐπὶ τείχει, οἱ δ' ἐν τάξει, τῶν ἐν Δεκε-
 λείᾳ πολεμίων ἕνεκα ἐφ' ὅπλοις· τῇ οὖν ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 2
 τοὺς μὲν μὴ ξυνειδότας εἶσαν ὥσπερ εἰώθεσαν ἀπελθεῖν,
 10 τοῖς δ' ἐν τῇ ξυνωμοσίᾳ εἴρητο ἡσυχίῃ μὴ ἐπ' αὐτοῖς τοῖς
 ὅπλοις, ἀλλ' ἀπῶθεν περιμένειν, καὶ ἦν τις ἐνιστῆται τοῖς
 ποιουμένοις, λαβόντας τὰ ὅπλα μὴ ἐπιτρέπειν. ἦσαν δὲ 3
 καὶ Ἀνδριοὶ καὶ Τήνιοι καὶ Καρυστίων τριακόσιοι καὶ Αἰ-
 γινητῶν τῶν ἐποίκων, οὓς Ἀθηναῖοι ἔπεμψαν οἰκήσοντας,
 15 ἐπ' αὐτὸ τοῦτο ἦκουτες ἐν τοῖς ἑαυτῶν ὅπλοις, οἷς ταῦτα
 προείρητο. τούτων δὲ διατεταγμένων οὕτως ἐλθόντες οἱ 4
 τετρακόσιοι μετὰ ξιφιδίου ἀφανοῦς ἕκαστος, καὶ οἱ εἴκοσι
 καὶ ἑκατὸν μετ' αὐτῶν [Ἑλληνες] νεανίσκοι, οἷς ἐχρῶντο
 εἰ τί πού δέοι χειρουργεῖν, ἐπέστησαν τοῖς ἀπὸ τοῦ κυάμου
 20 βουλευταῖς οὖσιν ἐν τῷ βουλευτηρίῳ καὶ εἶπον αὐτοῖς
 ἐξιέναι λαβοῦσι τὸν μισθόν· ἔφερον δὲ αὐτοῖς τοῦ ὑπο-
 λοίπου χρόνου παντὸς αὐτοὶ καὶ ἐξιοῦσιν ἐδίδοσαν. ὥς δὲ 70
 τούτῳ τῷ τρόπῳ ἢ τε βουλὴ οὐδὲν ἀντειπούσα ὑπεξήλθε καὶ
 οἱ ἄλλοι πολῖται οὐδὲν ἐνεωτέριζον, ἀλλ' ἡσύχαζον, οἱ [δὲ]
 25 τετρακόσιοι ἐσελθόντες ἐς τὸ βουλευτήριον τότε μὲν πρυ-
 τάνεις τε σφῶν αὐτῶν ἀπεκλήρωσαν καὶ ὅσα πρὸς τοὺς
 θεοὺς εὐχαῖς καὶ θυσίαις καθιστάμενοι ἐς τὴν ἀρχὴν ἐχρή-
 σαντο, ὕστερον δὲ πολὺ μεταλλάξαντες τῆς τοῦ δήμου

4 ἀλλὰ] ἄμα Wilamowitz-Möllendorff 5, 6 τρόπῳ τοιῷδε
 ὕστερον ἤδη A C E F G M (τοιῷδε om. C G: add. G¹) 6 post ἦσαν
 add. οἱ γρ. C δ' secl. Bekker Ἀθηναίων C 8 ἕνεκα B 9 ὥς
 A E F M 13 Αἰγινήτων . . . οἰκήσοντας om. M 14 post οὓς add.
 οἱ A C E F G [M] οἰκήσαντας B 15 ταῦτα Classen: τὰ αὐτὰ B:
 ταῦτα cett. 18 post καὶ add. οἱ C Ἑλληνες om. B C 19 πού
 τι (sic) B 22 δὲ] τε B 24 δὲ secl. Haacke 25 τριακόσιοι B
 ἐλθόντες M

διοικήσεως (πλήν τοὺς φεύγοντας οὐ κατήγον τοῦ Ἀλκιβιάδου
 2 ἔνεκα) τὰ τε ἄλλα ἔνεμον κατὰ κράτος τὴν πόλιν. καὶ ἄνδρας
 τέ τινας ἀπέκτειναν οὐ πολλούς, οἱ ἐδόκουν ἐπιτήδειοι εἶναι
 ὑπεξαيرهθῆναι, καὶ ἄλλους ἔδησαν, τοὺς δὲ καὶ μετεστή-
 σαντο· πρὸς τε Ἁγιν τὸν Λακεδαιμονίων βασιλέα ὄντα ἐν 5
 τῇ Δεκελείᾳ ἐπεκηρυκεύοντο, λέγοντες διαλλαγῆναι βούλεσθαι
 καὶ εἰκὸς εἶναι αὐτὸν σφίσι καὶ οὐκέτι τῷ ἀπίστῳ δήμῳ μάλ-
 71 λον ξυγχωρεῖν. ὁ δὲ νομίζων τὴν πόλιν οὐχ ἡσυχάζειν,
 οὐδ' εὐθύς οὕτω τὸν δῆμον τὴν παλαιὰν ἐλευθερίαν παραδώ-
 σειν, εἴ τε στρατιὰν πολλὴν ἴδοι σφῶν, οὐκ ἂν ἡσυχάζειν, 10
 οὐδ' ἐν τῷ παρόντι πάννυ τι πιστεύων μὴ οὐκέτι ταράσσεσθαι
 αὐτοὺς, τοῖς μὲν ἀπὸ τῶν τετρακοσίων ἐλθοῦσιν οὐδὲν ξυμ-
 βατικὸν ἀπεκρίνατο, προσμεταπεμψάμενος δὲ ἐκ Πελοπον-
 νήσου στρατιὰν πολλὴν οὐ πολλῷ ὕστερον καὶ αὐτὸς τῇ
 ἐκ τῆς Δεκελείας φρουρᾷ μετὰ τῶν ἐλθόντων κατέβη πρὸς 15
 αὐτὰ τὰ τεῖχη τῶν Ἀθηναίων, ἐλπίσας ἢ παραχθέντας
 αὐτοὺς μᾶλλον ἂν χειρωθῆναι σφίσιν ἢ βούλονται ἢ καὶ
 αὐτοβοεῖ ἂν διὰ τὸν ἔνδοθεν τε καὶ ἔξωθεν κατὰ τὸ εἰκὸς
 γενησόμενον θόρυβον· τῶν γὰρ μακρῶν τειχῶν διὰ τὴν
 2 κατ' αὐτὰ ἐρημίαν λήψεως οὐκ ἂν ἁμαρτεῖν. ὥς δὲ προσ- 20
 ἔμειξέ τε ἐγγὺς καὶ οἱ Ἀθηναῖοι τὰ μὲν ἔνδοθεν οὐδ' ὅπως-
 τιοῦν ἐκίνησαν, τοὺς δὲ ἱππέας ἐκπέμψαντες καὶ μέρος
 τι τῶν ὀπλιτῶν καὶ ψιλῶν καὶ τοξοτῶν ἄνδρας τε κατέ-
 βαλον αὐτῶν διὰ τὸ ἐγγὺς προσελθεῖν καὶ ὅπλων τινῶν
 καὶ νεκρῶν ἐκράτησαν, οὕτω δὲ γυνὸς ἀπήγαγε πάλιν τὴν 25
 3 στρατιάν. καὶ αὐτὸς μὲν καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ κατὰ χώραν
 ἐν τῇ Δεκελείᾳ ἔμενον, τοὺς δ' ἐπελθόντας ὀλίγας τινας
 ἡμέρας ἐν τῇ γῇ μέινοντας ἀπέπεμψεν ἐπ' οἶκου. μετὰ
 δὲ τοῦτο παρά τε τὸν Ἁγιν ἐπρεσβεύοντο οἱ τετρακοσίοι

1 post Ἀλκιβιάδου add. δὲ C (et in G erasum)

δὲ codd.

κράτος om. B

4 τοὺς ὅς B

2 τε Classen :

μετέστησαν C

5 τὸν EM : τῶν cett.

post Λακεδαιμονίων add. τὸν B

7 αὐτὸν

BC : αὐτοῖς cett.

8 τὴν . . . ἡσυχάζειν secl. Dobree

9 οὐτ'

Dobree

10 ἡσυχάζειν M : ἡσυχάζειν cett. (ex -σει factum f)

17 ἦ | εἰ A B E F : ἦ M

19 γὰρ del a

23 τε B : om. cett.

κατέβαλλον CG

28 ἀπέπεμψαν CM

οὐδὲν ἦσσαν, κἀκείνου μᾶλλον ἤδη προσδεχομένου καὶ παραινοῦντος ἐκπέμπουσι καὶ ἐς τὴν Λακεδαίμονα περὶ ξυμβάσεως πρέσβεις, βουλόμενοι διαλλαγῆναι.

Πέμπουσι δὲ καὶ ἐς τὴν Σάμον δέκα ἄνδρας παραμυθη- 72
5 σομένους τὸ στρατόπεδον καὶ διδάξοντας ὥς οὐκ ἐπὶ βλάβῃ τῆς πόλεως καὶ τῶν πολιτῶν ἡ ὀλιγαρχία κατέστη, ἀλλ' ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν ξυμπάντων πραγμάτων, πεντακισχίλιοί τε ὅτι εἶεν καὶ οὐ τετρακόσιοι μόνον οἱ πράσσοντες· καίτοι οὐ πρόποτε Ἀθηναίους διὰ τὰς στρατείας καὶ τὴν ὑπερόριον 10 ἀσχολίαν ἐς οὐδὲν πρᾶγμα οὕτω μέγα ἐλθεῖν βουλεύσοντας ἐν ᾧ πεντακισχιλίους ξυνελθεῖν. ἄλλα τ' ἐπιστείλαντες 2 τὰ πρόποντα εἰπεῖν ἀπέπεμψαν αὐτοὺς εὐθὺς μετὰ τὴν ἑαντῶν κατάστασιν, δείσαντες μὴ, ὅπερ ἐγένετο, ναυτικὸς ὄχλος οὗτ' αὐτὸς μένειν ἐν τῷ ὀλιγαρχικῷ κόσμῳ ἐθέλῃ, σφᾶς τε 15 μὴ ἐκείθεν ἀρξαμένου τοῦ κακοῦ μεταστήσωσιν.

Ἐν γὰρ τῇ Σάμῳ ἐνεωτερίζετο ἡδὴ τὰ περὶ τὴν ὀλιγαρχίαν, καὶ ξυνέβη τοιάδε γενέσθαι ὑπ' αὐτὸν τὸν χρόνον 73
τοῦτον ὅνπερ οἱ τετρακόσιοι ξυνίσταντο. οἱ γὰρ τότε τῶν 2 Σαμίων ἐπαναστάντες τοῖς δυνατοῖς καὶ ὄντες δῆμος μετα- 20 βαλλόμενοι αὐθις καὶ πεισθέντες ὑπὸ τε τοῦ Πεισάνδρου, ὅτε ἦλθε, καὶ τῶν ἐν τῇ Σάμῳ ξυνεστῶτων Ἀθηναίων ἐγένοντό τε ἐς τριακοσίους ξυνωμόται καὶ ἔμελλον τοῖς ἄλλοις ὥς δήμῳ ὄντι ἐπιθήσεσθαι. καὶ Ὑπέρβολόν τέ τινα τῶν 3 Ἀθηναίων, μοχθηρὸν ἄνθρωπον, ὥστρακισμένον οὐ διὰ 25 δυνάμεως καὶ ἀξιώματος φόβον, ἀλλὰ διὰ πονηρίαν καὶ αἰσχύνην τῆς πόλεως, ἀποκτείνουσι μετὰ Χαρμίνου τε ἐνὸς τῶν στρατηγῶν καὶ τινων τῶν παρὰ σφίσιν Ἀθηναίων, πίστιν διδόντες αὐτοῖς, καὶ ἄλλα μετ' αὐτῶν τοιαῦτα ξυν- ἐπραξαν, τοῖς τε πλέοσιν ὥρμητο ἐπιτίθεσθαι. οἱ δὲ αἰσθό- 4

1 κἀκείνου B: καὶ ἐκείνου cett. 2 καὶ om. B περὶ] παριῶν B
8 οὐ] οἱ B 9 στρατείας recc.: στρατιάς codd. (-ās F) ὑπερορίαν C G
11 ἄλλα τ' B: καὶ τᾶλλα cett. 12 ἑαυτῶν B: αὐτῶν cett. 13 post
ἐγένετο add. ὁ Krüger 14 ἐθέλει A E F M: ἐθελῆσαι B 29
πλέουσιν B

μνοι τῶν τε στρατηγῶν Λέοντι καὶ Διομέδοντι (οὗτοι γὰρ
 οὐχ ἐκόντες διὰ τὸ τιμᾶσθαι ὑπὸ τοῦ δήμου ἔφερον τὴν
 ὀλιγαρχίαν) τὸ μέλλον σημαίνουσι καὶ Θρασυβούλῳ καὶ
 Θρασύλῳ, τῷ μὲν τριηραρχοῦντι, τῷ δὲ ὀπλιτεύοντι, καὶ
 ἄλλοις οἱ ἐδόκουν αἰεὶ μάλιστα ἐναντιοῦσθαι τοῖς ξυνεστῶ- 5
 σιν· καὶ οὐκ ἠξίουν περιδεῖν αὐτοὺς σφᾶς τε διαφθαρέντας
 καὶ Σάμον Ἀθηναίοις ἀλλοτριωθεῖσαν, δι' ἣν μόνον [μέχρι
 5 νῦν] ἡ ἀρχὴ αὐτοῖς ἐς τοῦτο ξυνέμεινεν. οἱ δὲ ἀκούσαντες
 τῶν τε στρατιωτῶν ἕνα ἕκαστον μετῆσαν μὴ ἐπιτρέπειν, καὶ
 οὐχ ἥκιστα τοὺς Παράλους, ἄνδρας Ἀθηναίους τε καὶ ἔλευ- 10
 θέρους πάντας ἐν τῇ νηὶ πλέοντας καὶ αἰεὶ δῆποτε ὀλιγαρχία
 καὶ μὴ παρούσῃ ἐπικειμένους· ὃ τε Λέων καὶ ὁ Διομέδων
 αὐτοῖς ναῦς τιμᾶς, ὅποτε ποι πλείοιεν, κατέλειπον φύλακας.
 6 ὥστε ἐπειδὴ αὐτοῖς ἐπετίθεντο οἱ τριακόσιοι, βοηθησάντων
 πάντων τούτων, μάλιστα δὲ τῶν Παράλων, περιεγένοντο οἱ 15
 τῶν Σαμίων πλέονες, καὶ τριάκοντα μὲν τινας ἀπέκτειναν
 τῶν τριακοσίων, τρεῖς δὲ τοὺς αἰτιωτάτους φυγῇ ἐξῆμίωσαν·
 τοῖς δ' ἄλλοις οὐ μνησικακοῦντες δημοκρατούμενοι τὸ λοιπὸν
 74 ξυνεπολίτευον. τὴν δὲ Πάραλον ναῦν καὶ Χαιρέαν ἐπ'
 αὐτῆς τὸν Ἀρχεστράτον, ἄνδρα Ἀθηναῖον, γενόμενον ἐς τὴν 20
 μετὰστασιν πρόθυμον, ἀποπέμπουσιν οἱ τε Σάμιοι καὶ οἱ
 στρατιῶται κατὰ τάχος ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπαγγελοῦντα τὰ
 γεγενημένα· οὐ γὰρ ᾗδεσάν πω τοὺς τετρακοσίους ἄρχοντας.
 2 καὶ καταπλευσάντων αὐτῶν εὐθέως τῶν μὲν Παράλων τιμᾶς
 οἱ τετρακόσιοι δύο ἢ τρεῖς ἔδησαν, τοὺς δὲ ἄλλους ἀφε- 25
 λόμενοι τὴν ναῦν καὶ μετεμβιβάσαντες ἐς ἄλλην στρατιῶτιν
 3 ναῦν ἔταξαν φρουρεῖν περὶ Εὐβοίαν. ὁ δὲ Χαιρέας εὐθὺς
 διαλαθὼν πως, ὥς εἶδε τὰ παρόντα, πάλιν ἐς τὴν Σάμον
 ἐλθὼν ἀγγέλλει τοῖς στρατιώταις ἐπὶ τὸ μείζον πάντα δει-
 νώσας τὰ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν, ὥς πληγαῖς τε πάντας ζημιούσι 30

2 οὐκ ἔχοντες A B E F

μέχρι νῦν om. A B E F M

Schol.

σαντες C G

7 post ἣν add. νῦν B

11 ἐν τῇ νηὶ πλέοντας fort. non legit

13 κατέλειπον E F :

κατέλειπον cett.

μόνην recc.

26 μετεκβιβά-

30 Ἀθηνῶν G : Ἀθηναίων cett.

καὶ ἀντειπεῖν ἔστιν οὐδὲν πρὸς τοὺς ἔχοντας τὴν πολιτείαν,
καὶ ὅτι αὐτῶν καὶ γυναῖκες καὶ παῖδες ὑβρίζονται, καὶ δια-
νοοῦνται, ὅποσοι ἐν Σάμφ στρατεύονται μὴ ὄντες τῆς
σφετέρας γνώμης, τούτων πάντων τοὺς προσήκοντας λα-
5 βόντες εἵρξιν, ἵνα, ἢ μὴ ὑπακούσωσι, τεθνήκωσιν· καὶ
ἄλλα πολλὰ ἐπικαταψευδόμενος ἔλεγεν. οἱ δὲ ἀκούοντες 75
ἐπὶ τοὺς τὴν ὀλιγαρχίαν μάλιστα ποιήσαντας καὶ ἔτι τῶν
ἄλλων τοὺς μετασχόντας τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησαν βάλλειν,
ἔπειτα μέντοι ὑπὸ τῶν διὰ μέσου κωλυθέντες καὶ διδαχθέν-
10 τες μὴ τῶν πολέμιων ἀντιπρώρων ἐγγὺς ἐφορμούντων ἀπο-
λέσωσι τὰ πράγματα, ἐπαύσαντο. μετὰ δὲ τοῦτο λαμπρῶς 2
ἤδη ἐς δημοκρατίαν βουλόμενοι μεταστῆσαι τὰ ἐν τῇ Σάμφ
ὅ τε Θρασύβουλος ὁ τοῦ Λύκου καὶ Θράσυλος (οὗτοι γὰρ
μάλιστα προειστήκεσαν τῆς μεταβολῆς) ὥρκωσαν πάντας
15 τοὺς στρατιώτας τοὺς μεγίστους ὄρκους, καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐκ
τῆς ὀλιγαρχίας μάλιστα, ἢ μὴν δημοκρατήσεσθαι τε καὶ
ὁμονοήσιν καὶ τὸν πρὸς Πελοποννησίους πόλεμον προ-
θύμως διοίσειν καὶ τοῖς τετρακοσίοις πολέμιοι τε ἔσεσθαι καὶ
οὐδὲν ἐπικηρυκεύσεσθαι. ξυνώμνυσαν δὲ καὶ Σαμίων πάν- 3
20 τες τὸν αὐτὸν ὄρκον οἱ ἐν τῇ ἡλικίᾳ, καὶ τὰ πράγματα πάντα
καὶ τὰ ἀποβησόμενα ἐκ τῶν κινδύνων ξυνεκοινώσαντο οἱ
στρατιῶται τοῖς Σαμίοις, νομίζοντες οὔτε ἐκείνοις ἀποστρο-
φὴν σωτηρίας οὔτε σφίσιν εἶναι, ἀλλ', ἐάν τε οἱ τετρακόσιοι
κρατήσωσιν ἐάν τε οἱ ἐκ Μιλήτου πολέμιοι, διαφθαρήσεσθαι.
25 ἐς φιλονικίαν τε καθέστασαν τὸν χρόνον τοῦτον οἱ μὲν τὴν 76
πόλιν ἀναγκάζοντες δημοκρατεῖσθαι, οἱ δὲ τὸ στρατόπεδον
ὀλιγαρχεῖσθαι. ἐποίησαν δὲ καὶ ἐκκλησίαν εὐθὺς οἱ στρατιῶ- 2
ται, ἐν ᾗ τοὺς μὲν προτέρους στρατηγοὺς, καὶ εἴ τινα τῶν

3 post ὅποσοι add. τε A C E F G M 4 λαβόντας C G 5 ὑπα-
κούωσι A B E F M τεθνήκωσι B suprascr. G¹: τεθνήξονται G ? C:
τεθνηκόσι A E (-ήκ-) F: τεθνήξωσι M 6 ἀκούοντες B C: ἀκούσαντες
cett. 7 ἔτι] ἐπὶ C G M 12 καταστήσαι C ? G 14 προεστήκεσαν
(sic) μάλιστα B 16 δημοκρατηθήσεσθαι A B E F M 19 ἐπικηρυ-
κεύσεσθαι Reiske: ἐπικηρυκεύεσθαι codd. 20 ἅπαντα B 21 ξυν-
εκοινωήσαντο B 24 ἐάν B: ἂν cett. 28 μὲν ante τοὺς habet M,
om. C

τριηράρχων ὑπώπτευν, ἔπαυσαν, ἄλλους δὲ ἀνθείλοντο καὶ
 τριηράρχους καὶ στρατηγούς, ὧν Θρασύβουλος τε καὶ Θρά-
 3 συλος ὑπῆρχον. καὶ παραινέσεις ἄλλας τε ἐποιοῦντο ἐν
 σφίσιν αὐτοῖς ἀνιστάμενοι καὶ ὥς οὐ δεῖ ἀθυμεῖν ὅτι ἡ
 πόλις αὐτῶν ἀφέστηκεν· τοὺς γὰρ ἐλάσσους ἀπὸ σφῶν τῶν 5
 4 πλεόνων καὶ ἐς πάντα ποριμωτέρων μεθεστάναι. ἐχόντων
 γὰρ σφῶν τὸ πᾶν ναυτικόν, τὰς τε ἄλλας πόλεις ὧν ἄρχου-
 σιν ἀναγκάσειν τὰ χρήματα ὁμοίως διδόναι καὶ εἰ ἐκείθεν
 ὠρμῶντο (πόλιν τε γὰρ σφίσιν ὑπάρχειν Σάμον οὐκ ἀσθενῆ,
 ἀλλ' ἡ παρ' ἐλάχιστον δὴ ἦλθε τὸ Ἀθηναίων κράτος τῆς 10
 θαλάσσης, ὅτε ἐπολέμησεν, ἀφελέσθαι, τοὺς τε πολεμίους
 ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου ἀμυνεῖσθαι οὐπερ καὶ πρότερον), καὶ
 δυνατώτεροι εἶναι σφεῖς ἔχοντες τὰς ναῦς πορίζεσθαι τὰ
 5 ἐπιτήδεια τῶν ἐν τῇ πόλει. καὶ δι' ἑαυτοὺς δὲ ἐν τῇ Σάμῳ
 προκαθημένους καὶ πρότερον αὐτοὺς κρατεῖν τοῦ ἐς τὸν 15
 Πειραιᾶ ἔσπλου, καὶ νῦν ἐς τοιοῦτον καταστήσονται μὴ
 βουλομένων σφίσι πάλιν τὴν πολιτείαν ἀποδοῦναι, ὥστε
 αὐτοὶ δυνατώτεροι εἶναι εἵργειν ἐκείνους τῆς θαλάσσης ἢ
 6 ὑπ' ἐκείνων εἵργεσθαι. βραχύ τέ τι εἶναι καὶ οὐδενὸς ἄξιον
 ὃ πρὸς τὸ περιγίγνεσθαι τῶν πολεμίων ἢ πόλις σφίσι 20
 χρήσιμος ἦν, καὶ οὐδὲν ἀπολωλεκέναι, οἷ γε μήτε ἀργύριον
 εἶχον ἔτι πέμπειν, ἀλλ' αὐτοὶ ἐπορίζοντο οἱ στρατιῶται,
 μήτε βούλευμα χρηστόν, οὐπερ ἔνεκα πόλις στρατοπέδων
 κρατεῖ· ἀλλὰ καὶ ἐν τούτοις τοὺς μὲν ἡμαρτηκέναι τοὺς
 πατέρας νόμους καταλύσαντας, αὐτοὶ δὲ σφύζειν καὶ ἐκείνους 25
 πειράσσεσθαι προσαναγκάζειν, ὥστε οὐδὲ τούτους, οἷπερ ἂν

1 ὑπετόπτευν A B E F (-τώπ-) 5 αὐτῶν Bekker: αὐτῶν codd.
 6 ποριμωτέρων] ποριμώτεροι οἱ εὐπωρότεροι A B E F μεθιστάναι (vel
 -ᾶναι) A E F suprascr. G: καθιστάναι B: om. M 7 ἄλλας om. B
 9 ὠρμῶντο B M suprascr. G: ὤρμηντο cett. 10 ἡ παρ'] ἡπερ B
 δὴ ἦλθε B: διῆλθε C (et in G erasum): ἦλθε cett. post τὸ add.
 τῶν A E F G M 12 ἀμυνεῖσθαι B: ἀμύνεσθαι cett. 14 δὲ Haacke:
 τε codd. 16 τοιοῦτον B: τοσοῦτόν) cett. καταστήναι Classen
 17 βουλόμενοι C 18 post αὐτοὶ codd. καὶ A C E F G M (etiam post
 ὥστε) 19 ὑπ'] ἐπ' A B F 20 φ A B E F M 21 γε] τε B
 22 ἔτι εἶχον A C E F G M 25 πατέρας C: πατρώους cett. αὐτοὶ
 B: αὐτοὺς cett. 26 οἷπερ C: οὐπερ cett. (οὔπερ M)

βουλεύοιέν τι χρηστόν, παρὰ σφίσι χείρους εἶναι. Ἄλκι- 7
βιάδην τε, ἣν αὐτῷ ἄδειάν τε καὶ κάθοδον ποιήσωσιν, ἄσμενον
τὴν παρὰ βασιλέως ξυμμαχίαν παρέξειν. τό τε μέγιστον,
ἣν ἀπάντων σφάλλονται, εἶναι αὐτοῖς τοσοῦτον ἔχουσι
5 ναυτικὸν πολλὰς τὰς ἀποχωρήσεις ἐν αἷς καὶ πόλεις καὶ
γῆν εὐρήσουσιν. τοιαῦτα ἐν ἀλλήλοις ἐκκλησιάσαντες καὶ 77
παραθαρσύναντες σφᾶς αὐτοὺς καὶ τὰ τοῦ πολέμου παρε-
σκευάζοντο οὐδὲν ἥσσον. οἱ δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων
πεμφθέντες ἐς τὴν Σάμον [οἱ δέκα πρεσβευταὶ] ὥς ταῦτα
10 ἐν τῇ Δήλῳ ἤδη ὄντες ἡσθάνοντο, ἡσύχαζον αὐτοῦ.

Ὑπὸ δὲ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ οἱ ἐν τῇ Μιλήτῳ τῶν 78
Πελοποννησίων ἐν τῷ ναυτικῷ στρατιῶται κατὰ σφᾶς αὐ-
τοὺς διεβίων ὥς ὑπὸ τε Ἀστυόχου καὶ Τισσαφέρνους
φθείρεται τὰ πράγματα, τοῦ μὲν οὐκ ἐθέλουτος οὔτε πρό-
15 τερον ναυμαχεῖν, ἕως ἔτι αὐτοὶ τε ἔρρωντο μᾶλλον καὶ τὸ
ναυτικὸν τῶν Ἀθηναίων ὀλίγον ἦν, οὔτε νῦν, ὅτε στασιάζειν
τε λέγονται καὶ αἱ νῆες αὐτῶν οὐδέπω ἐν τῷ αὐτῷ εἰσίν,
ἀλλὰ τὰς παρὰ Τισσαφέρνους Φοινίσσας ναῦς μένοντες,
ἄλλως ὄνομα καὶ οὐκ ἔργον, κινδυνεύσειν διατριβῆναι· τὸν
20 δ' αὖ Τισσαφέρνην τάς τε ναῦς ταύτας οὐ κομίζειν, καὶ
τροφὴν ὅτι οὐ ξυνεχῶς οὐδ' ἐντελῇ διδοὺς κακοῖ τὸ ναυτι-
κόν. οὐκουν ἔφασαν χρήναι μέλλειν ἔτι, ἀλλὰ διαναυμαχεῖν.
καὶ μάλιστα οἱ Συρακόσιοι ἐνήγον. αἰσθόμενοι δὲ οἱ ξύμ- 79
μαχοι καὶ ὁ Ἀστυόχος τὸν θροῦν, καὶ δόξαν αὐτοῖς ἀπὸ
25 ξυνόδου ὥστε διαναυμαχεῖν, ἐπειδὴ καὶ ἐσηγγέλλετο αὐτοῖς
ἡ ἐν τῇ Σάμῳ ταραχή, ἄραντες ταῖς ναυσὶ πάσαις οὖσαις
δώδεκα καὶ ἑκατὸν καὶ τοὺς Μιλησίους περὶ κελεύσαντες
ἐπὶ τῆς Μυκάλης παριέναι ἔπλεον ὥς πρὸς τὴν Μυκάλην.
οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ταῖς ἐκ Σάμον ναυσὶ δυοῖν καὶ ὀγδοήκοντα, 2
30 αἱ ἔτυχον ἐν Γλαύκῃ τῆς Μυκάλης ὁρμοῦσαι (διέχει δὲ

5 πόλιν M suprascr. G 7 καὶ τὰ B (G) M : καὶ κατὰ C : κατὰ cett.
9 οἱ δέκα πρεσβευταὶ secl. Herwerden 10 αὐτοῦ om. C G 13 τε
B : om. cett. 19 κινδυνεύειν C 22 post χρήναι add. μὴ B
ναυμαχεῖν B 28 ὥς] ἐς E : in F erasum : cm. C 30 αἱ om.
γρ. B ὁρμοῦντες γρ. B

- ὀλίγον ταύτη ἡ Σάμος τῆς ἡπείρου πρὸς τὴν Μυκάλην), ὥς
εἶδον τὰς τῶν Πελοποννησίων ναῦς προσπλεούσας, ὑπεχώ-
ρησαν ἐς τὴν Σάμον, οὐ νομίσαντες τῷ πλήθει διακινδυνεύσαι
3 περὶ τοῦ παντός ἱκανοὶ εἶναι. καὶ ἅμα (προήσθοντο γὰρ
αὐτοὺς ἐκ τῆς Μιλήτου ναυμαχσεύοντας) προσεδέχοντο καὶ 5
τὸν Στρομβιχίδην ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου σφίσι ταῖς ἐκ τῆς
Χίου ναυσὶν ἐπ' Ἀβύδου ἀφικομέναις προσβοηθήσειν. πρου-
4 πέπεμπτο γὰρ αὐτῷ ἄγγελος. καὶ οἱ μὲν οὕτως ἐπὶ τῆς
Σάμου ἀνεχώρησαν, οἱ δὲ Πελοποννήσιοι καταπλεύσαντες
ἐπὶ τῆς Μυκάλης ἐστρατοπεδεύσαντο, καὶ τῶν Μιλησίων 10
5 καὶ τῶν πλησιοχώρων ὁ πεζός. καὶ τῇ ὑστεραίᾳ μελλόντων
αὐτῶν ἐπιπλεῖν τῇ Σάμῃ ἀγγέλλεται ὁ Στρομβιχίδης ταῖς
ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου ναυσὶν ἀφигμένος· καὶ εὐθὺς ἀπέ-
6 πλεον πάλιν ἐπὶ τῆς Μιλήτου. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι προσγενο-
μένων σφίσι τῶν νεῶν ἐπίπλουν αὐτοὶ ποιοῦνται τῇ Μιλήτῃ 15
ναυσὶν ὀκτὼ καὶ ἑκατὸν βουλόμενοι διαναναμαχήσασθαι· καὶ
ὥς οὐδεὶς αὐτοῖς ἀντανήγετο, ἀπέπλευσαν πάλιν ἐς τὴν
Σάμον.
- 80 Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ θέρει μετὰ τοῦτο εὐθὺς οἱ Πελοπον-
νήσιοι, ἐπειδὴ ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν οὐκ ἀξιόμαχοι νομίσαντες 20
εἶναι οὐκ ἀντανήγοντο, ἀπορήσαντες ὁπόθεν τοσαύταις ναυσὶ
χρήματα ἔξουσιν, ἄλλως τε καὶ Τισσαφέρνους κακῶς δι-
δόντος, ἀποστέλλουσιν ὥς τὸν Φαρνάβαζον, ὥσπερ καὶ τὸ
πρῶτον ἐκ τῆς Πελοποννήσου προσετάχθη, Κλέαρχον τὸν
2 Ῥαμφίου ἔχοντα ναῦς τεσσαράκοντα. ἐπεκαλεῖτό τε γὰρ 25
αὐτοὺς ὁ Φαρνάβαζος καὶ τροφὴν ἐτοῖμος ἦν παρέχειν, καὶ
3 ἅμα καὶ τὸ Βυζάντιον ἐπεκηρυκεύετο αὐτοῖς ἀποστήναι. καὶ
αἱ μὲν τῶν Πελοποννησίων αὗται νῆες ἀπάρασαι ἐς τὸ

1 post Μυκάλην add. καὶ A C E F G γρ. B 2 προσπλεούσας B :
ἐπιπλεούσας C E G : προσεπιπλεούσας A F : πρὸς ἐπιπλεούσας M 5 post
προσεδέχοντο add. δὲ A B E F G M 7 Ἀβυδον A B E F M πρου-
πέπεμπτο Bauer : προύπεμπτο codd. 9 ἀπεχώρησαν B C G πλεύ-
σαντες A B E F M 10 τῆς B : om. cett. ἐστρατοπεδεύοντο C G
16 ναυμαχήσασθαι B 19 τοῦτο incipit Π⁸¹ 20 ἀθρόαις A E F M
21 ἀντανηγόντο Classen 23 ὥσπερ B Π⁸¹ (sed corr.) 25 τε B :
om. cett. Π⁸¹ 28 νῆες . . . . ἀπάρασαι Π⁸¹

πέλαγος, ὅπως λάθοιεν ἐν τῷ πλῶ τοὺς Ἀθηναίους, χει-
 μασθεῖσθαι, καὶ αἱ μὲν Δήλου λαβόμεναι αἱ πλείους μετὰ
 Κλεάρχου καὶ ὕστερον πάλιν ἐλθοῦσαι ἐς Μίλητον (Κλεάρχος
 δὲ κατὰ γῆν αὐθις ἐς τὸν Ἑλλήσποντον κομισθεὶς ἤρχεν),
 5 αἱ δὲ μετὰ Ἑλίξου τοῦ Μεγαρέως στρατηγοῦ δέκα ἐς τὸν
 Ἑλλήσποντον διασωθεῖσαι Βυζάντιον ἀφιστᾶσιν. καὶ μετὰ 4
 ταῦτα οἱ ἐκ τῆς Σάμου πέμπουσιν αἰσθόμενοι νεῶν βοήθειαν
 καὶ φυλακὴν ἐς τὸν Ἑλλήσποντον, καὶ τις καὶ ναυμαχία
 βραχεῖα γίνεται πρὸ τοῦ Βυζαντίου ναυσὶν ὀκτὼ πρὸς ὀκτὼ.
 10 Οἱ δὲ προσεστώτες ἐν τῇ Σάμῳ καὶ μάλιστα Θρασύβουλος, 81
 αἰεὶ γε τῆς αὐτῆς γνώμης ἐχόμενος, ἐπειδὴ μετέστησε τὰ
 πράγματα, ὥστε κατάγειν Ἀλκιβιάδην, [καὶ] τέλος ἀπ'
 ἐκκλησίας ἔπεισε τὸ πλῆθος τῶν στρατιωτῶν, καὶ ψηφισα-
 μένων αὐτῶν Ἀλκιβιάδην κάθοδον καὶ ἄδειαν πλεύσας ὥς
 15 τὸν Τισσαφέρην κατήγεν ἐς τὴν Σάμον τὸν Ἀλκιβιάδην,
 νομίζων μόνην σωτηρίαν εἰ Τισσαφέρην αὐτοῖς μεταστή-
 σειν ἀπὸ Πελοποννησίων. γενομένης δὲ ἐκκλησίας τὴν τε 2
 ἰδίαν ξυμφορὰν τῆς φυγῆς ἐπητιάσατο καὶ ἀνωλοφύρατο ὁ
 Ἀλκιβιάδης, καὶ περὶ τῶν πολιτικῶν πολλὰ εἰπὼν ἐς ἐλ-
 20 πίδας τε αὐτοὺς οὐ σμικρὰς τῶν μελλόντων καθίστη, καὶ
 ὑπερβάλλων ἐμεγάλυνε τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν παρὰ τῷ Τισσα-
 φέρνῃ, ἵνα οἱ τε οἴκοι τὴν ὀλιγαρχίαν ἔχοντες φοβοῖντο
 αὐτὸν καὶ μᾶλλον αἱ ξυνωμοσίαι διαλυθεῖεν καὶ οἱ ἐν τῇ
 Σάμῳ τιμιώτερόν τε αὐτὸν ἄγοιεν καὶ αὐτοὶ ἐπὶ πλεόν θαρ-
 25 σοῖεν, οἳ τε πολέμιοι τῷ Τισσαφέρνῃ ὥς μάλιστα διαβάλ-
 λουτο καὶ [ἀπὸ] τῶν ὑπαρχουσῶν ἐλπίδων ἐκπίπτουιν.
 ὑπισχνεῖτο δ' οὖν τὰδε μέγιστα ἐπικομπῶν ὁ Ἀλκιβιάδης, 3
 ὥς Τισσαφέρην αὐτῷ ὑπεδέξατο ἢ μὴν, ἕως ἄν τι τῶν

2 καὶ secl. Krüger post alterum αἱ add. δὲ A B E F M 8 Ἑλλ[ήσ-
 ποντον desinit Π³¹ 11 αἰεὶ γε Meineke: αἰεὶ (sic) τε B G: καὶ αἰεὶ τε
 A C E: τε καὶ αἰεὶ M: καὶ εἴτε F αὐτῆς B: αὐτοῦ cett. 12 κατ-
 αγαγεῖν B post κατάγειν add. τὸν B καὶ secl. Dobree ἀπ' C: ἐπ'
 cett. 13 ἔπεισαν A B E F 16 σωτη]ρίαν incipit Π³¹ 18 ἐπητι-
 άσατο τῆς φυγῆς B [Π³¹] 19 τῶν om. A C E F 20 τε . . . σμικρὰς
 om. Π³¹ τε Hude: γε codd. (om. B) σμικρὰς B: μικρὰς cett. post
 τῶν add. τε B [Π³¹] 26 ἀπὸ om. C G [Π³¹] 27 ἐπικομπεῖν
 A B E F [Π³¹] 28 ὑπεδέξα]το incipit Π²⁴ [ὑποδέ]ξαιτο Π³¹

- ἑαυτοῦ λείπηται, ἣν Ἀθηναῖοις πιστεύσῃ, μὴ ἀπορήσειν αὐτοὺς τροφῆς, οὐδ' ἣν δέη τελευτῶντα τὴν ἑαυτοῦ στρωμνὴν ἐξαργυρῶσαι, τὰς τε ἐν Ἀσπένδῳ ἤδη οὔσας Φοινίκων ναῦς κομεῖν Ἀθηναῖοις καὶ οὐ Πελοποννησίοις· πιστεῦσαι δ' ἂν μόνως Ἀθηναῖοις, εἰ σῶς αὐτὸς κατελθὼν αὐτῷ ἀναδέξαιτο. 5
- 82 οἱ δὲ ἀκούοντες ταῦτά τε καὶ ἄλλα πολλὰ στρατηγὸν τε αὐτὸν εὐθὺς εἴλοντο μετὰ τῶν προτέρων καὶ τὰ πράγματα πάντα ἀνετίθεσαν, τὴν τε παραντῖκα ἐλπίδα ἕκαστος τῆς τε σωτηρίας καὶ τῆς τῶν τετρακοσίων τιμωρίας οὐδενὸς ἂν ἡλλάξαντο, καὶ ἐτοῖμοι ἤδη ἦσαν διὰ τὸ αὐτῖκα τοὺς τε 10 παρόντας πολεμίους ἐκ τῶν λεχθέντων καταφρονεῖν καὶ πλεῖν
- 2 ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ. ὁ δὲ τὸ μὲν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ πλεῖν τοὺς ἐγγυτέρω πολεμίους ὑπολιπόντας καὶ πάννυ διεκώλυσε, πολλῶν ἐπειγομένων, τὰ δὲ τοῦ πολέμου πρῶτον ἔφη, ἐπειδὴ καὶ στρατηγὸς ἦρητο, πλεύσας ὥς Τισσαφέρην πράξειν. 15
- 3 καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς ἐκκλησίας εὐθὺς ὄχλητο, ἵνα δοκῇ πάντα μετ' ἐκείνου κοινοῦσθαι, καὶ ἅμα βουλόμενος αὐτῷ τιμω-
 4 τερός τε εἶναι καὶ ἐνδείκνυσθαι ὅτι καὶ στρατηγὸς ἦδη ἦρηται καὶ εὖ καὶ κακῶς οἶός τέ ἐστιν αὐτὸν [ἦδη] ποιεῖν. ξυνέ-
 5 βαινε δὲ τῷ Ἀλκιβιάδῃ τῷ μὲν Τισσαφέρνει τοὺς Ἀθηναίους 20 φοβεῖν, ἐκείνοις δὲ τὸν Τισσαφέρην.
- 83 Οἱ δὲ Πελοποννήσιοι ἐν τῇ Μιλήτῳ πυνθανόμενοι τὴν τοῦ Ἀλκιβιάδου καθόδον, καὶ πρότερον τῷ Τισσαφέρνει
- 2 ἀπιστοῦντες πολλῷ δὴ μᾶλλον ἔτι διεβέβληντο. ξυνηρέχθη γὰρ αὐτοῖς κατὰ τὸν ἐπὶ τὴν Μίλητον τῶν Ἀθηναίων ἐπί- 25 πλουν, ὥς οὐκ ἠθέλησαν ἀνταναγαγόντες ναυμαχῆσαι, πολλῶν ἐς τὴν μισθοδοσίαν τὸν Τισσαφέρην ἀρρωστώτερον γενό-

1 αὐτοῦ B [Π²⁴] λήπηται Π³¹ [Π²⁴] πιστεύσῃ B Π²⁴, 31: πιστεύητε M: πιστεύῃ cett. (ex -εύει C¹) 3 ἐξαργυριῶσαι B: ἐξαργυρίσαι A E F M οὔσας ἤδη Π³¹ 5 μόνως desinit Π²⁴ σῶς M Schol., add. marg. Π³¹ m. 2: om. C ? G Suidas: ὥς cett. αὐτοὺς B αὐτῷ αὐτοῖς A B E F 6 ἀκούοντες B C: ἀκούσαντες cett. [Π³¹] 9 ἂν ἡλλάξαντο C Π³¹: ἀντηλλάξαντο cett. 10 διὰ B C G: κατὰ cett. [Π³¹] διὰ τὸ αὐτῖκα secl. Classen τοὺς τό C [Π³¹] 11 λε]χθέντων desinit Π³¹ καὶ πλεῖν B: πλεῖν τε cett. 13 ὑπολείποντας C E F 15 εἴρητο A E F γρ. B 16 post ἵνα add. δὲ A E F M 18 ἤδη om. G 19 ἤδη om. C 23 τοῦ B: om. cett. 25 κατὰ Duker: καὶ codd. (om. M) τῶν om. C G

μενον καὶ ἐς τὰ μισεῖσθαι ὑπ' αὐτῶν πρότερον ἔτι τούτων
 διὰ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπιδεδωκέναι. καὶ ξυνιστάμενοι κατ' 3
 ἀλλήλους οἷάπερ καὶ πρότερον οἱ στρατιῶται ἀνελογίζοντο
 καὶ τινες καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἀξίων λόγου ἀνθρώπων καὶ
 5 οὐ μόνον τὸ στρατιωτικόν, ὥς οὔτε μισθὸν ἐντελῇ πώποτε
 λάβοιεν, τό τε διδόμενον βραχὺ καὶ οὐδὲ τοῦτο ξυνεχῶς·
 καὶ εἰ μή τις ἢ διανανμαχήσει ἢ ἀπαλλάξεται ὅθεν τροφήν
 ἔξει, ἀπολείψειν τοὺς ἀνθρώπους τὰς ναῦς· πάντων τε
 Ἀστύοχον εἶναι αἴτιον ἐπιφέροντα ὄργας Τισσαφέρνει διὰ
 10 ἴδια κέρδη. ὧντων δ' αὐτῶν ἐν τοιούτῳ ἀναλογισμῷ ξυνη- 84
 νέχθη καὶ τοιόσδε τις θόρυβος περὶ τὸν Ἀστύοχον. τῶν γὰρ 2
 Συρακοσίων καὶ Θουρίων ὅσῳ μάλιστα καὶ ἐλεύθεροι ἦσαν
 τὸ πλῆθος οἱ ναῦται, τοσοῦτ' καὶ θρασύτατα προσπεσόντες
 τὸν μισθὸν ἀπῆτουν. ὁ δὲ αὐθαδέστερόν τέ τι ἀπεκρίνατο
 15 καὶ ἠπέιλησε καὶ τῷ γε Δωριεῖ ξυναγορεύοντι τοῖς ἑαυτοῦ
 ναύταις καὶ ἐπανήρατο τὴν βακτηρίαν. τὸ δὲ πλῆθος τῶν 3
 στρατιωτῶν ὥς εἶδον, οἷα δὴ ναῦται, ὥρμησαν ἐκραγόντες
 ἐπὶ τὸν Ἀστύοχον ὥστε βάλλειν· ὁ δὲ προῖδὼν καταφεύγει
 ἐπὶ βωμόν τινα. οὐ μέντοι ἐβλήθη γε, ἀλλὰ διελύθησαν
 20 ἀπ' ἀλλήλων. ἔλαβον δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ Μιλήτῳ ἐνφοδομη- 4
 μένον τοῦ Τισσαφέρνους φρούριον οἱ Μιλήσιοι λάθρα ἐπι-
 πεσόντες, καὶ τοὺς ἐνόντας φύλακας αὐτοῦ ἐκβάλλουσιν·
 ξυνεδόκει δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ξυμμάχοις ταῦτα καὶ οὐχ ἥκιστα
 τοῖς Συρακοσίοις. ὁ μέντοι Λίχας οὔτε ἠρέσκετο αὐτοῖς 5
 25 ἔφη τε χρῆναι Τισσαφέρνει καὶ δουλεύειν Μιλησίους καὶ
 τοὺς ἄλλους τοὺς ἐν τῇ βασιλείᾳ τὰ μέτρια καὶ ἐπιθεραπεύειν,
 ἕως ἂν τὸν πόλεμον εὖ θῶνται. οἱ δὲ Μιλήσιοι ὠργίζοντό
 τε αὐτῷ καὶ διὰ ταῦτα καὶ δι' ἄλλα τοιουτότροπα καὶ νόσφ

1 ἔτι C: εἰς ἔτι G M: εἰ ἔτι cett. 2 κατ' B: πρὸς cett.
 4 alterum καὶ om. CEG alterum τῶν om. M ἀξιολόγων ABEFM
 7 ἢ διανανμαχήσει] ἰδίᾳ νανμαχήσει (vel similia) ABEF 8 ἔξειν
 AEFM: ἔξο. B 11 γὰρ] δὲ B 12 ἐλεύθερον CG? 13 οἱ
 ναῦται secl. Haacke 17 ἐκραγόντες E: ἐγκραγόντες CG 28 δι'
 om. B tertium καὶ om. CG

ὑστερον ἀποθανόντα αὐτὸν οὐκ εἶσαν θάψαι οὗ ἐβούλοντο οἱ παρόντες τῶν Λακεδαιμονίων.

- 85 Κατὰ δὴ τοιαύτην διαφορὰν ὄντων αὐτοῖς τῶν πραγμάτων πρὸς τε τὸν Ἀστυόχον καὶ τὸν Τισσαφέρην Μίνδαρος διάδοχος τῆς Ἀστυόχου ναυαρχίας ἐκ Λακεδαίμονος ἐπῆλθε 5 καὶ παραλαμβάνει τὴν ἀρχήν· ὁ δὲ Ἀστυόχος ἀπέπλει.
- 2 ξυνέπεμψε δὲ καὶ Τισσαφέρην αὐτῷ πρεσβευτὴν τῶν παρ' ἑαυτοῦ, Γαυλίτην ὄνομα, Κᾶρα δίγλωσσον, κατηγορήσονται τῶν τε Μιλησίων περὶ τοῦ φρουρίου καὶ περὶ αὐτοῦ ἅμα ἀπολογησόμενον, εἰδὼς τοὺς τε Μιλησίους πορευομένους ἐπὶ 10 καταβοῇ τῇ αὐτοῦ μάλιστα καὶ τὸν Ἑρμοκράτη μετ' αὐτῶν, ὃς ἔμελλε τὸν Τισσαφέρην ἀποφαίνειν φθείροντα τῶν Πελοποννησίων τὰ πράγματα μετὰ Ἀλκιβιάδου καὶ ἐπαμφοτερίζοντα. ἔχθρα δὲ πρὸς αὐτὸν ἦν αὐτῷ αἰεὶ ποτε περὶ 3 τοῦ μισθοῦ τῆς ἀποδόσεως· καὶ τὰ τελευταῖα φυγόντος ἐκ 15 Συρακουσῶν τοῦ Ἑρμοκράτους καὶ ἐτέρων ἡκόντων ἐπὶ τὰς ναῦς τῶν Συρακοσίων ἐς τὴν Μίλητον στρατηγῶν, Ποτάμιδος καὶ Μύσκωνος καὶ Δημάρχου, ἐνέκειτο ὁ Τισσαφέρης φυγάδι ὄντι ἤδη τῷ Ἑρμοκράτει πολλῷ ἔτι μᾶλλον καὶ κατηγορεῖ ἄλλα τε καὶ ὥς χρήματά ποτε αἰτήσας αὐτὸν καὶ 20 4 οὐ τυχῶν τὴν ἔχθραν οἱ προθοῖτο. ὁ μὲν οὖν Ἀστυόχος καὶ οἱ Μιλήσιοι καὶ ὁ Ἑρμοκράτης ἀπέπλευσαν ἐς τὴν Λακεδαίμονα. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης διεβεβήκει πάλιν ἤδη παρὰ τοῦ Τισσαφέρους ἐς τὴν Σάμον.

- 86 Καὶ οἱ ἐκ τῆς Δήλου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων [πρεσβευταί], 25 οὓς τότε ἔπεμψαν παραμυθησομένους καὶ ἀναδιδάξοντας τοὺς ἐν τῇ Σάμῳ, ἀφικνουῦνται παρόντος τοῦ Ἀλκιβιάδου,
- 2 καὶ ἐκκλησίας γενομένης λέγειν ἐπεχείρουν. οἱ δὲ στρατιῶται τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἠθελον ἀκούειν, ἀλλ' ἀποκτείνειν

4 Τισσαφέρην . . . Ἀστυόχον ordine inverso B Μιάνδρος A E F M
suprascr. G 5 ναυμαχίας B 8 κατηγορήσαντα A B F 9 περὶ]
ὑπὲρ B αὐτοῦ Haacke : αὐτοῦ codd. 11 αὐτοῦ Haacke : ἑαυτοῦ B :
αὐτοῦ cett. 15 διαφυγόντος B 18 ὁ om. B 20 αὐτὸν
Bekker : ἑαυτὸν C : αὐτὸν cett. 22 ὁ om. B 25 πρεσβευταί
secl. Herwerden

ἐβόων τοὺς τὸν δῆμον καταλύοντας, ἔπειτα μέντοι μόλις
 ἡσυχάσαντες ἤκουσαν. οἱ δ' ἀπήγγελλον ὥς οὔτε ἐπὶ 3
 διαφθορᾷ τῆς πόλεως ἢ μετάστασις γίγνοιτο, ἀλλ' ἐπὶ
 σωτηρίᾳ, οὐθ' ἵνα τοῖς πολεμίοις παραδοθῇ (ἐξεῖναι γάρ,
 5 ὅτε ἐσέβαλον ἤδη σφῶν ἀρχόντων, τοῦτο ποιῆσαι), τῶν τε
 πεντακισχιλίων ὅτι πάντες ἐν τῷ μέρει μεθέξουσιν, οἳ τε
 οἰκεῖοι αὐτῶν οὐθ' ὑβρίζονται, ὥσπερ Χαιρέας διαβάλλων
 ἀπήγγειλεν, οὔτε κακὸν ἔχουσιν οὐδέν, ἀλλ' ἐπὶ τοῖς σφετέ-
 ροις αὐτῶν ἕκαστοι κατὰ χώραν μένουσιν. ἀλλὰ τε πολλὰ 4
 10 εἰπόντων οὐδὲν μᾶλλον ἐσήκουον, ἀλλ' ἐχαλέπαινον καὶ
 γνώμας ἄλλοι ἄλλας ἔλεγον, μάλιστα δὲ ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ
 πλεῖν. καὶ δοκεῖ Ἀλκιβιάδης πρῶτον τότε καὶ οὐδενὸς
 ἔλασσον τὴν πόλιν ὠφελῆσαι· ὥρμημένων γὰρ τῶν ἐν
 Σάμῳ Ἀθηναίων πλεῖν ἐπὶ σφᾶς αὐτοὺς, ἐν ἧ σαφέστατα
 15 Ἰωνίαν καὶ Ἑλλησποντον εὐθὺς εἶχον οἱ πολέμιοι, κωλυ-
 τῆς γενέσθαι. καὶ ἐν τῷ τότε ἄλλος μὲν οὐδ' ἂν εἰς 5
 ἱκανὸς ἐγένετο κατασχεῖν τὸν ὄχλον, ἐκεῖνος δὲ τοῦ τ'
 ἐπίπλου ἔπαυσε καὶ τοὺς ἰδίᾳ τοῖς πρέσβεσιν ὀργιζομένους
 λοιδορῶν ἀπέτρεπεν. αὐτὸς δὲ ἀποκρινάμενος αὐτοῖς ἀπέ- 6
 20 πεμπεν, ὅτι τοὺς μὲν πεντακισχιλίους οὐ κωλύει ἄρχειν,
 τοὺς μέντοι τετρακοσίους ἀπαλλάσσειν ἐκέλευεν αὐτοὺς
 καὶ καθιστάναι τὴν βουλήν ὥσπερ καὶ πρότερον, τοὺς πεντα-
 κοσίους· εἰ δὲ ἐς εὐτέλειάν τι ξυντέτμηται ὥστε τοὺς
 στρατενομένους μᾶλλον ἔχειν τροφήν, πάνυ ἐπαινεῖν. καὶ 7
 25 τᾶλλα ἐκέλευεν ἀντέχειν καὶ μὴδὲν ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις·
 πρὸς μὲν γὰρ σφᾶς αὐτοὺς σφζομένης τῆς πόλεως πολλὴν
 ἐλπίδα εἶναι καὶ ξυμβῆναι, εἰ δὲ ἅπαξ τὸ ἕτερον σφαλῇ-
 σεται, ἢ τὸ ἐν Σάμῳ ἢ ἐκεῖνοι, οὐδ' ὅτῳ διαλλαγῆσεται τις
 ἔτι ἔσεσθαι.

1 μόλις B   3 γένοιτο CG: γί(γ)νεται AEFM suprascr. G¹
 5 ἐσέβαλλον AEFM   8 ἀπήγγελλε(ν) CEG   12 δοκεῖ Classen
 (videtur Valla): ἔδοκει codd.   πρῶτον B: πρῶτος cett.   14 post
 σαφέστατα add. ἂν Dobree   16 οὐδεὶς ἂν ABEFM   18 πάντας
 AEFM   19 λοιδορῶν Madvig   20 κωλύει EFGM: κωλύειν
 A   21 ἐκέλευε(ν) ἀπαλλάσσειν ACEFGM (ἀπαλάσσειν CGM)
 27 καὶ om. CM   28 κείνοι B: ἐκείνο CG

καὶ ὁ μὲν ἄρας εὐθὺς τῆς Φασήλιδος καὶ Καύνου ἄνω τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο.

- 89 Οἱ δ' ἐκ τῆς Σάμου ἀπὸ τῶν τετρακοσίων πεμφθέντες πρέσβεις ἐπειδὴ ἀφικόμενοι ἐς τὰς Ἀθήνας ἀπήγγειλαν τὰ παρὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου, ὥς κελεύει τε ἀντέχειν καὶ μηδὲν 5 ἐνδιδόναι τοῖς πολεμίοις, ἐλπιδας τε ὅτι πολλὰς ἔχει κἀκείνοις τὸ στράτευμα διαλλάξειν καὶ Πελοποννησίων περιέσεσθαι, ἀχθομένους καὶ πρότερον τοὺς πολλοὺς τῶν μετεχόντων τῆς ὀλιγαρχίας καὶ ἡδέως ἂν ἀπαλλαγέντας πη ἀσφαλῶς τοῦ πράγματος πολλῶ δὴ μᾶλλον ἐπέρρωσαν. 10
- 2 καὶ ξυνίσταντό τε ἤδη καὶ τὰ πράγματα διεμέμφοντο, ἔχοντες ἡγεμόνας τῶν πάνυ [στρατηγῶν] τῶν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ καὶ ἐν ἀρχαῖς ὄντων, οἷον Θηραμένη τε τὸν Ἄγνωνος καὶ Ἀριστοκράτη τὸν Σκελίου καὶ ἄλλους, οἱ μετέσχον μὲν ἐν τοῖς πρῶτοι τῶν πραγμάτων, φοβούμενοι δέ, ὥς ἔφασαν, 15 τό τε ἐν τῇ Σάμῳ στράτευμα καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην σπουδῇ πάνν, τοὺς τε ἐς τὴν Λακεδαίμονα πρεσβενομένους [ἔπεμπον], μή τι ἄνευ τῶν πλεόνων κακὸν δράσωσι τὴν πόλιν, οὐ τὸ ἁπαλλαξείειν τοῦ ἄγαν ἐς ὀλίγους ἐλθεῖν, ἀλλὰ τοὺς πεντακισχιλίους ἔργῳ καὶ μὴ ὀνόματι χρῆναι ἀπο- 20
- 3 δεικνύναι καὶ τὴν πολιτείαν ἰσαιτέραν καθιστάναι. ἦν δὲ τοῦτο μὲν σχῆμα πολιτικὸν τοῦ λόγου αὐτοῖς, κατ' ἰδίας δὲ φιλοτιμίας οἱ πολλοὶ αὐτῶν τῷ τοιούτῳ προσέκειντο, ἐν ᾧ περ καὶ μάλιστα ὀλιγαρχία ἐκ δημοκρατίας γενομένη ἀπόλλυται· πάντες γὰρ αὐθημερὸν ἀξιοῦσιν οὐχ ὅπως ἴσοι, 25 ἀλλὰ καὶ πολὺ πρῶτος αὐτὸς ἕκαστος εἶναι· ἐκ δὲ δημοκρατίας αἰρέσεως γιγνομένης ῥᾶον τὰ ἀποβαίνοντα ὥς οὐκ

6 post ἔχει add. καὶ B 8 τοὺς πολλοὺς καὶ πρότερον B 12 στρατηγῶν secl. Classen 14 Σκελίου G: Σκελλίου efM: σικελίου B C: σικελίου cett. 15 τοῖς B: om. cett., non legit Schol. πρῶτοι Bekker: πρώτοις codd. δέ, ὥς δ' ὥς B: ἀδεῶς AEFM 16 σπουδῇ πάνν om. CM 17 τε om. B ἔπεμπον om. CM, fort. non legit Schol. 18 δράσειαν B 19 τῷ B ἁπαλλαξείειν, ut videtur, legit Schol. (coniecit Abresch): ἀπαλλάξειν codd. 21 ἰσαιτέραν ἰσωτέραν M: ἐς ἐτέραν ABEF 22 post μὲν add. τὸ AEFGM 27 γενομένης G

ἀπὸ τῶν ὁμοίων ἐλασσούμενός τις φέρει. σαφέστατα δ' 4
 αὐτοὺς ἐπῆρε τὰ ἐν τῇ Σάμφ τοῦ Ἀλκιβιάδου ἰσχυρὰ
 ὄντα καὶ ὅτι αὐτοῖς οὐκ ἐδόκει μόνιμον τὸ τῆς ὀλιγαρχίας
 ἔσσεσθαι· ἡγωνίζετο οὖν εἰς ἕκαστος αὐτὸς πρῶτος προστάτης
 5 τοῦ δήμου γενέσθαι. οἱ δὲ τῶν τετρακοσίων μάλιστα 90
 ἐναντίοι ὄντες τῷ τοιούτῳ εἶδει καὶ προεστῶτες Φρύνιχός
 τε, ὃς καὶ στρατηγῆσας ἐν τῇ Σάμφ [ποτὲ] τῷ Ἀλκιβιάδῃ
 τότε διηνέχθη, καὶ Ἀρίσταρχος, ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα καὶ
 ἐκ πλείστον ἐναντίος τῷ δήμῳ, καὶ Πείσανδρος καὶ Ἀντιφῶν
 10 καὶ ἄλλοι οἱ δυνατώτατοι, πρότερόν τε, ἐπεὶ τάχιστα κατέ-
 στησαν καὶ ἐπειδὴ τὰ ἐν τῇ Σάμφ σφῶν ἐς δημοκρατίαν
 ἀπέστη, πρέσβεις τε ἀπέστελλον σφῶν ἐς τὴν Λακεδαίμονα
 καὶ τὴν ὁμολογίαν προθυμοῦντο καὶ τὸ ἐν τῇ Ἡετιωνείᾳ
 15 καὶ οἱ ἐκ τῆς Σάμου πρέσβεις σφῶν ἦλθον, ὀρώντες τοὺς
 τε πολλοὺς καὶ σφῶν τοὺς δοκοῦντας πρότερον πιστοὺς
 εἶναι μεταβαλλομένους. καὶ ἀπέστειλαν μὲν Ἀντιφῶντα 2
 καὶ Φρύνιχον καὶ ἄλλους δέκα κατὰ τάχος, φοβούμενοι καὶ
 τὰ αὐτοῦ καὶ τὰ ἐκ τῆς Σάμου, ἐπιστείλαντες παντὶ τρόπῳ
 20 ὅστις καὶ ὅπως οὖν ἀνεκτὸς ξυναλλαγῇναι πρὸς τοὺς Λακε-
 δαιμονίους, ὥκοδόμουν δὲ ἔτι προθυμότερον τὸ ἐν τῇ Ἡε- 3
 τιωνείᾳ τείχος. ἦν δὲ τοῦ τείχους ἡ γνώμη αὕτη, ὥς ἔφη
 Θηραμένης καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ, οὐχ ἵνα τοὺς ἐν Σάμφ, ἦν
 βία ἐπιπλέωσι, μὴ δέξωνται ἐς τὸν Πειραιᾶ, ἀλλ' ἵνα τοὺς
 25 πολεμίους μᾶλλον, ὅταν βούλωνται, καὶ ναυσὶ καὶ πεζῶ
 δέξωνται. χηλὴ γάρ ἐστι τοῦ Πειραιῶς ἡ Ἡετιωνεία, καὶ 4
 παρ' αὐτὴν εὐθὺς ὁ ἔσπλος ἐστίν. ἐτειχίζετο οὖν οὕτω
 ξὺν τῷ πρότερον πρὸς ἡπειρον ὑπάρχοντι τείχει, ὥστε κα-
 θεζομένων ἐς αὐτὸ ἀνθρώπων ὀλίγων ἄρχειν τοῦ ἔσπλου·

4 post ἕκαστος add. ὑπερβολὴν C E G   7 ὃς] ὁ A B: δ E F
 ποτὲ om. C   13 ὁμολογίαν B: ὀλιγαρχίαν cett. γρ. B   14 post ἔτι
 add. καὶ B   23 ἐν] ἐκ B   26 χηλὴ B M: χείλη cett.   ἡ B G:
 om. cett.   27 ἐπίπλους A C E F (G)   29 αὐτὸ M: αὐτὸν cett.
 post τοῦ add. τε A E F (G)   post ἔσπλου add. καὶ ἐκπλου Classen

- ἐπ' αὐτὸν γὰρ τὸν ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ λιμένος στενοῦ ὄντος
τὸν ἕτερον πύργον ἐτελεύτα τό τε παλαιὸν τὸ πρὸς ἡπειρον
καὶ τὸ ἐντὸς τὸ καινὸν τείχος τειχίζόμενον πρὸς θάλασσαν.
5 διωκοδόμησαν δὲ καὶ στοάν, ἥπερ ἦν μεγίστη καὶ ἐγγύτατα
τούτου εὐθὺς ἔχομένη ἐν τῷ Πειραιεῖ, καὶ ἦρχον αὐτοῖς 5
αὐτῆς, ἐς ἣν καὶ τὸν σῆτον ἠνάγκαζον πάντας τὸν ὑπάρχοντά
τε καὶ τὸν ἐσπλέοντα ἐξαιρεῖσθαι καὶ ἐντεῦθεν προαιρουντας
πωλεῖν.
- 91 Ταῦτ' οὖν ἐκ πλεονός τε ὁ Θηραμένης διεθρόει καὶ ἐπειδὴ
οἱ ἐκ τῆς Λακεδαιμόνος πρέσβεις οὐδὲν πράξαντες ἀνεχώ- 10
ρησαν τοῖς ξύμπασιν ξυμβατικόν, φάσκων κινδυνεύσειν τὸ
2 τείχος τοῦτο καὶ τὴν πόλιν διαφθεῖραι. ἅμα γὰρ καὶ ἐκ
τῆς Πελοποννήσου ἐτύγχανον Εὐβοέων ἐπικαλουμένων κατὰ
τὸν αὐτὸν χρόνον τοῦτον δύο καὶ τεσσαράκοντα νῆες, ὧν
ἦσαν καὶ ἐκ Τάραντος καὶ Λοκρῶν Ἰταλιώτιδες καὶ Σικε- 15
λικάι τινες, ὁρμοῦσαι ἤδη ἐπὶ Λατῆς τῆς Λακωνικῆς καὶ παρα-
σκευαζόμεναι τὸν ἐς τὴν Εὐβοίαν πλοῦν (ἦρχε δὲ αὐτῶν
'Αγησανδρίδας 'Αγησάνδρου Σπαρτιάτης)· ὃς ἔφη Θηρα-
μένης οὐκ Εὐβοία μᾶλλον ἢ τοῖς τειχίζουσι τὴν 'Ηετιωνείαν
προσπλεῖν, καὶ εἰ μὴ τις ἤδη φυλάσσεται, λήσειν διαφθαρέν- 20
3 τας. ἦν δέ τι καὶ τοιοῦτον ἀπὸ τῶν τὴν κατηγορίαν ἐχόν-
των, καὶ οὐ πᾶν διαβολὴ μόνον τοῦ λόγου. ἐκείνοι γὰρ
μάλιστα μὲν ἐβούλοντο ὀλιγαρχούμενοι ἄρχειν καὶ τῶν
ξυμμάχων, εἰ δὲ μὴ, τὰς τε ναῦς καὶ τὰ τεῖχη ἔχοντες
αὐτονομεῖσθαι, ἐξειργόμενοι δὲ καὶ τούτου μὴ οὖν ὑπὸ τοῦ 25
δήμου γε αὐθις γενομένου αὐτοῖς πρὸ τῶν ἄλλων μάλιστα
διαφθαρῆναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἐσαγαγόμενοι ἄνευ

1 ἐπ'] ἐς Ullrich 3 τὸ καινὸν τὸ ἐντὸς τοῦ τείχους A C E F G M
(τοῦ om. C) 5 post ἦρχον add. ἦν A B E F', οἱ G M 6 ἐς ἣν
om. C 7 ἐσπλέοντα B : ἐπιπλέοντα cett. 9 τε B : χρόνου cett.
15 post καὶ alt. add. ἐκ A C E F G M 16 Λατῆ om. C G M, del.
E 18 'Ηγησανδρίδας (sic) 'Ηγησάνδρου C 22 διαβόλιμον ἦν
A B E F G 24 τε] γε Reiske (fort. legit Schol.), om. G 25 τοῦ
om. C 27 δι]αφθαρῆναι incipit Π¹ ἀλλὰ] ὥστε ἐβούλοντο M γρ. G

τειχῶν καὶ νεῶν ξυμβῆναι καὶ ὅπως οὖν τὰ τῆς πόλεως
 ἔχειν, εἰ τοῖς γε σώμασι σφῶν ἄδεια ἔσται. διόπερ καὶ 92
 τὸ τεῖχος τοῦτο καὶ πυλίδας ἔχον καὶ ἐσόδους καὶ ἐπεσ-
 αγωγὰς τῶν πολεμίων ἐτείχιζόν τε προθύμως καὶ φθῆναι
 5 ἐβούλονται ἐξεργασάμενοι. πρότερον μὲν οὖν κατ' ὀλίγους 2
 τε καὶ κρύφα μᾶλλον τὰ λεγόμενα ἦν· ἐπειδὴ δὲ ὁ Φρύνιχος
 ἦκων ἐκ τῆς ἐς Λακεδαίμονα πρεσβείας πληγείς ὑπ' ἀνδρὸς
 τῶν περιπόλων τινὸς ἐξ ἐπιβουλῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ πληθούσῃ
 καὶ οὐ πολὺ ἀπὸ τοῦ βουλευτηρίου ἀπελθὼν ἀπέθανε παρα-
 10 χρῆμα, καὶ ὁ μὲν πατάξας διέφυγεν, ὁ δὲ ξυνεργὸς Ἀργεῖος
 ἄνθρωπος ληφθεὶς καὶ βασανιζόμενος ὑπὸ τῶν τετρακοσίων
 οὐδενὸς ὄνομα τοῦ κελεύσαντος εἶπεν οὐδὲ ἄλλο τι ἢ ὅτι
 εἰδεῖν πολλοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐς τοῦ περιπολάρχου καὶ
 ἄλλοσε κατ' οἰκίας ξυνιόντας, τότε δὴ οὐδενὸς γεγεννημένον
 15 ἀπ' αὐτοῦ νεωτέρου καὶ ὁ Θηραμένης ἤδη θρασύτερον καὶ
 Ἀριστοκράτης καὶ ὅσοι ἄλλοι τῶν τετρακοσίων αὐτῶν καὶ
 τῶν ἑξῶθεν ἦσαν ὁμογνώμονες ἦσαν ἐπὶ τὰ πράγματα.
 ἅμα γὰρ καὶ ἀπὸ τῆς Λᾶς αἱ νῆες ἤδη περιπεπλευκυῖαι καὶ 3
 ὀρμιστάμεναι ἐς τὴν Ἐπίδαυρον τὴν Αἴγιαν κατεδεδραμη-
 20 κεσαν· καὶ οὐκ ἔφη ὁ Θηραμένης εἰκὸς εἶναι ἐπ' Εὐβοίαν
 πλεούσας αὐτὰς ἐς Αἴγιαν κατακολπίσαι καὶ πάλιν ἐν
 Ἐπιδαύρῳ ὀρμεῖν, εἰ μὴ παρακληθεῖσαι ἤκοιεν ἐφ' οἷσπερ
 καὶ αὐτὸς αἰεὶ κατηγορεῖ· οὐκέτι οὖν οἷόν τε εἶναι ἡσυχάζειν.
 τέλος δὲ πολλῶν καὶ στασιωτικῶν λόγων καὶ ὑποψιῶν 4.
 25 προσγενομένων καὶ ἔργῳ ἤδη ἤπτοντο τῶν πραγμάτων· οἱ
 γὰρ ἐν τῷ Πειραιεὶ τὸ τῆς Ἡετιωνείας τεῖχος ὀπλίται
 οἰκοδομοῦντες, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἀριστοκράτης ἦν ταξιαρχῶν
 καὶ τὴν ἑαυτοῦ φυλὴν ἔχων, ξυλλαμβάνουσιν Ἀλεξικλέα
 στρατηγὸν ὄντα ἐκ τῆς ὀλιγαρχίας καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς

3 καὶ alt. om. C καὶ tert. om. C [Π¹] 5 ἐξεργασμένοι B
 9 προελθὼν M 10 ἀπέφυγε Π¹ 11 ληφθεὶς] ἐλήφθη Π¹ 12 οὐδενὸς]
 οὐδαμῶ[ς Π¹ ὄνομα τοῦ κελεύσαντος] κελεύσαντος ὀνόματος C: τοῦ om.
 G ? Π¹ 15 post alterum καὶ add. δ G M Π¹ 18 Λᾶς] Λακεδαι-
 μονίας G M 19 ὀρμιστάμεναι C E F G 27 δ B: om. cett. [Π¹]
 28 φυλὴν C: φυλακὴν cett. [Π¹]

ἐταίρους τετραμμένον, καὶ ἐς οἰκίαν ἀγαγόντες εἴρξαν.
 5 ξυνεπελάβοντο δὲ αὐτοῖς ἅμα καὶ ἄλλοι καὶ Ἑρμῶν τις
 τῶν περιπόλων τῶν Μουνιχίασι τεταγμένων ἄρχων· τὸ δὲ
 6 μέγιστον, τῶν ὀπλιτῶν τὸ στίφος ταῦτα ἐβούλετο. ὥς
 δὲ ἐσηγγέλθη τοῖς τετρακοσίοις (ἔτυχον δὲ ἐν τῷ βου- 5
 λευτηρίῳ ξυγκαθήμενοι), εὐθύς, πλὴν ὅσοις μὴ βουλομένοις
 ταῦτ' ἦν, ἐτοῖμοι ἦσαν ἐς τὰ ὄπλα ἰέναι καὶ τῷ Θηραμένει
 καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ ἠπείλουν. ὁ δὲ ἀπολογούμενος ἐτοίμος
 ἔφη εἶναι ξυναφαιρησόμενος ἰέναι ἤδη. καὶ παραλαβὼν
 ἓνα τῶν στρατηγῶν ὃς ἦν αὐτῷ ὁμογνώμων ἐχώρει ἐς τὸν 10
 Πειραιᾶ· ἐβοήθει δὲ καὶ Ἀρίσταρχος καὶ τῶν ἱππέων
 7 νεανίσκοι. ἦν δὲ θόρυβος πολλὸς καὶ ἐκπληκτικός· οἳ τε
 γὰρ ἐν τῷ ἄστει ἤδη ᾤοντο τὸν τε Πειραιᾶ κατειληφθαι καὶ
 τὸν ξυνειλημμένον τεθνάναι, οἳ τε ἐν τῷ Πειραιεὶ τοὺς ἐκ
 8 τοῦ ἄστεως ὅσον οὐπω ἐπὶ σφῶς παρεῖναι. μόλις δὲ τῶν 15
 τε πρεσβυτέρων διακωλούντων τοὺς ἐν τῷ ἄστει διαθέοντας
 καὶ ἐπὶ τὰ ὄπλα φερομένους καὶ Θουκυδίδου τοῦ Φαρσαλίου
 τοῦ προξένου τῆς πόλεως παρόντος καὶ προθύμως ἐμποδῶν
 τε ἐκάστοις γιγνομένου καὶ ἐπιβωμένου μὴ ἐφεδρευνόντων
 ἐγγὺς τῶν πολεμίων ἀπολέσαι τὴν πατρίδα, ἡσύχασάν τε 20
 9 καὶ σφῶν αὐτῶν ἀπέσχοντο. καὶ ὁ μὲν Θηραμένης ἔλθων
 ἐς τὸν Πειραιᾶ (ἦν δὲ καὶ αὐτὸς στρατηγός), ὅσον καὶ ἀπὸ
 βοῆς ἔνεκα, ὠργίζετο τοῖς ὀπλίταις· ὁ δὲ Ἀρίσταρχος καὶ
 10 οἱ ἐναντίοι τῷ ἀληθεὶ ἐχαλέπαινον. οἱ δὲ ὀπλίται ὁμόσε
 τε ἐχώρουν οἱ πλείστοι τῷ ἔργῳ καὶ οὐ μετεμέλοντο, καὶ 25
 τὸν Θηραμένην ἡρώτων εἰ δοκεῖ αὐτῷ ἐπ' ἀγαθῷ τὸ τεῖχος
 οἰκοδομεῖσθαι καὶ εἰ ἄμεινον εἶναι καθαιρεθῆναι. ὁ δέ, εἴπερ
 καὶ ἐκείνοις δοκεῖ καθαιρεῖν, καὶ ἑαυτῷ ἔφη ξυνδοκεῖν. καὶ

1 ἐτέρους CG Π¹   τεταγμένον B M suprascr. G [Π¹]   2 ἅμα
 αὐτοῖς CG : om. Π¹   3 sq. τῶν περιπόλων τις ACEF (-πόλλ-) GM
 (τινός) [Π¹]   4 ἄρχων B : ἀρχῶν cett.   5 στίφος] πλήθος B [Π¹]
 ταῦτὰ Stephanus   ἐβουλεύετο CG Π¹   10 ὃς B Π¹ : ὅστις cett.
 ὁμογνώμων desinit Π¹   15 οὐπω] οὐκ C : οὐπω οὐκ G   μόλις
 recc. : μόλις codd.   16 τε om. AB EFM   20 ἐγγὺς] ἔτι AB E F
 22 alterum καὶ om. CG   24 ἀληθεὶ recc. (re vera Valla) : πλήθει
 codd.

ἐντεῦθεν εὐθὺς ἀναβάντες οἳ τε ὀπλῖται καὶ πολλοὶ τῶν ἐκ
 τοῦ Πειραιῶς ἀνθρώπων κατέσκαπτον τὸ τείχισμα. ἦν 11
 δὲ πρὸς τὸν ὄχλον ἡ παράκλησις ὡς χρή, ὅστις τοὺς πεντα-
 κισχιλίους βούλεται ἄρχειν ἀντὶ τῶν τετρακοσίων, ἵεναι
 5 ἐπὶ τὸ ἔργον. ἐπεκρύπτοντο γὰρ ὅμως ἔτι τῶν πεντακισ-
 χιλίων τῷ ὀνόματι, μὴ ἀντικρυς δῆμον ὅστις βούλεται ἄρχειν
 ὀνομάζειν, φοβούμενοι μὴ τῷ ὄντι ὥσι καὶ πρὸς τινα εἰπῶν
 τίς τι ἀγνοῖα σφαλῇ. καὶ οἱ τετρακόσιοι διὰ τοῦτο οὐκ
 ἤθελον τοὺς πεντακισχιλίους οὔτε εἶναι οὔτε μὴ ὄντας δήλους
 10 εἶναι, τὸ μὲν καταστήσαι μετόχους τοσοῦτους ἀντικρυς ἀν-
 δῆμον ἡγούμενοι, τὸ δ' αὖ ἀφανὲς φόβον ἐς ἀλλήλους
 παρέξεν.

Τῇ δ' ὕστεραία οἱ μὲν τετρακόσιοι ἐς τὸ βουλευτήριον 93
 ὅμως καὶ τεθορυβημένοι ξυνελέγοντο· οἱ δ' ἐν τῷ Πειραιεῖ
 15 ὀπλῖται τὸν τε Ἀλεξικλέα ὃν ξυνέλαβον ἀφέντες καὶ τὸ
 τείχισμα καθελόντες ἐς τὸ πρὸς τῇ Μουνιχίᾳ Διονυσιακὸν
 θέατρον ἐλθόντες καὶ θέμενοι τὰ ὅπλα ἐξεκλησίασαν, καὶ
 δόξαν αὐτοῖς εὐθὺς ἐχώρουν ἐς τὸ ἄστυ καὶ ἔθεντο αὐτὸ ἐν τῷ
 Ἀνακείῳ τὰ ὅπλα. ἐλθόντες δὲ ἀπὸ τῶν τετρακοσίων τινὲς 2
 20 ἡρημένοι πρὸς αὐτοὺς ἀνὴρ ἀνδρὶ διελέγοντό τε καὶ ἔπειθον
 οὓς ἴδοιεν ἀνθρώπους ἐπιεικεῖς αὐτοὺς τε ἡσυχάζειν καὶ τοὺς
 ἄλλους παρακατέχειν, λέγοντες τοὺς τε πεντακισχιλίους
 ἀποφανεῖν, καὶ ἐκ τούτων ἐν μέρει ἢ ἀν τοῖς πεντακισχιλίοις
 δοκῇ τοὺς τετρακοσίους ἔσσεσθαι, τέως δὲ τὴν πόλιν μηδενὶ
 25 τρόπῳ διαφθείρειν μηδ' ἐς τοὺς πολεμίους ἀνῶσαι. τὸ δὲ 3
 πᾶν πλῆθος τῶν ὀπλιτῶν ἀπὸ πολλῶν καὶ πρὸς πολλοὺς
 λόγων γιγνομένων ἡπιώτερον ἦν ἢ πρότερον καὶ ἐφοβεῖτο
 μάλιστα περὶ τοῦ παντὸς πολιτικοῦ· ξυνεχώρησάν τε ὥστε
 ἐς ἡμέραν ρῆτῃν ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τῷ Διονυσίῳ περὶ

7 εἰσι A E? F M   10 ἂν secl. Krüger   16 post Διονυσιακὸν
 add. τὸ (τῷ F) ἐν τῷ Πειραιεῖ (-αεῖ E) A B E F M γρ. G   17 ἐξε-
 κλησίασαν recc. : ἐξεκκλησίασαν codd.   post ἐξεκκλησίασαν add. τε
 C E G M   18 αὖ C (sine acc.) E : αὐτοῦ G : om. cett.   24 τέως
 om. B   τὴν δὲ B   25 φθείρειν B   28 παντὸς τοῦ M
 29 τοῦ Διονύσου C

- 94 ὁμονοίας. ἐπειδὴ δὲ ἐπῆλθεν ἡ [ἐν Διονύσου] ἐκκλησία καὶ
 ὅσον οὐ ξυνειλεγμένοι ἦσαν, ἀγγέλλονται αἱ δύο καὶ τεσ-
 σαράκοντα νῆες καὶ ὁ Ἀγησανδρίδας ἀπὸ τῶν Μεγάρων τὴν
 Σαλαμίνα παραπλεῖν· καὶ πᾶς τις [τῶν πολλῶν ὀπλιτῶν]
 αὐτὸ τοῦτο ἐνόμιζεν εἶναι τὸ πάλαι λεγόμενον ὑπὸ Θηρα- 5
 μένους καὶ τῶν μετ' αὐτοῦ, ὡς ἐς τὸ τείχισμα ἔπλεον αἱ νῆες,
 2 καὶ χρησίμως ἐδόκει καταπεπτωκέναι. ὁ δὲ Ἀγησανδρίδας
 τάχα μὲν τι καὶ ἀπὸ ξυγκειμένου λόγου περὶ τε τὴν Ἐπί-
 δαυρον καὶ ταύτῃ ἀνεστρέφετο, εἰκὸς δ' αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν
 παρόντα στασιασμὸν τῶν Ἀθηναίων, δι' ἐλπίδος ὡς κἂν ἐς 10
 3 δέον παραγένοιτο, ταύτῃ ἀνέχειν. οἱ δ' αὖ Ἀθηναῖοι, ὡς
 ἡγγέλθη αὐτοῖς, εὐθὺς δρόμῳ ἐς τὸν Πειραιᾶ πανδημεὶ
 ἐχώρουν, ὡς τοῦ ἰδίου πολέμου μείζονος [ἦ] ἀπὸ τῶν πολε-
 μίων οὐχ ἑκάς, ἀλλὰ πρὸς τῷ λιμένι ὄντος. καὶ οἱ μὲν ἐς
 τὰς παρούσας ναῦς ἐσέβαινον, οἱ δὲ ἄλλας καθεῖλκον, οἱ δέ 15
 τινες ἐπὶ τὰ τείχη καὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος παρεβοήθουν.
 95 αἱ δὲ τῶν Πελοποννησίων νῆες παραπλεύσασαι καὶ περι-
 βαλοῦσαι Σούνιον ὀρμίζονται μεταξὺ Θορικοῦ τε καὶ Πρασιῶν,
 2 ὕστερον δὲ ἀφικνούνται ἐς Ὠρωπὸν. Ἀθηναῖοι δὲ κατὰ
 τάχος καὶ ἀξυγκροτήτοις πληρώμασιν ἀναγκασθέντες χρή- 20
 σασθαι, οἷα πόλεώς τε στασιαζούσης καὶ περὶ τοῦ μεγίστου
 ἐν τάχει βουλόμενοι βοηθήσαι (Εὐβοία γὰρ αὐτοῖς ἀποκεκλη-
 μένης τῆς Ἀττικῆς πάντα ἦν), πέμπουσι Θυμοχάρη στρατη-
 3 γὸν καὶ ναῦς ἐς Ἐρετρίαν, ὧν ἀφικομένων ξὺν ταῖς πρότερον
 ἐν Εὐβοίᾳ οὔσαις ἐξ καὶ τριάκοντα ἐγένοντο. καὶ εὐθὺς 25
 ναυμαχεῖν ἠναγκάζοντο· ὁ γὰρ Ἀγησανδρίδας ἀριστοποιη-
 σάμενος ἐκ τοῦ Ὠρωποῦ ἀνήγαγε τὰς ναῦς· ἀπέχει δὲ μάλιστα

Ι συνῆλθεν G M ἐν Διονύσου secl. Goodhart (ἡ . . . ἐκκλησία secl. Stahl) ἐν Διονυσίῳ ἡ M γρ. G¹ Διονύσου] Διονύσω A E : Διονυσίῳ F : τῷ Διονυσίῳ B 3 ἡγησανδρίδας (sic) C τῶν om. M 4 τῶν . . . ὀπλιτῶν secl. Stahl πολλῶν om. C ὀπλιτῶν om. B (add. γρ. B) 7 ἡγησανδρίδας C (et infra) 11 αὐ om. B : οὖν Bekker 13 ἡ secl. Schol. : ἡ B 17 ὑπερβαλοῦσαι M suprascr. G 22 βουλόμενοι ἐν τάχει A C E F G M 25 ἐς Εὐβοίαν A B E F M 27 ἀνήγε B διέχει C G

ὁ Ὀρωπὸς τῆς τῶν Ἑρετριῶν πόλεως θαλάσσης μέτρον
 ἐξήκοντα σταδίου. ὥς οὖν ἐπέπλει, εὐθὺς ἐπλήρουν καὶ οἱ 4
 Ἀθηναῖοι τὰς ναῦς, οἰόμενοι σφίσι παρὰ ταῖς ναυσὶ τοὺς
 στρατιώτας εἶναι· οἱ δὲ ἔτυχον οὐκ ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἄριστον
 5 ἐπισιτιζόμενοι (οὐδὲν γὰρ ἐπωλεῖτο ἀπὸ προνοίας τῶν Ἑρε-
 τριῶν), ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπ' ἔσχατα τοῦ ἄστεως οἰκίων, ὅπως
 σχολῇ πληρουμένων φθάσειαν οἱ πολέμοι προσπεσόντες καὶ
 ἐξαναγκάσειαν τοὺς Ἀθηναίους οὕτως ὅπως τύχοιεν ἀνάγε-
 σθαι. σημεῖον δὲ αὐτοῖς ἐς τὸν Ὀρωπὸν ἐκ τῆς Ἑρετρίας,
 10 ὅποτε χρή ἀνάγεσθαι, ἦρθη. διὰ τοιαύτης δὲ παρασκευῆς 5
 οἱ Ἀθηναῖοι ἀναγαγόμενοι καὶ ναυμαχίσαντες ὑπὲρ τοῦ
 λιμένος τῶν Ἑρετριῶν ὀλίγον μὲν τινα χρόνον ὅμως καὶ
 ἀντέσχον, ἔπειτα ἐς φυγὴν τραπόμενοι καταδιώκονται ἐς τὴν
 γῆν. καὶ ὅσοι μὲν αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν τῶν Ἑρετριῶν 6
 15 ὥς φιλίαν καταφεύγουσι, χαλεπώτατα ἔπραξαν φονευόμενοι
 ὑπ' αὐτῶν· οἱ δὲ ἐς τὸ τείχισμα τὸ ἐν τῇ Ἑρετρίᾳ, ὃ εἶχον
 αὐτοί, περιγίγνονται καὶ ὅσαι ἐς Χαλκίδα ἀφικνούνται τῶν
 νεῶν. λαβόντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι δύο καὶ εἴκοσι ναῦς 7
 τῶν Ἀθηναίων καὶ ἄνδρας τοὺς μὲν ἀποκτείναντες, τοὺς δὲ
 20 ζωγρήσαντες τροπαῖον ἔστησαν. καὶ ὕστερον οὐ πολλῷ
 Εὐβοιάν [τε] ἄπασαν ἀποστήσαντες πλὴν Ὀρεοῦ (ταύτην δὲ
 αὐτοὶ Ἀθηναῖοι εἶχον) καὶ τᾶλλα τὰ περὶ αὐτὴν καθίσταντο.

Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ὥς ἦλθε τὰ περὶ τὴν Εὐβοίαν γεγενη- 96
 μένα, ἐκπληξίς μεγίστη δὴ τῶν πρὶν παρέστη. οὔτε γὰρ ἡ
 25 ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφορά, καίπερ μεγάλη τότε δόξασα εἶναι,
 οὔτε ἄλλο οὐδὲν πω οὕτως ἐφόβησεν. ὅπου γὰρ στρατο- 2
 πέδου τε τοῦ ἐν Σάμῳ ἀφεστηκότος ἄλλων τε νεῶν οὐκ
 οὐσῶν οὐδὲ τῶν ἐσβησομένων αὐτῶν τε στασιαζόντων καὶ
 ἄδηλον ὃν ὅποτε σφίσιν αὐτοῖς ξυρράξουσιν, τοσαύτη ἡ ξυμ-

8 ἀναγκάσειαν A B F M 10 τοιαύτην . . . παρασκευὴν A C E F
 11 ἀναγαγόμενοι B : ἀναγόμενοι cett. 13 ἐκτραπόμενοι B 16 οἱ
 qui Valla : οἱ codd. τείχισμα B : ἐπιτείχισμα cett. ἐν τῇ om. B
 18 post δὲ add. καὶ A E F G M γρ. B 20 οὐ πολλῷ ὕστερον A
 (πολλῶν) C E F G M 21 τε Εὐβοίαν M 24 ἡ ἐν τῇ] τῇ ἐν B
 25 τῇ . . . 28 τ[ῶ]ν Π²⁴ ξυμφορὰ B C [καὶ περὶ μεγάλη Π²⁴ 26
 οὐδέν] οὐδέ A E F M [Π²⁴] 28 τε om. A E F M

- φορὰ ἐπεγεγένητο, ἐν ᾗ ναῦς τε καὶ τὸ μέγιστον Εὐβοίαν ἀπωλωλέκεσαν, ἐξ ἧς πλείω ἢ τῆς Ἀττικῆς ὠφελοῦντο, 3 πῶς οὐκ εἰκότως ἡθύμουν; μάλιστα δ' αὐτοὺς καὶ δι' ἐγγυτάτου ἐθอรύβει, εἰ οἱ πολέμιοι τολμήσουσι νενικηκότες εὐθὺ σφῶν ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἐρήμον ὄντα νεῶν πλείων· καὶ ὅσον 5 4 οὐκ ἤδη ἐνόμιζον αὐτοὺς παρεῖναι. ὅπερ ἂν, εἰ τολμηρότεροι ἦσαν, ῥαδίως ἂν ἐποίησαν, καὶ ἡ διέστησαν ἂν ἔτι μᾶλλον τὴν πόλιν ἐφορμοῦντες ἢ, εἰ ἐπολιόρκουν μένοντες, καὶ τὰς ἀπ' Ἰωνίας ναῦς ἠνάγκασαν ἂν καίπερ πολεμίας οὔσας τῇ ὀλιγαρχίᾳ τοῖς σφετέροις οἰκείοις καὶ τῇ ξυμπάσῃ 10 πόλει βοηθῆσαι· καὶ ἐν τούτῳ Ἑλλήσποντός τε ἂν ἦν αὐτοῖς καὶ Ἰωνία καὶ αἱ νῆσοι καὶ τὰ μέχρι Εὐβοίας καὶ ὡς εἰπεῖν 5 ἡ Ἀθηναίων ἀρχὴ πᾶσα. ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ μόνῳ Λακεδαιμόνιοι Ἀθηναίοις πάντων δὴ ξυμφορώτατοι προσπολεμῆσαι ἐγένοντο, ἀλλὰ καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς· διάφοροι γὰρ 15 πλείστον ὄντες τὸν τρόπον, οἱ μὲν ὀξεῖς, οἱ δὲ βραδεῖς, καὶ οἱ μὲν ἐπιχειρηταί, οἱ δὲ ἄτολμοι, ἄλλως τε καὶ ἐν ἀρχῇ ναυτικῇ πλείστα ὠφέλουν. ἔδειξαν δὲ οἱ Συρακόσιοι· μάλιστα γὰρ ὁμοιότροποι γενόμενοι ἄριστα καὶ προσεπολέμησαν.
- 97 Ἐπὶ δ' οὖν τοῖς ἠγγελμένοις οἱ Ἀθηναῖοι ναῦς τε εἵκοσιν 20 ὅμως ἐπλήρουν καὶ ἐκκλησίαν ξυνέλεγον, μίαν μὲν εὐθὺς τότε πρῶτον ἐς τὴν Πύκνα καλουμένην, οὐπερ καὶ ἄλλοτε εἰώθεσαν, ἐν ᾗπερ καὶ τοὺς τετρακοσίους καταπαύσαντες τοῖς πεντακισχιλίοις ἐψηφίσαντο τὰ πράγματα παραδοῦναι (εἶναι δὲ αὐτῶν ὅποσοι καὶ ὅπλα παρέχονται) καὶ μισθὸν μηδὲνα 25 2 φέρειν μηδεμιᾷ ἀρχῇ· εἰ δὲ μή, ἐπάρατον ἐποίησαντο. ἐγίνοντο δὲ καὶ ἄλλαι ὕστερον πυκναὶ ἐκκλησίαι, ἀφ' ὧν καὶ νομοθέτας καὶ τᾶλλα ἐψηφίσαντο ἐς τὴν πολιτείαν. καὶ οὐχ ἥκιστα δὴ τὸν πρῶτον χρόνον ἐπὶ γε ἐμοῦ Ἀθηναῖοι

4 εὐθὺς Lobeck: εὐθὺς codd. (-s in B erasum) 7 ἢ om. C 8 ἐφορ-
μοῦντες om. C ἢ, εἰ] εἰ C: ἢ cett. 12 Εὐβοίας] Βοιωτίας B
(Εὐβοίας γρ. B) 17 ἐν B: om. cett. ναυτικῇ ἀρχῇ A C E F G M
20 ἐπὶ δ'] ἐπεὶ δ' C: ἐπειδὴ B 22 Πύκνα B οἴπερ Herwerden
25 ὅποσοις B prius καὶ om. B C E 26 fort. μηδεμιᾷς ἀρχῆς
Poppo 27 ὕστερον om. B πυκναί] ἐν Πυκνῇ Wecklein (Πυκνῇ
coniecerat Kühn) 28 τᾶλλα B: τὰ ἄλλα cett.

φαίνονται εὖ πολιτεύσαντες· μετρία γὰρ ἢ τε ἐς τοὺς ὀλί-
 γους καὶ τοὺς πολλοὺς ξύγκρασις ἐγένετο καὶ ἐκ πονήρων
 τῶν πραγμάτων γενομένων τοῦτο πρῶτον ἀνήνεγκε τὴν πόλιν.
 ἐψηφίσαντο δὲ καὶ Ἀλκιβιάδην καὶ ἄλλους μετ' αὐτοῦ 3
 5 κατιέναι καὶ παρὰ τε ἐκείνου καὶ παρὰ τὸ ἐν Σάμῳ στρατό-
 πεδον πέμψαντες διεκελεύοντο ἀνθάπτεσθαι τῶν πραγμάτων.
 Ἐν δὲ τῇ μεταβολῇ ταύτῃ εὐθὺς οἱ μὲν περὶ τὸν Πεί- 98
 σανδρον καὶ Ἀλεξικλέα καὶ ὅσοι ἦσαν τῆς ὀλιγαρχίας μά-
 λιστα ὑπεξέρχονται ἐς τὴν Δεκέλειαν· Ἀρίσταρχος δὲ αὐτῶν
 10 μόνος (ἔτυχε γὰρ καὶ στρατηγῶν) λαβὼν κατὰ τάχος τοξότας
 τινας τοὺς βαρβαρωτάτους ἐχώρει πρὸς τὴν Οἰνόνην. ἦν δὲ 2
 Ἀθηναίων ἐν μεθορίοις τῆς Βοιωτίας τεῖχος, ἐπολιόρκουν δ'
 αὐτὸ διὰ ξυμφορὰν σφίσιν ἐκ τῆς Οἰνότης γενομένην ἀνδρῶν
 ἐκ Δεκελείας ἀναχωρούντων διαφθορὰς οἱ Κορίνθιοι ἐθελοντ-
 15 ἡδόν, προσπαρακάλεσαντες τοὺς Βοιωτοὺς. κοινολογη- 3
 σάμενος οὖν αὐτοῖς ὁ Ἀρίσταρχος ἀπατᾷ τοὺς ἐν τῇ Οἰνότη,
 λέγων ὥς καὶ οἱ ἐν τῇ πόλει τᾶλλα ξυμβεβήκασιν Λακεδαι-
 μονίοις, κἀκείνους δεῖ Βοιωτοῖς τὸ χωρίον παραδοῦναι· ἐπὶ
 τούτοις γὰρ ξυμβεβάσθαι. οἱ δὲ πιστεύσαντες ὥς ἀνδρὶ
 20 στρατηγῷ καὶ οὐκ εἰδότες οὐδὲν διὰ τὸ πολιορκεῖσθαι ὑπό-
 σπονδοι ἐξέρχονται. τούτῳ μὲν τῷ τρόπῳ Οἰνόνην τε 4
 ληφθεῖσαν Βοιωτοὶ κατέλαβον καὶ ἡ ἐν ταῖς Ἀθήναις
 ὀλιγαρχία καὶ στάσις ἐπαύσατο.

Ὑπὸ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τοῦ θέρους τούτου καὶ οἱ ἐν 99
 25 τῇ Μιλήτῳ Πελοποννήσιοι, ὥς τροφήν τε οὐδεὶς ἐδίδου τῶν
 ὑπὸ Τισσαφέρνους τότε [ὅτε ἐπὶ τὴν Ἀσπενδον παρήει]
 προσταθέντων, καὶ αἱ Φοίνισσαι νῆες οὐδὲ ὁ Τισσαφέρνης
 τέως που ἦκον, ὃ τε Φίλιππος ὁ ξυμπεμφθεὶς αὐτῷ ἐπε-
 στάλκει Μινδάρῳ τῷ ναύαρχῳ καὶ ἄλλος Ἰπποκράτης, ἀνὴρ

1 ἢ γε B: ἥδε Stahl 2 post prius καὶ add. ἐς B ἐγένετο B
 6 διακελεύονται B 7, 8 εὐθὺς post μάλιστα habet B 15 προσ-
 καλέσαντες CG 21 τε C: μὲν G: om. cett. 26 ὅτε . . .
 παρήει fort. non legit Schol., secl. Hude 28 τέως om. C ἀπε-
 στάλκει B

Σπαρτιάτης καὶ ὦν ἐν Φασήλιδι, ὅτι οὔτε αἱ νῆες παρέσονται
 πάντα τε ἀδικοῦντο ὑπὸ Τισσαφέρνους, Φαρνάβαζός τε
 ἐπεκαλεῖτο αὐτοὺς καὶ ἦν πρόθυμος κομίσας τὰς ναῦς καὶ
 αὐτὸς τὰς λοιπὰς ἔτι πόλεις τῆς ἑαυτοῦ ἀρχῆς ἀποστήσαι
 τῶν Ἀθηναίων, ὥσπερ καὶ ὁ Τισσαφέρνης, ἐλπίζων πλέουν 5
 τι σχήσειν ἀπ' αὐτοῦ, οὕτω δὴ ὁ Μίνδαρος πολλῶ κόσμῳ
 καὶ ἀπὸ παραγγέλματος αἰφνιδίου, ὅπως λάθοι τοὺς ἐν
 Σάμῳ, ἄρας ἀπὸ τῆς Μιλήτου νανσὶ τρισὶ καὶ ἐβδομήκοντα
 ἔπλει ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον (πρότερον δὲ ἐν τῷ αὐτῷ θέρει
 τῷδε ἐκκαίδεκα ἐς αὐτὸν νῆες ἐσέπλευσαν, αἱ καὶ τῆς Χερ- 10
 σονήσου τι μέρος κατέδραμον). χειμασθεὶς δὲ ἀνέμῳ καὶ
 ἀναγκασθεὶς καταίρει ἐς τὴν Ἰκαρον, καὶ μείνας ἐν αὐτῇ
 ὑπὸ ἀπλοίας πέντε ἢ ἕξ ἡμέρας ἀφικνεῖται ἐς τὴν Χίον.

- 100 Ὁ δὲ Θράσυλος ἐκ τῆς Σάμου, ἐπειδὴ ἐπύθετο αὐτὸν ἐκ
 τῆς Μιλήτου ἀπηρκότα, ἔπλει καὶ αὐτὸς νανσὶν εὐθὺς πέντε 15
 καὶ πεντήκοντα, ἐπειγόμενος μὴ φθάσῃ ἐς τὸν Ἑλλήσπον-
 2 τὸν ἐσπλεύσας. αἰσθόμενος δὲ ὅτι ἐν τῇ Χίῳ εἴη καὶ
 νομίσας αὐτὸν καθέξειν αὐτοῦ, σκοποὺς μὲν κατεστήσατο
 καὶ ἐν τῇ Λέσβῳ καὶ ἐν τῇ ἀντιπέρας ἡπίερῳ, εἰ ἄρα ποι
 κινῶντο αἱ νῆες, ὅπως μὴ λάθοιεν, αὐτὸς δὲ ἐς τὴν Μή- 20
 θυμναν παραπλεύσας ἄλφιδά τε καὶ τᾶλλα ἐπιτήδεια παρα-
 σκευάζειν ἐκέλευεν ὥς, ἦν πλείων χρόνος γίγνηται, ἐκ τῆς
 3 Λέσβου τοὺς ἐπίπλους τῇ Χίῳ ποιησόμενος. ἅμα δὲ
 (Ἐρεσος γὰρ τῆς Λέσβου ἀφειστήκει) ἐβούλετο ἐπ' αὐτὴν
 πλεύσας, εἰ δύναίτο, ἐξελεῖν. Μηθυμναίων γὰρ οὐχ οἱ 25
 ἀδυνατώτατοι φυγάδες διακομίσαντες ἔκ τε τῆς Κύμης
 προσεταιριστοὺς ὀπλίτας ὥς πεντήκοντα καὶ τῶν ἐκ τῆς
 ἡπίερου μισθωσάμενοι, ξύμπασιν ὥς τριακοσίοις, Ἀναξάν-
 δρου Θηβαίου κατὰ τὸ ξυγγενὲς ἡγουμένου, προσέβαλον

1 παρέσονται G: παραπέσονται M   3 κομίσασθαι G   10 ἐσέ-
 πλευσαν recs.: ἀπέπλευσαν A: ἐπέπλευσαν cett.   αἱ B: om. cett.
 19 ποι κινῶντο | ἀποκινῶντο c M   21 τᾶλλα B: τὰ ἄλλα cett.
 25 ἐξελεῖν ABEF   26 τε om. ACEF   28 Ἀναξάρχου
 CG   29 προσέβαλλον AEF (-βᾶλλ-) M

πρώτον Μηθύμνη, καὶ ἀποκρουσθέντες τῆς πείρας διὰ τοὺς
 ἐκ τῆς Μυτιλήνης Ἀθηναίων φρουροὺς προελθόντας αὐθις
 ἔξω μάχῃ ἀπωσθέντες καὶ διὰ τοῦ ὅρους κομισθέντες ἀφι-
 στάσι τὴν Ἑρεσον. πλεύσας οὖν ὁ Θράσυλος ἐπ' αὐτὴν 4
 5 πᾶσαις ταῖς ναυσὶ διευνοεῖτο προσβολὴν ποιεῖσθαι· προ-
 αφιγμένος δὲ αὐτόσε ἦν καὶ ὁ Θρασύβουλος πέντε ναυσὶν
 ἐκ τῆς Σάμου, ὡς ἡγγέλθη αὐτοῖς ἢ τῶν φυγάδων αὐτῇ
 διάβασις· ὑστερήσας δ' ἐπὶ τὴν Ἑρεσον ἐφώρμει ἐλθών.
 προσεγέγοντο δὲ καὶ ἐκ τοῦ Ἑλλησπόντου τινὲς δύο νῆες 5
 10 ἐπ' οἴκου ἀνακομιζόμεναι καὶ Μηθυμναῖαι (πέντε)· καὶ αἱ
 πᾶσαι νῆες παρήσαν ἐπτά καὶ ἐξήκοντα, ἀφ' ὧν τῷ στρατεύ-
 ματι παρεσκευάζοντο ὡς κατὰ κράτος μηχαναῖς τε καὶ παντὶ
 τρόπῳ, ἣν δύνωνται, αἰρήσοντας τὴν Ἑρεσον.

Ὁ δὲ Μίνδαρος ἐν τούτῳ καὶ ἐκ τῆς Χίου τῶν Πελοπον- 101
 15 νησίων αἱ νῆες ἐπισιτισάμεναι δυοῖν ἡμέραιν καὶ λαβόντες
 παρὰ τῶν Χίων τρεῖς τεσσαρακοστὰς ἕκαστος Χίας τῇ
 τρίτῃ διὰ ταχέων ἀπαίρουσιν ἐκ τῆς Χίου (οὐ) πελάγαι, ἵνα
 μὴ περιτύχωσι ταῖς ἐν τῇ Ἑρέσῳ ναυσὶν, ἀλλὰ ἐν ἀριστερᾷ
 τὴν Λέσβον ἔχοντες ἔπλεον ἐπὶ τὴν ἡπειρον. καὶ προσ- 2
 20 βαλόντες τῆς Φωκαίδος ἐς τὸν ἐν Καρτερίοις λιμένα καὶ
 ἀριστοποιησάμενοι, παραπλεύσαντες τὴν Κυμαίαν δειπνο-
 ποιοῦνται ἐν Ἀργινούσαις τῆς ἡπείρου, ἐν τῷ ἀντιπέρας τῆς
 Μυτιλήνης. ἐντεῦθεν δὲ ἔτι πολλῆς νυκτὸς παραπλεύσαντες 3
 καὶ ἀφικόμενοι τῆς ἡπείρου ἐς Ἀρματοῦντα καταντικρὺ Μη-
 25 θύμνης, ἀριστοποιησάμενοι διὰ ταχέων παραπλεύσαντες
 Λεκτὸν καὶ Λάρισαν καὶ Ἀμαξιτὸν καὶ τὰ ταύτῃ χωρία
 ἀφικνουῦνται ἐς Ῥοίτειον ἤδη τοῦ Ἑλλησπόντου πρωίτερον

1 πῶτον B: πρώτη cett. 5 πᾶσι B 6 δ om. C 7 ὡς B:
 ὅτε cett. 8 ὑστερίσας C 10 post prius καὶ add. αἱ B πέντε
 add. Dobree 14 post καὶ add. αἱ C E M 15 αἱ B: om. cett.
 δυοῖν Lobeck: δυσὶν codd. ἡμέραιν Herwerden: ἡμέραις codd.
 17 οὐ add. Haacke 21-23 δειπνοποιοῦνται . . . παραπλεύσαντες
 om. M 21 δειπνοποιοῦνται C: περαιοῦνται cett. 22 τῆς
 ἡπείρου secl. Krüger 23 post παραπλεύσαντες add. τὴν Κυμαίαν
 A B E F G

μέσων νυκτῶν. εἰσὶ δ' αἱ τῶν νεῶν καὶ ἐς Σίγειον κατήραν
καὶ ἄλλοσε τῶν ταύτῃ χωρίων.

- 102 Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Σηστῷ δνοῖν δεούσαις εἴκοσι ναυσὶν
ὄντες, ὥς αὐτοῖς οἳ τε φρυκτωροὶ ἐσήμαινον καὶ ἡσθάνοντο τὰ
πυρὰ ἐξαίφνης πολλὰ ἐν τῇ πολεμίᾳ φανέντα, ἔγνωσαν ὅτι 5
ἐσπλέουσιν οἱ Πελοποννήσιοι. καὶ τῆς αὐτῆς ταύτης νυκτὸς
ὥς εἶχον τάχους ὑπομείζαντες τῇ Χερσονήσῳ παρέπλεον ἐπ'
Ἑλαιούντος, βουλόμενοι ἐκπλεῦσαι ἐς τὴν εὐρυχωρίαν τὰς
2 τῶν πολεμίων ναῦς. καὶ τὰς μὲν ἐν Ἀβύδῳ ἑκαίδεκα ναῦς
ἔλαθον, προειρημένης φυλακῆς τῷ φιλίῳ ἐπίπλῳ, ὅπως αὐτῶν 10
ἀναγκῶς ἔξουσιν, ἣν ἐκπλέωσιν· τὰς δὲ μετὰ τοῦ Μινδάρου ἅμα
τῇ ἔφ' κατιδόντες, τὴν διώξιν εὐθὺς ποιουμένων οὐ φθάνουσι
πάσαις, ἀλλ' αἱ μὲν πλείους ἐπὶ τῆς Ἰμβρου καὶ Λήμνου
διέφυγον, τέσσαρες δὲ τῶν νεῶν αἱ ὕσταται πλέουσαι κατα-
3 λαμβάνονται παρὰ τὸν Ἑλαιούντα. καὶ μίαν μὲν ἐποκεί- 15
λασαν κατὰ τὸ ἱερὸν τοῦ Πρωτεσιλάου αὐτοῖς ἀνδράσι
λαμβάνουσι, δύο δὲ ἐτέρας ἄνευ τῶν ἀνδρῶν· τὴν δὲ μίαν
103 πρὸς τῇ Ἰμβρῳ κενὴν κατακαίουσιν. μετὰ δὲ τοῦτο ταῖς τε
ἐξ Ἀβύδου ξυμμιγείσαις καὶ ταῖς ἄλλαις ξυμπάσαις ἐξ καὶ
ὀγδοήκοντα πολιορκήσαντες Ἑλαιούντα ταύτην τὴν ἡμέραν, 20
ὥς οὐ προσεχώρει, ἀπέπλευσαν ἐς Ἀβυδον.
- 2 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι ψευσθέντες τῶν σκοπῶν καὶ οὐκ ἂν
οἰόμενοι σφᾶς λαθεῖν τὸν παράπλουν τῶν πολεμίων νεῶν,
ἀλλὰ καθ' ἡσυχίαν τειχομαχοῦντες, ὥς ἦσθοντο, εὐθὺς ἀπο-
λιπόντες τὴν Ἐρεσον κατὰ τάχος ἐβοηθον ἐς τὸν Ἑλλά- 25
3 σποντον· καὶ δύο τε ναῦς τῶν Πελοποννησίων αἰροῦσιν, αἱ
πρὸς τὸ πέλαγος τότε θρασύτερον ἐν τῇ διώξει ἀπάρασαι
περιέπεσον αὐτοῖς, καὶ ἡμέρα ὕστερον ἀφικόμενοι ὀρμίζονται
ἐς τὸν Ἑλαιούντα καὶ τὰς ἐκ τῆς Ἰμβρου ὅσαι κατέφυγον
κομίζονται καὶ ἐς τὴν ναυμαχίαν πέντε ἡμέρας παρεσκευά- 30

8, 9 τὰς . . . ναῦς secl. Dobree

μενοι codd. : ποιουμένας Classen

πάσαι cett.

Ἰμβρου B : ἡπείρου cett.

27 τότ]ε . . . 30 κ[ομίζονται Π²⁴

12 ποιουμένων Haacke : ποιού-

13 πάσαις Reiske : πάσας B :

15 παρὰ] περὶ Dobree

28 ἀφικόμεναι A E F ? G ? M Π²⁴

ζοντο. μετὰ δὲ τοῦτο ἐναυμάχουν τρόπῳ τοιῷδε. οἱ 104
 Ἀθηναῖοι παρέπλεον ἐπὶ κέρως ταξάμενοι παρ' αὐτὴν τὴν
 γῆν ἐπὶ τῆς Σηστοῦ, οἱ δὲ Πελοποννήσιοι αἰσθόμενοι ἐκ τῆς
 Ἀβύδου ἀνταγήγον καὶ αὐτοί. καὶ ὥς ἔγνωσαν ναυμαχή- 2
 5 σουντες, παρέτειναν τὸ κέρας οἱ μὲν Ἀθηναῖοι παρὰ τὴν
 Χερσονήσον, ἀρξάμενοι ἀπὸ Ἰδάκου μέχρι Ἀρριανῶν, νῆες
 ἕξ καὶ ἐβδομήκοντα, οἱ δ' αὖ Πελοποννήσιοι ἀπὸ Ἀβύδου
 μέχρι Δαρδάνου, νῆες ἕξ καὶ ὀγδοήκοντα. κέρας δὲ τοῖς 3
 μὲν Πελοποννησίοις εἶχον τὸ μὲν δεξιὸν Συρακόσιοι, τὸ δ'
 10 ἕτερον αὐτὸς Μίνδαρος καὶ τῶν νεῶν αἱ ἄριστα πλείουςαι,
 Ἀθηναίοις δὲ τὸ μὲν ἀριστερὸν Θράσυλος, ὁ δὲ Θρασύ-
 βουλος τὸ δεξιόν· οἱ δὲ ἄλλοι στρατηγοὶ ὥς ἕκαστοι διε-
 τάξαντο. ἐπειγομένων δὲ τῶν Πελοποννησίων πρότερόν τε 4
 ξυμμεῖξαι, καὶ κατὰ μὲν τὸ δεξιὸν τῶν Ἀθηναίων ὑπερσχόντες
 15 αὐτοὶ τῷ εὐωνύμῳ ἀποκλῆσαι τοῦ ἕξω αὐτοὺς ἔκπλον, εἰ
 δύναιντο, κατὰ δὲ τὸ μέσον ἐξῶσαι πρὸς τὴν γῆν οὐχ ἐκὰς
 οὔσαν, οἱ Ἀθηναῖοι γνόντες, ἥ μὲν ἐβούλοντο ἀποφάρξασθαι
 αὐτοὺς οἱ ἐναντίοι, ἀντεπεξῆγον καὶ περιεγίγνοντο τῷ πλῶ,
 τὸ δ' εὐώνυμον αὐτοῖς ὑπερεβεβλήκει ἤδη τὴν ἄκραν ἡ 5
 20 Κυνὸς σῆμα καλεῖται. τῷ δὲ μέσῳ, τοιοῦτου ξυμβαίνοντος,
 ἀσθενέσι καὶ διεσπασμέναις ταῖς ναυσὶ καθίσταντο, ἄλλως
 τε καὶ ἐλάσσοσι χρώμενοι τὸ πλῆθος καὶ τοῦ χωρίου τοῦ
 περὶ τὸ Κυνὸς σῆμα ὀξεῖαν καὶ γωνιώδη τὴν περιβολὴν
 ἔχοντος, ὥστε τὰ ἐν τῷ ἐπέκεινα αὐτοῦ γιγνόμενα μὴ κάτοπτα
 25 εἶναι. προσπεσόντες οὖν οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ τὸ μέσον 105
 ἐξέεωσαν τε ἐς τὸ ξηρὸν τὰς ναῦς τῶν Ἀθηναίων καὶ ἐς τὴν
 γῆν ἐπεξέβησαν, τῷ ἔργῳ πολὺν περισχόντες. ἀμῦναι δὲ τῷ 2
 μέσῳ οὐθ' οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ ὑπὸ
 πλήθους τῶν ἐπικειμένων νεῶν ἐδύναντο οὐθ' οἱ περὶ τὸν
 30 Θράσυλον ἀπὸ τοῦ εὐωνύμου (ἀφανές τε γὰρ ἦν διὰ τὴν

4 ναυμαχῆσαντες C E F G (corr. G¹) 5 παρέτεινον C 7 ὀγ-
 δοήκοντα C G 8 ἕξ καὶ ὀγδοήκοντα Arnold: ὀκτώ καὶ ἐξήκοντα
 codd. (om. C) 11 τὸ δὲ δεξιὸν Θρασύβουλος B 15 αὐτοῖς
 A E F M

- ἄκραν τὸ Κυνὸς σῆμα, καὶ ἅμα οἱ Συρακόσιοι καὶ οἱ ἄλλοι οὐκ ἐλάσσους ἐπιτεταγμένοι εἶργον αὐτούς), πρὶν οἱ Πελοποννήσιοι διὰ τὸ κρατήσαντες ἀδεῶς ἄλλοι ἄλλην ναῦν διώκειν
 3 ἤρξαντο μέρει τινὶ σφῶν ἀτακτότεροι γενέσθαι. γνόντες δὲ οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον τὰς ἐπὶ σφίσιν ναῦς ἐπεχούσας 5 παυσάμενοι τῆς ἐπεξαγωγῆς ἤδη τοῦ κέρως καὶ ἐπαναστρέψαντες εὐθὺς ἡμύναντό τε καὶ τρέπουσι, καὶ τὰς κατὰ τὸ νικῆσαν τῶν Πελοποννησίων μέρος ὑπολαβόντες πεπλανημένας ἔκοπτόν τε καὶ ἐς φόβον τὰς πλείους ἀμαχεὶ καθίστασαν. οἱ τε Συρακόσιοι ἐτύγχανον καὶ αὐτοὶ ἤδη τοῖς 10 περὶ τὸν Θράσυλον ἐνδεδωκότες καὶ μᾶλλον ἐς φυγὴν
 106 ὀρμήσαντες, ἐπειδὴ καὶ τοὺς ἄλλους ἐώρων. γεγενημένης δὲ τῆς τροπῆς καὶ καταφυγόντων τῶν Πελοποννησίων πρὸς τὸν Μείδιον μάλιστα ποταμὸν τὸ πρῶτον, ὕστερον δὲ ἐς Ἄβυδον, ναῦς μὲν ὀλίγας ἔλαβον οἱ Ἀθηναῖοι (στενὸς γὰρ 15 ὦν ὁ Ἑλλήσποντος βραχείας τὰς ἀποφυγὰς τοῖς ἐναντίοις παρεῖχε), τὴν μέντοι νίκην ταύτην τῆς ναυμαχίας ἐπικαιρο-
 2 τάτην δὴ ἔσχον. φοβούμενοι γὰρ τέως τὸ τῶν Πελοποννησίων ναυτικὸν διὰ τε τὰ κατὰ βραχὺ σφάλματα καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ Σικελίᾳ ξυμφορὰν, ἀπηλλάγησαν τοῦ σφᾶς τε 20 αὐτοὺς καταμέμφεσθαι καὶ τοὺς πολεμίους ἔτι ἀξίους του ἐς
 3 τὰ ναυτικά νομίζειν. ναῦς μέντοι τῶν ἐναντίων λαμβάνουσι Χίᾱς μὲν ὀκτώ, Κορινθίας δὲ πέντε, Ἀμπρακιώτιδας δὲ δύο καὶ Βοιωτίας δύο, Λευκαδίων δὲ καὶ Λακεδαιμονίων καὶ Συρακοσίων καὶ Πελληνέων μίαν ἐκάστων· αὐτοὶ δὲ πέντε 25
 4 καὶ δέκα ναῦς ἀπολλύουσιν. στήσαντες δὲ τροπαῖον ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ οὗ τὸ Κυνὸς σῆμα καὶ τὰ νανάγια προσαγαγόμενοι καὶ νεκροὺς τοῖς ἐναντίοις ὑποσπόνδους ἀποδόντες ἀπέστειλαν
 5 καὶ ἐς τὰς Ἀθήνας τριήρη ἄγγελον τῆς νίκης. οἱ δὲ ἀφικο-

1 τὸ (τοῦ A E F) Κυνὸς σῆμα secl. Herwerden 3 διώκοντες
 A B F M 7 ἡμύνοντό A C E F M 14 Μείδιον] Πύδιον C (sine
 acc.) G M 17 ταύτης c M 18 post φοβούμενοι add. τε B 21 του
 Duker: τοῦ codd. 24 καὶ Βοιωτίας δύο om. B 27 προσαγόμενοι
 A E F M

μένης τῆς νεὼς καὶ ἀνέλπιστον τὴν εὐτυχίαν ἀκούσαντες ἐπὶ
τε ταῖς περὶ τὴν Εὐβοίαν ἄρτι ξυμφοραῖς καὶ κατὰ τὴν στάσιν
γεγενημέναις πολλὴ ἐπερρώσθησαν καὶ ἐνόμισαν σφίσιν ἔτι
δυνατὰ εἶναι τὰ πράγματα, ἣν προθύμως ἀντιλαμβάνονται,
5 περιγενέσθαι.

Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν ἡμέρα τετάρτη ὑπὸ σπουδῆς 107
ἐπισκευάσαντες τὰς ναῦς οἱ ἐν τῇ Σηστῷ Ἀθηναῖοι ἔπλεον
ἐπὶ Κύζικον ἀφεστηκυῖαν· καὶ κατιδόντες κατὰ Ἀρπάγιον
καὶ Πρίαπον τὰς ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου ὀκτὼ ναῦς ὁρμούσας,
10 ἐπιπλεύσαντες καὶ μάχῃ κρατήσαντες τοὺς ἐν τῇ γῇ ἔλαβον
τὰς ναῦς. ἀφικόμενοι δὲ καὶ ἐπὶ τὴν Κύζικον ἀτεί-
χιστον οὖσαν προσηγάγοντο πάλιν καὶ χρήματα ἀνέπραξαν.
ἔπλευσαν δὲ ἐν τούτῳ καὶ οἱ Πελοποννήσιοι ἐκ τῆς Ἀβύδου 2
ἐπὶ τὸν Ἐλαιῶντα καὶ τῶν σφετέρων νεῶν τῶν αἰχμαλώτων
15 ὅσαι ἦσαν ὑγιεῖς ἐκομίσαντο (τὰς δὲ ἄλλας Ἐλαιούσιοι κατέ-
καυσαν), καὶ ἐς τὴν Εὐβοίαν ἀπέπεμψαν Ἴπποκράτη καὶ
Ἐπικλέα κομιοῦντας τὰς ἐκεῖθεν ναῦς.

Κατέπλευσε δὲ ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς χρόνους τούτους καὶ ὁ 108
Ἀλκιβιάδης ταῖς τρισὶ καὶ δέκα ναυσὶν ἀπὸ τῆς Καύνου καὶ
20 Φασήλιδος ἐς τὴν Σάμον, ἀγγέλλων ὅτι τὰς τε Φοινίσσας
ναῦς ἀποστρέψειε Πελοποννησίοις ὥστε μὴ ἐλθεῖν καὶ
τὸν Τισσαφέρην ὅτι φίλον πεποιήκοι μᾶλλον Ἀθηναίοις
ἢ πρότερον. καὶ πληρώσας ναῦς ἐννέα πρὸς αἷς εἶχεν 2
Ἀλικαρνασσεάς τε πολλὰ χρήματα ἐξέπραξε καὶ Κῶν ἐτεί-
25 χισεν. ταῦτα δὲ πράξας καὶ ἄρχοντα ἐν τῇ Κῷ καταστήσας
πρὸς τὸ μετόπωρον ἦδη ἐς τὴν Σάμον κατέπλευσεν.

Καὶ ὁ Τισσαφέρης ἀπὸ τῆς Ἀσπένδου, ὡς ἐπύθετο τὰς 3
τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἐκ τῆς Μιλήτου ἐς τὸν Ἑλλή-
σποντον πεπλευκυίας, ἀναξεύζας ἤλαυνεν ἐπὶ τῆς Ἰωνίας.

7 τῇ om. C E F G M   ἐπέπλεον C G   8 post Κύζικον add.
καὶ B   20 τε om. A E F M   21 ἀποτρέψειε C G ? (rasura facta)
post ἀποστρέψειε add. τοῖς B   22 πεποιήκοι C : πεποιήκει cett.
μᾶλλον πεποιήκει G M   24 ἐτείχιζε(ν) C G   25 δὲ om. B   καὶ
B : om. cett. γρ. B   ἄρχοντα B : ἄρχοντας cett. γρ. B   29 τοὺς
Ἰωνας C

- 4 οντων δὲ τῶν Πελοποννησίων ἐν τῷ Ἑλλησπόντῳ, Ἀντάν-
 δριοι (εἰσὶ δὲ Αἰολῆς) παρακομισάμενοι ἐκ τῆς Ἀβύδου περὶ
 διὰ τῆς Ἰδης τοῦ ὄρους ὀπλίτας ἐσηγάγοντο ἐς τὴν πόλιν,
 ὑπὸ Ἀρσάκου τοῦ Πέρσου Τισσαφέρνους ὑπάρχου ἀδικού-
 μενοι, ὅσπερ καὶ Δηλίου τοὺς Ἀτραμύτιον κατοικήσαντας 5
 ὅτε ὑπ' Ἀθηναίων Δήλου καθάρσεως ἕνεκα ἀνέστησαν,
 ἔχθραν προσποιησάμενος ἄδηλον καὶ ἐπαγγείλας στρατιὰν
 αὐτῶν τοῖς βελτίστοις, ἐξαγαγὼν ὡς ἐπὶ φιλίας καὶ ξυμμαχίας,
 τηρήσας ἀριστοποιουμένους καὶ περιστήσας τοὺς ἑαυτοῦ κατη-
 5 κόντισεν. φοβούμενοι οὖν αὐτὸν διὰ τοῦτο τὸ ἔργον μήποτε 10
 καὶ περὶ σφῶς τι παρανομήσῃ, καὶ ἄλλα ἐπιβάλλοντος αὐτοῦ
 ἂ φέρειν οὐκ ἐδύναντο, ἐκβάλλουσι τοὺς φρουροὺς αὐτοῦ ἐκ
 109 τῆς ἀκροπόλεως. ὁ δὲ Τισσαφέρνης αἰσθόμενος καὶ τοῦτο
 τῶν Πελοποννησίων τὸ ἔργον καὶ οὐ μόνον τὸ ἐν τῇ Μιλήτῳ
 καὶ Κνίδῳ (καὶ ἐνταῦθα γὰρ αὐτοῦ ἐξεπεπτώκεσαν οἱ φρουροί), 15
 διαβεβλήσθαι τε νομίσας αὐτοῖς σφόδρα καὶ δείσας μὴ καὶ
 ἄλλο τι ἔτι βλάπτωσι, καὶ ἅμα ἀχθόμενος εἰ Φαρνάβαζος ἐξ
 ἐλάσσονος χρόνου καὶ δαπάνης δεξάμενος αὐτοὺς κατορθώσει
 τι μᾶλλον τῶν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, πορεύεσθαι διενοεῖτο
 πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου, ὅπως μέμψηταί τε τῶν 20
 περὶ τὴν Ἀντανδρον γεγενημένων καὶ τὰς διαβολὰς καὶ
 περὶ τῶν Φοινισσῶν νεῶν καὶ τῶν ἄλλων ὡς εὐπρεπέστατα
 ἀπολογήσεται. καὶ ἀφικόμενος πρῶτον ἐς Ἑφεσον θυσίαν
 2 ἐποιήσατο τῇ Ἀρτέμιδι. [ὅταν ὁ μετὰ τοῦτο τὸ θέρος
 χειμῶν τελευτήσῃ, ἐν καὶ εἰκοστὸν ἔτος πληροῦται.] 25

5 οἰκήσαντας C G   7 στρατεῖαν Aem. Portus   11 ἄλλα]
 ἅμα Stahl   14 τῇ om. BEM   16 αὐτοὺς AEFM
 suprascr. G   20 τε] τι ABEFM   21 post διαβολὰς add.
 ἀπόσσηται M (ex Schol. interpretatione)   24, 25 ὅταν . . .
 πληροῦται om. C (add. c)

INDEX NOMINVM

- Ἀβδηρα* II 97 1.
Ἀβρώνιος I 91 3.
Ἀβυδος VIII 61 1; 62 1, 2, 3;
 79 3; 102 2; 103 1; 104 1, 2;
 106 1; 107 2; 108 4.
Ἀγαθαρχίδας Κορίνθιος II 83 4.
Ἀγάθαρχος Συρακόσιος VII 25 1;
 70 1.
Ἀγαμέμνων I 9 1, 3.
Ἀγησανδρίδας Σπαρτιάτης VIII
 91 2; 94 1, 2; 95 3.
Ἀγήσανδρος Σπαρτιάτης I 139 3.
 VIII 91 2.
Ἀγησιππίδας Λακεδαιμόνιος V 52
 1; 56 1.
Ἅγιος Λακεδαιμονίων βασιλεύς III
 89 1. IV 2 1; 6 1. V <19 2>;
 24 1; 54 1; 57 1; 58 2, 4; 59
 5; 60 1, 2, 4; 63 1; 65 2; 66 2;
 71 1, 3; 72 4; 73 2; 83 1. VII
 19 1; 27 4. VIII 3 1; 5 1, 2, 3,
 4; 7; 8 2; 9 1; 11 2; 12 2;
 45 1; 70 2; 71 3.
Ἄγων Ἀθηναῖος I 117 2. II 58
 1, 2, 3; 95 3. IV 102 3. V
 11 1; 19 2; 24 1. VI 31 2.
 VIII 68 4; 89 2. *Ἀγνώνεια*
οἰκοδομήματα V 11 1.
Ἀγραῖοι II 102 2. III 106 2; 111
 4; 113 1; 114 2. IV 77
 2; 101 3. *Ἀγραῖς* III 111 4.
Ἀγραϊκόν III 106 3.
Ἀγριᾶνες II 96 3.
Ἀδείμαντος Κορίνθιος I 60 2.
Ἄδμητος Μολοσσῶν βασιλεύς I
 136 2, 4.
Ἀθηνᾶ IV 116 2. V 10 2; 23 5.
Ἀ. Χαλκίοικος I 128 2; 134 1, 4.
Ἀθηναγόρας Κυζικηνός VIII 6 1.
Ἀθηναγόρας Συρακόσιος VI 35 2;
 41 1.
Ἀθήναι I 31 3; 36 1; 44 1; 51 1,
 4; 52 2; 58 1; 110 4; 116 2; 117
 2; 137 3. II 6 1; 8 1; 12 1; 29
 3, 5; 30 2; 54 5; 58 3; 67 3;
 78 3; 79 7; 85 4; 93 2; 94 1;
 103 1. III 3 5; 4 4; 5 1; 15
 1; 20 1; 21 1; 24 1, 2; 28 1; 33
 1; 35 1; 69 2; 71 2; 75 3; 86 3;
 87 4; 98 5. IV 5 1; 15 2; 16
 2, 3; 21 3; 22 3; 23 2; 27 1;
 46 3; 57 3; 69 2; 104 4; 109 4;
 118 6; 122 4. V 3 4; 5 3; 18 7,
 10; 19 1; 23 4, 5; 25 1; 32 5, 6;
 43 1; 47 3, 9, 10; 82 6; 116 3.
 VI 33 6; 44 4; 46 4; 53 1; 61
 6; 71 2; 74 2; 93 1; 94 4; 95
 2. VII 8 1; 10; 27 1; 42 1;
 64 2. VIII 1 1; 7; 11 1; 15
 1; 17 3; 19 2; 23 1; 25 1; 49;
 53 1; 63 3; 65 1; 74 1, 3; 86
 9; 89 1; 98 4; 106 4. *Ἀθη-*
ναῖοι I 1 1; 2 6; 6 3; 8 1; 10
 2; 12 4; 14 3; 18 1, 2, 3;

INDEX NOMINVM

19; 20 2; 23 4, 6; 31 2; 32
1; 44 1; 45 1; 48 4; 49 4, 7;
50 5; 52 3; 53 1, 2, 3; 54 1,
2; 55 2; 56 1, 2; 57 1, 3, 6;
58 1, 2; 59 1; 61 1; 62 1, 2,
3, 4, 6; 63 2, 3; 64 1, 2; 65
1; 66; 67 1, 2, 3, 4; 68 2; 69
3, 5; 70 1; 71 3; 72 1, 2; 79
1, 2; 81 6; 82 1; 85 2; 86 1,
3, 5; 87 2, 4, 5; 88; 89 1, 2,
3; 90 2, 3; 91 3, 4; 92; 93 1,
3, 7, 8; 94 1; 95 1, 2, 4, 7; 96
1, 2; 97 2; 99 1, 2, 3; 100 1,
2; 101 2, 3; 102 1, 3, 4; 103
3, 4; 104 1; 105 1, 2, 3, 4, 6;
106 2; 107 1, 3, 4, 5, 7; 108 2,
4, 5; 109 1, 2; 110 4; 111 1, 2;
112 1, 2, 5; 113 1, 2, 3; 114
1, 3; 115 1, 2, 3, 5; 116 1;
118 2, 3; 119; 120 2; 121 1,
3; 122 2; 126 1, 2, 3, 4, 6, 7,
8, 11, 12; 127 1, 3; 128 1;
130 2; 131 1; 135 1, 2; 136 1,
4; 137 1, 2; 138 6; 139 1, 2,
3, 4; 140 1; 145. II 1; 2 1;
3 2; 6 2, 3, 4; 7 1, 2, 3; 8 5;
9 4; 11 2, 8; 12 1, 4; 13 1, 9;
14 1; 15 1, 2, 4, 6; 16 1; 18
2, 3, 4, 5; 19 1, 2; 20 2, 4; 21 1,
3; 22 2, 3; 23 1, 2, 3; 24 1;
25 1, 2, 3, 5; 26 1; 27 1, 2;
29 1, 4, 5, 6, 7; 30 1; 31 1, 2,
3; 32; 34 1; 47 3; 48 2; 54
1; 55 1, 2; 56 2, 3; 57 1; 58 2;
59 1; 65 1; 66 1; 67 1, 2, 4; 68
7, 8; 69 1, 2; 70 1, 4; 72 1, 2;
73 1, 2, 3; 74 1; 78 3; 79 1,
2, 3, 5, 6, 7; 80 1, 7; 83 1, 3;
84 1, 3, 4; 85 2; 86 1, 3, 4, 6;
88 2, 3; 89 10; 90 1, 2, 4, 5; 91
1, 2; 92 2, 4, 6, 7; 93 1; 94 2,
4; 95 2, 3; 101 1, 4; 102 1;
103 1. III 1 2; 2 1, 3; 3 1,
4; 4 1, 3, 5; 5 1, 2; 6 1, 2; 7 1,

5; 9 2; 10 2, 3, 6; 13 1, 3, 7;
16 1, 2, 3; 18 3; 19 1; 20 1;
25 2; 26 1, 3; 27 1, 2, 3; 28
1, 2; 29 1; 31 1; 32 2, 3; 33
2; 34 4; 36 1, 5; 49 1; 50 1,
3; 51 1, 2; 52 2; 55 1, 3; 56 6;
61 2; 62 2, 5; 63 2, 3; 64 1, 2,
4; 68 2, 5; 69 1, 2; 70 1, 2, 3, 6;
71 1; 72 1; 75 1; 77 1, 3; 78 1,
2; 80 2; 82 1; 85 1; 86 1, 3, 4;
87 1, 2; 88 1, 4; 89 3; 90 1,
2, 3, 4; 91 1, 4; 92 2, 4; 93 1;
94 1, 2, 3; 95 1, 2, 3; 97 3; 98
3, 4, 5; 99; 100 1; 101 1; 102 2,
3; 103 1, 2, 3; 104 1, 2, 6;
105 3; 107 1, 4; 113 6; 114 1,
2, 3; 115 1, 2, 3, 4. IV 1 2; 2
2; 5 2; 7; 8 3, 5, 6, 8; 10 5;
11 1, 3; 12 1, 2, 3; 13 2; 14
1, 3; 15 2; 16 1, 2; 17 1; 18
5; 21 1, 3; 22 3; 23 1, 2; 24
3, 4; 25 1, 2, 4, 5, 7, 10, 11,
12; 26 1, 2; 27 3, 4; 28 1, 3, 5;
29 1; 30 3; 32 1; 33 1; 35 3;
36 3; 37 1, 2; 38 3, 4, 5; 39
3; 40 2; 41 1, 3; 42 1, 3, 4;
43 2, 3, 4, 5; 44 1, 3, 5, 6; 45
1; 46 1, 2, 4, 5; 47 2; 48 1, 6;
49; 50 1, 2, 3; 51; 52 3; 53 1;
54 1, 2, 3, 4; 55 1, 2; 56 1, 2;
57 1, 3, 4; 60 1; 61 2, 5, 7;
62 1; 63 1; 64 5; 65 2, 3; 66 1,
3; 67 1, 3, 4, 5; 68 1, 3, 4, 5;
69 1, 3, 4; 70 2; 71 1, 2; 72
2, 3, 4; 73 1, 3, 4; 74 2, 3; 75
1; 76 1, 2, 4, 5; 77 2; 78 2, 4;
79 2; 80 1; 81 2; 82; 85 1, 2, 6,
7; 86 1, 5; 87 3; 88 1; 89 1;
90 1; 91; 92 1, 3, 5; 93 1; 94
1, 2; 95 1; 96 1, 3, 4, 5, 6; 97
2, 3; 98 1; 99; 101 1, 2, 3; 102
1, 2, 3; 103 4; 105 2; 106 1,
2; 108 1, 3, 4, 5, 6; 109 1;
110 1, 2; 113 2; 114 1, 2, 4;

INDEX NOMINVM

115 1, 3; 116 2; 117 1; 118 4,
11, 14; 119 1, 2; 120 1, 3;
121 2; 122 1, 4, 6; 123 1, 3, 4;
124 4; 128 5; 129 1, 2, 4, 5;
130 1, 5, 6; 131 2; 132 1, 2; 133
1, 4; 134 1. V 1; 2 1; 3 1, 2,
4, 5; 4 1, 2, 5; 5 1, 2, 3; 8 1,
2, 4; 9 9; 10 5, 6, 7, 8, 9, 10; 11
1, 2; 13 1; 14 1, 3, 4; 15 2; 16
1; 17 2; 18 1, 3, 4, 5, 7, 8, 9,
11; 19 2; 21 1; 22 2, 3; 23 1,
2, 3, 4, 6; 24 1, 2; 25 1, 2; 26
1; 27 2; 28 1; 29 1, 2, 3; 30
1, 2, 3; 32 1, 5, 6, 7; 35 1, 2,
3, 4, 5, 6, 7; 36 1, 2; 39 1, 2,
3; 40 2, 3; 42 1, 2; 43 1, 3;
44 1, 2, 3; 45 2, 4; 46 5; 47 1, 2,
3, 4, 5, 8, 10, 11; 48 1; 50 3;
52 1, 2; 53; 55 1, 4; 56 1, 2, 3;
59 3; 61 1, 2; 62 1; 67 2; 69 1;
71 2; 72 4; 73 1, 3; 74 3; 75 5,
6; 77 2; 78; 80 1, 2, 3; 82 1, 5;
83 4; 84 1, 2, 3; 111 1; 112
1, 2; 113; 114 1, 2; 115 2, 3,
4; 116 2, 3. VI 1 1; 6 1, 2,
3; 7 1, 2, 3, 4; 8 1, 2, 4; 11
5; 13 2; 14; 15 1, 3, 5; 16 1;
19 1; 20 1; 24 1; 25 1, 2; 26
1; 27 1; 30 1; 31 2; 32 3;
33 2, 6; 34 1, 2, 4, 8; 35 1;
36 1, 3; 38 1; 40 2; 42 1; 43;
46 1, 3, 4; 47; 50 4; 51 2, 3;
52 1; 53 2; 54 1, 5, 6, 7; 55
1; 59 2, 3, 4; 60 1, 4; 61 1, 3, 7;
62 1; 63 1, 2, 3; 64 1, 3; 65
2, 3; 66 1, 3; 67 1, 3; 68 2; 69
1, 3; 70 2, 3, 4; 71 1, 2; 73 2;
74 1, 2; 75 2, 3, 4; 76 1; 77 1;
78 1, 4; 79 1; 80 2, 4; 81;
88 1, 3, 4, 5, 7, 8, 10; 89 2;
91 2, 5, 6; 92 5; 93 4; 94 1;
96 1; 97 1, 2, 5; 98 1, 2, 3,
4; 99 1, 2, 3, 4; 100 1, 2; 101
1, 2, 4, 5; 102 1, 3; 103 1,

2; 105 1, 2, 3. VII 1 4; 2 3, 4;
3 1, 3, 4, 5; 4 1, 2, 3; 5 1,
3; 6 1, 2, 3, 4; 7 1, 3; 8 2;
9; 10; 11 1; 16 1; 17 2, 4;
18 1, 2, 3; 19 2, 5; 20 1, 2;
21 3, 4; 22 1, 2; 23 1, 3; 24 2,
3; 25 1, 2, 4, 5, 6, 9; 26 1; 27 2,
3, 4; 28 2, 3; 32 2; 33 2, 3, 5, 6;
34 3, 4, 5, 6, 7, 8; 36 3, 4, 5, 6;
37 2, 3; 38 1, 3; 39 1, 2; 40
2, 4, 5; 41 1, 4; 42 2, 4, 5, 6;
43 5, 6, 7; 44 1, 3, 4, 6; 45 1;
46; 47 1; 48 2, 3, 4; 49 1, 2,
4; 50 3, 4; 51 1, 2; 52 1, 2;
53 2, 3, 4; 54; 55 1; 56 1, 2,
3, 4; 57 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11;
58 3; 59 2, 3; 60 1; 61 1, 3;
63 3; 64 1, 2; 65 1; 66 2, 3;
69 1, 4; 70 1, 2, 7, 8; 71 2, 4,
5, 7; 72 2, 3; 73 3, 4; 74 2;
77 1, 7; 78 4, 6; 79 2, 3, 5, 6;
81 1, 4, 5; 82 1; 83 2, 5; 84 2, 4;
86 2, 3; 87 3. VIII 2 1, 2, 4,
4; 5 1, 5; 6 1; 7; 8 3, 4; 9 2;
10 1, 2, 4; 12 1; 13; 14 2; 16 3;
17 3; 18 1, 2; 19 3, 4; 20 1, 2;
21; 23 2, 3, 4, 6; 24 1, 2, 5, 6;
25 1, 2, 4, 5; 26 1, 2; 27 1, 3,
6; 30 1; 31 2; 32 3; 33 2, 3;
34; 35 3; 37 4; 38 2, 5; 39 3;
40 2; 41 3; 42 2; 43 1; 44 2,
3; 45 2, 5; 46 3, 4; 47 2; 48
4; 49; 50 1, 2, 5; 52; 53 1;
55 1, 2, 3; 56 1, 2, 3, 4; 57
1; 58 7; 60 1, 3; 61 3; 62 2;
63 4; 64 3, 4, 5; 67 2; 68 1, 4;
69 1, 3; 71 1, 2; 72 1; 73 2, 3, 4,
5; 74 1; 76 4; 78; 79 2, 6; 80
3; 81 3; 82 3; 83 2; 86 4, 8,
9; 88; 94 2, 3; 95 2, 4, 5, 7;
96 1, 4, 5; 97 1, 2; 98 2; 99;
100 3; 102 1; 103 2; 104 1, 2, 3,
4; 105 1; 106 1; 107 1; 108 1,
4; 109 1. *v. Ἀττικῇ.*

INDEX NOMINVM

- Ἀθήναιος Λακεδαιμόνιος* IV 119
 2; 122 1.
Ἄθως IV 109 2. V 3 6; 35 1;
 82 1.
Αἰαντίδης Λαμφακηνός VI 59 3, 4.
Αἰγαῖον πέλαγος I 98 2. IV 109
 2.
Αἰγάλεως II 19 2.
Αἶγινα I 105 2, 3, 4; 139 1; 140 3.
 II 27 1; 31 1. III 72 1. V 53.
 VI 32 2. VII 20 3; 26 1; 57 2.
 VIII 92 3. *Αἰγινῆται* I 14 3;
 41 2; 67 2; 105 2, 3; 108 4.
 II 27 1, 2. III 64 3. IV 56 2;
 57 1, 2, 3, 4. V 74 3. VII 57
 2. VIII 69 3. *Αἰγιναῖα δραχμή*
 V 47 6. *Α. ὀβολός* V 47 6.
Αἰγίτιον III 97 2, 3.
Αἶγυπτος I 104 1; 105 3; 109 1,
 2; 110 2, 3, 4; 112 3, 4. II 48
 1. IV 53 3. VIII 35 2. *Αι-*
γύπτιοι I 104 2; 109 4; 110 2;
 130 1.
Αἰεὶμνηστος Πλαταιεύς III 52 5.
Αἰθαῖς I 101 2.
Αἰθιοπία II 48 1.
Αἶμος II 96 1.
Αἰνέας Κορίνθιος IV 119 2.
Αἰνησίας Λακεδαιμόνιος II 2 1.
Αἰνῖνες V 51 1.
Αἶνος IV 28 4. *Αἶνιοι* VII 57 5.
Αἰολάδας Θηβαῖος IV 91.
Αἰολῆς IV 42 2. VII 57 5. VIII
 108 4. *Αἰολικά πολίσματα* IV
 52 3.
Αἰολίς III 31 1; 102 5.
Αἰόλου νῆσοι III 88 1; 115 1.
Αἰραί VIII 19 4; 20 2.
Αἰσιμίδης Κερκυραῖος I 47 1.
Αἴσων Ἀργεῖος V 40 3.
Αἴτνη III 116 1.
Αἰτωλία III 96 1; 102 3, 5; 105 3;
 114 1. *Αἰτωλοί* I 5 3. III 94
 3, 4, 5; 95 1, 2, 3; 96 3; 97 1,
 3; 98 1, 2, 5; 100 1; 102 2, 7.
 VII 57 9. *Αἰτωλικὸν πάθος* IV
 30 1.
Ἀκαμαντὶς φυλή IV 118 11.
Ἀκανθος IV 84 1; 114 3; 120
 3. V 18 5. *Ἀκάνθιοι* IV 85 1;
 88 1; 124 1. V 18 6.
Ἀκανθος Λακεδαιμόνιος V 19 2;
 24 1.
Ἀκαρνὰν ὁ Ἀλκμέωνος II 102 6.
Ἀκαρνᾶνες I 5 3. II 7 3; 9 4;
 30 1; 68 7, 8; 80 1; 81 1, 8;
 83 1; 102 2. III 7 1, 3; 94 1, 2;
 95 1, 2; 102 3; 105 1, 2, 4; 106
 3; 107 2, 4; 108 1, 3; 109
 1, 2; 110 1; 111 3; 112 8;
 113 6; 114 2, 3. IV 49; 77
 1, 2; 89 1; 101 3. VII 57 10;
 60 4; 67 2. *Ἀκαρνανία* I 111
 3. II 30 2; 33 2; 80 1, 8;
 83 3; 102 1; 103 1. III 102
 6; 106 1, 2. IV 2 4. VII 31 2,
 5. *Ἀκαρνανικὸν πεδῖον* II 102 2.
Ἀκασίνης IV 25 8.
Ἀκράγας VI 4 4. VII 46; 50 1.
Ἀκραγαντῖνοι V 4 6. VII 32 1;
 33 2; 58 1.
Ἀκράγας ποταμός VI 4 4.
Ἀκραι VI 5 2.
Ἀκραῖον Λέπας VII 78 5.
Ἀκροθῶοι IV 109 3.
Ἀκταῖαι πόλεις IV 52 3.
Ἀκτὴ IV 109 1. V 35 1.
Ἀκτιον I 29 3; 30 3.
Ἀλέξανδρος Μακεδόνων βασιλεύς I
 57 2; 137 1. II 29 7; 95 1;
 99 3, 6.
Ἀλέξαρχος Κορίνθιος VII 19 4.
Ἀλεξικλῆς Ἀθηναῖος VIII 92 4;
 93 1; 98 1.
Ἀλεξιππίδας Λακεδαιμόνιος VIII
 58 1.
Ἀληξ III 99.
Ἀλιάρτιοι IV 93 4.

INDEX NOMINVM

- Ἀλιῆς* I 105 1. *Ἀλιάς* II 56 5.
 IV 45 2.
Ἀλικαρνασσός VIII 42 4. *Ἀλικαρνασσης* VIII 108 2.
Ἀλικυαῖοι VII 32 1.
Ἀλκαῖος Ἀθηναῖος V 19 1; 25 1.
Ἀλκαμένης Λακεδαιμόνιος VIII 5 1, 2; 8 2; 10 2, 4; 11 3.
Ἀλκιβιάδης Ἀθηναῖος V 43 2; 45 1, 2, 4; 46 5; 52 2; 53; 55 4; 56 3; 61 2; 76 3; 84 1. VI 8 2; 15 2; 19 1; 28 1, 2; 29 3; 48; 50 1; 51 1; 53 1; 61 1, 3, 4, 7; 74 1; 88 9, 10; 93 1. VII 18 1. VIII 6 3; 11 3; 12 1; 14 1, 2; 17 1, 2; 26 3; 45 1; 46 5; 47 1, 2; 48 1, 2, 3, 4, 7; 49; 50 1, 2, 3, 4, 5; 51 1, 2, 3; 52; 53 1, 2, 3; 54 2, 3; 56 2, 3, 4; 63 4; 65 2; 68 3; 70 1; 76 7; 81 1, 2, 3; 82 3; 83 1, 2; 85 2, 4; 86 1, 4, 8; 87 1; 88; 89 1, 2, 4; 90 1; 97 3; 108 1.
Ἀλκιβιάδης Λακεδαιμόνιος VIII 6 3.
Ἀλκιδας Λακεδαιμόνιος III 16 3; 26 1; 30 1; 31 1; 33 1; 69 1, 2; 76; 79 3; 80 2; 92 5.
Ἀλκινάδας Λακεδαιμόνιος V 19 2; 24 1.
Ἀλκίνοους III 70 4.
Ἀλκισθένης Ἀθηναῖος III 91 1. IV 66 3. VII 16 2.
Ἀλκίφρων Ἀργεῖος V 59 5.
Ἀλκμέων II 102 5, 6.
Ἀλκμεωνίδαι VI 59 4.
Ἀλμωπία II 99 5. *Ἀλμωπες* II 99 5.
Ἀλόπη II 26 2.
Ἀλύζια VII 31 2.
Ἄλυσ I 16.
Ἀμαξιτός VIII 101 3.
Ἀμεινιάδης Ἀθηναῖος II 67 2, 3.
- Ἀμεινίας Λακεδαιμόνιος* IV 132 3.
Ἀμεινοκλῆς Κορίνθιος I 13 3.
Ἀμμέας Πλαταιεύς III 22 3.
Ἀμόργης Πέρσης VIII 5 5; 19 2; 28 2, 3, 4, 5; 54 3.
Ἀμπελίδας Λακεδαιμόνιος V 22 2.
Ἀμπρακία II 80 3. III 113 6; 114 4. IV 42 3. *Ἀμπρακικὸς κόλπος* I 29 3; 55 1. II 68 3. III 107 1. IV 49. *Ἀμπρακιῶται* I 26 1; 27 2; 46 1. II 9 2, 3; 68 1, 5, 6, 7, 9; 80 1, 3, 5; 81 3. III 69 1; 102 6, 7; 105 1, 2, 4; 106 1, 3; 107 2, 4; 108 2; 109 2; 110 1; 111 2, 3, 4; 112 1, 3, 8; 113 1, 2, 4; 114 2, 3. VII 7 1; 25 9; 58 3. *Ἀμπρακιῶτιδες νῆες* I 48 4. VI 104 1. VIII 106 3.
Ἀμύνκλαιον V 18 10; 23 5.
Ἀμύντας Μακεδών II 95 3; 100 3.
Ἀμύρταιος Αἰγύπτιος I 110 2; 112 3.
Ἀμφιάραος II 68 3; 102 5.
Ἀμφίας Ἐπιδαύριος IV 119 2.
Ἀμφίδωρος Μεγαρεὺς IV 119 2.
Ἀμφιλοχία II 68 1, 3, 4. III 102 6; 105 2. *Ἀμφιλοχική* II 68 5.
Ἀ. ὄρη III 112 2. *Ἀμφίλοχοι* II 68 5, 7; 102 2. III 107 2, 4; 110 1; 112 6, 7; 113 6; 114 2, 3.
Ἀμφίλοχος II 68 3.
Ἀμφίπολις I 100 3. IV 102 1, 3; 103 2; 104 4, 5; 106 4; 107 2; 108 1, 3; 109 1; 132 3. V 3 6; 6 1, 3, 4, 5; 7 4; 8 1; 11 3; 14 1; 16 1; 18 5; 21 1; 26 5; 35 3, 5; 46 2; 83 4. VII 9. *Ἀμφιπολίται* IV 103 5; 104 1; 105 1, 2. V 9 7; 11 1.
Ἀμφισσῆς III 101 2.
Ἄναια III 32 2. IV 75 1. VIII 19 1. *Ἀναῖται* III 19 2.
Ἀναΐτις ναὺς VIII 61 2.

INDEX NOMINVM

Ἀνάκειον VIII 93 1.
 Ἀνακτόριον I 55 1. II 80 3. III
 114 3. IV 49. V 30 2. VII
 31 2. Ἀνακτορία I 29 2. Ἀνα-
 κτόριοι I 46 1. II 9 2; 80 5;
 81 3.
 Ἀνάξανδρος Θηβαῖος VIII 100 3.
 Ἀναξίλας Ῥηγίνων τύραννος VI 4
 6.
 Ἀναπος ποταμὸς ἐν Ἀκαρνανίᾳ II
 82.
 Ἀναπος ποταμὸς ἐν Σικελίᾳ VI 66
 2; 96 3. VII 42 6; 78 3.
 Ἀνδοκίδης Ἀθηναῖος I 51 4.
 Ἀνδροκλῆς Ἀθηναῖος VIII 65 2.
 Ἀνδροκράτης ἥρωος III 24 1.
 Ἀνδρομένης Λακεδαιμόνιος V 42 1.
 Ἄνδρος II 55 1. VI 96 3. Ἄνδριοι
 IV 42 1; 84 1; 88 2; 103 3;
 109 3. V 6 1. VII 57 4. VIII
 69 3.
 Ἀνδρυσθῆνης Ἀρκάς V 49 1.
 Ἀνήριστος Λακεδαιμόνιος II 67 1.
 Ἀνθεοῦς II 99 6; 100 4.
 Ἀνθεστηριῶν II 15 4.
 Ἀνθήνη V 41 2.
 Ἀντανδρος IV 52 3; 75 1. VIII
 109 1. Ἀντάνδριοι VIII 108 4.
 Ἀντιγένης Ἀθηναῖος II 23 2.
 Ἀντικλῆς Ἀθηναῖος I 117 2.
 Ἀντιμενίδας Λακεδαιμόνιος V 42
 1.
 Ἀντίμνηστος Ἀθηναῖος III 105 3.
 Ἀντίοχος Ὁρεστών βασιλεὺς II 80
 6.
 Ἀντιππος Λακεδαιμόνιος V 19 2;
 24 1.
 Ἀντισθένης Λακεδαιμόνιος VIII
 39 1, 2; 61 2.
 Ἀντισσα III 18 1, 2; 28 3. VIII
 23 4. Ἀντισσαῖοι III 18 2.
 Ἀντιφῆμος Ῥόδιος VI 4 3.
 Ἀντιφῶν Ἀθηναῖος VIII 68 1; 90
 1, 2.

Ἀξίος II 99 4.
 Ἀπιδανός IV 78 5.
 Ἀποδαῖτοι III 94 5; 100 1.
 Ἀπολλόδωρος Ἀθηναῖος VII 20 1.
 Ἀπόλλων I 13 6; 29 3. II 102 5.
 III 3 3; 94 2; 104 2, 4, 5. IV
 76 4; [90 1]; 97 4; 118 1. V
 18 2; 23 5; 47 11; 53 1. VI
 3 1; 54 6, 7. VII 26 2. VIII 35
 2.
 Ἀπολλωνία I 26 2.
 Ἀπολλώνιον II 91 1.
 Ἀργίλος V 18 5. Ἀργίλοι I 132
 5. IV 103 3, 4. V 6 3.
 Ἀργίνος VIII 34.
 Ἀργινοῦσαι VIII 101 2.
 Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικόν II 68 1, 3,
 7, 9. III 102 6, 7; 105 1, 2;
 106 1; 107 2; 108 2; 112 8.
 Ἀργεῖα III 105 1; 106 3. Ἀρ-
 γεῖοι II 68 2, 6, 9. III 105 1;
 106 3; 107 1.
 Ἄργος τὸ ἐν Πελοποννήσῳ I 9 4;
 135 3; 137 3. II 2 1; 68 3; 99
 3. IV 42 3; 133 2. V 27 2; 30
 1; 31 1; 36 1; 37 5; 38 4; 41
 2, 3; 43 3; 47 4, 9, 10; 57 1;
 58 3; 63 1; 65 2, 5; 76 1, 2, 3;
 80 2; 81 2; 82 4; 83 1; 84 1.
 VI 61 3; 95 1; 105 1, 3. VII
 18 3; 20 1. VIII 86 9. Ἀρ-
 γεῖα II 27 2; 80 8. IV 56 2.
 V 75 4; 83 2; 116 1. VI 7 1.
 Ἀργεῖοι I 3 3; 102 4; 107 5.
 II 9 2; 67 1. IV 133 3. V 14
 4; 22 2; 27 2; 28 1, 2, 3; 29 1,
 4; 30 1, 4, 5; 31 1, 5, 6; 32 3, 5,
 6; 33 2; 36 1; 37 2, 3, 4, 5; 38
 1, 3, 4; 40 1, 3; 41 2; 42 1; 43
 2, 3; 44 1, 3; 45 1, 3, 4; 46 1, 3,
 4, 5; 47 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10 11; 48
 2; 50 3, 5; 52 2; 53; 54 3; 55 1,
 2, 4; 56 2, 4, 5; 58 1, 2, 3, 4;
 59 1, 2, 3, 4, 5; 60 1, 3, 5; 61

- 1, 2; 3; 62 1; 64 1; 65 1, [4], 5;
66 1; 67 2; 69 1, 2; 70; 72 3, 4;
73 1, 2, 3, 4; 74 3; 75 4; 76 3;
77 1, 2, 7; 78; 79 1, 2, 3; 80 2,
3; 81 1, 2; 82 2, 4, 5, 6; 83 3, 4;
84 1; 115 1; 116 1. VI 7 1, 2;
29 3; 43; 61 3, 5; 67 1; 68 2;
69 3; 70 2; 89 3; 95 1; 100 2;
101 6; 105 1, 2, 3. VII 20 1, 3;
26 1, 3; 44 6; 57 6, 9. VIII 25
1, 3, 4, 5; 27 6; 86 8, 9; 92 2.
Αριανθίδας Θηβαῖος IV 91.
Αρισταγόρας Μιλήσιος IV 102 2.
Αρίσταρχος Αθηναῖος VIII 90 1;
92 6, 9; 98 1, 3.
Αριστείδης Αρχίππου Αθηναῖος
IV 50 1; 75 1.
Αριστείδης Λυσιμάχου Αθηναῖος I
91 3. V 18 5.
Αριστεὺς Ἀδειμάντου Κορίνθιος I
60 2; 61 1, 3; 62 1, 2, 3, 6;
63 1; 65 1. II 67 1, 4.
Αριστεὺς Λακεδαιμόνιος IV 132 3.
Αριστεὺς Πελλίχου Κορίνθιος I 29
2.
Αριστογείτων Αθηναῖος I 20 2.
VI 54 1, 2, 3; 56 2; 57 1, 4;
59 1.
Αριστοκλείδης Αθηναῖος II 70 1.
Αριστοκλῆς Λακεδαιμόνιος V 71
3; 72 1.
*Αριστοκλῆς Λακεδαιμόνιος Πλει-
στονάκτος ἀδελφός* V 16 2.
Αριστοκράτης Αθηναῖος V 19 2;
24 1. VIII 9 2; 89 2; 92 2, 4.
Αριστόνους Γελῶς VI 4 4.
Αριστόνους Λαρισαῖος II 22 3.
Αριστοτέλης Αθηναῖος III 105 3.
Αριστοφῶν Αθηναῖος VIII 86 9.
Αρίστων Κορίνθιος VII 39 2.
Αριστώνυμος Αθηναῖος IV 122 1,
3, 4.
Αριστώνυμος Κορίνθιος II 33 1.
IV 119 2.
Αρίφρων Αθηναῖος IV 66 3.
Αρκαδία I 2 3. V 29 1; 33 1;
58 2; 61 4. VII 58 3. *Ἀρκαδες*
I 9 4. III 34 2, 3. V 31 2;
49 1; 57 2; 58 4; 60 3; 64 3,
5; 67 1, 2. VII 19 4; 57 9.
VIII 3 2.
Ἀρκεσίλαος Λακεδαιμόνιος V 50
4; 76 3. VIII 39 2.
Ἀρκτοῦρος II 78 2.
Ἀρματοῦς VIII 101 3.
Ἀρμόδιος Αθηναῖος I 20 2. VI 53
3; 54 1, 2, 3, 4; 56 1, 2; 57
1, 4; 59 1.
Ἄρναι IV 103 1.
Ἄρνη I 12 3.
Ἄρνισα IV 128 3.
Ἀρπάγιον VIII 107 1.
Ἀρπίνη V 50 3.
Ἄρραβαῖος Λυγκηστῶν βασιλεὺς
IV 79 2; 83 1, 2, 3, 4, 5; 124 1, 2,
4; 125 1, 2; 127 2.
Ἄρριανά VIII 104 2.
Ἀρσάκης Πέρσης VIII 108 4.
Ἀρτάβαζος Πέρσης I 129 1, 3; 132
5.
Ἄρταξέρξης Περσῶν βασιλεὺς I
104 1; 137 3. IV 50 3. VIII
5 4.
Ἄρτας Μεσσάπιος VII 33 4.
Ἀρταφέρνης Πέρσης IV 50 1, 3.
Ἄρτεμης III 104 5. VI 44 3.
VIII 109 1.
Ἄρτεμίσιον III 54. 4.
Ἄρτεμισίος μὴν V 19 1.
Ἀρχεδίκη Ἰππίου θυγάτηρ VI 59
3.
Ἀρχέλαος Μακεδόνων βασιλεὺς II
100 2.
Ἀρχέστρατος Αθηναῖος I 57 6.
Ἀρχέστρατος Χαϊρέου πατὴρ VIII
74 1.
Ἀρχέτιμος Κορίνθιος I 29 2.
Ἀρχίας Καμαριναῖος IV 25 7.

INDEX NOMINVM

- Ἀρχίας Κορίνθιος* VI 3 2.
Ἀρχίδαμος Λακεδαιμονίων βασι-
λεύς I 79 2; 85 3. II 10 3; 12 1,
 4; 13 1; 18 3, 5; 19 1; 20 1, 5;
 47 2; 71 1, 2; 72 1, 2; 74 2. III
 1 1; 89 1. IV 2 1. V 54 1; 57
 1; 83 1. VII 19 1.
Ἀρχιππος Ἀθηναῖος IV 50 1.
Ἀρχωνίδης Σικελῶν βασιλεύς VII
 1 4.
Ἀσία I 9 2; 109 3. II 67 1; 97
 6. IV 75 2. V 1. VIII 39 3;
 58 2. *Ἀσιανοί* I 6 5. *Ἀσιανή*
ν. Μαγνησία.
Ἀσίνη IV 13 1; 54 4. VI 93 3.
Ἀσπενδος VIII 81 3; 87 1, 2, 3,
 6; 88; [99]; 108 3.
Ἀσσίναρος VII 84 2.
Ἀσσύρια γράμματα IV 50 2.
Ἀστακός II 30 1; 33 1; 102 1.
Ἀστυμάχος Πλαταιεύς III 52 5.
Ἀστυόχος Λακεδαιμόνιος VIII 20
 1; 23 1, 2, 4; 24 6; 26 1; 29
 2; 31 1, 4; 32 3; 33 3; 36 1;
 38 1, 4; 39 2; 40 1, 3; 41 3;
 42 1; 45 1; 50 2, 3, 5; 61 1,
 2; 63 1, 2; 68 3; 78; 79 1;
 83 3; 84 1, 3; 85 1, 4.
Ἀσώπιος Ἀθηναῖος Φορμίωνος
πατήρ I 64 2.
Ἀσώπιος Φορμίωνος Ἀθηναῖος III
 7 1, 3.
Ἀσωπόλαος Πλαταιεύς III 52 5.
Ἀσωπός II 5 2.
Ἀταλάντη νήσος II 32. III 89 3.
 V 18 7.
Ἀταλάντη πόλις II 100 3.
Ἀτιντᾶνες II 80 6.
Ἄτραμύτιον V 1. VIII 108 4.
Ἄτρεύς I 9 2.
Ἀττική I 2 5, 6; 9 2; 58 1; 71
 4; 101 1; 109 2; 114 1, 2; 125
 2; 126 6; 138 6; 143 4. II
 6 2; 10 1; 13 1; 15 1; 18 1,
 2; 19 1, 2; 21 1; 23 3; 32; 47
 2, 3; 56 3, 6; 57 2; 70 1; 71
 1. III 1 1; 13 5; 15 1; [17
 2]; 25 1; 26 1, 3; 34 1; 89 1.
 IV 2 1; 6 1, 2; 8 1. V 16 3; 20
 1. VI 91 6; 92 5. VII 18 1;
 19 1, 3. VIII 95 2; 96 2.
Ἄττικαὶ νῆες I 47 1; 48 3; 49
 4; 50 4; 52 1; 54 2; 60 1. II
 80 4; 91 1, 3. III 4 2; 32 3; 70
 2, 6; 81 2; 109 1; 112 7. IV 8 2,
 5. VI 43. VII 1 2; 19 5; 34 1.
 VIII 13; 23 1; 28 2. *Ἄ. πόλε-*
μος V 28 2; 31 3, 5. *Ἄ. ἱερά* III
 114 1. *Ἄ. σπονδαί* V 29 2; 36
 1. *Ἄ. δραχμή* VIII 29 1; 45 2.
Ἄ. χοῖνιξ IV 16 1. *Ἄ. ἀγορά* I
 67 4; 139 1. *Ἄ. ξυγγραφή* I 97
 2.
Ἀυλῶν IV 103 1.
Αὐτοκλῆς Ἀθηναῖος IV 53 1; 119
 2.
Αὐτοχαρίδας Λακεδαιμόνιος V 12
 1.
Ἀφροδίτη VI 46 3.
Ἀφροδιτία IV 56 1.
Ἀφνις I 64 2.
Ἀχαῖα ἡ ἐν Πελοποννήσῳ I 115 1.
 II 83 3; 84 3. IV 21 3. V 82
 1. VII 34 1, 8. *Ἀχαιοί* I 3 3;
 111 3. II 9 2; 66 1. III 92
 5. IV 120 1. VI 2 3.
Ἀχαῖα Φθιώτις IV 78 1. *Ἀχαιοί*
 VIII 3 1.
Ἀχαρναί II 19 2; 20 1, 3, 5; 21 2;
 23 1. *Ἀχαρνῆς* II 20 4; 21 3.
Ἀχελῷος II 102 2, 3, 6. III 7 3;
 106 1.
Ἀχερουσία λίμνη I 46 4.
Ἀχέρων I 46 4.
Ἀχιλλεύς I 3 3.
Βάττος Κορίνθιος IV 43 1.
Βέρροια I 61 4.

INDEX NOMINVM

- Βιθυνοὶ Θράκες* IV 75 2.
Βισαλτία II 99 6. *Βισαλτικόν* IV 109 4.
Βοιών I 107 2.
Βοιωτία I 2 3; 12 3; 108 I, 3; 113 I, 3. II 2 I; 18 2. III 61 2; 62 5; 67 3; 9I 3; 95 I. IV 76 3; 91; 92 I, 6; 95 3; 99. VII 19 2; 29 2. VIII 98 2. *Βοιωτοί* I 10 4; 12 3; 107 4; 108 2; 111 I; 113 I, 2, 4. II 2 4; 6 2; 9 2, 3; 12 5; 22 2; 23 3; 78 2. III 2 3; 13 I; 20 I; 54 3; 61 2; 62 I, 2; 65 2; 66 I; 87 4; 95 I. IV 70 I; 72 I, 2, 4; 76 4, 5; 77 I; 89 I, 2; 90 I; 91; 92 I; 93 I, 2, 3, 5; 96 I, 3, 4, 8; 97 I, 2, 4; 98 I, 3, 8; 99; 100 I; 101 I, 2; 108 5; 118 2. V 3 5; 17 2; 26 2; 31 6; 32 5, 6, 7; 35 3, 5; 36 I, 2; 37 I, 2, 3, 4; 38 I, 2, 3; 39 2, 3; 40 I, 2, 3; 42 I, 2; 44 I, 3; 46 2, 4; 50 4; 52 I; 57 2; 58 4; 59 2, 3; 60 3; 64 4. VI 61 2. VII 19 3; 43 7; 45 I; 57 5; 58 3. VIII 3 2; 5 2; 43 3; 60 I; 98 2, 3, 4. *Βοιώται νῆες* VIII 106 3.
Βόλβη I 58 2. IV 103 I.
Βολίσκος VIII 24 3.
Βοριάδης Εὐρυτάν III 100 I.
Βορμίσκος IV 103 I.
Βοττία II 99 3. *Βοττιαία* II 100 4. *Βοττική* I 65 2. II 79 2; 101 5. *Βοττιαῖοι* I 57 5; 58 I. II 79 I, 7; 99 3; 101 I. IV 7.
Βούδορον II 94 3. III 51 2.
Βουκολιών IV 134 2.
Βουφράς IV 118 4.
Βρασίδας Σπαρτιάτης II 25 2; 85 I; 86 6; 93 I. III 69 I, 2; 76; 79 3. IV 11 4; 70 I; 71 2; 72 I; 73 I, 4; 78 I, 4; 79 I; 80 5; 81 I, 2; 83 I, 2, 3, 4, 5; 84 I, 2; 88 I; 102 I; 103 I, 4, 5; 104 2; 105 I; 106 2, 4; 107 I; 108 2, 5; 109 I, 5; 111 I; 112 I, 3; 114 I; 116 I, 2; 117 I, 2; 120 I, 2; 121 I; 122 2, 3, 4; 123 I, 2, 4; 124 I, 3, 4; 125 I, 2; 127 I, 2, 128 3, 5; 129 I; 132 I, 2, 3; 135 I. V 2 3, 4; 3 3; 6 3, 5; 7 I; 8 I; 10 I, 5, 8, II; 11 I; 13 I; 16 I; 18 7; 34 I; 110 2.
Βρασιδεῖοι στρατιῶται V 67 I; 71 3; 72 3.
Βραυρῶ Πιπτακοῦ γυνή IV 107 3.
Βρικινῖαι V 4 4, 6.
Βριλησσός II 23 I.
Βρομερός Λυγκηστής IV 83 I.
Βυζάντιον I 94 2; 128 5, 6; 129 I, 3; 130 I; 131 I. II 97 2. VIII 80 2, 3, 4; 107 I. *Βυζάντιοι* I 115 5; 117 3.
Βωμῆς III 96 3.
Γαληψός IV 107 3. V 6 I.
Γαυλίτης Κάρ VIII 85 2.
Γέλα IV 58. V 4 6. VI 4 3; 5 3. VII 50 I; 57 9; 80 2. *Γελῶοι* IV 58. VI 4 4; 5 3; 67 2. VII 1 4, 5; 33 I; 57 6; 58 I.
Γέλας ποταμός VI 4 3.
Γελεάτις ν. Ὑβλα.
Γέλων Συρακοσίων τύραννος VI 4 2; 5 3; 94 I.
Γεραιστός III 3 5.
Γεράνεια I 105 3; 107 3; 108 2. IV 70 I.
Γεράστιος μῆν IV 119 I.
Γέται II 96 I; 98 4.
Γῆ II 15 4.
Γίγωνος I 61 5.
Γλαύκη VIII 79 2.
Γλαύκων Ἀθηναῖος I 51 4.
Γόαξις Ἡδῶνος IV 107 3.

INDEX NOMINVM

- Γογγύλος Ἐρετριεύς* I 128 6.
Γογγύλος Κορίνθιος VII 2 1.
Γορτυνία II 100 3.
Γορτύνιος II 85 5.
Γραϊκή II 23 3. III 91 3.
Γρηστωνία II 99 6; 100 4.
Γύλιππος Σπαρτιάτης VI 93 2;
     104 1, 2. VII 1 1, 4, 5; 2 1,
     2; 3 1, 3; 4 2, 4; 5 1, 2, 3; 6
     2; 7 2; 11 2; 12 1; 21 1, 5;
     22 1; 23 1; 37 2; 42 3; 43 6;
     46; 50 1; 53 1; 57 6; 65 1,
     3; 69 1; 74 2; 79 4; 81 1;
     82 1; 83 2, 3; 85 1, 2; 86 2, 4.
     VIII 13.
Γυρτώνιοι II 22 3.
- Δάιθος Λακεδαιμόνιος* V 19 2; 24 1.
Δαῖμαχος Πλαταιεύς III 20 1.
Δαμάγητος Λακεδαιμόνιος V 19 2;
     24 1.
Δαμάγων Λακεδαιμόνιος III 92 5.
Δαμότιμος Σικυνώιος IV 119 2.
Δαναοί I 3 3.
Δάρδανος VIII 104 2.
Δαρείκος στατήρ VIII 28 4.
Δαρείος Ἀρταξέρξου Περσῶν βασι-
λεύς VIII 5 4; 37 1, 2; 58 1.
Δαρείος Ὑστάσπου Περσῶν βασι-
λεύς I 14 2; 16. IV 102 2. VI
     59 3, 4.
Δασκυλίτις σατραπεία I 129 1.
Δάσκων VI 66 2.
Δάσκων Συρακόσιος VI 5 3.
Δαυλία II 29 3. *Δαυλιάς ὄρνις* II
     29 3.
Δαφνοὺς VIII 23 6; 31 2.
Δεινιάδας Λακεδαιμόνιος VIII 22
     1.
Δεινίας Ἀθηναῖος III 3 2.
Δεκέλεια VI 91 6; 93 2. VII 18
     1; 19 1, 2; 20 1; 27 2, 3, 5; 28
     1, 4; 42 2. VIII 3 1; 5 3; 69
     1; 70 2; 71 1, 3; 98 1, 2.
- Δελφίνιον* VIII 38 2; 40 3.
Δελφοί I 25 1; 28 2; 112 5; 118
     3; 121 3; 126 4; 132 2; 134
     4; 143 1. III 57 2; 92 5;
     101 1. IV 134 1. V 16 2; 18
     2; 32 1.
Δέρδας Μακεδών I 57 3; 59 2.
Δερκυλίδας Σπαρτιάτης VIII 61 1;
     62 1.
Δερσαῖοι II 101 3.
Δευκαλίων I 3 2.
Δήλιον IV 76 4, 5; 89 1; 90 1, 4;
     93 2; 96 7, 9; 97 1, 3; 100 1;
     101 1, 5. V 14 1; 15 2.
Δήλος I 8 1; 96 2. II 8 3. III 29
     1; 104 1, 2, 3, 4, 6. V 1; 32
     1. VIII 77; 80 3; 86 1; 108 4.
Δήλιοι V 1; 32 1. VIII 108 4.
Δήλια III 104 2. *Δηλιακὸς*
χορὸς III 104 5.
Δημάρατος Ἀθηναῖος VI 105 2.
Δήμαρχος Συρακόσιος VIII 85 3.
Δημέας Ἀθηναῖος V 116 3.
Δημόδοκος Ἀθηναῖος IV 75 1.
Δημοσθένης Ἀθηναῖος III 91 1; 94
     2, 3; 97 1; 98 5; 102 3; 105
     3; 107 1, 2, 3, 4; 108 1; 109
     1, 2; 110 1; 112 1, 2, 4; 113
     6; 114 1, 2. IV 2 4; 3 1, 2; 5 2;
     8 3, 4; 9 1; 11 1, 2; 29 1, 2;
     32 3, 4; 36 1; 37 1; 38 1; 66
     3; 67 2, 5; 76 1; 77 1, 2; 89
     1; 101 3. V 19 2; 24 1; 80
     3. VII 16 2; 17 1; 20 2, 3;
     26 1, 3; 27 1; 29 1; 31 1, 2,
     5; 33 3; 35 1; 42 1, 3; 43 1,
     5; 47 3; 48 1; 49 2; 55 1;
     57 10; 69 4; 72 3; 75 1; 78
     1, 2; 80 1, 4; 81 2, 4; 82 2; 83
     1; 85 3; 86 2, 3.
Δημοτέλης Μεσσήνιος IV 25 11.
Διαγόρας Θούριος VIII 35.
Διάκριτος Λακεδαιμόνιος II 12 1.
Διάσια I 126 6.

INDEX NOMINVM

- Διδύμη* III 88 2.
Διειτρέφης Ἀθηναῖος (α) III 75 1.
 IV 53 1; 119 2; 129 2. (β)
 VII 29 1. VIII 64 1.
Διέμπορος Θηβαῖος II 2 1.
Διόδοτος Ἀθηναῖος III 41; 49 1.
Διοί II 96 2. *Διακὸν γένος* VII
 27 1.
Διομέδων Ἀθηναῖος VIII 19 2; 20
 2; 23 1; 24 2; 54 3; 55 1;
 73 4, 5.
Διόμυλος Ἄνδριος VI 96 3; 97 3, 4.
Δίον τὸ ἐν Ἀθῶ IV 109 3, 5.
Διῆς V 35 1; 82 1.
Δίον τὸ ἐν Μακεδονίᾳ IV 78 6.
Διόνυσος II 15 4. III 81 5. [VIII
 94 1.] *Διόνυσια τὰ παλαιά* II
 15 4. Δ. τὰ ἐν ἄστει V 20 1;
 23 4. *Διονυσιακὸν θέατρον* VIII
 93 1. *Διονύσιον* VIII 93 3.
Διόσκοροι III 75 3. *Διοσκόρειον*
 IV 110 1.
Διότιμος Ἀθηναῖος I 45 2. VIII
 15 1.
Δίφιλος Ἀθηναῖος VII 34 3.
Δόβηρος II 98 2; 99 1; 100 3.
Δολοπία II 102 2. *Δόλοπες* I 98 2.
 V 51 1.
Δόρκις I 95 6.
Δραβηγκός I 100 3. IV 102 2.
Δρυμούσσα VIII 31 3.
Δρύopes VII 57 4.
Δρυὸς κεφαλαί III 24 1.
Δρώοι II 101 3.
Δύμη II 84 3, 5.
Δωρεὺς Ῥόδιος III 8 1. VIII 35
 1; 84 2.
Δωρεῖς I 12 3; 18 1; 124 1. II
 9 4. IV 42 2; 61 2; 64 3. V
 9 1; 54 2. VI 6 2; 77 1; 80
 3; 82 2. VII 5 4; 57 2,
 4, 6, 7, 9; 58 3. VIII 25 5.
Δωρικαὶ πόλεις III 86 2. Δ.
πόλεμος II 54 2, 3. Δ. γένος I
 24 2. VII 44 6. Δ. νόμιμα VI 4
 3. Δ. γλώσσα III 112 4. VI 5 1.
Δωρεῖς τῆς Δωριδος I 107 2. III
 92 3, 4. *Δωρικὴ πόλις* III 95 1;
 102 1.
Δῶρος Φαρσάλιος IV 78 1.
Ἐβρος II 96 4.
Ἐγεστα VI 2 3; 6 3; 44 4; 46
 1, 3, 5; 62 1, 4; 88 6; 98 1.
Ἐγεσταῖοι VI 6 2, 3; 8 1, 2; 10
 5; 11 2, 7; 13 2; 19 1; 21 1;
 22; 33 2; 37 1; 46 2, 3; 47;
 48; 62 1, 3; 77 1, 98 1. VII
 57 11.
Εἰδομενὴ II 100 3.
Εἰλωτες I 101 2; 128 1; 132 4,
 5. II 27 2. III 54 5. IV 8
 9; 26 5, 6; 41 3; 56 2; 80 2,
 3. V 14 3; 34 1; 35 6, 7; 56
 2, 3; 57 1; 64 2. VII 19 3;
 26 2; 58 3.
Ἐκκριτος Σπαρτιάτης VII 19 3.
Ἐλαιᾶτις I 46 4.
Ἐλαιοῦς VIII 102 1, 2; 103 1, 3;
 107 2. *Ἐλαιούσιοι* VIII 107 2.
Ἐλαφηβολιῶν IV 118 12. V 19 1.
Ἐλένη I 9 1.
Ἐλευθέριος Ζεύς II 71 2.
Ἐλευσίνιον II 17 1.
Ἐλευσίς I 114 2. II 19 2; 20 3;
 21 1. IV 68 5. *Ἐλευσίνιοι* II
 15 1.
Ἐλμιῶται II 99 2.
Ἐλῖος Μεγαρεύς VIII 80 3.
Ἑλλάνικος I 97 2.
Ἑλλάς I 2 1, 6; 3 1; 5 3; 6 1, 2;
 10 2, 5; 12 1, 4; 13 1, 2; 14
 2; 17; 18 1, 2; 23 1; 31 1;
 32 5; 35 3; 68 3; 69 1; 77 6;
 88; 122 3; 123 1; 124 3; 128
 7; 143 1. II 8 1, 4; 11 2; 27
 2; 41 1; 71 2. III 32 2; 54
 3; 57 1; 62 1, 5; 63 3. IV

INDEX NOMINVM

- 85 1; 92 4; 108 2; 121 1. VI
17 5; 18 4; 59 3; 92 5. VII
63 3; 66 2. VIII 2 4. *Ελλη-
νες I 1 2; 3 2, 3, 4; 5 1; 12
2; 13 5; 15 1, 2; 18 2, 3; 20
3; 23 5; 25 4; 31 2; 36 3;
41 1; 50 2; 69 4; 74 1; 75 1;
82 1; 89 2; 94 1; 95 1, 3; 109
4; 110 1; 118 2; 124 3; 130
1; 132 2; 137 4; 138 2, 6;
139 3; 140 3; 141 6. II 8 3;
12 3; 36 4; 42 2; 64 3; 71 2;
74 2; 80 5; 81 4, 5; 101 2, 4.
III 9 1; 10 3; 13 1; 14 1, 2;
54 1, 4; 56 4, 5; 57 1, 4; 58
1, 3, 5; 59 1, 2, 4; 62 2; 63
1, 3; 64 1, 4; 67 6; 92 5; 103
1; 109 2; 116 2. IV 18 1; 20
2; 25 9, 12; 40 1; 60 1; 78
2; 85 5; 86 1; 87 3, 6; 95 3;
97 2; 98 2; 124 1; 127 2; 128
2. V 6 5; 9 9; 27 2; 28 1, 3;
50 1, 2; 75 3; 106. VI 1 1;
2 5, 6; 3 1; 6 1; 11 4; 16
2; 17 5; 18 2; 31 4; 33 5;
39 2; 72 3; 76 4; 77 1; 83 1;
87 3; 90 3. VII 28 3; 42 1; 56
2, 58 2, 3; 66 2; 86 5. VIII 2
1; 43 3; 45 4; 46 1, 2, 3; 57 2;
[69 4]. *Ελλάς πόλις VI 62 2.
*Ελληνίδες πόλεις I 35 2. II 97
3. III 113 6. VI 20 2; 46 3.
VII 80 2. VIII 5 5. *Ελληνικόν
I 1 1; 6 6; 15 3; 138 2. III
57 2; 82 1; 83 1. IV 20 4. VI
90 3. *Ελληνικαὶ πόλεις I 17.
*Ε. ἔθνη VIII 58 3. *Ε. χωρία I
80 3. VII 60 2. *Ε. στρατό-
πεδα II 81 7. V 60 3. VII 75
7. *Ε. ἔργα I 97 2. VII 87 5.
VIII 87 4. *Ε. ἀρχή I 128 3.
*Ε. δύναμις VI 31 1. *Ε. πόλε-
μος I 112 2; 128 3. *Ε. μάχη
V 74 1. *Ε. θάλασσα I 4.
*Ελλην I 3 2.
*Ελληνοταμίαι I 96 2.
*Ελλησποντος I 89 2; 128 3. II
9 4; 67 1, 3; [96 1]. IV 75
1. VIII 6 1, 2; 8 2; 22 1;
23 5; 39 2; 61 1; 62 1, 3; 79
3, 5; 80 3, 4; 86 4; 96 4; 99;
100 1, 5; 101 3; 103 2; 106
1; 108 3, 4; 109 1. *Ελλησ-
πόντιοι VI 77 1.
*Ελλομενός III 94 1.
*Ελος IV 54 4.
*Ελυμοι VI 2 3, 6.
*Ελωρίνη ὁδός VI 66 3; 70 4.
VII 80 5.
*Εμβατον III 29 2; 32 1.
*Εμπεδίας Λακεδαιμόνιος V 19 2;
24 1.
*Ενδιος Λακεδαιμόνιος V 44 3.
VIII 6 3; 12 1, 2, 3; 17 2.
*Ενιπεύς IV 78 3.
*Εννέα ὁδοί I 100 3. IV 102 3.
*Εννεάκρουνοι II 15 5.
*Εντιμος Κρής VI 4 3.
*Εννάλιον IV 67 2.
*Εξήκεστος Συρακόσιος VI 73 1.
*Εορδία II 99 5. *Εορδοί II 99 5.
*Επίδαμνος I 24 1; 26 1, 3; 27 1;
28 1, 4, 5; 29 1, 4, 5; 34 2;
38 5; 146. III 70 1. *Επιδά-
μνιοι I 24 3, 6; 25 1, 2; 26 3, 4, 5.
*Επίδαυρος II 56 4, 5. IV 45 2.
V 53; 55 1; 56 1, 5; 75 5;
77 1, 2; 80 3. VI 31 2. VIII
92 3; 94 2. *Επιδαυρία IV 45 2.
V 54 3, 4; 55 2, 4. VIII 10 3.
*Επιδάυριοι I 27 2; 105 1, 3; 114
1. IV 119 2. V 53; 54 4;
55 1; 56 4; 57 1; 58 4; 75 4;
77 4; 80 3. VIII 3 2. *Επι-
δαύριος πόλεμος V 26 2.
*Επίδαυρος ἡ Λιμηρά IV 56 2. VI
105 2. VII 18 3; 26 2.
*Επικλῆς Ἀθηναῖος I 45 2. II 23 2.

INDEX NOMINVM

- **Ἐπικλῆς Λακεδαιμόνιος* VIII 107 2.
 **Ἐπίκουρος Ἀθηναῖος* III 18 3.
 **Ἐπικυδίδας Λακεδαιμόνιος* V 12 1.
 *Ἐπιπολαί VI 75 1; 96 1, 2, 3; 97 1, 2, 4, 5; 101 1, 3; 102 1; 103 1. VII 1 1; 2 3; 4 1; 5 1; 42 4; 43 1, 2, 4; 44 8; 45 1; 46; 47 3.
 **Ἐπιτάδας Λακεδαιμόνιος* IV 8 9; 31 2; 33 1; 38 1; 39 2.
 **Ἐρασινίδης Κορίνθιος* VII 7 1.
 **Ἐρασίστρατος Ἀθηναῖος* V 4 1.
 **Ἐρατοκλείδης Κορίνθιος* I 24 2.
 *Ἐρεσος III 18 1; 35 1. VIII 23 2, 4; 100 3, 4, 5; 101 1; 103 2.
 *Ἐρέσιοι VIII 23 4.
 *Ἐρέτρια VIII 60 1; 95 2, 4, 6.
 *Ἐρετριῆς I 15 3; 128 6. IV 123 1. VII 57 4. VIII 60 1, 2; 95 3, 4, 5, 6.
 **Ἐρεχθεὺς Ἀθηναίων βασιλεὺς* II 15 1.
 **Ἐρινεὸς τῆς Ἀχαΐας* VII 34 1, 8.
 **Ἐρινεὸς τῆς Δωρίδος* I 107 2.
 *Ἐρινεὸς ποταμός VII 80 6; 82 3.
 *Ἐρμαί VI 27 1; 28 1, 2; 53 1, 2; 60 4; 61 1.
 *Ἐρμαιον VII 29 3.
 **Ἐρμαιώνδας Θηβαῖος* III 5 2.
 *Ἐρμιονίς II 56 5. *Ἐρμιονῆς I 27 2. VIII 3 2. *Ἐρμιονὶς ναῦς I 128 3; 131 1. VIII 33 1.
 **Ἐρμοκράτης Συρακόσιος* IV 58; 65 1. VI 32 3; 35 1; 72 2; 73 1; 75 4; 81; 96 3; 99 2. VII 21 3, 5; 73 1, 3. VIII 26 1; 29 2; 45 3; 85 2, 3, 4.
 *Ἐρμων Ἀθηναῖος VIII 92 5.
 *Ἐρμων Συρακόσιος IV 58. VI 32 3; 72 2.
 **Ἐρυθραὶ τῆς Βοιωτίας* III 24 2.
 **Ἐρυθραὶ αἱ ἐν Ἰωνίᾳ* VIII 24 6; 28 5; 32 2; 33 3. *Ἐρυθραία III 29 2; 33 2. VIII 24 2; 33 2.
 *Ἐρυθραῖοι VIII 5 4; 6 4; 14 2; 16 1; 33 3.
 *Ἐρυξ VI 2 3; 46 3.
 **Ἐρυξилаίδας Λακεδαιμόνιος* IV 119 2.
 *Ἐστίαια VII 57 2. *Ἐστιαῖς I 114 3. VII 57 2.
 **Ἐσιόδωρος Ἀθηναῖος* II 70 1.
 **Ἐτεόνικος Λακεδαιμόνιος* VIII 23 4.
Εὐάλας Σπαρτιάτης VIII 22 1
Εὐαρχος Ἀστακοῦ τύραννος II 30 1; 33 1.
Εὐαρχος Νάξιος VI 3 3.
Εὐβοία I 23 4; 114 1, 3; 115 1. II 2 1; 14 1; 26 1; 32; 55 1. III 3 5; [17 2]; 87 4; 89 2; 92 4; 93 1. IV 76 4; 109 3. VI 3 1; 4 5; 76 2; 84 2. VII 28 1; 29 2; 57 2, 4. VIII 1 3; 5 1, 2; 60 1, 2; 74 2; 86 9; 91 2; 92 3; 95 2, 3, 7; 96 1, 2, 4; 106 5; 107 2. *Εὐβοῆς* I 98 3; 113 2. IV 92 4. VIII 5 1; 91 2. *Εὐβοϊκά* I 87 6.
Εὐβουλος Χίος VIII 23 4.
Εὐεσπερίται VII 50 2.
Εὐετίων Ἀθηναῖος VII 9.
Εὐήνος II 83 3.
Εὐθύδημος Ἀθηναῖος V 19 2; 24 1. VII 16 1; 69 4.
Εὐθυκλῆς Κορίνθιος I 46 2. III 114 4.
Εὐκλείδης Ζαγκλαῖος VI 5 1.
Εὐκλῆς Ἀθηναῖος IV 104 4.
Εὐκλῆς Συρακόσιος VI 103 4.
Εὐκράτης Ἀθηναῖος III 41.
Εὐκτῆμων Ἀθηναῖος VIII 30 1, 2.
Εὐμαχος Κορίνθιος II 33 1.
Εὐμολπίδαι VIII 53 2.
Εὐμολπος Ἐλευσινίων βασιλεὺς II 15 1.
Εὐξείνος πόντος II 96 1; 97 1, 5.
Εὐπαίδας Ἐπιδαύριος IV 119 2.

INDEX NOMINVM

- Εὐπάλιον* III 96 2; 102 1.
Εὐπομπίδας Πλαταιεύς III 20 1.
Εὐριπίδης Ἀθηναῖος II 70 1; 79 1.
Εὐριπος VII 29 1, 2; 30 1.
Εὐρύβατος Κερκυραῖος I 47 1.
Εὐρύηλος VI 97 2. VII 2 3; 43 3.
Εὐρύλοχος Λακεδαιμόνιος III 100 2; 101 1; 102 5, 7; 105 1, 2, 4; 106 1; 107 4; 108 1; 109 1.
Εὐρύμαχος Θηβαῖος II 2 3; 5 7.
Εὐρυμέδων I 100 1.
Εὐρυμέδων Ἀθηναῖος III 80 1; 81 4; 85 1; 91 4; 115 5. IV 2 2; 3 1; 8 3; 46 1; 65 3. VI 1 1. VII 16 2; 31 3, 5; 33 3; 35 1; 42 1; 43 2; 49 3; 52 2.
Εὐρυσθέης I 9 2.
Εὐρυτάνες III 94 5; 100 1.
Εὐρύτιμος Κορίνθιος I 29 2.
Εὐρώπη I 89 2. II 97 5, 6.
Εὐρωπός II 100 3.
Εὐστροφος Ἀργεῖος V 40 3.
Εὐφαιμίδας Κορίνθιος II 33 1. IV 119 2. V 55 1.
Εὐφρημος Ἀθηναῖος VI 75 4; 81; 88 1.
Εὐφίλητος Ἀθηναῖος III 86 1.
Ἐφέσια III 104 3.
Ἐφείσος I 137 2. III 32 2; 33 1. IV 50 3. VIII 19 3; 109 1.
Ἐφύρη I 46 4.
Ἐχεκρατίδης Θεσσαλῶν βασιλεύς I 111 1.
Ἐχετιμίδας Λακεδαιμόνιος IV 119 2.
Ἐχινάδες II 102 3.
Ζάγκλη VI 4 5; 5 1.
Ζάκυνθος II 7 3; 66 1; 80 1. IV 8 2, 3, 5; 13 2. VII 31 2. Ζακύνθιοι I 47 2. II 94. III 94 1; 95 2. VII 57 7.
Ζευξίδαμος Λακεδαιμόνιος II 19 1; 47 2; 71 1. III 1 1.
Ζευξίδας Λακεδαιμόνιος V 19 2; 24 1.
Ζεύς I 103 2; 126 4, 5, 6. II 15 4; 71 2. III 14 1; 70 4; 96 1. V 16 2, 3; 31 2; 47 11; 50 1. VIII 19 2. v. Ἐλευθέριος, Ἰθωμήτης, Μελίχιος, Νέμειος, Ὀλύμπιας.
Ζώπυρος Πέρσης I 109 3.
Ἡγήσανδρος Θεοσιεύς VII 19 3.
Ἡγήσανδρος Λακεδαιμόνιος IV 132 3.
Ἡδωνοί *σινε* Ἡδῶνες I 100 3. II 99 4. IV 102 2, 3; 107 3; 109 4. V 6 4. Ἡδωνικαὶ πόλεις I 100 3. IV 107 3.
Ἡετιωνεία VIII 90 1, 3, 4; 91 2; 92 4.
Ἡῶν τῆς Θράκης I 98 1. IV 50 1; 102 3; 104 5; 106 3, 4; 107 1, 2; 108 1. V 6 1, 2; 10 3, 8, 10.
Ἡῶν τῆς Χαλκιδικῆς IV 7.
Ἥλις II 25 3; 66 1. V 47 4, 9, 10. Ἥλεία II 25 3. V 34 1. VI 88 9. Ἥλεῖοι I 27 2; 30 2; 46 1. II 9 3; 25 3, 5; 84 5. III 29 2. V 17 2; 31 1, 2, 3, 4, 5; 34 1; 37 2; 43 3; 44 2; 45 3; 47 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10; 48 2; 49 1, 3, 5; 50 3; 58 1; 61 1; 62 1, 2; 75 5; 78. VII 31 1.
Ἡπειρωτικὰ ἔθνη III 94 3; 102 6.
Ἡρα III 68 3. IV 133 2.
Ἡραῖης V 67 1.
Ἡραιον ἐν Ἀργεῖ V 75 6. Ἡ. ἐν Κερκύρᾳ I 24 7. III 75 5; 79 1; 81 2. Ἡ. ἐν Πλαταιαῖς III 68 3.
Ἡράκλεια III 92 1, 6; 100 2. IV 78 1. V 12 1; 52 1. Ἡρακλεῶται V 51 1, 2.
Ἡρακλεΐδαι I 9 2; 12 3. VI 3 2.

INDEX NOMINVM

- **Ηρακλείδης Συρακόσιος* VI 73 1; 103 4.
 **Ηράκλειον ἐν Μαντινείᾳ* V 64 5; 66 1.
 *Ηρακλεῶτις IV 75 2.
 *Ηρακλῆς I 24 2. VII 73 2.
 *Ἡσίοδος III 96 1.
 *Ἡσίοι III 101 2.
 *Ἡφαιστος III 88 3.

Θάρυψ Μολοσσῶν βασιλεύς II 80 6.
Θάσος I 100 2. IV 104 4; 105 1. VIII 64 2, 4, 5. *Θάσιοι* I 100 2; 101 1, 3. IV 107 3. V 6 1. VIII 64 3.
Θάψος VI 4 1; 97 1, 2; 99 4; 101 3; 102 3. VII 49 2.
Θεαγένης Ἀθηναῖος IV 27 3. V 19 2; 24 1.
Θεαγένης Μεγαρέων τύραννος I 126 3, 5.
Θεαίνετος Πλαταιεύς III 20 1.
Θεμιστοκλῆς Ἀθηναῖος I 14 3; 74 1; 90 3; 91 1, 3, 4; 93 3; 135 2; 136 1; 137 3, 4; 138 3, 6.
Θεόδωρος Ἀθηναῖος III 91 1.
Θεόλυτος Ἀκαρνάν II 102 1.
Θέρμη I 61 2. II 29 6.
Θερμοπύλαι II 101 2. III 92 6. IV 36 3.
Θέρμων Σπαρτιάτης VIII 11 2.
Θεσπική IV 76 3. *Θεσπιῆς* IV 93 4; 96 3; 133 1. VI 95 2. VII 19 3; 25 3.
Θεσπρωτῆς I 30 3; 46 3, 4; 50 3. *Θεσπρωτοί* II 80 5.
Θεσσαλία I 2 3; 111 1. IV 78 2; 79 1; 132 2. V 13 1; 14 1. VIII 43 3. *Θεσσαλοί* I 12 3; 102 4; 107 7; 111 1. II 22 2, 3; 101 2. III 93 2. IV 78 2, 3, 4, 6; 108 1; 132 2. V 13 1; 51 1. VIII 3 1.
Θεσσαλὸς Ἀθηναῖος I 20 2. VI 55 1.
Θῆβαι I 90 2. II 5 2. III 22 7; 24 1, 2. IV 76 2; 91. *Θηβαῖς* III 58 5. *Θηβαῖοι* I 27 2. II 2 1, 2, 3; 3 1, 2; 4 7; 5 1, 4, 5, 6, 7; 6 1, 2, 3; [19 1]; 71 3; 72 2. III 5 2; 54 1; 55 1, 3; 56 1; 57 2, 3; 58 1; 59 2, 3, 4; 60; 68 1, 3, 4; 91 5. IV 93 4; 96 4, 6; 133 1. V 17 2. VI 95 2. VII 18 2; 19 3; 30 1, 2, 3. VIII 100 3.
Θήρα II 9 4.
Θηραμένης Ἀθηναῖος VIII 68 4; 89 2; 90 3; 91 1, 2; 92 2, 3, 6, 9, 10; 94 1.
Θηριμένης Λακεδαιμόνιος VIII 26 1; 29 2; 31 1; 36 2; 38 1; 43 3; 52.
Θησεῖον VI 61 2.
Θησεὺς Ἀθηναίων βασιλεύς II 15 1, 2.
Θορικός VIII 95 1.
Θουκλῆς Ἀθηναῖος III 80 2; 91 4; 115 5. VII 16 2.
Θουκλῆς Χαλκιδεύς VI 3 1, 3.
Θουκυδίδης Ἀθηναῖος I 117 2.
Θουκυδίδης Ὀλόρου Ἀθηναῖος I 1 1. II 70 4; 103 2. III 25 2; 88 4; 116 3. IV 51; 104 4; 105 1; 106 3; 135 2. V 26 1. VI 7 4; 93 4. VII 18 4. VIII 6 5; 60 3.
Θουκυδίδης Φαρσάλιος VIII 92 8.
Θουρία VI 61 7; 88 9; 104 2. VII 33 5, 6. *Θουρίας* VII 35 1.
Θούριοι VI 61 6; 104 3. VII 33 6; 35 1; 57 11. *Θούριαι νῆες* VIII 35 1; 61 2; 84 2.
Θουριᾶται I 101 2.
Θράκη I 100 2, 3; 130 1. II 29 2, 3; 67 1, 3. IV 101 5; 105 1. V 6 2; 7 4; 34 1; 67 1.

INDEX NOMINVM

- VII 27 2. τὰ ἐπὶ Θράκης I 59
1; 60 3; 68 4. II 9 4; 29 4;
67 4. III 92 4. IV 7; 78 1;
82; 104 4. V 2 1; 12 1;
21 1; 80 2. VIII 64 2. Θράκες
I 100 3. II 29 1, 2, 3, 7; 95
1; 96 1, 2; 97 4; 98 3; 100
3, 5; 101 3. IV 75 2; 102 2;
129 2. V 6 2, 4. VII 9; 27
1; 29 1, 4; 30 1, 2. οἱ ἐπὶ
Θράκης I 56 2; 57 5. II 58 1;
79 1; 95 1. IV 79 2; 102 1;
122 2. V 26 2; 30 2; 31 6;
35 3, 5, 6; 38 1, 4; 83 4. VI
7 4; 10 5. ὁ ἐπὶ Θράκης πόλεμος
II 29 5; 95 2. ἡ ἐπὶ Θράκης
στρατεία IV 70 1; 74 1. Θράκiai
στρατιά II 29 5. Θράκiai πύλαι
V 10 1, 7.
Θρασύβουλος Ἀθηναῖος VIII 73 4;
75 2; 76 2; 81 1; 100 4; 104
3; 105 2, 3.
Θρασυκλῆς Ἀθηναῖος V 19 2; 24
1. VIII 15 1; 17 3; 19 2.
Θράσυλος Ἀθηναῖος VIII 73 4; 75
2; 76 2; 100 1, 4; 104 3;
105 2, 3.
Θράσυλος Ἀργεῖος V 59 5; 60 6.
Θρασυμηλίδας Σπαρτιάτης IV 11 2.
Θρία I 114 2. II 21 1. Θριάσιον
πεδῖον II 19 2; 20 3; 21 1.
Θρόνιον II 26 2.
Θύαμις ποταμός I 46 4.
Θύαμον ὄρος III 106 3.
Θυμοχάρης Ἀθηναῖος VIII 95 2.
Θυρέα II 27 2. IV 56 2; 57 3.
V 41 2. Θυρεάτης II 27 2. VI
95 1.
Θυσσός IV 109 3. V 35 1.
Ίάονες III 104 4.
Ίαπυγία VI 30 1; 34 4; 44 2.
VII 33 3, 4. Ίάπυγες VII 33
4; 57 11.
Ίας ξυγγένεια IV 61 2.
Ίασος VIII 28 2, 3; 29 1; 36 1;
54 3. Ίασικός κόλπος VIII
26 2.
Ίβηρία VI 2 2. Ίβηρες VI 2 2;
90 3.
Ίδακος VIII 104 2.
Ίδη IV 52 3. VIII 108 4.
Ίδομένη III 112 1; 113 3, 4.
Ίερά III 88 2, 3.
Ίεραμένης Πέρσης VIII 58 1.
Ίεροφών Ἀθηναῖος III 105 3.
Ίεται VII 2 3.
Ίηλυσός VIII 44 2.
Ίθώμη I 101 2, 3; 102 1, 3; 103
1. III 54 5.
Ίθωμήτης Ζεύς I 103 2.
Ίκαρος III 29 1. VIII 99.
Ίλιον I 12 2, 3. VI 2 3.
Ίλλυριοί I 26 4. IV 124 4; 125
1, 2. Ίλλυρικὸν ἔθνος I 24 1.
Ίμβρος VIII 102 2, 3; 103 3.
Ίμβριοι III 5 1. IV 28 4. V
8 2. VII 57 2.
Ίμέρα VI 5 1; 62 2. VII 1 1, 2,
3. Ίμεραία III 115 1. Ίμεραῖοι
VII 1 3, 5; 58 2.
Ίμεραῖον VII 9.
Ίνάρως Λιβύων βασιλεὺς I 104 1;
110 3.
Ίνησσα III 103 1. Ίνησσαῖοι VI
94 3.
Ίόλαος Μακεδόνιος I 62 2.
Ίόνιος κόλπος I 24 1. II 97 5.
VI 13 1; 30 1; 34 4; 44 1;
104 1. VII 33 3; 57 11.
Ίπνῆς III 101 2.
Ίππαγρέτας Λακεδαιμόνιος IV 38
1.
Ίππαρχος Ἀθηναῖος I 20 2. VI
54 2, 3, 4; 55 1, 3, 4; 57 3.
Ίππίας Ἀθηναίων τύραννος I 20 2.
VI 54 2, 6, 7; 55 1, 3; 57 1,
2; 58 1; 59 2, 3, 4.

INDEX NOMINVM

*Ιππίας Ἀρκάς III 34 3.
 *Ιπποκλῆς Ἀθηναῖος VIII 13.
 *Ιπποκλος Λαμψακηνῶν τύραννος VI 59 3.
 *Ιπποκράτης Ἀθηναῖος IV 66 3; 67 1; 76 2; 77 1; 89 1, 2; 90 1, 4; 93 2; 94 2; 96 1; 101 2.
 *Ιπποκράτης Γελῶν τύραννος VI 5 3.
 *Ιπποκράτης Σπαρτιάτης VIII 35 1; 99; 107 2.
 *Ιππολοχίδας Φαρσάλιος IV 78 1.
 *Ιππόνικος Ἀθηναῖος III 91 4.
 *Ιππονοῖδας Λακεδαιμόνιος V 71 3; 72 1.
 *Ιππωνιῆς V 5 3.
 *Ιριῆς III 92 2.
 *Ισαρχίδας Κορίνθιος I 29 2.
 *Ισαρχος Κορίνθιος I 29 2.
 *Ισθμία VIII 9 1; 10 1. *Ισθμιάδες σπονδαί VIII 9 1.
 *Ισθμῖονικος Ἀθηναῖος V 19 2; 24 1.
 *Ισμός I 13 5; 108 2. II 9 2; 10 2; 13 1; 18 3. III 15 1; 16 1; 18 1; 89 1. IV 42 2, 3. V 18 10; 75 2. VI 61 2. VIII 7; 8 3; 11 3.
 *Ισοκράτης Κορίνθιος II 83 4.
 *Ισόλοχος Ἀθηναῖος III 115 2.
 *Ιστρος II 96 1; 97 1.
 *Ιστώνη III 85 3. IV 46 1.
 *Ισχαγόρας Λακεδαιμόνιος IV 132 2, 3. V 19 2; 21 1, 3; 24 1.
 *Ιταλία I 12 4; 36 2; 44 3. II 7 2. III 86 2, 5. IV 24 4. V 4 1; 5 1. VI 2 4; 34 1; 42 2; 44 2; 90 3; 91 3; 103 2; 104 1, 2. VII 14 3; 25 1; 33 4.
 *Ιταλιῶται VI 44 3; 88 7; 90 2. VII 57 11; 87 3. *Ιταλιώτιδες νῆες VIII 91 2.
 *Ιταλὸς Σικελῶν βασιλεὺς VI 2 4.
 *Ιταμάνης Πέρσης III 34 1.

*Ιτυς II 29 3.
 *Ιχθύς II 25 4.
 *Ιώλκιος Ἀθηναῖος V 19 2; 24 1.
 *Ιων Χίος VIII 38 3.
 *Ιωνία I 2 6; 89 2; 137 2. II 9 4. III 31 1; 32 3; 33 2; 36 2; 76. VII 57 4. VIII 6 2; 12 1, 2; 20 1; 26 3; 31 2; 39 1; 40 1; 56 4; 86 4; 96 4; 108 3. *Ιωνες I 6 3; 12 4; 13 6; 16; 95 1; 124 1. II 15 4. III 86 3; 92 5; 104 3. V 9 1. VI 4 5; 76 3; 77 1; 80 3; 82 2, 3. VII 5 4; 57 2, 4, 9. VIII 25 3, 5.
 *Ιωνικός πόλεμος VIII 11 3.

Καδμηίς I 12 3.
 Καιάδας I 134 4.
 Καϊκίνος III 103 3.
 Κακύπαρις VII 80 5.
 Κάλης IV 75 2.
 Καλλιάδης Ἀθηναῖος I 61 1.
 Καλλίας Ἀθηναῖος *Ιππονίκου πατήρ III 91 4.
 Καλλίας Καλλιάρχου Ἀθηναῖος I 61 1; 62 4; 63 3.
 Καλλίας Κορίνθιος I 29 2.
 Καλλίας *Υπεροχίδου Ἀθηναῖος VI 55 1.
 Καλλίγειτος Μεγαρέυς VIII 6 1; 8 1; 39 1.
 Καλλιῆς III 96 3.
 Καλλικράτης Κορίνθιος I 29 2.
 Καλλίμαχος Ἀθηναῖος Λεάρχου πατήρ II 67 2.
 Καλλίμαχος Ἀθηναῖος Φανομάχου πατήρ II 70 1.
 Καλλιρρόη II 15 5.
 Καλυδὼν III 102 5.
 Καλχηδὼν IV 75 2.
 Καμάρινα III 86 2. IV 25 7. VI 5 3; 52 1; 75 3, 4. VII 80 2. Καμαριναῖα VI 78 4. Καμαριναῖοι

INDEX NOMINVM

- III 86 2. IV 58; 65 1. V 4
 6. VI 5 3; 67 2; 75 3, 4; 76 1;
 78 4; 87 1; 88 1. VII 33 1;
 58 1.
Καμβύσης Περσῶν βασιλεύς I 13
 6; 14 2.
Κάμειρος VIII 44 2.
Καναστραῖον IV 110 2.
Καπάτων Δοκρός III 103 3.
Καρδαμύλη VIII 24 3.
Καρία I 116 1, 3. II 9 4; 69 1.
 III 19 2. VIII 5 5. *Kāres* I
 4; 8 1. II 9 4. III 19 2.
 VIII 85 2.
Καρκίνος Ἀθηναῖος II 23 2.
Κάρνεια V 75 2, 5; 76 1.
Καρνεῖος μῆν V 54 2, 3.
Καρτέρια VIII 101 2.
Καρύαι V 55 3.
Καρύστιοι I 98 3. IV 42 1; 43 3,
 4. VII 57 4. VIII 69 3.
Καρχηδών VI 2 6; 15 2; 34 2;
 88 6. *Καρχηδονιακὸν ἐμπόριον*
 VII 50 2. *Καρχηδόνοι* I 13 6.
 VI 90 2.
Κασμέναι VI 5 2.
Κατάνη V 4 6. VI 3 3; 20 3; 50
 3, 5; 51 3; 52 2; 62 3; 63 2;
 64 2; 65 1, 3; 71 1; 72 1; 74
 1; 75 2; 88 5; 94 1, 3, 4; 97
 1. VII 14 2; 42 3; 49 2; 60
 2; 80 2; 85 4. *Καταναῖοι* III
 116 1. VI 3 3; 50 3; 51 1, 2;
 64 2, 3; 98 1. VII 57 11.
Καυλωνιάτις VII 25 2.
Καῦνος I 116 3. VIII 39 3; 41
 1, 4; 42 2, 4; 57 1; 88; 108 1.
Κεγχρειά σive Κεγχρειαί. IV 42
 4; 44 4. VIII 10 1; 20 1;
 23 1, 5.
Κεῖοι VII 57 4.
Κέκαλος Μεγαρεύς IV 119 2.
Κέκροψ Ἀθηναίων βασιλεύς III 15 1.
Κεκρυφάλεια I 105 1.
- Κεντόριπα* VI 94 3. *Κεντόριπες*
 VII 32 1.
Κεραμεικός VI 57 1; 58 1.
Κερδύλιον V 6 3, 5; 8 1; 10 2.
Κερκίνη II 98 1.
Κέρκυρα I 24 6; 25 1, 4; 26 3;
 36 1; 44 1, 2; 45 3; 46 1, 3;
 53 2, 4; 55 1, 2; 57 1; 68 4;
 136 1; 146. II 7 3. III 69
 2; 70 1, 3; 76; 80 2; [84 1].
 IV 3 1; 5 2; 8 2; 46 1. VI
 30 1; 32 2; 34 6; 42 1; 43; 44
 1. VII 26 3; 31 1, 5; 33 3.
Κερκυραία I 30 1. *Κερκυραῖοι* I
 13 4; 14 2; 24 2, 7; 25 3;
 26 2, 3, 4, 5; 27 2; 28 1, 5;
 29 1, 3, 5; 30 1, 2, 4; 31
 1, 2, 3, 4; 32 2; 36 3, 4;
 37 1; 40 4; 42 2; 44 1; 45 1;
 47 1; 48 2, 3, 4; 49 4, 5, 6,
 7; 50 3, 5; 51 2, 4, 5; 52 1;
 53 3, 4; 54 1, 2; 55 1, 2; 136
 1. II 9 4, 5; 25 1. III 70 1,
 2; 71 1; 72 2; 77 3; 78 1, 2,
 3; 79 1, 2; 80 1; 81 2, 4; 85
 1, 2; 94 1; 95 2. IV 2 3; 46
 1, 4, 5; 47 1, 3; 48 2, 4, 5.
 VII 44 6; 57 7. *Κερκυραϊκά* I
 118 1.
Κεστρίνη I 46 4.
Κεφαλληνία II 7 3; 30 2; 33 3;
 80 1. V 35 7. VII 31 2. *Κεφαλ-*
λῆνες I 27 2. III 94 1; 95 2.
 VII 57 7.
Κήναιον III 93 1.
Κήρυκες VIII 53 2.
Κιθαιρών II 75 2. III 24 1.
Κίλικες I 112 4.
Κίμων Μιλτιάδου Ἀθηναῖος I 45
 2; 98 1; 100 1; 102 1; 112 2, 4.
Κίτιον I 112 3, 4.
Κλαζομεναί VIII 14 3; 22 1; 23
 6; 31 2, 3. *Κλαζομένιοι* VIII
 14 3; 16 1; 23 6; 31 4.

Κλάρος III 33 1, 2.
Κλεαινέτος Ἀθηναῖος III 36 6. IV 21 3.
Κλεανδρίδας Λακεδαιμόνιος VI 93 2. VII 2 1.
Κλεαρίδας Λακεδαιμόνιος IV 132 3. V 6 5; 8 4; 9 7; 10 1, 7, 9, 12; 11 3; 21 1, 2; 34 1.
Κλέαρχος Λακεδαιμόνιος VIII 8 2; 39 2; 80 1, 3.
Κλεινίας Ἀθηναῖος Ἀλκιβιάδου πατήρ V 43 2; 52 2. VI 8 2; 15 2.
Κλεινίας Ἀθηναῖος Κλεοπόπου πατήρ II 26 1; 58 1.
Κλειππίδης Ἀθηναῖος III 3 2.
Κλεόβουλος Λακεδαιμόνιος V 36 1; 37 1; 38 3.
Κλεόμβροτος Λακεδαιμόνιος I 94; 107 2. II 71 2.
Κλεομένης Λακεδαιμόνιος III 26 2.
Κλεομένης Λακεδαιμονίων βασιλεύς I 126 12.
Κλεομήδης Ἀθηναῖος V 84 3.
Κλεόπομπος Ἀθηναῖος II 26 1; 58 1.
Κλέων Ἀθηναῖος III 36 6; 41; 44 3; 47 1, 5; 50 1. IV 21 3; 22 2; 27 3; 28 1, 3, 5; 30 4; 36 1; 37 1; 38 1; 39 3; 122 6. V 2 1; 3 4, 6; 6 1, 3; 7 1; 10 2, 9; 16 1.
Κλεωναὶ αἱ ἐν Ἀκτῇ IV 109 3.
Κλεωναὶ αἱ ἐν Ἀργολίδι VI 95 1.
Κλεωναῖοι V 67 2; 72 4; 74 3.
Κλεώνυμος Λακεδαιμόνιος IV 132 3.
Κνήμος Σπαρτιάτης II 66 2; 80 2, 4, 8; 81 3; 82; 83 1; 84 5; 85 1, 3; 86 6; 93 1.
Κνίδις Λακεδαιμόνιος V 51 2.
Κνίδος VIII 35 1, 2, 3; 41 3; 42 4; 43 1, 2; 44 2; 52; 109 1.

Κνιδία VIII 35 2. *Κνίδιοι* III 88 2. VIII 35 4; 41 3.
Κολοφώνιοι III 34 1, 2, 4.
Κολωναὶ Τρωάδες I 131 1.
Κολωνός VIII 67 2.
Κόνων Ἀθηναῖος VII 31 4, 5.
Κόρινθος I 13 2; 25 2; 28 1; 44 1; 60 2. II 69 1; 80 3, 8; 81 1; 83 1; 92 6; 93 1, 2; 94 3. III 15 1; 85 3; 100 1. IV 70 1; 74 1. V 30 1, 5; 50 5; 53; 64 4; 75 2. VI 3 2; 34 3; 73 2; 88 7, 9; 104 1. VII 7 3; 17 2; 19 4. VIII 3 1; 7; 8 2; 13. *Κορινθία* IV 42 1; 45 1. VIII 10 3. *Κορίνθιοι* I 13 2, 3, 4, 5; 24 2; 25 1, 3, 4; 26 1, 2, 3; 27 1, 2; 28 1, 4; 29 1, 4, 5; 30 1, 2, 3; 31 1, 3; 32 4, 5; 33 3; 36 3, 4; 40 4; 41 2; 42 2; 44 1, 2; 45 1, 3; 46 1, 2, 5; 47 3; 48 1, 4; 49 5, 6, 7; 50 1, 3, 5; 51 1, 2; 52 1; 54 1, 2; 55 1, 2; 56 2; 57 2, 4; 58 1; 60 1; 62 6; 66; 67 5; 72 1; 103 4; 105 1, 3, 5, 6; 106 2; 108 5; 114 1; 119; 124 3. II 9 3; 30 1; 33 1; 67 1; 80 3; 83 3, 4. III 70 1; 102 2; 114 4. IV 42 2, 3; 43 2, 3, 4, 5; 44 1, 4, 6; 49; 70 1; 100 1; 119 2. V 17 2; 25 1; 27 2, 3; 30 1, 2, 5; 31 1, 6; 32 3, 4, 5, 6, 7; 35 3, 5; 36 1; 37 1, 2; 38 1, 3, 4; 48 2, 3; 52 2; 55 1; 57 2; 58 4; 59 1, 3; 60 3; 83 1; 115 3. VI 7 1; 88 8, 10; 93 2, 3; 104 1. VII 2 1; 4 7; 7 1, 3; 17 3, 4; 18 1; 19 4, 5; 25 9; 31 1, 4; 32 2; 34 2, 4, 5, 6, 7, 8; 36 2; 39 2; 56 3; 57 7, 9; 58 3; 63 4; 70 1; 86 4. VIII 3 2; 9 1, 2; 11 2; 32 1; 33 1;

INDEX NOMINVM

- 98 2. *Κ. δραχμή* I 27 1. *Κ. νῆες* III 70 2; 72 2; 74 3. VI 104 1. VIII 106 3.
Κόροιβος Πλαταίεϋς III 22 3.
Κόροντα II 102 1.
Κορυφάσιον IV 3 2; 118 4. V 18 7.
Κορώνεια I 113 2. III 62 5; 67 3. IV 92 6. *Κορωναῖοι* IV 93 4.
Κοτύρτα IV 56 1.
Κράνιοι II 30 2; 33 3. V 35 7; 56 3.
Κραννώνιοι II 22 3.
Κραταιμένης Χαλκιδεύς VI 4 5.
Κρατησικλῆς Λακεδαιμόνιος IV 11 2.
Κρήναι III 105 2; 106 3.
Κρηστωρικόν γένος IV 109 4.
Κρήτη II 9 4; 85 5, 6; 86 1; 92 7. III 69 1. VI 4 3; 25 2. VIII 39 3. *Κρήτες* II 85 5. VI 43. VII 57 9. *Κρητικόν πέλαγος* IV 53 3. V 110 1.
Κρισαῖος κόλπος I 107 3; II 69 1; 83 1; 86 3; 92 6; 93 1. IV 76 3.
Κροῖσος Λυδῶν βασιλεὺς I 16.
Κροκύλειον III 96 2.
Κρομμυών IV 42 4; 44 4; 45 1.
Κροτωνιάτης VII 35 1. *Κροτωνιάται* VII 35 2.
Κρούσις II 79 4.
Κρωπία II 19 2.
Κυδωνία II 85 5. *Κυδωνιάται* II 85 5, 6.
Κύζικος VIII 107 1. *Κυζικηνοί* VIII 6 1; 39 1.
Κύθηρα IV 53 1, 2; 54 4; 55 1; 56 1; 57 4; 118 4. V 14 3; 18 7. VII 26 2. *Κυθήριοι* IV 54 1, 2, 3; 57 4. VII 57 6.
Κυκλάδες I 4. II 9 4.
Κύκλωπες VI 2 1.
- Κυλλήνη* I 30 2. II 84 5; 86 1. III 69 1; 76. VI 88 9.
Κύλων Ἀθηναῖος I 126 3, 4, 9, 10.
Κύμη ἡ Αἰολίς III 31 1. VIII 22 1; 31 3, 4; 100 3. *Κυμαία* VIII 101 2.
Κύμη ἡ ἐν Ὀπικίᾳ VI 4 5.
Κύνης Ἀκαρνάν II 102 1.
Κυνὸς σῆμα VIII 104 5; 105 2; 106 4.
Κυνουρία IV 56 2. V 14 4; 41 2.
Κύπρος I 94 2; 104 2; 112 2, 4; 128 5. *Κύπριοι* I 112 4.
Κυρήνη I 110 1. *Κυρηναῖοι* VII 50 2.
Κῦρος Δαρείου Περσῶν βασιλεὺς II 65 12.
Κῦρος Περσῶν βασιλεὺς Καμβύσου πατὴρ I 13 6; 16.
Κύρρος II 100 4.
Κυτίνιον I 107 2. III 95 1; 102 1.
Κύψελα V 33 1, 2.
Κωπαιῆς IV 93 4.
Κώρυκος VIII 14 1; 33 2; 34.
Κῶς Μεροπίς VIII 41 2, 3; 44 3; 55 1; 108 2.
Κωφὸς λιμὴν V 2 2.
- Λάβδαλον* VI 97 5; 98 2. VII 3 4.
Λάδη VIII 17 3; 24 1.
Λαιαῖοι II 96 3; 97 2.
Λαισποδίας Ἀθηναῖος VI 105 2. VIII 86 9.
Λαιστργόνες VI 2 1.
Λακεδαιμόνιοι I 6 4; 10 2; 18 1, 2, 3; 19; 20 3; 23 6; 28 1; 31 2; 33 3; 35 1; 58 1; 67 3, 5; 68 1; 69 4; 71 1; 72 1, 2; 75 1; 76 1; 79 1; 80 1; [85 3]; 86 5; 87 1, 2; 88; 89 2; 90 1, 3; 91 3, 4; 92; 95 3, 7; 101 1, 3; 102 1, 3, 4; 103 1, 2, 3, 4; 107 2, 7; 108 1, 2, 5; 112 5;

INDEX NOMINVM

114 2; 115 1; 118 2, 3; 120 1;
125 1; 126 2, 12; 127 1, 2;
128 1, 3; 131 1; 132 3; 134 4;
135 1, 2, 3; 136 1; 137 1; 138
6; 139 1, 3; 140 2; 144 2;
145. II 7 1, 2; 8 4; 9 2, 3; 10
1, 3; 12 2; 13 1; 19 1; 21 1;
27 2; 39 2; 47 2; 54 4; 59 2;
64 6; 65 2; 66 1, 2; 67 1, 4;
71 1, 2; 72 3; 74 1; 75 3; 80
1, 2; 85 1; 89 4; 92 3. III
1 1; 2 1, 3; 8 1; 9 1; 13 1;
15 1; 16 2; 18 1; 25 1; 28 2;
35 1; 52 2, 4, 5; 53 1; 54 2, 5;
57 2, 4; 59 1, 4; 60; 63 2;
67 1, 6; 68 1, 4; 69 2; 72 2;
82 1; 86 2; 89 1; 92 1, 3, 4, 5;
93 2; 100 2; 102 6; 109 2.
IV 2 1; 3 2, 3; 4 3; 6 1; 8 1,
4; 9 1; 11 2, 4; 12 3; 14 2,
3, 4; 16 1, 2; 17 1; 19 1; 20
3; 21 1, 3; 22 3; 23 1; 26 1, 5;
27 2; 28 4, 5; 30 3; 33 2; 34
1, 3; 35 2, 4; 36 2, 3; 38 2,
3, 4; 40 1; 41 3; 50 2; 53 2;
54 3; 55 1; 56 2; 57 2, 3, 4;
69 3; 70 1; 78 4; 79 3; 80 3;
81 1, 2; 83 2; 84 2; 85 1, 4;
86 1, 5; 87 3, 4; 88 1; 89 1;
108 1, 6, 7; [114 4]; 117 1;
118 2, 4, 5, 9, 11; 119 1, 2;
120 3; 122 1, 4, 5; 132 3; 134
1. V 3 1; 9 9; 11 1; 12 1;
13 2; 14 3; 15 1, 2; 16 1, 2,
3; 17 1, 2; 18 1, 3, 4, 5, 7, 9,
11; 19 2; 21 1, 3; 22 1; 23 1, 2,
3, 4, 6; 24 1, 2; 25 1, 2; 26
1; 27 2; 28 1, 2; 29 1, 2, 3,
4; 30 1, 2, 5; 31 1, 3, 4, 6; 32
3, 4, 6; 33 1, 2, 3; 34 1; 35 2,
3, 4, 5; 36 1, 2; 37 1, 2, 4; 38
3; 39 2, 3; 40 1, 2, 3; 41 1,
2, 3; 42 1, 2; 43 1, 2, 3; 44
1, 3; 45 2, 4; 46 1, 2, 4;

48 1, 3; 49 1, 2, 4; 50 2, 4, 5;
51 2; 52 1; 54 1; 55 3, 4; 56
1, 2, 3; 57 1, 2; 58 1, 2, 3, 4;
59 2, 3, 4, 5; 60 2, 3, 5; 61 1, 4,
5; 63 1; 64 2, 5; 65 2, 5; 66 1,
2, 4; 67 1, 2; 68 1, 2; 69 1,
2; 70; 71 2; 72 2, 3, 4; 73
1, 3, 4; 74 2, 3; 75 2, 5; 76 1, 2,
3; 77 1, 2, 3, 7; 78; 79 1, 2,
3; 81 1, 2; 82 1, 2, 3, 5; 83 1,
4; 84 1, 2; 89; 91 1; 104;
105 3, 4; 107; 109; 112 2;
113; 115 2; 116 1. VI 7 1, 4;
10 3; 11 3, 5, 6; 16 6; 34 8; 53
3; 59 4; 61 2; 73 2; 82 3; 88
9, 10; 92 1, 5; 93 1; 95 1;
104 1; 105 1, 2, 3. VII 2 1;
11 2; 17 3; 18 1, 2, 3; 19 1,
3; 25 9; 26 2; 27 4; 56 3; 57 6,
9; 58 3; 64 1; 71 7; 85 1; 86 2,
3, 4. VIII 2 3; 3 2; 5 3, 5; 6 1,
3, 4; 7 8 2; 11 3; 12 1; 17 4;
18 1, 2, 3; 22 1; 23 1; 24 4; 26
1; 28 5; 35 1; 37 1, 2, 3, 5; 39
1, 2; 40 2; 41 1; 43 2, 3; 44 2;
46 3; 50 2; 52; 58 1, 3, 4,
6, 7; 64 3; 70 2; 84 5; 87
4, 6; 90 2; 96 5; 98 3; 106 3.

Λακεδαιμόνιος Ἀθηναῖος I 45 2.

Λακεδαιμόνων I 18 1; 43 1; 57 4;
58 1; 67 1; 72 1; 90 3, 5; 94
1; 95 5; 109 2; 139 3. III
4, 5, 6; 25 1; 52 2, 3; 85 3; 92
2; 100 1. IV 50 1; 83 4; 108
6; 118 9; 119 1. V 16 3; 18
10; 19 1; 21 3; 22 1; 23 4, 5; 25
1; 27 1; 28 2; 37 3, 4; 38 3;
40 3; 41 2; 44 1; 46 5; 49 2,
4. VI 34 3; 73 2; 88 7, 8, 9;
93 3. VII 1 4; 7 3. VIII 5
1, 4; 6 1, 2; 20 1; 29 1; 38 4;
45 1; 58 1; 71 3; 85 1, 4;
86 9; 87 3; 89 2; 90 1; 91 1;
92 2.

INDEX NOMINVM

- Λάκων Πλαταιεύς* III 52 5.
Λάκωνες III 5 2. VIII 55 2.
Λακωνικαὶ νῆες VI 104 1. VIII 33 1; 35 1. *Λακωνικὴ στήλη* V 56 3. *Λακωνικὸν ὄνομα* VIII 6 3.
Λακωνική II 25 1; 27 2; 56 6. III 7 2. IV 3 1; 12 3; 16 1; 41 2; 53 2, 3; 54 3; 56 2. V 33 1; 34 1; 35 7. VI 105 2. VII 19 4; 20 2; 26 1, 2; 31 1. VIII 4; 6 5; 8 2; 91 2.
Λάμαχος Ἀθηναῖος IV 75 1, 2. V 19 2; 24 1. VI 8 2; 49 1; 50 1; 101 6; 103 1, 3.
Λάμυς Μεγαρεύς VI 4 1.
Λάμπων Ἀθηναῖος V 19 2; 24 1.
Λάμψακος I 138 5. VI 59 3, 4. VIII 62 1, 2. *Λαμψακηνοί* VI 59 3. VIII 62 2.
Λαοδοκεῖον IV 134 1.
Λαοφῶν Μεγαρεύς VIII 6 1.
Λάρισα II 22 3. IV 78 2. VIII 101 3. *Λαρισαῖοι* II 22 3.
Λᾶς VIII 91 2; 92 3.
Λαύρειον II 55 1. VI 91 7.
Λάφιλος Λακεδαιμόνιος V 19 2; 24 1.
Λάχης Ἀθηναῖος III 86 1; 90 2; 103 3; 115 2, 6. IV 118 11. V 19 2; 24 1; 43 2; 61 1. VI 1 1; 6 2; 75 3.
Λέαγρος Ἀθηναῖος I 51 4.
Λέαρχος Ἀθηναῖος II 67 2.
Λέβεδος VIII 19 4.
Λεκτόν VIII 101 3.
Λεοντιάδης Θηβαῖος II 2 3.
Λεοντῖνοι III 86 2, 3. IV 25 9, 10, 11. V 4 2, 4, 5. VI 3 3; 4 1; 6 2; 8 2; 19 1; 20 3; 33 2; 44 3; 46 2; 47; 48; 50 4; 63 3; 76 2; 77 1; 79 2; 84 2, 3; 86 4. *Λεοντίνη* V 44. VI 65 1.
Λέπρεον V 31 1, 4; 34 1; 49 1, 5; 50 1; 62 1, 2. *Λεπρεῖται* V 31 2, 3, 4; 50 2.
Λέρως VIII 26 1; 27 1.
Λέσβος I 116 1; 117 2. III 2 1, 3; 3 1; 4 3; 5 1; 13 5; 16 1, 3; 26 4; 35 2; 50 3; 51 1; 69 2. IV 52 3. VIII 7; 8 2; 22 1; 23 1, 2, 5, 6; 24 2; 32 3; 34; 38 2; 100 2, 3; 101 1. *Λέσβιοι* I 19; 116 2. II 9 4, 5; 56 2. III 6 1, 2; 15 1; 16 2; 31 1; 50 2; 69 1. IV 52 2. VI 31 2. VIII 5 2, 4; 32 1, 3. *Λέσβια νῆες* V 84 1.
Λευκάς I 30 2, 3; 46 3. II 30 2; 80 2, 3; 84 5. III 7 4; 80 2; 94 1, 2; 95 1, 2; 102 3. IV 42 3. VI 104 1. VII 2 1. VIII 13. *Λευκαδία* III 94 1. *Λευκάδιοι* I 26 1; 27 2; 46 1. II 9 2, 3; 80 5; 81 3; 92 6. III 7 5; 69 1; 81 1; 94 2. IV 8 2. VII 7 1; 58 3. VIII 106 3. *Λευκάδια νῆες* II 91 2, 3; 92 3. VI 104 1.
Λευκίμμη I 30 1, 4; 47 2; 51 4. III 79 3.
Λευκὸν τεῖχος I 104 2.
Λεῦκτρα V 54 1.
Λευκῶνιον VIII 24 3.
Λεωγόρας Ἀθηναῖος I 51 4.
Λεωκόρειον I 20 2. VI 57 3.
Λεωκράτης Ἀθηναῖος I 105 2.
Λέων VI 97 1.
Λέων Ἀθηναῖος (α) V 19 2; 24 1. (β) VIII 23 1; 24 2; 54 3; 55 1; 73 4, 5.
Λέων Λακεδαιμόνιος (α) III 92 5. (β) V 44 3. (γ) VIII 28 5. (δ) *Σπαρτιάτης* VIII 61 2.
Λεωνίδας Λακεδαιμονίων βασιλεὺς I 132 1.
Λεωνυχίδης Λακεδαιμονίων βασιλεὺς I 89 2.

- Αήκυθος* IV 113 2; 114 1; 115 1; 116 2.
Αήμνος I 115 3, 5. II 47 3. IV 109 4. VIII 102 2. *Αήμνοι* III 5 1. IV 28 4. V 8 2. VII 57 2.
Αιβή I 110 1. II 48 1. IV 53 3. VI 2 3. VII 50 1, 2; 58 2.
Αίβυες I 104 1; 110 3. VII 50 2.
Αίγνες VI 2 2.
Αιμηρά v. *Ἐπίδαυρος* ἡ *Α*.
Αίμναι II 15 4.
Αιμναία II 80 8. III 106 2.
Αίνδιοι VI 4 3.
Αίνδος VIII 44 2.
Αιπάρα III 88 2. *Αιπαραῖοι* III 88 2.
Αίχας *Λακεδαιμόνιος* V 22 2; 50 4; 76 3. VIII 39 2; 43 3; 52; 84 5; 87 1.
Λοκροὶ Ἐπιζεφύριοι III 86 2; 99; 103 3; 115 6. IV 1 2, 3, 4; 24 2; 25 3. V 5 1, 2. VI 44 2. VII 1 1, 2; 4 7; 25 3; 35 2. VIII 91 2. *Λοκρίδες νῆες* IV 1 1. *Λοκρίς* III 99; 103 3.
Λοκροὶ Ὀζόλαι I 5 3; 103 3. III 95 1, 3; 97 2; 101 1, 2; 102 1. V 32 2. *Λοκρίς* III 95 3; 96 2; 98 3; 101 2.
Λοκροὶ Ὀπούντιοι I 108 3; 113 2. II 9 2, 3; 26 2; 32. III 89 3. IV 96 8. V 64 4. VIII 3 2; 43 3. *Λοκρίς* II 26 1; 32. III 91 6.
Λυγκησταί II 99 2. IV 79 2; 83 1; 124 2, 3.
Λύγκος IV 83 2; 124 1; 129 2; 132 1.
Λύκαιον V 16 3; 54 1.
Λυκία II 69 1, 2. VIII 41 4.
Λυκομήδης Ἀθηναῖος (α) I 57 6. (β) V 84 3.
Λύκος Ἀθηναῖος VIII 75 2.
Λυκόφρων Κορίνθιος IV 43 1, 5; 44 2.
Λυκόφρων Λακεδαιμόνιος II 85 1.
Λυσικλῆς Ἀθηναῖος (α) I 91 3. (β) III 19 1.
Λυσιμαχίδας Θηβαῖος IV 91.
Λυσίμαχος Ἀθηναῖος I 91 3.
Λυσίμαχος Συρακόσιος VI 73 1.
Λυσιμέλεια VII 53 2.
Λυσίστρατος Ὀλύνθιος IV 110 2.
Λώρυμα VIII 43 1.
Μαγνησία ἡ Ἀσιανή I 138 5. VIII 50 3.
Μάγνητες II 101 2.
Μαϊάνδρος III 19 2. VIII 58 1.
Μαιδοί II 98 2.
Μαιναλία V 64 3. *Μαινάλιοι* V 67 1; 77 1.
Μακάριος Σπαρτιάτης III 100 2; 109 1.
Μακεδονία I 58 1; 59 2; 60 1; 61 2, 3. II 95 1; 98 1; 99 1, 3, 6; 100 4; 101 5. IV 78 6; 129 1. VI 7 3. *Μακεδόνες* I 57 2; 61 4; 62 4; 63 2. II 29 7; 80 7; 95 3; 99 2, 6; 100 1, 5. IV 83 1; 124 1; 125 1, 2; 126 3; 127 2; 128 4. V 83 4. VI 7 3.
Μαλέα ἡ ἐν Λακωνικῇ IV 53 2; 54 1. VIII 39 3.
Μαλέα ἡ ἐν Λέσβῳ III 4 5; 6 2.
Μαλόεις Ἀπόλλων III 3 3, 5.
Μαντίνεια V 47 4, 9, 10; 55 1; 62 2; 64 4; 77 1. VI 16 6.
Μαντινική V 64 5; 65 4. *Μαντινῆς* III 107 4; 108 3; 109 2; 111 1, 3; 113 1. IV 134 1, 2. V 29 1, 2; 33 1, 2; 37 2; 43 3; 44 2; 45 3; 47 1, 2, 3, 4, 5, 8, 10, 11; 48 2; 50 3; 58 1;

INDEX NOMINVM

- 61 1, 5; 62 1; 65 4; 67 2; 69 1; 71 2, 3; 72 3; 73 2, 3, 4; 74 3; 75 5; 78; 81 1. VI 29 3; 43; 61 5; 67 1; 68 2; 89 3; 105 2. VII 57 9. *Μαντινικός πόλεμος* V 26 2. *Μαντικά* VI 88 9.
Μαραθούσσα VIII 31 3.
Μαραθών I 18 1; 73 4. II 34 5. VI 59 4.
Μαρεία I 104 1.
Μασσαλία I 13 6.
Μαχάων Κορίνθιος II 83 4.
Μεγάβαζος Πέρσης I 109 2, 3.
Μεγαβάτης Πέρσης I 129 1.
Μεγάβυζος Πέρσης I 109 3.
Μεγακλής Σικυώνιος IV 119 2.
Μέγαρα I 103 4; 105 4, 6; 107 3; 114 1; 126 3. II 31 1; 93 2, 4; 94 3. III 51 1. IV 66 3; 69 1; 70 1; 72 1; 73 4. VI 4 1, 2. VIII 94 1. *Μεγαρίς* I 105 3; 108 2. II 31 1, 3. IV 70 1; 76 1. *Μεγαρής* I 27 2; 42 2; 46 1; 67 4; 103 4; 105 3; 114 1; 126 3; 139 1, 2; 140 3, 4; 144 2. II 9 2, 3; 93 1, 4. III 51 1, 2; 68 3. IV 66 1; 67 1, 3, 4; 68 2, 3, 4; 69 2, 3, 4; 70 2; 71 1; 72 2; 73 1, 2, 4; 74 2; 75 2; 100 1; 109 1; 118 4; 119 2. V 17 2; 31 6; 38 1; 58 4; 59 2, 3; 60 3. VI 43. VII 57 8. VIII 3 2; 39 1; 80 3. *Μεγαρίδες νῆες* I 48 4. VIII 33 1.
Μέγαρα τὰ ἐν Σικελίᾳ VI 49 4; 75 1; 94 1; 97 5. VII 25 4. *Μεγαρής* VI 4 1.
Μεδεών III 106 2.
Μεδμαῖοι V 5 3.
Μέθανα IV 45 2. V 18 7. [*Μεθώνη* IV 45 2.]
Μεθύδριον V 58 2.
Μεθώνη ἡ ἐν Μακεδονίᾳ VI 7 3.
Μεθωναῖοι IV 129 4.
Μεθώνη τῆς Λακωνικῆς II 25 1, 2.
Μεΐδιος VIII 106 1.
Μεΐλχιος Ζεὺς I 126 6.
Μελαγχρίδας Λακεδαιμόνιος VIII 6 5.
Μέλανθος Λακεδαιμόνιος VIII 5 1.
Μελάνωπος Ἀθηναῖος III 86 1.
Μελέας Λάκων III 5 2.
Μελήσανδρος Ἀθηναῖος II 69 1, 2.
Μελήσιος Ἀθηναῖος VIII 86 9.
Μελήσιππος Σπαρτιάτης I 139 3. II 12 1, 2.
Μελίτεια IV 78 1, 5.
Μέμφις I 104 2; 109 4.
Μένανδρος Ἀθηναῖος VII 16 1; 43 2; 69 4.
Μένδη IV 121 2; 123 1; 124 4; 129 1, 2; 130 6, 7; 131 3.
Μενδαῖοι IV 7; 123 2, 4; 129 3, 5; 130 3, 7.
Μενδήσιον κέρας Νεῖλου I 110 4.
Μενεδαῖος Σπαρτιάτης III 100 2; 109 1, 2.
Μενεκράτης Μεγαρεύς IV 119 2.
Μενέκωλος Συρακόσιος VI 5 3.
Μένιππος Ἀθηναῖος VIII 13.
Μένων II 22 3.
Μεροπίς ν. Κῶς.
Μεσσάπιοι III 101 2.
Μεσσάπιον ἔθνος VII 33 4.
Μεσσήνη III 90 3. IV 1 1, 4; 24 1, 4, 5; 25 2, 3, 6, 10. V 5 1. VI 4 6; 50 1; 74 1. VII 1 2. *Μεσσηνῖοι* III 88 3; 90 2, 4. IV 1 3; 25 7, 9, 11. V 5 1. VI 48.
Μεσσηνία IV 3 2. *Μεσσηνίς* IV 41 2. *Μεσσηνιοί* I 101 2. II 9 4; 25 4; 90 3, 6; 102. III 75 1; 81 2; 94 3; 95 1, 2; 97

INDEX NOMINVM

- 1; 98 1; 107 1, 4; 108 1; 112
 4. IV 3 3; 9 1; 32 2; 36 1;
 41 2. V 35 6, 7; 56 2. VII
 31 2; 57 8.
Μεταγένης Λακεδαιμόνιος V 19 2;
 24 1.
Μεταπόντιον VII 33 4. *Μετα-
 πόντιοι* VII 33 5; 57 11.
Μῆδοι I 18 1, 2; 69 5; 74 4; 77
 5, 6; 86 1; 89 2; 92; 93 8;
 94 2; 98 1; 100 1; 102 4; 104
 2; 128 5; 130 1; 132 2; 144
 4. II 71 2; 74 2. III 10 3, 4;
 54 3; 57 3; 58 4, 5; 62 4, 5;
 63 2; 68 1. V 89. VI 4 5; 17
 7; 33 6; 59 4; 76 3, 4; 77 1;
 82 4; 83 1. VII 21 3. *Μηδικά*
 I 14 2; 18 3; 41 2; 69 1; 73
 2; 97 2; 142 7. II 16 1; 21
 2. VI 82 3. VIII 24 3. *Μ.*
ἀρχή VIII 43 3. *Μ.* ἔργον I
 23 1. *Μ.* πόλεμος I 90 1; 95 7;
 97 1. III 10 2. *Μ.* σκευαί I
 130 1. *Μ.* σκῦλα II 13 4.
Μήθυμνα III 2 1; 5 1; 18 1.
 VIII 22 2; 23 4; 100 2, 3;
 101 3. *Μηθυμναῖοι* III 2 3;
 18 2; 50 2. VI 85 2. VII 57
 5. VIII 23 4; 100 3. *Μηθυ-
 μναῖαι νῆες* VIII 100 5.
Μηκύβερνα V 39 1. *Μηκυβερναῖοι*
 V 18 6.
Μηλιακὸς κόλπος III 96 3.
Μηλιεὺς κόλπος IV 100 1. VIII
 3 1.
Μηλιῆς III 92 2. V 51 1.
Μῆλος II 9 4. III 91 1, 3; 94 1.
 V 84 1. VIII 39 3; 41 4. *Μή-
 λιοι* III 91 2. V 84 2, 3; 86;
 106; 112 1; 113; 114 1; 115
 4; 116 2, 4.
Μηνᾶς Λακεδαιμόνιος V 19 2; 21
 1; 24.
Μητρόπολις III 107 1.
- Μικιάδης Κερκυραῖος* I 47 1.
Μίλητος I 115 5; 116 1. VIII
 17 1, 3; 19 1; 24 1; 25 1, 5;
 26 1, 2, 3; 27 6; 28 4, 5; 29
 1; 30 1, 2; 32 2; 33 1, 4; 35
 2; 36 1; 38 4, 5; 39 2, 4; 45
 1; 50 2; 57 1; 60 3; 61 2;
 62 1; 63 1, 2; 75 3; 78; 79 3,
 5, 6; 80 3; 83 1, 2; 84 4; 85
 3; 99; 100 1; 108 3; 109 1.
Μιλησία VIII 24 1; 26 3. *Μι-
 λῆσιοι* I 115 2. IV 42 1; 53
 1; 54 1; 102 2. VII 57 4.
 VIII 17 2, 3, 4; 24 1; 25 2, 3,
 4, 5; 26 3; 36 1; 61 1; 79 1,
 4; 84 4, 5; 85 2, 4. *Μιλησία
 ναὺς* VIII 61 2.
Μιλτιάδης Ἀθηναῖος I 98 1; 100 1.
Μίμης VIII 34.
Μίνδαρος Λακεδαιμόνιος VIII 85
 1; 99; 101 1; 102 2; 104 3.
Μινύειος ν. Ὀρχομενός ὁ Β.
Μινώα III 51 1. IV 67 1, 3; 118
 4.
Μίνως Κρητῶν βασιλεὺς I 4; 8 2.
Μόλοβρος Λακεδαιμόνιος IV 8 9.
Μολοσσοί I 136 2. II 80 6.
Μολύκρειον II 84 4. III 102 2.
Μολυκρικὸν Ῥίον II 86 2.
Μοργαντίνη IV 65 1.
Μοτύη VI 2 6.
Μουνηχία II 13 7. VIII 92 5; 93
 1.
Μυγδοῖα I 58 2. II 99 4; 100 4.
Μυκάλη I 89 2. VIII 79 1, 2, 4.
Μυκαλησσός VII 29 2, 3, 4; 30 3.
Μυκαλήσσιοι VII 30 3.
Μυκῆναι I 9 2; 10 1. *Μυκηναῖοι*
 I 9 2.
Μύκονος III 29 1.
Μυλαί III 90 2.
Μυλητίδαι VI 5 1.
Μυονῆς III 101 2.
Μυόννησος III 32 1.

INDEX NOMINVM

Μουῦς I 138 5. III 19 2.
Μύρκινος IV 107 3. *Μυρκινίοι* V 6 4; 10 9. *Μυρκινία ἵππος* V 10 9.
Μυρρίνη Ἰππίου γυνή VI 55 1.
Μυρτίλος Ἀθηναῖος V 19 2; 24 1.
Μυρωνίδης Ἀθηναῖος I 105 4; 108 2. IV 95 3.
Μύσκων Συρακόσιος VIII 85 3.
Μυτιλήνη III 2 3; 3 5; 6 2; 18 4, 5; 25 1; 26 1; 29 1, 2; 30 1; 31 2; 35 1, 2; 49 4. VIII 22 2; 23 2, 4; 100 3; 101 2.
Μυτιληναῖοι III 2 3; 3 1, 3, 4, 5; 4 1, 2, 4; 5 1, 2; 6 1, 2; 8 1; 14 1; 15 1; 18 1, 3; 25 2; 27 1; 28 1, 2; 35 1; 36 2, 3, 5; 37 1; 38 1; 39 1, 5; 40 4; 41; 42 1; 44 1, 4; 47 3; 48 1; 49 3; 50 1, 3. IV 52 2, 3; 75 1.
Νάξος I 137 2. *Νάξιοι* I 98 4.
Νάξος ἡ ἐν Σικελίᾳ IV 25 7. VI 3 1, 3; 20 3; 50 2; 72 1; 74 2; 75 2; 88 3, 5. VII 14 2. *Νάξιοι* IV 25 8, 9. VI 50 3; 98 1. VII 57 11.
Ναυκλείδης Πλαταιεύς II 2 2.
Ναυκράτης Σικυνώνιος IV 119 2.
Ναύπακτος I 103 3. II 9 4; 69 1; 80 1, 4; 81 1; 83 1; 84 4; 90 2; 91 1; 92 7; 102 1; 103 1. III 7 3; 69 2; 75 1; 78 2; 94 3; 96 2; 98 5; 100 1; 101 1; 102 1, 3; 114 2. IV 13 2; 41 2; 49; 76 1; 77 1. VII 17 4; 19 5; 31 2, 4, 5; 34 1, 3, 7; 36 2; 57 8. *Ναυπακτία* III 102 2. *Ναυπάκτιοι* II 92 3.
Νέα πόλις VII 50 2.
Νεῖλος I 104 2.
Νεμέα ἡ ἐν Αἰτωλίᾳ III 96 1.
Νεμέα ἡ ἐν Πελοποννήσῳ V 58 3, 4; 59 1, 2, 3; 60 3.

Νέμειος Ζεὺς III 96 1.
Νέστος II 96 4.
Νήρικον III 7 4.
Νικάνωρ Χάων II 80 5.
Νίκασος Μεγαρεὺς IV 119 2.
Νικήρατος Ἀθηναῖος III 51 1; 91 1. IV 27 5; 42 1; 53 1; 119 2; 129 2. V 16 1; 83 4. VI 8 2.
Νικιάδης Ἀθηναῖος IV 118 11.
Νικίας Ἀθηναῖος Ἄγνωνος πατήρ II 58 1. IV 102 3.
Νικίας Γορτύνιος II 85 5.
Νικίας Νικηράτου Ἀθηναῖος III 51 1, 2; 91 1, 6. IV 27 5; 28 1, 3; 42 1; 53 1; 54 2, 3; 119 2; 129 2, 4; 130 2, 6; 132 2. V 16 1; 19 2; 24 1; 43 2; 45 3; 46 1, 3, 4; 83 4. VI 8 2, 4; 15 1, 2; 16 1; 17 1; 18 6; 19 2; 24 1; 25 1; 46 2; 47; 62 4; 67 3; 69 1; 102 2; 103 3; 104 3. VII 1 2; 3 3; 4 4, 7; 6 1; 8 1; 10; 16 1; 32 1; 38 2; 42 3; 43 1, 2; 48 1; 49 1, 4; 50 3, 4; 60 5; 65 1; 69 2; 72 3, 4; 73 3; 75 1; 76; 78 1, 2; 80 1, 4; 81 3; 82 3; 84 1; 85 1; 86 2, 3.
Νικόλαος Λακεδαιμόνιος II 67 1.
Νικόμαχος Φωκεὺς IV 89 1.
Νικομήδης Λακεδαιμόνιος I 107 2.
Νικονίδας Λαρισαῖος IV 78 2.
Νικόστρατος Ἀθηναῖος III 75 1, 4. IV 53 1; 119 2; 129 2, 4; 130 2. V 61 1.
Νίκων Θηβαῖος VII 19 3.
Νίσαια I 103 4; 114 1; 115 1. II 31 3; 93 2, 4; 94 3. III 51 3. IV 21 3; 66 3; 68 3; 69 1, 2, 3, 4; 70 1, 2; 72 2, 4; 73 4; 85 7; 100 1; 108 5; 118 4. V 17 2.
Νίσος IV 118 4.

INDEX NOMINVM

- Νότιον* III 34 1, 2, 4.
Νυμφόδωρος Ἀβδηρίτης II 29 1, 5.
Ξάνθιππος Ἀθηναῖος I 111 2; 127 1; 139 4. II 13 1; 31 1; 34 8.
Ξενάρης Λακεδαιμόνιος V 36 1; 37 1; 38 3; 46 4; 51 2.
Ξενοκλείδης Κορίνθιος I 46 2. III 114 4.
Ξενοτίμος Ἀθηναῖος II 23 2.
Ξενοφάνης Ἀθηναῖος VI 8 2.
Ξενοφαντίδας Λάκων VIII 55 2.
Ξενοφών Ἀθηναῖος II 70 1; 79 1.
Ξένων Θηβαῖος VII 19 3.
Ξέρξης Περσῶν βασιλεύς I 14 2; 118 2; 129 1, 3; 137 3. III 56 5. IV 50 3.
Ὀδόμαντοι II 101 3. V 6 2.
Ὀδρύσαι II 29 2, 3; 95 1; 96 1; 97 1, 3; 98 2, 4. IV 101 5.
Ὀδυσσεύς IV 24 5.
Ὀζόλαι ν. Λοκροί.
Οἰανθῆς III 101 2.
Οἰνεών III 95 3; 98 3; 102 1.
Οἰνιάδαι I 111 3. II 82; 102 2, 3, 6. III 7 3; 94 1; 114 2. IV 77 2.
Οἰνότη II 18 1, 2, 3; 19 1. VIII 98 1, 2, 3, 4.
Οἰνοῦσαι VIII 24 2.
Οἰνόφυτα I 108 3. IV 95 3.
Οἰσύμη IV 107 3.
Οἶταῖοι III 92 2, 3. VIII 3 1.
Ὀλορος Ἀθηναῖος IV 104 4.
Ὀλόφυξος IV 109 3.
Ὀλπαι σίνε Ὀλπη III 105 1, 4; 106 1, 3; 107 2, 3; 108 3; 110 1; 111 1; 113 1.
Ὀλπαῖοι III 101 2.
Ὀλυμπία I 121 3; 143 1. III 8 1. V 18 10; 47 11. VI 16 2.
Ὀλύμπια I 126 5. V 47 10, 11; 49 1; 50 5. *Ὀλυμπιάς* III 8 1.
Ὀλυμπικὸς ἀγών I 6 5. *Ὀ. νόμος* V 49 1. *Ὀ. σπονδαί* V 49 1. *Ὀλυμπιονίκης* I 126 3. *Ὀλύμπιος Ζεὺς* II 15 4. III 14 1. V 31 2; 50 1.
Ὀλυμπιεῖον VI 64 1; 65 3; 70 4; 75 1. VII 4 6; 37 2, 3; 42 6.
Ὀλυμπος IV 78 6.
Ὀλυνθος I 58 2; 62 1, 3, 4; 63 1, 2. II 79 2, 4. IV 123 4. V 18 5. *Ὀλύνθιοι* IV 110 2. V 3 4; 18 6; 39 1.
Ὀμηρος I 3 3; 9 4; 10 3. II 41 4. III 104 4, 6.
Ὀνάσιμος Σικυνώνιος IV 119 2.
Ὀνειον IV 44 4.
Ὀνητορίδας Θηβαῖος II 2 1.
Ὀνομακλής Ἀθηναῖος VIII 25 1; 30 2.
Ὀπικία VI 4 5. *Ὀπικοί* VI 2 4.
Ὀποῦς II 32. *Ὀπούντιοι ν. Λοκροί.*
Ὀρέσθειον V 64 3. *Ὀρεσθίς* IV 134 1.
Ὀρέσται II 80 6.
Ὀρέστης Θεσσαλός I 111 1.
Ὀρνεαί VI 7 1, 2. *Ὀρνεαῖται* V 67 2; 72 4; 74 3. VI 7 1.
Ὀροβία III 89 2.
Ὀροῖδος Παραναίων βασιλεύς II 80 6.
Ὀρχομενὸς ὁ Ἀρκαδικός V 61 3, 4; 62 1; 63 2. *Ὀρχομένιοι* V 61 5; 77 1.
Ὀρχομενὸς ὁ Βοιωτός I 113 1, 2. III 87 4. IV 76 3. *Ὀρχομένιοι* IV 76 3; 93 4.
Ὀσκιος II 96 4.
Ὀφιονῆς III 94 5; 96 2, 3; 100 1.
Πάγγαιον II 99 3.
Παγώνδας Θηβαῖος IV 91; 93 1; 96 1, 5.

INDEX NOMINVM

- Παιονία* II 99 4. *Παιονική* II 98
 2. *Παιονικά ἔθνη* II 96 3.
Παίονες II 96 3; 98 1, 2.
Παλαιρῆς II 30 1.
Παλῆς I 27 2. II 30 2.
Παλλήνη I 56 2; 64 1, 2. IV 116
 2; 120 1, 3; 123 1; 129 1.
Πάμυλλος Μεγαρεύς VI 4 2.
Παμφυλία I 100 1.
Παναθήναια V 47 10. VI 56 2.
Παναθηναϊκή πομπή I 20 2.
Παναῖοι II 101 3.
Πάναιρος Φαρσάλιος IV 78 1.
Πάνακτον V 3 5; 18 7; 35 5; 36
 2; 39 2, 3; 40 1, 2; 42 1, 2; 44
 3; 46 2.
Πανδίων Ἀθηναίων βασιλεύς II 29
 3.
Πάνορμος ὁ Ἀχαϊκός II 86 1, 4;
 92 1.
Πάνορμος τῆς Μιλησίας VIII 24 1.
Πάνορμος ὁ ἐν Σικελίᾳ VI 2 6.
Παντακύς VI 4 1.
Παράλαιοι III 92 2.
Πάραλος γῆ II 55 1.
Πάραλος ναῦς III 33 1, 2; 77 3.
 VIII 74 1. *Πάραλοι* VIII 73 5,
 6; 74 2; 86 9.
 [Παράσιοι II 22 3.]
Παραναῖοι II 80 6.
Πάριοι IV 104 4.
Παρνασσός III 95 1.
Πάρνης II 23 1. IV 96 7.
Παρρασική V 33 1. *Παρράσιοι* V
 33 1, 2, 3.
Πασιτελίδας Λακεδαιμόνιος IV
 132 3. V 3 1, 2.
Πάτμος III 33 3.
Πάτριαι II 83 3; 84 3, 5. *Πατρῆς*
 V 52 2.
Πατροκλῆς Λακεδαιμόνιος IV 57
 3.
Πανσανίας Λακεδαιμόνιος I 94 1;
 95 1, 3, 7; 96 1; 107 2; 114
 2; 128 3, 7; 129 1, 3; 130 1;
 132 2, 3; 133; 134 4; 135 2;
 138 6. II 21 1; 71 2, 4; 72 1.
 III 54 4; 58 5; 68 1. V 16 1;
 33 1.
Πανσανίας Λακεδαιμονίων βασι-
λεύς III 26 2.
Πανσανίας Μακεδών I 61 4.
Πάχης Ἀθηναῖος III 18 3; 28 1,
 2; 33 2; 34 2; 35 1; 36 3;
 48 1; 49 4; 50 1.
Πεδάριτος Λακεδαιμόνιος VIII 28
 5; 32 2, 3; 33 3, 4; 38 3, 4; 39
 2; 40 1; 55 2, 3; 61 2.
Πειθίας Κερκυραῖος III 70 3, 5, 6.
Πειραιεύς I 93 3, 5, 7; 107 1. II
 13 7; 17 3; 48 2; 93 1, 2, 4;
 94 1, 2, 4. V 26 1. VI 30 1.
 VIII 1 2; 76 5; 82 1, 2; 86 4;
 90 3, 4, 5; 92 4, 6, 7, 9, 10; 93
 1; 94 3; 96 3.
Πείσανδρος Ἀθηναῖος VIII 49; 53
 1, 2; 54 1, 2, 3, 4; 56 1; 63 3;
 64 1; 65 1; 67 1; 68 1; 73 2;
 90 1; 98 1.
Πεισίστρατος Ἀθηναίων τύραννος
 I 20 2. III 104 1. VI 53 3; 54
 2, 3.
Πεισίστρατος Ἰππίου Ἀθηναῖος
 VI 54 6, 7.
Πελαργικόν II 17 1.
Πελασγικόν I 3 2. IV 109 4.
Πέλλα II 99 4; 100 4.
Πελληνῆς II 9 2, 3. IV 120 1.
 V 58 4; 59 3; 60 3. VIII 3 2;
 106 3.
Πέλλιχος Κορίνθιος I 29 2.
Πελοπίδαι I 9 2.
Πελοποννήσιοι I 1 1; 9 2; 12 4;
 23 4; 36 2, 3; 40 5; 41 2; 44
 1, 2; 53 4; 56 1; 57 4; 60 1;
 62 1, 6; 66; 68 4; 80 3; 97 1;
 105 1, 3; 109 2; 112 1; 114 1,
 2; 115 1; 140 1; 141 3, 6;

INDEX NOMINVM

143 3, 5. II 1; 9 2; 11 1; 12 5; 13 1, 9; 18 1, 4; 21 1; 22 3; 23 1, 3; 32; 47 2; 48 2; 54 5; 55 1; 56 3, 6; 57 1; 59 1; 65 12, 13; 69 1; 70 1; 71 1; 76 1, 4; 77 1; 78 1; 80 5; 81 2, 3; 83 5; 84 5; 86 1, 4, 6; 87 1; 88 1, 2; 89 10; 90 1, 4, 5; 91 1, 4; 92 5; 93 1; 94 3; 102 1. III 1 1; 2 1; 20 1; 21 1; 22 5; 24 1, 3; 26 1; 29 1; 30 1; 32 3; 33 2; 34 1; 36 1, 2; 51 2; 52 1, 3; 69 1; 70 2; 76; 77 3; 80 2; 81 1; 89 1; 105 2; 106 1; 107 3, 4; 108 1; 109 2; 111 3, 4; 114 2, 3. IV 2 1, 3; 3 1; 6 1; 8 1, 3; 14 5; 16 1; 23 2; 26 1; 39 3; 41 1; 44 5; 66 3; 67 5; 68 2; 69 3; 70 1; 73 4; 75 1; 95 2; 100 1; 123 4; 124 1; 126 1; 128 5; 129 3; 130 4; 131 1; 132 2. V 3 2, 4; 9 1; 18 7; 21 3; 26 5; 35 2; 115 3. VI 1 1; 6 2; 11 3; 17 1, 8; 18 4; 36 4; 82 2, 3; 83 1; 84 1. VII 5 4; 18 4; 19 3; 28 3; 34 1, 6, 8; 84 5. VIII 5 5; 9 3; 10 2, 3; 11 2; 13; 15 2; 20 1; 22 1; 23 5; 25 2, 4, 5; 28 1, 3; 31 1; 36 1, 2; 42 4; 43 2; 44 2, 4; 45 1; 46 4, 5; 48 4; 52; 53 1, 2; 55 1; 56 2; 57 1, 2; 60 2; 64 4; 75 2; 78; 79 2, 4; 80 1, 3; 81 1, 3; 83 1; 85 2; 87 1, 3, 6; 88; 89 1; 95 1, 7; 99; 101 1; 102 1; 103 3; 104 1, 2, 3, 4; 105 1, 2, 3; 106 1, 2; 107 2; 108 1, 3, 4; 109 1.
Πελοπόννησος I 2 3; 10 2; 12 3; 13 5; 28 2; 31 1; 32 5; 65 1, 2; 67 1; 69 5; 71 7; 73 4; 76 1; 82 5; 86 1; 89 2; 90 2; 94 1; 95 4; 103 1; 108 5;

122 3; 126 5; 135 3; 136 1; 143 4. II 7 3; 8 1; 9 2, 4; 10 1; 11 1; 17 4; 23 2, 3; 25 1; 27 1; 30 1; 31 1; 54 5; 55 1; 56 1, 4, 5; 66 1; 67 4; 69 1; 80 1; 86 3. III 3 2; 5 2; 7 1; 16 1, 2; [17 2]; 27 1; 29 1; 31 2; 33 1; 69 1; 86 4; 91 1; 94 1; 102 5; 105 3. IV 2 4; 3 3; 8 2; 26 6; 27 1; 52 2; 76 3; 79 2, 3; 80 1, 5; 81 2; 118 6; 120 1. V 14 4; 22 2; 25 1; 27 1, 2; 28 2; 29 2; 30 1; 32 3; 36 1; 40 3; 52 1, 2; 57 1, 2; 69 1; 77 5, 6, 7; 79 1, 2, 4; 80 1; 82 6; 108. VI 16 6; 22; 37 1; 61 7; 77 1; 80 1; 85 2; 90 3; 91 4; 103 3; 105 2. VII 11 2; 12 1; 15 1, 2; 17 2, 3; 19 3, 5; 20 1; 25 1, 3; 26 1; 28 3; 42 3; 50 1; 57 7; 58 3; 66 2. VIII 17 1, 2; 26 1; 28 4; 35 1; 39 1; 41 3; 71 1; 80 1; 91 2.

Πέλοψ I 9 2.

Πελαγός IV 25 3.

Πεπάρηθος III 89 4.

Περδίκκας Μακεδόνων βασιλεύς I 56 2; 57 2; 58 2; 59 2; 61 3; 62 2, 3. II 29 4, 6, 7; 80 7; 95 1, 2; 99 1, 3, 6; 100 2; 101 1, 5, 6. IV 78 2, 6; 79 1, 2; 82; 83 1, 3, 4, 5, 6; 103 3; 107 3; 124 1, 3, 4; 125 1; 128 3, 5; 132 1, 2. V 6 2; 80 2; 83 4. VI 7 3, 4. VII 9.

Περίηρης Κυμαίος VI 4 5.

Περικλίδας Λακεδαιμόνιος IV 119 2.

Περικλής Αθηναίος I 111 2; 114 1, 3; 116 1, 3; 117 2; 127 1; 139 4; 145. II 12 2; 13 1, 9; 21 3; 22 1; 31 1; 34 8; 55 2; 58 1; 59 2; 65 1, 13. VI 31 2.

INDEX NOMINVM

- Περραιβία* IV 78 5. *Περραιβοί* IV 78 6.
Πέρσαι I 13 6; 14 2; 89 3; 104 2; 109 2, 3; 137 3. II 97 4. IV 36 3; 50 1, 2. VIII 108 4. *Περσική βασιλεία* I 16. II. *τράπεζα* I 130 1. *Περσὶς γλῶσσα* I 138 1.
Περσεῖδαι I 9 2.
Πέτρα VII 35 2.
Πηγαί I 103 4; 107 3; 111 2; 115 1. IV 21 3; 66 1; 74 2.
Πήλη VIII 31 3.
Πιερί II 99 3; 100 4. *Πίερες* II 99 3. *Πιερίκος κόλπος* II 99 3.
Πιέριον V 13 1.
Πίνδος II 102 2.
Πισσούνης Πέρσης I 115 4, 5. III 31 1; 34 2. VIII 5 5; 28 3.
Πιτανάτης λόχος I 20 3.
Πιττακὸς Ἡδῶνων βασιλεὺς IV 107 3.
Πλάταια *sive* *Πλαταιαί* I 130 1. II 2 1, 3; 4 8; 5 2; 6 2, 4; 7 1; 10 1; 12 5; 19 1; 71 1; 78 4; 79 1. III 21 1; 36 1; 52 2; 57 2; 61 2; 68 4, 5. IV 72 1. V 17 2. VII 18 2. *Πλαταιὺς* II 71 4; 74 2. III 58 5. *Πλαταιῆς* II 2 2; 3 1, 2; 4 3, 6, 7; 5 4, 5, 6, 7; 9 4; 71 1, 2; 72 1, 2; 73 [2], 3; 74 1; 75 4, 6; 76 4; 77 5; 78 3. III 20 1; 21 4; 22 4, 5, 8; 23 1, 4; 24 1, 2, 3; 52 1, 3; 57 4; 59 4; 60; 68 2, 3. IV 67 2, 5. V 32 1. VII 57 5.
Πλείσταρχος Λακεδαιμονίων βασιλεὺς I 132 1.
Πλειστοάναξ Λακεδαιμονίων βασιλεὺς I 107 2; 114 2. II 21 1. III 26 2. V 16 1; <19 2>; 24 1; 33 1; 75 1.
Πλειστόλας Λακεδαιμόνιος V 19 1, 2; 24 1; 25 1.
Πλευρών III 102 5.
Πλημμύριον VII 4 4, 6; 22 1; 23 1, 4; 24 1, 3; 25 9; 31 3; 32 1; 36 6.
Πνύξ VIII 97 1.
Πόλις III 101 2.
Πολίχνα VIII 14 3; 23 6.
Πολιχνίται II 85 5, 6.
Πολλῆς Ὀδομάντων βασιλεὺς V 6 2.
Πόλλις Ἀργεῖος II 67 1.
Πολυάνθης Κορίνθιος VII 34 2.
Πολυδαμίδας Λακεδαιμόνιος IV 123 4; 129 3; 130 3.
Πολυκράτης Σαμίων τύραννος I 13 6. III 104 2.
Πολυμήδης Λαρισαῖος II 22 3.
Πόντος III 2 2. IV 75 1, 2.
Ποσειδῶν I 128 1. II 84 4. VIII 67 2.
Ποσειδώνιον IV 118 4; 129 3.
Πόταμις Συρακόσιος VIII 85 3.
Ποτεῖδαια I 57 4; 58 1; 59 1; 60 1, 3; 61 3, 4; 62 4; 63 1; 64 2, 3; 65 2; 66; 67 1; 68 4; 85 2; 119; 139 1; 140 3. II 2 1; 13 3; 31 2; 58 1, 3; 67 1, 4; 70 4; 79 7. [III 17 2, 3, 4.] IV 120 3; 121 2; 129 3; 130 2; 135 1. VI 31 2. *Ποτειδεᾶται* I 56 2; 57 1, 6; 58 1; 60 2; 62 1, 2, 6; 63 2, 3; 64 1; 66; 71 4; 124 1. II 70 1. V 30 2. *Ποτειδεατικά* I 118 1.
Ποτιδανία III 96 2.
Πρασιαὶ τῆς Ἀττικῆς VIII 95 1.
Πρασιαὶ τῆς Λακωνικῆς II 56 6. VI 105 2. VII 18 3.
Πρατόδαμος Λακεδαιμόνιος II 67 1.
Πρίαπος VIII 107 1.
Πριήνη I 115 2.

INDEX NOMINVM

- Προκλῆς Ἀθηναῖος* (α) III 91 1; 98 4. (β) V 19 2; 24 1.
Πρόκνη Πανδίωνος θυγάτηρ II 29 3.
Πρόνναοι II 30 2.
Πρόξενος Λοκρός III 103 3.
Πρόσχιον III 102 5; 106 1.
Προσωπίτις I 109 4.
Πρωτέας Ἀθηναῖος I 45 2. II 23 2.
Πρωτεσίλαος VIII 102 3.
Πρωτή IV 13 3.
Πτελεόν V 18 7.
Πτελεόν τῆς Ἐρυθραίας VIII 24 2; 31 2.
Πτοιόδωρος Θηβαῖος IV 76 2.
Πτυχία IV 46 3.
Πύδνα I 61 2, 3; 137 1.
Πυθάγγελος Θηβαῖος II 2 1.
Πυθαεὺς Ἀπόλλων V 53 1.
Πυθῆν Κορίνθιος VI 104 1. VII 1 1; 70 1.
Πύθης Ἀβδηρίτης II 29 1.
Πύθια V 1.
Πυθικὸν χρηστήριον I 103 2.
Πυθικὸν μαντεῖον II 17 1.
Πύθιον II 15 4.
Πύθιος Ἀπόλλων IV 118 1. VI 54 6, 7.
Πυθόδωρος Ἀθηναῖος II 2 1. III 115 2, 5, 6. IV 2 2; 65 3. V 19 2; 24 1. VI 105 2.
Πυθώ V 18 10.
Πύλος IV 3 1, 2; 6 1; 8 1, 2, 6, 8; 14 5; 15 1, 2; 16 1; 23 1, 2; 26 1, 2; 28 3, 4; 29 1; 30 4; 31 2; 32 2; 39 3; 41 2, 3, 4; 46 1; 55 1; 80 2. V 7 3; 14 2, 3; 35 4, 6, 7; 36 2; 39 2, 3; 44 3; 45 2; 56 2, 3; 115 2. VI 89 2; 105 2. VII 18 2, 3; 26 2; 57 8; 71 7; 86 3.
Πυράσιοι II 22 3.
Πύρρα III 18 1; 25 1; 35 1. VIII 23 2.
Πύρριχος Κορίνθιος VII 39 2.
Πυστίλος Γελῶς VI 4 4.
Ῥαμφίας Λακεδαιμόνιος (α) I 139 3. V 12 1; 13 1; 14 1. (β) VIII 8 2; 39 2; 80 1.
Ῥεῖτοι II 19 2.
Ῥεῖτον IV 42 2.
Ῥήγιον III 86 5; 88 4; 115 2. IV 1 3; 24 4, 5; 25 2, 11. VI 44 2; 45; 46 1; 50 1, 2; 51 2, 3. VII 1 2; 4 7. *Ῥηγίνη* VII 35 2. *Ῥηγῖνοι* III 86 2; 88 1. IV 1 2, 3; 24 2; 25 3, 4. VI 4 6; 44 3; 46 2; 79 2. *Ῥηγῖναι νῆες* IV 25 1.
Ῥήνεια I 13 6. III 104 2.
Ῥίον Ἀχαϊκόν II 86 3, 4, 5; 92 5. V 52 2.
Ῥίον Μολυκρικόν II 84 4; 86 2, 3, 5.
Ῥοδόπη II 96 1, 2, 4; 98 4.
Ῥόδος VI 4 3. VIII 41 4; 44 1, 2, 3; 45 1; 52; 55 1, 2; 60 2; 61 2. *Ῥοδία* VIII 44 2.
Ῥόδιοι III 8 1. VI 43. VII 57 6, 9. VIII 44 2, 4; 55 1.
Ῥοδίω πεντηκοντόρω VI 43.
Ῥοίτειον IV 52 2. VIII 101 3.
Ῥυπική VII 34 1.
Σαβύλινθος Μολοσσός II 80 6.
Σάδοκος Ὀδρύσης II 29 5; 67 2.
Σάκων Ζαγκλαῖος VI 5 1.
Σάλαιθος Λακεδαιμόνιος III 25 1; 27 2; 35 1; 36 1.
Σαλαμινία ναὺς III 33 1, 2; 77 3. VI 53 1; 61 4, 6, 7.
Σαλαμῖς ἡ Ἀττική I 73 4; 137 4. II 93 4; 94 1, 2, 3, 4. III [17 2]; 51 2. VIII 94 1.
Σαλαμῖς ἡ ἐν Κύπρῳ I 112 4.
Σαλύνθιος Ἀγραιῶν βασιλεὺς III 111 4; 114 2. IV 77 2.

INDEX NOMINVM

Σαμαῖοι II 30 2.

Σάμινθος V 58 5.

Σάμος I 13 6; 115 2, 3, 4; 116 1, 3.
IV 75 1. VIII 16 1, 2; 17 1;
19 4; 21; 25 1; 27 4, 6;
30 1, 2; 33 2, 3, 4; 35 3, 4;
38 5; 39 3; 41 3, 4; 43 1; 44
3; 47 2; 48 1, 2; 50 3, 4, 5;
51 1, 2; 53 1; 56 4; 60 3; 63
2, 3, 4; 68 3; 72 1; 73 1, 2, 4;
74 3; 75 2; 76 4, 5; 77; 79
1, 2, 4, 5, 6; 80 4; 81 1, 2;
85 4; 86 1, 4, 7, 8, 9; 88;
89 1, 2, 4; 90 1, 2, 3; 96 2;
97 3; 99; 100 1, 4; 108 1,
2. Σάμοι I 13 3; 40 5; 41 2;
115 2, 3, 4; 116 1; 117 1, 3.
III 32 2; 104 2. IV 75 1. VI
4 5, 6. VII 57 4. VIII 21;
63 3; 73 2, 6; 74 1; 75 3.
Σαμία ναῦς VIII 16 1.

Σαναῖοι V 18 6.

Σάνδιος λόφος III 19 2.

Σάνη IV 109 3, 5.

Σαργεὺς Σικυνώνιος VII 19 4.

Σάρδεις I 115 4.

Σελινούς VI 4 2; 20 3; 47; 48;
62 1. VII 50 1, 2. Σελινούντιοι
VI 6 2, 3; 8 2; 13 2; 20 4; 47;
62 1; 65 1; 67 2. VII 1 3, 5;
57 8; 58 1. Σελινούνται νῆες
VIII 26 1.

Σερμυλῆς I 65 2. V 18 8.

Σεύθης Θρακῶν βασιλεὺς II 97 3;
101 5, 6. IV 101 5.

Σηστός I 89 2. VIII 62 3; 102
1; 104 1; 107 1.

Σθενελαΐδας Λακεδαιμόνιος (α) I
85 3. (β) VIII 5 1.

Σιγγαῖοι V 18 6.

Σίγειον VI 59 4. VIII 101 3.

Σιδοῦσσα VIII 24 2.

Σικανία VI 2 2, 5. Σικανοί VI 2 2,
3, 5. Σικανικὸν πόλισμα VI 62 3.

Σικανὸς ποταμός VI 2 2.

Σικανὸς Συρακόσιος VI 73 1. VII
46; 50 1; 70 1.

Σικελία I 12 4; 14 2; 17; 18 1;
36 2; 44 3. II 7 2; 65 11,
12. III 86 1, 4; 88 1; 90 1;
99; 103 1; 115 1, 3; 116 1,
2. IV 1 1, 2; 2 2; 5 2; 24 1,
4, 5; 25 12; 46 1; 47 2; 48
6; 58; 59 1; 60 1; 61 1, 2, 3;
64 5; 65 2, 3; 81 2. V 4 1,
2; 5 1. VI 1 1, 2; 2 2, 3, 4,
5, 6; 3 1; 4 1, 6; 6 1, 2; 7 1;
8 1, 2, 4; 9 1; 11 5, 7; 15 2;
17 2; 18 4; 30 1; 33 2; 34
1, 4; 37 1, 2; 42 2; 43; 44
4; 48; 61 4, 5, 6; 62 1, 2; 63
2; 73 2; 76 2; 77 1; 80 2; 85
3; 86 4; 88 1, 8; 90 2; 91 3,
4; 92 5; 93 2, 4; 94 1; 104
1. VII 1 1; 3 1; 4 7; 7 2;
11 2; 12 1; 13 2; 15 1, 2; 16
2; 17 2, 3; 18 1, 4; 19 3; 20
2; 21 1; 25 9; 26 1, 3; 27 1;
28 3; 31 1, 3; 33 2; 34 1;
46; 50 1, 2; 51 1; 57 1, 11;
58 2, 3; 66 2; 68 3; 73 1;
77 4; 80 2; 85 3; 87 6. VIII
1 1, 2; 2 1, 3; 4; 13; 26
1; 96 1; 106 2. Σικελικόν
VIII 2 4. Σ. πέλαγος IV 24
5; 53 3. VI 13 1. [Σ. πόλε-
μος VII 85 4.] Σ. νῆες VIII
91 2. Σ. ξυμφορά VIII 24
5.

Σικελιῶται III 90 1. IV 58; 59
1; 64 3; 65 1. V 4 5; 5 1, 3.
VI 10 4; 11 2; 13 1; 18 5;
33 4; 34 4; 49 4; 68 2; 90 2;
91 2. VII 18 2; 32 2; 43 4;
57 11; 58 4; 63 4; 87 3. VIII
26 1.

Σικελοί III 88 3; 103 1; 115 1.
IV 25 9. V 4 6. VI 2 4, 6; 3 2,

INDEX NOMINVM

- 3; 4 1, 5; 34 1; 45; 48; 62
3, 5; 65 2; 88 3, 4, 6; 94 3;
98 1; 103 2. VII 1 4, 5; 2 3;
32 1, 2; 33 3; 57 11; 58 3;
77 6; 80 5.
Σικυνών I 111 2. II 80 3. IV 70
1. V 81 2. *Σικωνία* IV 101
3. *Σικυνώνιοι* I 28 1; 108 5;
111 2; 114 1. II 9 3. IV 70
1; 101 4; 119 2. V 52 2; 58
4; 59 2, 3; 60 3. VII 19 4; 58
3. VIII 3 2.
Σίμος Ζαγκλαῖος VI 5 1.
Σιμωνίδης Ἀθηναῖος IV 7.
Σιντοί II 98 1, 2.
Σιτάλκης Θρακῶν βασιλεὺς II 29
1, 2, 4, 5, 7; 67 1, 2; 95 1; 97
3; 98 1; 99 6; 101 1, 6. IV
101 5.
Σῖφαι IV 76 3; 77 1, 2; 89 1, 2;
90 1; 101 3.
Σκάνδεια IV 54 1, 4.
Σκελίας Ἀθηναῖος VIII 89 2.
Σκιρῆτις V 33 1. *Σκιρῆται* V 67 1;
68 3; 71 2, 3; 72 1, 3.
Σκιρφώνδας Θηβαῖος VII 30 3.
Σκιρωνίδης Ἀθηναῖος VIII 25 1;
54 3.
Σκιώνη IV 120 1, 2; 122 4; 123
2; 129 2; 130 1, 7; 131 3; 132
1; 133 4. V 2 2; 18 7. *Σκιω-
ναῖοι* IV 120 1, 3; 121 1; 122 3,
6; 123 4; 129 3; 130 1, 2. V
18 8; 32 1.
Σκόμβρον II 96 3, 4.
Σκύθαι II 96 1; 97 5, 6.
Σκύλλαιον V 53.
Σκῦρος I 98 2.
Σκῶλος V 18 5.
Σόλλιον II 30 1. III 95 1. V
30 2.
Σολόεις VI 2 6.
Σολύγεια IV 42 2; 43 1, 5. *Σο-
λύγειος λόφος* IV 42 2.
- Σούνιον* VII 28 1. VIII 4; 95 1.
Σοφοκλῆς Ἀθηναῖος III 115 5. IV
2 2; 3 1; 46 1; 65 3.
Σπαράδοκος Ὀδρύσης II 101 5.
IV 101 5.
Σπάρτη I 86 5; 128 1, 7; 131 1,
2. II 2 1; 21 1; 25 2. III
54 5. IV 3 2; 15 1; 53 2; 81
1; 132 3. V 14 3; 72 1.
Σπαρτιάται I 128 3; 131 1;
132 1, 5. II 12 1; 25 2; 66
2. III 100 2. IV 8 1; 11 2;
38 5. V 9 9; 15 1; 63 4. VI
91 4. VII 19 3; 58 3. VIII
7; 11 2; 22 1; 39 1, 2; 61
1; 91 2; 99.
Σπάρτωλος II 79 2, 3, 5. V 18 5.
Σπείραιον VIII 10 3; 11 3; 14 2;
15 1, 2; 20 1.
Στάγης Πέρσης VIII 16 3.
Στάγιρος IV 88 2. V 6 1; 18 5.
Στησαγόρας Ἀθηναῖος I 116 3.
Στρατονίκη Περδικκού ἀδελφή II
101 6.
Στράτος II 80 8; 82; 83 1; 84 5;
102 1, 2. *Στράτιοι* II 81 2, 5,
8; 82. III 106 1, 2.
Στρέψα I 61 4.
Στρογγύλη III 88 2.
Στροῖβος Ἀθηναῖος I 105 2.
Στρομβιχίδης Ἀθηναῖος VIII 15
1; 16 1, 2; 17 1, 3; 30 1, 2; 62
2; 63 1; 79 3, 5.
Στρόμβιχος Ἀθηναῖος I 45 2.
Στρόφακος Φαρσάλιος IV 78 1.
Στυμῶν I 98 1; 100 3. II 96 3;
97 2; 99 3, 4; 101 3. IV 50 1;
102 1, 3; 108 1, 6. V 7 4. VII
9.
Στυρῆς VII 57 4.
Στύφων Λακεδαιμόνιος IV 38 1, 2.
Σύβαρις VII 35 1.
Σύβοτα λιμὴν I 50 3; 52 1. III 76.
Σύβοτα νῆσος I 47 1; 54 1.

INDEX NOMINVM

- Συκῆ* VI 98 2.
Σύμαιθος VI 65 1.
Σύμη VIII 41 4; 42 1, 4; 43 1.
Συράκουσαι V 4 3, 4. VI 3 2, 3;
 4 3; 5 1, 2, 3; 20 3; 32 3; 37
 2; 48; 49 1, 4; 50 4; 52 1; 63
 1; 65 2; 71 2; 75 4; 78 2;
 88 10; 104 1. VII 1 1, 5; 2
 1, 4; 21 1; 25 4; 28 3; 32 1, 2;
 42 3, 5; 48 2; 49 1; 50 1; 57
 1. VIII 85 3. *Συρακοσία* VI 52
 2. *Συρακόσιοι* III 86 2, 3; 88
 3; 90 2; 103 1, 2; 115 3. IV 1 1,
 2; 24 1; 25 1, 3, 5, 6, 7; 58; 65
 1. V 4 3, 5. VI 4 2; 5 2, 3; 6 2;
 11 2; 17 6; 18 4; 20 4; 35 1;
 41 4; 45; 48; 50 3; 51 2; 52
 1, 2; 63 1, 3; 64 1, 2; 65 1, 3;
 66 1, 3; 67 2; 69 1, 3; 70 2,
 3, 4; 71 1; 72 1; 73 1; 74 1;
 75 1; 78 1; 80 3; 82 1, 3; 84
 1; 85 3; 86 1; 87 5; 88 1, 3,
 4, 5, 7, 10; 91 2, 5; 93 2; 94
 1, 2; 96 1, 2; 97 1, 2, 4, 5;
 98 2, 3, 4; 99 2, 4; 100 1, 2;
 101 2, 3, 4, 5, 6; 102 3, 4;
 103 1, 3. VII 2 2, 3; 3 1, 3,
 5; 4 1, 4, 6; 5 1, 2, 3; 6 1, 3;
 7 1, 3, 4; 11 2; 18 1; 21 2, 3,
 4, 5; 22 1, 2; 23 2, 3, 4; 24
 1, 3; 25 1, 4, 6, 7, 9; 31 3;
 33 2, 3; 36 1, 3, 6; 37 1, 2, 3;
 38 1, 2; 39 1, 2; 40 1, 3, 5;
 41 1, 2, 3, 4; 42 2, 3, 4, 6;
 43 3, 4, 5, 6; 44 4, 8; 45 1;
 46; 47 4; 48 5; 50 1, 3; 51
 1; 52 1, 2; 53 1, 3; 54; 55 1;
 56 1; 57 2, 5, 6, 7, 11; 58 1, 4;
 59 2; 64 1; 65 1; 66 1; 69 1;
 70 1, 2; 71 5; 72 1; 73 1, 3; 74
 2; 77 6; 78 3, 5, 6; 79 4, 5, 6;
 80 1, 6; 81 1, 2, 4, 5; 82 1;
 83 1, 2, 3, 5; 84 1, 4; 85 1;
 86 1, 4; 87 1. VIII 26 1; 28
 2; 29 2; 45 3; 78; 84 2, 4; 85 3;
 96 5; 104 3; 105 2, 3; 106 3.
Συρακόσιοι νῆες VIII 35 1;
 61 2.
Σφακτηρία IV 8 6.
Σωκράτης Ἀθηναῖος II 23 2.
Σωστρατίδης Ἀθηναῖος III 115 5.
Ταίναρον I 128 1; 133. VII 19 4.
Τάμωσ Πέροσης VIII 31 2; 87 1, 3.
Τανάγρα I 108 1. III 91 3, 5. IV
 91; 97 1. VII 29 2. *Ταναγραία*
 IV 76 4. *Ταναγραῖοι* I 108 3.
 III 91 5. IV 93 4.
Τάνταλος Λακεδαιμόνιος IV 57 3, 4.
Τάρας VI 34 4, 5; 44 2; 104 1, 2.
 VII 1 1. VIII 91 2.
Ταυλάντιοι I 24 1.
Ταῦρος Λακεδαιμόνιος IV 119 2.
Τεγέα V 32 3; 62 1, 2; 64 1, 3;
 74 2; 75 1; 76 1; 78; 82 3.
Τεγεαῖτις V 65 4. *Τεγεαται* II
 67 1. IV 134 1, 2. V 32 4;
 40 3; 57 2; 65 4; 67 1; 71 2;
 73 1.
Τεισαμενὸς Τραχίνιος III 92 2.
Τεῖσανδρος Αἰτωλὸς III 100 1.
Τεισίας Ἀθηναῖος V 84 3.
Τεισίμαχος Ἀθηναῖος V 84 3.
Τεῖχιον III 96 2.
Τειχιούσσα VIII 26 3; 28 1.
Τελλίας Συρακόσιος VI 103 4.
Τέλλις Σπαρτιάτης II 25 2. III
 69 1. IV 70 1. V 19 2; 24 1.
Τεμενίτης VI 75 1; 100 2.
Τεμενίτις VII 3 3.
Τένεδος III 28 2; 35 1. *Τενέδιοι*
 III 2 3. VII 57 5.
Τερναῖος κόλπος VI 104 2.
Τευτιάπλος Ἡλείος III 29 2.
Τευτλούσσα VIII 42 4.
Τέως VIII 16 1; 19 3; 20 2.
Τῆιοι III 32 1. VIII 16 3; 19
 3; 20 2.

INDEX NOMINVM

- Τημενίδαι* II 99 3.
Τήνιοι VII 57 4. VIII 69 3.
Τηρεύς II 29 3.
Τήρης Ὀδρυσῶν βασιλεύς II 29 1, 2, 3, 7; 67 1; 95 1.
Τηρίας VI 50 4; 94 2.
Τιλαταῖοι II 96 4.
Τιμαγόρας Κυζικηνός VIII 6 1; 8 1; 39 1.
Τιμαγόρας Τεγεάτης II 67 1.
Τιμάνθης Κορίνθιος I 29 2.
Τιμάνωρ Κορίνθιος I 29 2.
Τιμοκράτης Ἀθηναῖος III 105 3. V 19 2; 24 1.
Τιμοκράτης Κορίνθιος II 33 1.
Τιμοκράτης Λακεδαιμόνιος II 85 1; 92 3.
Τιμόξενος Κορίνθιος II 33 1.
Τισσαφέρνης Πέρσης VIII 5 4, 5; 6 1, 2, 3; 16 3; 17 4; 18 1; 20 2; 25 2; 26 3; 28 2, 3, 4; 29 1; 35 1; 36 2; 37 1; 43 2, 4; 44 1; 45 1, 2, 4, 6; 46 1, 5; 47 1, 2; 48 1; 49; 50 2, 3; 52; 53 2; 54 2, 4; 56 1, 2, 3, 4; 57 1; 58 1, 5, 6, 7; 59; 63 3; 65 2; 78; 80 1; 81 1, 2, 3; 82 2, 3; 83 1, 2, 3; 84 4, 5; 85 1, 2, 3, 4; 87 1, 6; 88; 99; 108 1, 3, 4; 109 1.
Τληπόλεμος Ἀθηναῖος I 117 2.
Τολμαῖος Ἀθηναῖος (α) I 108 5; 113 1. (β) IV 53 1; 119 2.
Τολμίδης Ἀθηναῖος I 108 5; 113 1. III 20 1.
Τόλοφος Ὀφιοενεύς III 100 1.
Τολοφῶνιοι III 101 2.
Τομεύς IV 118 4.
Τορύλαος Φαρσάλιος IV 78 1.
Τορώνη IV 110 1; 120 3; 122 2; 129 1; 132 3. V 2 3; 3 2, 3, 6; 6 1. *Τορωναῖοι* IV 110 2; 111 2; 113 1, 3; 114 1, 3. V 2 2; 3 2, 4; 18 8.
Τραγία I 116 1.
Τραχινία III 92 1.
Τραχίνιοι III 92 2, 4.
Τρήρες II 96 4.
Τριβαλλοί II 96 4. IV 101 5.
Τρινακρία VI 2 2.
Τριόπιον VIII 35 2, 3, 4; 60 3.
Τριποδίσκος IV 70 1, 2.
Τριταιῆς III 101 2.
Τροία I 8 4; 11 2. IV 120 1. VI 2 3. *Τρώες* I 11 1. VI 2 3.
Τρωικά I 3 1, 3, 4; 12 1, 4; 14 1. II 68 3. *Τρωάδες υ. Κολωναί.*
Τροιζήν I 115 1. IV 21 3; 45 2; 118 4. *Τροιζηνία* IV 45 2.
Τροιζήνιοι I 27 2. VIII 3 2.
Τροιζηνίς II 56 5.
Τρωγίλος VI 99 1. VII 2 4.
Τρώτιλος VI 4 1.
Τυδεὺς Χῖος VIII 38 3.
Τυνδάρεως I 9 1.
Τυρσηνία VI 88 6; 103 2. *Τυρσηνοί* IV 109 4. VII 53 2; 54; 57 11. *Τυρσηνικὸν πέλαγος* IV 24 5. *Τ. κόλπος* VI 62 2. *Τ. πόντος* VII 58 2.
Υαῖοι III 101 2.
Υακίνθια V 23 4; 41 3.
Υβλα VI 62 5; 63 2. *Υβλαῖοι* VI 94 3.
Υβλαῖοι Μεγαρής VI 4 1.
Υβλων Σικελῶν βασιλεύς VI 4 1.
Υκκαρά VI 62 3, 4. *Υκκαρικὰ ἀνδράποδα* VII 13 2.
Υγίας VII 35 2.
Υλλαϊκὸς λιμὴν III 72 3; 81 2.
Υπέρβολος Ἀθηναῖος VIII 73 3.
Υπεροχίδης Ἀθηναῖος VI 55 1.
Υσαι τῆς Ἀργείας V 83 2.
Υσαι τῆς Βοιωτίας III 24 2.
Υστάσσης Πέρσης I 115 4.

INDEX NOMINVM

- Φάγρης II 99 3.
 Φαεινίς Ἀργεῖα IV 133 3.
 Φαίακες I 25 4.
 Φαίαξ Ἀθηναῖος V 4 1, 5, 6; 5 2, 3.
 Φαίδιμος Λακεδαιμόνιος V 42 1.
 Φαῖνιππος Ἀθηναῖος IV 118 11.
 Φάκιον IV 78 5.
 Φάληρον I 107 1. Φαληρικὸν
 τεῖχος II 13 7.
 Φαλῖος Κορίνθιος I 24 2.
 Φάναι VIII 24 3.
 Φανόμαχος Ἀθηναῖος II 70 1.
 Φανοτίς IV 76 3. Φανοτεύς IV 89
 1.
 Φάραξ Λακεδαιμόνιος IV 38 1.
 Φαρνάβαζος Πέρσης II 67 1. VIII
 6 1, 2; 8 1; 39 1, 2; 62 1;
 80 1, 2; 99; 109 1.
 Φαρνάκης Πέρσης (α) I 129 1. (β)
 II 67 1. V 1. VIII 6 1; 58 1.
 Φάρος I 104 1.
 Φάρσαλος I 111 1. II 22 3. IV
 78 1, 5. Φαρσάλιοι II 22 3.
 VIII 92 8.
 Φάσηλις II 69 1. VIII 88; 99;
 108 1.
 Φειά II 25 3, 4, 5. VII 31 1.
 Φεραῖοι II 22 3.
 Φθιώτις I 3 2, 3. Φθιώται VIII
 3 1.
 Φιλήμων Ἀθηναῖος II 67 2.
 Φίλιππος Λακεδαιμόνιος VIII 28
 5; 87 6; 99.
 Φίλιππος Μακεδών I 57 3; 59 2;
 61 4. II 95 3; 100 3.
 Φιλοκράτης Ἀθηναῖος V 116 3.
 Φιλοκτήτης I 10 4.
 Φιλοχαρίδας Λακεδαιμόνιος IV 119
 2. V 19 2; 21 1; 24 1; 44 3.
 Φλειοῦς IV 133 3. V 57 2; 58
 1, 2. Φλειασία V 83 3; 115 1.
 VI 105 3. Φλειάσιοι I 27 2. IV
 70 1. V 57 2; 58 4; 59 1, 3;
 60 3; 115 1.
 Φοῖβος I 132 2. III 104 4.
 Φοινίκη II 69 1. Φοῖνικες I 8 1;
 16; 100 1; 110 4. VI 2 6.
 VIII 81 3; 87 3, 6. Φοινικικαὶ
 πόλεις VI 46 3.
 Φοινικοῦς VIII 34.
 Φοίνισσαι νῆες I 116 1, 3. VIII
 46 1, 5; 59; 78; 87 1, 3; 88;
 99; 108 1; 109 1.
 Φορμίων Ἀθηναῖος I 64 2; 65 2;
 117 2. II 29 6; 58 2; 68 7;
 69 1; 80 4; 81 1; 83 1, 2; 84
 1; 85 4; 86 2; 88 1; 90 1, 2;
 92 7; 102 1; 103 1. III 7 1;
 [17 4].
 Φρύγια II 22 2.
 Φρύνης Λακεδαιμόνιος VIII 6 4.
 Φρύνιχος Ἀθηναῖος VIII 25 1; 27
 1, 5; 48 4; 50 1, 4, 5; 51 1, 2, 3;
 54 3; 68 3; 90 1, 2; 92 2.
 Φυλείδας Θηβαῖος II 2 1.
 Φύρκος V 49 1.
 Φύσκα II 99 5.
 Φυτία III 106 2.
 Φώκαια VIII 31 3, 4. Φωκαῖς
 VIII 101 2. Φωκαῆς I 13 6.
 Φωκαΐτης στατήρ IV 52 2.
 Φωκαῖται V 4 4.
 Φωκίς I 108 3. II 29 3. IV 76 3.
 Φωκῆς I 107 2; 111 1; 112 5.
 II 9 2, 3. III 95 1; 101 2.
 IV 76 3; 89 1; 118 2. V 32
 2; 64 4. VI 2 3. VIII 3 2.
 Φώτιος II 80 5.
 Χαιρέας Ἀθηναῖος VIII 74 1, 3;
 86 3.
 Χαιρώνεια I 113 1. IV 76 3.
 Χαλαῖοι III 101 2.
 Χάλκη VIII 41 4; 44 3; 55 1;
 60 3.
 Χαλκιδεὺς Λακεδαιμόνιος VIII 6
 5; 8 2; 11 3; 12 3; 14 1, 2; 15
 1; 16 1, 3; 17 1, 2, 3, 4; 19

INDEX NOMINVM

- 2; 24 1; 25 2; 28 1; 32 2;
36 2; 43 3; 45 1.
- Χαλκιδῆς IV 64 3. VI 3 3; 4 1;
5 1; 10 5; 44 3; 76 2; 79 2;
84 3. Χαλκιδικόν γένος IV 61 2,
4. X. νόμμα VI 5 1. X. πόλεις
III 86 2. IV 25 7. VI 4 5.
- Χαλκιδική I 65 2. II 70 4; 101
5. IV 79 1; 103 1. Χαλκιδῆς
I 57 5; 58 1, 2; 62 3; 65 2.
II 29 6; 58 1, 2; 79 1, 3, 5,
6, 7; 95 1, 3; 99 3; 101
1, 6. IV 7; 78 1; 79 2; 81 1;
83 3; 84 1, 2; 103 3; 114 1;
123 4; 124 1. V 3 4; 6 4; 21
2; 31 6; 80 2; 82 1; 83 4. VI
7 4. Χαλκιδικόν γένος IV 109
4. X. ἵππος V 10 9, 10. X.
πόλεις IV 110 1; 123 4. X.
πόλεμος II 95 2.
- Χαλκίοικος v. Ἀθηνᾶ.
- Χαλκίς ἡ ἐν Αἰτωλίᾳ I 108 5. II
83 3.
- Χαλκίς ἡ ἐν Εὐβοίᾳ VI 4 5. VII
29 2. VIII 95 6. Χαλκιδῆς I
15 3. VI 3 1. VII 57 4.
- Χάονες II 68 9; 80 1, 5; 81 3,
4, 6.
- Χάραδρος V 60 6.
- Χαρικλῆς Ἀθηναῖος VII 20 1, 2, 3;
26 1, 3.
- Χαρμῖνος Ἀθηναῖος VIII 30 1; 41
3, 4; 42 2; 73 3.
- Χαροιάδης Ἀθηναῖος III 86 1;
90 2.
- Χάρυβδς IV 24 5.
- Χειμέριον I 30 3; 46 3, 4; 48 1.
- Χερσόνησος ἡ Θρακική I 11 1.
VIII 62 3; 99; 102 1; 104 2.
- Χερσόνησος τῆς Κορινθίας IV 42
2; 43 2.
- Χίονις Λακεδαιμόνιος V 19 2; 24
1.
- Χίος I 116 1; 117 2. III 104
5. VIII 6 2, 4; 7; 8 1, 2; 10
2; 15 1, 2; 16 1, 2; 17 1; 20 1;
23 1, 5; 24 2; 28 5; 30 1, 2;
31 1; 32 1, 2; 33 2, 4; 38 2,
5; 41 1; 55 2; 60 2, 3; 62 2;
63 2; 64 2; 79 3; 99; 100 2;
101 1. Χῖοι I 19; 116 2. II 9
4, 5; 56 2. III 10 5; 32 3. IV
51. VI 31 2; 43; 85 2. VII
57 4. VIII 5 4; 6 1, 3, 4; 7;
9 2, 3; 10 1, 3; 12 1; 14 1,
2; 15 2; 17 2; 19 1, 4; 22 1;
24 2, 3, 4; 32 3; 33 1; 34;
38 2, 3; 40 1, 2, 3; 45 4; 55
3; 56 1; 61 1, 3; 63 1; 101
1. X. νῆες IV 13 2; 129 2.
V 84 1. VII 20 2. VIII 23 2, 3,
4; 28 1; 31 2; 101 1; 106 3.
- Χοιράδες VII 33 4.
- Χρόμων Μεσσήνιος III 98 1.
- Χρύσιππος I 9 2.
- Χρυσίς Ἀργεῖος II 2 1; IV 133
2, 3.
- Χρῦσις Κορίνθιος II 33 1.
- Ψαμμήτιχος Λίβυς I 104 1.
- ᾽Ωκυτος Κορίνθιος IV 119 2.
- ᾽Ωρεός VIII 95 7.
- ᾽Ωρωπός II 23 3. III 91 3. IV
96 7, 9. VII 28 1. VIII 60 1,
2; 95 1, 3, 4. ᾽Ωρωπία IV 91;
99. ᾽Ωρώπιοι II 23 3. VIII 60
1.

PA

4452

.A2

1966

v. 2

HISTORIAE/

THUCYDIDIS

219111

PA

4452

.A2

1966

v.2

219111

St. Mark's Library

175 Ninth Avenue

New York, N. Y. 10011

GENERAL THEOLOGICAL SEMINARY

00116511